شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 (维吾尔文) (بۇ سان 6 بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
نويابىر
1
شەنبە

ئۇرۇمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى ئوچۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 4 - 14 °C بولىدۇ، شەھەرنىڭ جەنۇبىدا 5 بال شەرقىي جەنۇب شامىلى چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايونلۇق كەسىپ مائارىپى خىزمىتى يىغىنىدا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى:

ئىسلاھات سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، كەسىپ مائارىپىنى پائال راۋاجلاندۇرۇش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىئاي ياقۇپ خەۋەر قىلىدۇ: ئۇرۇمچى «كوئېنلۇن» مېھمانخانىسىدا 10 - ئاينىڭ 29 - كۈنىدىن 31 - كۈنىگىچە ئۆتكۈزۈلگەن ئاپتونوم رايونلۇق كەسىپ مائارىپى خىزمىتى يىغىنىدا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: ئىسلاھات سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، كەسىپ مائارىپىنى پائال راۋاجلاندۇرۇش كېرەك.

يىغىندا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ خۇەييۇ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كەسىپ مائارىپى خىزمىتى ئەھۋالىدىن دوكلات بەردى. ئىگىلىنىشىچە، يېقىنقى يىللاردا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كەسىپ مائارىپى خېلى زور كۆلەمگە ئىگە بولۇپ، 1996 - يىلىغىچە 318 كەسىپ مەكتىپى قۇرۇلغان، بۇنىڭ ئىچىدە ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم 115 كە، ئوقۇغۇچىسى 72 مىڭغا؛ تولۇق ئوتتۇرا كەسىپ مەكتىپى 129غا، ئوقۇغۇچىسى 38 مىڭغا؛ تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 74 كە، ئوقۇغۇچىسى 40 مىڭغا يەتكەن. ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسىپ مائارىپى بويىچە مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ باسقۇچىدا ئىگىلىگەن نىسبىتى 51 % كە يەتكەن. ھەر خىل تەربىيىلەش ئورگانلىرى يۇقىرىلاپ ئوقۇيالمىغان شەھەر - يېزىدىكى 250 مىڭ ياشنى تۈرلۈك شەكىلدىكى كەسىپلەردە تەربىيىلىگەن.

يىغىن جەريانىدا قۇمۇل ۋىلايىتى، گۇچۇڭ ناھىيىسى، ئاپتونوم رايونلۇق يېنىك سانائەت نازارىتى، قاراماي شەھىرى قاتارلىق 8 ئورۇننىڭ كەسىپ مائارىپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتىكى ئىلغار تەجرىبىلىرى تونۇشتۇرۇلدى. يىغىنغا قاتناشقان ۋەكىللەر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كەسىپ مائارىپى ئىسلاھاتىنى قانداق قىلغاندا ياخشى ئېلىپ بېرىپ، كەسىپ مائارىپىنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرغىلى بولىدۇ؟ دېگەندەك مەسىلىلەرنى نۇقتىلىق مۇزاكىرە قىلدى.

يىغىن ئاخىرىدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇدۇن مۇھىم سۆز قىلدى (تولۇق تېكىستى ئايرىم بېرىلىدۇ)

يىغىنغا يەنە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى خوجىخان ھاكىموف، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ماۋدېخۇالارمۇ قاتناشتى.

پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، تۈرلۈك خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەيلى

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت ئىلى ۋىلايىتىدە خىزمەت تەكشۈردى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئىسمائىل مۇھەممەتنىڭ غۇلجىدىن بەرگەن تېلېگراممىسى. شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت ئىلى ۋىلايىتىدە 27- ئۆكتەبىردىن 31 - ئۆكتەبىرگىچە خىزمەت تەكشۈرگەن ۋە تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلغان چاغدا، ئىلى ۋىلايىتىنىڭ ئىقتىسادنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، مۇقىملىقنى قوغداش جەھەتتە ئىشلىگەن خىزمەتلىرىگە يۇقىرى باھا بەردى ھەم ئۇلاردىن بۇنىڭدىن كېيىن پارتىيە 15- قۇرۇلتىيى ۋە يېقىندا ئېچىلغان ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم كېڭەيتىلگەن يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىدىيىدە تېخىمۇ ئازاد بولۇپ، قاراشنى ئۆزگەرتىپ، دادىل ئىزدىنىپ ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى تېزلىتىشنى تەلەپ قىلدى.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت ئىلى ئوبلاستى ۋە ئىلى ۋىلايىتى رەھبەرلىرىنىڭ مەھراھلىقىدا باش كاتىپ تۇرسۇن سادىر ۋە ئاپتونوم رايونلۇق پىلان كومىتېتى، قاتناش نازارىتى، ئىقتىساد- سودا كومىتېتى، مىللەتلەر دىن ئىشلىرى كومىتېتى، خەلق ئىشلىرى نازارىتى، ئاشلىق ئىدارىسى، خەلق بانكىسىنىڭ مەسئۇللىرى بىلەن بىللە غۇلجا ناھىيىسى، كۈنەس ناھىيىسى، غۇلجا ناھىيىسىنىڭ ئۈچئون يېزىلىق ئاشلىق پونكىتىغا كەلدى. پونكىت ئالدىدىكى يول كۆممقوناق بېسىلغان ھارۋىلار بىلەن توشۇپ كەتكەنىدى. رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت ئەكبەر ئىسىملىك بىر دېھقاندىن ئاشلىق سېتىشتا قىيىنچىلىق بار- يوقلۇقىنى سورىۋىدى، ئاشلىق ساتقىلى كەلگەن دېھقانلار ئۇنى غۇژژىدە ئورىۋالدى ۋە بۇ يىل ھاۋانىڭ ناھايىتى ئوبدان بولغانلىقىنى، قوناقنىڭ ئوبدان ئوخشىغانلىقىنى، ۋەزىپە سىرتىدىكى قوناقنى سېتىشتا قىيىنچىلىق بارلىقىنى ئىنكاس قىلدى. رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت ۋىلايەت رەھبەرلىرى ۋە ۋىلايەتلىك ئاشلىق باشقارمىسىنىڭ باشلىقىدىن بۇغداي، قوناقنىڭ ھەقىقەتەن ئوخشىغانلىقىنى، بىراق ئامبار كەمچىل بولغاچقا، ئاشلىق قويىدىغان، ساقلايدىغان جاينىڭ ئازلىق قىلىۋاتقانلىقىنى بىلگەندىن كېيىن مۇنداق دېدى: دېھقانلارنى ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشقا يېتەكلىدۇق. ئۇلار تۈجۈپىلەپ تېرىقچىلىق قىلىپ ھوسۇلنى ئاشۇردى، ئەمدى ئۇنى سېتىۋالمىساق، دېھقانلارنىڭ ئاكتىپلىقىغا تەسىر يېتىدۇ. ۋەزىپە سىرتىدىكى ئاشلىقنىمۇ چوقۇم قوغداش باھاسىدا سېتىۋېلىش، نەق پۇل بېرىش كېرەك. رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ مەسئۇللىرىغا بۇ مەسىلىگە جىددىي قاراشنى، ئاشلىق سېتىۋېلىش، يۆتكەش خىزمىتىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇشنى ھاۋالە قىلدى.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت غۇلجا ناھىيىسىنىڭ تۇرپانيۈزى يېزىسى يۇقىرىقى تۇرپانيۈزى كەنتىدە كەنت رەھبەرلىرى، پېشقەدەم كادىرلار بىلەن سۆھبەتلەشكەن، ناھىيە رەھبەرلىرىنىڭ دوكلاتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن مۇنداق دېدى: غۇلجا ناھىيىسىنىڭ تەرەققىيات يوشۇرۇن كۈچى زور، بايلىق ئۆستۈنلۈكى بار. بايلىقتىن قانداق پايدىلىنىش، ئۇنى قانداق قىلىپ ئىقتىسادىي ئۈستۈنلۈككە ئايلاندۇرۇش، دېھقانلارنىڭ تۇرمۇشىنى قانداق قىلىپ تېخىمۇ

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي - قانۇن كومىتېتى تېلېفون يىغىنى ئاچتى

ئىنتىزام - ئىستىل تەربىيىسى بويىچە تەرتىپكە سېلىشنى ئەستايىدىل قانات يايدۇرۇش كېرەك

ئۆزمۇخبىرىمىز خەن ئەيمىن خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي - قانۇن كومىتېتى 10-ئاينىڭ 28- كۈنى ئىنتىزام - ئىستىل تەربىيىسى بويىچە تەرتىپكە سېلىش سەپەرۋەرلىك تېلېفون يىغىنى ئېچىپ، ھەر دەرىجىلىك سىياسىي - قانۇن ئورگانلىرىدىن ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي - قانۇن كومىتېتى ۋە قەھرىمان- نەمۇنىچىلار بارلىققا كەلدى. لېكىن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىياسىي - قانۇن قوشۇنىدا قانۇننى ئىجرا قىلىشتا قاتتىق بولماسلىق، قانۇننى ئىجرا قىلىشتا ئادىل بولماسلىق، ھەتتا قانۇن - ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىشتەك مەسىلىلەرمۇ خېلى كۆرۈنەرلىك ئوتتۇرىغا چىقتى. بۇنداق ئىشنى ئاز ساندىكى شۇنداقلا رېئال كۈرەشنىڭ جىددىي ئېھتىياجى. پارتىيە 15- قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش جەريانىدا ھەر دەرىجىلىك سىياسىي - قانۇن ئورگانلىرىنىڭ

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

تۇرپان ۋىلايىتىدە پارتىيە گېزىت - ژۇرناللىرىغا مۇشتەرى توپلاش خىزمىتى ياخشى ئىشلەنمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز ساتتار رېقىپ خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان ۋىلايىتى رەھبەرلىكنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ كېلەر يىللىق پارتىيە گېزىت-ژۇرناللىرىغا مۇشتەرى توپلاش خىزمىتىنى مۇھىم ئىش سۈپىتىدە چىڭ تۇتماقتا.

تۇرپان ۋىلايىتى كېلەر يىللىق گېزىت-ژۇرناللارغا مۇشتەرى توپلاش خىزمىتىگە يېقىندىن ئەھمىيەت بەردى ۋە بالدۇر تۇتۇش قىلدى. ۋىلايەت، ناھىيە (شەھەر) لەردە گېزىت-ژۇرناللارغا مۇشتەرى توپلاش، تارقىتىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىلىرى قۇرۇلۇپ، ناھىيە (شەھەر)لەرنىڭ ئالاقىدار مەسئۇللىرى بۇ خىزمەتنى مەخسۇس تۇتۇشقا ئاجرىتىلدى. ۋىلايەتلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى 9- ئاينىڭ ئاخىرىدا ھۆججەت تارقىتىپ، جايلاردىن مۇشتەرى توپلاش خىزمىتىنى مۇھىم ئىش سۈپىتىدە ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى. ۋىلايەت 10- ئاينىڭ 16- كۈنى چوڭ يىغىن ئېچىپ، بۇ يىللىق گېزىت-ژۇرناللارغا مۇشتەرى توپلاش ۋە تارقىتىش خىزمىتىدىكى 31 ئىلغار كوللېكتىپ، 28 ئىلغار شەخسنى مۇكاپاتلىدى. كېلەر يىللىق پارتىيە گېزىت-ژۇرناللىرىغا مۇشتەرى توپلاش ۋەزىپىسىنى ناھىيە، شەھەرلەرگە تەقسىم قىلدى، ۋىلايەتلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، پوچتا-تېلېگراف ئىدارىسى ۋە «شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى قاتارلىق

تۇرپان ۋىلايـ

كۆمىتېتى، خەلق ئىشلىرى نازارىتى، ئاشلىق ئىدارىسى، خەلق بانكىسىنىڭ مەسئۇللىرى بىلەن بىللە غۇلجا ناھىيىسى، كۈنەس ناھىيىسى، 71- تۇمەن - مەيدان، غۇلجا شەھىرىدە كۆزلۈك يىغىم - تېرىم ، نامراتلىقتىن قوتۇلدۇرۇش، ئاشلىق سېتىۋېلىش ئەھۋالىنى، شەھەر قۇرۇلۇشىنى، ئالاھىدە قىينچىلىقى بار كارخانىلارنى تەكشۈردى، دېھقانلار بىلەن سۆھبەتلەشتى، رەھبەرلەرنىڭ دوكلاتىنى ئاڭلىدى، قوراللىق ساقچى قىسىم 7- شىسىنىڭ 19 - تۇمەندىكى ئوفتسېر - جەڭچىلەرنى يوقلىدى، دىنىي زاتلار، پېشقەدەم كادىرلارنىڭ پىكىر- تەلەپلىرىنى ئاڭلىدى. بۇ جەريانىدا جايلارنىڭ بەزى قىينچىلىقلىرىنى ھەل قىلىپ بېردى ۋە ھەل قىلىش يوللىرى ئۇستىدە ئىزدەندى.

ئىلى ۋىلايىتىنىڭ يېزا- قىشلاقلىرى كەچ كۈزدە ئالتۇن رەڭگە كىرگەندى. رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت 27- ئۆكتەبىر چۈشتىن بۇرۇن سەپەرۋەرلىك تېلېفون يىغىنى ئېچىپ، ھەر دەرىجىلىك سىياسىي - قانۇن ئورگانلىرىدىن ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي - قانۇن كومىتېتىنىڭ «ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىياسىي - قانۇن قوشۇنىدا ئىنتىزام - ئىستىل تەربىيىسى بويىچە تەرتىپكە سېلىشنى ئەستايىدىل قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى ئۆقتۇرۇش»تا ئوتتۇرىغا قويۇلغان تەلەپلەر بويىچە رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىپ، كۆڭۈل قويۇپ ئۈيۇشتۇرۇپ، تەربىيە ۋە تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى ئەستايىدىل ياخشى تۇتۇشنى تەلەپ قىلدى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىياسىي - قانۇن سېپىدىكى كادىر-ساقچىلار كۆپ يىللاردىن بۇيان مەسئۇلىيىتىنى ياخشى ئادا قىلىپ، قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىپ، خالىس تۆھپە قوشۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى تېزلىتىش ئۈچۈن مۇھىم تۆھپە قوشتى، بىر تۈركۈم ئىلغار ئورۇن بولماسلىق، ھەتتا قانۇن - ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىشتەك مەسىلىلەرمۇ خېلى كۆرۈنەرلىك ئوتتۇرىغا چىقتى. بۇنداق ئىشنى ئاز ساندىكى سىياسىي - قانۇن كادىر-ساقچىلىرى قىلغان بولسىمۇ، بۇ ئىشلار سىياسىي - قانۇن ئورگانلىرىنىڭ ئوبرازىغا ئېغىر دەرىجىدە نۇقسان يەتكۈزۈپ، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ خەلق ئامما-سى ئارىسىدىكى ئىناۋىتىگە تەسىر يەتكۈزدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمي كومىتېتنىڭ ئەزاسى، سىياسىي - قانۇن كومىتېتنىڭ شۇجىسى لى فېڭزى مۇنداق دېدى: سىياسىي جەھەتتە كۆچلۈك، كەسىپتە پىشقان، ئىستىلى دۇرۇس سىياسىي - قانۇن قوشۇنىنى تەربىيىلەش ۋە يېتىشتۈرۈش- ئۇزاق مۇددەتلىك ئىستراتېگىيىلىك فاكتور-

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

مەسئۇللىرى بۇ خىزمەتنى مەخسۇس تۈتۈشقا

☆ تۇرپان ۋىلايىتىدىكى يارغۇل قەدىمكى شەھىرى خارابىسى مەملىكەت بويىچە نۇقتىلىق قوغدىلىدىغان مەدەنىيەت يادىكارلىقى ئورنى بولدى. قەدىمكى يېپەك يولىدىكى بۇ مۇھىم خارابە ھازىرغىچە ياخشى ساقلىنىپ كەلگەن بولۇپ، نۇرغۇن جۇڭگو ۋە چەت ئەل سايا-ھەتچىسىنى جەلپ قىلدى.

يۆجۇڭچىلىك فوتوسى

قىلدى، ۋىلايەتلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، پوچتا-تېلېگراف ئىدارىسى ۋە «شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ مەسئۇللىرى ناھىيە، شەھەرلەر ئاچقان مەخسۇس يىغىنلارغا قاتنىشىپ، كونكرېت تەلەپلەرنى ئوتتۇرىغا قويدى.

ھازىر بۇ ۋىلايەتتىكى پوچتا-تېلېگراف تارماقلىرى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرنىڭ قوللىشى ۋە ماسلىشىشى ئارقىسىدا كېلەر يىللىق «خەلق گېزىتى»، «شىنجاڭ گېزىتى»، «ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش» ژۇرنىلى، «يېڭى ئايلىق سۆھبەت» ۋە «ئىزدىنىش» قاتارلىق پارتىيە گېزىت - ژۇرناللىرىغا پائال مۇشتەرى توپلىماقتا.

ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر

پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيى روھىنى خىزمەت ئەمەلىيىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ چوڭقۇر ئۆگەنمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز تۇردى مەتنىياز خەۋەر قىلدى: ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسىدىكى پارتىيە ئەزالىرى، ئىشچى - خىزمەتچىلەر خىزمەت ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ 15- قۇرۇلتاي روھىنى چوڭقۇر ئۆگىنىپ، ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، شىنجاڭنىڭ كىتاب تارقىتىش خىزمىتىدە تېرىشىپ يېڭى ۋەزىيەتنى يارىتىشقا بەل باغلىدى.

پارتىيە 15- قۇرۇلتىيى ئېچىلغاندىن كېيىنلا كىتابخانا مەسئۇللىرى باشلامچى بولۇپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى تەشكىللەپ، تېلېۋىزور كۆردى، رادىئو ئاڭلىدى. قۇرۇلتاي توغرىسىدىكى خەۋەرلەر بېسىلغان گېزىتلەرنى ۋاقتىدا ئوقۇپ تەسىرات سۆزلەشكە ئۈيۈشتۈردى. بۆلۈم دەرىجىلىكتىن يۇقىرى كادىرلارنى يىغىپ 2 قېتىم سۆھبەت يېغىنى ئاچتى. كىتابخانا پارتكومى مەركىزىي ئۆگىنىش گۇرۇپپىسىنىڭ ئەزالىرى 15- قۇرۇلتاي ھۆججەتلىرىنى بولۇپمۇ باش شۇجى جياڭ زېمىننىڭ دوكلاتىنى نۇقتىلىق ئۆگىنىپ، مۇزاكىرە قىلدى. ئۇيغۇرچە، خەنزۇچە يېزىقتا قارا تاختاي گېزىتى ئىشلەپ، 15- قۇرۇلتايغا دائىر مۇھىم ئىشلاردىن ھەمەيلەننى خەۋەردار قىلدى. ئاپتونوم رايونلۇق كتابخانا يەنە 10- ئاينىڭ 6- كۈنىدىن 9- كۈنىگىچە شىخەنزە شەھىرىدە سىياسىي خىزمەت يېغىنى ئېچىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى شىنخۇا كىتابخانىلىرىنىڭ پارتىيە 15- قۇرۇلتىيى روھىنى يېتەكچى قىلىپ، ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمەتنى يەنمۇ كۈچەيتىشنى مۇزاكىرە قىلدى، ئورۇنلاشتۇردى.

ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسىنىڭ باش دىرېكتورى مامۇت نۇر مۇنداق دېدى: شىنخۇا كىتابخانىسى مەنىۋى ئوزۇق تارقىتىدىغان ئورۇن، سوتسىيالىستىك مەدەنىيەت بەرپا قىلىشنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. يەنە بىر جەھەتتىن ئېيتقاندا، كىتابخانىلار كارخانا ھېسابلىنىدۇ. بىز پارتىيە 15- قۇرۇلتىيى روھىنى ياخشى ئۆگىنىپ، چوڭقۇر ئۆزلەشتۈرۈپ، قۇرۇلتايدا ئوتتۇرىغا قويۇلغان جەڭگىۋار ۋەزىپىلىرىمىزنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىشىمىز، ئىدىيىدە ئازاد بولۇپ، كىتاب تارقىتىش، كىشىلەرنى نادىر ئەسەرلەر ئارقىلىق ئىلھاملاندۇرۇش يولى ئۇستىدە تېرىشىپ ئىزدىنىشىمىز، كىتابخانىلارنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى ئىسلاھات قەدىمىنى تېزلىتىپ، شىنجاڭنىڭ ئەمەلىيىتىگە باب كېلىدىغان، كۆپ خىل

ئىگىلىك تەركىبلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان، «ئۇچكە پايدىلىق» پرىنسىپىغا ئۇيغۇن كېلىدىغان كىتاب تارقىتىش، ئۇنۇم يارىتىش ئەندىزىسىنى تېپىپ چىقىشىمىز لازىم. قۇرۇلتاي روھىنى ئەمەلىي ھەرىكەتلىرىمىزگە ئايلاندۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك مەدەنىيەت بەرپا قىلىش قۇرۇلۇشىغا تۆھپە قوشۇشىمىز، شىنخۇا كىتابخانىلىرىنىڭ ياخشى ئوبرازىنى نامايان قىلىشىمىز كېرەك.

شىنجاڭ نېفت گېئولوگىيىلىك چارلاش باشقارمىسىنىڭ تەتقىقات ئورنىدىكىلەر 15 - قۇرۇلتاي روھىنى ئۆگەنمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئىلى ياقۇپ خەۋەر قىلدى: شىنجاڭ نېفت گېئولوگىيىلىك چارلاش باشقارمىسىنىڭ گېئوفىزىكىلىق تەتقىقات ئورنىدىكى ھەر مىللەت پەن تەتقىقات خادىملىرى باش شۇجى جياڭ زېمىننىڭ 15- قۇرۇلتايدا بەرگەن دوكلاتىنى قىزغىن كەيپىياتتا ئۆگەندى ۋە مۇزاكىرە قىلدى، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنىڭ ئىلىمىزنىڭ سوتسىيالىزم ئىشلىرىنى 21- ئەسىرگە يۆزلەندۇرۇشتە پارتىيىمىزنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى قىلىنغانلىقى ۋە بۇ يېتەكچى ئىدىيىنى پارتىيە يېڭى نەزەرىيىسىگە كىرگۈزگەنلىكىگە قارىتا قۇرۇلتاي دەۋرىنىڭ تەلىپىنى، خەلقنىڭ ئارزۇسىنى ئىپادىلىدى، دېيىشتى.

ھەر مىللەت تەتقىقاتچىلار مۇشۇ ئەسىرنىڭ كېيىنكى يىللىرىدا ۋە كېلەر ئەسىردىكى ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش داۋامىدا يول ئېچىپ ئىزدىنىپ، گېئولوگىيىلىك چارلاپ تەكشۈرۈش تەتقىقاتىدا يېڭى كەشپىيات يارىتىپ، شىنجاڭنىڭ ئويمانلىقلىرىدا تېخمۇ كۆپ نېفت ۋە تەبىئىي گاز زاپاسىنى تېپىپ، كۆپلەپ يېڭى نېفتلىك ئېچىپ، شىنجاڭنىڭ نېفت سانائىتىنى راۋاجلاندۇرۇپ ھەم مىللىي ئىگىلىكنى يۆكسەلدۈرۈپ، شىنجاڭ خەلقىنى تېخمۇ بېيىتىشقا يېڭى تۆھپە قوشىدىغانلىقىنى بىلدۈرۈشتى.

15 - قۇرۇلتاي ھۆججىتىنى ئەستايىدىل ئۆگىنەيلى، ئىزچىللاشتۇرايلى

ئاپتونوم رايونغا بىۋاسىتە قاراشلىق ئورگانلار مەمۇرىلار تۇرۇمىنى ئاساسىي جەھەتتىن ئورنىتىپ بولدى

ئۆز مۇخبىرىمىز جۇك شيۇلىك، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ياك لى خەۋەر قىلدى: ئاپتونوم رايونلۇق رادىئو-كىنو-تېلېۋىزىيە نازارىتىدىكى ياك ئەنباك قاتارلىق 82 مەمۇرىي خادىم 10- ئاينىڭ 21- كۈنى ئاپتونوم رايونىمىزدا تۇنجى قېتىم دۆلەت مەمۇرىلىرىغا كىنىشكا بېرىش يىغىنىدا دۆلەت مەمۇرىلىقىغا ئۆگۈشلۈق ئۆتتى. بۇ ئاپتونوم رايونىمىزغا بىۋاسىتە قاراشلىق ئورگانلاردا دۆلەت مەمۇرىلىرى تۇرۇمىنى يولغا قويۇش خىزمىتىنىڭ ئاساسىي جەھەتتىن ئاياغلاشقانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ.

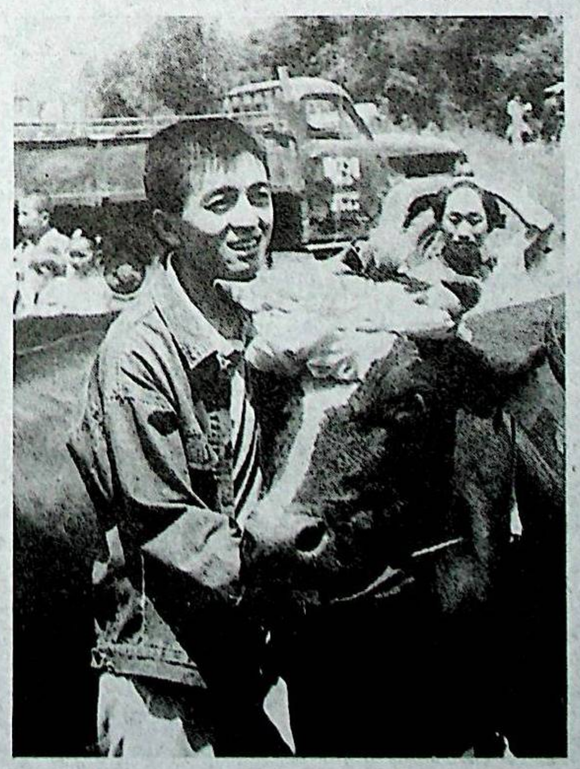

☆ 79 تۇمەن - مەيدان يېقىندا تۇنجى نۆۋەتلىك كالا سېغىش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى. سۈرەتتە: جياڭ مىيدۇڭ ئىسىملىك بۇ يېگىت كالا سېغىش مۇسابىقىسىدە «مۇنەۋۋەر ساغقۇچى»، «سۈت سېغىش بويىچە 1- دەرىجىلىك مۇكاپات» ۋە «سۈت مەھسۇلات مىقدارى بويىچە 1-دەرىجىلىك مۇكاپات»قا ئېرىشتى.

لى پېيلى فوتوسى

قۇمۇل ۋىلايىتىنىڭ ئاساسىي مۇئەسسەسىلەر قۇرۇلۇش تۈرلىرى پۈختا قەدەم بىلەن تەرەققىي قىلدى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **يۈنۇس سادىق** خەۋىر قىلىدۇ: قۇمۇل ۋىلايىتىنىڭ ئاساسىي مۇئەسسەسىلەر قۇرۇلۇش تۈرلىرى پارتىيە 14-قۇرۇلتېيىدىن بۇيانقى 5 يىل ئىچىدە پۈختا قەدەم بىلەن تەرەققىي قىلدى.

ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مەمۇرىي مەھكىمە ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرىنىڭ ئوگۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئۆز جايىنىڭ بايلىق ئەۋزەللىكىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، يېزا ئىگىلىك، سۇ قۇرۇلۇش، ئېنېرگىيە، قاتناش، شەھەر قۇرۇلۇشى، پوچتا-تېلېگراف قاتارلىق ئاساسىي مۇئەسسەسىلەر قۇرۇلۇش تۈرلىرىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى، مەبلەغ، تېخنىكا، ماددىي كۈچ ۋە ئادەم كۈچى جەھەتلەردىكى قېينىچىلىقلارنى ۋاقتىدا ھەل قىلدى. 5 يىلدىن بۇيان، شەھەر رايونىنىڭ شەرق، غەرب ۋە ئونتۇرا قىسمىدىكى تۆمۈر يول، تاشيول ئۆتۈشمە كۆۋرۈكلىرىنىڭ قۇرۇلۇشىنى، «1-ئاۋغۇست»، «تەڭرىتاغ شىمالىي يولى» قاتارلىق 8 غول يولنى ئۆزگەرتىپ ياساش ۋە كېڭەيتىپ قۇرۇش قۇرۇلۇشىنى تاماملىدى، 2-ئېلېكتر ئىستانسىسىنى 2 - قارارلىق كېڭەيتىپ قۇرۇش، دۆلەت يولى 312-لىنىيىسىنىڭ ساقا بۆلۈكىنى ئۆزگەرتىپ ياساش، 1 -، 2 - سۇ زاۋۇتلىرىنى ئوتاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى، شەھەرلىك ئالتۇن كانىنى ئۆزگەرتىپ كېڭەيتىش قۇرۇلۇشى قاتارلىق 24 قۇرۇلۇش تۈرىنى تامامлاپ ئىشقا كىرىشتۈردى، بۇ قۇرۇلۇش تۈرلىرىگە جەمئىي 2 مىليارد 330 مىليون 540 مىڭ يۈەن مەبلەغ سالدى، يەنە 5 يىلدىن بۇيان، تۆمۈر يول، تاشيول قۇرۇلۇشى تېز تەرەققىي قىلدى، لەنجۇ ـ شىنجاڭ تۆمۈر يولى، دۆلەت يولى 312-لىنىيىنىڭ قۇمۇل بۆلەكلىرى ئارقا-ئارقىدىن پۈتۈپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى. ۋىلايەت بويىچە 5 يىلدا جەمئىي 1062 كىلومېتر تاشيول ياسىلىپ، بۇنىڭدىن 602 كىلومېتىرى ئاسفالتلاشتۇرۇلدى، بۇ قۇرۇلۇش تۈرلىرىگە جەمئىي 429 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىندى، ھازىر ۋىلايەت بويىچە ماشىنا قاتناۋاتقان تاشيولنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 2024 كىلومېتر بولۇپ، دەرىجىگە توشقان تاشيولنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 1456 كىلومېتىرغا، ئاسفالتلاشتۇرۇلغان قىسمى 1019 كىلومېتىرغا يەتتى.

پوچتا - تېلېگراف ئىشلىرىمۇ ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلدى. ھازىرغىچە ۋىلايەت بويىچە ھەممە يېزا - مەيدانلارغا ئۈزۈن يوللۇق تېلېفون ئورنىتىلىپ، ئاپتوماتلاشتۇرۇلدى، شەھەر تېلېفون كوممۇتاتورى ئومۇمىي سىغىمچانلىقى 52 مىڭ توچكىغا يەتتى. 5 يىلدىن بۇيان، يېزىلارنىڭ سۇ، توك، يول، ئالاقە قاتارلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ تەرەققىياتىمۇ تېز بولۇپ، 8-بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى ھەر قانداق يىلنىڭ تەرەققىياتىدىن تېز بولغاچقا، ۋىلايەت ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى كۆچلۈك ئىلگىرى سۈردى.

ئىلى ۋىلايىتىدە چارۋا مالىلارنى بۇ يىل قىش، كېلەر يىلى ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش تەييارلىقى جىددىي ئىشلەنمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەنۋەر تۈرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل ئەتىيازدىن بۇيان ئىلى ۋىلايىتىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا تېمپېراتۇرا ئوخشىمىغان دەرىجىدە يۇقىرى ئۆرلەپ، ھاۋا -يېغىن ئاز بولۇپ، قۇرغاقچىلىق، چاشقان، چېكەتكە ئاپىتى يۈز بەرگەچكە، 5 مىليون مو ئوتلاق ئوخشىمىغان دەرىجىدە ئاپەتكە ئۇچرىدى. نىلقا ناھىيىسىدىلا 360 مىڭ مو ئوتلاق چېكەتكە ئاپىتىگە ئۇچراپ، ئىقتىسادىي زىيان 2 مىليون 300 مىڭ يۈەندىن ئاشتى. ۋىلايەت بويىچە بۇ يىل 10-ئاينىڭ بېشىغا قەدەر 1 مىليارد 500 مىليون كىلوگرام ئوت-چۆپ توپلىنىپ، ئەمەلىي ئېھتىياجدىن 500 مىليون كىلوگرام ئاز توپلاندى. بۇ ئەھۋالغا قارىتا ئىلى ۋىلايىتى ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، چارۋا مالىلارنى قوغداش بويىچە قاتلاممۇ قاتلام مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالىدى. 2 دېھقان 1 چارۋىچىنى ھۆددىگە ئېلىپ ھەمكارلىشىپ ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش، ھەر بىر دېھقان چارۋىچىلارغا 2 تاغار سامان، 20 باغ قوناق شېخى بېرىشنى ئورۇنلاشتۇردى. كۇنەس ناھىيىسى دېھقان، چارۋىچىلارنى پائال ھەرىكەتكە كېلىپ ئوت-چۆپلەرنى پاكىز يىغىش، بارلىق ئىمكانىيەتتىن پايدىلىنىپ يەم-خەشەك ياساشقا سەپەرۋەر قىلدى، ئىمكانىيىتى يوق ئورۇنلارنىڭ چارۋىلارنى يەم-خەشەككە ئالماشتۇرۇشنى ئورۇنلاشتۇردى. بۇنىڭ بىلەن ناھىيە بويىچە 10-ئايغا قەدەر تۇپلانغان ئوت-چۆپ، يەم-خەشەك 66 مىڭ تونىنغا يەتتى. نىلقا ناھىيىسى ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا مەخسۇس ئادەم ئاجراتقاندىن باشقا، چارۋىچىلارنى ئولتۇراقلاشتۇرۇش، ئېغىل-قوتانلارنى ياخشىلاشنى چىڭ تۇتۇپ، 4 مىليون يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ تەييارلاپ 8697 ئېغىل-قوتانىنى رېمونت قىلدى.

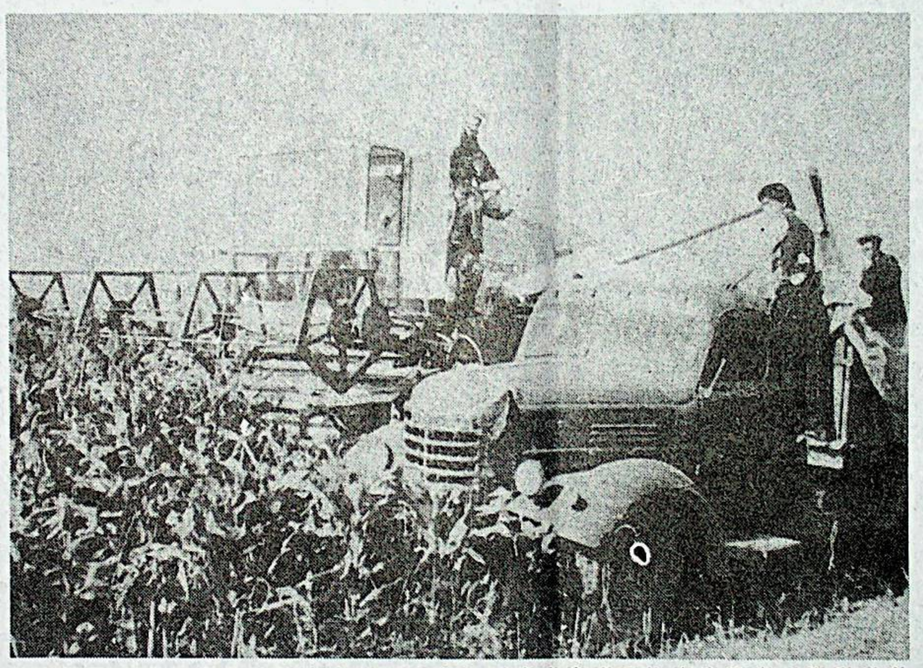

جىمسار ناھىيىسىدە يېزا ئىگىلىك ماشىنلىرىنىڭ تىجارتى ياخشى بولماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ئادالەت ھەمدۇللا، يۈكۈڭمىك** خەۋەر قىلىدۇ: جىمسار ناھىيىسىنىڭ يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى شىركىتى ئۇدا 6 يىل زىيان تارتماي، يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

بۇ ناھىيىنىڭ يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى شىركىتى قانداق قىلىپ بۇنداق ياخشى ھالەتنى ساقلاپ قالالىدى؟

1991-يىلىدىن باشلاپ بۇ شىركەت باشتىن-ئاخىر ئىلگىرى-كېيىن ئىزچىل ئىسلاھ قىلىش ئارقىلىق ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ئىلگىرىلىشىگە ئەگىشىپ، ئىشلەپچىقىرىش كۈچىنى ئۈزلۈكسىز ئاشۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى كېڭەيتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇش شارائىتىنى ياخشىلاپ كەلدى. 1996-يىلى شىركەت ئومۇمىي ئىشلەپچىقىرىش قىممىتى 1995-يىلىغا قارىغاندا 1 مىليون يۈەن ئاشۇرۇلدى، ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمى 1995-يىلىغا قارىغاندا 1.5 ھەسسە ئاشتى، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئايلىق كىرىمى 1995-يىلىغا قارىغاندا 1.5 ھەسسە ئاشتى.

شىركەت ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى ئاشۇرۇشتا ئاساسلىقى ئىككى خىل ئۇسۇلنى قوللاندى. بىرى، ئىشلەپچىقىرىش كۈچىنى ئاشۇرۇش ئارقىلىق ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى كېڭەيتىش ئۇسۇلى بولۇپ، بۇ ئۇسۇل بويىچە شىركەت ئىشلەپچىقىرىش ئۈسكۈنىلىرىنى يېڭىلاپ، ئىشلەپچىقىرىش كۈچىنى ئاشۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى كېڭەيتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈردى. ئىككىنچى خىل ئۇسۇل ئىچكى ئامىللارنى ئاكتىپلاشتۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش كۈچىنى ئاشۇرۇش ئارقىلىق ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى كېڭەيتىش ئۇسۇلى بولۇپ، بۇ ئۇسۇل بويىچە شىركەت ئىشلەپچىقىرىش ئۈسكۈنىلىرىنى يېڭىلاپ، ئىشلەپچىقىرىش كۈچىنى ئاشۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى كېڭەيتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈردى. ئىككىنچى خىل ئۇسۇل ئىچكى ئامىللارنى ئاكتىپلاشتۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش كۈچىنى ئاشۇرۇش ئارقىلىق ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى كېڭەيتىش ئۇسۇلى بولۇپ، بۇ ئۇسۇل بويىچە شىركەت ئىشلەپچىقىرىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئاكتىپ ئىشلىتىش ئاساسىدا، ئىشلەپچىقىرىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئۆزگەرتىپ ياساپ، ئىشلەپچىقىرىش كۈچىنى ئاشۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى كېڭەيتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈردى. ئىككىنچى خىل ئۇسۇل ئىچكى ئامىللارنى ئاكتىپلاشتۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش كۈچىنى ئاشۇرۇش ئارقىلىق ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى كېڭەيتىش ئۇسۇلى بولۇپ، بۇ ئۇسۇل بويىچە شىركەت ئىشلەپچىقىرىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئاكتىپ ئىشلىتىش ئاساسىدا، ئىشلەپچىقىرىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئۆزگەرتىپ ياساپ، ئىشلەپچىقىرىش كۈچىنى ئاشۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى كېڭەيتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈردى.

نېفىت ئىشچىلىرىنىڭ قەلبىدىكى

پوسكام نېفىت-خىمىيە سانائىتى زاۋۇتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى، زاۋۇت پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى ئىمىن قادىر خىزمەتكە قاتناشقان 34 يىلدىن بۇيان قايسى ئورۇندا قانداق خىزمەتنى ئىشلەسە ئوخشاشلا مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن تىرىشىپ ئىشلەپ، گەۋدىلىك نەتىجىلەرنى ياراتقان، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆز مۇناسىۋىتىلىك تارماقلارنىڭ ماختىشىغا سازاۋەر بولۇپ كەلدى.

ئىمىن قادىر مايتاغ نېفىت تېخنىكومنى پۈتتۈرگەن دەسلەپكى يىللاردا سېختا ئىشچى زاۋۇتنىڭ باشلىقى، زاۋۇت پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى بولۇپ، ئوسكەندىن كېيىن نېفت ئىشچىلىرى بىلەن ھەمدەم، تەقدىرداش بولۇشتەك ئېسىل خىسلىتىنى داۋاملىق ساقلاپ، ئىشچىلارنىڭ قەلب تۇرىدىن ئورۇن ئالدى. ئۇ ئىشچىلار بىلەن دائىم سىردىشىپ، ئۇلارنىڭ قېينىچىلىقلىرىنى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ھەل قىلىپ بېرىدى. بۇ زاۋۇتنىڭ ئىشچى - خىزمەتچىلىرىدىن ئەنۋەر، مەخمۇتجان كېسەل بولۇپ داۋالىنىشتا ئىقتىسادىي قېينىچىلىققا دۇچ كەلگەندە، ئىمىن قادىر بۇ ئىككى كىشىنىڭ ئائىلىسىنىڭ ئەھۋالىنى ئىگىلەپ، ئۇلارغا ئىقتىسادىي ياردەم بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىشەنچ ۋە ھۆرمىتىگە ئېرىشكەن.

قىسقا خەۋەرلەر

△ يەنجى ناھىيىسىنىڭ شىگشىن، بورىقاي يېزىلىرى بۇ يىل دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشنىڭ بوش ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ، 15.6 كىلومېتىر سۇ سىڭىمىس ئۆستەڭ، يىگىدىن 94 ئورۇنغا سېمونت كۆۋرۈك، 16 ئورۇنغا توسما ياسىدى، 15.3 كىلومېتىر زىمىكش چاپتى.

ئەمەت راخمان

△ يېزا ئىگىلىك 4-شى 62-تۈمەن ـ مەيدان 1-لىيەندىكى خېلىل ئاخۇن بۇ يىل 12 مو بۇغدايدىن 6000 كىلوگرام ھوسۇل ئېلىپ، دۆلەتكە 3500 كىلوگرام بۇغداي سېتىپ بەردى.

تۇرسۇنجان تۇردى

△ يەكەن ناھىيىسىنىڭ قارا سۇ يېزىسىدىكى دېھقانلار چارۋىلارنى بۇ يىل قىش ۋە كېلەر يىلى ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش ئۈچۈن، 240 مىڭ تاغار سامان توپلىدى، 400 مىڭ باغ پىچان، 186 مىڭ باغ بېدە قورۇتۇۋالدى، 86 مىڭ كىلوگرام كېپەك، 120 مىڭ كىلوگرام كۈنجۈرە سېتىۋېلىپ، 2500 ئېغىل-قوتانىنى رېمونت قىلدى.

ئايۇپ چاۋار

△ ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك بانكىسى يېقىندا 12 ياش كادىرنى جەنۇبىي شىنجاڭدىكى قاراقاش، پەيزاۋات قاتارلىق جايالىق رايونلارغا تۇرمۇش ئۇگۇنىشكە ئەۋەتتى.

غوپۇر خوجا

△ كېرىيە ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات بانكىسى 8-ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 76 مىليون 892 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ، ناھىيىنىڭ يازلىق ئاشلىق، ياغلىق دان، پاختا سېتىۋېلىشىغا، نامراتلارغا نۇقتىلىق ياردەم بېرىش تۇرى قاتارلىقلارغا ياردەم قىلدى.

مەتتۇرسۇن مەمتىمىن

△ كۇچا ناھىيىلىك دۆلەت باج ئىدارىسى 9-ئاينىڭ

بۇ يىل يېزا ئىگىلىك 4-شىنخا قاراشلىق تۆمۈر-مەيدانلار قىزىل قوناقتىن مول ھوسۇل ئالدى. ئۇلار 10-ئاينىڭ ئوتتۇرىغا قەدەر دۆلەتكە 18 مىليون 400 مىڭ كىلوگرام قىزىل قوناق سېتىپ بېرىپ، 20 مىليون 300 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى.

سۈرەتتە: ئىشچىلار كومبايىن ئارقىلىق قىزىل قوناق يىغماقتا.

تۇرغان ئۆمەر، سەمەت ئەخمەت فوتوسى

چاغلىق بىلەن تەرتىپ

ئىشلەپ، گەۋدىلىك نەتىجەيارىتىپ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ ۋە مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ ماختىشىغا سازاۋەر بولۇپ كەلدى.

ئىمىن قادىر مايتاغ نېفت تېخنىكومنى پۈتتۈرگەن دەسلەپكى يىللاردا سېخنا ئىشچى بولدى. ئۇ كەسپىنى قىزغىن سۆيىدىغان، تىرىشچان ئۆگىنىدىغان، دائىم ئالغا ئىنتىلىدىغان ئالاھىدىلىكى بىلەن تېزلا كۆزگە كۆرۈندى. ئۇ سېخقا كىلىپ يېرىم يىلدىن كېيىن سېخنىك تېخنىكى، بىر يىلدىن كېيىن سېخ مۇدىرى بولدى. ئۇ سېخنىك قائىدە ـ تۈزۈملىرىنى مۇكەممەل لەشتۈرۈپ، ئىش ئۈنۈمىنى، سۈپىتىنى كۆرۈنەرلىك ئۆستۈرۈپ، ۋەزىپىنى ئايمۇ ئاي ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى. ئۇ يېتەكچىلىك قىلغان سېخ ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالاندى. ئۇنىڭ يېتەكچىلىكىدە بۇ سېخ ئالىي دەرىجىلىك سىلقلاش ماشىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئىشلەپ چىقىرىپ، زاۋۇت رەھبەرلىكىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى. كېيىن نېفت ئىدارىسى جەنۇبىي شىنجاڭدا نېفت ئايرىش زاۋۇتى قۇرۇشنى پىلانلاپ زاۋۇت ئورنىنى بېكىتىش كۆرۈپىسى قۇرۇپ، ئىمىن قادىرنى بۇ گۇرۇپپىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقلىقىغا تەيىنلىدى. ئۇ شارائىتنىڭ چاپالىق بولۇشىغا قارىماي، دالىدا يېتىپ ـ قوپۇپ، نەكشۇرۈش، ئۆلچەش، سىزىش ئىشلىرىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك تاماملاپ، زاۋۇت قۇرۇش ئىشىنىڭ ئوڭۇشلۇق بولۇشىغا تۆھپە قوشتى. پوسكام نېفت ـ خىمىيە سانائىتى زاۋۇتىنىڭ قۇرۇش ئالدىدا تەشكىل ئۇنى يەنە زاۋۇت قۇرۇلۇش باشقارمىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقلىقىغا تەيىنلىدى. ئۇ يەرلىك ئورۇنلار بىلەن ئالاقلىشىپ، زاۋۇت قۇرۇشقا كېرەكلىك يەر، سۇ قاتارلىق مەسىلىلەرنى ئوڭۇشلۇق ھەل قىلىپ، زاۋۇنىڭ ئۆز قەرىلىدە قۇرۇلۇشىغا شارائىت ھازىرلاپ، يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلار تەرىپىدىن تەقدىرلەندى.

ئىمىن قادىر پوسكام نېفت ـ خىمىيە سانائىتى ئىشلەپ، گەۋدىلىك نەتىجەيارىتىپ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ ۋە مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ ماختىشىغا سازاۋەر بولۇپ كەلدى.

ئىمىن قادىر مايتاغ نېفت تېخنىكومنى پۈتتۈرگەن دەسلەپكى يىللاردا سېخنا ئىشچى بولدى. ئۇ كەسپىنى قىزغىن سۆيىدىغان، تىرىشچان ئۆگىنىدىغان، دائىم ئالغا ئىنتىلىدىغان ئالاھىدىلىكى بىلەن تېزلا كۆزگە كۆرۈندى. ئۇ سېخقا كىلىپ يېرىم يىلدىن كېيىن سېخنىك تېخنىكى، بىر يىلدىن كېيىن سېخ مۇدىرى بولدى. ئۇ سېخنىك قائىدە ـ تۈزۈملىرىنى مۇكەممەل لەشتۈرۈپ، ئىش ئۈنۈمىنى، سۈپىتىنى كۆرۈنەرلىك ئۆستۈرۈپ، ۋەزىپىنى ئايمۇ ئاي ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى. ئۇ يېتەكچىلىك قىلغان سېخ ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالاندى. ئۇنىڭ يېتەكچىلىكىدە بۇ سېخ ئالىي دەرىجىلىك سىلقلاش ماشىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئىشلەپ چىقىرىپ، زاۋۇت رەھبەرلىكىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى. كېيىن نېفت ئىدارىسى جەنۇبىي شىنجاڭدا نېفت ئايرىش زاۋۇتى قۇرۇشنى پىلانلاپ زاۋۇت ئورنىنى بېكىتىش كۆرۈپىسى قۇرۇپ، ئىمىن قادىرنى بۇ گۇرۇپپىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقلىقىغا تەيىنلىدى. ئۇ شارائىتنىڭ چاپالىق بولۇشىغا قارىماي، دالىدا يېتىپ ـ قوپۇپ، نەكشۇرۈش، ئۆلچەش، سىزىش ئىشلىرىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك تاماملاپ، زاۋۇت قۇرۇش ئىشىنىڭ ئوڭۇشلۇق بولۇشىغا تۆھپە قوشتى. پوسكام نېفت ـ خىمىيە سانائىتى زاۋۇتىنىڭ قۇرۇش ئالدىدا تەشكىل ئۇنى يەنە زاۋۇت قۇرۇلۇش باشقارمىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقلىقىغا تەيىنلىدى. ئۇ يەرلىك ئورۇنلار بىلەن ئالاقلىشىپ، زاۋۇت قۇرۇشقا كېرەكلىك يەر، سۇ قاتارلىق مەسىلىلەرنى ئوڭۇشلۇق ھەل قىلىپ، زاۋۇنىڭ ئۆز قەرىلىدە قۇرۇلۇشىغا شارائىت ھازىرلاپ، يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلار تەرىپىدىن تەقدىرلەندى.

ئىمىن قادىر پوسكام نېفت ـ خىمىيە سانائىتى زاۋۇتىنىڭ قۇرۇش ئىشىنىڭ ئوڭۇشلۇق بولۇشىغا تۆھپە قوشتى. ئۇ ئىشچىلار بىلەن دائىم سىردىشىپ، ئۇلارنىڭ قىينىچىلىقلىرىنى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ھەل قىلىپ بەردى. بۇ زاۋۇتنىڭ ئىشچى ـ خىزمەتچىلىرىدىن ئەنۋەر، مەخمۇتجان كېسەل بولۇپ داۋالىنىشتا ئىقتىسادىي قىيىنچىلىققا دۇچ كەلگەندە، ئىمىن قادىر بۇ ئەھۋالنى زاۋۇتنىڭ باشقا رەھبەرلىرىگە مەلۇم قىلىپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە مەسلىھەتلىشىپ، ئۇلارنىڭ داۋالىنىشى ئۈچۈن زاۋۇت مالىيەسىدىن 243 مىڭ يۈەن ئاجراتتى.

ئىمىن قادىر ئىش بېجىرىشتە پاك ـ دىيانەتلىك بولۇپ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولۇپ كەلدى. ئۇ جەنۇبىي شىنجاڭ نېفت تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى بولغانىدا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشەرتلىرىنى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، لاياقەتسىز ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىپ قېلىشىنىڭ ئالدىنى ئالدى، زاۋۇتقا ئىشچى قوبۇل قىلغاندا نۇرغۇن قېتىملىق زىياپەتلەرگە بېرىشنى، سوۋغا ـ سالامنى قەتئىي رەت قىلىپ، 150 نەپەر توختاملىق ئىشچىنى ئىشچى قوبۇل قىلىش شەرتى بويىچە ئاشكارا قوبۇل قىلدى، ئۆي تەقسىم قىلىش ۋاقتىدا باشقىلار ئېلىپ كىرگەن سوۋغىلارنى ئۇلارنىڭ ئۆزىگە كۆتۈرگۈزۈپ چىقىرىۋەتتى ۋە ئۇلارغا تەربىيە بېرىپ: ئۆي تەقسىم قىلىشتا زاۋۇتنىڭ بەلگىلىمىسى بار، بىز چوقۇم شۇ بويىچە ئىش قىلىمىز، ئامىنىڭ نازارىتى قىلىشىنى قارشى ئالمىز، دېدى. ئىمىن قادىر گەۋدىلىك نەتىجىلىرى بىلەن شىنجاڭ نېفت ئىدارىسى تەرىپىدىن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىدىكى ئىلغار شەخس، ئىلغار ئىدىيىۋى ـ سىياسىي خىزمەت خادىمى دېگەن شەرەپلىك نامىلارغا ئېرىشىپ مۇكاپاتلاندى ھەم ئالىي دەرىجىلىك سىياسىي خىزمەت خادىمى دېگەن كەسپىي ئۇنۋانغا ئېرىشتى.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سادىر قادىر**

قارادالا يېزىسى يول ۋە سۇ قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بەرمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھۈسەن تۇردى** خەۋەر قىلىدۇ: تېكەس ناھىيە قارادالا يېزىسى يول ۋە سۇ قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بېرىپ، تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىدى.

بىرىنچى، بۇ يىل 5ـ ئايدىن باشلاپ، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، 32 كىلومېتىر تۆرۈبا ياتقۇزدى. 4 ئاساسىي سۇ قۇرۇلمىسى ۋە 1 پونكىت ياساشقا 300 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، 9 ـ ئاينىڭ بېشىغىچە ياساپ پۈتتۈردى.

ئىككىنچى، 6650 مېتىر يولنى كېگەيتىپ ياساپ، بۇنىڭغا 53 مىڭ 200 كۇب مېتىر تاش ـ شېغىل يانقۇزدى. بۇ قۇرۇلۇشقا يېزا ۋە كەنتلەر 100 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجراتتى.

ئۈچىنچى، ئاقتۇغۇل چارۋىچىلىق رايونىدىكى ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىغا يېزا ۋە كەنت 260 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجراتتى. 5100 كۇب مېتىر تاش، توپا قېزىپ، ئاساسىي سۇ يولى لىنىيىلىرىنى راۋانلاشتۇردى.

تۆتىنچى، دېھقان، چارۋىچىلاردىن مەبلەغ توپلاش، ئەمگەك كۈچى چىقىرىش ئارقىلىق يېزا بىلەن كەنت ئارىلىقىدىكى بۇزۇلغان 112 كىلومېتىر يولغا تاش ـ شېغىل يانقۇزۇپ، دۆلەتكە 400 مىڭ يۈەن مەبلەغ تېجەپ بەردى.

بەشىنچى، يېزا بىلەن ناھىيە ئارىلىقىدىكى ئاساسىي يولغا ماي، يېزىغا تەۋە يولغا 14 مىڭ 950 كۇب مېتىر تاش ـ شېغىل يانقۇزدى.

سۇ تېجەشنىڭ ياخشى يولى...

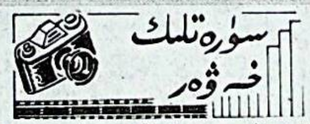

توقسۇ ناھىيىسى 1992 ـ يىلدىن بۇيان دۇنيا بانكىسىنىڭ قەرز پۇلىدىن پايدىلىنىپ، ئىچىدىغان سۇ قۇرۇلۇشىغا 298 مليون 915 مىڭ 700 يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 452 كىلومېتىر سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياساپ، 1683 سۇ قۇرۇلۇشى مۇئەسسەسىنى يۇرۇشلەشتۇرۇپ، ياخشىلانغان سۇغىرىش كۆلىمىنى 150 مىڭ موغا، يېڭىدىن كۆپەيگەن سۇغىرىش كۆلىمىنى 146 مىڭ 300 موغا يەتكۈزدى، سۇنىڭ كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ 141 مىڭ مو بوز يەر ئېچىلدى، 240 مىڭ مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئىچىز ئۆزگەرتىلدى. بۇ ناھىيە ئىچىز ـ ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى ئاساسىي جەھەتتىن يۇرۇشلەشتۇرۇپ بولغانلىقى ئۈچۈن ئاپتونوم رايون ۋە ئۇلايەت بويىچە

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاتۇش شەھرىنىڭ شەھەر قۇرۇلۇشى تېز تەرەققىي قىلدى. ھازىر بۇ شەھەردە ئاساسلىق چوڭ كوچىدىن 10 نەچچىسى، تارماق كوچىدىن 30 نەچچىسى ياسالدى ھەمدە ھەر بىر چوڭ كوچىنىڭ كېسىشمە ئېغىزىغا چوڭ چىراغ ئورنىتىلدى.

سۆرەتتە: سۈنتاغ كوچىسى.

ئابلىز ئابلەت مەخسۇم ، پاشاگۈل ئابلىز فوتوسى

سانجۇ يېزىسى ئېتىز ـ ئېرىق قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىمىت مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: گۇما ناھىيىسىنىڭ سانجۇ يېزىسى «113» قۇرۇلۇشى گەۋدە قىلىنغان ئېتىز ـ ئېرىق قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، بۇ يىل 19.2 كىلومېتىر سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ، 512 چوڭقۇرگە، توما ياسىدى، 295 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 4799 مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزنى يۇقىرى ھوسۇللۇق ئېتىزغا ئۆزگەرتتى . 1236 مو يەرنى سالالاشتۇرۇپ، 20 كىلومېتىر سانجۇ ـ پوسكام يولىغا ماي يانقۇزۇش تەييارلىقىنى پۈختا ئىشلىدى ھەمدە جەمئىيەتتىن 40 مىڭ يۈەن توپلاش ئارقىلىق ساۋا ئۆستەڭگە 2 بېتون كۆۋرۈك سالدى.

ئاقبۇلۇق سۇ قۇرۇلۇشىنىڭ 90% ى پۈتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋەلى** خەۋەر قىلىدۇ: جەمئىي سېلىنغان 35 مليون يۈەن مەبلەغنىڭ 24 مليون يۈەنىنى دۇنيا بانكىسى چىقىرىپ، بۇلتۇر ئىش باشلانغان باي ناھىيە مۇزات دەريالىق ئاقبۇلۇق سۇ قۇرۇلۇشىنىڭ 90% ى پۈتتى. قالغان قىسمى جىددىي ئىشلەنمەكتە. بۇ قۇرۇلۇش تامامىلانسا، ياقائىبرەق، داۋانچى، چوڭكۆۋرۈك، مىچىڭ قاتارلىق يېزا ـ مەيدانلارنىڭ سۇغا بولغان ئېھتىياجى قاندۇرۇلۇپ، 400 مىڭ مودىن ئارتۇق سۇغىرىش كۆلىمىگە كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ.

سوۋغا ـ سالام ئالماسلىق توغرىسىدا

ئىمىن قادىر ئىشچىلار بىلەن بىللا ئىشلەپ، ئۇلارنىڭ ئەھۋالىنى ئىگىلەپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇش جەھەتتىكى قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىپ بېرىشكە ھەمىشە دىققەت قىلاتتى. ئۇ ئىشچىلار بىلەن ئىناق ياشاپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇش جەھەتتىكى قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىپ بېرىشكە ھەمىشە دىققەت قىلاتتى. ئۇ ئىشچىلار بىلەن ئىناق ياشاپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇش جەھەتتىكى قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىپ بېرىشكە ھەمىشە دىققەت قىلاتتى.

ئۇ ئىشچىلار بىلەن ئىناق ياشاپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇش جەھەتتىكى قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىپ بېرىشكە ھەمىشە دىققەت قىلاتتى. ئۇ ئىشچىلار بىلەن ئىناق ياشاپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇش جەھەتتىكى قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىپ بېرىشكە ھەمىشە دىققەت قىلاتتى.

ئۇ ئىشچىلار بىلەن ئىناق ياشاپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇش جەھەتتىكى قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىپ بېرىشكە ھەمىشە دىققەت قىلاتتى.

ئۇ ئىشچىلار بىلەن ئىناق ياشاپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇش جەھەتتىكى قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىپ بېرىشكە ھەمىشە دىققەت قىلاتتى.

ئۇ ئىشچىلار بىلەن ئىناق ياشاپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇش جەھەتتىكى قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىپ بېرىشكە ھەمىشە دىققەت قىلاتتى.

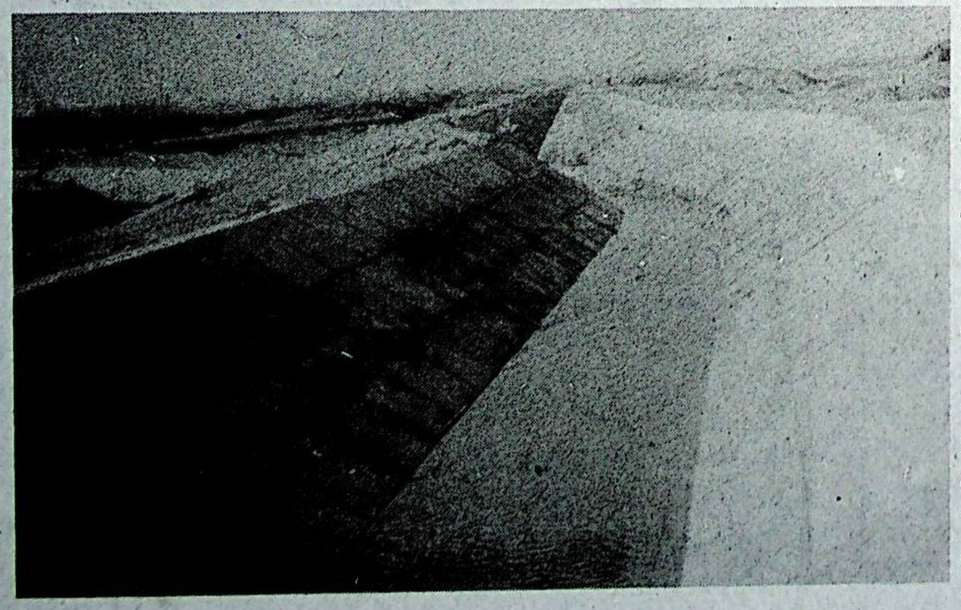

«تەڭرىتاغ مۇھىت ئاسراش سەپىرى» خاتىرىسى

تەھرىر ئىلاۋىسى

ئالتۇن كۈز پەسلىدە شىنجاڭ گېزىتى، شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى، شىنجاڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى قاتارلىق 7 ئاخبارات ئورنىنىڭ 10 مۇخبىرى «تەڭرىتاغ مۇھىت ئاسراش سەپىرى»گە ئاتلاندى.

بۇ ئاپتونوم رايونىمىزدا تۇنجى قېتىم ئۇيۇشتۇرۇلغان «مۇھىتنى ئاسراش، بايلىقنى قەدىرلەش»نى ئاساسىي تېما قىلغان چوڭ تىپتىكى مۇخبىرلىق پائالىيىتى بولۇپ، ئۇنى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، ئاپتونوم رايونلۇق مۇھىت ئاسراش ئىدارىسى قاتارلىق 10 ئورۇن ئۇيۇشتۇرغان.

بۇ يىللىق «تەڭرىتاغ مۇھىت ئاسراش سەپىرى» 9 - ئاينىڭ 8 - كۈنىدىن 19 - كۈنىگىچە ئۈرۈمچى شەھىرى ۋە سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستىدا باشلانغان بولۇپ، بۇ 2 جايدىكى ھەر خىل كارخانىلارنىڭ مۇھىت مەسىلىسى ۋە ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ شەھەر مۇھىتى ئەھۋالى نۇقتىلىق زىيارەت قىلىندى. بۇ ساندا شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست» پولات - تۆمۈر باش شىركىتى، ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىغا ئوخشاش چوڭ كارخانىلار، يەرلىككە قاراشلىق بەزى ئوتتۇرا، كىچىك كارخانىلار شۇنىڭدەك دۆلەت تاقاش، ئىشلەپچىقىرىشتىن توختىتىش، ئەمەلدىن قالدۇرۇش توغرىسىدا ئېنىق بۇيرۇق چۈشۈرگەن «15 كىچىك» كارخانىنىڭ مۇھىت ئاسراش ئىشى، مۇھىت ئاسراش ئەھۋالى خەۋەر قىلىندى.

يولداش جياڭ زېمىن مۇھىت ئاسراش مەسىلىسى توغرىسىدا توختىلىپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «مۇھىت ئاسراش ماھىيەت جەھەتتىن ئېيتقاندا ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى قوغدىغانلىق، بايلىقنى ئىسراپ قىلىش، ئاۋۋال بۇلغاپ كېيىن تىزگىنلەش يولىدا مېڭىشقا ھەرگىز بولمايدۇ، ئاتا - بوۋىلىرىمىزنىڭ ئاش - تامىقىنى يەپ تۇرۇپ ئەۋلادلىرىمىزنىڭ يولىنى ئۈزۈپ قويۇشقا تېخىمۇ بولمايدۇ».

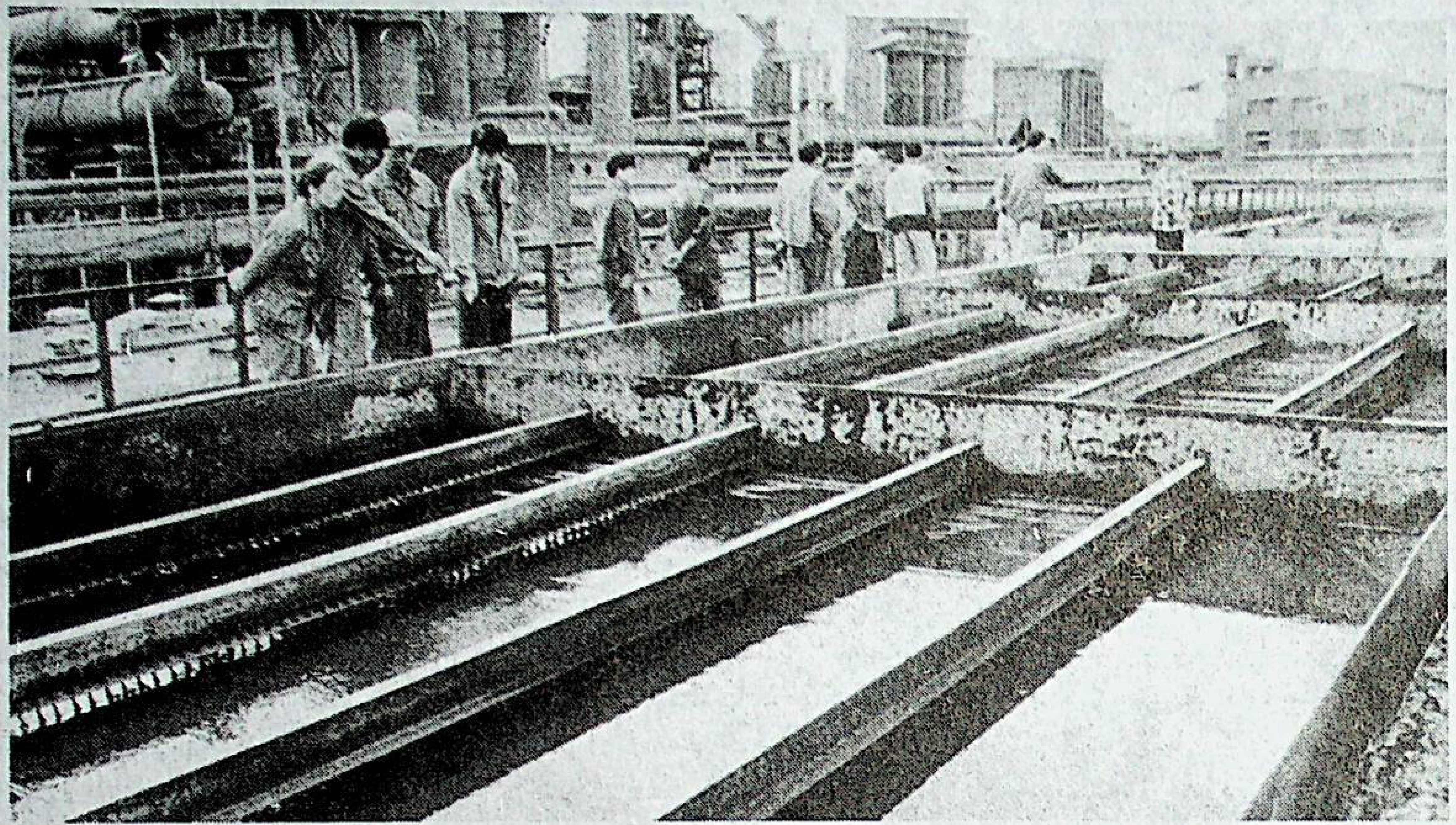

شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست» پولات - تۆمۈر باش شىركىتى يۇقىرى ئۈنۈملۈك بىرىكمە پولات قۇرۇلمىلىق قىيسىق تاختايلىق تىندۇرۇش كۆلچىكى ئىشلىتىلگەن. ئۇ سۇنى قايتا ئىشلىتىش قوللىنىپ سانائەتتىن چىقىرىۋېتىلگەن كېرەكسىز سۇلارنى ساپلاشتۇردى.

بىر قىسىم ئوتتۇرا، كىچىك كارخانىلارنىڭ مۇھىت ئاسراش ئىگە كەمچىل

ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلۈپ 3 ئاي بولا - بولمايلا جاۋابكارلىققا تارتىلىپ 3 قېتىم 2 مىليون 700 مىڭ يۈەن جەرىمانە تۆلىگەن؛ زاۋۇت قۇرۇلغان 3 يىلدا جەمئىي ئىشلەپچىقىرىش بىلەن شۇغۇللانغان ۋاقتى 1 يىلغىمۇ يەتمىگەن، تاپقان پايدىسى زىياننىڭ ئورنىنى تولدۇرۇشقا يەتمەيدىغان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالغان چىڭدۇ «يۇگې» ھاراق زاۋۇتى قۇتۇبى شۆبىسى (تۆۋەندە قىسقارتىپ ئىسپىرت زاۋۇتى دەپ ئېلىنىدى)نىڭ باشلىقى جىن جۈنفۇ ئاخىرى «بۇلغىنىشنى چوقۇم تىزگىنلەش لازىم» لىقىنى چۈشىنىپ يەتتى.

ئىسپىرت زاۋۇتى قۇرۇش قۇتۇبى ناھىيىسى بىلەن چىڭدۇ تەرەپنىڭ بىرلىشىپ تىجارەت قىلىش تۈرى ئىدى، ھاراق زاۋۇتى خام ئەشيا بازىرىغا ئىگە بولدى، قۇتۇبىمۇ مۇشۇ سەۋەبتىن كۆممىقوناقنى باشقا مەھسۇلاتلارغا ئايلاندۇرۇپ پايدا ئالالايدىغان بولغانىدى. ۋاھالەنكى، 1994 - يىلى زاۋۇت قۇرۇلغان چاغدا بۇ زاۋۇت مۇھىت ئاسراش مەبلىغىنى ئويلاشمىغان، مۇھىت ئاسراش مۇئەسسەسىلىرىنى ئاساسىي گەۋدە قۇرۇلۇشى بىلەن بىللە لايىھەلىمىگەن، نەتىجىدە كېرەكسىز سۇلار دۆڭخې دەرياسىغا ئېقىپ كىرىپ بېلىق باققۇچى كەسپىي ئائىلىلەرنىڭ بېلىقلىرى ئۆلۈپ كېتىشتەك ۋەقەنى كەلتۈرۈپ چىقارغان.

ۋەنجاڭ 1995 - يىلى باش قىشتا دۆڭخې دەرياسىنىڭ بۇلاق سۈيىنى باشلاپ كېلىپ بېلىق باققان. 12 - ئاينىڭ 7 - كۈنى تېمپېراتۇرا تۆۋەنلەپ ئىسپىرت زاۋۇتىنىڭ كېرەكسىز سۇلارنى قويۇۋېتىش ۋاقتىلىق ئۆستىڭى توڭلاپ قالغان. كېرەكسىز سۇ ئۆستەڭ بويىدىن ئۆتۈپ ماجاڭخۇ 1 - ۋە 2 - ئەترىتىدىكى ئاھالىلەرنىڭ دۆۋىلەپ قويغان ئوت - چۆپلىرىنى بېسىپ كەتكەن، كەنت ئاھالىلىرى ئۆزلۈكىدىن قوزغىلىپ 12 - ئاينىڭ 8 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئىسپىرت زاۋۇتىنىڭ بۇ كەنت تەرەپكە مەينەت سۇنى قويۇۋېتىش ۋاقتىلىق ئۆستىڭىنى ئېتىۋەتكەن. كېرەكسىز سۇ ماجاڭخۇ 3 - ئەترىتىدىن باغ - ئورمان ئەترىتى ئارقىلىق دۆڭخېغا ئېقىپ كىرىپ دۆڭخې بۇلاق سۈيىنى بۇلغىغانلىقتىن بەي ۋەنجاڭنىڭ بېلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ئۆلۈپ كەتكەن.

ئارقا - ئارقىدىن قىلىنغان دەۋالار نورمال ئىشلەپچىقىرىشقا تەسىر يەتكۈزدى، ئىسپىرت زاۋۇتىمۇ ئەپلەپ - سەپلەپ كۈن ئۆتكۈزۈش ئويىدىن ئاخىرى ۋاز كەچتى. دۆلەت ئىچىدىكى پىشقان تېخنىكا بويىچە ئېيتقاندا ئىسپىرت زاۋۇتىنىڭ كېرەكسىز سۇدىن ھەر تەرەپلىمە پايدىلىنىشى ئۈچۈن 40 مىليون يۈەن سېلىنما سېلىشقا توغرا كېلەتتى، لېكىن بۇ زاۋۇت قۇرۇلغاندا ئاران 10 مىليون يۈەن سېلىنما سالغان، سانجى خۇيزۇ

شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست» پولات - تۆمۈر باش شىركىتى، ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى پاكىز سانائەت ئىشلەپچىقىرىشقا قەدەم قويدى

ئۆز مۇخبىرىمىز جاڭ شاۋيەن

8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە شىنجاڭ «1- ئاۋغۇست» پولات - تۆمۈر باش زاۋۇتى ئوتتۇرا تىپتىكى پولات - تۆمۈر بىرلەشمە كارخانىسىدىن پۈتۈن مەملىكەتتىكى چوڭ تىپتىكى پولات - تۆمۈر بىرلەشمە كارخانىلىرى قاتارىغا ئۆتكەندە ئۇنىڭ مەھسۇلات مىقدارى 1991 - يىلىدىكى 360 مىڭ توننىدىن 1996- يىلى 640 مىڭ توننىغا يەتتى، لېكىن شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست»پولات - تۆمۈر زاۋۇتىدىن چىققان ئىس - تۈتەكلەرنىڭ مۇھىتنى بۇلغىشى يەنىلا قىيىن مەسىلە بولۇپ كەلدى.

شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست»پولات - تۆمۈر باش شىركىتىنىڭ ئەتراپىدىكى 40 مىڭ ئائىلە

ئېشىپ كەتكەن. 1993 - يىلى شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست» پولات - تۆمۈر باش شىركىتىنىڭ رەھبەرلىرى بۇلغىنىشنى تىزگىنلەشتە تىكىپ - سۆكەپ ئىش قىلىپ ئولتۇرماستىن 20 مىليون يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ «سېرىق ئەجدىھا»نى ئۈزۈل - كېسىل تۈپ يىلتىزىدىن تىزگىنلىدى. مۇھىتنى 40 يىل بۇلغاپ كەلگەن «سېرىق ئەجدىھا» كەلمەسكە كەتتى. شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست»پولات - تۆمۈر باش شىركىتىنىڭ دىرېكتورى لى خەنجۇڭ مۇنداق دېدى: ئۆزگەرتىش ئىقتىسادىي پايدا ئېلىش بىلەن بىللە مۇھىتنى ئاسراش جەھەتتىمۇ ئۈنۈم ھاسىل قىلىشنى مەقسەت قىلىدۇ.

كىرىمىنىڭ 5.1 قىسمىنى ئىگىلىدى.

شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست»پولات - تۆمۈر باش شىركىتىنىڭ غەربىي جەنۇبىي بۇرجىكىدە كېرەكسىز نەرسىلەر تاشلىنىدىغان بىر «چوڭ تاغ»بار. ھازىر بۇ تاغ ئاستا - ئاستا تۈزلىنىپ «چوڭ ئازگال»غا ئايلاندى. بۇ ئازگالنىڭ يىللىق ھەر تەرەپلىمە بىر تەرەپ قىلىش ئىقتىدارى 150 مىڭ توننا. پولات ئۇۋىندىلىرى زاۋۇتى پولات ئۇۋىندىلىرىنى بىر تەرەپ قىلىپ 1 مىليون توننا «كېرەكسىز نەرسە»دىن ھەر تەرەپلىمە پايدىلىنىپ ئۇنىڭدىن 14 مىليون يۈەنلىك پايدا ياراتتى.

شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست»پولات - تۆمۈر باش شىركىتى ئىشلىتىدىغان يامانسۇ كۆمۈر

ئايرىۋېلىپ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خىمىيە سانائىتىدىكى بوشلۇقنى تولدۇردى. 1995- يىلى رۇدىنى ئاخىردا يەنە بىر قېتىم تاللاش زاۋۇتى قۇردى. بۇ زاۋۇتنىڭ خام ئەشياسىنىڭ % 100 ى كېرەكسىز ئۇۋىندىلاردىن ئېلىندى، ھۈنەر- سەنئەت تۇرۇبا تورىنىڭ % 100ى كونا نەرسىلەردىن پايدىلىنىش ئارقىلىق ئېلىندى، زاۋۇتتا پۈتۈنلەي بىر تەرەپ قىلىنغان كېرەكسىز سۇ ئىشلىتىلدى. بۇنىڭ بىلەن 1 مىليون يۈەن مەبلەغ تېجەپ قېلىندى، يەنە ئۇنىڭدىن گۈڭگۈرتلۈك رۇدا ۋەتۆمۈر رۇدىسى ئېلىۋېلىندى. 1996 - يىلى 5000 توننا گۈڭگۈرتلۈك رۇدا، 2500 توننا تۆمۈر رۇدىسى ئىشلەپ چىقىرىلدى، بۇنىڭدىن 780 مىڭ يۈەن پايدا ئېلىندى.

1996 - يىلى شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست»

دەریاسىغا ئېقىپ كىرىپ بېلىق باققۇچى كەسپىي ئائىلىلەرنىڭ بېلىقلىرى ئۆلۈپ كېتىشتەك ۋەقەنى كەلتۈرۈپ چىقارغان.

قۇتۇبى ناھىيە يۈەنخۇ يېزىسى شىسەنخۇ كەنتىنىڭ 1- گۇرۇپپىسىدىكى بېلىق باققۇچى كەسپىي ئائىلە بەي

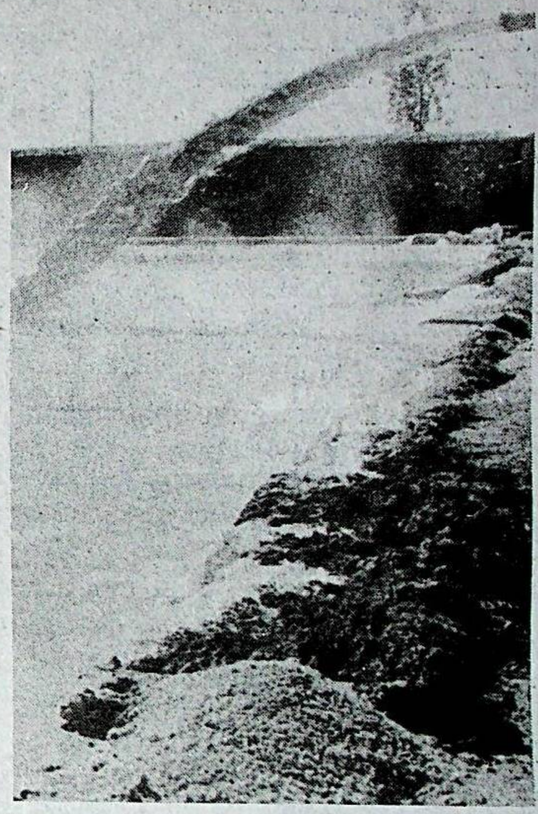

قۇتۇبى ئىسپىرت زاۋۇتى مۇھىت ئاسراش مۇئەسسەسىلىرى كەمچىل بولغاچقا 3 يىلدىن بۇيان كېرەكسىز سۇنى ئۆلچەمدىن ئارتۇق قويۇپ بەرگەنلىكى تۈپەيلىدىن 3 قېتىم جاۋابكارلىققا تارتىلغان، 2 مىليون 700 مىڭ يۈەن جەرىمانە تۆلىگەن.

سۈرەتتە: ئىسپىرت زاۋۇتىنىڭ سېخلىرى چىقىرىۋەتكەن كېرەكسىز سۇ. **جىڭ شىفۇ** فوتوسى

«15 كىچىك كارخانا» ئەمەلدىن قالدۇرۇلدى: قىلما دېگەن ئىشنى قىلماسلىق كېرەك

1996 - يىلى گوۋۇيۈەننىڭ «مۇھىت ئاسراشقا دائىر بىر نەچچە مەسىلە توغرىسىدىكى قارارى» ئېلان قىلىندى. ئۇنىڭ 4 - ماددىسىدا يەرلىك ئۇسۇل بىلەن ئىشلەپچىقىرىش قىلىدىغان 15 كىچىك كارخانىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش، تاقاش ياكى ئىشلەپچىقىرىشتىن توختىتىش توغرىسىدا ئېنىق پەرمان چىقىرىلغان.

گوۋۇيۈەننىڭ پەرمانى ئېلان قىلىنىپ ئارىدىن 1 يىل ئۆتكەندىن كېيىن بىز شىنجاڭ بويىچە تاقاشقا، ئىشلەپچىقىرىشتىن توختىتىشقا، ئەمەلدىن قالدۇرۇشقا تېگىشلىك بولغان «15 كىچىك كارخانا»نىڭ ئاران 66.8 %ىنىڭ تاقالغانلىقى ۋە ئىشلەپچىقىرىشتىن توختىتىلغانلىقىدىن خەۋەر تاپتۇق.

بىز ماناس ناھىيىسىدە «15 كىچىك» كارخانىلارنى تاقاش، ئىشلەپچىقىرىشتىن توختىتىش، ئەمەلدىن قالدۇرۇش خىزمىتىنىڭ خېلى ئۈزۈل - كېسىل ئىشلەنگەنلىكىدىن 14 كىچىك كۆن - خۇرۇم زاۋۇتىنىڭ ئاساسىي جەھەتتىن تاقالغانلىقىدىن خەۋەر تاپتۇق. مۇئاۋىن ھاكىم ئەمەت ھېيتاخۇن جېدەل - ماجىرا چىقىرىۋاتقان، چۇقان - سۈرەن سېلىۋاتقان كەسىپ ئىگىلىرىنى كۆزدە تۇتۇپ، كەسكىنلىك بىلەن: «پايدا - مەنپەئەتنى كۆزلەپ ئومۇمغا زىيان يەتكۈزىدىغان ئىشنى قىلىشقا بولمايدۇ» دېدى.

بىز مىچۈەن شەھىرىدىكى بىر مەسئۇل كىشىنىڭ ئېغىزىدىن مۇنداق سۆزلەرنى ئاڭلىدۇق: «مىچۈەن شەھىرىنىڭ 1 يىللىق سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 870 مىليون، بۇنىڭ ئىچىدە 14 كىچىك نېفىت ئايرىش زاۋۇتىنىڭ ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 40 مىليون يۈەننى ئىگىلەيدۇ». بىز بۇ مەسئۇل كىشىنىڭ پوزىتسىيىسىدىن «15 كىچىك» كارخانىنىڭ نېمە ئۈچۈن ھازىرغىچە ياشاپ كەلگەنلىكىنىڭ سەۋەبىنى چۈشىنىۋالدۇق.

9 - ئاينىڭ 15 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى بىز فۇكاڭ شەھەرلىك كىچىك كوكس تاۋلاش زاۋۇتىغا كەلدۇق، توپائىتتىرىش ماشىنىلىرى كىچىك كوكس تاۋلاش زاۋۇتىنىڭ ئۈسكۈنىلىرىنى بۇزۇۋېتىپتۇ. بىز دەل مۇشۇ ئىشنىڭ ئۈستىگە كېلىپ قاپتۇق. ئەمەلىي ئەھۋال زادى قانداق؟

بىز مۇتەخەسسىسلەردىن مۇنۇلارنى ئاڭلىدۇق: ئاددى ئۇسۇلدا كوكس تاۋلىغاندا كوكس تاۋلاش پېچىنىڭ ئېغىزى ئوچۇق بولىدۇ، كوكس تاۋلاش پېچىدا كۆمۈر گازى ئىشلىتىلىدىغان بولغانلىقتىن چاڭ - توزانلار كۆتۈرۈلۈپ ئاتموسفېرانى ئېغىر دەرىجىدە بۇلغايدۇ؛ داۋاملىق مەشغۇلات ئېلىپ بېرىش جەريانىدا تېمپېراتۇرىنى تۆۋەنلىتىش ئۈچۈن نۇرغۇن سۇ چېچىلىدۇ، مەينەت سۇ يەر ئاستىغا سىڭىپ كىرىپ يەر ئاستى سۈيىنى بۇلغايدۇ.

ئەرەپلىمە پايدىلىنىش ئۈچۈن 40 مىليون يۈەن سېلىنما سېلىشقا توغرا كېلەتتى، لېكىن بۇ زاۋۇت قۇرۇلغاندا ئاران 10 مىليون يۈەن سېلىنما سالغان، سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستىدىكى مۇھىت ئاسراش تارماقلىرى بىلەن كېڭەشكەندىن كېيىن زاۋۇت رېئال ئۇسۇللارنى قوللىنىپ 1 مىليون 500 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ مۇھىت ئاسراش ئۈسكۈنىلىرىنى سېتىۋېلىپ مەينەت سۇنىڭ يۈزىدە لەيلەپ يۈرگەن نەرسىلەرنى كۆرۈنەرلىك ئازايتتى، زاۋۇت باشلىقى يەنە 1 مىليون 600 مىڭ يۈەن خەجلەپ كېلەر يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا مەينەت سۇنىڭ ئۆلچەمدىن ئارتۇق قويۇپ بېرىلىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

10 - ئاينىڭ 8 - كۈنى: خەلقئارا ئاپەتنى ئازايتىش كۈنى

ھەر يىلى 10 - ئاينىڭ 2 - چارشەنبە كۈنى خەلقئارا ئاپەتنى ئازايتىش كۈنى. 1997 - يىللىق خەلقئارا ئاپەتنى ئازايتىش كۈنى 10- ئاينىڭ 8 - كۈنى. خەلقئارا 10 يىل ئاپەتنى ئازايتىش كومىتېتى كاتىبات باشقارمىسى 1997- يىللىق خەلقئارا ئاپەتنى ئازايتىش كۈنىنىڭ ئاساسىي تېمىسىنى «سۇ: بەك كۆپ بولۇپ كەتسە، بەك ئاز بولۇپ كەتسە ... تەبىئىي ئاپەت يۈز بېرىدۇ» دەپ بېكىتتى. خەلقئارا جەمئىيەت ئەزا دۆلەتلەر ۋە ئالاقىدار ئاپپاراتلارنىڭ قاتنىشىشى ئارقىلىق كەلكۈن، ھۆلچىلىك، قۇرغاقچىلىق قاتارلىق سۇ بىلەن ئالاقىدار تەبىئىي ئاپەتلەرگە بولغان تونۇش ۋە ئېتىبارنى ئۆستۈرۈپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئۈنۈملۈك ئازايتىشنى ئۈمىد قىلدى.

شىنجاڭدا كەلكۈن، قۇرغاقچىلىق ئاپىتى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان بىۋاسىتە ۋە ۋاسىتىلىك زىيان يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنىڭ تەخمىنەن 10% ىنى ئىگىلەيدۇ. 1989 - ۋە 1991 - يىللىرى پەۋقۇلئاددە زور قۇرغاقچىلىق بولغان يىللاردا قۇرغاقلىشىپ كەتكەن يەر كۆلىمى 10 مىليون مودىن ئېشىپ كەتتى. بۇ يىل قۇرغاقچىلىق ئىنتايىن ئېغىر بولدى. 1996- يىلى پەۋقۇلئاددە ئېغىر ئاپەت ۋە زىيان كۆرۈلگەن يىل بولدى، كەلكۈن ئاپىتى كەلتۈرۈپ چىقارغان زىيان شىنجاڭ ئازاد بولغاندىن بۇيان ئەڭ ئېغىر بولغان بىر يىل بولۇپ، بىۋاسىتە ئىقتىسادىي زىيان 4 مىليارد

شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست» پولات- تۆمۈر باش شىركىتىنىڭ مۇئاۋىن باش دىرېكتورى جاۋ جيا تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست» پولات- تۆمۈر باش شىركىتى 1996 - يىلى 110 مىليون يۈەن پايدا ئالدى، بۇنىڭ ئىچىدە «3 كېرەكسىز (كېرەكسىز سۇ، كېرەكسىز گاز، كېرەكسىز ئۇۋىندىلار)»دىن ھەر تەرەپلىمە پايدىلىنىش ئارقىلىق 20 مىليون 240 مىڭ يۈەن پايدا ئېلىنىپ ئومۇمىي

شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست» پولات - تۆمۈر باش شىركىتى ئىشلىتىدىغان يامانسۇ كۆمۈر كېنىنىڭ رۇدىسىنىڭ تەركىبىدە گۈڭگۈرت كۆپ بولۇپ، بىر تەرەپتىن گۈڭگۈرت پولات- تۆمۈر ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ چوڭ دۈشمىنى، يەنە بىر تەرەپتىن گۈڭگۈرتلۇق رۇدا بايلىقى دۆلىتىمىزدە بىر قەدەر كەمچىل، ئۇ سۇلفات كىسلاتاسى سانائىتىنىڭ ئاساسىي خام ئەشياسى. 1990 - يىلىدىن باشلاپ شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست» پولات- تۆمۈر باش شىركىتى لەيلىتىش يولى بىلەن رۇدا تاللاش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ رۇدىنىڭ تەركىبىدىكى گۈڭگۈرتنى

828 مىليون يۈەنگە يەتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز چوقۇم بىر تەرەپتىن پىلانلىق ھالدا سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىپ كەلكۈن ۋە قۇرغاقچىلىق ئاپىتىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان ئىقتىسادىي زىياننى ئازايتىشىمىز، يەنە بىر تەرەپتىن ئېچىش، قۇرۇلۇش قىلىش بىلەن بىللە ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئاسراشقا ئەھمىيەت بېرىپ چۆللىشىپ كېتىش، قۇم بېسىپ كېتىشنىڭ ئېغىرلىشىپ كېتىشى ۋە كەلكۈن، قۇرغاقچىلىق ئاپىتى تەسىرىنىڭ ئېغىرلىشىپ كېتىشىدىن ساقلىنىشىمىز كېرەك.

(شىنجاڭ ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئېلىش جەمئىيىتى)

1996 - يىلى شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست» پولات - تۆمۈر باش شىركىتى 85 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ ئېگىز پېچتىن بىكارغا قويۇۋېتىلىدىغان كۆمۈر گازىنى يىغىۋېلىپ، يىلىغا 50 مىليون يۈەنلىك قىممەت ياراتتى.

ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىمۇ ھەم ئىشلەپچىقىرىشقا ھەم مۇھىت ئاسراشقا ئەھمىيەت بېرىشنىڭ ئۈلگىسى.

8 - بەش يىللىق پىلان يولغا قويۇلغاندىن بۇيان ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى مۇھىت ئاسراش مۇئەسسەسىلىرىنى كەڭ- كۆلەمدە ئۆزگەرتتى ۋە كېڭەيتىپ قۇردى.

8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە مۇھىت ئاسراش ۋە تېخنىكا ئۆزگەرتىشكە ئىشلىتىش ئۈچۈن بىۋاسىتە سالغان مەبلىغى 193 مىليون 500 مىڭ يۈەنگە، مۇھىت ئاسراشقا ئىشلىتىش ئۈچۈن ۋاسىتىلىك سالغان مەبلىغى 150 مىليون يۈەندىن كۆپرەككە يەتتى.

ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىغا 25 كىلومېتىر كېلىدىغان جايدا سۈيى زۇمرەتتەك سۈپسۈزۈك بىر كۆل بار، بۇ ئۈرۈمچى نېفىت- خىمىيە زاۋۇتى ساپلاشتۇرۇپ بىر تەرەپ قىلغان سانائەتتىن چىقىرىۋېتىلگەن كېرەكسىز سۇ بولۇپ، ئۇنى يېزا ئىگىلىكىدە سۇغىرىشقا ئىشلىتىشكە بولىدۇ. ھازىر بۇ يەرگە چارۋىچىلار كۆچۈپ كەلدى ۋە 10 مىڭ مودىن ئارتۇق يەر ئاچتى.

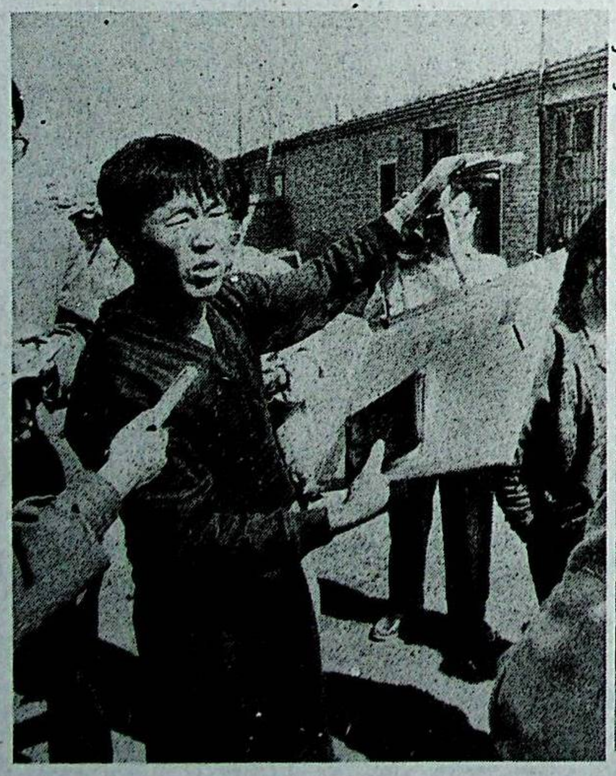

«فۇيىڭ كېرەكسىز نېفىت پىششىقلاپ ئىشلەش زاۋۇتى»نىڭ خوجايىنى سۈن مىيفۇ سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى بەرگەن تىجارەت كىنىشكىسىنى چىقىرىپ ئۆزىنىڭ قانۇنلۇق ئىگىلىك باشقۇرغۇچى ئىكەنلىكىنى ئېيتماقتا.

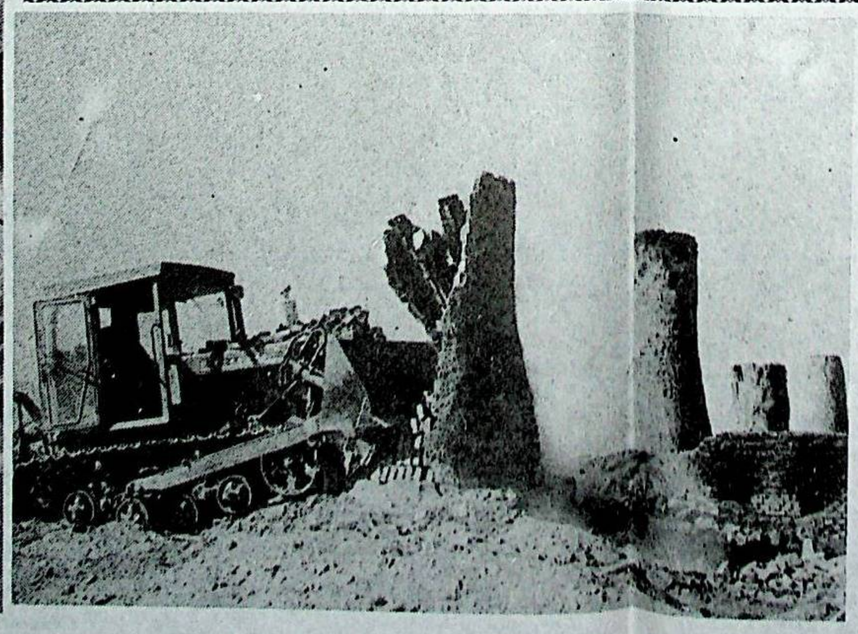

فۇكاڭ شەھىرى گوۋۇيۈەننىڭ پەرمانىنى ئىزچىلاشتۇرۇپ «15 كىچىك» كارخانىنى تاقىدى ۋە ئىشلەپچىقىرىشتىن توختاتتى.

سۈرەتتە: فۇكاڭ شەھىرى كىچىك كوكس تاۋلاش زاۋۇتىنى چاقماقتا.

خۇجىنتاۋ مەملىكەتلىك تېلېۋىزىيە تېلېفون يىغىندا تەكتلەپ مۇنداق دېدى:

يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنى ئومۇميۈزلۈك چوڭقۇر ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 29- ئۆكتەبىر تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۈروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، شۇجىچۇنىڭ شۇجىسى خۇجىنتاۋ بۈگۈن ئېچىلغان يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشى بويىچە مەملىكەتلىك تېلېۋىزىيە، تېلېفون يىغىندا تەكتلەپ مۇنداق دېدى: يېزا ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش 15-قۇرۇلتاي ئوتتۇرىغا قويغان يېزىلاردىكى تۈرلۈك ۋەزىپىلەرنى ئورۇنداشنىڭ مۇقەررەر تەلىپى، شۇنداقلا پارتىيە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتىن ئىبارەت يېڭى ئۇلۇغ قۇرۇلۇشتىكى باش تارتىشقا بولمايدىغان مەجبۇرىيەت. شۇڭا ۋەزىيەتنى ئېنىق تونۇپ، ۋەزىپىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، پۈرسەتنى تۇتۇپ، ۋەزىپىگە ئەگىشىپ ئالغا ئىلگىرىلەپ، يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنى داۋاملىق تۇرغۇزۇپ ئومۇميۈزلۈك، چوڭقۇر، پۇختا، ئۇزاققىچە ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك.

خۇجىنتاۋ 3 يىلدىن بۇيانقى يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنى تەرتىپكە سېلىش ۋە قۇرۇش خىزمىتىنى ئەسلەپ، تەجرىبىلەرنى يەكۈنلىگەندە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋە ئالاقدار تارماقلار مەركەزنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە يېزا ئىقتىسادىنى ئومۇميۈزلۈك راۋاجلاندۇرۇش، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ، بىيىپ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش، سوتسىيالىستىك يېڭى يېزىلارنى قۇرۇشنى نىشان قىلىپ، يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنى تەرتىپكە سېلىش ۋە قۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشتە چىڭ تۇرۇپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. پاكىتلار مەركەزنىڭ يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، ئارقىدا قالغان كەنت پارتىيە ياچېيكىلىرىنى مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىش تەدبىرى ۋە ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ تامامەن توغرا ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىدى.

خۇجىنتاۋ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: پارتىيەنىڭ 15- قۇرۇلتىيى دېڭ شياۋپىڭ نەزەريىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىشلىرىنى 21-ئەسىرنى نىشانلاپ ئومۇميۈزلۈك ئالغا سلجىتىشتىن ئىبارەت ئۇلۇغ ئىستراتېگىيىلىك شىنى كۆچلۈك تەشكىلىي كاپالەتكە ئىگە قىلىش لازىم.

خۇجىنتاۋ مەركەز ھېكتىكەن كەنت دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنى «5 تە ياخشى بولۇش» نىشانى بويىچە داۋاملىق ياخشى تۇتۇش توغرىسىدا مۇنداق دېدى: «5تە ياخشى بولۇش» پارتىيىنىڭ يېڭى دەۋردىكى باش قۇرۇلۇش نىشانىنىڭ يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنىڭ ئەھۋالىغا بىرلەشتۈرۈلۈشىنىڭ كونكرېتلاشتۇرۇلۇشى، شۇنداقلا يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنىڭ يېڭى ۋەزىيەتتە ئۆزىنى كۈچەيتىپ، دېھقانلارنى يېزىلارنىڭ ئەسىر ھالقىدىغان تەرەققىيات نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن كۈرەش قىلىشقا ئۈيۈشتۇرۇشىنىڭ ئېھتىياجى. «5 تە ياخشى بولۇش» ئۆزئارا باغلىنىشلىق بولۇپ، ئايرىۋېتىشكە بولمايدىغان بىر پۈتۈن نىشان سىستېمىسى، شۇڭا ئۇنىڭدا ئومۇميۈزلۈك چىڭ تۇرۇش كېرەك، بىرى كەم بولسا بولمايدۇ.

خۇجىنتاۋ مۇنداق دېدى: نۆۋەتتە 6 جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى نۇقتىلىق، ياخشى تۇتۇش كېرەك: بىرىنچى، 15-قۇرۇلتاي روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، ئىزچىللاشتۇرۇپ، يېزا ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنى دېڭ شياۋپىڭ نەزەريىسى بىلەن قوراللاندۇرۇشتا بوشاشماي چىڭ تۇرۇش كېرەك؛ ئىككىنچى، پارتىيە ياچېيكىسى يادرو قىلىغان كەنت دەرىجىلىك تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنى داۋاملىق كۈچەيتىپ، «ئىشلارنى باشقۇرۇشقا ئادەم بولۇش» مەسلىسىنى يەنمۇ ياخشى ھەل قىلىش كېرەك؛ ئۈچىنچى، يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا ئىقتىسادىنى تەرەققىياتىنى ئالغا سلجىتىپ، تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەش ئىشلىرىنى ياخشى ئىشلەپ، كەنت دەرىجىلىك كوللېكتىپنىڭ ئىقتىسادىي ئەھلىي كۈچىنى زورايتىپ، «پۇلغا قاراپ ئىش بېجىرىش» مەسلىسىنى ھەققىي ھەل قىلىش كېرەك؛ تۆتىنچى، يېزا ئاساسىي قاتلاملىرىدا دېموكراتىيىنى پائال راۋاجلاندۇرۇپ، دېموكراتىك باشقۇرۇش ۋە دېموكراتىك نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ، «ئىشلارنى قائىدە بويىچە بېجىرىش» مەسلىسىنى تىرىشىپ ياخشى ھەل قىلىش كېرەك؛ بەشىنچى، تەرىبىلەش ئارقىلىق يېزا ئاساسىي قاتلام كادىرلىرىنىڭ سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشنى داۋاملىق تۇرغۇزۇپ بىر تۈرلۈك ئىستراتېگىيىلىك ۋەزىپە سۈپىتىدە تۇتۇپ، ساپاسى بىر قەدەر يۇقىرى بولغان يېزا ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى قوشۇنىنى تىرىشىپ قۇرۇپ چىقىش كېرەك؛ ئالتىنچى، يېزىلىق، بازارلىق پارتكوم قۇرۇلۇشىنى ئەستايىدىل ياخشى تۇتۇش كېرەك.

دۆلەت ئىقتىساد-سودا كومىتېتى قاتارلىق ئورۇنلار دۆلەت ئىلكىدىكى سودا پىمەكلىك كارخانىلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دۆلەت ئىقتىساد - سودا كومىتېتى، دۆلەت پىلان كومىتېتى، ئىچكى سودا مىنىستىرلىكى قاتارلىق ئورۇنلار يېقىندا مۇنۇلارنى ئوتتۇرىغا قويدى: دۆلەت ئىلكىدىكى سودا پىمەكلىك كارخانىلىرى ئىسلاھات سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، چوڭ، ئوتتۇرا شەھەرلەردە بازار ئىگىلەش نىسبىتىنى % 50 كە، مۇئەسسەسە، ئۇسكۇنىلەردىن پايدىلىنىش نىسبىتىنى % 50 تىن كۆپرەككە يەتكۈزۈشكە تىرىشىش لازىم.

دۆلەت ئىقتىساد-سودا كومىتېتى، دۆلەت پىلان كومىتېتى، ئىچكى سودا مىنىستىرلىكى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ بۇ ھەقتە چىقارغان مەخسۇس ئۇقتۇرۇشىدا مۇنداق دېيىلدى: 9-بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە مەملىكەت بويىچە بىر قانچە چوڭ دۆلەت ئىلكىدىكى سودا پىمەكلىك كارخانىسى ۋە كارخانا گۇرۇھلىرى تاللىنىپ، ئىچكى باشقۇرۇش كۆچەيتىلىپ، قوشۇۋېتىش، بىرلەشتۈرۈش، پاي ھەمكارلىق ئۇسۇلىمىگە ئۆزگەرتىش قاتارلىق شەكىللەر قوللىنىلىپ، پۈتۈن ساھە بويىچە ئىستراتېگىيىلىك ئۆزگەرتىپ تەشكىللەش ئېلىپ بېرىلىدۇ.

ئۇقتۇرۇشتا جايلاردىن مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: دۆلەت ئىلكىدىكى سودا پىمەكلىك كارخانىلىرىنىڭ مەسئۇلاتلىرىنى بىر تۇتاش پىلانلىق ئورۇنلاشتۇرۇپ، قۇرۇلمىنى تەڭشەشنى تېزلىتىپ، تۈرلەر بويىچە پىتەكلەشنى يولغا قويۇش كېرەك، سېتىش رايونلىرىدىكى شەھەرلەر، بولۇپمۇ 35 چوڭ، ئوتتۇرا شەھەردىكى يېڭى، سوغۇق ساقلاش ئۆزئارا بىرلەشتۇرۇلگەن ۋە ئۈنۈمۈرسال پايدىلىنىدىغان گۆشلەرنى پىششىقلاپ ئىشلەيدىغان كارخانىلارنىڭ تەرەققىياتىنى نۇقتىلىق قوللاپ، شەھەر ئاھالىلىرىنى گۆش بىلەن تەمىنلەش ۋە گۆش باھاسىنىڭ مۇقىم بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بىللە، دۆلەت ئىلكىدىكى سودا پىمەكلىك كارخانىلىرىدا زۆرۈر بولغان تېخنىكا ئىسلاھاتىنى يولغا قويۇپ، مەھسۇلاتلىرىنىڭ پەن-تېخنىكىلىق سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، يېڭى توڭلىتىلغان گۆشنىڭ بۇاستە بازارغا سېلىنىش ھالىتىنى تەدرىجىي ياخشىلاش، ئالدىن توڭلىتىلغان گۆش، پارچىلانغان گۆش قاتارلىق پىرىم تەييار مەھسۇلاتلار، تەييار مەھسۇلاتلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىلىشىنى راۋاجلاندۇرۇش، گۆشتىن تەييارلانغان پىمەكلىكلەرنىڭ تەقسىم قىلىنىشى، يەتكۈزۈپ بېرىلىشى ۋە زەنجىرسىمان تىجارىتىنى راۋاجلاندۇرۇپ، زامانىۋى ئىشلەپچىقىرىش-سېتىش سىستېمىسىنى بەرپا قىلىش لازىم.

جۇڭگو خەلق بانكىسى پۇل مۇئاملىسى ئاپپاراتلىرىنىڭ ئامانەت، قەرز پۇل ئۆسۈم نىسبىتىنى يەنە تۆۋەنلەتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. گوۋۇيۈەننىڭ تەستىقلىشى بىلەن جۇڭگو خەلق بانكىسى ئېلان چىقىرىپ، 10-ئاينىڭ 23-كۈنىدىن ئېتىبارەن پۇل مۇئاملىسى ئاپپاراتلىرىنىڭ ئامانەت، قەرز پۇل ئۆسۈم نىسبىتىنى يەنە تۆۋەنلىتىشنى قارار قىلدى.

بۇ، جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ 1996- يىلى 5-ئاي ۋە 8-ئايدا پۇل مۇئاملىسى ئاپپاراتلىرىنىڭ ئامانەت، قەرز پۇل ئۆسۈمى نىسبىتىنى 2 قېتىم تۆۋەنلەتكەندىن كېيىن 3- قېتىم تۆۋەنلىتىشى. بۇنداق قىلىشتىكى ئاساسىي مەقسەت مال باھاسىنىڭ ئۆزگىرىشكە ماسلىشىپ، كارخانىلارنىڭ ئۆسۈم يۈكىنى يەنمۇ يېنىكلىتىش، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتىنى قوللاپ، خەلق ئىگىلىكىنىڭ سىجىل، تېز، ساغلام راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش.

جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ قارارىغا ئاساسەن، بۇ قېتىم پۇل مۇئاملىسى ئاپپاراتلىرىنىڭ تۆرلۈك ئامانەت پۇلىنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 1.1 پوئېنت تۆۋەنلىدى. بۇنىڭ ئىچىدە قەرزلىسز ئامانەت پۇلىنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى 1.98 تىن% 1.71 كە تۆۋەنلىدى؛ توپ قويۇپ، توپ ئېلىنمىغان قەرزلىك ئامانەت پۇلى ئىچىدە 3 ئايلىقىنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى 3.33 تىن% 2.88 كە، بىرىم يىللىقنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى 5.4 تىن% 4.14 كە، 1 يىللىقنىڭ% 7.47 تىن% 5.67 كە، 2 يىللىقنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى% 7.92 تىن% 5.94 كە، 3 يىللىقنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى% 8.28 تىن% 6.21 كە، 5 يىللىقنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى% 9 تىن% 6.66 كە؛ پارچە قويۇپ توپ ئالمىغان، توپ قويۇپ پارچە ئالمىغان، دىرىنى قويۇپ ئۆسۈمىنى ئالمىغان قەرزلىك ئامانەت پۇلى ئىچىدە بار 1 يىللىق ئامانەت پۇلىنىڭ ئۆسۈم نىسبىتى% 5.4 تىن% 4.14 كە، 3 يىللىق ئامانەت پۇلىنىڭ ئۆسۈم نىسبىتى% 7.47 تىن% 5.67 كە، 5 يىللىق ئامانەت پۇلىنىڭ ئۆسۈم نىسبىتى% 8.28 تىن% 6.21 كە تۆۋەنلىدى؛ قەرزلىك ھەم قەرزلىسز بولغان ئامانەت پۇلىنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 1 يىللىق ئىچىدىكى قەرزلىك توپ قويۇپ، توپ ئالمىغان ئامانەت پۇلىنىڭ ئۆسۈم نىسبىتى سەۋىيىسىدە% 6 سۇنۇرۇپ ھېسابلىنىدۇ.

بەلگىلىمىلەر بويىچە بۇ قېتىم پۇل مۇئاملىسى ئاپپاراتلىرىنىڭ تۆرلۈك قەرز پۇلىنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن% 1.5 پوئېنت تۆۋەنلىدى. بۇنىڭ ئىچىدە قىسقا مۇددەتلىك قەرز پۇلى ئىچىدە 6 ئايدىن تۆۋەن (6 ئايلىقنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالمىدۇ) قەرز پۇلىنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى% 9.18 تىن% 7.65 كە؛ 6 ئايدىن 1 يىلغىچە بولغان قەرز پۇلىنىڭ (1 يىللىقنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالمىدۇ) يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى% 10.08 تىن% 8.64 تۆۋەنلىدى. ئوتتۇرا، ئۇزاق مەزگىللىك قەرز پۇل ئىچىدە بېرىلىدىغان 3 يىلغىچە (3 يىلنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالمىدۇ) قەرز پۇلىنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى% 10.98 تىن% 9.36 كە؛ 3 يىلدىن 5 يىلغىچە بولغان قەرز پۇلىنىڭ (5 يىللىقنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالمىدۇ) يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى

پارتىيىنىڭ 15- قۇرۇلتىيى دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىشلىرىنى 21-ئەسىرنى نىشانلاپ ئومۇمىيۈزلۈك ئالغا سىلجىتىشتىن ئىبارەت ئۇلۇغ ئىستراتېگىيىلىك قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك، چوڭقۇر، پۇختا، ئۇزاققىچە ئىلگىرى سۈرۈلۈشىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىپ، 15- قۇرۇلتاي ئوتتۇرىغا قويغان يېزا خىزمىتى ۋەزىپىلىرىنىڭ ئەمەلىيلىشىشىنىڭ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتىنى قوللاپ، خەلق ئىگىلىكىنىڭ سىجىل، تېز، ساغلام راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش.

جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ قارارىغا ئاساسەن، بۇ قېتىم پۇل مۇئامىلىسى ئاپپاراتلىرىنىڭ تۈرلۈك ئامانەت پۇلىنىڭ يىللىق ئۆسۈمىنى ئالىدىغان قەرەللىك ئامانەت پۇلى ئىچىدە بار 1 يىللىق ئامانەت پۇلنىڭ ئۆسۈم نىسبىتى% 5.4 تىن% 4.14 كە، 3 يىللىق ئامانەت پۇلنىڭ ئۆسۈم نىسبىتى% 7.47 تىن% 5.67 كە، 5 يىللىق ئامانەت پۇلنىڭ ئۆسۈم نىسبىتى% 8.28 تىن% 6.21 كە تۆۋەنلىدى؛ قەرەللىك ھەم قەرەلسىز بولغان ئامانەت پۇلنىڭ نىسبىتى% 10.00 تىن% 8.54 تۆۋەنلىدى. ئۇنىۋىرسال مەزگىللىك قەرز پۇل ئىچىدە بېرىلىدىغان 3 يىلغىچە (3 يىلنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) قەرز پۇلنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى% 10.98 تىن% 9.36 كە؛ 3 يىلدىن 5 يىلغىچە بولغان قەرز پۇلنىڭ (5 يىللىقنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى% 11.7 تىن% 9.9 كە؛ 5 يىلدىن يۇقىرى بولغان قەرز پۇلنىڭ يىللىق ئۆسۈم نىسبىتى% 12.42 تىن% 10.53 كە تۆۋەنلىدى.

جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ ئېلانىدا ھەرقايسى پۇل مۇئامىلىسى ئاپپاراتلىرىنىڭ ئامانەت پۇل ۋە قەرز پۇلنىڭ ئۆسۈم نىسبىتىنى ئۆز ئالدىغا ئۆستۈرۈشنى ياكى رەسمىيەت ھەققى، ئامانەت قويۇشقا ياردەملىشىپ ۋاكالەت بېجىرىپ بېرىش ھەققى، ئامانەت پۇل قويۇشقا جەلپ قىلىش مۇكاپاتى، مۇكاپاتلىق ئامانەت قويۇش ھەم قەرز پۇلغا كېپىللىك پۇلى، ئۆسۈم زاپاس پۇلى، قوشۇپ ئېلىنىدىغان رەسمىيەت ھەققى، مەسلىھەت ھەققى قاتارلىق ناملار بىلەن ئامانەت پۇل ۋە قەرز پۇلنىڭ ئۆسۈمىنى شەكلى ئۆزگەرگەن ھالدا ئۆستۈرۈشنى مەنئى قىلدى. ئېلاندا مۇنۇلار تەكىتلەندى: پۇل مۇئامىلىسى ئاپپاراتلىرى، كارخانا- كەسپىي ئورۇنلار دۆلەتنىڭ ئۆسۈم نىسبىتى بەلگىلىمىسىگە خىلاپلىق قىلىپ، ئامانەت پۇل ۋە قەرز پۇلنىڭ ئۆسۈم نىسبىتىنى ۋە كارخانىلارنىڭ قەرز چېكى ئۆسۈم نىسبىتىنى ئۆز ئالدىغا ئۆستۈرۈۋالسا ياكى شەكلى ئۆزگەرگەن ھالدا ئۆستۈرۈۋالسا، بۇلارنىڭ ھەممىسى قانۇنسىز ھەرىكەت بولىدۇ. بۇنى قانۇن قوغدىمايدۇ. جۇڭگو خەلق بانكىسى دۆلەتنىڭ ئۆسۈم نىسبىتى بەلگىلىمىسىگە خىلاپلىق قىلغان پۇل مۇئامىلىسى ئاپپاراتلىرىنى «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ سودا بانكىسى قانۇنى»غا ھەم ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن جازالايدۇ.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت ئىلى ۋىلايىتىدە خىزمەت تەكشۈردى

(بېشى 1 - بەتتە)

ياخشىلاش ئۈستىدە كۆپرەك باش قاتۇرۇش كېرەك.

15 - قۇرۇلتايدا يېزا ئىگىلىكىنى ئىقتىسادىي خىزمەتنىڭ ئالدىنقى قاتارىغا قويۇشتا چىڭ تۇرۇش ئالاھىدە تەكىتلەندى. ناھىيىنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىپ تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى پائال تەڭشەش، يەنى بىرلىك ھوسۇلنى ئاشۇرۇپ ئومۇمىي ھوسۇلغا كاپالەتلىك قىلىش شەرتى ئاستىدا مايلىق دان، كېۋەز، كۆك تاماكا كۆلىمىنى كېڭەيتىش، قېزىلما بايلىقلارنى ئېچىپ، باغ بىنا قىلىپ، يېزا - بازار كارخانىلىرىنى راۋاجلاندۇرۇپ ئۈنۈمنى، كىرىمنى ئاشۇرۇش كېرەك، يەنە بىرى، يېزا ئىگىلىكىدە كەسىپلەشتۈرۈش قەدىمىنى پائال تىزلىتىپ، ئىشلەپچىقىرىش - پىششىقلاش - سېتىش بىرگەۋدىلەشتۈرۈلگەن ۋە بىر - بىرىگە تۈرتكە بولىدىغان مېخانىزمنى شەكىللەندۈرۈپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ تاۋارلىشىشىنى ۋە ئۇنىۋېرسال ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش لازىم. ياشلار دېھقانچىلىق مەيدانى باقمىچىلىقنى يولغا قويۇپ ياخشى ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىپتۇ. بۇ مەيداننىڭ 2- ئەترىتىدىكى % 70 كىشى باقمىچىلىق قىلىدىكەن. بۇ ئەترەتتىكى كەسپىي ئائىلە مۇلىلۇنىڭ 33 مو يېرى بولۇپ، ھەر موسىدىن 850 كىلوگرامدىن قوناق ئالىدىكەن، ئۇنىڭ ھازىر 1500 توخۇسى، بىر مۇنچە قويى بولۇپ، يەم ئۈچۈن 5 توننا قوناق كەملەيدىكەن. ھوسۇل كۆپەيگەن، ئەمما سىرتقا يۆتكەش تەس بولۇۋاتقان ئەھۋالدا، مۇشۇنداق كەسىپلەشكەن باقمىچىلىقنى كۆلەملەشتۈرسەك ھەم ئاشنى ئىچكى قىسىمدا ھەزىم قىلغىلى، ھەم تاۋارلاشتۇرغىلى بولىدۇ. يېزا ئىگىلىكىنى كەسىپلەشتۈرۈش ئۈستىدە ئوبدان باش قاتۇرۇش كېرەك.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت كۈنەس ناھىيىسىدە سانائەت كارخانىلىرىنى تەكشۈرگەن، رەھبەرلەرنىڭ دوكلاتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن مۇنداق دېدى: كۈنەس ناھىيىسى بەلگىلىك سانائەت ئاساسىغا ئىگە ئىكەن. سىلەر تۇپراقنىڭ سېرىق پورچاق تېرىشقا باب كېلىش ئالاھىدىلىكىنى كۆزدە تۇتۇپ، پورچاق مېيى زاۋۇتى قۇرۇپسىلەر، ئۇ يېقىندا ئىشقا كىرىشىدىكەن. ھازىر مۆلچەرگە قارىغاندا ئىستىقبالى ئوبدان ئىكەن. پاي ھەمكارلىقى ئاساسىدا قۇرۇلغان بۇ كارخانا ئىسلاھاتتىكى يېڭى شەيئىي. پاي تۈزۈمى ئومۇمىي مۆلۈكچىلىكنىڭ بىر خىل رېئاللىشىش شەكلى، زامانىۋى كارخانىنىڭ بىر خىل كاپىتال توپلاش شەكلى بولۇپ، كارخانىنىڭ ۋە كاپىتالنىڭ ئىشقا سېلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشكە پايدىلىق، بۇنداق كارخانىلارنىڭ مەيدانغا كېلىشىنى قوللاش كېرەك. پاينىڭ% 52 ى شەخستە ئىكەن، دەپ ئەنسىرەش ھاجەتسىز، 3 كە پايدىلىقلا بولىدىكەن، دادىل ئىزدىنىش، دادىل سىناق قىلىش كېرەك.

كۈنەس ناھىيىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان چارۋىچىلارنى ئولتۇراقلاشتۇرۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، 4827 ئائىلىلىك چارۋىچىنى، يەنى ئومۇمىي چارۋىچىنىڭ % 95 ىنى ئولتۇراقلاشتۇرۇپ ياكى يېرىم ئولتۇراقلاشتۇرۇپ بولغان، شۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا ئولتۇراقلاشتۇرۇش نۇقتىلىرىنىڭ يول، توك، سۇ، مەكتەپ، دوختۇرخانىلىرىنى يۈرۈشلەشتۈرۈپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارىنى ئاشۇرغانىدى. رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت بەشتۆپە يېزىسىنىڭ قاراسۇ دېگەن يېرىدىكى چارۋىچىلارنى ئولتۇراقلاشتۇرۇش نۇقتىسىغا كېلىپ، 73 ياشلىق چارۋىچى توختامىش ئائىلىسىنى يوقلىدى. 1983 - يىلى توختامىشنىڭ 5 قويى 1 سېغىن كالىسى بار ئىدى. ئۇ تاغدىن بۇيەرگە كۆچۈپ كېلىپ مۇقىم ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن ھال كۈنى تەدرىجىي ياخشىلاندى. ئۇ 4 يىل ئىلگىرى 50 مىڭ يۈەن خەجلەپ 107 كۋادرات مېتىرلىق ئۆي، ئازادە قورۇ - قوتان سېلىۋالدى. بۇلتۇر سۇلياۋ لاپاسلىق قوتىنىنى ئەينەكلىك قوتانغا ئۆزگەرتىۋالدى. تەشكىل تەقسىملەپ بەرگەن يەرنىڭ 30 موسىغا بېدە، 20 موسىغا قوناق، 10 موسىغا بۇغداي، قالغىنىغا ئوت - چۆپ تېرىپ، ئوزۇقلۇق ئاشلىق، چارۋا مالنىڭ يەم - خەشىكىنى ھەل قىلىپ، قوينى 300 گە، كالىنى 15 گە يەتكۈزدى، بوران- چاپقۇندىن، ھۆل - يېغىندىن قورقمايدىغان بولدى. رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت كۈنەس ناھىيىسىنىڭ چارۋىچىلىققا مەسئۇل مۇئاۋىن ھاكىمى روزاخۇندىن ھازىر بۇ نۇقتىدا 97 ئائىلىلىك چارۋىچىنىڭ توختامىشقا ئوخشاش ئوبدان جايلىشىۋالغانلىقىنى، ھال، كۈنىنىڭ ئىلگىرىكىدىن كۆپ ياخشىلانغانلىقىنى ئاڭلاپ ناھايىتى خۇرسەن بولدى ۋە «چارۋىچىلارنى ئوت، سۇ قوغلىشىپ مال باقىدىغان قىيىن شارائىتتىن قۇتۇلدۇرۇپ ياخشى قىلىپسىلەر، دېدى ھەم توختامىش ئائىلىسىگە بەخت تىلىدى.

ئىلى تالالىق زىغىر زاۋۇتى دۆلەتنىڭ ئوتتۇرا تىپتىكى كارخانىسى بولۇپ، بازار ئىگىلىكى شارائىتىغا ماسلىشالمىغانلىقتىن ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار كارخانىغا ئايلىنىپ قالغانىدى. ئۇلار ئارىدا بىر يېرىم يىل ئىشتىن توختاپ قېلىپ، بۇ يىل 6 - ئاينىڭ ئاخىرىدا ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشكەندىن بۇيان، 3 ئايلىق مەھسۇلات مىقدارى ۋە سۈپىتى جەھەتتە زاۋۇت قۇرۇلغاندىن بۇيانقى ئەڭ ياخشى سەۋىيىنى ياراتتى. رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت زاۋۇت سېخلىرىنى كۆرگەن، زاۋۇت مەسئۇللىرىنىڭ دوكلاتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن مۇنداق دېدى: ئۈسكۈنەڭلار يېڭى ئىكەن، ئىشلەپچىقىرىشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپسىلەر ۋە دەسلەپتىلا ياخشى ئۈنۈم يارىتىپسىلەر، ئەمدىكى گەپ مەھسۇلات سۈپىتىنى ئۈزلۈكسىز ياخشىلاپ، يۇقىرى ئۈنۈم يارىتىشتا باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مەھسۇلات سۈپىتىنى ئۆستۈرسەڭلار پاسسىپ ھالەتتىن قۇتۇلغىلى، قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ كەتكىلى بولىدۇ. زاۋۇتنى ياخشى باشقۇرۇپ تەرەققىياتنى تېزلىتىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت نۇرتاي ھاجى يېتىملەر مەكتىپىگە بېرىپ، يېتىم بالىلارنىڭ ئۆگىنىش، تۇرمۇش ئەھۋالىنى ئۇقۇشتى، ئازادە سىنىپلارنى، پاكىز يىغىشتۇرۇلغان ياتاقلارنى كۆرۈپ مەمنۇن بولدى. بۇ مەكتەپ غۇلجا شەھىرىدىكى مەرىپەتپەرۋەر يەككە تىجارەتچى نۇرتاي ھاجى ئىسكەندەرنىڭ 1 مىليون 800 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىشى بىلەن قۇرۇلغان ۋە بۇلتۇر 9 - ئايدا دەرس باشلىغانىدى. رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت نۇرتاي ھاجىنىڭ مەرىپەت سۆيۈش روھىنى مۇئەييەنلەشتۈرۈپ مۇنداق دېدى: نۇرتاي ھاجى يېتىملار مەكتىپى قۇرۇپ ناھايىتى ياخشى ئىش قىلدى، جەمئىيەت تەرەققىياتىغا كۆڭۈل بۆلدى. ئەقلىي تەربىيىگە مەبلەغ سېلىشتەك بۇنداق قىممەتلىك روھنى داۋاملىق تەشەببۇس قىلىش كېرەك. بىر شەخسنىڭ يېتىم بالىلارنىڭ بارلىق چىقىمىنى ئۈستىگە ئېلىپ ئوقۇتۇش، تەربىيىلىشى ئاسان ئەمەس، بۇنداق ئىشنى پۈتكۈل جەمئىيەت قوللىشى كېرەك.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت دىنىي زاتلار ۋەكىللىرى بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇلارنىڭ پىكىر- تەلەپلىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن مۇنداق دېدى: دۆلىتىمىزنىڭ ئاساسىي قانۇنىدا پۇقرالارنىڭ ھەم دىنغا ئېتىقاد قىلىش ئەركىنلىكى، ھەم دىنغا ئېتىقاد قىلماسلىق ئەركىنلىكى بار، دېيىلگەن. پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىدىمۇ دىن سىياسىتى ۋە مىللىي سىياسەتنى ياخشى ئەمەلىيلەشتۈرۈش تەكىتلەندى. سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە يۈزلىنىۋاتقان يېڭى شارائىتتا پارتىيىنىڭ دىن سىياسىتىنى داۋاملىق توغرا، ئومۇمىيۈزلۈك ئەمەلىيلەشتۈرۈشىمىز كېرەك. بۇنىڭدىن تەۋرىنىشكە بولمايدۇ. بىزنىڭ نورمال دىنىي ھەرىكەت ئېلىپ بېرىشنى تەكىتلىشىمىز قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە زەربە بېرىشنى مەقسەت قىلىدۇ. رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت ۋەتەنپەرۋەر دىنىي زاتلارنىڭ ئىلىنىڭ تەرەققىياتى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە مۇقىملىق ئۈچۈن تېخىمۇ تۆھپە قوشۇشىنى ئۈمىد قىلدى.

ئىنتىزام -ئىستىل تەربىيىسى بويىچە تەرتىپكە سېلىشنى ئەستايىدىل قانات يايدۇرۇش كېرەك

(بېشى 1 - بەتتە)

رەھبەرلىرى ۋە سىياسىي - قانۇنكلدىر-ساقچىلىرى دۆلەتنى قانۇن بويىچە تۈزەش ئىستراتېگىيىلىك يۈكسەكلىكىدە تۇرۇپ، سىياسىي - قانۇنقوشۇنىنىڭ قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈشى، ئىنتىزام - ئىستىل تەربىيىسى بويىچە تەرتىپكە سېلىش ئىشىنى تېخىمۇ گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇشى، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش، پاكلىقنى تەشەببۇس قىلىش، كەسىپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىگە زىچ بىرلەشتۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىياسىي- قانۇنقوشۇنىدا ساقلىنىۋاتقان گەۋدىلىك مەسىلىلەرنى نىشانلىق ھالدا چىڭ تۇتۇپ ھەل قىلىپ، سىياسىي - قانۇن قوشۇنىنىڭ بىر پۈتۈن ساپاسىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئۆستۈرۈشى كېرەك. لى فېڭزى تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: نازارەتچىلىك ئورگانلىرىنىڭ فۇنكسىيىسىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، قانۇننىڭ ئىجراسىغا نازارەتچىلىك قىلىش جەھەتتە كۈچلۈك بىرىكمە كۈچ شەكىللەندۈرۈش كېرەك. سىياسىي - قانۇن تارماقلىرى خەلق قۇرۇلتىيى، پارتىيە، ھۆكۈمەت تارماقلىرى، خەلق ئاممىسى ۋە جامائەت پىكرىنىڭ نازارەتچىلىكىنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن قوبۇل قىلىشى، تاشقى نازارەتچىلىكنىڭ پايدىلىق شارائىتىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، سىياسىي - قانۇنقوشۇنى قۇرۇلۇشىدا ياخشى كەيپىيات يارىتىشى كېرەك.

تۇغۇلغان كۈنىڭىزگە مۇبارەك

شىنجاڭ تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ تولۇق 3- يىللىق 2-سىنىپىدا ئوقۇۋاتقان سۆيۈملۈك ئوغلۇم **ئەراپات:** سىز 1997- يىل 11-ئاينىڭ 1-كۈنى 18 ياشقا كىردىڭىز. بۇ قۇتلۇق كۈندە ئاپىڭىز **گۈلنار**، چوڭ دادىڭىز **ئىسمائىل ياسىنوف**، چوڭ ئاپىڭىز **خالىدە** سىزنىڭ تۇغۇلغان كۈنىڭىزنى خاتىرىلەش بىلەن بىللە، تېنىڭىزگە سالامەتلىك، ئۆگىنىشىڭىزگە ئۇتۇق تىلەيدۇ ھەمدە سىزنىڭ كەلگۈسىدە ۋەتەن ۋە خەلق ئۈچۈن ياراملىق ئەۋلاد بولۇپ يېتىشىپ چىقىشىڭىزنى چىن كۆڭلىدىن ئۈمىد قىلىدۇ.

ئېلانلار

ئاپتونوم رايونلۇق ج خ نازارىتىدىن بېرىلگەن ھەبىبەم راخمان نامىدىكى 14088479 نومۇرلۇق پاسپورت بىلەن ئوغۇلەم مەھەممەت نامىدىكى پاسپورتنى يوقاتتۇق.

* * * * * *

ئۈرۈمچى نەنگۇەن ساقچىخانىسىدىن بېرىلگەن مەمتىمىن ساۋۇت نامىدىكى 650102531107261 نومۇرلۇق كىملىكنى يوقاتتىم. ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

* * * * * *

ئاپتونوم رايونلۇق جامائەت خەۋپسىزلىكى نازارىتىدىن بېرىلگەن ھۆرىيەت ئابدۇللا نامىدىكى 2327277 نومۇرلۇق پاسپورت بىلەن نۇسرەت ھامۇت نامىدىكى 2429853 نومۇرلۇق پاسپورتنى يوقاتتۇق.

زەپەر كۈيى

ئەخمەت مۇھەممەت

مىڭ جەننەتنىڭ ھۆزۈرى بار دەۋرانىمىزدا،
مېھرى ئوتلۇق ئانا ۋەتەن - دىيارىمىزدا.

كومپارتىيە - يادرو، باشچى، چۈمۈر قومانداندۇر،
كۈچ - قۇدرەتتە تەڭدىشى يوق يەر شارىمىزدا.

كارۋان كەبى ئۆتتى شانلىق يەتمىش ئالتە يىل،
كۆردۈڭ نى - نى قىسمەتلەرنى ھايات‌تىمىزدا.

بەخش ئەتتى ئەلگە كۈرمەك ئامەت، سائادەت،
بەخت نۇرى جىلۋە قىلدى رۇخسارىمىزدا.

خاسىيەتلىك يىلدا ۋەتەن قۇچتى قوش زەپەر،
جاراڭلىدى شادلىق كۈيى مۇقامىمىزدا.

ئەسىر بۆلگۈچ ئون بەشىنچى قۇرۇلتاي مانا
ئېچىلدى، زەپ سەلتەنەتلىك ئاستانىمىزدا.

جەۋلان قىلدى قىزىل تۇغلار ھەيۋەتلىك، مەغرۇر،
نۇرلۇق، گۈلزار بىغۇبار يەر - ئاسمانىمىزدا.

تەنتەنىلىك توي پەيزىگە چۆمدى ھەممە جاي،
ئۆچمەس مەشئەل جۇڭگوچە يول - نىشانىمىزدا.

گۈزەل ئىقبال قۇچاق ئاچتى ھەرياىمىزدا.

پېڭچە تۇس ئالدى ۋەتەن زېمىنى تامام،
خەندان نۇردى تۇمەن بۇلبۇل بوستانىمىزدا.

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش باھار شامىلى،
خۇشپۇراق گۈل ئېچىلدۇردى ماكانىمىزدا.

تەرەققىيات شوتىسىدا ئۆرلىدۇق ئېگىز،
زىلزىلىگە كەلدى جاھان پەرۋازىمىزدا.

مەقسەت - غايە، پاك، ئادىللىق ئېنىق، مۇجەسسەم،
زەرخەت، زەربەت دەستۇرىمىز - مىزانىمىزدا.

قەدەم قويدۇق پېڭى ئەسىر بوسۇغىسىغا،
ئەجدادلارنىڭ ئىزى جارى ئەۋلادىمىزدا.

قاينار كۈرمش بەگىسىدە يۈيگۈك، پەرھات بىز،
روھ، جاسارەت جۇشقۇنلايدۇ ۋۇجۇدىمىزدا.

ئون بەشىنچى قۇرۇلتاينىڭ روھى، ئىلھامى،
ئۆچمەس مەشئەل جۇڭگوچە يول - نىشانىمىزدا.

پارتىيەم

تۇرسۇنگۈل ئابدۇكېرىم

سەن مېنىڭ پەخرىم، غۇرۇرۇم غەمگۇزارىم پارتىيەم،
شۆھرىتىڭ ئالەمگە مەشھۇر ئېتىنخارىم پارتىيەم.

سەن بىلەن بەختىم گۈلى ئۆز ئېچىلىپ چاچتى پۇراق،
سېنى كۈيلەش بىر ئۆمۈر ئەھدىم، قارارىم پارتىيەم.

باشلىدىڭ ئەلنى نۇرانە يۈكسىلىشىنىڭ يولىغا،
ياشىندى، كۆلدى ھاياتلىق نەۋ باھارىم پارتىيەم.

شاد ياشايمىز بۇ گۈزەل دەۋراندا ساڭا ئەگىشىپ،
ھۆر ۋەتەنىنىڭ تۆۋرۈكى سەن پاسبانىم پارتىيەم.

ساڭا سادىق بوپ ئەبەد سۆيگۈنۈم سۆيگەن سېنى،
ياڭرىغان شەنگىنى كۈيلەپ چالسام دۇتارىم پارتىيەم.

شېئىرلار

تاۋلىز ئوسمان

تاغلار

ئۇپۇق ھالقىپ يىراقلارغا،
تىكىلگەن كۆز - نەزەر تاغلار.
قۇياشتىن نۇر ئىمىپ كۆلگەن،
تەبەسسۇم ئەۋجى زەر تاغلار.

بۇلۇتلار باغرى ھۆر - غىلمان،
ئاڭا مەستانە چىرماشقان.
بىراق قەددىن كېرىپ ئويغاق،
ناخشا يۇرەك ئاۋازى،
تۇتاش ئۇ قان بىلەن جانغا.
يۇرىكىڭدىن چىقمىسا،
زوق بېرەلمەس ئىنسانغا.

قوي ناخشاڭنى دوراميچى،
بىزار ھەممە، مىڭ بىزار.
بىلسەڭ ئەلنىڭ يۇرىكى،
چىن سەنئەتكە ئىنتىزار.

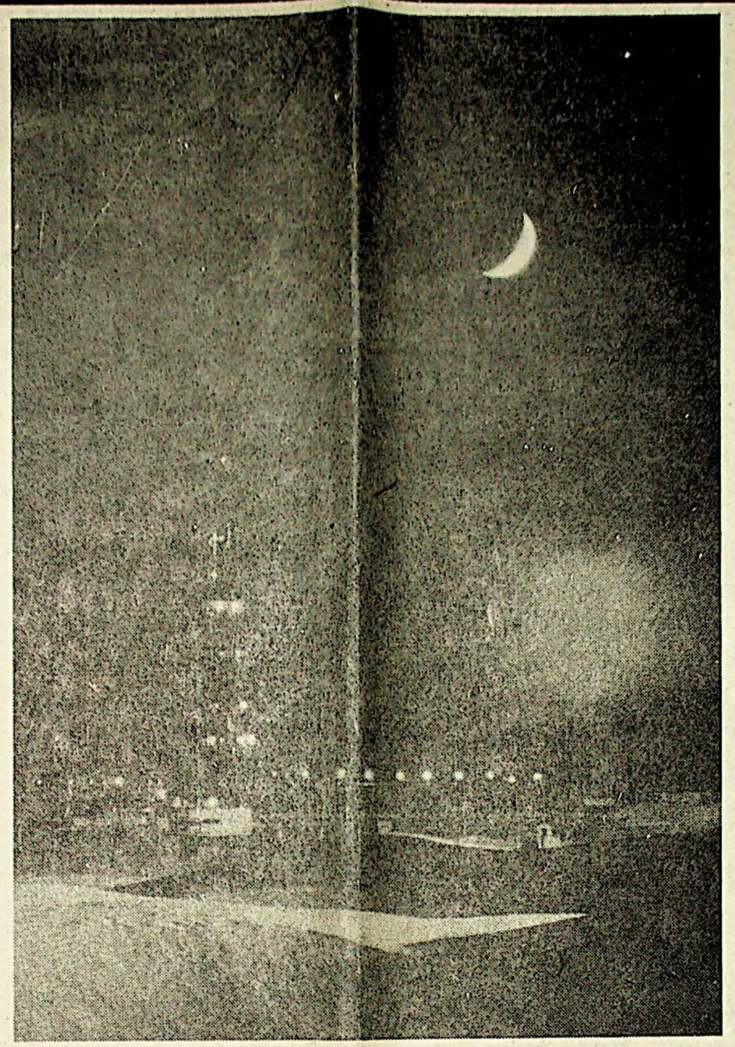

تارىمنىڭ نۇرلۇق كېچىسى — تاۋلىز ئابدۇللا فوتوسى

ياردى - كەلدى ئۇزۇلمەس

(شائىر ياسىن زىلالنىڭ «بۇ گۈل شەھەر ئۇرۇمچى» ناملىق شېئىرىنى ئوقۇغاندىن كېيىن)

مۇختار سۇيۇرگى

جىرىڭلىدى تېلېفون،
ئالدى ئوغلۇم شۇ ئەسنا.
دېدى، - دادام ئۆيدە بار،
كېلىڭ مېھمان مەرھابا.
تېخى ئاخشام كەچتىلا،
نەچچىسىنى ئۇزاتقان.
قول سقىشىپ پىنىشلاپ،
دوستلار بىلەن خوشلاشقان.
ئولتۇراتتىم ئۆيۈمدە،
پىشلىمگەچ مەستلىكىم.
قولۇم بارماي ھېچ ئىشقا،
كېلىپ دائىم ئەسىنگىم.
مېھمان كىردى ھۆرمەتلىك،
بىر-بىردىن سۆلەتلىك.
مېھمان كەلگەن ئۇيغۇر دېگەن،
تەرەققىيات شۇ يەردە،
بېرىپ كۆرمەي بولامدۇ؟
دوست - يارەننى ئىزدىمەي،
يانساق كۆڭۈل ئونامدۇ؟
ئۇ گۈل شەھەر ئاۋات جاي،
مەۋرىچلىق، مولچىلىق.
لېكىن قىشتا سوغ يامان،
يازدا يامغۇر، ھۆلچىلىك.
ئاغىنىنىمز پالانى،
يەنە ئېچىپ يۈرەمدۇ؟
مېھمان بارسا خوتونى،
قايىقىنى تۇرەمدۇ؟

تاك-تاك ئىشىك چېكىلدى،
مەن ئاچقىچە ئېچىلدى.
غېمىدىلا يۈرمىز.
تەخىر قىلىپ تۇرۇڭلار،
ئالدى بىلەن چاي قۇيايلى.
كىرسۇن پادا ئېغىلغا،
بىر پاقلىنىم بار سويايلى.
* *
- قايتامسىلەر تۇرمايلا،
تۇزۇك مېھمان بولمايلا.
كۇتەلمىدۇق تۇزۇكرەك،
ھال-كۇنمىز ئۇزۇكرەك.
ماۋۇ مېغىز، بۇ ياڭاق،
خالتىدىكى كۆلە-قاق.
ئاز بولسىمۇ ئېلىڭلار،
كۆڭلىمىز، دەپ بىلىڭلار.

يىلتىز ۋە دەرەخ، نۇر ۋە سايىلەر

ئوسمانجان ساۋۇت

1

نەرى قېيىن ئايىنى سۆيمەكنىڭ
تۇن قويىندا تۇرسا ۋاللىداپ.
نەرى قېيىن كۇنگە كۆيمەكنىڭ،
زەر جىيەكتە تۇرسا پاللىداپ.
نەرى قېيىن قاپاق تۇرمەكنىڭ
دۇشمەنلىرىڭ تۇرسا غاللىداپ.

نەرى يامان بوستان تېرەكنىڭ
نوتىلىرى تۇرسا ئېگىلىپ.
نەرى يامان ھەممە كېرەكنىڭ
كۇندەشلىرى تۇرسا چىگىلىپ.
نەرى يامان سانسىز بىلەكنىڭ
كارامىتى تۇرسا تېگىلىپ.

ھەممە ئۇزۇقۇق تەل بولسا يولدا
نېمە قېيىن پەرىشتە بولماق؟
بارچە ئىمكان تۇرغاندا قولدا،
نېمە قېيىن ئۇيغۇنسىز تولماق؟
بىر تۇپ چىنار تۇرىدۇ غولدا
نەدە ئاڭا چاتقىماق، سولماق؟

پەرزەنتىنى سۆيىدۇ ئانا
قاغا ئاپىڭا دېگەن سۇپەتتە.
چاقماق چاقار بىر ھىكمەت مانا:
سۆيگۇ دېگەن چەككەن ھەسرەتتە.

چىنلىق دېگەن ئۇلۇغدۇر ئەمما،
سۆيگۇ ئەمەس!(قالما ھەيرەتتە!)

سەن توغرىلىق سۆزلەي ئانا يەر،
قەدىڭدە يوق زەررىچە ئۇيۇن.
كەلسە ئاپەت مانا ماڭا بەر،
قالغىن ئۇزۇڭ مەڭگۈگە لۇيۇن.
ھەربىر زەررەڭ قېنىمدا كەۋسەر،
ھەر گىياھىڭ باغرىمدا ئىمەن!

2

نۇرلۇق كۆزلەر نۇرسىزلىنىپ، قالدى تىرەلەپ
قارا چاچلار چېچەكلىگەن گويا ئاق ئالما.
ئۇنچە چىشلار غايىپ بولدى كەتكەن ئۇزەلەپ،
(چۇشىگىزدە ھەجىيدۇ كېسەك ۋە چالما.)

چېقىن ھۇشلار نەگە كەتكەن، گاھى ئېزىقىپ،
يوچۇنلا بىر گەپ - سۆزلەرنى قىلىپ قويىسىز.
كەتكەنسىرى ھۇجەيرىلەر شۇنچە ھېرىقىپ،
ئەجەب مىسكىن قىياپەتتە زەخىم ئويۇسىز.

شۇنچە رايىش ئۇلتۇرمىز تەرسالىق قېنى؟
غالىپ كىسىم، غالىپ پىكىر نەلەردە قالدى؟
قۇرۇسۇنچۇ قېرىلىقنىڭ ئېتى ۋە تېنى،
مەيلى بىر كۇن ياش بولۇڭچۇ ئەمدى بىر زادى!

سەكسەن يىللىق ئۆمرىڭنى ئويلاپ يۇرمەن،
گاھ كۆلمەن گاھ كۆزۇمدە دەريا كەبى ياش.
ئالدىمدا سىز ھەر بىردەمدە سىزنى كۆرمەن،
كۆزلىرىڭىز چولپان، چولپان قەددىڭىز قۇياش!

3

ھاۋا دېگەن مىڭ جىنىڭ بار چەكسىز كەتكەن بوشلۇقتا،
سەزمىگەنگە سەزدۇرىدۇ ئۇ ئۆزىنى ھەر قاچان.
ئىزدىگەننى تېپىۋالغان تەكرارلانماس خۇشلۇقتا،
بىر مىسلى تارازىدا چىقار ئۇنىڭ مىڭ پاتمان.

ئىپار كەبى بۇي تارالغان گۈللەرنى تەر تاشلارغا،
بۇس تارتاسا مېھرىگىياھ، يۇلۇپ تاشلا شۇزامان.
يامغۇر ياغسا كۇنلۇك كىيگەن بۇ ئەتىۋار باشلارغا،
قانداق كېرەك بولسا زېمىن، شۇنداق كېرەك كۆك ئاسمان.

تارازىسى بۇ ئەقلىنىڭ، ئەقىل شۇنداق كېسىمدار،
ئەپسى دېگەن شەيتان ئاڭا ھېچ پەرۋاسىز بىر تېيىن.
چوڭ - چوڭ ئالغان ساپ تىنىقنا ئەسىرگە ئەڭ جىسىم بار،
دەمگە ماڭسا غەلدە - غەشلەر ئۇمۇر دېگەن بەك قېيىن!

تەبەسسۇم ئەۋجى زەر تاغلار.

بۇلۇتلار باغرى ھۆر - غىلمان،
ئاڭا مەستانە چىرماشقان.
بىراق قەددىن كېرىپ ئويغاق،
تۇرار شامۇ سەھەر تاغلار.

مۇقەددەس روھ ئۇچۇن ھەيكەل،
ببرىلگەن نۇر - شەپەقتىن ھەل.
بولۇر ھەمراھ ئۇزاق يولدا،
ئەگەر قىلساڭ سەپەر تاغلار...

قوي ناخشاڭنى دورامچى

ئېچىلسلا گۈل ئەمەس،
خۇشپۇراقى بولمىسا.
بۇلبۇل ئەمەس سايرىغان،
ئىشتياقى بولمىسا.

قوي ناخشاڭنى دورامچى،
شاتۇتنى دورىما.
مەنسى يوق كاكىراپ،
ئەل كۆزىنى بويىما.

قوي ناخشاڭنى دورامچى،
بىزار ھەممە، مىڭ بىزار.
بىلسەڭ ئەلنىڭ يۈرىكى،
چىن سەنئەتكە ئىنتىزار.

ئېگىزلىككە تۇتاشقان يوللار

بۇ يوللاردا ماڭغانلار،
قەلبى ئوتتەك يانغانلار.
ئەلنىڭ تىلەكلىرىنى،
يۈرىكىگە تاڭغانلار.

تۇگمەيدۇ يول ھەرگىز،
توختىماس مەرد ئوغۇل - قىز.
رەڭدار گۈلگە پۈركىنەر،
كارۋانلاردىن قالغان ئىز.

ئېگىز قارلىق چوققىلار،
ئۇستىدە ئىز نۇرلىنار.
شۇ ئۇلارنىڭ جلۇسى،
كۈن نۇرىغا قوشۇلار.

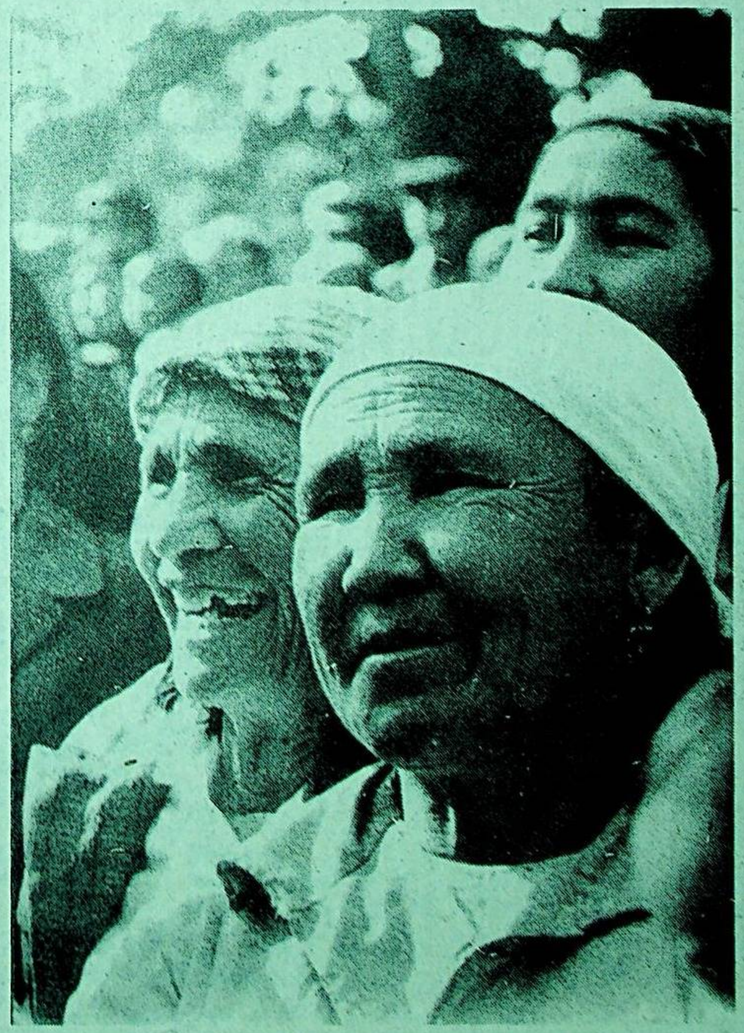

قەزمقش ئۇتكۇر نەجات فوتوسى

تاغ-تاك ئىشك چېكىلدى،
مەن ئاچقىچە ئېچىلدى.
ئۆيدىكسى كەتمەستىن،
يېڭى مېھمان قېتىلدى.
- خۇش كەپسىلە، كېلىڭلار،
تۆردىن ئورۇن ئېلىڭلار.
ئۇرۇمچىدىن، بۇلارمۇ،
ھە، تونۇشۇپ قېلىڭلار.
ساۋاقدىشىم ما ئۇچى،
مەكتەپتە دوست بولۇشقان.
ماۋۇ شائىر - يازغۇچى،
مەتبوئاتتا تونۇشقان.
ماۋۇ كىشى مۇھەررىر.
نەشرىياتتا ئىشلەيدۇ.
ماۋۇ ئاداش يۈرتدىشىم،
كەلسە مېنى ئىزدەيدۇ.
تېخى بىركۈن ئىلگىرى.
بىر قانچىسى كېپ كەتتى.
تەھرىر ئاداش ھېكايە،
شېئىرىمنى ئېپ كەتتى.
ماۋۇ مۇخبىر، بۇ كىشى -
مۇقىملىقنىڭ كادىرى.
چوڭ ئەمەل بار قولىدا،
ھەممە ئىشنىڭ قادىرى.

* *

- سورىساڭلار بىزدىن گەپ
دەپ بەرگىدەك چوڭ ئىش يوق.
شۇكرى دېدۇق،
بولسلا -
كېيىم پۈتۈن، قورساق توق.
پاختا، پىلە، ئاشلىقنىڭ.
سەرخىللىرى سېتىلدى.
قالغانلىرى قازناقتا،
رىسق ئۇچۇن بېسىلدى.
قەدىر ئەھۋال كۆنمىز،
مېھمان كەلسە كۈلمىز.
باشقا چاغدا تۇرمۇشنىڭ
ھال-كۈنمىز ئۇزۇكرەك.
ماۋۇ مېغىز، بۇ ياڭاق،
خالتىدىكى گۈلە-چاق.
ئاز بولسىمۇ ئېلىڭلار،
كۆڭلىمىز، دەپ بىلىڭلار.
ئىش توغرىلاپ بۇيالقا،
يەنە پات-پات كېلىڭلار.
بىزمۇ يوقلاپ بارىمىز،
ئۆيۈڭلارنى تاپمىز.
كىچىك بولسا ئۆيۈڭلار،
ياناق ئېلىپ ياتمىز.
كەلسەڭلار خۇش بولىمىز،
كۆكسىمىزدە قولىمىز.
مەيلى خوتەن، ئۇرۇمچى،
شىمال، جەنۇب ھەممىسى،
ئوخشاشلا ئۆز يۇرتىمىز.

* *

جىرىڭلىدى تېلېفون،
بالام ببرىپ ئالغىنا.
كاۋاپ قىلاي مېھمانغا،
تونۇرغا ئوت سالغىنا.

تارازىسى بۇ ئەقلىنىڭ، ئەقىل شۇنداق كېسىمدار،
ئەپسى دېگەن شەيئان ئاڭا ھېچ پەرۋاسىز بر تېيىن.
چوڭ - چوڭ ئالغان ساپ تىنىقنا ئەسىرگە تەڭ جسم بار،
دەسمە ماڭسا غەلدە - غەشلەر ئۆمۈر دېگەن بەك قېيىن!

ئاتام - خزىر

مۇھەممەتجان سادىق

دەيدىكەن خزىرنى يولدىن ئادەشپ
تەستىرىگەن دەردمەنگە كۆرسىتىدۇ يول.
پۈتۈرەم دەشتى چۆل،
تىك داۋانلاردىن
قورقمىغان مەردلەرگە بولىدۇ پوت،- قول...
بەختىمىنىڭ غېمىدە غەمگۇزار ئاتام،
كەلدى كۈن - تۇندىمۇ شام بولۇپ كۆيۈپ.
ئەر بولدۇم جاپاكەش ئاتام ھۆسنىدە،
باھار، ياز، كۈز ۋە قىش پەسلىنى كۆرۈپ...
ئاتامدەك سىرداش - دوست ئادەم بارمىدۇ،
ئاتامدەك تۇغمەس ياردەم بارمىدۇ؟!
خزىرنىڭ ئۆزىلا ھۆرمەتلىك ئاتام،
ئۇنىڭدەك باغرى كەڭ ئالەم بارمىدۇ؟!...

بېيجى لەۋلاد ئەكبەر ئىسھاق فوتوسى

دېھقان خۇشال

مۇھەممەت مۇسا

پارتىيىنىڭ مېھرىدىن كۈلدى بۇگۈن دېھقان خۇشال،
مېھنىتىنىڭ پەيزىنى سۈردى بۇگۈن دېھقان خۇشال.

ھاللىنىشقا يۈزلىنىپ توققۇزى بولغاچقا تەل،
كەلگۈسى ئىقبالىنى كۆردى بۇگۈن دېھقان خۇشال.

تاغنى تالقان قىلغۇدەك كۈچ- جاسارەتكە تولۇپ،
بىر گۈزەل مەنزىل تامام يۈردى بۇگۈن دېھقان خۇشال.

ئۇلمۇ ئىرپاندىن قانات تاپقاچ بۇگۈن ھارمايدىغان،
چۆلدە بوستان - لەيلىزار قۇردى بۇگۈن دېھقان خۇشال.

ئۇ يارالقان ئاش بىلەن ياشنايدۇ پۈتكۈل كائىنات،
شۇنى ئالەمچە ھۆرۈر بىلدى بۇگۈن دېھقان خۇشال.

ئىسلاھاتنىڭ كۈيىنى شوخ ياڭرىتىپ قۇچتى زەبەر،
بەختنى مېھنەت، چىلىشتىن تاپتى بۇگۈن دېھقان خۇشال.

ئۈمىد ۋە خىرىس

- تاجىكىستاندا كۆرگەن - ئاڭلىغانلىرىم (4)

«خەلق گېزىتى» مۇخبىرى يىن شۈگۈاڭ

دۇنياغا نەزەر

مەن تاجىكىستاننىڭ پايتەختى دۈشەنبىدە زىيارەتتە بولۇۋاتقان كۈنلەرنىڭ بىرىدە شاپىنچى رايونىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ئابدۇسالام سېتوۋ بىلەن ئۇچرىشىپ قالدىم. مەزكۇر رايون ئافغانىستان بىلەن بىردەريا ئارقىلىق ئايرىلىپ تۇرغاچقا، دەريانىڭ قارشى قىرغىقىدىكى ئۆكتىچى قوراللىق كۈچلەرنىڭ پاراكەندىچىلىكىگە ئۇچراپ تۇرىدىكەن. ھازىرقى شاپىنچىنىڭ ئەھۋالى قانداق بولۇۋاتىدۇ؟

مەن كەينى - كەينىدىن سورىغان سوئاللارغا بۇ كىشى ئەزمىلىك بىلەن جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: «مەن بايىلا شاپىنچىدىن كەلدىم، 210 كىلومېتىر تاشيول ناھايىتى بىخەتەر. ئىشەنمىسىڭىز، مەن بىلەن بېرىپ كۆرۈپ بېقىڭ، بىزنىڭ ھازىرقى ئاساسىي ۋەزىپىمىز- تىنچلىق كېلىشىمىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش. ئافغانىستاندىكى تاجىك مۇساپىرلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش ئۈچۈن، رايونىمىز ئولتۇراق ئۆي قاتارلىق زۆرۈر شارائىتلارغا تەييارلىق كۆرۈۋاتىدۇ.»

ۋاقىت زىق بولغاچقا بېرىپ كۆرۈپ كېلىشكە ئىمكانىيەت بولمىدى، لېكىن مەن ئۇنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ راستلىقىغا ئىشەندىم.

ئافغانىستاندىكى 15 مىڭ تاجىكىستان مۇساپىرىنى تېزدىن قايتۇرۇپ كېلىش ئىشىنى تاجىكىستان تىنچلىق سىمپۇنىيىسىنىڭ 1 - بابى دېيىشكە بولىدۇ. مۇشۇ ئايدىن باشلاپ تاجىكىستان ھۆكۈمىتى ئافغانىستاندىكى مۇساپىرلارنى شاپىنچى ۋە ئىشقاسىم پورتلىرى ئارقىلىق رەسمىي قوبۇل قىلىدىكەن. مۇساپىرلارنىڭ قايتىش جەريانىنى نازارەت قىلغۇچى ب د ت مۇساپىرلار مەھكىمىسىنىڭ تاجىكىستاندا تۇرۇشلۇق يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارى لى گاڭ ماڭا مۇنداق دېدى: «ب د ت مۇساپىرلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش ئۈچۈن 8 مىليون دوللار ئاجراتماقچى بولۇۋاتىدۇ. ئەگەر تىنچلىق كېلىشىمى ئوڭۇشلۇق يولغا قويۇلسا، ب د ت يەنە 100 مىليون دوللار ئاجراتماقچى.»

مەن بارغانلا يەردە تىنچلىققا بولغان تەشنالىق ساداسىنى ئاڭلىدىم. تاجىكىستان دۆلەت ئاخبارات ئاگېنتلىقىنىڭ باشلىقى كېرىموۋ بىلەن سۆھبەتلەشكەندە، ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: «ھەممەيلەنگە مەلۇم، ئۆچەكىشىپ قالغان 2 ئادەمنى بىر سورۇنغا ئېلىپ كەلمەك ئاسان ئىش ئەمەس، لېكىن بىز شۇنداق قىلدۇق، چۈنكى بۇ مىللەتنىڭ ئەڭ ئالىي مەنپەئەتىگە ئۇيغۇن. ئەلۋەتتە، بەزى كىشىلەرنىڭ روھىي جەھەتتە تېخى تولۇق تەييارلىقى يوق، ھېچقانداق كىشىگە تەئەللۇق بولمىغان بەزى قانۇنسىز قوراللىق كۈچلەر مەۋجۇت، بۇلار تىنچلىق ئۈچۈن توسالغۇ.»

ئىچكى ئۇرۇشنىڭ ئۆتۈپ كەتكىنىگە 4 يىل بولغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭ تاجىكىستاننىڭ ئىجتىمائىي تۇرمۇشىغا كەلتۈرگەن بۇزغۇنچىلىقى ئىنتايىن ئېغىر بولغان. دۆلەت ئاخبارات ئاگېنتلىقى بۇنىڭ ئىخچام كۆرۈنۈشى. ئەسلىدە ئاخبارات ئاگېنتلىقىدا 110 مۇخبىر بولۇشقا تېگىشلىك بولسىمۇ، لېكىن مالىيە قىيىنچىلىقى تۈپەيلىدىن ھازىر ئاران 11 مۇخبىر ساقلاپ قېلىنىپتۇ، گېزىت - ئاخبارات ماقالىلىرىنىڭ ئاساسلىق خېرىدارى، لېكىن تاجىكىستاندا چىقىدىغان ئەڭ چوڭ گېزىت «خەلق گېزىتى» ھەپتىدە 1 سان چىقىدىكەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە تراژى ئىنتايىن ئاز ئىكەن. مۇخبىرلارنىڭ ئايلىق ئىش ھەققى ئارانلا 10 دوللار بولسىمۇ ھەمىشە ۋاقتىدا بېرىلمەيدىكەن. شۇڭا بىر مۇنچە مۇخبىر باشقىچە يوللار ئارقىلىق تۇرمۇشنى قامدايدىكەن، سودىگەرلىك قىلىدىكەن ياكى ئەنگىلىيە رادىئو شىركىتى قاتارلىق غەرب ئاخبارات ۋاستىلىرىگە ئىشلەيدىكەن. ئاگېنتلىق باشلىقى سابىق زۇڭتۇڭنىڭ ئاخبارات كاتىپى بولغان، ئۇمۇ خىزمەت سىرتىدا ناھايىتى كۆپ زېھنىي پۇل تېپىشقا سەرپ قىلىدىكەن. ئۇ گەپ ئارىلىقىدا مۇنداق دېدى: «بىز يۇدۇرىدىغان رەڭلىك سۈرەت لېنتىلىرىنى ئايروپىلان بىلەن دىبائىگە ئاپىرىپ يۇدۇرىمىز. بۇنىڭغا بىر ھەپتە ۋاقىت كېتىدۇ. مەن جۇڭگوغا بارغان، بىز 2 ئاخبارات ئورنى بىرلىشىپ بىر رەڭلىك سۈرەت چوڭايتىش مەركىزى قۇرساق بولمامدۇ؟ سىز 1000 دوللار مەبلەغ سېلىڭ، 1 يىلدىن كېيىن 2000 دوللار قايتۇرۇشقا كېپىللىك قىلىمەن.»

تاجىكىستان ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى غايەت زور بولغان كۆپ تەرەپلىمە خىرىسقا دۇچ كىلىۋاتىدۇ. 1 يىل ئىچىدە تەخمىنەن 15 مىڭ مۇساپىر قايتۇرۇپ كېلىنىدۇ، ئۆكتىچىلەر قوراللىق كۈچلىرىنىڭ 3000 ئادىمى ھۆكۈمەت ئارمىيىسىگە قوبۇل قىلىنىدۇ، ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەردىكى % 30 ئورۇن ئۆكتىچى زاتلارغا تەقسىملەپ بېرىلىدۇ، پارلامېنت سايلىمى قايتا ئۆتكۈزۈلىدۇ ۋە باشقىلار. لېكىن ئۇلار خىرىس قانچە چوڭ بولسا، ئۈمىدنىڭمۇ شۇنچە چوڭ بولىدىغانلىقىنى چوڭقۇر چۈشىنىدۇ.

مەن زۇڭتۇڭنىڭ ئاخبارات كاتىپى سەئىدۇۋ بىلەن تەپسىلىي پاراڭلىشىش ئارقىلىق، تاجىكىستان سىياسىي ۋەزىيىتىنىڭ كەلگۈسىگە نىسبەتەن تېخىمۇ چوڭقۇر چۈشەنچە ھاسىل قىلدىم. ئۇ مۇنداق دېدى: «ئۆكتىچىلەر ئىسلام دۆلىتى قۇرۇش نىشانىدىن زادى ۋاز كەچمىدى. شۇڭا 2 تەرەپ تىنچلىق كېلىشمىدە مۇرەسسە ئىبارىلىرىنى ئىشلەتتى، يەنى كوممۇنىستىك جەمئىيەت قۇرۇشنىمۇ، ئىسلام دۆلىتى قۇرۇشنىمۇ تىلغا ئالماي، ئۇنىڭ ئورنىغا «دېموكراتىك دۆلەت» قۇرۇشنى ئوتتۇرىغا قويدى، ئۆكتىچىلەرنىڭ ئىسلام گۈللەندۈرۈش پارتىيىسى قانۇنلاشتۇرىلىدۇ، ئاخبارات جامائەت پىكرىمۇ قويۇۋېتىلىدۇ، ئۆكتىچىلەر چوقۇم يېڭى نۆۋەتلىك تەشۋىقات جېڭىنى قانات يايدۇرىدۇ. ئۆكتىچىلەر شىمالدىكى لېنىنئاباتتا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنى قۇرۇشقا باشلىدى. كېيىنكى ئەھۋالدىن ئېيتقاندا، تاجىكىستاننىڭ ئىدىيە ۋە ئىدېئولوگىيە جەھەتتىكى رىقابىتى 1991 -، 1992 - يىلىدىكى قوراللىق توقۇنۇشتىنمۇ كەسكىن بولىدۇ. لېكىن بىز بۇنداق رىقابەتنى مەدەنىي يول بىلەن قىلىشنى ئۈمىد قىلىمىز. زۇڭتۇڭ خەلق ئىچكى ئۇرۇشتا ئىجابىي ۋە سەلبىي تەجرىبىلەرنى توپلىدى. ئۇلار توغرا يولنى تاللىۋالدى دەيدۇ.»

ئۆكتىچىلەرنىڭ ساقىلىنى چۈشۈرۈۋېتىشنىڭ زۆرۈرىيىتى بار- يوقلۇقى ئۈستىدە پاراڭلاشقاندا، ئۇ مۇنداق دېدى: زۇڭتۇڭ ئەلۋەتتە ساقالنىڭ چۈشۈرۈۋېتىلىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ، ھەل قىلىش چارىسىنى تېپىپ چىققىلى بولىدىغانلىقىغا ئىشىنىدۇ. ئۇ مۇنداق دېدى: «ساقال مەسىلىسىگە سەل قارىغىلى بولمايدۇ، ئېھتىمال ئۇ جىددىي سىياسىي مەسىلىگە ئايلىنىشى مۇمكىن.»

شۈبھىسىزكى، تاجىكىستاننىڭ كەلگۈسى مۇساپىسى «ناھايىتى ئۇزاق». مەن دۈشەنبىگە بارغىنىمدا، 1 دوللارغا 620 تاجىكىستان رۇبلىسى ئالماشتۇرۇلىدىكەن، ئارىدىن 4 كۈن ئۆتكەندە، 1 دوللارغا 650 تاجىكىستان رۇبلىسى ئالماشتۇرۇلىدىغان بولدى. بۇنىڭدىن تاجىكىستاندا پۇل پاخاللىقىنىڭ نەقەدەر ئېغىرلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ.

ئەھۋال مۇشۇنداق بولسىمۇ، تاجىكىستاننىڭ تىنچلىق مۇساپىسى ئۆركەشلەپ ئېقىۋاتقان دەريا سۈيىدەك ئىلگىرىلمەكتە. (تۈگىدى)

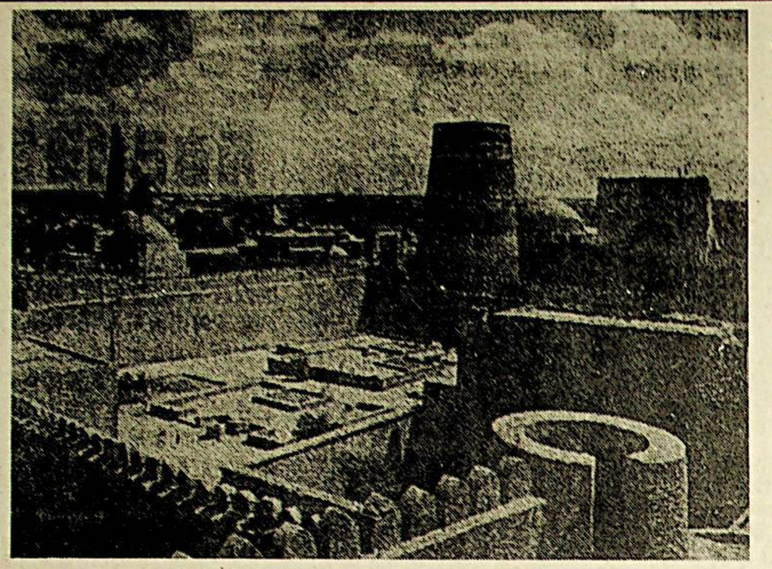

سۈرەتتىكىسى: ئۆزبېكىستاننىڭ قەدىمكى خۇا شەھىرى مەركىزىنىڭ پۈتۈن كۆرۈنىشى. 2500 يىللىق تارىخقا ئىگە بۇ قەدىمكى شەھەردە نۇرغۇن قەدىمكى ئاسار - ئەتىقىلەر ۋە قەدىمكى ئىمارەتلەر بولۇپ، ئۇ ب د ت مائارىپ، پەن - مەدەنىيەت تەشكىلاتى تەرىپىدىن دۇنيادىكى تارىخىي مەشھۇر شەھەر دەپ بېكىتىلدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

يەر شارىدىكى نېفىتنى يەنە قانچە يىل قازغىلى بولىدۇ؟

يەر قاتلىمىدىكى نېفىت ۋە تەبىئىي گاز زاپىسىنى توغرا مۆلچەرلىگىلى بولمىسىمۇ، لېكىن نېفىت مۇتەخەسسىسلىرى نېفىت زاپىسى مىقدارىنى تەخمىنەن مۇنداق مۆلچەرلىدى:

ئىنسانلار 1973 - يىلىدىن بۇيان يەر شارىدىن 500 مىليارد تۇڭ (تەخمىنەن 80 مىليارد توننا) نېفىت ئالدى، بۇ ئەينى چاغدا ئېنىقلانغان نېفىت زاپىسىنىڭ % 85 ىنى ئىگىلەيدۇ؛ ئۇنىڭدىن كېيىن يېڭىدىن بايقالغان نېفىتلىكلەرنىڭ نېفىت زاپىسى 1 قاتلاندى. ئادەتتىكىچە مۆلچەرلىگەندە، ھازىر يەر شارىدا يەنە تەخمىنەن 137 مىليارد توننا نېفىت زاپىسى بار، ھازىرقى ئىشلەپچىقىرىش سەۋىيىسى بويىچە ھېسابلىغاندا، دۇنيا بويىچە ھەر يىلى 3 مىليارد توننا نېفىت ئېلىنسا، يەر شارىدىكى نېفىتنى يەنە 40 - 50 يىل ئېلىشقا بولىدۇ.

يېڭى نېفىتلىكلەرنىڭ تېپىلىشىغا ئەگىشىپ ئىنسانلارنىڭ نېفىت ئىشلىتىش ۋاقتى يەنە ئۇزىرىشى مۇمكىن. يېقىندا ۋېنادا ئېچىلغان 2- نۆۋەتلىك خەلقئارا ئېنېرگىيە مۇھاكىمە يىغىنىدا ئامىستىردام ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ مەشھۇر پروفېسسورى پېتىر ئوجىر كىشىنى ھاياجانغا سالىدىغان مۇنداق بىر نۇقتىئىنەزەرنى ئوتتۇرىغا قويدى: يەر شارى نېفىت ۋە تەبىئىي گازنى سۈمۈرىدىغان خەيمەنگە ئوخشايدۇ. شۇڭا ئېنېرگىيە مەنبەسى تۈگەپ كېتىدىغان مەسىلە زادىلا مەۋجۇت بولمايدۇ. بۇلاردىن باشقا، ئەڭ يېڭى ئىلمىي تەكشۈرۈش يەر شارىدىكى مەڭگۈلۈك توڭ يەر بەلبېغى ۋە دېڭىز - ئوكيانلاردىكى سوغۇق سۇ رايونىنىڭ چوڭقۇر قىسمىدا نۇرغۇن گازلىق گىدراتلارنىڭ مەۋجۇت ئىكەنلىكىنى، ئۇنىڭ تەركىبى ئاساسەن مېتان مالىكۇللىرىدىن تەركىب تاپقانلىقىنى كۆرسەتتى. مۆلچەرلىنىشىچە، يەر شارىدىكى گازلىق گىدراتلار ئىنسانلارنىڭ 1 مىليون يىل ئېچىپ پايدىلىنىشىغا يېتىدىكەن.

ھازىر دۇنيادا قانچىلىك زور كۆلەمدە قىرغىن قىلىش قوراللىرى بار؟

بىلەمسىز

توشۇغۇچى قورال («خەلق ئەسكىرى» ناملىق قىتئەلەر ئارا زەمبىرەك ئوقىسىمان ئۇچىدىغان باشقۇرۇلىدىغان بومبا، («3 ئاجا - JID5» بارغاندا، بۇ 3 دۆلەتتە زەمبىرەك ئوقىسىمان ئۇچىدىغان باشقۇرۇلىدىغان بومبا قالمايدۇ، ھىندىستان بىلەن برازىلىيە زەمبىرەك ئوقىسىمان

شىۋېتسارىيىلىك ئانوت يېقىندا پارىژدا ئۆزى لا- ھىيىلەپ ياسىغان «ئېكى» ناملىق

ئۇنىڭ سۆزلىرىگە قارىغاندا، ئۇ يەنە 20 مىڭ گېكتار يەردە ئاشلىق زىرائەتلىرى، قوغۇن - تاۋۇز، مېۋە-چېۋە، ياغلىق دان زىرائەتلىرى ۋە كۆكتات قاتارلىقلار تېرىلغان.

هازىر ئارگېنتىنادا هەر خىل پىشىل يېمەكلىكلەر 780 خىلدىن كۆپرەككە يەتكەن بولۇپ، بۇ پىشىل يېمەكلىكلەرنىڭ % 75ى يېۋروپا ئىتتىپاقىغا ئەزا دۆلەتلەر، ئامېرىكا، ياپونىيە قاتارلىق دۆلەتلەرگە سېتىلىدۇ، قالغىنى دۆلەت ئىچىدە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئارگېنتىنا ھۆكۈمىتىنىڭ پىشىل يېمەكلىك كەسپىدىن ئىبارەت بۇ يېڭىدىن گۈللىنىۋاتقان كەسىپنى ئومۇملاشتۇرۇش ۋە سىستېمىلىق باشقۇرۇش ئىشى 1992 - يىلى باشلانغان. جەنۇبىي ئامېرىكا قىتئەسىدىكى بۇ دۆلەتنىڭ مۇنبەت تۇزلەڭلىكلىرى، ئىللىق ھاۋا كىلىماتى ئېكولوگىيىلىك يېزا ئىگىلىكى ۋە چارۋىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا پايدىلىق شەرت - شارائىت يارىتىپ بەرگەن. بۇلاردىن باشقا، ئارگېنتىنا پىشىل يېمەكلىك كەسپىنى ئەڭ بۇرۇن راۋاجلاندۇرغان يېۋروپا ئىتتىپاقىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ تەجرىبىسىدىن پايدىلىنىپ، ئېكسپورت قىلىشنى ئاساسىي نىشان قىلىپ يېمەكلىكنى باھالاپ بېكىتىش ئۇلۇچمى سىستېمىسىنى بەرپا قىلغان ۋە مۇكەممەل لەشتۇرگەن. خەۋەرلەرگە قارىغاندا، مەملىكەت خاراكتېرلىك پىلانلى كېڭەيتىشكە ۋە پىشىل يېمەكلىكنىڭ سۈپىتىگە بولغان نازارەتچىلىك ۋە تىزگىنلەشنى كۈچەيتىشكە مەخسۇس مەسئۇل قىلىش ئۈچۈن، بۇ دۆلەت ھۆكۈمىتى ھازىر «پىشىل يېمەكلىك ئىشلەپچىقىرىش مەسلىھەتچىلىرى كومىتېتى» قۇرۇشقا تەييارلىنىۋېتىپتۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

دۇنيا دىن تېرىمە

ئارگېنتىنا پىشىل يېمەكلىك كەسپىنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئەھمىيەت بەرمەكتە

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان جەنۇبىي ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق دۆلىتى ئارگېنتىنا خەلقئارا بازارلارنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن پىشىل يېمەكلىك كەسپىنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئەھمىيەت بەردى. 1996 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر مەملىكەت بويىچە خېمىيىلىك دورا ئىشلىتىلمىگەن دېھقانچىلىق ئېتىزلىرى ۋە چارۋا مال بېقىلغان يەر كۆلىمى تەخمىنەن 350 مىڭ گېكتارغا يېتىپ، بۇنىڭدىن 4 يىل ئىلگىرىكىدىن 63 ھەسسە ئاشتى. ھەر خىل پىشىل يېمەكلىكلەرنىڭ مەھسۇلات قىممىتى 4 يىلدا، ھەر يىلى% 181 لىك سۈرئەت بىلەن ئاشتى.

ئارگېنتىنا ھۆكۈمەت تەرەپ ئېلان قىلغان ساندىق مەلۇماتقا قارىغاندا، بۇ يەرلەر ئېچىدە 250 مىڭ گېكتار يەردە گۆش كالىسى ۋە سېغىن كالا بېقىلغان. هازىر ئارگېنتىنادا مۇنداق كالىنىڭ قوتاندىكى سانى 31 مىڭ تۇياقتا، سېغىن كالىنىڭ قوتاندىكى سانى 5500 تۇياقتا، يىللىق سۈت مىقدارى 28 مىليون لېترغا يەتكەن، بۇلاردىن باشقا 110 مىڭ گېكتار يەردە ھەسەل ھەرىسى بېقىلغان، بۇ يەردىن ھەر يىلى 454 تونىنا ھەسەل ئالغىلى بولىدۇ، يەنە 20 مىڭ گېكتار يەردە ئاشلىق زىرائەتلىرى، قوغۇن - تاۋۇز، مېۋە-چېۋە، ياغلىق دان زىرائەتلىرى ۋە كۆكتات قاتارلىقلار تېرىلغان.

ئامېرىكا قاتارلىق دۆلەتلەر خېمىيىۋى قوراللارنى سىناق قىلىپ ياساش، ئىشلەش ۋە ساقلاشنى مەنئى قىلىش ھەم خېمىيىۋى قوراللارنى كۆيدۈرۈپ تاشلاش شەرتنامىسى ئىمزالىدى، ئامېرىكا بىلەن روسىيە ئۆزلىرىنىڭ بىئو - خېمىيە قوراللىرىنى 10 يىلدىن 15 يىلغىچە بولغان مۇھلەتتە كۆيدۈرۈپ بولماقچى. ئىراقنىڭ 1000 تونىنىدىن ئارتۇق خېمىيىۋى قورالى بار ئىدى، ب د ت نىڭ نازارەتچىلىكىدە كۆيدۈرۈۋېتىلدى.

«يەر شارى گېزىتى»دىن ئېلىندى

بىلەمسىز

زور كۆلەمدە قىرغىن قىلىش قورالى دېگىنىمىز ئادەتتە يادرو قوراللىرى، زەمبىرەك ئوقىسىمان ئۇچىدىغان باشقۇرۇلدىغان بومبا ۋە بىئو - خېمىيە قوراللىرىنى كۆرسىتىدۇ. هازىر دۇنيادا مۇشۇنداق قوراللارغا ئىگە دۆلەتلەر قانچە؟ مۇشۇنداق قوراللارنىڭ سانى قانچە؟ يېقىندا روسىيەدىكى «قىزىلىيۇلتۇز» گېزىتى ماقالە ئېلان قىلىپ، ھەرقايسى دۆلەتلەرنىڭ مۇشۇنداق قوراللىرىنىڭ سانىنى خەۋەر قىلدى.

يادرو قورالى هازىر ئامېرىكا، روسىيە، فرانسىيە، ئەنگلىيە ۋە جۇڭگونىڭ يادرو قورالى بار، يادرو قوراللىرىنى كېڭەيتىمەسلىك شەرتنامىسىگە ئىمزا قويمىغان ھىندىستان، پاكىستان ۋە ئىسرائىلىيەلەر ئەمەلىيەتتە يادرو قورالى ئىشلەش ئىقتىدارىغا ئىگە، سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى تەركىبىدىكى روسىيەدىن باشقا ھېلوروسىيە، ئۇكرائىنا ۋە قازاقىستاندىمۇ يادرو قورالى بار، ھېلوروسىيىنىڭ 54 پاي، قازاقىستاننىڭ 1260 پاي، ئۇكرائىنانىڭ 1264 پاي يادرو ئوق بېشى بار، بۇ 3 دۆلەت يادروسز دۆلەت سۈپىتىدە يادرو قوراللىرىنى تارقىتىۋەتمەسلىك شەرتنامىسىگە ئىمزا قويدى. ئامېرىكا بىلەن سوۋېت ئىتتىپاقى ھاسىل قىلغان 1 - باسقۇچتا ھۆجۇمچى خاراكتېردىكى ئىستراتېگىيىلىك قوراللارنى ئازايتىش شەرتنامىسىگە ئاساسەن، بۇ يادرو ئوق باشلىرى روسىيىگە ئاپىرىپ كۆيدۈرۈۋېتىلدى.

هازىر ئامېرىكىدا 25 مىڭ يادرو قورالى، 7900 پاي ئىستراتېگىيىلىك يادرو ئوق بېشى ۋە 3 خىل توشۇغۇچى قورال («خەلق ئەسكىرى» ناملىق قىتئەلەر ئارا زەمبىرەك ئوقىسىمان ئۇچىدىغان باشقۇرۇلدىغان بومبا، («3 ئاچا - IID5» بەلگىلىك سۇ ئاستىدىن قويۇپ بېرىلىدىغان باشقۇرۇلدىغان بومبا ۋە ئىستراتېگىيىلىك بومبارداتچىلىق ئايروپىلان)بار. ئامېرىكىنىڭ ئۆتكەن 50 يىلدا يادرو قورالىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن ئىشلەتكەن خىراجىتى 4 تىرىليون دوللاردىن ئاشىدۇ. ئامېرىكا بىلەن روسىيىنىڭ 2 - باسقۇچلۇق ئىستراتېگىيىلىك قوراللارنى ئازايتىش شەرتنامىسى ئىجرا قىلىنغان تەقدىردىمۇ 2003 - يىلىغا بارغاندا، ئامېرىكىدا ئىستراتېگىيىلىك يادرو ئوق بېشىدىن 3492 پاي قالىدۇ؛ روسىيىدە يادرو قوراللىرىدىن 25 مىڭى قالىدۇ. سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىدىكى 4 يادرو دۆلىتىدە ئىستراتېگىيىلىك يادرو ئوق بېشىدىن 10 مىڭ پاي قالىدۇ. روسىيىدە يادرو ئوق بېشىدىن 3500 پاي قالىدۇ؛ فرانسىيىدە يادرو قورالى 500 گە يېتىدۇ، ئىستراتېگىيىلىك يادرو ئوق بېشى 400 پايدىن ئاشىدۇ؛ ئەنگلىيىدە يادرو قورالى 250 كە يېتىدۇ؛ جۇڭگودا يادرو قورالى 300 دىن 400 گىچە.

زەمبىرەك ئوقىسىمان ئۇچىدىغان باشقۇرۇلدىغان بومبا هازىر 8 دۆلەتتە زەمبىرەك ئوقىسىمان ئۇچىدىغان باشقۇرۇلدىغان بومبا، ئۇلار ئامېرىكا، روسىيە، فرانسىيە، ئەنگلىيە، جۇڭگو، ھېلوروسىيە، قازاقىستان، ۋە ئۇكرائىنا. كېيىنكى 3 دۆلەت ئۆزىدىكى زەمبىرەك ئوقىسىمان ئۇچىدىغان باشقۇرۇلدىغان بومبىسىنى روسىيىگە توشۇماقتا. 2003 - يىلىغا بارغاندا، بۇ 3 دۆلەتتە زەمبىرەك ئوقىسىمان ئۇچىدىغان باشقۇرۇلدىغان بومبا قالمايدۇ، ھىندىستان بىلەن برازىلىيە زەمبىرەك ئوقىسىمان ئۇچىدىغان باشقۇرۇلدىغان بومبا تېخنىكىسىنىڭ كېڭىيىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش شەرتنامىسىگە قاتنىششى رەت قىلدى، ئەمەلىيەتتە برازىلىيىدە 10 مىڭ كىلومېتىر يىراقلىققا بارالايدىغان زەمبىرەك ئوقىسىمان ئۇچىدىغان باشقۇرۇلدىغان بومبا بار؛ ھىندىستان، ياپونىيە ۋە ئىسرائىلىيە بۇنداق باشقۇرۇلدىغان بومبىنى تەتقىق قىلماقتا. ئىران، سۈرىيە، ئافغانىستان، لىۋىيە، يەمەن ۋە پاكىستان قاتارلىق دۆلەتلەردە ئوتتۇرا مۇساپىلىك زەمبىرەك ئوقىسىمان ئۇچىدىغان باشقۇرۇلدىغان بومبا بار.

بىئو - خېمىيە قوراللىرى هازىر 2 دۆلەتتە زور مىقدارداكى خېمىيىۋى قورال بار، ئامېرىكىدا خېمىيىۋى قورال تەخمىنەن 30 مىڭ تونىنا يېتىدۇ، روسىيىدە بىئو - خېمىيە قورالى تەخمىنەن 40 مىڭ تونىنا يېتىدۇ، ئۇلار ئاساسلىقى نېرۋىنى ھوشسىزلاندۇرىدىغان ئورگانىك قوسقۇر زەھىرى، بىئولوگىيە قورالى 10 مىڭ تونىنا يېتىدۇ، 1996 - يىلى روسىيە، ئامېرىكا قاتارلىق دۆلەتلەر خېمىيىۋى قوراللارنى سىناق قىلىپ ياساش، ئىشلەش ۋە ساقلاشنى مەنئى قىلىش ھەم خېمىيىۋى قوراللارنى كۆيدۈرۈپ تاشلاش شەرتنامىسى ئىمزالىدى، ئامېرىكا بىلەن روسىيە ئۆزلىرىنىڭ بىئو - خېمىيە قوراللىرىنى 10 يىلدىن 15 يىلغىچە بولغان مۇھلەتتە كۆيدۈرۈپ بولماقچى. ئىراقنىڭ 1000 تونىنىدىن ئارتۇق خېمىيىۋى قورالى بار ئىدى، ب د ت نىڭ نازارەتچىلىكىدە كۆيدۈرۈۋېتىلدى.

«يەر شارى گېزىتى»دىن ئېلىندى

جۇڭگولۇق زاكۇز رەسسام 10 - ئۆيلاد بەنچەن رەسسامى نىما زېرىنىڭ رەسىملەر كۆرگەزمىسى 10 - ئاينىڭ 9 - كۈنى پارىژدا كۆرگەزمە قىلىندى. بۇ قېتىمقى كۆرگەزمىگە قويۇلغان 65 پارچە ئەسەردە بۇددا نومۇلىرى ۋە خەلق رىۋايەتلىرى ئاساسىي تېما قىلىنغان، بىر قىسىم ئەسەرلەردە بۇگۈنكى شىزاڭ خەلقىنىڭ يېڭى تۇرمۇشى تەسۋىرلەنگەن.

سۈرەتتە: رەسسام نىمازېرىن جۇڭگونىڭ فرانسىيىدە تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى سەي پاڭبو (سولدىن 2 - كىشى) ۋە فرانسىيىنىڭ مودا كىيىم لايىھىلىگۈچىسى پىركاداىن (ئوڭدىن 1 - كىشى)غا ئەسەرلىرىنى تونۇشتۇرماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

تەھرىرلىرى: ئۇرۇمچى شەھىرى، يائۆرىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇلۇك، پارچە باھاسى: 25 پۇلۇك (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文） （بۇ سان 4 بەت）

1997 - يىل
نويابىر
2
يەكشەنبە

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1ـ57)

ئۇرۇمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ئوچۇق بولۇپ، كېيىن بۇلۇتلىشىدۇ، كېچىسى ئازراق يامغۇر ئارىلاش قار يامدۇ، تېمپېراتۇرا: 2 ـ -3 ℃، 14 بولىدۇ، 3 بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايونلۇق كەسپىي ماتارىپ خىزمىتى يىغىنىدا قىلىنغان خۇلاسە سۆز

قېيۇم باھاۋۇدۇن

（1997 - يىل 10 - ئاينىڭ 31 - كۈنى）

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى چاقىرغان بۇ قېتىمقى ئاپتونوم رايونلۇق كەسپىي ماتارىپ خىزمىتى يىغىنى يىغىنغا قاتناشقان يولداشلارنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىق كۆرسىتىشى ئارقىسىدا كۆزلىگەن نىشانغا يېتىپ، تولۇق مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتى.يىغىنغا قاتناشقان يولداشلار بىردەك مۇنداق ھېسابلىدى: ئاپتونوم رايونىنىڭ خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ 9- بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010- يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشانى ئىزچىللاشتۇرۇلۇۋاتقان، ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈۋاتقان ئاچقۇچلۇق مەزگىلدە، پارتىيە 15- قۇرۇلتىيى يېپىلغاندىن كېيىن ۋە ئاپتونوم رايونلۇق 5- نۆۋەتلىك پارتىيە كومىتېتى 4- ئومۇمىي (كېڭەيتىلگەن) يىغىنى ئەمدىلا ئاياغلاشقاندا، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئاپتونوم رايونلۇق كەسپىي ماتارىپ خىزمىتى يىغىنىنى چاقىردى، بۇ زۆرۈر ئىدى ھەم ناھايىتى ۋاقتىدا بولدى. يىغىن كەسپىي ماتارىپنى راۋاجلاندۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ ئىگىلىكىنى گۈللەندۇرۇشتىن ئىبارەت بۇ ئاساسلىق تېمىنى چۆرىدەپ ئېچىلدى، يىغىننىڭ نىشانى ئېنىق، مۇھىم نۇقتىسى گەۋدىلىك، تەلىپى كونكرېت، تەدبىرلىرى كۈچلۈك بولدى. يولداش ۋاڭ خۇەييۈنىڭ يىغىندا بەرگەن ئاساسىي دوكلاتىدا ھەم تەرەققىيات نىشانى، ئىستراتېگىيىلىك فاكتور سۆزلەندى، ھەم كونكرېت سىياسەت، تەدبىرلەر ئوتتۇرىغا قويۇلدى. ئۇ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كەسپىي ماتارىپىنىڭ تەرەققىياتىدا مۇھىم مول، ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىككە، ئۆرنەك قىلىش ئەھمىيىتىگە ئىگە. ۋەكىللەر ئومۇمىيۈزلۈك ھالدا بۇ قېتىمقى يىغىننىڭ ساپاسى يۇقىرى، كۆلىمى چوڭ بولدى، بۇ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ كەسپىي ماتارىپنى ياخشى باشقۇرۇشتىكى قەتئىي ئىرادىسىنى تولۇق ناھايان قىلدى، ھەممىمىز ناھايىتى زور ئىلھام ئالدۇق، دەپ ئىنكاس قىلىشتى. ۋەكىللەر ئومۇمىيۈزلۈك ھالدا يىغىن ۋاقتى قىسقا بولسىمۇ، ئۇنۇمى زور بولغانلىقىنى، يىغىن كەسپىي ماتارىپنىڭ شىنجاڭنى پەن- ماتارىپقا تايىنىپ گۈللەندۈرۈش ئىستراتېگىيىسى، 2 تۆپ بۇرۇلۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇشتىكى مۇھىم ئورنى ۋە رولىغا بولغان تونۇشنى يەنمۇ ئۆستۈرۈپلا قالماي، كەسپىي ماتارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتىكى ۋەزىپە ۋە نىشانىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ بەرگەنلىكىنى ھەمدە تەجرىبە ئالماشتۇرۇش ئارقىلىق پىكىر يولىنى كېڭەيتىپ، كەسپىي ماتارىپ خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشتىكى ئىرادىنى يەنمۇ چىڭىتقانلىقىنى ھېس قىلىشتى. بۇ قېتىمقى يىغىننىڭ ئېچىلىشى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 9- بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى ھەمدە كېيىنكى ئەسىرنىڭ باشلىرىدىكى كەسپىي ماتارىپنىڭ تەرەققىياتىغا چوڭقۇر تەسىر كۆرسەتكۈسى.

كەسپىي ماتارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇش نىشانى، ۋەزىپىسى ۋە ئالاقىدار سىياسەتلەر يولداش ۋاڭ خۇەييۈنىڭ ئاساسىي دوكلاتىدا ئومۇمىيۈزلۈك ياخشى قىلىندى. كۆپچىلىكنىڭ بۇنى چوڭقۇر ئۆزلەشتۈرۈشى، ئەستايىدىل ئىجرا قىلىشنى ئۈمىد قىلىمەن. تۆۋەندە يولداشلار مۇزاكىرە داۋامىدا تىلغا ئېلىپ ئۆتكەن بەزى مەسىلىلەر توغرىسىدا بىر نەچچە پىكرىمنى ئوتتۇرىغا قويۇپ ئۆتىمەن.

1. كەسپىي ماتارىپنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدىكى مۇھىم رولىنى تولۇق تونۇپ، كەسپىي ماتارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى ھەقىقىي يوسۇندا گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇش لازىم

يولداش جياڭ زېمىن 15- قۇرۇلتايدا بەرگەن دوكلاتىدا «تۇرلۇك شەكىلدىكى كەسپىي ماتارىپ ۋە چوڭلار ماتارىپىنى پائال تەرەققىي قىلدۇرۇش كېرەك» دەپ كۆرسەتتى. كەسپىي ماتارىپ ھازىرقى زامانداۋ جەمئىيەتنىڭ مۇھىم تۈۋرۈكى، كەسپىي ماتارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىقتىسادنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ساقلاشنىڭ مۇھىم ۋاستىسى، ماتارىپ تۇرۇلمىسى ئىسلاھاتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى شۇنداقلا قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنى يولغا قويۇشنىڭ مۇھىم شەرتى. 15- قۇرۇلتايدىن كېيىن، دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ 9-بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010- يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشانى پىلانىنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا ئەگىشىپ، دۆلەت ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى شەرقتىن غەربكە يۆتكەيدۇ، ئاپتونوم رايونىمىز مەملىكەت بويىچە ئەڭ چوڭ تاۋار پاختا ئىشلەپچىقىرىش بازىسى، نېفت، تەبىئىي گاز ئىشلەپچىقىرىش بويىچە ئەڭ مۇھىم ئىستراتېگىيىلىك ئورۇنباسار رايون، مۇھىم ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش بازىسى، ئەلا سۈپەتلىك يەل- يېمىش بازىسى، قىزىلچىدىن قەنت- شېكەر ئىشلەپچىقىرىش بازىسى ۋە چارۋىچىلىق بازىسى قاتارلىق مۇھىم ئىقتىسادىي تارماقلارنى ئىزچىل گەۋدىلەندۈرۈپ، دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىي ئىستراتېگىيىنى يۆكسەلدۈرۈش نۇقتىسىغا ئايلىنىدۇ. دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىي ئىستراتېگىيىنى غەربكە يۆتكەش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات ۋەزىپىلىرىنى ئورۇندىتىش ئۈچۈن، پەن- تېخنىكا تەرەققىياتىغا تايىنىشقا ۋە ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە تولىرا كېلىدۇ. پەن- تېخنىكا بىرىنچى ئىشلەپچىقىرىش كۈچى بولۇۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە تېخنىكىنى كىرگۈزۈشكە بولىدۇ، ئۇسكۇنىلەرنى كىرگۈزۈشكە بولىدۇ، لېكىن ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشتە پەقەت ماتارىپقىلا تايىنىشقا، بولۇپمۇ ئىقتىسادىي تەرەققىيات بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى ئەڭ بىۋاستە، ئەڭ زىچ بولغان كەسپىي ماتارىپقىلا تايىنىشقا توغرا كېلىدۇ. بۈگۈنكى دۇنيادا كۇنسېرى ئۆتكۈرلۈشۈۋاتقان ئىقتىسادىي زىددىيەت ۋە ئۇنىۋېرسال دۆلەت كۈچى جەھەتتىكى رىقابەت بولۇپ، مەلۇم مەنىدىن ئېيتقاندا، يەنىلا 1- سەپتىكى تېخنىك ئىشچى ۋە ئەمگەكچىلەرنىڭ ئومۇمىي ساپاسى جەھەتتىكى رىقابەت ھېسابلىنىدۇ. ئالىي دەرىجىلىك مەخسۇس ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ رولى دەرۋەقە ناھايىتى مۇھىم، لېكىن سانى چەكلىك بولغان ئالىي دەرىجىلىك مەخسۇس ئىختىساس ئىگىلىرىگىلا تايىنىش كۈپايە قىلمايدۇ. چۈنكى ماددىي ئىشلەپچىقىرىشنىڭ 1- سېپىدىكى ئەمگەكچىلەر

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

رەئىس ئابلەت ئابدۇرىشت ئىلى ئوبلاستىدا ئۆتكۈزۈلگەن كادىرلار يىغىنىدا مۇنداق دەپ تەكتلىدى:

15 - قۇرۇلتاي روھىنى پىتەكچى قىلىپ، ئىدىيىنى ئازاد قىلىپ، ئاشلىق ئىشلەپ چىقىرىدىغان چوڭ رايوننى دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىقتا كۈچلۈك، باي رايونغا ئايلاندۇرۇش لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز ئىسمائىل مەھەممەت خەۋىر قىلىدۇ: ئىلىدا خىزمەتلەرنى كۆزدىن كەچۈرۈۋاتقان ئاپتونوم رايونلۇق رەئىسى ئابلەت ئابدۇرىشت 10- ئاينىڭ 31- كۈنى چۈشتىن كېيىن ئوبلاستا ئۆتكۈزۈلگەن كادىرلار يىغىنىدا مۇھىم سۆز قىلدى. ئۇ مۇنداق دەپ تەكتلىدى: ئىلى ئوبلاستى، ئىلايىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكومىلار، ھۆكۈمەتلەر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە 15- قۇرۇلتاي روھىنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇشنى ئۆز جايىي، ئۆز تارمىقىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا زىچ بىرلەشتۈرۈپ، پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار، ئاممىنىڭ ئىدىيىسىنى 15- قۇرۇلتاي روھى ئاساسىدا بىرلىككە كەلتۈرۈپ، ئىدىيىنى يەنمۇ ئازاد قىلىپ، قارىشىنى ئۆزگەرتىپ، ئاشلىق ئىشلەپ چىقىرىدىغان چوڭ رايونىنى دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىقتا كۈچلۈك، باي رايونغا ئايلاندۇرۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشىگە يۈرۈش قىلىش قەدىمىنى تېزلىتىشىگە رەھبەرلىك قىلىشى لازىم.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرىشت مۇنداق دېدى: 15- قۇرۇلتاي روھىنى ياخشى ئۆگىنىپ، ياخشى ئىزچىللاشتۇرۇش ئۈچۈن تۆۋەندىكى بىر قانچە نۇقتىنى ياخشى ئىگىلەش كېرەك: 1) دېڭ شياۋپىڭ نەزەريىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈشتە چەك تۇرۇپ، دېڭ شياۋپىڭ نەزەريىسىنى چوقۇقۇر، سىستېمىلىق ئۆگىنىش؛ 2) ھەممە ئىشتا شىنجاڭنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى ئاساس قىلىشتا چەك تۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدىكى ئەھۋالىنى توغرا ئىگىلەش؛ 3) ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىشتا تەۋرەنمەي چەك تۇرۇپ، 2 قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇشتا چەك تۇرۇپ، 2 مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنىڭ ماس راۋاجلىنىشى ۋە ئىجتىمائىي ئىشلارنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم.

ئۇ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ نۆۋەتتىكى ئىجتىمائىي، سىياسىي، ئىقتىسادىي ۋەزىيىتىنى ۋە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي خىزمەتنى ساقلانغان مەسىلىلەرنى ئوتتۇرىغا قويغاندىن كېيىن مۇنداق دېدى: بۇ يىل ئىلى ئۇيغۇر ئېپتونۇمىنى قۇرۇپ، دېڭ شياۋپىڭ نەزەريىسىنى چوڭقۇر ئۆگىنىش ۋە ئۇنى ئەمەلىيەتكە ئاشۇرۇشنىڭ يىلى بولدى، ئىلى ئوبلاستى، ئىلى ۋىلايىتىدىكى پارتكوملار، ھۆكۈمەتلەر ھەر مىللەت ئامما بىلەن زىچ ئىتتىپاقلىشىپ، ئېغىر تەبىئىي ئاپەت كەلتۈرگەن قېيىنچىلىقلارنى تىرىشىپ يېڭىپ، دېھقانچىلىق- چارۋىچىلىقتىن ئۈمىد مول ھوسۇل ئالدى. يۈز ئالمىلىغاندىن بىر كۆرگەن ئەلا، دېمىدىغان گەپ بار، مەن بۇ قېتىم ئىلىدا خىزمەتلەرنى كۆزدىن كەچۈرگەن مەزگىلدە بۇ يەرگە كەلگەن ساياھەتچى مېھمانلارنىڭ بارغانسېرى كۆپىيىۋاتقانلىقىنى، يېمەك- ئىچمەكنىڭ تولۇقلۇقىنى، كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىنىڭ ئەۋج ئالغانلىقىنى، كەلچىلىك بازارنىڭ قىزىيدىغانلىقىنى، ھەرقايسى مىللەتلەر قېرىنداشلىقىنى ئىناق ئۆتىدىغانلىقىنى، جەمئىيەت تەرتىپىنىڭ ياخشى، تىنچ ئىكەنلىكىنى، گۈللەپ- ياشناش يېڭى كەيپىياتىنىڭ بارلىققا كەلگەنلىكىنى؛ ئىلى ۋىلايىتىدە جەمئىيەت مۇقىم، مىللەتلەر ئىتتىپاق ئىكەنلىكىنى، ئىقتىسادنىڭ داۋاملىق راۋاجلانغانلىقىنى، بۆلگۈنچى كۈچلەرنىڭ زاۋالغا يۈز تۇتقانلىقىنى، ھەر

قارامايى شەھرىلىك ج خ ئىدارىسى قاتناش ساقچىلىرى تارماق ئەترىتى يېقىندا شەھىر رايونى يوللىرىدىكى قاتناش بەلگىلىرىنى رەتكە سېلىپ، شەھەر

ئىلى ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىچكى ئىشلار ئىدارىسى ئىلى ئوبلاستلىق ئىچكى ئىشلار ئىدارىسى ئىلى ئوبلاستلىق ئىچكى ئىشلار ئىدارىسى ئىلى ئوبلاستلىق ئىچكى ئىشلار ئىدارىسى

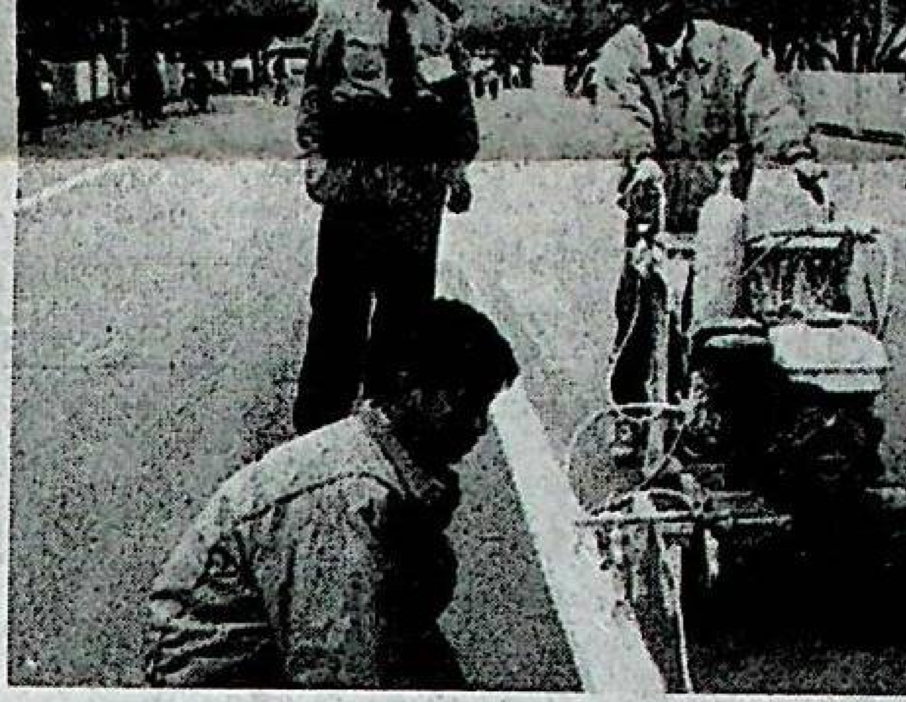

ج خ ئىدارىسى قاتناش
ساقچىلىرى تارماق
ئېرىقنى يېقىندا شەھەر
رايونى يوللىرىدىكى
قاتناش بەلگىلىرىنى
رەڭگە سىلىپ، شەھەر
قۇرۇلۇشىغا يېڭى
ھۆسن قوشتى.
تيەن گوجيەن فوتوسى

تەرتىپىنىڭ ياخشى، تىنچ ئىكەنلىكىنى، كۆللەپ- ياشناش يېڭى كەيپىياتىنىڭ بارلىققا كەلگەنلىكىنى؛ ئىلى ۋىلايىتىدە جەمئىيەت مۇقىم، مىللەتلەر ئىتتىپاق ئىكەنلىكىنى، ئىقتىسادنىڭ داۋاملىق راۋاجلانغانلىقىنى، بۆلگۈنچى كۈچلەرنىڭ زاۋالغا يۈز تۇتقانلىقىنى، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ كۆڭلى يايراپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم. مەن مۇشۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاكالىتەن، ئىلى ئوبلاستىنىڭ جەمئىيەت تەرتىپىنى ياخشىلاش ۋە ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن چوڭ تۆھپە قوشقان ھەر مىللەت كادىرلار، ئىشچى- خىزمەتچىلەر ۋە دېھقان، چارۋىچىلار، ج خ، قوراللىق ساقچى قىسىم، ئازادلىق ئارمىيە كوماندىر- جەڭچىلىرى، بىڭتۈەننىڭ ئىشچى- خىزمەتچىلىرىگە ئالىي ئېھتىرام بىلدۈرىمەن ۋە ئۇلاردىن سەمىمىي ھال سورايمەن.

ئۇ مۇنداق دېدى: ئىلمۇ پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزغا ئوخشاش ئەزەلدىن بولۇپ باقمىغان چوڭ ياخشى تەرەققىيات پۇرسىتىگە دۇچ كەلمەكتە، نۆۋەتتە

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

سىياسەتلەر يولداش ۋاڭ خۇەيىۋنىڭ ئاساسىي دوكلاتىدا ئومۇمىيۈزلۈك بايان قىلىندى. كۆپچىلىكنىڭ بۇنى چوڭقۇر ئۆزلەشتۈرۈشى، ئەستايىدىل ئىجرا قىلىشنى ئۈمىد قىلىمەن. تۆۋەندە يولداشلار مۇزاكىرە داۋامىدا تىلغا ئېلىپ ئۆتكەن بەزى مەسىلەلەر توغرىسىدا بىر نەچچە

ئىگىلىرىنىڭ رولى دەرۋەقە ناھايىتى مۇھىم، لېكىن سانى چەكلىك بولغان ئالىي دەرىجىلىك مەخسۇس ئىختىساس ئىگىلىرىگىلا تايىنىش كۇپايە قىلمايدۇ. چۈنكى ماددىي ئىشلەپچىقىرىشنىڭ 1- سېپىدىكى ئەمگەكچىلەر

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاپتونوم رايون ئاچقان پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى بويىچە تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنى ئاياغلاشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋەر قىلىدۇ: 3 كۈن داۋاملاشقان ئاپتونوم رايوننىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى بويىچە تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنى 10-ئاينىڭ 29- كۈنى ئۈرۈمچى «كونلۇن» مېھمانخانىسىدا ئاياغلاشتى.

يىغىننىڭ يېپىلىش مۇراسىمىغا ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن قېيۇم باھاۋۇدۇن، ئابدۇرېھىم ھامىد، خوجىخان ھاكىموف، جاڭ خېڭ، ماۋدېخۋا قاتارلىقلار قاتناشتى.

يىغىن جەريانىدا ۋىلايەت، ئوبلاست شەھەرلەردىن كەلگەن ۋەكىللەر ئۆز جايىنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە «3 بىلەن بىرلەشتۈرۈش» تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇردى، ئۈرۈمچى ناھىيىسى، ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ دۆڭشەن رايونى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە «3 بىلەن بىرلەشتۈرۈش» سىناق نۇقتىلىرىنىڭ ئەھۋالىنى تونۇشتۇرۇشىنى ئاڭلىدى.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى ئابدۇرېھىم ھامىد، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ خېڭ ئايرىم - ئايرىم سۆز قىلدى.

ئابدۇرېھىم ھامىد مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە «3 نى ئۆزگەرتمەسلىك»تە چىڭ تۇرۇپ، «3 نى ئاساس قىلىش»نى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، «3 نى بىرلەشتۈرۈش»نى يولغا قويۇپ، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ پىكىر يولى ۋە ئۇسۇلىدىكى «2 بۇرۇلۇش»نى تەدرىجىي ئىشقا ئاشۇرۇش- پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ياخشى ئايلىنىش ئىزىغا چۈشۈرۈشنىڭ مۇقەررەر تەلپى، شۇنداقلا 9- بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ ئومۇمىي تەرەققىيات يۆنىلىشى. ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر، بولۇپمۇ پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرنىڭ 1-قول باشلىقلىرى تونۇشنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈپ، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى «2 بۇرۇلۇش»نى ئىشقا ئاشۇرۇشقا قارىتىپ، يېڭى دەۋردىكى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ئەستايىدىل ياخشى ئىشلىشى لازىم.

ئابدۇرېھىم ھامىد تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونىمىز ئاھالىسىنىڭ % 72 ى يېزا-قىشلاقلاردا، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى ۋە قىيىن نۇقتىسىمۇ يېزا-قىشلاقلاردا. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرنىڭ 1- قول باشلىقلىرى نامراتلارنى تەرەققىيات ئارقىلىق يۆلەش بىلەن پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇشنى بىرلەشتۈرۈشنىڭ مۇھىملىقى ۋە زۆرۈرلۈكىنى ئىدىيە جەھەتتىن تولۇق تونۇشى، نامراتلارنى يۆلەش سىياسىتى بىلەن پىلانلىق تۇغۇت سىياسىتىنى ماسلاشتۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىشى، نامراتلارنى تەرەققىيات ئارقىلىق يۆلەش تۈرى، مەبلىغى ۋە ماددىي ئەشيالىرى قاتارلىق جەھەتلەردە پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويغان نامرات ئائىلىلەرگە مايىل بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىن بېيىشىغا ياردەم بېرىپ، مەنپەئەت يېتەكچىلىكى مېخانىزمىنى شەكىللەندۈرۈپ، بۇرۇنقى ئادەم سانىغا قاراپ يۆلەشتەك ئۇسۇلنى ئۆزگەرتىپ، ئاممىنى پارتىيىنىڭ چاقىرىقىغا پائال ئاۋاز قوشۇپ، ئاڭلىق ھالدا پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇشقا ئىلھاملاندۇرۇش ۋە يېتەكلەش لازىم.

’97 ئاپتونوم رايون كېۋەزدىكى ھاشاراتلارنى ئومۇملاشتۇرۇپ يوقىتىش بويىچە خۇلاسىلەش، تەقدىرلەش يىغىنى ئاچتى

جاڭ خېڭ كېۋەزدىكى ھاشاراتلارنى ئومۇملاشتۇرۇپ يوقىتىش خىزمىتىگە يېڭى تەلەپلەرنى قويدى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز مۇھەممەت نىياز، ئابلىلىم ئېزىز خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون 10- ئاينىڭ 29- كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئۈرۈمچى «بۇغدا» مېھمانخانىسىدا خۇلاسىلەش، تەقدىرلەش يىغىنى ئېچىپ، ’97 كېۋەزدىكى ھاشاراتلارنى ئومۇملاشتۇرۇپ يوقىتىشتىكى ئىلغار ئورۇن پىچان، ماناس، كورلا قاتارلىق 9 ناھىيە (شەھەر) ۋە بىڭتۈەن يېزا ئىگىلىك 3- شىسىنىڭ 45-تۈەن - مەيدانى، 8- شىسىنىڭ 121-تۈەن- مەيدانى ھەم ئاپتونوم رايونلۇق ئۆسۈملۈك ئاسراش پونكىتىنى تەقدىرلىدى ۋە ئۇلارنى 480 مىڭ يۈەن نەق پۇل بىلەن مۇكاپاتلىدى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، ئاپتونوم رايونلۇق كېۋەز غوزا قۇرتىنىڭ ئۇنىۋېرسال ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش قوماندانلىق شتابىنىڭ باش قوماندانى جاڭ خېڭ قاتناشتى. ئۇ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ’97 كېۋەزدىكى ھاشاراتلارنى ئومۇملاشتۇرۇپ يوقىتىش خىزمىتىنى خۇلاسىلىدى ھەم نۆۋەتتە ساقلىنىۋاتقان مەسىلەلەرنى تەھلىل قىلغاندىن كېيىن، بۇنىڭدىن كېيىنكى كېۋەزدىكى ھاشاراتلارنى ئومۇملاشتۇرۇپ يوقىتىش خىزمىتىگە 5 تۈرلۈك تەلەپ قويدى: 1) تونۇشنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ، ئومۇملاشتۇرۇپ، ئالدىنى ئېلىپ، يوقىتىش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، تۈرلۈك تېخنىكا تەدبىرلىرىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈش لازىم؛ 2) كۆزدە ئاغدۇرۇپ، قىشتا توك ياندۇرۇپ، قورچاق يوقىتىش خىزمىتىنى ھازىردىن باشلاپ ئەستايىدىل چىڭ تۇتۇش لازىم؛ 3) ھاشارات ئەھۋالىنى كۆزىتىش، مەلۇمات بېرىش سىستېمىسى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، تەشۋىقات، تەربىيە سالمىقىنى زورايتىش لازىم؛ 4) كېلەر يىللىق ئېتىزدا ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش تەييارلىق خىزمەتلىرىنى پائال ياخشى ئىشلەپ، ئاپتونوم رايون بېكىتكەن ھەر خىل تېخنىكا تەدبىرلىرىنى ئەستايىدىل يولغا قويۇش لازىم؛ 5) دېھقانچىلىق دورىلىرىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، دېھقانچىلىق دورىلىرى بازارلىرىنى تەرتىپكە سېلىش لازىم.

ماناس ناھىيىلىك مائارىپ ئىدارىسى ناھىيىنىڭ مالىيە جەھەتتىن قوللىشى بىلەن مەبلەغ توپلاپ، 1993 - يىلىدىن باشلاپ ئوقۇتقۇچى، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۈچۈن 7 كورپۇس، 180 يۈرۈش ئۆي سېلىپ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئولتۇراق ئۆي قىيىنچىلىقىنى ئاساسىي جەھەتتىن ھەل قىلدى.
ۋاڭ چېڭ فوتوسى

جەمئىيەتتىكى ھەرقايسى ساھەلەر بىرلەشمە تەبرىكلەش پائالىيىتى ئۆتكۈزۈپ، شىنجاڭ بوكس كوماندىسىنىڭ غەلىبىسىنى قۇتلۇقلىدى

قېيۇم باھاۋۇدۇن، خوجىخان ھاكىموف، يۈسۈپ ئەيسا، ماۋدېخۋا قاتارلىق رەھبەرلەر پائالىيەتكە قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئىلھام ئىمىن خەۋەر قىلىدۇ: 10 - ئاينىڭ 30 - كۈنى ئۈرۈمچىدىكى بىر قىسىم ئورۇن ۋە شەخسلەر بىرلەشمە تەبرىكلەش پائالىيىتى ئۆتكۈزۈپ، مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا 1 ئالتۇن مېدال، ئىككى مىس مېدالغا ئېرىشكەن شىنجاڭ بوكس كوماندىسىنى قۇتلۇقلىدى. تەبرىكلەش پائالىيىتىگە ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن قېيۇم باھاۋۇدۇن، خوجىخان ھاكىموف، يۈسۈپ ئەيسا، ماۋدېخۋا ھەمدە باشقا مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ رەھبەرلىرى، ئالايىتەن ئوغلىنىڭ غەلىبىسىنى تەبرىكلەش ئۈچۈن غۇلجىدىن كەلگەن ئابدۇشۇكۇرنىڭ ئاتا - ئانىسى، ئابدۇشۇكۇرنىڭ ترېنېرى ئابلىھېكىمنىڭ ئاتا- ئانىسى قاتارلىق 200 گە يېقىن كىشى قاتناشتى.

ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا تەبرىكلەش پائالىيىتىدە سۆز قىلىپ، شاگخەيدىكى مۇسابىقە ئەھۋالىنى كۆپچىلىككە قىسقىچە تونۇشتۇردى ھەمدە ئابدۇشۇكۇر قاتارلىق تەنھەرىكەتچىلەرنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىگە يېقىندىن كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىگە، ئابدۇشۇكۇرنىڭ ترېنېرلىرىغا، ئابدۇشۇكۇرنى بېقىپ قاتارغا قوشقان ئاتا - ئانىسىغا قىزغىن رەھمەت ئېيتتى ۋە بىر دەستە گۈلنى ئۆز قولى بىلەن ئابدۇشۇكۇرنىڭ ئانىسىغا تەقدىم قىلدى.

ئۈچتۇرپان ناھىيىسىدە 1000 نامرات دېھقان ئائىلىسى يېڭى ئۆيگە كۆچۈپ كىردى

ئۆز مۇخبىرىمىز لى جۈنسۇڭ خەۋەر قىلىدۇ: «كومپارتىيە بولمىغان بولسا، بىز مۇشۇنداق ياخشى ئۆيدە ئولتۇرالمايتتۇق!» ئۈچتۇرپان ناھىيىسىنىڭ ئىمامىرىم يېزىسىدىكى 73 ياشلىق بوۋاي قوۋان قادىر 1000 نامرات ئائىلىنىڭ ئورتاق يۈرەك ساداسىنى ئىپادىلىدى. 10-ئاينىڭ 25- كۈنى ئۈچتۇرپان ناھىيىسىدىكى 1000 نامرات ئائىلە كونا ئۆيى بىلەن خوشلىشىپ، خۇشال-خۇرام ھالدا ھۆكۈمەت سېلىپ بەرگەن كەڭ - كۇشادە، ئازادە، يورۇق ئۆيلەرگە كۆچۈپ كىردى.

بۇ ئۆيلەر 2 ئېغىزلىق، خىش - ياغاچ قۇرۇلمىلىق بولۇپ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 45 كۋادرات مېتىر كېلىدۇ. ئۆيگە كەڭ ئەينەكلىك دېرىزە قويۇلغان بولۇپ، كۈن چۈشۈپ تۇرىدۇ. ئۇنىڭ ئاستىغا پىششىق خىش يېيىلغان.

يېڭى ئۆيگە كۆچۈپ كىرگەن 1000 نامرات ئائىلە ئۈچتۇرپان ناھىيىسىدىكى نامرات ئائىلىلەر ئومۇمىي سانىنىڭ 6 دىن 1 قىسمىنى ئىگىلەيدۇ. نامرات ئائىلىلەرنىڭ ئۆي مەسىلىسى ھەل قىلىنغاندىن كېيىن، ناھىيە ھەر 1 نامرات ئائىلىنى 20 تۈپ مېۋىلىك دەرەخ، 10 قوي بىلەن تەمىنلەپ، ئۇلارنىڭ نامراتلىقتىن تېزرەك قۇتۇلۇشىغا ياردەم بېرىدۇ.

ئۇقۇشىمىزچە، كېلەر يىلى ئۈچتۇرپان ناھىيىسىدە يەنە 1500 نامرات ئائىلە يېڭى ئۆيگە كۆچۈپ كىرىدىكەن. 3 يىل ئىچىدە نامرات ئائىلىلەرنىڭ تۇرالغۇ ئۆي قىياپىتىدە تۈپ ئۆزگىرىش بولىدىكەن.

نامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يۆلەك بولايلى

لوپنۇر ناھىيىسى نامراتلارنى يۆلەش خىزمىتىنى ئوبدان ئىشلىمەكتە

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **ئۆمەرجان مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ؛ لوپنۇر ناھىيىسى نامراتلارنى يۆلەش سېلىنمىسى بىلەن تەدبىرلىرىنى قاتلاممۇ قاتلام ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈش خىزمىتىنى ئوبدان ئىشلىمەكتە.

بۇ ناھىيىدىكى نامرات ئاھالىلەر قارچۇغا ۋە دۆڭقوتان يېزىلىرىغا مەركەزلەشكەن بولۇپ، 1995- يىلىغىچە ناھىيە بويىچە نامرات ئائىلە 1685 بولۇپ، بۇنىڭ ئىچىدە كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان ئوتتۇرىچە كىرىم 200 يۈەندىن تۆۋەن ئائىلە 317 ئىدى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ قورسىقى توق، كىيىمى پۈتۈن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، بۇ ناھىيە بىر يۈرۈش ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، 1995- يىلىدىن باشلاپ نامراتلارنى تەرەققىيات ئارقىلىق يۆلەشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى ۋە ۋەزىپىلىرىنى بېكىتتى. يېقىنقى 3 يىلدىن بۇيان، 20 مىليون يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ، دۆڭقوتان يېزىسىدا غول زەيكەش چاپتى، جەنۇبىي غول ئۆستەڭنى ئوڭشىدى، ئېتىزلارنى سالالاشتۇردى، بوز يەر ئاچتى. ھەر يىلى نامرات رايونلار ئۈچۈن بەزى ئېتىبار بېرىش قەرز مەبلىغى ھەل قىلىپ، باج كېمەيتىش سىياسەتلىرىنى يولغا قويۇپ، ئۇلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلەتتى. جەمئىي 130 كىلومېتىر يېزا يولىنى ئاسفالتلاشتۇردى. 1996 - يىلى ناھىيىلىك پوچتا-تېلېگراف ئىدارىسى دۆڭقوتان يېزىسىنىڭ تېلېفون -خەۋەرلىشىش ئىشىغا 1 مىليون 500 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ سالدى. ئۇنىڭدىن باشقا، بۇ ناھىيە يەنە ئۆتكەن يىلىدىن بۇيان، يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىغا بىرلەشتۈرۈپ، نامرات يېزا، كەنتلەردىكى 2 دەرىجىلىك رەھبەرلىك بەنزە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتتى.

تۇيۇق، قاراسۇ يېزىلىرىدا دېھقانلارنىڭ نامۇۋاپىق سېلىقى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەركىن ئابلىز** خەۋەر قىلىدۇ: پىچان ناھىيىسىنىڭ تۇيۇق يېزىسى پاختا سېتېۋېلىش باشلانغاندىن كېيىن، ئۆز ئالدىغا دېھقانلاردىن نامۇۋاپىق سېلىق ئېلىپ، دېھقانلارنىڭ دۆلەتكە پاختا سېتىپ بېرىش ئاكتىپلىقىغا تەسىر يەتكۈزگەنىدى. بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقان ناھىيىلىك پارتكومنىڭ مەسئۇللىرى دالانكارىز، تۇيۇق يېزىلىرىدا تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى ھەمدە تۇيۇق يېزىسىنىڭ ئۆز ئالدىغا مال-مۈلۈك ئىستراخۇۋانىيە ھەققى، ھەمكارلىق فوندى ھەققى ئۈچۈن يىغىۋالغان 45 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق پۇلنى ئېنىقلاپ چىقىپ، دېھقانلارنىڭ قولىغا قايتۇرۇپ بەردى.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىمىت ئۆمەر ئېلى** خەۋەر قىلىدۇ: يەكەن ناھىيىسى قاراسۇ يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يۇقىرىنىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش توغرىسىدىكى قارارى ۋە يوليورۇقلىرىنى ھەقىقىي ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئۈچۈن، يېزىدا دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى، ئۇنىڭ قارىمىقىدا 8 كىشىلىك دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى مەخسۇس تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، 8-ئاينىڭ 3-كۈنىدىن 9-ئاينىڭ بېشىغىچە ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى. بۇ ئارقىلىق ھەر خىل يوللار بىلەن دېھقانلارنىڭ سېتىۋالغان خىمىيىۋى ئوغۇت باھاسىغا قېتىلىپ قالغان 47 مىڭ 307 يۈەن، ھەمكارلىشىپ داۋالاش پۇلىغا قېتىلىپ قالغان 27 مىڭ 722 يۈەن، مال دوختۇرلۇق پونكىتىنىڭ سۈنئىي ئۇرۇقلاندۇرۇش پۇلىغا قېتىلىپ قالغان 35 مىڭ يۈەن، تېخنىكا مۇلازىمەت ھەققىگە قېتىلىپ قالغان 36 مىڭ 750 يۈەن، جەمئىي 146 مىڭ 789 يۈەن ئېنىقلاپ چىقىلىپ، بۇ پۇل دېھقانلارنىڭ قولىغا قايتۇرۇپ بېرىلدى.

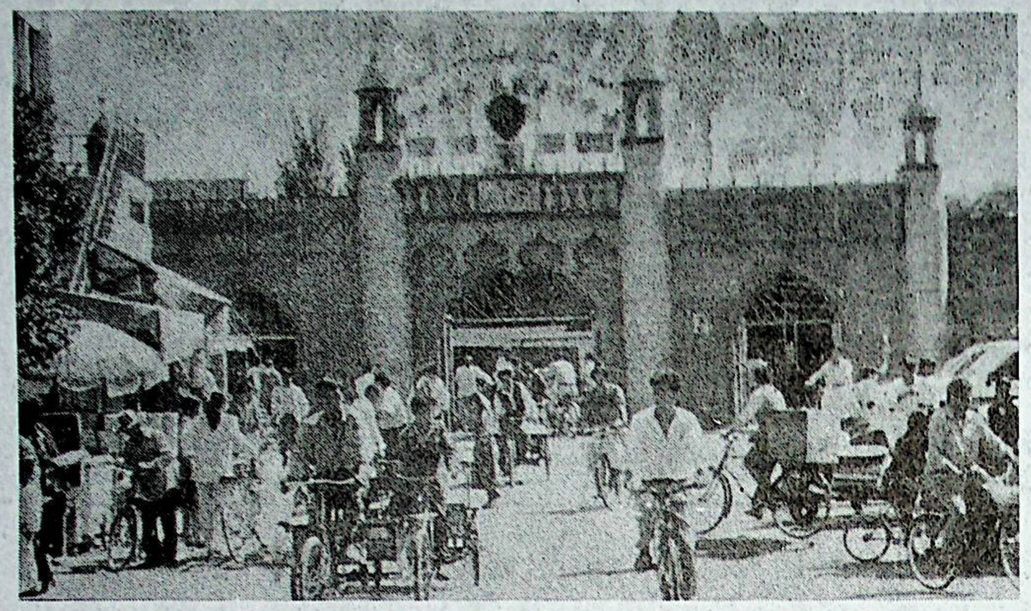

غۇلجا شەھەرلىك سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بازارلارنى قېلىپلاشتۇرۇپ باشقۇرۇشنى يولغا قويغان 2 يىلدا 11 بازار غۇلجا شەھىرى بويىچە، 6 بازار ئىلى ۋىلايىتى بويىچە، 5 بازار مەملىكەت ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە «مەدەنىيلىك بازار» بولدى. بازارلاردىكى تىجارەتچىلەرمۇ 12 مىڭغا يېتىپ، تىزىمغا ئالدۇرغان مەبلىغى 134 مىليون يۈەندىن ئاشتى.

سۈرەتتە: مەملىكەت بويىچە «مەدەنىي بازار» بولغان سايبويى بازىرى.

كامال جامال، تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

مەكىت ناھىيىسى ئىستېمالچىلارغا ئەلا مۇلازىملىق قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **بېلىقىز ھۈسەيىن** خەۋەر قىلىدۇ: مەكىت ناھىيىلىك سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ئىستېمالچىلارغا ئەلا مۇلازىملىق قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق- مەنپەئىتىنى قوغدىدى.

بۇ ئىدارە بۇ يىل ئەتىيازدا ئىستېمالچىلارغا ئەلا مۇلازىملىق قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش گۇرۇپپىسى تەشكىللىدى. ئۇلار ناھىيە تەۋەسىدىكى 7 شۆبە ئىستېمالچىلار جەمئىيىتىگە يېتەكچىلىك قىلغاندىن سىرت، تەشۋىقات ماشىنىسى بىلەن كەنتلەرگىچە بېرىپ، تىجارەتچىلەرگە «ئىستېمالچىلار قانۇنى»نى تەشۋىق قىلدى ھەم 1500 پارچە تەشۋىقات ۋەرىقى تارقىتىپ، 25 مىڭ ئادەم (قېتىم)نى «ئىستېمالچىلار قانۇنى» دىن خەۋەردار قىلدى. ناھىيە بويىچە بارلىق تىجارەتچىلەرنى 4 قېتىم سەپەرۋەر قىلىپ «ساختا، ناچار تاۋارلارغا زەربە بېرىش»، «ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش» پائالىيىتىگە ئۇيۇشتۇردى. بۇ جەرياندا سودىدا ئادىل بولغان 12 تىجارەتچىنى مۇكاپاتلىدى، 18 قېتىم چوڭ تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، قىممىتى 13 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك بولغان ساختا، ناچار 23 خىل تاۋارنى ئامما ئالدىدا كۆيدۈرۈۋەتتى، 16 پارچە ئىستېمالچىلار ماجىراسىنى كېلىشتۈردى ھەم 62 مىڭ 500 يۈەنلىك مال - مۈلۈكنى بىر تەرەپ قىلدى.

توقسۇن ناھىيىسىدە 69 مىڭ ئاھالىنىڭ ئىچىدىغان سۈيى ياخشىلاندى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **كېرەم نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: توقسۇن ناھىيىسىدە 3 يىلدا 69 مىڭ ئاھالە، 175 مىڭ تۇياق چارۋىنىڭ ئىچىدىغان سۈيى ياخشىلاندى.

ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئۇزاق يىللاردىن بۇيان ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاشقا تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن بەزى سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن بۇ ناھىيىدىكى 70 مىڭدىن ئارتۇق ئاھالىنىڭ ئىچىدىغان سۈيى ياخشىلانماى كەلگەنىدى. 1995- يىلىدىن بۇيان بۇ ناھىيە ئاپتونوم رايوننىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، ئادەم كۈچى ۋە مالىيە كۈچى سەرپ قىلىپ، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىغا ئاتلاندى. ناھىيىدە ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاشتا، ناھىيە يېزا-بازارلار بىلەن، يېزا-بازارلار كەنتلەر بىلەن مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، 3 يىلدا ناھىيە بويىچە سان، سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلغان ھالدا 7 ئورۇندا بۇ يىل 10- ئاينىڭ بېشىغا قەدەر ناھىيە بويىچە 69 مىڭ 500 ئاھالە، 175 مىڭ تۇياق چارۋىنىڭ ئىچىدىغان سۈيى ياخشىلىنىپ، ئاپتونوم رايون چۈشۈرۈپ بەرگەن ۋەزىپە ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى.

گۇما ناھىيىسىدىكى ئاياللار دوپپا تىكىپ سېتىپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلەتمەكتە.

سۈرەتتە: دېھقانلار بازاردا دوپپا ساتماقتا.

ئالدۇلئەھەت ئالىم فوتوسى

خېجىڭ ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى بۇ يىل 1- ئايدىن 10- ئايغىچە 95 مىليون 30 مىڭ يۈەن ئامانەت توپلاپ، دېھقانلارغا 141 مىليون 290 مىڭ يۈەن قەرز تارقاتتى. بۇ ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن ئايرىم-ئايرىم

پىتىش قەدىمىنى تېزلەتمەكتە.

سۈرەتتە: دېھقانلار بازاردا دوپپا ساتماقتا.

ئالدۇلقەھەت ئالىم فوتوسى

قۇمۇل شەھىرىدە تۆگىقۇش باقمىچىلىقىنىڭ ئۇنۇمى كۆرۈلدى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋىر قىلىدۇ: قۇمۇل شەھىرى ئۆز جايىنىڭ ھاۋا كلىماتى، تۇپراق شارائىتىغا ئاساسەن، ئىقتىسادىي ئۇنۇمى بىر قەدەر يۇقىرى بولغان تۆگىقۇشنى ماكانلاشتۇرۇش سىنىقى ئېلىپ بېرىپ مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشىپ، ئۇنۇم يارىتىلدى.

قۇمۇل شەھىرى 1994- يىلى بازار ئۇچۇرىغا قاراپ تۆگىقۇش بېقىشنى پىلانلاپ ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ 3 مىليون يۇەن مەبلەغ سېلىپ، 300 مو كۆلەمدە تۆگىقۇش بېقىش مەيدانى تەييارلاپ، مەيداننىڭ سۇ، توك، يول قاتارلىق ئەسلىھەلىرىنى يۇرۇشلەشتۈرۈپ، تۆگىقۇشلىرىنىڭ تەبىئىي ياشاش مۇھىتىنى ھازىرلىدى. باققۇچىخادىملارنىڭ ئەستايىدىل پەرۋىش قىلىشى بىلەن بۇ قۇش تېز كۆپەيمەكتە. ھازىر تۆگىقۇش 152 تۆگىقۇش چۆچىسى ئەي بولدى. يىل ئاخىرىغىچە 300 گە يېتىشى مۆلچەرلەنمەكتە. ھازىر تۆگىقۇش 2 يېرىم يىلدا بىر قېتىم يۇڭ قىرقىدۇ. ھەر بىر تۆگىدىن ئوتتۇرىچە 3 كىلوگرام يۇڭ ئېلىنىدۇ. ئۇنىڭ گۆشى، تۇخۇملىرى بازارغا سېلىنىپ ئىقتىسادىي ئۇنۇم يارىتىلىشقا باشلىدى.

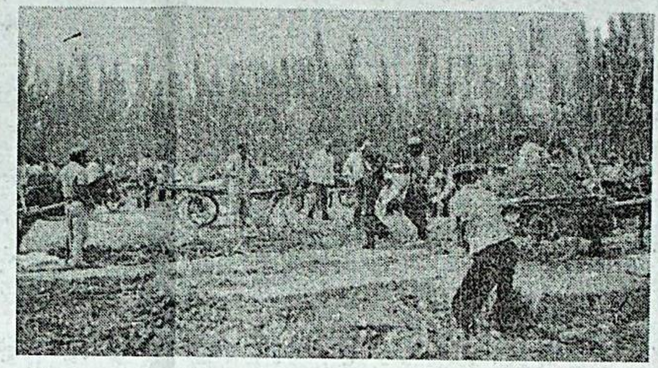

ئاقتۇ ناھىيىسىنىڭ بارىن يېزىسى بۇ يىللىق يازلىق يىغىمدىن بۇيان زور مىقداردا مەبلەغ سېلىپ ئېتىز-ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى ئېلىپ باردى. ھازىرغا قەدەر يېزا بويىچە 1860 مو بوز يەر ئېچىلدى، 11 كىلومېتر ئۆزۈنلۇقتا سۇ سىگىمەس ئۆستەڭ ياسالدى، 512 مو يەر سالالاشتۇرۇلدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار يەرلەرنى سالالاشتۇرماقتا.

ئابدۇرېشىت زۇنۇن فوتوسى

جايلاردا چارۋىلارنى بۇ يىل قىش، كېلەر يىلى ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈشنىڭ تەييارلىقى پۈختا ئىشلەنمەكتە

بوزاق يېزىسىدا: خوتەن ناھىيىسىنىڭ بوزاق يېزىسىدىكى دېھقانلار چارۋىلارنى بۇ يىل قىش، كېلەر يىلى ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش ئۈچۈن سىلوس بېسىش پىلانىنى مەھەللە ۋە نۇقتىلىق چارۋىچى ئائىلىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. تېخنىكلارنى ئەمەلىي بېتەكچىلىك قىلىشقا ئەۋەتتى. دېھقانلار 180 مىڭ يۇەندىن ئارتۇق مەبلەغ ئاجرىتىپ، 60 ئوت-چۆپ توغراش ماشىنىسى سېتىۋېلىپ، 10- ئاينىڭ ئوتتۇرىغا قەدەر يېزا بويىچە 13 مىڭ 500 تونا سىلوس ياساپ، ۋەزىپىنى مۇددەتتىن بۇرۇن 500 تونا ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

سىدىقۇللا ئەخمەت

يۇلتۇزباغ يېزىسىدا: توقسۇ ناھىيىسىنىڭ يۇلتۇزباغ يېزىسى ئوت-چۆپ تېپىلاش، يەم-بوغۇز تەييارلاش، ئېغىل - قوتان سېلىش ۋە رېمونت قىلىش، چارۋىلارنى داۋالاش قاتارلىق ئىشلارنى بالدۇر ئىشلەپ، چارۋىلارنى بۇ يىل قىش كېلەر يىل ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈشكە ئاساس سالدى.

يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىل دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقىنى ماس قەدەمدە راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن، ئامىنى بالدۇر ھەرىكەتلەندۈرۈپ چارۋىلارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش تەييارلىقىنى بالدۇر ئىشلەشكە سەپەرۋەر قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ يېزىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار بۇ يىل 10- ئاينىڭ بېشىغا قەدەر 14 مىڭ 141 ھارۋا سامان، 9839 ھارۋا بېدە، 129 مىڭ 971 باغ قومۇش، 9187 ھارۋا يانتاق تەييارلىغاندىن باشقا، 25 تونا كېپەك، 59 تونا چىگىت، 12 تونا كۆنجۈرە، 31 مىڭ 141 باغ قوناق شېخى تەييارلاپ، 700 تونا سىلوس باستى.

ئېزىز كېۋىر

پالۋانتۇر يېزىسىنىڭ باغۋەنچىلىك كىرىمى 1 مىليون يۈەندىن ئاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىز ئۆمەر ھاجى** خەۋىر قىلىدۇ: قۇمۇل شەھىرىنىڭ پالۋانتۇر يېزىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، باغۋەنچىلىكنى يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتىكى مۇھىم ھالقا قاتاردا چىڭ تۇنۇپ، ياخشى نەتىجىلەرگە ئېرىشتى.

بۇ يېزا 1995- يىلى 4 نەپەر تايانچ تېخنىكنى شەخسىي ئۆلكىسىگە مېۋىلىك دەرەخلەرنى پاكارلاشتۇرۇپ، مەھسۇلاتنى ئاشۇرۇش يېگى ئۇلاقچىلىق تېخنىكىسىنى ئۆگىنىپ كېلىشكە ئەۋەتتى ھەمدە بۇ يېگى تېخنىكنى يېزىدا كېڭەيتىشكە باشلىدى. يېزىلىق پارتكوم، ھۆكۈمەت يېزىنىڭ 1 مۇئاۋىن شۇجىسى بىلەن ئورمانچىلىق پونكىتىنىڭ تېخنىكا خادىمىنى بۇ خىزمەتكە مەسئۇل قىلدى ھەمدە بۇلتۇر يىل بېھىسدا غەربىي شىمال ئورمانچىلىق شۆيۈەندىن 2 نەپەر تېخنىكنى بۇ خىزمەتكە يېتەكچىلىك قىلىشقا تەكلىپ قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە يەنە پەن-تېخنىكا كۆرسى ئارقىلىق تەربىيەلەشنى كۆچەيتىپ، پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ باغۋەنچىلىكنى يۈكسەلدۈرۈش سالمىقىنى ئاشۇردى. 3 يىلدىن بۇيان، مېۋىلىك دەرەخلەرنى پاكارلاشتۇرۇپ ۋە زىچلاشتۇرۇش ئارقىلىق مەھسۇلات ئاشۇرۇش ئۇلاقچىلىق تېخنىكىسى كۆرسى ۋە باغۋەنچىلىك ھۆكۈمەت يېزىنىڭ 1 مۇئاۋىن شۇجىسى بىلەن ئورمانچىلىق پونكىتىنىڭ تېخنىكا خادىمىنى بۇ خىزمەتكە مەسئۇل قىلدى ھەمدە بۇلتۇر يىل بېھىسدا غەربىي شىمال ئورمانچىلىق شۆيۈەندىن 2 نەپەر تېخنىكنى بۇ خىزمەتكە يېتەكچىلىك قىلىشقا تەكلىپ قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە يەنە پەن-تېخنىكا كۆرسى ئارقىلىق تەربىيەلەشنى كۆچەيتىپ، پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ باغۋەنچىلىكنى يۈكسەلدۈرۈش سالمىقىنى ئاشۇردى. 3 يىلدىن بۇيان، مېۋىلىك دەرەخلەرنى پاكارلاشتۇرۇپ ۋە زىچلاشتۇرۇش ئارقىلىق مەھسۇلات ئاشۇرۇش ئۇلاقچىلىق تېخنىكىسى كۆرسى ۋە باغۋەنچىلىك تېخنىكسى كۆرسى ۋە ياشلىق پارتكوم، يېزىلىق پارتكوم ۋە ئاھالە كومىتېتى ئىشلىرىنى ياخشى ئۇيۇشتۇرۇپ، ئىلغار ئۇلاقچىلىق تېخنىكىسىنى ئۆگىنىپ ئىلغار ئۇلاقچىلىق تېخنىكىسىنى ئۆگىنىپ كېلىشكە ئەۋەتتى ھەمدە بۇ يېگى تېخنىكنى يېزىدا كېڭەيتىشكە باشلىدى. يېزىلىق پارتكوم، ھۆكۈمەت يېزىنىڭ 1 مۇئاۋىن شۇجىسى بىلەن ئورمانچىلىق پونكىتىنىڭ تېخنىكا خادىمىنى بۇ خىزمەتكە مەسئۇل قىلدى ھەمدە بۇلتۇر يىل بېھىسدا غەربىي شىمال ئورمانچىلىق شۆيۈەندىن 2 نەپەر تېخنىكنى بۇ خىزمەتكە يېتەكچىلىك قىلىشقا تەكلىپ قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە يەنە پەن-تېخنىكا كۆرسى ئارقىلىق تەربىيەلەشنى كۆچەيتىپ، پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ باغۋەنچىلىكنى يۈكسەلدۈرۈش سالمىقىنى ئاشۇردى. 3 يىلدىن بۇيان، مېۋىلىك دەرەخلەرنى پاكارلاشتۇرۇپ ۋە زىچلاشتۇرۇش ئارقىلىق مەھسۇلات ئاشۇرۇش ئۇلاقچىلىق تېخنىكىسى كۆرسى ۋە باغۋەنچىلىك تېخنىكسى كۆرسى ۋە ياشلىق پارتكوم، يېزىلىق پارتكوم ۋە ئاھالە كومىتېتى ئىشلىرىنى ياخشى ئۇيۇشتۇرۇپ، ئىلغار ئۇلاقچىلىق تېخنىكىسىنى ئۆگىنىپ

نوم يېزىسىدىكى دېھقانلارنىڭ كىشى بېشى ساپ كىرىمى 3400 يۈەنگە يەتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن گايىت** خەۋىر قىلىدۇ: ئاراتۈرۈك ناھىيىسىنىڭ نوم يېزىسى پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلغانلىقتىن، بۇ يىل يەنە يېزا ئىگىلىكىدىن مول ھوسۇل ئالدى. دېھقانلارنىڭ كىشى بېشى ساپ كىرىمى 3400 يۈەنگە يەتتى.

نوم يېزىسى دېھقانلارنى پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشقا پائال يېتەكلەپ، بۇلتۇر قىشتىن بۇ يىل ئەتىيازغىچە تۇرلۈك پەن-تېخنىكا كۆرسىلىرىدىن 127 قارار ئاچتى. سىرتتىن 40 تونا ئەلا سۈپەتلىك ئۇرۇقلۇق چىگىت، 20 تونا كەلگۈ ئەنلىك سۈلياۋ يوپۇق كىرگۈزدى. دېھقانلار 10 مىڭ كۇب مېتىر مەھەللۇق ئوغۇت سېتىۋالدى. ئومۇمىي تېرىلغۇ يەرنىڭ 3 تىن 2 قىسمىغا قوم قۇيۇپ 4500 مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلىق ئۆزگەرتتى. بۇنىڭ بىلەن 5000 مو كېۋەزلىكنىڭ ھەر موسىدىن 106 كىلوگرام ساپ پاختا، 2200 مو بۇغدايىنىڭ ھەر موسىدىن 278 كىلوگرامدىن ھوسۇل ئېلىنىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن 19.8 كىلوگرام كۆرسىلىرىدىن 48 قارار ئېچىپ، 3200 ئادەم (قېتىم)نى تەربىيىلىدى. يەنە مېۋىلىك دەرەخلەرنى پاكارلاشتۇرۇپ ۋە زىچلاشتۇرۇپ مەھسۇلاتنى ئاشۇرۇش ئۇلاقچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىشتىكى سىناق ئائىللىلەرنى نۇقتىلىق چىڭ تۇتتى. بۇ ئائىللىلەر زىچلاشتۇرۇپ تىككەن مېۋىلىك كۆچەتلەرنىڭ تۇنۇش نىسبىتى% 95 تىن ئاشتى ۋە دەسلەپكى ئۇنۇمى كۆرۈلدى. بۇ ھال دېھقانلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. نەتىجىدە، يېزا بويىچە پەن-تېخنىكىغا ئەھمىيەت بېرىش، تېخنىكا ئۆگىنىش دولقۇنى كۆتۈرۈلدى. يېزىنىڭ باغ كۆلىمى 1992- يىلدىكى 1670 مودىن 6231.8 موغا، باغۋەنچىلىك كىرىمى 270 مىڭ يۈەندىن 1 مىليون 460 مىڭ يۈەنگە كۆپەيدى.

ماراليېشى ناھىيىسىنىڭ ئاۋات بازار 1- كەنتىدىكى ئابدۇرېشىت غوپۇر 1990- يىلدىن بۇيان پارنىكتا كۆكتات ئۆستۈرۈپ سېتىپ ئوبدان نەپ ئالغاندى. ئۇ بۇ يىل پارنىك كۆلىمىنى 4 موغا كېڭەيتىپ، 8 خىل كۆكتات ئۆستۈرۈپ ئىلمىي ئۇسۇلدا پەرۋىش قىلغانلىقتىن 9- ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر كۆكتات سېتىپ 32 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى.

سۈرەتتە: ئۇ كۆكتاتلارنى پەرۋىش قىلماقتا.

ئەنۋەر خىزمەت، مۇھەممەت ھۈسەين فوتوسى

كۇيا يېزىسى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ چارۋىچىلىقنى يۈكسەلدۈردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **روزىمۇھەممەت ئۆمەر** خەۋىر قىلىدۇ: قاراقاش ناھىيىسىنىڭ كۇيا يېزىسى چارۋىچىلىققا ھەقىقىي تۈردە ئەھمىيەت بېرىپ، پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ چارۋىچىلىقنى يۈكسەلدۈردى.

بۇ يېزا بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، يېزىدا چارۋىچىلىققا مەسئۇل يېزا باشلىقى بولۇش، كەنت، مەھەللىلەردە چارۋىچىلىققا مەسئۇل خادىم بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، مەسئۇلىيەتنى كۆچەيتتى. يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىلنىڭ باشىدىلا يېزا بىلەن كەنت، كەنت بىلەن مەھەللە، مەھەللە بىلەن ئائىلىلەر چارۋىلارنى كۆپەيتىش، دېھقانلارنى چارۋىچىلىق بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلەش بويىچە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، پىلان-كۆرسەتكۈچلەرنى كەنت، مەھەللە، ئائىلىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. دېھقانچىلىقنىڭ بوش ۋاقىتلىرىدىن پايدىلىنىپ، چارۋىچىلىق پەن-تېخنىكسى بويىچە قىسقا مۇددەتلىك كۇرس ئېچىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنى پەن-تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلىدى. نەتىجىدە، بۇ يىل 10- ئاينىغا قەدەر بۇ يېزىدىكى ئومۇمىي چارۋا 80 مىڭ 960 تۇياقتا يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 4048 تۇياق ئاشتى.

يېزا، كەنت خەۋەرلىرى

«شىنجاڭ گېزىتى»گە مۇشتەرى قوبۇل قىلىش، تارقىتىش خىزمىتىنى ھەقىقىي تۈردە ياخشى ئىشلەيلى

ئىلى ئوبلاستىدا گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىش، گېزىت - ژۇرنال تارقىتىش خىزمىتى ياخشى ئىشلەنمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەنۋەر تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: ئىلى ئوبلاستىدا ئۈنۈملۈك تەدبىرلەر قوللىنىلىپ، 1997 - يىللىق گېزىت- ژۇرناللارغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىش، گېزىت- ژۇرنال تارقىتىش خىزمىتى ياخشى ئىشلىنىش بىلەن بىللە، كېلەر يىللىق گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىشنىڭ سەپەرۋەرلىك، ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمەتلىرى ياخشى ئىشلەنمەكتە.

ئوبلاستلىق پارتكوم گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىش ۋاقتى يېتىپ كېلىشى بىلەنلا تەشۋىقات، مۇشتەرى توپلاش خىزمىتىنى ئومۇملاشتۇردى، تەشۋىقات، پوچتا - تېلېگراف، ئاخبارات ئورۇنلىرى ئۆزئارا ماسلىشىپ، ئاممىغا گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى بولۇشنىڭ ئەھمىيىتى ۋە زۆرۈرىيىتىنى چۈشەندۈرۈپ، ئاممىنىڭ مۇشتەرى بولۇش قىزغىنلىقىنى ئاشۇردى. پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى مۇشتەرى بولغان گېزىت - ژۇرناللارنى ئوقۇرمەنلەرنىڭ قولىغا ۋاقتىدا يەتكۈزۈشكە كاپالەتلىك قىلدى. غۇلجا شەھىرىدىلا 1173 تارقىتىش پونكىتى قۇرۇلۇپ، تارقىتىش خادىمى 1150كە يەتتى. شەھەر ئىچىدە 18 ئورۇندا گېزىت - ژۇرناللارنى پارچە سېتىش بوتكىسى قۇردى، ئۇلار پارچە سېتىۋاتقان گېزىت- ژۇرنال تۈرى 200 دىن ئاشتى.

بۇ يىل 10 - ئاينىڭ بېشىغىچە ئوبلاستلىق پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى تارقاتقان گېزىت 703 تۈرگە، 40 مىڭ پارچىغا، قالدۇق سانى 8 مىليون پارچىغا، ژۇرنال 2916 تۈرگە، 40 مىڭ پارچىغا، قالدۇق سانى 470 مىڭ پارچىغا يەتتى. گېزىت- ژۇرناللارغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىشنىڭ ئوبوروت سوممىسى 3 مىليون 740 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1996 - يىلدىكىدىن 16.2 % ئاشتى. ئىلى ئوبلاستلىق پارتكوم 1997 - يىللىق گېزىت- ژۇرنال تارقىتىشتا ئالاھىدە تۆھپە قوشقان 60 كىشىنى تەقدىرلەپ، ئۇلارنى ئوبلاستنىڭ «2 مەدەنىيلىك قۇرۇلۇش»نى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرۈشكە ئىلھاملاندۇردى ھەمدە ئالاقىدار ئورۇنلارنى 1988 - يىللىق گېزىت -ژۇرناللارغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىش، تارقىتىش خىزمىتىنى پۇختا ئىشلەشكە سەپەرۋەر قىلدى.

قۇمۇل ۋىلايىتى 1998 - يىللىق گېزىت - ژۇرنال تارقىتىش يىغىنى ئاچتى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: يېقىندا قۇمۇل ۋىلايەتلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى بىلەن ۋىلايەتلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى 1998- يىللىق گېزىت - ژۇرنالغا مۇشتەرى بولۇش ۋە تارقىتىش خىزمىتى يىغىنى ئېچىپ، 1997- يىللىق گېزىت - ژۇرنال تارقىتىش خىزمىتىنى خۇلاسىلىدى ۋە 1997- يىللىق گېزىت - ژۇرنال تارقىتىش خىزمىتىدىكى مۇنەۋۋەر خادىمنى مۇكاپاتلىدى.

قۇمۇل ۋىلايىتى 1998 - يىللىق تەشۋىقات خىزمىتىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇش ۋە گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىش ۋە تارقىتىش خىزمىتىنى ياخشى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن بۇ قېتىمقى تارقىتىش خىزمىتى يىغىنىنىڭ دائىرىسىنى كېڭەيتىپ 2 ناھىيە، 1 شەھەر، يېزا - مەيدانلار، چوڭ سىستېمىلار، مەكتەپ، قىسىملار، كارخانا ئورۇنلار، قىيىنچىلىقى بار كارخانىلار ۋە نامرات يېزا ، كەنتلەرنىمۇ تەكلىپ قىلىپ ھەرقايسى ئورۇنلارنىڭ بارلىق كۈچى بىلەن پارتىيىنىڭ گېزىت- ژۇرناللىرىغا مۇشتەرى بولۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش، گېزىت- ژۇرناللارنىڭ سانىنى 1997 - يىللىق سانىدىن ئاشۇرۇپ ئورۇنداش ئۈچۈن تىرىشىشنى تەلەپ قىلدى. يىغىنغا ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ ھەيئىتى، تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى يۈسۈپ ياقۇپ قاتناشتى ۋە مۇھىم سۆز قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ يىل ۋە كېلەر يىللىق تەشۋىقات خىزمىتىمىزنىڭ ۋەزىپىسى ناھايىتى مۇھىم بولۇپ پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى تەشۋىق قىلىشنى مۇھىم نۇقتا قىلىدۇ. شۇڭا كېلەر يىللىق گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى توپلاش، تارقىتىش خىزمىتىنىڭ ئەھمىيىتىگە بولغان تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، كېلەر يىللىق «خەلق گېزىتى»، «شىنجاڭ گېزىتى»، «شىنجاڭ ئاۋانگارتلىرى»قاتارلىق پارتىيىنىڭ گېزىت - ژۇرناللىرىغا ئالدى بىلەن مۇشتەرى بولۇش خىزمىتىنى پۈتۈن كۈچىمىز بىلەن ياخشى ئىشلىشىمىز كېرەك ھەمدە بىر قىسىم قىيىنچىلىقى بار كارخانىلار، نامرات ناھىيە، يېزا ، كەنتلەرنىڭ كېلەر يىللىق گېزىت- ژۇرناللارغا مۇشتەرى بولۇش خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىپ، تۈرلۈك شەكىللەردىن پايدىلىنىپ پارتىيىنىڭ توغرا سىياسەت، ئۇچۇرلىرىنىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ قولىغا ۋاقتىدا يېتىشىگە كاپالەتلىك قىلىش لازىم. بىر قىسىم ئىقتىسادىي ئەھۋالى ياخشى ئورۇن ۋە شەخسلەرنى نامرات ئورۇنلارغا ياردەم قىلىپ گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى بولۇشنى ھۆددىگە ئېلىشقا سەپەرۋەر قىلىش كېرەك.

گۇما ناھىيىسى 1998 - يىللىق گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ھېيىت** خەۋەر قىلىدۇ: گۇما ناھىيىسى 1998 - يىللىق گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىش خىزمىتىنى مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ مۇھىم تەدبىرى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، بۇ خىزمەتكە بولغان رەھبەرلىكنى ھەقىقىي تۈردە مۇشتەرى بولۇشقا ئىشلىتىش؛ پوچتا تارماقلىرى مۇشتەرى بولغۇچىلارنىڭ گېزىت - ژۇرناللىرىنى ئۆز ۋاقتىدا يەتكۈزۈش، ھەرقايسى يېزا - بازار، مەيدانلارنىڭ گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى بولۇش خىزمىتىنى كەنتلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، يېزا- كەنتلەرنىڭ مەدەنىيەت كادىرلار ئىدارىسى قاتارلىق 12 ئىلغار كوللېكتىپ ۋە 25 ئىلغار شەخس مۇكاپاتلاندى.

پەيزاۋات ناھىيىسىدىكى ئاپەت رايونىدا ئۆي- ماكانىنى قايتا قۇرۇش خىزمىتى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورۇنلىرىنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى ئارقىسىدا تەرتىپلىك ئىشلەنمەكتە.

سۈرەتتە: يېڭىمەھەللە يېزىسىدا ئېچىلغان بىر قېتىملىق يىغىندا قوللىرىغا ياردەم پۇلى ئالغان دېھقانلار پۇل سانىماقتا.

شى جېنخۇي فوتوسى

كۇچا ناھىيىلىك شىنخۇا كىتابخانىسى يىللىق كىتاب سېتىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى

كۇچا ناھىيىلىك شىنخۇا كىتابخانىسى ئىچكى قىسىمدىكى ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، خادىملارنىڭ مەسئۇلىيەت تۇيغۇسىنى كۈچەيتىش، قائىدە - تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئەلا مۇلازىملىق قىلىش ئارقىلىق 1 - ئايدىن 9 - ئاينىڭ 20 - كۈنىگىچە كىتاب سېتىش سوممىسىنى 4 مىليون 250 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈپ، بۇ يىللىق كىتاب سېتىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن 3 ئاي 10 كۈن بۇرۇن 50 مىڭ يۈەن ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

كىتابخانا رەھبەرلىرى يىل بېشىدىن باشلاپلا بۇلتۇرقى تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلەپ، بازار ئېھتىياجىغا ئاساسەن كىتاب كىرگۈزۈپ، «مۇلازىملىق بىرىنچى»، «خېرىدارلار بىرىنچى»، «ئىناۋەت بىرىنچى»دېگەن قائىدىنى ئۆزلىرىگە قىبلىنامە قىلدى. 7 ئورۇندا كىتاب سېتىش نۇقتىسى قۇرۇپ، مۇلازىملىق دائىرىسىنى كېڭەيتتى.

سۈپەت ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتۇپ «1 كىتاب ئۈچۈن خېرىدار ئىزدەش، خېرىدار ئۈچۈن كىتاب ئىزدەش»تىن ئىبارەت كىتاب سېتىش پرىنسىپىغا قاتتىق ئەمەل قىلدى. ئايدا 2 قېتىم ئۆگىنىش قىلىپ، خادىملارنىڭ مۇلازىملىق ساپاسىنى ئۆستۈردى. يېزا ئىگىلىكىگە ئائىت كىتابلارنى كۆپلەپ كىرگۈزۈپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئېھتىياجىغا ماسلاشتى. دەرسلىك كىتابلارنى مەكتەپلەرگىچە ئاپىرىپ بېرىپ، مەكتەپلەرنىڭ توشۇش قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلدى. كەسكىن بازار رىقابىتىدە ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلەش ئۈچۈن، كىتابلارنىڭ تۈرىنى 4000 خىلدىن ئاشۇردى. بۇ كىتابخانا يۇقىرىقىدەك ئەمەلىي خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلىگەنلىكتىن، كىتابخانا تارىخىدا ياخشى ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى قولغا كەلتۈردى.

ئابلىمىت ئەبەيدۇللا

خوتەن تاشيول باش ئۇچاستىكىسى ئىتتىپاق ئەزالىرى ۋە ياشلارنىڭ ئىككى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىدىكى ئاۋانگارتلىق رولىنى جارى قىلدۇرماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **گۇلزار مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن تاشيول باش توغرا دۇنيا قاراش، كىشىلىك قاراش ۋە قىممەت قارىشىنى تۇرغۇزۇشىغا ياردەم بەردى،

مۇشتەری قوبۇل قىلىش خىزمىتىنى مەنىۋى مەدەنىيىلىك قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ مۇھىم تەدبىرى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، بۇ خىزمەتكە بولغان رەھبەرلىكنى ھەقىقىي تۈردە كۈچەيتتى.

ناھىيىلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى 9 - ئايدىلا 1998 - يىللىق گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىش - تارقىتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش توغرىسىدا 5 ماددىلىق ئۇقتۇرۇش تارقاتتى. ئۇقتۇرۇشتا ھەرقايسى يېزا - بازارلار كېلەر يىللىق گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىش ۋەزىپىسىنى مۇھىم ئىش قاتارىدا چىڭ تۇتۇپ، مۇشتەرى توپلاش راسخوتىنى ئازايتماسلىق؛ كادىرلار ۋە ئاممىنى ئۆز پۇلىغا مۇشتەرى بولۇشقا ئىلھاملاندۇرۇش؛ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كىتاب - ژۇرنال پۇلىنى ئاساسلىقى گېزىت - ژۇرناللارغا يەتكۈزۈش، ھەرقايسى يېزا - بازار، مەيدانلارنىڭ گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى بولۇش خىزمىتىنى كەنتلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، يېزا- كەنتلەرنىڭ مەدەنىيەت ئۆيلىرىدە يېڭى كىتاب، ژۇرناللارنىڭ بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش؛ يىل ئاخىرىدا مۇشتەرى قوبۇل قىلىش خىزمىتىنى ئوبدان ئىشلىگەن، نەتىجىسى گەۋدىلىك بولغان ئورۇن ۋە شەخسلەرنى تەقدىرلەش، مۇكاپاتلاش قاتارلىق كونكرېت تەلەپلەر ئوتتۇرىغا قويۇلدى. كېلەر يىللىق مۇشتەرى توپلاش خىزمىتى باشلىنىشتىن بۇرۇن، ناھىيە بويىچە 1997 - يىللىق گېزىت - ژۇرناللارغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىش خىزمىتى خۇلاسە قىلىنىپ، نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولغان زاڭگۈي، قوشتاغ، مۇجى يېزىسى، پېشقەدەم

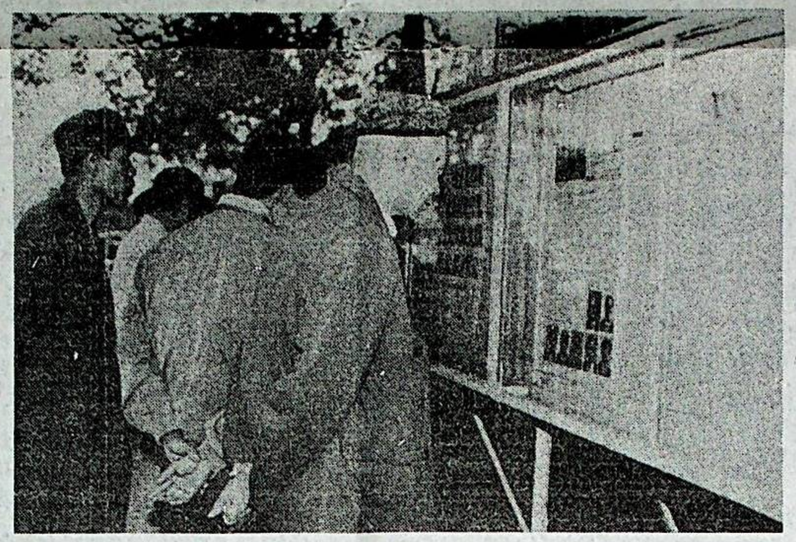

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان «شىنجاڭ گېزىتى» مەزمۇنىنىڭ مول ۋە خىلمۇخىللىقى، بەتلىرىنىڭ كۆركەملىكى بىلەن مۇشتەرىلەرنىڭ سۆيۈپ ئوقۇشىغا ئېرىشتى، مۇشتەرىلىرى كۆپەيدى.

سۈرەتتە: مۇشتەرىلەر «شىنجاڭ گېزىتى»نى ئوقۇماقتا.

ئالىم ئابدۇراخمان فوتوسى.

ئەقىل بۇلاقلىرىنى ئېچىش بىلەن ئۆتكەن يىللار

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتئىمىن غۇلام**

«قۇچاق يەتمەيدىغان سۇۋادان ۋە شەمشات دەرەخلىرى يۇمران كۆچەتلەردىن يېتىلگىنىگە ئوخشاش، ئىختىساس ئىگىلىرىمۇ ئالتۇندەك ئۆسمۈرلۈك ۋە ياشلىق دەۋرىدىن باشلاپ يېتىلىدۇ. مەن يارامليق ئىختىساس ئىگىلىرىنى قانچە كۆپ تەربىيىلىيەلىسەم، ئۆزۈمنى شۇنچە بەختلىك ھېس قىلىمەن».

بۇ، قەشقەر پېداگوگىكا مەكتىپىنىڭ ئىلمىي مۇدىرى، ئالىي لېكتور ئابدۇكېرىم ئىمىننىڭ يۈرەك سۆزى.

ئابدۇكېرىم ئىمىن 1958 - يىلى سابىق شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ خىمىيە فاكۇلتېتىنى پۈتتۈرۈپ، بۇ مەكتەپكە تەقسىم قىلىنغان. ئۇ شۇنىڭدىن بۇيان ئۆز كەسپىگە قىزغىن ئىشتىياق باغلاپ، ئەۋلادلارنى تەربىيىلەش يولىدا يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلدى. ئۇ ئىلگىرى- كېيىن بولۇپ بىئو - خىمىيە ئوقۇتۇش گۇرۇپپىسىنىڭ باشلىقى، سىياسىي باشقارمىسىنىڭ باشلىقى، پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى ۋە ئىلمىي مۇدىر قاتارلىق ۋەزىپىلەرنى ئۈستىگە ئالغاندىمۇ ئوقۇتۇشتىن ئايرىلماي دائىم 3، 4 خىل دەرس ئۆتۈپ كەلدى.

ئابدۇكېرىم ئىمىن مەكتەپنى بۈيۈك ئورۇن دەپ قارايدۇ. شۇڭا ئۇ شارائىتى ياخشى، تەمىناتى ياخشى، جان ئۇپرىمايدىغان خىزمەت ئورۇنلىرىدىن كەلگەن تەكلىپلەرنى رەت قىلىپ،ئۆزىنى ئەۋلادلارنىڭ ئەقىل بۇلىقىنى ئېچىش ئىشلىرىغا بېغىشلىدى. ئوقۇغۇچىلارغا قاتتىق تەلەپ قويۇپ، تاپشۇرۇق بېرىش، سىناق ئېلىش، ئىمتىھان ئېلىش قاتارلىقلاردا ئادىل بولۇپ ساختىپەزلىككە قىلچە يول قويمىدى. بۇنىڭ بىلەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ پەن - مەدەنىيەت بىلىملىرىنى پۇختا ئىگىلەش ئاڭلىقلىقى زور دەرىجىدە ئۆستى. ئۇ مەكتەپنىڭ ئىلمىي مۇدىرى بولغاندىن كېيىن، ئوقۇتۇش گۇرۇپپىلىرىنىڭ ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، پسىخولوگىيە، پېداگوگىكا، پەلسەپە پەنلىرىنىڭ تەلىپى بويىچە بىر يۈرۈش قائىدە - نىزاملارنى تۈزۈپ يولغا قويدى. ئوقۇتقۇچىلارنىڭ سۈپەت ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتتى. ئۇ يەنە ئۇزۇن يىللىق ئوقۇش - ئوقۇتۇش، تەلىم- تەربىيە جەھەتتىكى تەجرىبىلىرىگە ئاساسەن، ئوقۇتۇشقا ئائىت 70 پارچىدىن ئارتۇق ئىلمىي ماقالە يازدى. ئۇنىڭ بۇ ماقالىلىرى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەرقايسى گېزىت- ژۇرناللاردا ئېلان قىلىنىپ، ياش ئوقۇتقۇچىلار ۋە مەكتەپ مۇدىرلىرىنى قىممەتلىك ماتېرىيال بىلەن تەمىنلىدى. ئۇ يازغان «ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى رىئايە قىلىشقا تېگىشلىك قائىدە»، «ئوقۇغۇچىلار دوستى»، «ئوقۇتقۇچىلارنىڭ كەسپىي ئەخلاقى»، «سىنىپ مۇدىرلىق خىزمىتى»- قاتارلىق كىتابلار 1986 - يىلدىن 1994- يىلغىچە قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنىپ، ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

ياشلارنىڭ ئىككى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىدىكى ئاۋانگارتلىق رولىنى جارى قىلدۇرماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **گۈلزار مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن تاشيول باش ئۇچاستىكىسى ئىتتىپاق كومىتېتى باش ئۇچاستىكىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى ئاساس قىلىپ ئىتتىپاقنىڭ تەشكىلىي قۇرۇلۇشى، ئىدىيىۋى قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، ئىتتىپاق ئەزالىرى ۋە ياشلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغاپ تاشيول ئاسراش خىزمىتىنىڭ ياخشى ئىشلىنىشىنى ئىلگىرى سۈردى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، خوتەن تاشيول باش ئۇچاستىكىسى ئىتتىپاق كومىتېتى ئىتتىپاق قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، ئاساسىي قاتلام ئىتتىپاق تەشكىلاتلىرىنىڭ جەلپ قىلىش كۈچى ۋە جەڭگىۋارلىقىنى ئاشۇردى، ئىتتىپاق كادىرلىرى ۋە ئىتتىپاق ئەزالىرى ئارىسىدا ۋەتەنپەرۋەرلىك ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان ئىدىيىۋى تەربىيە ئېلىپ بېرىپ، ياشلارنىڭ توغرا دۇنيا قاراش، كىشىلىك قاراش ۋە قىممەت قارىشىنى تۇرغۇزۇشىغا ياردەم بەردى، ئىتتىپاق ياچېيكىلىرىنى بىرلىك قىلىپ زېھىن سىناش مۇسابىقىسى، نۇتۇق سۆزلەش مۇسابىقىسى، «ياش زەربىدارلار ئەترىتى»،«ئەسىر ھالقىيدىغان ياش ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈش پائالىيىتى»قاتارلىق پائالىيەتلەرنى ئېلىپ بېرىپ، ياشلارنىڭ ۋەتەننى، كومپارتىيىنى سۆيۈش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قەدىرلەش، جاپا - مۇشەققەتتىن قورقماي بېرىلىپ ئىشلەش، خالىس تۆھپە قوشۇش ئاڭلىقلىقىنى كۈچەيتتى. بۇنىڭ بىلەن ئىتتىپاق ئەزالىرى ۋە ياشلار ئىتتىپاق تەشكىلاتلىرىنىڭ چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشۇپ، بايرام، دەم ئېلىش كۈنلىرى كوچىلارغا چىقىپ ئامما ئۈچۈن ھەقسىز مۇلازىملىق قىلدى، جەمئىيەتتىن 38 مىڭ 703 يۈەن ئىئانە توپلاپ، تۇرمۇشتا قىيىنچىلىققا ئۇچرىغانلار ۋە يېتىم - يېسىرلارغا ئىللىقلىق يەتكۈزۈپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى. ئۆتكەن يىلى گۇما، كېرىيە ئۇچاستىكىلىرى ئېغىر كەلكۈن ئاپىتىگە ئۇچرىغاندا، بۇ ئۇچاستىكىلاردىكى ئىتتىپاق ئەزالىرى ھەم ياشلار ئاپەت رايونىدىن بىر قەدەممۇ ئايرىلماي، كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىگە قاتنىشىپ نەمۇنىلىك رولىنى جارى قىلدۇردى.

* * * * * * * * * * * * * * *

ئابدۇكېرىم ئىمىن يۇقىرىقىدەك نەتىجىلىرى بىلەن 1985 - يىلدىن بۇيان ۋىلايەت بويىچە كۆپ قېتىم «ئىلغار پارتىيە ئەزاسى»، «مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچى» بولۇپ باھالىنىپ مۇكاپاتلاندى، 1992 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «ئالاھىدە ئوقۇتقۇچى» بولۇپ باھالىنىپ تەقدىرلەندى.

يېقىندا قاراماي بۇرغىلاش شىركىتى پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى بىلەن تەشكىلات بۆلۈمى ئاساسىي قاتلام ئورۇنلارنىڭ مىللىي رەھبىرىي كادىرلىرى ۋە سېخ مەسئۇللىرىنى «3 قاراش»تەربىيىسى بويىچە تەربىيىلىدى.

سۈرەتتە: كۈرسانتلار دەرس ئاڭلىماقتا.

ئابلىمىت ئابدۇل فوتوسى

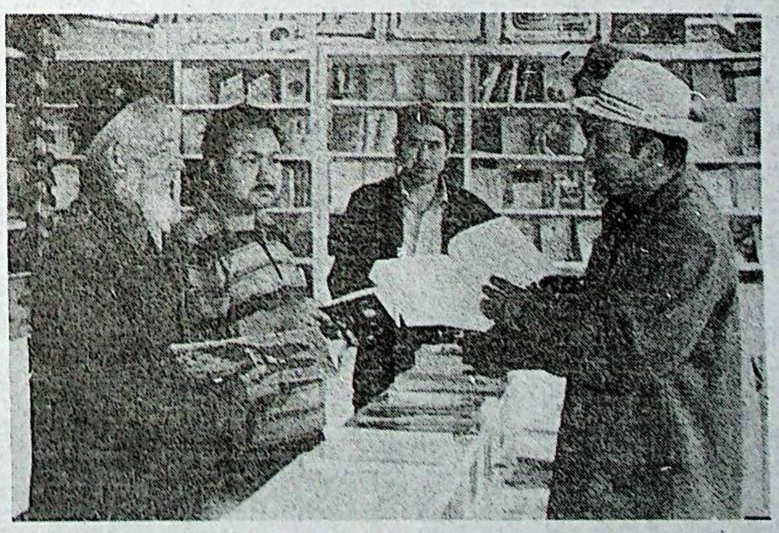

توقسۇ ناھىيىلىك شىنخۇا كىتابخانىسى يېزىلارغا كىتاب يەتكۈزۈش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش جەريانىدا مەزمۇنى ساغلام، ئامما ياقتۇرۇپ ئوقۇيدىغان كىتاب- ژۇرناللارنى كۆپلەپ كىرگۈزۈپ، سېتىش يوللىرىنى كېڭەيتتى. 10 - ئايغا قەدەر 1 مىليون 600 مىڭ يۈەنلىك كىتاب سېتىش ۋەزىپىسىنى 13 % ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

سۈرەتتە: كىتابخانا خادىمى خېرىدارلارغا كىتابنىڭ مەزمۇنىنى تونۇشتۇرماقتا.

نىياز ساتتار فوتوسى

ئاپتونوم رايونلۇق كەسپىي مائارىپ خىزمىتى يىغىنىدا قىلىنغان خۇلاسە سۆز

(بېشى 1 - بەتتە)

يەنىلا كۆپ ساننى ئىگىلەيدۇ، ئەگەر كۆپ ساندىكى يۇقىرى ساپالىق ئەمگەكچىلەر بولمىسا، يۇقىرى ئۈنۈملۈك ئىقتىسادىي تەرەققىياتمۇ بولمايدۇ. ئاپتونوم رايونىمىز كارخانىلىرىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمى تۆۋەن، مەھسۇلاتلىرىنىڭ رىقابەت ئىقتىدارى كەمچىل، يېڭى ئىگىلىك پەن-تېخنىكىسى ئومۇمىيۈزلۈك كېڭەيتىلىپ كەتمىدى، قىممەتلىك بايلىقلاردىن ۋە ئېكولوگىيىلىك مۇھىتتىن مۇۋاپىق پايدىلىنىپ كېتەلمەيۋاتىمىز، بۇنىڭدا دەرۋەقە سەۋەب ناھايىتى كۆپ. لېكىن مۇھىم سەۋەبنىڭ بىرى ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنىڭ تۆۋەن بولغانلىقى. كەسپىي مائارىپ دەل 1 - سەپتە ئىشلەپچىقىرىش، مۇلازىمەت ۋە باشقۇرۇش بىلەن شۇغۇللىنىدىغان، تۈرلۈك ئەمەلىي ئىش قىلىدىغان ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈشنىڭ ۋە ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشنىڭ تۈپ يولى، ئۇنىڭ تەرەققىيات كۆلىمى ۋە سەۋىيىسى مەھسۇلاتنىڭ سۈپىتى ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈمنىڭ ئۆسۈشىگە بىۋاستە تەسىر كۆرسىتىدۇ.

ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كەسپىي مائارىپىدا كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى، كەسپىي مائارىپ كۆلەمگە ئېرىشىپ، ئوتتۇرا تېخنىكومنى مەركەز قىلغان، سانائەت، يېزا ئىگىلىكى، مېدىتسىنا، پېداگوگىكا، مالىيە قاتارلىق يۈزگە يېقىن كەسىپتە ئوتتۇرا، تۆۋەن دەرىجىلىك ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەيدىغان تەربىيىلەش تورى دەسلەپكى قەدەمدە شەكىللەندى، ئۇلار جەمئىيەتكە «ئىشقا يارايدىغان، ئۆز ئورنىدا تۇرالايدىغان» زور تۈركۈمدىكى ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەپ بېرىپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقى ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئۈچۈن ئاكتىپ تۆھپە قوشماقتا. لېكىن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كەسپىي مائارىپى بىلەن ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي تەرەققىيات تەلىپى ئوتتۇرىسىدا مۇئەييەن پەرق بار، پەقەت ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەرگە قوبۇل قىلىنغان ئوقۇغۇچىلار بىلەن مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوتتۇرا مەكتەپ باسقۇچىدا تۇرۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلار ئىچىدە ئىگىلىگەن نىسبىتىدىن ئېلىپ ئېيتقاندا، پۈتۈن مەملىكەت بويىچە ئايرىم - ئايرىم ھالدا % 57.4 ۋە % 56.8 كە يەتتى، لېكىن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بۇ جەھەتتىكى سەۋىيىسى پۈتۈن مەملىكەتنىڭ سەۋىيىسىدىن تۆۋەن تۇرىدۇ، كەسپىي مائارىپ پۈتكۈل مائارىپتا يەنىلا بىر قەدەر ئاجىز بولۇپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئېھتىياجىغا تېخى تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئۇيغۇنلىشالمايدۇ ۋە ئۇنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن قاندۇرالمايدۇ. شۇڭا كەسپىي مائارىپنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، كەڭ ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئالدىمىزدا تۇرغان ئىنتايىن جىددىي ۋە مۇشكۈل ۋەزىپە، شۇنداقلا شىنجاڭنى پەن - مائارىپقا تايىنىپ گۈللەندۈرۈش ئىستراتېگىيىسى بىلەن ئۇدا راۋاجلاندۇرۇش ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇشتىكى زور تېما.

ئاپتونوم رايونىنىڭ مائارىپ تەرەققىياتى پىلانىغا ئاساسەن، بىز بۇ يىل ئىچىدە ياشلار ۋە ئوتتۇرا ياشلىقلار ئىچىدە ساۋاتسىزلىقنى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگىتىش ۋەزىپىسىنى ئورۇندايمىز؛ مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىغىچە ئاپتونوم رايونىمىز ئاھالىسىنىڭ تەخمىنەن % 70 ىنى تەشكىل قىلىدىغان رايوندا 9 يىللىق مەجبۇرىي مائارىپنى ئاساسىي جەھەتتىن ئومۇملاشتۇرۇپ بولىمىز. «2 ئاساسىي جەھەتتىن» خىزمىتىنىڭ ئۈزلۈكسىز ئالغا سىلجىتىلىشىغا ئەگىشىپ، تۈرلۈك قاتلامدىكى كەسپىي مائارىپنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، كەڭ شەھەر، يېزا ياشلىرىنى بىر قەدەر سىستېمىلىق ئۆگىنىش ئارقىلىق زامانىۋى ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى ۋە تېخنىكىسىنى ئىگىلەپ، يۇقىرى ساپالىق ئىشلەپچىقارغۇچىلارغا ئايلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىمىز، بۇ ھەم مائارىپ

ۋە ئىجتىمائىي تەشكىلاتلار كەسپىي مائارىپ بىلەن شۇغۇللىنىشتەك قۇرۇلمىنى دەسلەپكى قەدەمدە شەكىللەندۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ئۈچۈن جانغا ئەسقاتىدىغان زور بىر تۈركۈم مەخسۇس ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈپ ۋە يەتكۈزۈپ بەردى. لېكىن تارماقلار، ساھەلەر، كارخانا تەشكىلاتلىرى ئوتتۇرىسىدىكى بىر تۇتاش پىلانلاش ۋە ماسلاشتۇرۇش يېتەرلىك بولمىغاچقا، نۆۋەتتىكى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كەسپىي مائارىپ مەكتەپلىرىنىڭ كۆلىمى كىچىك بولۇش، جايلىشىشى تارقاق بولۇش، مەكتەپ باشقۇرۇش ئۈنۈمى ناچار بولۇش، مائارىپ بايلىقى ئىسراپچىلىقى ئېغىر بولۇش ئەھۋالى كېلىپ چىقتى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە، كەسىپلەر تەكرار تەسىس قىلىنغانلىقى، قۇرۇلمىسى دېگەندەك مۇۋاپىق بولمىغانلىقى ئۈچۈن، مەكتەپتە دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق تىپىدىكى كەسىپلەردە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلار كۆلىمى تېز كىچىكلەپ كېتىش، مالىيە، ئىقتىساد تىپىدىكى كەسىپلەردە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلار كۆلىمى شىددەت بىلەن كۆپىيىپ كېتىش ئەھۋالى كېلىپ چىقتى، بۇ ئاپتونوم رايونىنىڭ كەسىپ قۇرۇلمىسىنىڭ ئەمەلىيىتىدىن ئېغىر دەرىجىدە چەتنەپ كەتتى. بۇ كەسپىي مائارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتىكى تۈپ مەقسىتىمىز بىلەن ماس كەلمەيدۇ. يولداش جياڭ زېمىن پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىدا بەرگەن دوكلاتىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «مائارىپ قۇرۇلمىسىنى سەرخىللاشتۇرۇش، ئالىي مائارىپنى باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى ئىسلاھ قىلىش قەدىمىنى تېزلىتىش، مائارىپ بايلىقىنى مۇۋاپىق تەقسىملەش، ئوقۇتۇش سۈپىتى ۋە مەكتەپ باشقۇرۇش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش لازىم». بۇ يېتەكچى ئىدىيە ئوخشاشلا كەسپىي مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي ئاساسى بىر قەدەر ئاجىز، كەسپىي مائارىپقا سېلىنىدىغان مەبلەغ ناھايىتى چەكلىك، قانداق قىلىپ چەكلىك مەبلەغنىڭ ئەڭ زور ئۈنۈمىنى جارى قىلدۇرۇش، قانداق قىلىپ كەسپىي مائارىپنى ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ ئېھتىياجىغا ماسلاشتۇرۇش ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلدۇرۇش ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ ئەستايىدىل تەتقىق قىلىپ ھەل قىلىشىغا تېگىشلىك مۇھىم تېما.

مائارىپ قۇرۇلمىسىنى سەرخىللاشتۇرۇپ، بايلىقنى مۇۋاپىق تەقسىملەپ، مائارىپ ساپاسى ۋە مەكتەپ باشقۇرۇش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈپ، كەسپىي مائارىپنىڭ ساغلام تەرەققىي قىلىشىغا تۈرتكە بولۇشتىكى ئاچقۇچ خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ رەھبەرلىكى، بىر تۇتاش پىلانلىشىدا. ۋەھالەنكى خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ رەھبەرلىك قىلىش، بىر تۇتاش پىلانلاش سالمىقىنىڭ قانداق بولۇشى خېلى زور دەرىجىدە ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ تونۇشتا بىرلىككە كەلگەن- كەلمىگەنلىكى، قەتئىي ئىرادىگە كەلگەن - كەلمىگەنلىكىگە باغلىق. ھەر دەرىجىلىك يەرلىك ھۆكۈمەتلەر دۆلەتنىڭ فاڭجېن، سىياسەتلىرىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، ھەر تەرەپتىكى كۈچلەرنى مەكتەپ باشقۇرۇشقا بىر تۇتاش تەشكىللىشى، مائارىپ بايلىقىنى بىر تۇتاش تەقسىملىشى، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش، خىزمەتكە ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇشى كېرەك. قوللىنىلغان سىياسەت ۋە تەدبىرلەر، بىرىنچىدىن، شۇ جاي ئىقتىسادىي ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىغا پايدىلىق بولۇشى كېرەك؛ ئىككىنچىدىن، مائارىپ بايلىقىنى مۇۋاپىق تەقسىملەشكە پايدىلىق بولۇشى كېرەك؛ ئۈچىنچىدىن، ھەر قايسى تەرەپنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغاپ، كەسپىي مائارىپنى يولغا قويۇشقا پايدىلىق بولۇشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ۋە مۇناسىۋەتلىك تارماقلاردىكى

بازىسى قىلىپ قۇرۇپ چىقىشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەر پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ ۋە ئىزچىللاشتۇرۇپ، «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ مەكتەپلەردىكى ئەخلاقىي تەربىيە خىزمىتىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكرى» ۋە «ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى يولغا قويۇش تېزىسى»نى يەنىمۇ ئىزچىللاشتۇرۇپ، سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدىكى ئاساسىي لۇشيەن تەربىيىسى، ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزملىق ۋە سوتسىيالىزملىق ئىدىيە تەربىيىسىنى قەتئىي بوشاشماي قانات يايدۇرۇشى، جۇڭگو تارىخى بولۇپمۇ يېقىنقى زامان تارىخى، ھازىرقى زامان تارىخى تەربىيىسى ۋە دۆلەت ئەھۋالى تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇشى كېرەك. ئوقۇغۇچىلارغا توغرا دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى ۋە قىممەت قارىشىنى پۇختا تىكلەش، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش يولىدا مېڭىش ئېتىقادىنى چىڭىتىش توغرىسىدا تەربىيە بېرىپ، ئۇلارنىڭ تۈرلۈك چىرىك ئىدىيە، مەدەنىيەتنىڭ چىرىتىشىگە ئاڭلىق قارشى تۇرۇش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىشى كېرەك.

كەسپىي مەكتەپلەر ۋە كەسپىي جەھەتتىن يېتىشتۈرۈش ئاپپاراتلىرى كەسپىي مائارىپنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن، كەسپ ئەخلاقىي تەربىيىسىنى ھەقىقىي تۈردە كۈچەيتىشى كېرەك. تەربىيىلەش، يېتىشتۈرۈشتە كەسپ ئەخلاقىي تەربىيىسى دەرسىنى ياخشى ئۆتۈپلا قالماستىن، ئوقۇغۇچىلارنى كەلگۈسىدىكى كەسپىي خىزمەت بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولغان ئىجتىمائىي ئەمەلىيەت پائالىيەتلىرىگە قاتنىششقا تەشكىللەپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ كەسىپكە ھۆرمەت قىلىش روھى، جان-دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش ئىدىيىسى، چىڭ كەسپ ئىنتىزامى قارىشى ۋە ئەستايىدىل مەسئۇل بولۇشتەك خىزمەت ئۇسلۇبىنى يېتىشتۈرۈش كېرەك. بۇ سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنىڭ تەلىپى، شۇنداقلا ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىشىدا كەم بولسا بولمايدىغان ساپا شەرتى.

ۋەتەننىڭ بىرلىكى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش تەربىيىسىنى كۈچەيتىش - مائارىپ سىستېمىسىنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىللىك مۇھىم سىياسىي ۋەزىپىسى. كەسپىي مەكتەپلەر ھەر مىللەت ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلىرىغا ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ مىللىي سىياستى تەربىيىسى، شىنجاڭنىڭ يەرلىك تارىخى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى قەتئىي بوشاشماي ئېلىپ بېرىپ، كەڭ ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلارنى ماركسىزملىق دۆلەت قارىشى، مىللەت قارىشى، دىن قارىشىنى پۇختا تىكلەپ، تەستە قولغا كەلگەن تىنچ، ئىتتىپاقلىق چوڭ ياخشى سىياسىي ۋەزىيەتنى قەدىرلەش ۋە ئاڭلىق قوغداش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىشى كېرەك. كەسپىي مەكتەپلەر مەركىزىي كومىتېتنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىق خىزمىتى ھەققىدىكى يوليورۇقى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى خىزمەت يىغىنىنىڭ روھىنى داۋاملىق ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىغا تەسىر يەتكۈزىدىغان ئاساسىي خەۋپنىڭ مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەت ئىكەنلىكىنى تولۇق تونۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە قانۇننىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىنى قوغداش بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ھەر مىللەت ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلىرى بىلەن ئەڭ زور دەرىجىدە ئىتتىپاقلىشىپ ۋە ئۇلارغا تايىنىپ، مىللىي بۆلگۈنچىلەر ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قارشى قەتئىي كۈرەش قىلىپ، كەسپىي مەكتەپلەرنى

بۈگۈنكى ئاپتونوم رايونلۇق كەسپىي مائارىپ خىزمىتى يىغىنى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كەسپىي مائارىپ تارىخىدىكى ناھايىتى مۇھىم يىغىن. جايلار، تارماقلار، ئورۇنلار يىغىن روھىنى يەتكۈزۈش، ئۆگىنىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش خىزمىتىنى چوقۇم ئەستايىدىل ياخشى تۇتۇشى لازىم.

بىرىنچىدىن، يىغىن روھىنى ۋاقتىدا يەتكۈزۈش لازىم. يىغىندىن كېيىن بۈگۈنكى يىغىننىڭ ئەھۋالىنى ۋە ئالاقىدار يىغىنلارنىڭ روھىنى ئىمكانقەدەر تېز تەڭ دەرىجىلىك پارتىيە كومىتېتى، خەلق ھۆكۈمىتىگە دوكلات قىلىش، تارماقلار ۋە ئورۇنلارغا يەتكۈزۈش لازىم، ئاساسلىق رەھبەرلەرنىڭ ئەھمىيەت بېرىشى ۋە قوللىشىنى پۈتكۈل بەنزە ۋە فۇنكسىيىلىك تارماقلارنىڭ بىردەك ھەرىكىتىگە ئايلاندۇرۇش لازىم.

ئىككىنچىدىن، پىلاننى ئوبدان تۈزۈپ چىقىش كېرەك. جايلار، تارماقلار ۋە ئورۇنلار كەسپىي مائارىپ تەرەققىيات پىلانىنى تېزدىن تۈزۈپ چىقىشى، كونكرېت يولغا قويۇش چارىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇشى لازىم.

ئۈچىنچىدىن، خىزمەتلەرنى ئىجادچانلىق بىلەن قانات يايدۇرۇش لازىم. ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، كەسپىي مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىدىكى قىيىنچىلىق ۋە مەسىلىلەرنى ئەستايىدىل تەتقىق قىلىش ۋە ھەل قىلىش لازىم. دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايون چىقارغان سىياسەتلەردىن ياخشى پايدىلىنىش، باشقا جايلارنىڭ تەجرىبىلىرىنى پائال ئۆرنەك قىلىش، خىزمەتلەرنى ئىجادچانلىق بىلەن قانات يايدۇرۇپ، ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىيىتىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان كەسپىي مائارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ يېڭى يولىنى تېپىپ چىقىش لازىم.

تۆتىنچىدىن، تىپلارنى ياخشى تۇتۇش، تەجرىبىلەرنى خۇلاسىلەش كېرەك. جايلاردا بىر تۈركۈم كەسپىي مائارىپ ئىلغار تىپلىرى بار، ئەستايىدىل خۇلاسىلەپ، پائال كېڭەيتىش كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بىرگە، يېڭى تىپلارنى يېتىلدۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، نۇقتا ئارقىلىق ئومۇمىي دائىرىنى يېتەكلەپ، كەسپىي مائارىپنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك.

بەشىنچىدىن، تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىشنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش لازىم. بۈگۈنكى يىغىننىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش داۋامىدا ئورۇغۇن مەسىلىلەرنى مۇھاكىمە قىلىپ ھەل قىلىشقا توغرا كېلىدۇ. شۇڭا ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىشنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، ئەھۋال ئىگىلەپ، مەسىلىنى توغرا تېپىپ، خىزمەتلەرنى قاراتمىلىقى بولغان ھالدا قانات يايدۇرۇشى لازىم. يىغىندىن كېيىن ئاپتونوم رايون كۈچ تەشكىللەپ، جايلار، تارماقلارغا ھەمكارلىشىپ تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، كەسپىي مائارىپ تەرەققىياتى داۋامىدىكى مەسىلىلەرنى ئورتاق مۇھاكىمە قىلىپ ھەل قىلىدۇ.

ئالتىنچىدىن، تەشۋىقات، جامائەت پىكرى خىزمىتىنى كۈچەيتىش كېرەك. جايلار، تارماقلار، ئورۇنلار بارلىق تەشۋىقات ۋاسىتىلىرىنى ئىشقا سېلىپ، كەسپىي مائارىپ جەھەتتە كۆپلەپ جامائەت پىكرى توپلاپ، ئاپتونوم رايوندا يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە بۇ قېتىمقى يىغىننىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش تەدبىرلىرىنى ھەمدە كەسپىي مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىدىكى تىپىك تەجرىبىلەرنى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىپ، پۈتۈن ئاپتونوم رايوندا كەسپىي مائارىپقا كۆڭۈل بۆلۈش ۋە ئۇنى قوللاشتەك ياخشى مۇھىتنى تىرىشىپ شەكىللەندۈرۈشى لازىم.

يولداشلار، پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيى سوتسىيالىزم ئىشلىرىنىڭ

قاتلامدىكى كەسپىي مائارىپنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، كەڭ شەھەر، يېزا ياشلىرىنى بىر قەدەر سىستېمىلىق ئۆگىنىش ئارقىلىق زامانىۋى ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى ۋە تېخنىكىسىنى ئىگىلەپ، يۇقىرى ساپالىق ئىشلەپ چىقارغۇچىلارغا ئايلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىمىز، بۇ ھەم مائارىپ تەرەققىياتىنىڭ تەلىپى، ھەم ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ تەلىپى. شۇنى ئېنىق تونۇشىمىز كېرەككى، ھازىرقى كەسپىي مائارىپ شىنجاڭنىڭ كېيىنكى ئەسىردىكى تەرەققىياتى ئۈچۈن ئاساس سالىدۇ، ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر مۇشۇنداق ئىستراتېگىيىلىك نەزەرگە ئىگە بولۇشى، كەسپىي مائارىپقا ھەقىقىي ئەھمىيەت بېرىپ، ئۇنى گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇپ تەرەققىي قىلدۇرۇشى لازىم.

كەسپىي مائارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئەمگەكچىلەرنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ساقلاشنىڭمۇ مۇھىم شەرتى. بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىلدە ئاپتونوم رايونىمىز بايلىق ئۈستۈنلۈكىگە تايىنىپ زامانىۋى يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرىدۇ، دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى كارخانىلار ئىسلاھاتىنى، كەسىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەشنى تېزلىتىپ، بىر تۈركۈم تايانچ كەسىپلەرنى شەكىللەندۈرۈپ، پۈتكۈل ئىقتىسادنىڭ تېز تەرەققىي قىلىشىغا تۈرتكە بولىدۇ، بۇ جەرياندا مۇقەررەر ھالدا نۇرغۇن ئەمگەك كۈچى يۆتكىلىدۇ ۋە ئەمگەك كۈچى بايلىقى قايتىدىن تەقسىم قىلىنىدۇ، بولۇپمۇ 15 - قۇرۇلتايدىن كېيىن دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى كارخانىلار ئىسلاھاتىنىڭ تەدرىجىي چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ، قىيىنچىلىقى ئېغىر كارخانىلارنىڭ قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىش خىزمىتى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى قايتىدىن ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتى سالمىقى كۆرۈنەرلىك ئاشۇرۇلدى، بۇ بىزنىڭ قايتىدىن ئىشقا ئورۇنلىشىشنى ئىلگىرى سۈرۈش جەھەتتىكى ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى تېزدىن مۇھاكىمە قىلىپ تۈزۈپ چىقىپ، ساھە ۋە ئىجتىمائىي كۈچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە بولغان ئىشقا ئورۇنلىشىش قارىشىنى ئۆزگەرتىش تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئىش ئورنىدىن قالغان خادىملارنى ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان تېخنىكا بويىچە يېتىشتۈرۈشنى كۈچەيتىپ، تېخىمۇ كۆپ كىشىلەرنىڭ قايتىدىن ئىشقا ئورۇنلىشىشىغا ياردەم بېرىشىمىزنى تەلەپ قىلىدۇ. بۇ كەسپىي مائارىپىمىزنى ماھارىتىنى كۆرسىتىش زېمىنى بىلەن تەمىن ئېتىدۇ. ئەمگەكچىلەرنى كەسپىي جەھەتتىن تەربىيىلەش ۋە يېتىشتۈرۈشنى كۈچەيتىپ، ئىش ئورنىدىن قالغانلار ۋە ئىش ئورنىنى ئۆزگەرتكەنلەرگە زۆرۈر كەسپىي بىلىم ۋە ماھارەتنى ئىگىلىتىپ، ئۇلارنى يېڭى خىزمەت ئورنىغا چىقىرىش نۆۋەتتىكى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىلدىكى كەسپىي مائارىپىمىزنىڭ زىممىسىدىكى مۇھىم ۋەزىپە. شۇڭا ھازىرقى ئوقۇتۇش شارائىتىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، كەسىپ ئۈستۈنلۈكىنى جارى قىلدۇرۇپ، پائال، تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئالدىغا بېرىپ مۇلازىمەت قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قايتىدىن ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى يولغا قويۇشى ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىز لازىم.

جايلار، تارماقلارنىڭ رەھبەرلىرى تونۇشنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈپ، كەسپىي مائارىپنى ھەقىقىي تۈردە گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇپ، مائارىپنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشتا چىڭ تۇرۇش، ھۆكۈمەتنىڭ بىر تۇتاش پىلانلىشىنى كۈچەيتىش، جەمئىيەتنىڭ ئېھتىياجىغا يۈزلىنىش، سۈپەت، ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈشتىن ئىبارەت تەرەققىيات پىكىر يولىغا ئەستايىدىل ئەمەل قىلىپ، كەسپىي مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرۈشى لازىم.

2. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ رەھبەرلىكى، بىر تۇتاش پىلانلىشىنى كۈچەيتىش، كەسپىي مائارىپنىڭ ساغلام تەرەققىي قىلىشىنى قانۇن بويىچە ئىلگىرى سۈرۈش لازىم

ئىلگىرىكى خىزمەتلەردە ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ۋە تارماقلار جەمئىيەتتىكى ھەرقايسى تەرەپنىڭ ئاكتىپلىقىنى تولۇق قوزغاپ، كەسپىي مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ھۆكۈمەت، ساھە، كارخانا پايدىلىق بولۇشى كېرەك؛ ئىككىنچىدىن، مائارىپ بايلىقىنى مۇۋاپىق تەقسىملەشكە پايدىلىق بولۇشى كېرەك؛ ئۈچىنچىدىن، ھەرقايسى تەرەپنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغاپ، كەسپىي مائارىپنى يولغا قويۇشقا پايدىلىق بولۇشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ۋە مۇناسىۋەتلىك تارماقلاردىكى ئاساسلىق مەسئۇل يولداشلار كەسپىي مائارىپنى ئىسلاھ قىلىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت ئاساسىي مەسئۇلىيەتنى ھەقىقىي تۈردە زىممىسىگە ئېلىپ، «كەسپىي مائارىپ قانۇنى»نى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، كەسپىي مائارىپنى ئۆز رايوننىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئومۇمىي پىلانىغا كىرگۈزۈپ، بىر تۇتاش پىلانلاپ باشقۇرۇشى، ئاچقۇچلۇق ھالقىلارنى، مۇھىم قۇرۇلۇشلارنى ياخشى تۇتۇشى كېرەك.

«كەسپىي مائارىپ قانۇنى» دۆلەت تۈرلۈك كەسپىي مائارىپ پائالىيەتلىرىنى ئومۇمىيۈزلۈك قېلىپلاشتۇرغان قانۇن. بارلىق تارماق، كەسىپ ۋە كارخانا تەشكىلاتلىرى «كەسپىي مائارىپ قانۇنى»نىڭ تەلىپى بويىچە قانۇندا بەلگىلەنگەن تۈرلۈك مەسئۇلىيەت ۋە مەجبۇرىيەتلىرىنى ئەستايىدىل ئادا قىلىشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ۋە تارماقلار ئۆز مەجبۇرىيىتىنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىشى كېرەك. مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرى كەسپىي مائارىپنى بىر تۇتاش پىلانلاش، ئۇنىۋېرسال ماسلاشتۇرۇش، ماكرولۇق باشقۇرۇشقا مەسئۇل بولىدۇ. مائارىپ، ئەمگەك، كادىرلار ۋە باشقا تارماقلار شۇ جايدىكى خەلق ھۆكۈمىتى بەلگىلىگەن مەجبۇرىيەت دائىرىسىگە ئاساسەن، ئۆزلىرى باشقۇرىدىغان كەسپىي مائارىپ خىزمىتىگە جۈملىدىن ھەر دەرىجىلىك، تۈرلۈك كەسپىي مەكتەپلەر مائارىپى ۋە تۈرلۈك شەكىلدىكى كەسپىي جەھەتتىن تەربىيىلەشكە كونكرېت مەسئۇل بولىدۇ، كەسپىي ئىقتىدارنى بېكىتىش خىزمىتىنى ياخشى تۇتىدۇ، ئەمگەك، مۇلازىمەت بازىرى ۋە ئىختىساس ئىگىلىرى بازىرىنى بەرپا قىلىدۇ ۋە مۇكەممەللەشتۈرىدۇ. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر، تارماقلار ھەم ئىش تەقسىماتى قىلىۋېلىپ، ھەم ھەمكارلىشىپ، بىر - بىرىنى قوللاپ، زىچ ماسلىشىپ، بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ، بۇ خىزمەتنى ياخشى تۇتۇشى كېرەك. ئەمەلىي خىزمەتلەردە سىستېما، ساھە، ئىجتىمائىي تەشكىلاتلار ئارىسىدا كېلىشىش، ماسلىشىشنى كۈچەيتىپ، خىزمەتلەردە دۇچ كەلگەن مەسىلىلەر ۋە زىددىيەتلەرنى ئەستايىدىل ھەل قىلىپ، ھەرقايسى تەرەپنىڭ خىزمەت ئاكتىپلىقىنى تولۇق قوزغاش، بىر - بىرىگە ئىتتىرىشىش، سۆرەلمىلىك قىلىش ھادىسىلىرىنىڭ يۈز بېرىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك. سىستېما، ساھە، تەشكىلاتلار «كەسپىي مائارىپ قانۇنى»غا ئاساسەن، ئۆزلىرىنىڭ مەكتەپ باشقۇرۇش ۋە باشقۇرۇش ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇپ، قىسمەن مەنپەئەتنى ئومۇمىي مەنپەئەتكە بويسۇندۇرۇش، تارماقلار مەنپەئىتىنى ئومۇمىي مەنپەئەتكە بويسۇندۇرۇشتا چىڭ تۇرۇپ، بۇ خىزمەتنىڭ ساغلام، ئوڭۇشلۇق تەرەققىي قىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

3. كەسپىي مەكتەپلەر ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمىتىنى ھەقىقىي تۈردە ياخشى تۇتۇپ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى پائال ئالغا سۈرۈش كېرەك

سوتسىيالىستىك مەكتەپ باشقۇرۇش يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، پارتىيىنىڭ تەلىم - تەربىيە فاڭجېنىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇش - مائارىپ ئىشلىرىنىڭ ساغلام تەرەققىي قىلىشىنىڭ تۈپ كاپالىتى. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە كومىتېتلىرى ۋە تارماقلار پارتىيە تەشكىلاتلىرى كەسپىي مەكتەپلەرگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، ھەقىقىي تەدبىر قوللىنىپ، مەكتەپ پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ تەشكىلىي قۇرۇلۇشى، ئىدىيىۋى قۇرۇلۇشى ۋە ئىستىل قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇپ، ھەر دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەرنى سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم بۇلۇنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەت ئىكەنلىكىنى تولۇق تۇتۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە قانۇننىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىنى قوغداش بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ھەر مىللەت ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلىرى بىلەن ئەڭ زور دەرىجىدە ئىتتىپاقلىشىپ ۋە ئۇلارغا تايىنىپ، مىللىي بۆلگۈنچىلەر ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قارشى قەتئىي كۈرەش قىلىپ، كەسپىي مەكتەپلەرنى ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغدايدىغان، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرىدىغان كۈچلۈك بازا قىلىپ قۇرۇپ چىقىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقى، ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىي قىلىشى ئۈچۈن تېگىشلىك تۆھپە قوشۇشى كېرەك.

4. يىغىن روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى ئەستايىدىل ياخشى تۇتۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كەسپىي مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى ئۈزلۈكسىز ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك

ئىزچىللاشتۇرۇش تەدبىرلىرىنى ھەمدە كەسپىي مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىدىكى تىپىك تەجرىبىلەرنى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىپ، پۈتۈن ئاپتونوم رايوندا كەسپىي مائارىپقا كۆڭۈل بۆلۈش ۋە ئۇنى قوللاشتەك ياخشى مۇھىتنى تىرىشىپ شەكىللەندۈرۈشى لازىم.

يولداشلار، پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيى سوتسىيالىزم ئىشلىرىنىڭ يۆنىلىشىنى كۆرسىتىپ بەردى. 15- قۇرۇلتاي روھىنىڭ ئىلھامىدا، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئىدىيىنى يەنىمۇ ئازاد قىلىپ، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەپ، ئىشەنچنى چىڭىتىپ، روھنى ئۇرغۇتۇپ، ئاپتونوم رايونىمىز كەسپىي مائارىپىنىڭ يەنە بىر يېڭى پەللىگە كۆتۈرۈلۈشىنى تىرىشىپ ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئۈچۈن يېڭى تۆھپە قوشايلى.

(بېشى 1 - بەتتە)

ئاچقۇچلۇقى 15 - قۇرۇلتاي روھىنىڭ يېتەكچىلىكىدە پۇرسەتنى تۇتۇپ، مەۋقەنى ئىلىنىڭ ھازىرقى بايلىق ئۈستۈنلۈكى ۋە رايون ئۈستۈنلۈكىگە قارىتىپ، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش كولىمىنى تىرىشىپ كېڭەيتىش ۋە ئىشىكنى ئېچىۋېتىش سەۋىيىسىنى تىرىشىپ ئۆستۈرۈش، بايلىقنى ئېچىش سالمىقىنى چوڭايتىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، بايلىقنى ئېچىش سۈپىتى ۋە ئۈنۈمىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈش لازىم. دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق جەھەتتە يىرىك يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش ئىستراتېگىيىسىدە چىڭ تۇرۇپ، قۇرۇلمىنى يەنىمۇ تەڭشەپ، ئىقتىسادنى ئاشۇرۇشنىڭ يېڭى نۇقتىلىرىنى يېتىلدۈرۈش لازىم. 15- قۇرۇلتاي روھىنى يېتەكچى قىلىپ، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشتە چىڭ تۇرۇپ، ھەممە ئىشتا ئەمەلىيەتنى ئاساس قىلىپ، ئىدىيىنى يەنىمۇ ئازاد قىلىپ، ئاشلىق ئىشلەپ چىقىرىدىغان چوڭ رايوننى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقتا كۈچلۈك، باي رايونغا ئايلاندۇرۇش لازىم. دېھقانچىلىق قۇرۇلمىسى بىر خىل ھالەتنى ئۆزگەرتىپ، تۈرلۈك چارە - تەدبىرلەرنى قوللىنىپ بىرلىك مەھسۇلاتنى ئاشۇرۇپ، ئاشلىقتا ئۆزىنى تەمىنلەپ ئېشىنىشقا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئوبوروتنى ۋە باشقىغا ئايلاندۇرۇشنى ياخشى تۇتۇش كېرەك. جايلارنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ پاختا، كۆك تاماكا، قىزىلچا قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، بازارغا يۈزلىنىپ، كۆپ خىل ئىگىلىكنى پائال راۋاجلاندۇرۇش لازىم. چارۋىچىلىق ۋە ئورمانچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشنى تېزلىتىپ، ئوتلاق چارۋىچىلىقى بىلەن دېھقانچىلىق رايونلىرى چارۋىچىلىقىنى تېخىمۇ ياخشى بىرلەشتۈرۈپ، چارۋىچىلىق ۋە ئورمانچىلىقنىڭ تاۋارلىشىش دەرىجىسى ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى زور كۈچ بىلەن ئۆستۈرۈپ، چارۋىچىلارنىڭ ئولتۇراقلىشىش كۆلىمىنى كېڭەيتىش ۋە سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش لازىم.

ئۇ مۇنداق دېدى: ئىلىنىڭ يېزا ئىگىلىكىنى كەسىپلەشتۈرۈشنى راۋاجلاندۇرۇش شارائىتى ناھايىتى ياخشى، خىزمەت سالمىقىنى يەنىمۇ چوڭايتىپ، ئەھۋالغا قاراپ يېتەكلەپ، پاي ھەمكارلىق تۈزۈمى قاتارلىق كۆپ خىل شەكىللەر ئۈستىدە دادىل ئىزدىنىش ۋە ئۇنى پائال قوللىنىش، ئىشلەپچىقىرىشنى كۆلەملەشتۈرۈش، پىششىقلاشنى كەسىپلەشتۈرۈش، مۇلازىمەت - ئوبوروتنى ئىجتىمائىيلاشتۇرۇش، تىجارەتنى بازارلاشتۇرۇش يولى بويىچە يېزا ئىگىلىكىنى كەسىپلەشتۈرۈشنى كۆپ قاتلام، كۆپ خىل شەكىللەر ئارقىلىق ئىلگىرى سۈرۈش لازىم.

ئۇ يەنە ئىلىدىكى دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتى، چوڭ گۇرۇھ، چوڭ شىركەتلەرنى راۋاجلاندۇرۇش ئىستراتېگىيىسىنى پائال يولغا قويۇش، پاي تۈزۈمىگە ئۆزگەرتىشنى تېزلىتىش ۋە كىچىك كارخانىلارنى قويۇۋېتىپ جانلاندۇرۇش، غەيرىي ئومۇمىي مۇلۇكچىلىك ئىگىلىكىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش، ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىش سالمىقىنى چوڭايتىش قاتارلىق مەسىلىلەرنى شەرھلىدى.

ئۇ ئاخىرىدا مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: ئىلى شەرەپلىك ئىنقىلابىي ئەنئەنىگە ئىگە رايون، ھەر مىللەت خەلقى مىللەتلەر بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىنىڭ ئۇلۇغ بايرىقىنى ئەزەلدىن ئېگىز كۆتۈرۈپ، ھەر خىل دۈشمەن كۈچلەرنىڭ ئىغۋاگەرچىلىكى ۋە ھۇجۇمىنى تار - مار قىلىپ، بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ سىنىقىدىن ئۆتۈپ، ۋەتەننىڭ غەربىي شىمال چېگرا مۇداپىئەسىنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن غايەت زور تۆھپە قوشقان، مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ سۈيىقەستى ۋە مۇددىئالىرى بۇ يەردە ئەزەلدىن ئىشقا ئاشقان ئەمەس، بۇنىڭدىن كېيىنمۇ مەڭگۈ ئىشقا ئاشمايدۇ. ئىلى ئوبلاستلىق پارتكوم، ۋىلايەتلىك پارتكوم مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش، قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەر ۋە زوراۋانلىق، تېررورلۇق ھەرىكەتلىرىگە زەربە بېرىشكە كۈچلۈك رەھبەرلىك قىلىپ، مۇۋاپىق تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، ۋەقەنى ۋاقتىدا تىنچىتىپ، پۈتكۈل ئىلى رايونىنىڭ مۇقىملىقىنى ساقلىدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇقىملىقىغا كاپالەتلىك قىلىپ، پارتىيە 15- قۇرۇلتىيىنىڭ ئېچىلىشى ۋە شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىنى كۈتۈۋېلىش ئۈچۈن تۆھپە قوشتى. ئەمما بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشى ئۇزاق مۇددەتلىك، مۇشەققەتلىك ۋەزىپە، ئىلىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار، ھۆكۈمەتلەر ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى پائال قوغداش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتىش، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىنى ساقلاشنى چوقۇم نۆۋەتتىكى 1- دەرىجىلىك مۇھىم ئىش سۈپىتىدە تۇتۇشى، ھەر دەرىجىلىك پارتىيىلىك كادىرلار، بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلار مىللىي بۆلگۈنچىلەر ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە بايرىقى روشەن ھالدا قارشى تۇرۇشى، ھەر مىللەت خەلق ئاممىسىغا ئەڭ زور دەرىجىدە تايىنىشى ۋە ئۇلار بىلەن ئەڭ زور دەرىجىدە ئىتتىپاقلىشىشى، ئىنتايىن ئاز ساندىكى دۈشمەن ئۇنسۇرلارنى ئەڭ زور دەرىجىدە يېتىم قالدۇرۇشى ۋە ئىنتايىن ئاز ساندىكى دۈشمەن ئۇنسۇرلارغا ئەڭ زور دەرىجىدە زەربە بېرىشى، پارتىيىنىڭ مىللەت، دىن سىياسىتىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇشى، دىنىي پائالىيەتلەرگە بولغان باشقۇرۇشنى قانۇن بويىچە كۈچەيتىشى، ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئاممىغا «2 ئايرىلالماسلىق» ئىدىيىسىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇش توغرىسىدا تەربىيە ئېلىپ بېرىشى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ھەقىقىي كۈچەيتىشى لازىم.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 (维吾尔文) (بۇ سان 6 بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
نويابىر
3
دۈشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ئازراق قار ياغىدۇ، كېچىسى بۇلۇتلۇق بولۇپ، كېيىن ئېچىلىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃ 2- —℃ 6 بولىدۇ، 4 بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايونىمىز 40 نەچچە يىلدىن بۇيان سۇ قۇرۇلۇشى ئۈچۈن 14 مىليارد يۈەن مەبلەغ سالدى

سۇغىرىش كۆلىمى 4 مىليون گېكتاردىن ئاشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىز 40 نەچچە يىلدىن بۇيان يېزا ئىگىلىكىنى خەلق ئىگىلىكى بىلەن ماس قەدەمدە يۈكسەلدۈرۈش ئۈچۈن، سۇ، تۇپراقتىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش ئاساس قىلىنغان سۇ قۇرۇلۇشى بىلەن ئىزچىل شۇغۇللىنىپ، زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

40 نەچچە يىلدىن بۇيان، بولۇپمۇ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 16 ۋىلايەت، ئوبلاست (شەھەر)نى ئۆز ئىچىگە ئالغان سۇ بايلىقىنى باشقۇرۇش كومىتېتى، 86 ناھىيە (شەھەر)نىڭ ھەممىسىدە سۇ ئېلېكتر ئىدارىسى، دەريا، ئېقىنلارنى باشقۇرۇش باشقارمىسى، ئۆلچەش، لايىھىلەش ئەترىتى، گېدروبىئوگىيىلىك تەكشۈرۈش چوڭ ئەترىتى (پونكىتى)، سۇ ئىشلىرى مەكتىپى ۋە ھەر دەرىجىلىك سۇ باشقۇرۇش ئاپپاراتى قاتارلىق سۇ مەمۇرىيىتى ۋە سۇ باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرى قۇرۇلۇپ، سۇچىلىق خىزمىتىگە بولغان كەسپىي يېتەكچىلىك قاتلاممۇقاتلام كۈچەيتىلدى. بۇ ئاساستا باي قىزىل سۇ ئامبىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان 482 چوڭ، ئوتتۇرا، كىچىك تىپتىكى سۇ ئامبىرى، 300 گېكتارغا، غول ئۆستەڭ، تارماق ئۆستەڭ، ئوق ئېرىق، سۇغىرىش ئېرىقىدىن ئىبارەت 4 دەرىجىلىك ئېرىق - ئۆستەڭنىڭ ئۇزۇنلۇقى 300 مىڭ كىلومېتىردىن ئېشىپ كەتتى، بۇنىڭ ئىچىدە 70 مىڭ كىلومېتىر ئۆستەڭ سۇ سىڭمەسلەشتۈرۈلدى. 400 مىڭدىن ئارتۇق ئۆستەڭ سىستېمىسى قۇرۇلۇشى ياسالدى، 30 مىڭغا يېقىن ماشىنىلاشقان قۇدۇق قېزىلىپ يۈرۈشلەشتۈرۈلدى، 300 مىڭ گېكتاردىن كۆپرەك ماشىنىلاشقان قۇدۇق بىلەن سۇغىرىش كۆلىمى بەرپا قىلىندى. 4000 كىلومېتىردىن ئارتۇق كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش توسمىسى ياسالدى. بۇ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ سۇغىرىش ئىقتىدارىنى زور دەرىجىدە ئۆستۈردى. ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يىللىق ئىشلىتىۋاتقان يەر ئۈستى سۈيى تەخمىنەن 46 مىليارد كۇپ مېتىرغا، پايدىلىنىۋاتقان يىللىق يەر ئاستى سۈيى 2 مىليارد 500 مىليون كۇپ مېتىرغا يېتىپ، سۇغىرىش كۆلىمى ئازادلىقنىڭ دەسلىپىدىكى 1 مىليون 120 مىڭ گېكتاردىن 4 مىليون گېكتاردىن كۆپرەككە يەتتى. تۈرلۈك سۇ ۋە ئېلېكتر ئېنېرگىيە قۇرۇلۇشىغا دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر جەمئىي 14 مىليارد يۈەن مەبلەغ سالدى. سۇ قۇرۇلۇشىغا 2 مىليارد كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدىغان يەر كۆلىمى 1 مىليون 800 مىڭ گېكتاردىن ئاشتى. يېقىنقى 20 يىلدا ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە يەكەن دەرياسى، خوتەن دەرياسى، ئىلى دەرياسى، ئېرتىش دەرياسى ۋادىسى قاتارلىق 8 رايوننى ھەر تەرەپلىمە ئېچىش ۋە تىزگىنلەش خىزمىتى، تارىم دەرياسى ۋادىسىدىكى سۇغىرىش، سۇ چىقىرىۋېتىش ۋە مۇھىت ئاسراش قۇرۇلۇشى ۋە ئۇلۇغئاتا سۇ ئىنشائاتى تۈگۈنى، باي قىزىل سۇ ئامبىرى، ئاغۇ سۇ ئامبىرى قاتارلىق تايانچ سۇ قۇرۇلۇش تۈرلىرى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەندى. ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ھازىرغا قەدەر پۈتتۈرۈلگەن چوڭ - كىچىك سۇ قۇرۇلۇش ئەسلىھەلىرى 220 مىڭدىن ئېشىپ كەتتى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 80% ئېتىز - ئېرىقلىرىدا ئىھاتە ئورمىنى بىنا قىلىندى

ئۆز مۇخبىرىمىز **لى جىنسۇڭ** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئورمانچىلىق خادىملىرى ۋە ھەر مىللەت كادىرلار، ئاممىنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىقى ئارقىسىدا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 83% ئېتىز-ئېرىقلىرىنىڭ ئەتراپىغا ئىھاتە ئورمان بەلۋېغى بىنا قىلىنىپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئېكولوگىيىلىك مۇھىتى زور دەرىجىدە ياخشىلاندى، تەبىئىي ئاپەتلەرگە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارى ئېشىپ، دېھقانچىلىقتىن ئۇدا مول ھوسۇل ئېلىش كاپالەتكە ئىگە قىلىندى.

ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 4 ۋىلايەت، ئوبلاست، 60 ناھىيە، شەھەردە ئېتىز - ئېرىق ئەتراپىنى ئورمان بىلەن تورلاشتۇرۇش ئاساسەن ئەمەلگە ئاشتى. 26 ناھىيە، شەھەردە تۈزلەڭلىكنى كۆكەرتىش ئىشقا ئاشۇرۇلدى، قۇم، بوراننىڭ زىيىنىغا ئۇچراپ تۇرىدىغان خوتەن ۋىلايىتىنىڭ ئېتىز - ئېرىق ئەتراپىنى ئورمان بىلەن تورلاشتۇرۇش 99% كە يەتتى.

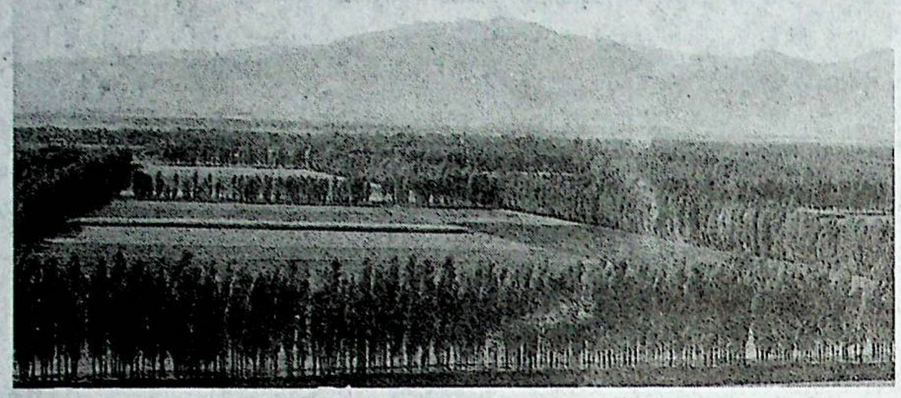

سۈرەتتە: نىلقا ناھىيىسىنىڭ ئېتىز - ئېرىق ئەتراپىنى ئورمان بىلەن تورلاشتۇرۇش ئەھۋالى.
لى جىڭسۇڭ فوتوسى

قەشقەر شەھەرلىك بىرلەشمە پىۋا زاۋۇتى بىلەن گەنسۇنىڭ ئۈستۈنلۈككە ئىگە كارخانىسى قوشۇۋېتىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ۋۇياڭ** خەۋەر قىلىدۇ: گەنسۇ بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش پىۋا (گۇرۇھى) پاي ھەسسىدارلىق شىركىتى قەشقەر شەھەرلىك تاشقى ئىقتىساد - سودا كومىتېتى، قەشقەر شەھەرلىك بىرلەشمە پىۋا زاۋۇتى بىلەن قوشۇلۇش كېلىشىمى ھاسىل قىلدى. قەشقەر شەھەرلىك بىرلەشمە پىۋا زاۋۇتى 10 - ئاينىڭ 7 - كۈنى رەسمىي ئۆتكۈزۈۋېلىندى.

1985 - يىلى قۇرۇلغان قەشقەر شەھەرلىك بىرلەشمە پىۋا زاۋۇتى جەنۇبىي شىنجاڭدىكى قەشقەر، خوتەن، قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى بويىچە پىۋا ئىشلەپ چىقىرىدىغان بىردىنبىر كارخانا ئىدى. لېكىن كەسكىن بازار رىقابىتىدە بۇ زاۋۇتنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى ئىگىلىك باشقۇرۇش ئارقىدا قالغانلىقتىن مەھسۇلات سۈپىتى مۇقىم بولمىدى، سودىسى ئاقمىدى، شۇڭا كارخانا ئېغىر زىيان تارتىپ، ۋەيران بولۇش، تاقىلىش گىردابىغا بېرىپ قالغانىدى.

ئۆزئارا تەكشۈرۈش ۋە قايتا - قايتا سۆھبەتلىشىش، كېڭىشىش ئارقىلىق 9 - ئاينىڭ 4 - كۈنى قەشقەر شەھىرى ۋە قەشقەر شەھەرلىك بىرلەشمە پىۋا زاۋۇتىنىڭ قوشۇلۇشى بىلەن، گەنسۇ بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش پىۋا (گۇرۇھى) پاي ھەسسىدارلىق شىركىتى بۇ زاۋۇتنى ئۆزىگە قوشۇۋېلىش توغرىسىدا 2 تەرەپ كېلىشىمنامە ئىمزالىدى. 10 - ئاينىڭ 7 - كۈنى بۇ شىركەتنىڭ تىجارەت باشقۇرۇش، تېخنىك خادىملىرى قەشقەر شەھەرلىك بىرلەشمە پىۋا زاۋۇتىغا كېلىپ، رەسمىي ئۆتكۈزۈۋېلىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى ھەم 2 تەرەپنىڭ كارخانا مەسئۇللىرى ۋە قەشقەر شەھىرىنىڭ ئالاقىدار تارماقلىرىنىڭ مەسئۇللىرى قاتناشقان قوشۇۋېلىشنى ماسلاشتۇرۇش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، قوشۇۋېلىنغۇچى تەرەپ ئۆتكۈزۈپ بېرىدىغان مۇلۇكتى باھالىدى.

بۇ قېتىم قوشۇۋېلىنغاندىن كېيىنكى قەشقەر شەھەرلىك بىرلەشمە پىۋا زاۋۇتىنىڭ نامى گەنسۇ بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش پىۋا (گۇرۇھى) پاي ھەسسىدارلىق شىركىتىنىڭ قەشقەر پىۋا شىركىتىگە ئۆزگەرتىلىدۇ، ئۇ گۇرۇھ تەركىبىدىكى بىر ئورۇن سۈپىتىدە «شىنجاڭ ...

ماناس ناھىيىسى يېقىندا كادىرلار يىغىنى ئېچىپ، مەملىكەت بويىچە مەدەنىي يېزا، كەنت قۇرۇشتىكى ئۈلگە كۆرسىتىش نۇقتىسى خىزمىتىنى ئورۇنلاشتۇردى. يىغىندىن كېيىن ناھىيە، يېزا كادىرلىرى «مەدەنىيەتسىز ھەرىكەتلەر بىلەن خوشلىشايلى» دېگەن لوزۇنكىغا ئۆزلىرىنىڭ ئىسمىنى يېزىپ، مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئېلىپ بېرىش ئىرادىسىنى بىلدۈردى.

بولغان كەسپىي يېتەكچىلىك قاتلاممۇقاتلام كۈچەيتىلدى. بۇ ئاساستا باي قىزىل سۇ ئامبىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان 482 چوڭ، ئوتتۇرا، كىچىك تىپتىكى سۇ ئامبىرى ياسىلىپ، ئۇلارنىڭ ئومۇمىي سۇ سىغىمچانلىقى 6 مىليارد كۇپ مېتىرغا، تىزگىنلەنگەن سۇ ئامبىرى كۆلىمى 933 مىڭ

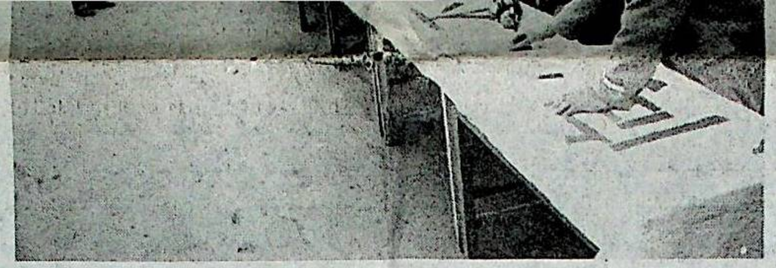

گېكتاردىن كۆپرەككە يەتتى. تۈرلۈك سۇ ۋە ئېلېكتر ئېنېرگىيە قۇرۇلۇشىغا دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر جەمئىي 14 مىليارد يۈەن مەبلەغ سالدى. سۇ قۇرۇلۇشىغا 2 مىليارد 184 مىليون ئىش كۈنى سەرپ قىلىندى. ئاپتونوم رايونىمىزدا ھازىر ھۆلچىلىك، قۇرغاقچىلىق بولغان يىللاردىمۇ مول ھوسۇلغا

ھەرىكەتلەر بىلەن خوشلىشايلى» دېگەن لوزۇنكىغا ئۆزلىرىنىڭ ئىسمىنى يېزىپ، مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئېلىپ بېرىش ئىرادىسىنى بىلدۈردى.

ئۆز مۇخبىرىمىز **چېن چېڭ** فوتوسى

(گۇرۇھى) پاي ھەسسىدارلىق شىركىتىنىڭ قەشقەر پىۋا شىركىتىگە ئۆزگەرتىلىدۇ، ئۇ گۇرۇھ تەركىبىدىكى بىر ئورۇن سۈپىتىدە «شىلياڭ» سىستېمىسىدىكى پىۋىنى ئىشلەپ چىقىرىپ، جەنۇبىي شىنجاڭدىكى 2 ۋىلايەت، 1 ئوبلاستقا ۋە قوشنا دۆلەتلەرگە ساتىدۇ.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات ۋە تەرەققىياتىنى تېزلىتىشتە 5 جەھەتتە ئىدىيىدە ئازاد بولۇش، قاراشنى ئۆزگەرتىش لازىم

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى يېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق تۈزۈلمە ئىسلاھاتى كومىتېتى، ئىقتىساد - سودا كومىتېتى، ستاتىستىكا ئىدارىسى، ئورمانچىلىق نازارىتى، قاتناش نازارىتى، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى، سودا- سانائەتچىلەر بىرلەشمىسى، ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسى، ئىجتىمائىي پەنلەر بىرلەشمىسى ۋە «تۇنخې» پايچىكلار گۇرۇھى شىركىتى قاتارلىق ئورۇنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ بۇ ئورۇنلارنىڭ 15- قۇرۇلتاي روھىنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇش ئەھۋالىنى ئىگىلەپ، ئۇلارنىڭ ئىنكاسىنى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى تېزلىتىشتە مۇنداق 5 جەھەتتە ئىدىيىدە ئازاد بولۇش، قاراشنى ئۆزگەرتىش لازىم، دېگەنگە يىغىنچاقلىدى.

1. «ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكنى ئاساس قىلىش، كۆپ خىل مۇلۇكچىلىك ئىگىلىكىنى ئورتاق راۋاجلاندۇرۇش» قارىشىنى تىكلەش كېرەك

مۇتلەق كۆپ ساندىكى كادىرلار، ئىشچى - خىزمەتچىلەر مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: مۇلۇكچىلىك مەسىلىسى ئېلىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتىدىكى ئاساسىي مەسىلە؛ مۇلۇكچىلىكنىڭ شەكلى، مۇلۇكچىلىك قۇرۇلمىسى، مۇلۇكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلى قاتارلىقلاردا مۇلۇكچىلىك ئىسلاھاتى ئېلىپ بېرىش - ئېلىمىز ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنىڭ ئاساسىي تېمىسى؛ ئېلىمىز ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنىڭ مۇۋەپپەقىيىتى ھەممىدىن ئاۋۋال مۇلۇكچىلىك ئىسلاھاتىنىڭ مۇۋەپپەقىيىتىگە باغلىق، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيانقى ئەمەلىيەت مۇلۇكچىلىك تۈزۈمىنىڭ ئۆزگىرىشىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ ئازاد بولۇش ۋە تەرەققىي قىلىش قەدىمى بىلەن باغلىنىشلىق ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. ئاپتونوم رايونىمىز خەلق ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىنىڭ مەملىكەتنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسى بىلەن بولۇپمۇ دېڭىز بويىدىكى رايونلار بىلەن بولغان پەرقى ئۈزلۈكسىز كېڭىيىۋاتىدۇ، بۇ يەردىكى تۈپ سەۋەب شىنجاڭنىڭ ئىسلاھات سالمىقى دېگەندەك زور ئەمەس. ئەنئەنىۋى پىلانلىق ئىگىلىك بىلەن ماس كېلىدىغان بىر خىل ئومۇمىي مۇلۇكچىلىك شەكلىدە ئانچە چوڭ ئۆزگىرىش بولمىدى، كۆپ خىل ئىگىلىك تەركىبلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئاستا، كۈچى ئاجىز، 1985 - يىلىدىن 1995 - يىلى 10 - ئايغىچە بولغان ئارىلىقتا مەملىكىتىمىزنىڭ مۇلۇكچىلىك قۇرۇلمىسىدا غايەت زور ئۆزگىرىش بولدى. ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشتىن ئىلگىرىكى دۆلەت ئىگىلىكى، كوللېكتىپ ئىگىلىكىدىن ئىبارەت بىر خىل قۇرۇلما تەدرىجىي ھالدا دۆلەت ئىگىلىكى، كوللېكتىپ ئىگىلىك ۋە باشقا ئىگىلىك (يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىك، چەت ئەل مەبلىغى سېلىنغان ئىگىلىك)تىن ئىبارەت 3 خىل تەركىب تەڭ مەۋجۇت بولىدىغان قۇرۇلمىغا ئۆزگەردى. لېكىن بۇ 10 يىلدا شىنجاڭنىڭ مۇلۇكچىلىك قۇرۇلمىسىدا سودا ساھەسىدە چوڭراق ئۆزگىرىش بولغانلىقىنى ھېسابقا ئالمىغاندا، سانائەت، بىناكارلىق قاتارلىق ساھەلەردە ئۆزگىرىش ناھايىتى ئاز بولدى. مۇلۇكچىلىك قۇرۇلمىسى بىر خىل بولغانلىقتىن دۆلەت ئىلكىدە بولمىغان ئىگىلىك تەركىبلىرىنىڭ كۆلىمى كىچىك، نىسبىتى تۆۋەن بولۇپ، پۈتكۈل خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتىغا كۆرسەتكەن تەسىرى تولىمۇ ئاجىز بولۇپ، كۆپ خىل ئىگىلىك تەركىبلىرى ئورتاق راۋاجلىنىش ۋەزىيىتى شەكىللەنمىدى، ھەر خىل ئىقتىسادىي تەركىبلەرنىڭ سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىدىكى نىسبىتى مۇنداق:

(بىرلىكى: %):

	1985 - يىل مەملىكەت / شىنجاڭ	1995 - يىل مەملىكەت / شىنجاڭ
دۆلەت ئىگىلىكى	64.86 / 84.33	33.97 / 73.32
كوللېكتىپ ئىگىلىك	32.08 / 13.75	35.59 / 20.91
شياڭگاڭ، ئاۋمېن، تەيۋەنلىكلەر مەبلەغ	- -	11.94 / 1.88
سالغان ئىگىلىك شەھەر، يېزىلاردىكى	1.85 / 1.38	12.86 / 2.14
يەككە ئىگىلىك باشقا ئىگىلىكلەر	1.21 / 0.54	4.64 / 1.75

10 نەچچە يىلدىن بۇيان مەملىكەت بويىچە دۆلەت ئىلكىدە بولمىغان ئىگىلىكلەرنىڭ تەرەققىياتىدا مۇنداق 3 روشەن ئالاھىدىلىك بارلىققا كەلدى: (1) ھەرقايسى ساھەلەردە دۆلەت ئىلكىدە بولمىغان سانائەتنىڭ ئېشىش سۈرئىتى دۆلەت سانائىتىنىڭكىدىن تېز بولدى؛ (2) جايلاردىكى تەرەققىيات تەكشى بولمىدى، شەرقتىكى رايونلاردا دۆلەت ئىلكىدە بولمىغان سانائەتنىڭ تەرەققىياتى تېز بولدى. ئوتتۇرا، غەربىي رايونلاردا ئاستا بولدى، ئىقتىسادى تەرەققىي تاپقان رايونلاردا دۆلەت ئىلكىدە بولمىغان سانائەتنىڭ نىسبىتى يۇقىرى بولدى، تەرەققىي تاپمىغان رايونلاردا تۆۋەن بولدى؛ (3) جايلاردا دۆلەت ئىلكىدە بولمىغان سانائەت نىسبىتىنىڭ ئۆرلىشى شۇجايدىكى ئىقتىسادنىڭ ئېشىش سۈرئىتى بىلەن بىر قەدەر كۈچلۈك باغلىنىشقا ئىگە. سانائەتنىڭ ئېشىشى تېز بولغان ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلارنىڭ ھەممىسىدە دۆلەت ئىلكىدە بولمىغان سانائەت نىسبىتىنىڭ ئۆسۈشى تېز بولدى.

شىنجاڭدا مۇلۇكچىلىك قۇرۇلمىسىدىكى ئۆزگىرىشنىڭ ئاستا بولۇشىدا ئوبيېكتىپ، سۇبيېكتىپ سەۋەبلەر بار، سۇبيېكتىپ جەھەتتىن قارىغاندا، ئىدىيىدە ئازاد بولۇش يېتەرسىز، كۆز قاراش كونا، شەرقىي قىسىمدىكى نۇرغۇن رايونلار مۇلۇكچىلىك قۇرۇلمىسىنى ھەدەپ تەڭشەۋاتقاندا ئاپتونوم رايونىمىز يەنىلا ئومۇمىيمۇ ياكى خۇسۇسىيمۇ دېگەن مەسىلە ئۈستىدە مۇنازىرىلىشىپ تۇردى، شۇ سەۋەبتىن ئۇزاقتىن بۇيان شەكىللەنگەن دۆلەت ئىلكىدىكىگە ئەھمىيەت بېرىش، باشقىلىرىغا سەل قاراش ئىدىيىسى تۈپتىن ئۆزگەرمىدى، بۇ ئاپتونوم رايوننىڭ يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشقا دائىر سىياسەتلەرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشكە بىۋاسىتە تەسىر يەتكۈزدى. ستاتىستىكىلىق مەلۇماتلارغا ئاساسلانغاندا، 1996 - يىلىغا كەلگەندە 16 ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەردىن ئۈرۈمچى شەھىرى قاتارلىق 3 ۋىلايەت، شەھەردە يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىككە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇلغانلىقىنى ھېسابقا ئالمىغاندا، باشقا جايلاردا بۇنداق ئاپپارات قۇرۇلمىدى. 84 ناھىيىنىڭ ئاران 20 نەچچىسىدە مۇناسىپ ئاپپارات قۇرۇلدى، يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىكنىڭ تەرەققىياتى يەنىلا ئايرىم تارماقلارنىڭ ھەرىكىتى بىلەن چەكلىنىپ قالدى. ئىدىيە ھەرىكەتكە يېتەكچىلىك قىلىدۇ. كەسىپلەرنى سىياسەت جەھەتتىن يېتەكلەش ۋە ماسلاشتۇرۇش يېتەرلىك بولمىغانلىقى، كۆپ خىل ئىگىلىك تەركىبلىرىگە سىياسەت جەھەتتە دۆلەت كارخانىلىرىغا ئوخشاش مۇئامىلە قىلىنمىغانلىقى، ساھەلەر ئارا مونوپول قىلىش، تارماقلار چەكلىمە قويۇش بىر قەدەر ئېغىر بولغانلىقى ئۈچۈن، كۆپ خىل ئىگىلىك تەركىبلىرىدىكى كارخانىلار يېڭى مەھسۇلات ئىشلەش، يېڭى تۈرلەرنى ئوتتۇرىغا چىقىرىش، كارخانىنى كۆلەملەشتۈرۈش، دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈش، شۇنىڭدەك كىنىشكا بېجىرىش، يەر تەستىقلىتىش، ئۆي سېلىش، يەرلىك سودا ۋە چېگرا سودىسى بىلەن شۇغۇللىنىش، چەت ئەلگە چىقىشقا ئىلتىماس قىلىش قاتارلىق ھالقىلاردا قاتمۇقات قىيىنچىلىققا ئۇچراپ، تەرەققىياتتا چەكلىمىگە ئۇچرىدى. ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكتە بولمىغان ئىقتىسادىي تەركىبلەرنى بىر تۇتاش باشقۇرۇشنىڭ يېتەرسىز بولغانلىقى ۋە كەلسە - كەلمەس ھەق ئېلىش بىر قەدەر ئېغىر بولغانلىقىمۇ ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكتە بولمىغان ئىگىلىك تەركىبلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى چەكلەپ قويغان مۇھىم سەۋەب. نۇرغۇن تارماقلارنىڭ باشقۇرۇشى، سىياسەتنى ئىجرا قىلىشى بىردەك بولمىدى، بولۇپمۇ يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىكتىن كەلسە - كەلمەس ھەق ئېلىش، ئۇلارغا كەلسە - كەلمەس جەرىمانە قويۇش، سېلىق چېچىش كۆپ قېتىم چەكلىسىمۇ توختىماي كۈندىن - كۈنگە ئەۋج ئېلىپ، ئەمدىلا باش كۆتۈرگەن يەككە، خۇسۇسىي كارخانىلارنىڭ تەرەققىياتىغا ئېغىر دەخلى يەتكۈزدى.

15 - قۇرۇلتاينىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈشتە، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش مەقسىتىدە چىڭ تۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مۇلۇكچىلىك ئىسلاھاتى مەسىلىلىرىگە «3 كە پايدىلىق بولۇش» ئۆلچىمى بويىچە ھۆكۈم قىلىشىمىز كېرەك. ئاپتونوم رايوننىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، ئومۇمىي مۇلۇكچىلىك تۈزۈمىنى ئاساس قىلىشتا چىڭ تۇرۇش بىلەن بىللە، كۆپ خىل ئىگىلىك تەركىبلىرىنى ئورتاق راۋاجلاندۇرۇش قارىشىنى تىكلەش لازىم، بۇ مەسىلىدە تۆۋەندىكى بىر نەچچە خىزمەتنى ياخشى ئىشلەش لازىم:

1) كۆپ خىل مۇلۇكچىلىك ئىگىلىكىنى ئورتاق راۋاجلاندۇرۇش ئېلىمىزنىڭ «ئاساسلىق ئىقتىسادىي تۈزۈمى» دېگەن ئىدىيىدە چىڭ تۇرۇپ، ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكتە بولمىغان ئىگىلىكنى ئاپتونوم رايونىمىز ئىقتىسادىنىڭ مۇھىم يېڭى ئېشىش نۇقتىسى ۋە خەلق ئىگىلىكىنىڭ مۇھىم تەركىبى دەپ بىلىپ، ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار، ھۆكۈمەتلەرنىڭ مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە قويۇش، دۆلەت ئىگىلىكى، كوللېكتىپ ئىگىلىك بىلەن بىللە تەرەققىيات پىلانىغا كىرگۈزۈپ، بىر تۇتاش ئويلىشىپ، ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش كېرەك؛ 2) بىر تۇتاش باشقۇرۇپ، ماسلاشتۇرۇشنى كۈچەيتىش، يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىك ۋە چەت ئەل مەبلىغى سېلىنغان ئىگىلىكنى باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرىنى قۇرۇش لازىم. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىك ۋە ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكتە بولمىغان باشقا ئىگىلىكلەرنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇش ئاپپاراتىنى قۇرۇشى، يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىكنىڭ تەرەققىيات كۆرسەتكۈچىنى ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ خىزمەت نەتىجىسىنى تەكشۈرۈش مەزمۇنىغا كىرگۈزۈپ، بىر تۇتاش تەكشۈرۈشى ۋە تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشى، يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىكنى پىلانلاش، يېتەكلەش، ماسلاشتۇرۇش، يېتىلدۈرۈش، باشقۇرۇش ۋە ئۇلارغا مۇلازىملىق قىلىش قاتارلىق فۇنكسىيىلىرىنى ھەقىقىي ئادا قىلىپ، ئۇلارنىڭ تېز، ساغلام راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشى كېرەك؛ 3) تىپلار ئارقىلىق تۈرتكە بولۇش، «3 قالايمىقان»نى چەكلەپ، ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكتە بولمىغان ئىگىلىكلەرنىڭ تەرەققىياتىغا تىرىشىپ ياخشى مۇھىت يارىتىپ بېرىش كېرەك. گېزىت، رادىئو، تېلېۋىزىيە ئىستانسىلىرى قاتارلىق ئاخبارات ۋاستىلىرىدىن پايدىلىنىپ، يەككە سودا - سانائەتچىلەر، خەلق باشقۇرغان كارخانىلارنىڭ خوجايىنلىرىنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتىغا قوشقان تۆھپىسىنى تەشۋىق قىلىپ، ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكتە بولمىغان ئىگىلىكنىڭ ياخشى ئوبرازىنى تىكلەش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىللە، «3 قالايمىقان»نى قەتئىي چەكلەش، ئالاقىدار فۇنكسىيىلىك تارماقلارغا «كۆپرەك مۇلازىملىق قىلىش، ئازراق ئارىلىشىش»، «كۆپ قوللاش، ئاز ئېلىش» توغرىسىدا تەربىيە بېرىپ، ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكتە بولمىغان ئىگىلىكنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىغا ھەقىقىي ياخشى مۇھىت يارىتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا ئىگىلىكنىڭ يېڭى ئېشىش نۇقتىسىنى ئىمكانقەدەر تېز شەكىللەندۈرۈشىمىز لازىم.

2. «ئومۇمىي مۇلۇكچىلىك ئىگىلىكىنىڭ رېئاللىشىش شەكلىنى كۆپ خىللاشتۇرغىلى بولىدۇ ھەم شۇنداق قىلىش كېرەك» دەيدىغان قاراشنى تىكلەش لازىم

نەزەرىيە ساھەسىدىكى نۇرغۇن يولداشلار مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: ئاز كەم 20 يىللىق ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئارقىلىق بىزنىڭ ئىدىيە، نەزەرىيە جەھەتتىكى بىلىش سەۋىيىمىزدە خېلى زور ئۆزگىرىش بولدى. بولۇپمۇ مۇلۇكچىلىك

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

قۇمۇل ۋىلايىتىنىڭ خەلق ئىگىلىكى مۇقىم تەرەققىي قىلماقتا

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: 5 يىلدىن بۇيان، قۇمۇل ۋىلايىتىنىڭ خەلق ئىگىلىكى مۇقىم تەرەققىي قىلىپ، ئۇنۇمبرسال كۆچمە كۆرۈنەرلىك ئاشتى.

ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مەمۇرىي مەھكىمە پارتىيىنىڭ 14- قۇرۇلتىيىدىن بۇيان، ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىيىتىنى چىقىش قىلىپ، خەلق ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ يولى ئۈستىدە ئىزدىنىپ، ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئورتاق تەرەققىي قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت تەرەققىيات نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ۋىلايەتتىكى ھەر دەرىجىلىك مۇقىم تەرەققىي قىلىپ، ئۇنۇمبرسال كۆچمە كۆرۈنەرلىك ئاشتى.

ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مەمۇرىي مەھكىمە پارتىيىنىڭ 14- قۇرۇلتىيىدىن بۇيان، ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىيىتىنى چىقىش قىلىپ، خەلق ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ يولى ئۈستىدە ئىزدىنىپ، ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئورتاق تەرەققىي قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت تەرەققىيات نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ۋىلايەتنىڭ ئومۇمىي ئىشلەپچىقىرىش قىممىتى 2 مىليارد 359 مىليون 860 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1991- يىلدىكىدىن% 52.9 ئاشتى. بولتۇر ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى 124 مىڭ تونناغا يېتىپ، ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمى زور دەرىجىدە ئازايغان ئەھۋالدا ئومۇمىي ھوسۇل 1991- يىلدىكى سەۋىيە بىلەن تەڭلەشتى؛ 1996-يىللىق كېۋەز ھوسۇلى 151 مىڭ تونناغا يېتىپ، 1991- يىلدىكىدىن 2.22 ھەسسە ئېشىپ، يىللىق ئېشىش نىسبىتى% 26.3 كە يەتتى؛ ئوتتەن 5 يىلدا پىزا-بازار قۇرۇلۇشى، كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتى تېخمۇ تېز بولدى. 1996- يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە ۋىلايەت بويىچە پىزا-بازار كارخانىلىرى 8799 غا، ئىشلەۋاتقان خادىملار 25 مىڭغا، يارانقان ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 497 مىليون 990 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1991-يىلدىكىدىن 4.07 ھەسسە ئېشىپ، يىللىق ئېشىش نىسبىتى% 32.4 كە يەتتى؛ پىزا-بازار كارخانىلىرى 5 يىلدا دۆلەتتە 72 مىليون 290 مىڭ 800 يۈەن باج- پايدا تاپشۇردى؛ سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىمۇ تېز سۈرئەتتە ئېشىپ ماڭدى. 1996- يىلى ۋىلايەت بويىچە ھەر خىل كارخانىلار 2183 كە يېتىپ، 1991- يىلدىكىدىن 456 ى كۆپەيدى، كارخانىلارنىڭ مەبلىغى 746 مىليون 990 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1991- يىلدىكىدىن% 44.9 ئاشتى. ۋىلايەت بويىچە سانائەت مەھسۇلات قىممىتى 10 مىليون يۈەندىن ئاشىدىغان كارخانا 25 كە، سېتىش كىرىمى 10 مىليون يۈەندىن ئاشىدىغان كارخانا 28 گە يەتتى؛ كارخانىلار 5 يىلدىن بۇيان، كارخانا ئىسلاھاتىنى ئوتتۇرىغا قويدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ۋىلايەتنىڭ ئومۇمىي ئىشلەپچىقىرىش قىممىتى 2 مىليارد 359 مىليون 860 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1991- يىلدىكىدىن% 52.9 ئاشتى. بولتۇر ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى 124 مىڭ تونناغا يېتىپ، ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمى زور دەرىجىدە ئازايغان ئەھۋالدا ئومۇمىي ھوسۇل 1991- يىلدىكى سەۋىيە بىلەن تەڭلەشتى؛ 1996-يىللىق كېۋەز ھوسۇلى 151 مىڭ تونناغا يېتىپ، 1991- يىلدىكىدىن 2.22 ھەسسە ئېشىپ، يىللىق ئېشىش نىسبىتى% 26.3 كە يەتتى؛ ئوتتەن 5 يىلدا پىزا-بازار قۇرۇلۇشى، كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتى تېخمۇ تېز بولدى. 1996- يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە ۋىلايەت بويىچە پىزا-بازار كارخانىلىرى 8799 غا، ئىشلەۋاتقان خادىملار 25 مىڭغا، يارانقان ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 497 مىليون 990 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1991-يىلدىكىدىن 4.07 ھەسسە ئېشىپ، يىللىق ئېشىش نىسبىتى% 32.4 كە يەتتى؛ پىزا-بازار كارخانىلىرى 5 يىلدا دۆلەتتە 72 مىليون 290 مىڭ 800 يۈەن باج- پايدا تاپشۇردى؛ سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىمۇ تېز سۈرئەتتە ئېشىپ ماڭدى. 1996- يىلى ۋىلايەت بويىچە ھەر خىل كارخانىلار 2183 كە يېتىپ، 1991- يىلدىكىدىن 456 ى كۆپەيدى، كارخانىلارنىڭ مەبلىغى 746 مىليون 990 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1991- يىلدىكىدىن% 44.9 ئاشتى. ۋىلايەت بويىچە سانائەت مەھسۇلات قىممىتى 10 مىليون يۈەندىن ئاشىدىغان كارخانا 28 گە يەتتى؛ كارخانىلار 5 يىلدىن بۇيان، كارخانا ئىسلاھاتىنى

تۆرپان ۋىلايىتى چارۋىلارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش ئۈچۈن پوختا تەييارلىق قىلدى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **كېرەم نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: تۆرپان ۋىلايىتى ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، چارۋىلارنى بۇ يىل قىش ۋە كېلەر يىل ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈشنىڭ تۆرلۈك تەييارلىقلىرىنى پوختا ئىشلەپ، كېلەر يىلمۇ چارۋىچىلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن پوختا ئاساس سالدى.

بۇ يىل ئەتىيازدا تېمپېراتۇرا ئۆرلەپ كېتىپ، ھاۋا -يېغىن مىقدارى ئازلاپ كەتكەچكە، تۆرپان ۋىلايىتىدىكى ئوتلاقلاردا ئوت-چۆپ مىقدارى ئازلاپ كەتتى. مۇشۇنداق ئەھۋالدا، تۆرپان ۋىلايىتى ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، چارۋىلارنى بۇ يىل قىش ۋە كېلەر يىل ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش توغرىسىدا مەخسۇس سەپەرۋەرلىك يىغىنىنى چاقىرىپ، ۋەزىپە ۋە مەسئۇلىيەتنى ئىزچىل قوللاپ، مەبلەغ جەھەتتىن قوللايلىق يارىتىپ بەرگەنلىكتىن، ھازىرغىچە كوللېكتىپ چارۋىچىلىق تېخنىكىلىرى ئاساسىي قاتلامغا بېرىپ، تەشۋىقات ۋە يېتەكچىلىكنى كۈچەيتىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئوت-چۆپ، يەم-خەشەك تەيارلاش ئاكتىپچانلىقىنى ئۆستۈردى. ۋىلايەت يەنە ھەر دەرىجىلىك پۇل مۇئامىلە تارماقلىرىنى زىچ ماسلاشتۇرۇپ، يەم-خەشەك سېتىۋېلىشقا يېتەرلىك مەبلەغ ئاجرىتىشقا تولۇق كاپالەتلىك قىلىپ، ھەر بىر تۇياق چارۋا ئۈچۈن 30 كىلوگرامدىن يەم-خەشەك تەييارلىدى. يېزا-بازارلار دېھقان، چارۋىچىلارنى ئەستايىدىل تەشكىللەپ، زىرائەت شاخ- شۇمبىلىرىدىن سېلوس ياساش دولقۇنى قوزغىدى. ۋىلايەت، ناھىيە، شەھەر 200 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، ئۇنى ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، چارۋىلارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش مۇكاپات فوندى قىلدى. ۋىلايەت 500 ئوت- چۆپ توغراش ماشىنىسى سېتىۋېلىپ، يېزا- بازارلارغا يەتكۈزۈپ بەردى.

ئىزچىل قوللاپ، مەبلەغ جەھەتتىن قوللايلىق يارىتىپ بەرگەنلىكتىن، ھازىرغىچە كوللېكتىپ چارۋىچىلىق تېخنىكىلىرى ئاساسىي قاتلامغا بېرىپ، تەشۋىقات ۋە يېتەكچىلىكنى كۈچەيتىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئوت-چۆپ، يەم-خەشەك تەييارلاش ئاكتىپچانلىقىنى ئۆستۈردى. ۋىلايەت يەنە ھەر دەرىجىلىك پۇل مۇئامىلە تارماقلىرىنى زىچ ماسلاشتۇرۇپ، يەم-خەشەك سېتىۋېلىشقا يېتەرلىك مەبلەغ ئاجرىتىشقا تولۇق كاپالەتلىك قىلىپ، ھەر بىر تۇياق چارۋا ئۈچۈن 30 كىلوگرامدىن يەم-خەشەك تەييارلىدى. يېزا-بازارلار دېھقان، چارۋىچىلارنى ئەستايىدىل تەشكىللەپ، زىرائەت شاخ- شۇمبىلىرىدىن سېلوس ياساش دولقۇنى قوزغىدى. ۋىلايەت، ناھىيە، شەھەر 200 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، ئۇنى ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، چارۋىلارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش مۇكاپات فوندى قىلدى. ۋىلايەت 500 ئوت- چۆپ توغراش ماشىنىسى سېتىۋېلىپ، يېزا- بازارلارغا يەتكۈزۈپ بەردى.

قاتلاممۇقاتلام ئەمەلىيلەشتۈردى. ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار ۋە چارۋىچىلىق تېخنىكىلىرى ئاساسىي قاتلامغا بېرىپ، تەشۋىقات ۋە يېتەكچىلىكنى كۈچەيتىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئوت-چۆپ، يەم-خەشەك تەييارلاش ئاكتىپچانلىقىنى ئۆستۈردى. ۋىلايەت يەنە ھەر دەرىجىلىك پۇل مۇئامىلە تارماقلىرىنى زىچ ماسلاشتۇرۇپ، يەم-خەشەك سېتىۋېلىشقا يېتەرلىك مەبلەغ ئاجرىتىشقا تولۇق كاپالەتلىك قىلىپ، ھەر بىر تۇياق چارۋا ئۈچۈن 30 كىلوگرامدىن يەم-خەشەك تەييارلىدى. يېزا-بازارلار دېھقان، چارۋىچىلارنى ئەستايىدىل تەشكىللەپ، زىرائەت شاخ- شۇمبىلىرىدىن سېلوس ياساش دولقۇنى قوزغىدى. ۋىلايەت، ناھىيە، شەھەر 200 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، ئۇنى ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، چارۋىلارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش مۇكاپات فوندى قىلدى. ۋىلايەت 500 ئوت- چۆپ توغراش ماشىنىسى سېتىۋېلىپ، يېزا- بازارلارغا يەتكۈزۈپ بەردى.

چاشقان ئۈۈسىدىن «چىققان» تېلېۋىزور

يوسكام ناھىيە تۇنچى يېزا خاڭدى كەنتىنىڭ 1- مەھەللىسىدىكى دېھقان تۇردى ھاپىز يېقىندا ئۆزىنىڭ كېۋەزلىكىدە پاختا تېرىۋېتىپ، كېۋەزلىكتە نۇرغۇن چاشقان ئۈۈلىرىنى بايقايدۇ. ئۇ بۇ ئۈۈلارغا قىزىقىپ كەتمەن بىلەن ئۈۈنى ئېچىپ كۆرىدۇ. نەتىجىدە بىر چاشقان ئۈۈسىدىن بىر خالتا پاختا چىقىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايالى بىلەن چاشقان ئۈۈلىرىنى بىر-بىرلەپ قېزىپ 3 - 4 كۈن ئىچىدە چاشقان ئۈۈلىدىن ئېرىدىن 323 كىلوگرام پاختا يىغىۋېلىپ، بۇنىڭدىن كىرگەن پۇلغا بىر تېلېۋىزور ۋە بىر ئۇتۇلغۇ سېتىۋالىدۇ.

تۇمۇر دوستالى
ئۇچەر ھەبەي

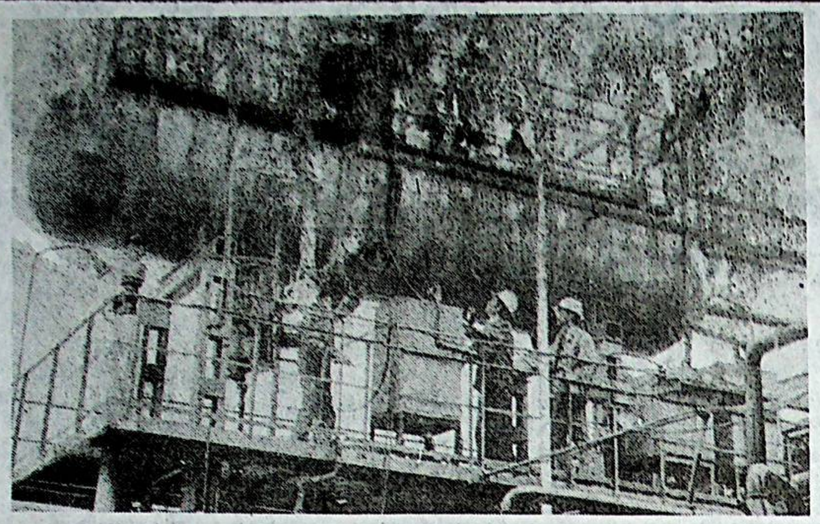

پوسكام نېفىت خىمىيە سانائىتى زاۋۇتى بۇيىل كىرگەندىن بۇيان تۇرلۇك بىخەتەرلىك تەدبىرلىرىنى سېخ، بەن، گۇرۇپپىلارغىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، بىخەتەر بولۇشنى ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ئالدىنقى شەرتى قىلىپ تۇتۇپ ياخشى ئۇنۇمگە ئېرىشتى.
سۈرەتتە: زاۋۇت بىخەتەرلىك بۆلۈمىدىكى خادىملار ئۈسكۈنىلەرنىڭ بېجىرىلمىقىنى تەكشۈرمەكتە.
ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سادىر قادىر** فوتوسى

گۈما ناھىيىسىدىكى سودا كارخانىلىرى بازار ئۇچۇرىغا ئەھمىيەت بېرىپ، ياخشى ئىقتىسادىي ئۇنۇمگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ھېيت** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، گۈما ناھىيىسىدىكى سودا كارخانىلىرى ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، يوشۇرۇن كۈچلەرنى قېزىپ، مال تۇرنى كۆپەيتىپ، ئەلا مۇلازىملىق قىلىش ۋە بازار ئۇچۇرىغا ئەھمىيەت بېرىش ئارقىلىق كۆرۈنەرلىك ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۇنۇمگە ئېرىشتى.

بۇ ناھىيىدىكى ھەرقايسى سودا كارخانىلىرى بۇ يىلنىڭ بېشىدىلا بىر يۈرۈش قائىدە- تۈزۈملەرنى ئورنىتىپ، مال كىرگۈزۈش، سېتىش ۋە ئەلا مۇلازىملىق قىلىش قاتارلىق جەھەتلەردە ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويدى، ۋەزىپىنى ھەر بىر ماگىزىن، پوكەي، يايما ھەم ھەر بىر ئادەم بېشىغچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ خىزمەت مەسئۇلىيەت تۇيغۇسىنى يۇقىرى كۆتۈردى ۋە ئۇلارنى ئۆز ئالاھىدىلىكى بويىچە ئىشقا قويۇپ، تېخنىكا ئۇقتىدارىنى جارى قىلدۇردى. ئۇلار ئارىسىدا يەنە زىيانىنى پايدىغا ئايلاندۇرۇش مۇسابىقە پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، مال تۇرلىرىنى 1500 خىلدىن ئاشۇردى، ھېيت-بايرام كۈنلىرىمۇ تىجارەتنى توختاتماي خېرىدارلار ئۈچۈن ئەلا مۇلازىملىق قىلدى. نەتىجىدە بۇ يىل 1-ئايدىن 10-ئايغىچە بۇ ناھىيىدىكى سودا ئورۇنلىرىنىڭ مال كىرگۈزۈش ئومۇمىي سومىسى 56 مىليون 630 مىڭ يۈەنگە، سودا ئومۇمىي كىرىمى 10 مىليون 485 مىڭ يۈەنگە يەتتى. بۇ، بۇ يىللىق ۋەزىپىدىن 33 مىليون 355 مىڭ يۈەن، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 7 مىليون 91 مىڭ يۈەن كۆپ.

ئۇلگىلىك يەككە تىجارەتچى

- گاپتوتوم رايون بويىچە ئىلغار يەككە تىجارەتچى ئابدۇشۇكۇر ھاجى توغرىسىدا ماقالە ئاتاۋۇلا

ئابدۇشۇكۇر ھاجى يەككە تىجارەتچى ئابدۇشۇكۇر ھاجى يەككە تىجارەت بىلەن شۇغۇللانغان 10 نەچچە يىلدىن بۇيان، پارتىيىنىڭ تۆرلۈك فائىدىجىن، سىياسەتلىرى ۋە دۆلەتنىڭ سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خىزمىتىگە دائىر قائىدە- نىزاملىرىغا ئىزچىل ئەمەل قىلىپ، ناتوغرا رەقابەتكە قارشى تۇرۇپ، ئادىل سودىنى قوغداش ئۇلگىسى بولدى.

ئانۇش شەھرىنىڭ سانائەت مالليرى بازىرىدىكى يەككە تىجارەتچى ئابدۇشۇكۇر ھاجى يەككە تىجارەت بىلەن شۇغۇللانغان 10 نەچچە يىلدىن بۇيان، پارتىيىنىڭ تۆرلۈك فائىدىجىن، سىياسەتلىرى ۋە دۆلەتنىڭ سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خىزمىتىگە دائىر قائىدە- نىزاملىرىغا ئىزچىل ئەمەل قىلىپ، ناتوغرا رەقابەتكە قارشى تۇرۇپ، ئادىل سودىنى قوغداش ئۇلگىسى بولدى.

ئانۇش شەھرىنىڭ سانائەت مالليرى بازىرىدىكى يەككە تىجارەتچى ئابدۇشۇكۇر ھاجى يەككە تىجارەت بىلەن شۇغۇللانغان 10 نەچچە يىلدىن بۇيان، پارتىيىنىڭ تۆرلۈك فائىدىجىن، سىياسەتلىرى ۋە دۆلەتنىڭ سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خىزمىتىگە دائىر قائىدە- نىزاملىرىغا ئىزچىل ئەمەل قىلىپ، ناتوغرا رەقابەتكە قارشى تۇرۇپ، ئادىل سودىنى قوغداش ئۇلگىسى بولدى.

ئانۇش شەھرىنىڭ سانائەت مالليرى بازىرىدىكى يەككە تىجارەتچى ئابدۇشۇكۇر ھاجى يەككە تىجارەت بىلەن شۇغۇللانغان 10 نەچچە يىلدىن بۇيان، پارتىيىنىڭ تۆرلۈك فائىدىجىن، سىياسەتلىرى ۋە دۆلەتنىڭ سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خىزمىتىگە دائىر قائىدە- نىزاملىرىغا ئىزچىل ئەمەل قىلىپ، ناتوغرا رەقابەتكە قارشى تۇرۇپ، ئادىل سودىنى قوغداش ئۇلگىسى بولدى.

ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ ھەقىقەتەن ئىسىل ئادەم ئىكەنسۇ، مېنى نۇرغۇن زىيادىن ساقلاپ قالدىڭىز» دەپ ، ئۇنىڭغا چىن دىلىدىن رەھمەت ئېيتتى. ئابدۇشۇكۇر ھاجىنىڭ بۇ ئىسىل خىسلىتى مۇشۇ بىر قېتىملا ئەمەس، ئۇ تىجارەت كەسپى بىلەن شۇغۇللانغاندىن بۇيان، بازار ئۈچىدە تېپىۋېلىپ ئۆز ئىگىسىگە قايتۇرغان نەق پۇل، پۇل چېكى ۋە ماددىي بۇيۇمنىڭ ئومۇمىي قىممىتى *150* مىڭ يۈەندىن ئاشتى.

تىجارىتى روناق تېپىپ، ئۆز ئەجرىنىڭ شېرىن مېۋىسىنى تېتىغان ئابدۇشۇكۇر ھاجى بېيىغاندا ئۆز ئالاھىدىلىكى بويىچە ئىشقا قويۇپ، تېخنىكا ئۇقتىدارىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئىلغار يەككە تىجارەتچى بولۇش توغرىسىدا تەربىيە بەردى. بەزى يەككە تىجارەتچىلەر باج تاپشۇرۇشقا قارشىلىق قىلىپ، باج خادىملىرى بىلەن جەدەللەشكەندە ئابدۇشۇكۇر ھاجى ئۇلارغا دۆلەتنىڭ باج سىياسىتىنى ئېنىق چۈشەندۈرۈپ، ئۇلارنىڭ باج تاپشۇرۇش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈرۈپ، باج تارماقلىرى بىلەن يەككە تىجارەتچىلەر ئارىسىدا ئىناق مۇناسىۋەت ئورنىتىشقا تىرىشتى. ئۇ يەنە ئۆزىنىڭ ئىلغار تەجرىبىسىنى ئاكتىپ سۆزلەپ بېرىپ، باشقا يەككە تىجارەتچىلەرنىڭ ئىلغار تەجرىبىلەرنى ئۆگىنىشىگە ياردەملەشتى ۋە يەككە تىجارەتچىلەرنى توغرا يولدا مېڭىپ، قانۇن يول قويغان دائىرە ئىچىدە ئادىل سودا قىلىشقا يېتەكلىدى.

ئىسلاھات، ئىشىكنى ئېچىۋېتىشنىڭ ئۆستۈرۈپ، باج تارماقلىرى بىلەن يەككە

قىسقا خەۋەرلەر

△ قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىلىك ئامانەت -قەرز كوپېراتىپلار بىرلەشمىسى بۇ يىل پاختا سېتىۋېلىش باشلانغاندىن بۇيان 100 مىليون 400 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، ھەرقايسى پاختا زاۋۇتلىرىنى ئىقتىسادىي كاپالەتكە ئىگە قىلدى.

خەلىپە ساۋۇت
ئەنۋەر ئابدۇشۇكۇر

△ ئۇرۇقلۇق بۇغداي يېتىشتۇرۇشنى ئاساس قىلغان يېڭسار ناھىيە ئۇچار يېزا قاغۇي 25-كەنت دېھقانلىرى بۇ يىل ئۆز يېزىسى ۋە قوشنا يېزىلاردىكى ئېھتىياجلىق ئورۇن ۋە شەخسلەرنى 77 مىڭ 500 كىلوگرام ئەلا سورتلۇق ئۇرۇقلۇق بۇغداي بىلەن تەمىنلىدى.

قادىر نىياز
تۇرسۇنجان قادىر

△ قۇمۇل شەھرى پالۋانتۇر يېزىسىنىڭ ئۇمۇمىي ئىقتىسادىي كىرىمى 5 يىلدا ئىككى يېرىم قاتلىنىپ، 100 مىليون يۈەنلىك يېزا بولۇپ قالدى.

گۈلزار غوپۇر

△ ماراليېشى ناھىيىسىنىڭ سېرىقبۇيا بازىرى بۇ يىلنىڭ بېشىدىن ھازىرغىچە 250 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 10 مىڭ مو بوز يەر ئېچىپ، دېھقانلارنىڭ ئىشلىشىگە بەردى.

ئابلەت تۇرا

△ ئاقتۇ ناھىيىسىنىڭ بارىن يېزىسى يېزا ئىگىلىك ماشىنا- سايمانلىرىنى سېتىۋالغۇچىلارنى ئىزچىل قوللاپ، مەبلەغ جەھەتتىن قۇلايلىق يارىتىپ بەرگەنلىكتىن، ھازىرغىچە كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر سېتىۋالغان چوڭ-كىچىك تراكتور 264 كە، توپا ئىتتىرىش ماشىنىسى 9 غا، ھەر خىل چاتما سايمان 613 كە يېتىپ، ماشىنا بىلەن تېرىقچىلىق قىلىش نىسبىتى % 90 كە يەتتى.

ئابدۇرېشت زۇنۇن

△ يوپۇرغا ناھىيىسىنىڭ ئاچچىق يېزىسىدىكى دېھقانلار 9-ئاينىڭ 25-كۈنىگىچە دۆلەتكە 14 مىڭ 415 دەن پاختا سېتىپ بېرىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 8.52 ھەسسە ئاشۇردى.

قادىر ئابدۇللا
ئاتىگۈل ئابدۇللا

△ لوپ ناھىيىسىنىڭ دول يېزىسىدىكى دېھقانلار 9-ئاينىڭ 17-كۈنىگە قەدەر دۆلەتكە 1 مىليون 546 مىڭ 39 كىلوگرام پاختا سېتىپ بەردى.

ئابدۇللا توختۇپلى

△ كېرىيە ناھىيىسىدە بۇ يىل 3800 مو بوز يەر ئېچىلىپ، 4100 مو يەر مەيدانلاشتۇرۇلدى، 1500 مو ئوتئوزا، تۆۋەن ھوسۇللۇق ئىنىز ئۆزگەرتىلدى.

ئابدۇللا مەتسدىق

△ پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ شاپتۇل يېزىسىدىكى دېھقانلار 9-ئاينىڭ 15-كۈنىگىچە دۆلەتكە 25 مىڭ دەن پاختا سېتىپ بەردى.

ياسىن تاھىر

ئاقتۇ ناھىيىسىنىڭ ئاقتۇ بازىرى بۇ يىل 9-ئايدىن بۇيان دېھقانچىلىقنىڭ بوش ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ 2000 مېتىر سۇ سىغىمىس ئۆستەڭ ياسىدى.
سۈرەتتە: دېھقانلار سۇ سىغىمىس ئۆستەڭ قۇرۇلۇشىدا.

ئابلەت ھۈسەين فوتوسى

تاقۇت داۋېنى يول ئاسراش، ئىشچىلارنىڭ تۇرمۇش، خىزمەت شارائىتىنى ياخشىلاشتا يېڭى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **يالقۇن قادىر** خەۋەر قىلدى: ئانۇش ناشيول ئۇ چاستىكسىنىڭ تاقۇت داۋېنى يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان يول ئاسراش، داۋېن قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىش، ئىشچىلارنىڭ تۇرمۇش، خىزمەت شارائىتىنى ياخشىلاش جەھەتلەردە يېڭى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈپ، مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ كۆپ قېتىم تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى.

تاقۇت داۋېنى ئانۇش شەھىرى بىلەن قەشقەر شەھىرىنىڭ ئوتتۇرىسىغا جايلاشقان بولۇپ، بۇ داۋېندىكى 13 ئىشچى دۆلەت يولى 314-لىنىيىسىنىڭ 13 كىلومېتىر بۆلۈكىنى ئاسراش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان. بۇ داۋېندىكى ئىشچىلار كاتاڭلارنى ئوڭشاش، يول ئۈلىنى كېڭەيتىش، ئاتكوس رەتلەش قاتارلىق ئىشلارنى ئۆلچەم بويىچە پۈختا ئىشلەپ، ياخشى يول نىسبىتىنى يىلمۇ يىل ئۆستۈرۈپ، قاتناشنىڭ راۋانلىقىغا كاپالەتلىك قىلدى. ئۇلار 9-ئاينىڭ ئاخىرىغىچە ياخشى يولنى 7 كىلومېتىرغا، ئوتتۇرا دەرىجىلىك يولنى 6 كىلومېتىرغا يەتكۈزۈپ، ناچار يول بولماسلىقنى ئىشقا ئاشۇردى.

تاقۇت داۋېنى تاشيول ئاسراش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش بىلەن بىللە باغۋارانلاشتۇرۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، سايلىقتىن يەر ئېچىپ، داۋېن ئىتراپىغا ۋە يول بويلىرىغا كۆچەت تىكىپ، ئورمان بەلۋېغى ھاسىل قىلىپ، قاقاسلىقنى كىشىلەر سەيلە - ساياھەت قىلىدىغان ئارامگاھقا ئايلاندۇردى، يولنىڭ ئىككى ياقىسىغا 11 مىڭ 390 تۇپ كۆچەت تىكىپ ياخشى پەرۋىش قىلىپ، تاشيول ۋە داۋېن بېغى ئېھتىياجىغا لايىق يانقۇزۇپ 57 مو يەر ئېچىپ مېۋىلىك باغ بىنا قىلدى.

بۇ داۋېن يەنە 880 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ 726 مېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئۇزۇم تېلى كارىدورى بەرپا قىلدى، باغ يوللىرىنى قارىمايلاشتۇردى، باغ ئېچىگە قۇدۇق قېزىپ، سۇ مۇنارىسى ياساپ، دەل-دەرەخلەرنى سۇغىرىدىغان ۋە ئېچىدىغان سۇنى ھەل قىلدى. داۋېن ئىشچىلىرى باغ ئېچىدىكى بوش يەرلەرگە كۆكتات، قوغۇن، تاۋۇز تېرىپ ئۆزىنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرۇپلا قالماي، يەنە باشقا داۋېنلەرنى مېۋە، كۆكتات بىلەن تەمىنلىدى. بۇ داۋېن يەنە ئۇچاستكا، باش ئۇچاستكىنىڭ ياردىمى بىلەن 786 كۋادرات مېتىر ئاشخانا، ئولتۇراق ئۆي، ماشىنا قويۇش ئۆيى قاتارلىقلارنى سېلىپ، داۋېن شارائىتىنى ياخشىلىدى، داۋېن قوروسىنى قارىمايلاشتۇردى، مەنزىرە كۆچەتلىرىنى تىكىپ داۋېن مۇھىتىنى گۈزەللەشتۈردى، رەڭلىك تېلېۋىزور، ئۇنىتالغۇ، بېلىيارت تاختىسى، تۈرلۈك گېزىت - ژۇرنال قاتارلىقلارنى تولۇقلاپ، ئىشچىلارنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى جانلاندۇردى. تاقۇت داۋېنى يۇقىرىقدەك نەتىجىلىرى بىلەن يەنە 880 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، ئۇچاستكىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇپ، ئىشچىلارنىڭ تۇرمۇش شارائىتىنى ياخشىلاشقا كۈچ چىقاردى. ئۇ يەنە يولسىزلىق قىلغان بەزى يەككە تىجارەتچىلەرگە ئۈنۈملۈك خىزمەت ئىشلەپ، ئۇلارغا مەدەنىي سودا قىلىش، خېرىدارلارغا ياردەملەشتى ۋە يەككە تىجارەتچىلەرنى توغرا يولدا مېڭىپ، قانۇن يول قويغان دائىرە ئىچىدە ئادىل سودا قىلىشقا يېتەكلىدى.

ئىسلاھات، ئىشكىنى ئېچىۋېتىشنىڭ چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ، سودا-سانائەت مالليرى بازىرىنىڭ كۆلىمى بارغانسېرى كېڭەيدى، يەككە تىجارەتچىلەرمۇ ئۇزلۇكسىز تۇردە كۆپەيدى، بازارلار ئاۋاتلاشتى. لېكىن بۇنىڭغا ئەگىشىپ، يەككە تىجارەتچىلەر بىلەن خېرىدارلار، يەككە تىجارەتچىلەر بىلەن سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خادىملىرى ئوتتۇرىسىدا قىسمەن تالاش-تارتىشلار يۈز بېرىپ تۇردى. بۇنداق چاغلاردا ئۇ ئۆزىنىڭ سودا ئىشلىرىنى تاشلاپ قويۇپ، ئىككى تەرەپ ئوتتۇرىسىدىكى تالاش - تارتىشلارنى ئۆزئارا كېلىشتۇرۇپ، سودا بازىرىنىڭ تىنچ، ئىنتىپاق بولۇشىغا كۈچ چىقاردى. ئۇ يەنە يولسىزلىق قىلغان بەزى يەككە تىجارەتچىلەرگە ئىدىيۋى خىزمەت ئىشلەپ، ئۇلارغا مەدەنىي سودا قىلىش، خېرىدارلارغا باج خادىملىرى بىلەن جەدەللەشكەندە ئابدۇشۇكۇر ھاجى ئۇلارغا دۆلەتنىڭ باج سىياسىتىنى ئىنىق چۈشەندۈرۈپ، ئۇلارنىڭ باج تاپشۇرۇش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۇرۇپ، باج تارماقلىرى بىلەن يەككە تىجارەتچىلەر ئوتتۇرىسىدا كۆۋرۈكلۈك رول ئويناندى. ئۇ يەككە تىجارەتچىلەرگە مەدەنىيلىك، ئەدەبلىك، ئادىل ھەم سەمىمىي بولۇش توغرىسىدا تەربىيە ئىشلەپلا قالماي، ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن ئۇلارغا ئۈلگە بولدى. 1984-يىلى خوتەن شەھىرىدىن كەلگەن بىر مال سېتىۋالغۇچى ئابدۇشۇكۇر ھاجىدىن مال سېتىۋېلىپ، قايتىشىدا 40 مىڭ يۈەن نەق پۇل سېلىنغان سومكىنى ئۇنىڭ دۇكىنىدا ئونتۇپ قېلىپ كېتىپ قالدى، ئابدۇشۇكۇر ھاجى سومكىنى ئېچىپ ئىچىدە نۇرغۇن پۇل بارلىقىنى كۆردى، ئۇ دەرھال پۇلنى يوقىتىپ قويغۇچىنى ئىزدەپ تېپىپ، پۇلنى ئىگىسىگە ساق تاپشۇرۇپ بەردى. بۇنىڭدىن ئىنتايىن تەسىرلەنگەن پۇل ئىگىسى ئابدۇشۇكۇر ھاجىنىڭ قولىنى چىڭ سىقىپ تۇرۇپ، «سىز پۇل چېكى ۋە ماددىي بۇيۇمىنىڭ ئومۇمىي قىممىتى 150 مىڭ يۈەندىن ئاشتى.

تىجارىتى روناق تېپىپ، ئۆز ئەجرىنىڭ شېرىن مېۋىسىنى تېتىغان ئابدۇشۇكۇر ھاجى بېيىغاندا ئەل-يۇرتىنى ئۇنتۇپ قالمىدى. 1992-يىلى 118 مىڭ يۈەن مەبلەغ سەرپ قىلىپ، ئازغان كەنتىنىڭ ماشىنىلاشقان قۇدۇق قازدۇرۇپ، يۇرتداشلىرىنى پاكىز سۇ ئىچىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى. 1996- يىلى ئازغان كەنت باشلانغۇچ مەكتىپىگە 3500 يۈەن قىممىتىدە 12 تونىنا كۆمۈر يەتكۈزۈپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ قىشلىق ئىسسىنىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىۋېلىشىغا ياردەم بەردى. بۇ يىل يەنە ئۆزى باشلامچى بولۇپ، كەنتتىكىلەردىن 15 مىڭ يۈەن مەبلەغ توپلاپ، كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ ئىشخانا قۇرۇلۇشىغا ياردەم قىلدى. ئازغان كەنتى بوغۇز دەريالىسىغا يېقىن بولغانلىقتىن، ھەر يىلى كەلكۈن مەزگىلىدە بۇ كەنتتىكىلەرنىڭ ھاياتى ۋە مال - مۈلكى تەھدىتكە ئۇچراپ تۇراتتى. بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، قىزىلسۇ ئوبلاستلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بوغۇز دەريالىسىغا توسما ياساشنى قارار قىلدى. بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان ئابدۇشۇكۇر ھاجى توسما قۇرۇلۇشىغا مەسئۇل بولۇشنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىپ، بىر تەرەپتىن، توسما قۇرۇلۇشىغا مەسئۇل بولسا، يەنە بىر تەرەپتىن، ئاممىنى مەبلەغ توپلاشقا سەپەرۋەر قىلىپ، توسما قۇرۇلۇشىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا يېتەكچىلىك قىلدى.

ئابدۇشۇكۇر ھاجى يۇقىرىقىدەك نەتىجىلىرى بىلەن 1987-يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە ئىلغار يەككە تىجارەتچى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ نەمۇنىچىسى بولۇپ تەقدىرلەندى ھەمدە قىزىلسۇ ئوبلاستلىق، شەھەرلىك يەككە ئەمگەكچىلەر جەمئىيىتىنىڭ مۇدىرى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق يەككە ئەمگەكچىلەر جەمئىيىتىنىڭ ھەيئەت ئەزاسلىق ۋەزىپىسىگە تەينىلەندى.

يوپۇرغا ناشيول ئۇچاستكىسىنىڭ يول مەمۇرىيىتى كادىرى، كومپارتىيە ئەزاسى مۇختەر يۈسۈپ خىزمەتتە ئەستايىدىل بولۇپ، تەشكىل تاپشۇرغان تۇرلۇك ۋەزىپىلەرنى سۈپەتلىك ئاشۇرۇپ بۇرۇنداپ، كۆپ قېتىم ئىلغار خىزمەتچى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى نەمۇنىچىسى، مۇنەۋۋەر ئىختىيارىي مۇخبىر بولۇپ باھالىنىپ تەقدىرلەندى ۋە مۇكاپاتلاندى.

سۈرەتتە: مۇختەر يۈسۈپ (ئوڭدا) خىزمەتداشلىرى بىلەن بىللە كەسپىي ئۆگىنىش ئۇسسۇنى.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مامۇت ئەيسا** فوتوسى

مىجىت هاجى، ئابدۇرېھىم هاجى ئاكا - ئۇكىلار ئۈمىد باشلانغۇچ مەكتىپى قۇردى

سۈرەتلىك خەۋەر

يوپۇرغا ناھىيىسىنىڭ ئەشمە يېزا كۆكچى 7 - كەنتىدىكى ئاكا - ئۇكا مىجىت هاجى بىلەن ئابدۇرېھىم هاجى قەشقەر، ئۈرۈمچى قاتارلىق جايلاردا تىجارەت قىلىپ پۇل تاپقان بايلارنىڭ بىرى. ئۇلار بېيىغاندا مائارىپ ئىشلىرى ئۈچۈن سېخىي قولىنى سۇنۇشنى ئۇنتۇمىدى. ئۇلار ئانا يۇرتى كۆكچىدە ئۈمىد باشلانغۇچ مەكتىپى قۇرۇش ئۈچۈن 450 مىڭ يۈەن مەبلەغ چىقىرىپ، بۇ يىل 3 - ئايدا ئىش باشلىغانىدى. كۆلىمى 700 كۋادرات مېتىر كېلىدىغان بۇ مەكتەپ 9 - ئاينىڭ ئاخىرىدا پۈتۈپ، ئىشلىتىشكە تاپشۇرۇپ بېرىلدى. يوپۇرغا ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يېقىندا بۇ مەكتەپنىڭ ئوقۇش باشلىغانلىقىنى تەبرىكلەش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى. مۇراسىمدا جايلار ۋە شەخسلەر مەكتەپكە 40 مىڭ يۈەن پۇل ئىئانە قىلدى.

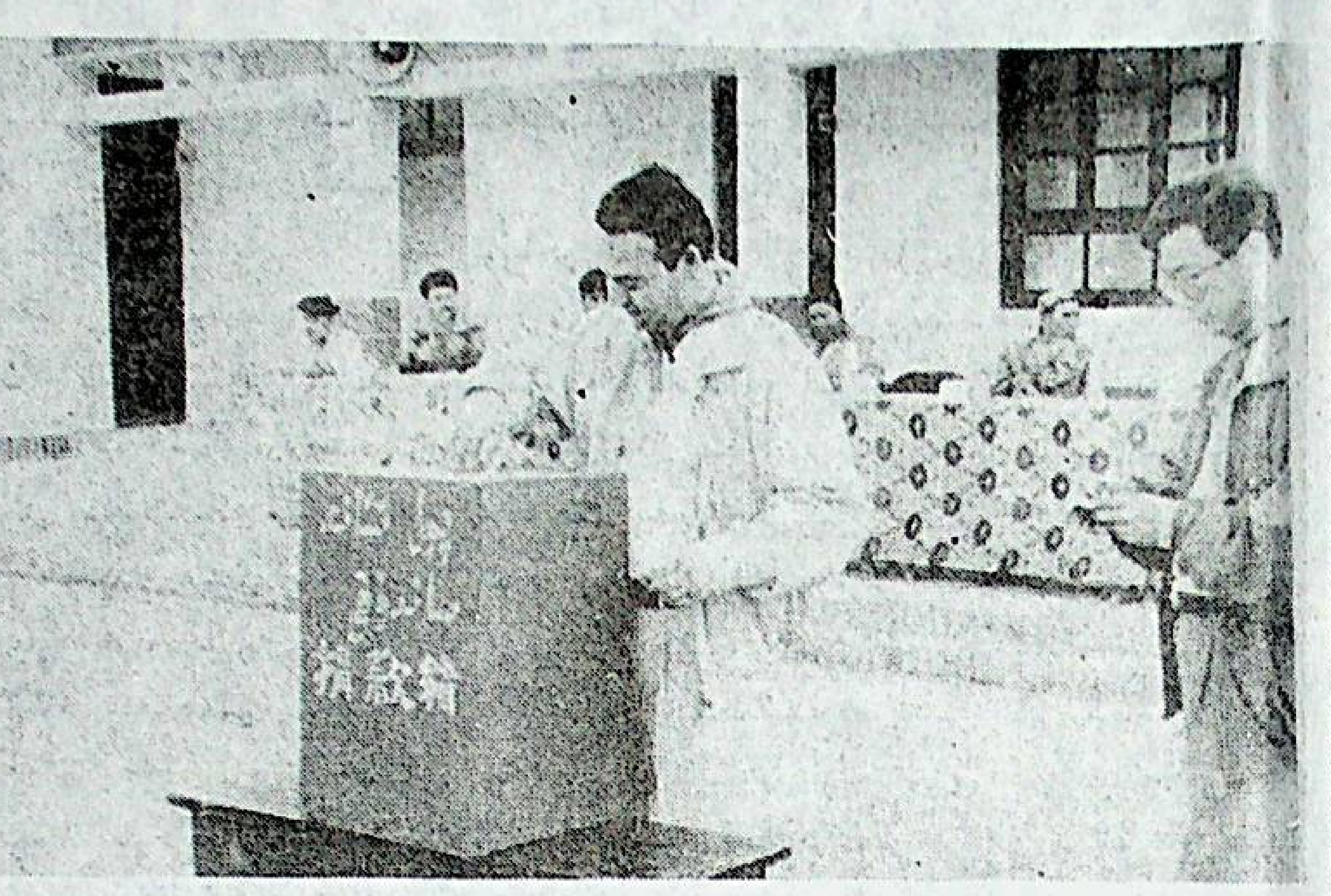

سۈرەتتە: يوپۇرغا ناھىيىسىنىڭ رەھبەرلىرى پۇل ئىئانە قىلماقتا.

مۇرات تۇرسۇن خەۋىرى، فوتوسى

قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك 8 مەكتەپ قوشۇۋېتىلدى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەكتەپلەردىكى مەبلەغ يېتىشمەسلىك، ئىقتىدارلىق ئوقۇتقۇچى، زۆرۈر ئەسلىھەلەر كەم بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، يېقىندا قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك 8 مەكتەپ قوشۇۋېتىلدى.

قۇمۇل ۋىلايىتىدە كۆپ يىللاردىن بۇيان ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەكتەپلەرنى ھەرقايسى تارماقلار باشقۇرغانلىقتىن بۇ مەكتەپلەردە مەبلەغ قىس، ئوقۇتقۇچىلار، تەجرىبە قوراللىرى كەمچىل بولۇپ، ئوقۇتۇش سۈپىتى تۆۋەن ئىدى. ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ كۆپ قېتىم مۇھاكىمە قىلىشى بىلەن يېقىندا 8 مەكتەپ قوشۇۋېتىلدى. بۇنىڭ ئىچىدە كەسىپ جەھەتتە ئۆزئارا يېقىن بولغان يېزا ئىگىلىك تېخنىكومى، يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى، ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە مەكتىپى بىرلەشتۈرۈلۈپ، يېزا ئىگىلىك تېخنىكومىغا ئۆزگەرتىلدى. ۋىلايەتلىك مالىيە مەكتىپى، ئىقتىساد باشقۇرۇش كادىرلىرىنى تەربىيىلەش مەركىزى، سودا تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى، سانائەت مەكتىپى، تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى بىرلەشتۈرۈلۈپ ۋىلايەتلىك سانائەت كەسپىي تېخنىكومىغا ئۆزگەرتىلدى.

بۇ مەكتەپلەرنىڭ ئۆزئارا قوشۇۋېتىلىشى مەكتەپلەرنىڭ مەبلەغ، ئىختىساسلىق خادىملاردىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىشى ۋە ئىقتىسادنى تېز تەرەققىي قىلدۇرۇشىغا پايدىلىق.

بۇ بازار قانداق قىلىپ 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش سۈرئىتىنى تېزلەتتى؟

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ياقۇپجان ھىلاخۇن**

بورتالا شەھىرىنىڭ شىياۋيىڭپەن بازىرى شەھەرنىڭ غەربىي قىسمىغا جايلاشقان يېرىم دېھقانچىلىق، يېرىم چارۋىچىلىق رايونى، بازار بويىچە 14 ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ، 5 ئوقۇتۇش نۇقتىسى بار. يېقىنقى 3 يىلدىن بۇيان بۇ بازار 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇشنى ئەستايىدىل چىڭ تۇتتى. 1994 - يىلى 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇشقا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ رەھبەرلىك، يېتەكچىلىكنى كۈچەيتتى. مائارىپ سېلىنمىسىنى كۆپەيتىپ مەكتەپ شارائىتىنى ياخشىلاپ، 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش قەدىمىنى تېزلەتتى. بۇنىڭ بىلەن نۆۋەتتە بازار بويىچە ئوقۇش يېشىدىكى بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى % 99كە، مەكتەپ پۈتتۈرۈش نىسبىتى % 100كە، باشلانغۇچ مائارىپنىڭ ئومۇملىشىش نىسبىتى % 99.7كە يەتتى. ئوقۇغۇچىلارنىڭ تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپكە ئۆرلەش نىسبىتى % 98.2كە، مەكتەپ پۈتتۈرۈش نىسبىتى % 100كە يېتىپ، بازارنىڭ 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش نىسبىتى شەھەر بويىچە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى.

بۇ بازار 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش سۈرئىتىنى تېزلىتىشتە مۇنۇ خىزمەتلەرنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىدى:

گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپنى مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزدى. «9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش» پىلانىنى تۈزۈپ، تۈرلۈك خىزمەتلەرنى پۇختا قانات يايدۇردى. رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ھەر يىلى 2 قېتىمدىن 3 قېتىمغىچە 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپ خىزمىتى يىغىنى چاقىرىپ، پۈتۈن يىللىق مائارىپ خىزمىتى پىلانىنى خەلق ۋەكىللىرىنىڭ قاراپ چىقىشىغا سۇنۇپ، مۇھىم مەسىلىلەرنى مۇزاكىرە قىلىپ ھەل قىلدى. ئۇلار يەنە 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇشنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش نىزامى ۋە تەدبىرلىرىنى تۈزۈپ يولغا قويدى. بۇنىڭ بىلەن 3 يىلدىن بۇيان ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەكتەپ پۈتتۈرۈش نىسبىتى بىلەن ئۆرلەپ ئوقۇش نىسبىتى تېز ئاشتى. 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپ خىزمىتى مۇئەييەن نەتىجىلەرگە ئېرىشىپ، ئاپتونوم رايوننىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش ئۆلچىمىگە يەتتى.

2) تەشۋىقات - تەربىيە كۈچەيتىلىپ، پۈتۈن جەمئىيەت مائارىپقا كۆڭۈل بۆلىدىغان، ئەۋلادلارنىڭ تەربىيىلىنىشىگە كۆڭۈل بۆلىدىغان ياخشى ۋەزىيەت بارلىققا

تەشۋىقات - تەربىيە سالمىقىنى ئاشۇردى. ھەر يىلى مائارىپ خىزمىتى يىغىنى ئېچىلغاندا كوچىلارغا چىقىپ تەشۋىق قىلىش، لوزۇنكا ئېسىپ، شوئار چاپلاش، ماتېرىيال بېسىپ تارقىتىش قاتارلىق ئۇسۇللاردىن پايدىلىنىپ ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۇ جەھەتتىكى تونۇشى ۋە ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى. بۇنىڭ بىلەن ھەممە ئادەم مائارىپقا كۆڭۈل بۆلىدىغان، ئوقۇتقۇچىلارنى ھۆرمەتلەيدىغان ياخشى كەيپىيات بارلىققا كەلدى. ھازىر بازار بويىچە 3 تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ھەممىسىدە «8دە يۇرۇشلەشكەن بولۇش» ئىشقا ئاشتى. 14 ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپتە خەتەرلىك دەرسخانىلار تۈگىتىلدى. تولۇقسىز ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردە مەكتەپ ھويلىلىرىنىڭ كۆكەرتىلىش كۆلىمى 37 مىڭ 214 كۋادرات مېتىرغا يېتىپ، مەكتەپ مۇھىتى ياخشىلاندى.

3) ئوقۇتقۇچىلارنىڭ تۇرمۇش تەمىناتىنى ياخشىلاش ۋە كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىلىپ، ئوقۇتۇش سۈپىتى ئۆستۈرۈلدى. بازار ئوقۇتقۇچىلارنىڭ تۇرمۇش تەمىناتىنى ياخشىلاپ، ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى مۇقىملاشتۇرۇشنى ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشتىكى مۇھىم تەدبىر قاتارىدا چىڭ

تۇرمۇش مۇھىتىنى ياخشىلاپ بەردى. ئوقۇتقۇچىلارنى كەسپىي جەھەتتە تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بەردى. ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ دىپلوم ئالغان ئوقۇتقۇچىلارنى 100 يۈەندىن 300 يۈەنگىچە مۇكاپاتلىدى. يېڭى دەۋردىكى مەكتەپ باشقۇرۇش خىزمىتىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن، مەكتەپ مۇدىرلىرىنى تەربىيىلەپ يېتىشتۈرۈشكىمۇ ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈپ، بازاردىكى 14 باشلانغۇچ مەكتەپ مۇدىرلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر قېتىمدىن مەكتەپ باشقۇرۇش ئىلمى بويىچە تەربىيىلەپ چىقتى. ھازىر كەسىپ، تېخنىكا ۋەزىپىسىگە تەكلىپ قىلىنغان باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى % 97.8كە، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى % 91.9كە يەتتى.

4) مائارىپ خىراجىتىنى كۆپەيتىپ، مەكتەپ شارائىتىنى ئۈزلۈكسىز ياخشىلىدى. تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ، ئىقتىسادچىللىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇش پائالىيىتى ئارقىلىق ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ خىراجىتىنى يىلمۇ يىل ئاشۇردى. 3 يىلدىن بۇيان مەكتەپ شارائىتىنى ياخشىلاشقا

پىچاندىكى خەلق ئەسكەرلىرىنىڭ تۆمۈريول قوغداش شۆبە ئەترىتى ئۇدا 3 يىل ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالاندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئالىمجان ئىسمايىل** خەۋەر قىلىدۇ: پىچان ناھىيىسىدىكى خەلق ئەسكەرلىرىنىڭ تۆمۈريول قوغداش شۆبە ئەترىتى 1994 - يىلدىن ئېتىبارەن ئاپتونوم رايون ۋە ئۈرۈمچى تۆمۈريول قوغداش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن ئۇدا 3 يىل تۆمۈريول بىرلەشمە مۇداپىئە خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالاندى.

1993 - يىلى 8 - ئايدا يۇقىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن 24 خەلق ئەسكىرىدىن تەشكىللەنگەن تۆمۈريول قوغداش شۆبە ئەترىتى قۇرۇلغان كۈندىن باشلاپ ئەترەت ئەزالىرىغا بولغان تەربىيىنى كۈچەيتىپ، تۈرلۈك مەسئۇلىيەت تۈزۈملىرىنى تۈزدى ۋە مۇكەممەللەشتۈردى. ئەترەت ئەزالىرىنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيىسى بىر قەدەر تۆۋەن، خىزمەت ئىقتىدارى ئاجىز بولۇشتەك ئەھۋاللارغا ئاساسەن، ئۇلارنى «تۆمۈريول قانۇنى»، «ئامانلىق ساقلاش بويىچە جازالاش نىزامى»، «ئوتتىن مۇداپىئە كۆرۈش نىزامى»، «ئاساسىي قانۇن»، «جىنايى ئىشلار قانۇنى» قاتارلىق قانۇن -نىزاملارنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قانۇن بويىچە ئىش كۆرۈش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى. شۇنىڭدىن بۇيان خەلق ئەسكەرلىرى ئۆز رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرۇپ، ج خ تارماقلىرىغا يېقىندىن ماسلىشىپ، پەۋقۇلئاددە زور ئوغرىلىق جىنايىتى ئۆتكۈزگەن جىنايەت گۇماندارىدىن بىرنى قولغا چۈشۈردى، تۆمۈريول ئۈسكۈنىلىرىنى ئوغرىلاش دېلوسىدىن 82نى، ماددىي ئەشيا ئوغرىلاش دېلوسىدىن 5نى پاش قىلىپ، 86 جىنايەت گۇماندارىنى ج خ تارماقلىرىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 15 مىڭ ۋاگوننى تەكشۈرۈپ، كۆرۈلگەن مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلدى. بۇ جەرياندا 20 نەچچە خەلق ئەسكىرى خىزمەتتە كۆرۈنەرلىك نەتىجە ياراتقانلىقى ۋە پاك - دىيانەتلىك بولغانلىقى ئۈچۈن مۇكاپاتلاندى.

ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى قانۇن مۇلازىملىق ئورۇنلىرى ئۆز رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرماقتا

بۇ بازار 9 يىللىق مەجبۇرىيەت ماارىپىنى ئۇمۇملاشتۇرۇش سوۋېتىنى تېزلىتىشتە مۇنۇ خىزمەتلەرنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىدى:

1) رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، بۇ خىزمەتنى كۈچلۈك تەشكىلىي كاپالەتكە ئىگە قىلدى. 1994- يىلى بازارلىق پارتكوم شۇجىسى گۈرۈپپا باشلىقلىقىنى، 1 مۇئاۋىن شۇجى بىلەن 1 مۇئاۋىن بازار باشلىقى مۇئاۋىن گۈرۈپپا باشلىقلىقىنى ئۈستىگە ئالغان رەھبەرلىك

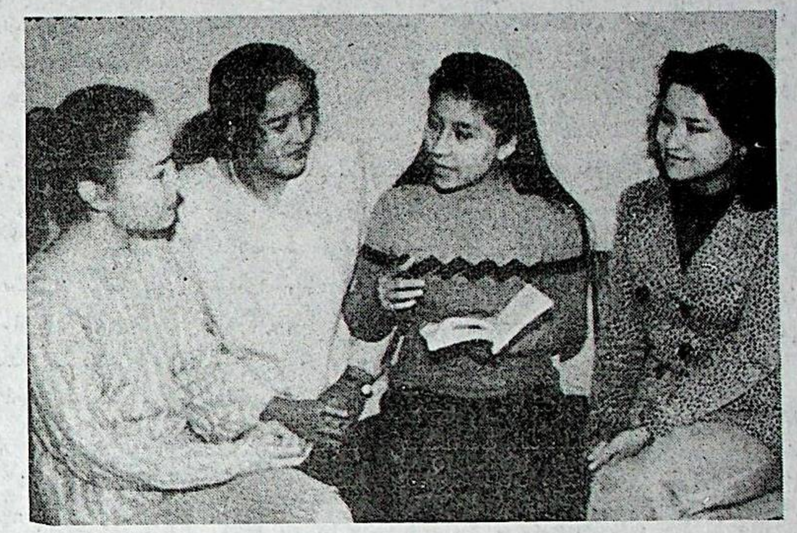

ئۇيغۇر مۇقاملىرىنى ئىجرا قىلىۋاتقان ئۇيغۇر ئۇسسۇلچىلار

ئۈرۈمچى شەھەرلىك 11 - باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ياش ئوقۇتقۇچىسى راھىلە تۇرسۇن زېھنىي كۈچىنى ياش ئۆنچىلارنى تەربىيىلەشكە سەرپ قىلىپ دەرس ئۆزلەشتۈرۈش نىسبىتىنى 100% كە يەتكۈزدى. ئۇ يەنە بۇ يىل 4 - ئايدا «تىياншان» رايونى بويىچە ئۆنكۈرۈلگەن ياش ئوقۇتقۇچىلارنىڭ تىل - ئەدەبىياتىنى دەرس ئۆتۈش بويىچە ماھارەت كۆرسىتىش مۇسابىقىسىدە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: راھىلە ياش ئوقۇتقۇچىلار بىلەن دەرس پىلانى تۈزمەكتە.

ئايتۇرسۇن مۆمىن فوتوسى

ئۇيغۇر ئۇسسۇلى دەرسلىكى تۈزۈپ چىقىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇلھەي ئابدۇل ھەق** خەۋىر قىلىدۇ: شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتى 22- ئۆكتەبىر چۈشتىن كېيىن ئۇسسۇل ئوقۇتقۇچىلىرى، ئۇسسۇل ئىجادىيەتچىلىرى، تەتقىقاتچى - مۇتەخەسسىسلەرنى تەكلىپ قىلىپ، بىرلىككە كەلگەن تۇنجى ئۇيغۇر ئۇسسۇلى دەرسلىكىنىڭ تۈزۈپ چىقىلغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى.

ئۆزاق تارىخقا، مول مەزمۇن ۋە ھەرىكەت بايلىقىغا، ئۆزگىچە قانۇنىيەت ۋە خاسلىققا ئىگە ئۇيغۇر ئۇسسۇلىنىڭ ھەرىكەت شەكلى بولسىمۇ، يازما شەكلى بولمىغاندىكى؛ 40 نەچچە يىل مابەينىدە پارتىيە، ھۆكۈمىتىنىڭ غەمخورلۇقى، پىشقەدەم ئوقۇتقۇچى - ئۇسسۇلچىلارنىڭ جاپالىق ئىزدىنىشى، تەتقىق قىلىشى نەتىجىسىدە دەرسلىكلەر تۈزۈلۈپ، نۇرغۇن ئىز باسار تەربىيىلەنگەن بولسىمۇ، لېكىن ھەر خىل سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن بىرلىككە كەلگەن سىستېمىلىق دەرسلىك تۈزۈپ چىقىلمىغانلىقى. سەنئەت ئىنستىتۇتى ۋە ئۇسسۇل فاكۇلتېتى رەھبەرلىكى بۇ ئىشقا جىددىي تۈتۈش قىلىدى. پىشقەدەم ئوقۇتقۇچى، مۇتەخەسسىسلەرنىڭ ياردىمى، دوتسېنت ئىنايەت قۇربانىنىڭ 2 يىللىق جاپالىق مېھنىتى نەتىجىسىدە بۇ خاسىيەتلىك ئىش ئورۇندىلىپ، ئۇيغۇر ئۇسسۇلى ئوقۇتۇشى بىرلىككە كەلگەن سىستېمىلىق دەرسلىك ئاساسىغا، ئۇسسۇلچىلىق بىر قەدەر پۇختا نەزەرىيىۋى ئاساسقا ئىگە قىلىندى.

ئاممىنىڭ ھۆرمىتىگە ئېرىشكەن دىنىي زات

غۇلجا ناھىيىسى جېلىلىۋۇزى بازىرى چوڭ مەسچىتنىڭ ئىمامى، غۇلجا ناھىيىلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ ھەيئىتى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى، غۇلجا ناھىيىلىك ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ دائىمىي ھەيئەت ئەزاسى مۇتەللىپ ئىمام دىنىي زاتلارنى قانۇنلۇق دىنىي پائالىيەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىشقا، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشقا، مائارىپنى قوللاپ ئومۇمنىڭ ئىشلىرىغا كۆڭۈل بۆلۈشكە يېتەكلىدى ھەم ئۆزى باشلامچى بولدى.

مۇتەللىپ ئىمام 1985 - يىلى جېلىلىۋۇزى چوڭ مەسچىتىنىڭ ئىماملىق ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغاندىن بۇيان، پارتىيىنىڭ مىللىي، دىنىي سىياسىتىنى ئۆگەنىدى ھەم جامائەتكە تەشۋىق قىلدى. ئىناپ - دىيانەت بىلەن ئىمامەتچىلىك قىلىپ نامازغا چۈشۈرۈش، خەتنە قۇرئان ئوقۇش، نىكاھ ئوقۇشقا ئوخشاش ئىشلارنى خالىس قىلدى. مۇتەللىپ ئىمام يېتەكچىلىكىدىكى 5 كىشىلىك نەزىر-چىراغ، توي - تۆكۈنلەرنى ئاددىي - سادىدا ئۆتكۈزۈش گۇرۇپپىسىنىڭ ھەشەمەتچىلىككە قارشى تۇرۇش، ناچار، قالاق قائىدە - يوسۇنلارنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش توغرىسىدا چىقارغان تەشەببۇسىنىڭ تۈرتكىسىدە جېلىلىۋۇزى بازىرىدا نەزىر - چىراغ، توي - تۆكۈن ئاددىي - سادىدا ئۆتكۈزۈلۈشكە يۆزلەندى. مۇتەللىپ ئىمام دىنىي زاتلارنى مائارىپنى قوللاشقا، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشقا يېتەكلىدى. ئۇ سائەت رېمونتچىلىق كەسپى بىلەن ئۆز تۇرمۇشىنى قامداپلا قالماي، ھەر دۈشەنبە كۈنى ھەقسىز سائەت رېمونت قىلدى. بىر نەچچە يىلدىن بۇيان ئۇ مەسچىت باشقۇرۇش ھەيئەتلىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ مەسچىت كىرىمىدىن 2500 يۈەننى مەكتەپكە، نامراتلارغا ۋە يېتىم - يېسىرلارغا ياردەم قىلدى. بۇ يىل ناھىيىلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپكە 700 يۈەن، نامرات ئائىلىلەرگە 50 - 60 يۈەنگىچە پۇل ۋە ماددىي بۇيۇم ياردەم قىلدى.

يىلدا كېلىدىغان 2 ھېيتتا مەسچىتكە ئىئانە قىلىنغان 3000 يۈەن قىممەتلىدىكى ماددىي بۇيۇمنى نامرات ئائىلىلەرگە بۆلۈپ بەردى.

مۇتەللىپ ئىمام جامائەتنى توغرا يولغا باشلاش بىلەن بىرگە ئۆزىنىڭ 5 پەرزەنتىنى مەكتەپتە ئوقۇتۇپ ئۇلارنى ياراملىق قىلىپ تەربىيىلەپ چىقتى. چوڭ ئوغلى بىلەن 2- ئوغلى شىنجاڭ يېزائىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتىنى، 3- ئوغلى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنى پوتتۇرۇپ خىزمەتكە چىقتى.

4- پەرزەنتى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئوقۇۋاتىدۇ. مۇتەللىپ ئىمام قانۇنلۇق دىنىي پائالىيەت بىلەن شۇغۇللىنىپ دىنىي زاتلارغا ئولگە بولۇپ، ئاممىنىڭ ھۆرمىتىگە ئېرىشتى، ئۇ ناھىيە، ۋىلايەت تەرىپىدىن كۆپ قېتىم تەقدىرلەندى. ئۇ باشقۇرۇۋاتقان مەسچىت «5تە ياخشى مەسچىت»، ئۆزى «5تە ياخشى ئىمام» بولۇپ تەقدىرلەندى.

تۇرغۇن ئىبراھىم

دۆلەتباغ يېزىسى دىنىي ئىشلارنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى كۈچەيتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ئوبۇلقاسىم غوپۇر، يۈسۈپجان ئىسمايىل** خەۋىر قىلىدۇ: قەشقەر شەھرىگە قاراشلىق دۆلەتباغ يېزىسى جەمئىيەت ئانالىلىقىنى مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىگە بىرلەشتۇرۇپ، دىنىي ئىشلارنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى كۈچەيتتى.

يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى خەلق ئامىسىنى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 7- نومۇرلۇق ھۆججىتى، ئاپتونوم رايونىنىڭ 5 - نومۇرلۇق ھۆججىتىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارغا شىنجاڭدىكى ئاساسىي خەۋپىنىڭ مىللىي بۆلگۈنچىلەردىن، قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتلەردىن كېلىدىغانلىقىنى ئېنىق تونۇتتى. يېزىدا پارتكوم شۇجىسى، كەنتلەردە ياچېيكا شۇجىسى، مەسچىتتە ئىمام مەسئۇل بولۇش، باشقا ھەيئەتلەر ماسلىشىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، ئۇلارنىڭ مەسئۇلىيىتىنى ئېنىق بېكىتىپ، دىنىي پائالىيەتلەرنىڭ نورمال بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇردى، يۇقىرى دەرىجىلىك تارماقلارنىڭ دىنىي ئىشلارنى باشقۇرۇش توغرىسىدىكى يولىورۇقلىرىنى، شەھەرنىڭ دىنىي ئىشلارنى باشقۇرۇشتىكى 7 تۈرلۈك تۈزۈمىنى تەشۋىق قىلىپ ئاممىنىڭ قانۇن ئېڭىنى ئۆستۈردى. «13كە رۇخسەت قىلماسلىق» بەلگىلىمىسىنى تۈزۈپ مەسچىتلەرگە تارقىتىپ بەردى. يېزىدىكى 65 دىنىي پائالىيەت سورۇنىدىكى دىنىي زاتلارنى چىددىي پەيتلەردە 15 كۈندە 1 قېتىم، ئارسال پەيتلەردە ھەپتىدە 1 قېتىم پارتىيەمىزنىڭ مەللەتلەر، دىن سىياسەتلىرىنى، نۆۋەتتىكى فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ تونۇشىنى ئۆستۈردى. مەسچىت ۋە دىنىي زاتلارنى يېرىم يىلدا 1 قېتىم 5 شەرت بويىچە دېموكراتىك ئاساستا نومۇر قويۇپ باھالاشنى تۈزۈملەشتۈردى. تالىپلارنى تىزىملاپ تەربىيىلەش، ئۇلارنىڭ ئارخىپىنى تۇرغۇزۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى. بۇ يىل يېزىدىكى 55 تالىپنى ھەرئايدا 1 قېتىم مەركەز، ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇناسىۋەتلىك قانۇن - نىزاملىرىنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇردى. بۇنىڭ بىلەن بۇ يىل بۇ يېزىنىڭ ئىجتىمائىي ۋەزىيىتى مۇقىم بولۇپ، تۇرلۇك خىزمەتلىرى كۆزۈنەرلىك ئىلگىرى سۈرۈلدى.

لوپ ناھىيىسىنىڭ بەشتوغراق يېزىسى بۇ يىل 25 مىڭ يۈەن سەرپ قىلىپ «شىنجاڭ گېزىتى»، «خوتەن گېزىتى»قاتارلىق پارتىيە گېزىت - ژۇرناللىرىغا مۇشتەرى بولدى.

سۈرەتتە: يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرى بىلەن پارتىيە گېزىتىنىڭ مۇشتەرى سانىنى كۆپەيتىش ئۈستىدە پىكىرلەشمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن** فوتوسى

ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى قانۇن مۇلازىملىق ئورۇنلىرى ئۆز رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ماموت بارات** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى قانۇن مۇلازىملىق ئورۇنلىرى بويىچە ئىش بېجىرىپ، ئىش بېجىرىش ئۇنۇمى ۋە سۈپىتىنى كۆرۈنەرلىك ئۆستۈردى.

شەھەردىكى ھەر دەرىجىلىك قانۇن مۇلازىملىق ئورۇنلىرى مۇۋاپىق تەدبىر قوللىنىپ جامائەت گۇۋاھلىقى خادىملىرى ۋە قانۇن مۇلازىملىق خادىملىرىنىڭ مەسئۇلىيەت تۇيغۇسىنى كۈچەيتتى. نەتىجىدە بۇ يىل 1 - ئايدىن 9 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە ئۈرۈمچى شەھىرى بويىچە جامائەت گۇۋاھلىقى ئورۇنلىرى 7981 پارچە گۇۋاھلىق رەسمىيىتىنى بېجىردى. بېجىرىلگەن جامائەت گۇۋاھلىقى بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 8.9% كۆپەيدى. جامائەت گۇۋاھلىقى ئورۇنلىرى قانۇنسىز گۇۋاھلىقتىن 23نى بېجىرىشنى رەت قىلىپ، داۋالاشقۇچىلارنى 640 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق ئىقتىسادىي زىياندىن ساقلاپ قالدى.

«ئامانلىق ساقلاش بويىچە جازالاش نىزامى»، مۇكاپاتلاندى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات ۋە تەرەققىياتىنى تېزلىتىشتە 5 جەھەتتە ئىدىيەدە ئازاد بولۇش، قاراشنى ئۆزگەرتىش لازىم

(بېشى 1 - بەتتە)

قۇرۇلمىسى، مۈلۈكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلى مەسىلىسىدە ھازىرقى بىلىش سەۋىيىمىز ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغان دەسلەپكى مەزگىلگە قارىغاندا، خېلى ئۆستى. لېكىن كونا تۈزۈلمىنىڭ ئىدىيە، نەزەرىيە جەھەتلەردە چوڭقۇر ئورناپ كەتكەنلىكى ۋە كىشىلەرنىڭ ئىدىيە، نەزەرىيە، بىلىش جەھەتتىكى ئادەتتى تۈپەيلىدىن، مۈلۈكچىلىك قۇرۇلمىسى ۋە ئۇنىڭ رېئاللىشىش شەكلى مەسىلىسىدىكى ۋاقتى ئۆتكەن قاراشلار ئاڭسىز ياكى ئاڭلىق ھالدا يەنىلا مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ، مەسىلەن، مۈلۈكچىلىك، مۈلۈكچىلىك قۇرۇلمىسى، مۈلۈكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلى دېگەن ھەم پەرقلىق، ھەم بىر - بىرىگە مۇناسىۋەتلىك بولغان ئۇقۇملارنى نەرسە دەپ قاراش، شىركەت تۈزۈمى، پاي ھەمكارلىق تۈزۈمى ئىگىلىكنى كاپىتالىستىك ئىگىلىككە خاس ھادىسە دەپ قاراش، مۈلۈكنى يۇرۇشلەشتۈرۈش، مۈلۈك ئوبوروتىنى مۈلۈكنىڭ ئېقىپ كېتىشى ياكى خۇسۇسىيلىشىشى دەپ قاراشقا ئوخشاش ۋاقتى ئۆتكەن قاراشلار مەۋجۇت. بۇنداق ۋاقتى ئۆتكەن قاراشلار مۈلۈكچىلىك تۈزۈمى، مۈلۈكچىلىك قۇرۇلمىسى، مۈلۈكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشقا تەسىر كۆرسىتىپ تۇرۇۋاتىدۇ.

ئېلىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىش داۋامىدا مۈلۈكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلى توۋەندىكىدەك 3 روشەن ئالاھىدىلىككە ئىگە بولدى: 1) خەلق ئاممىسىنىڭ ئەمەلىي ئىجادىيىتى ئارقىلىق ئىلگىرىكى كونا تۈزۈلمىدىكى مۈلۈكچىلىك قۇرۇلمىسى ۋە ئۇنىڭ رېئاللىشىش شەكلىدىكى ئاددىي رامكىلار بۇزۇپ تاشلىنىپ، دەسلەپكى قەدەمدە دۆلەت مۈلۈكچىلىكى، كوللېكتىپ مۈلۈكچىلىكى، يەككە مۈلۈكچىلىك، خۇسۇسىي مۈلۈكچىلىك، چەت ئەل كاپىتال مۈلۈكچىلىكى ۋە باشقا شەكىلدىكى «كۆپ خىل مۈلۈكچىلىك شەكلى» شەكىللىنىپلا قالماستىن، بەلكى كۆپ خىل شەكىلدىكى شىركەت تۈزۈمىدىكى كارخانىلار، ھەمكارلاشقان كارخانىلار، يەككە خوجايىنلار مۈلۈكچىلىكىدىكى كارخانىلار، پاي ھەمكارلىق تۈزۈمىدىكى كارخانىلار قاتارلىق «كارخانا تەشكىلاتلىرى شەكلى سىستېمىسى»مۇ دەسلەپكى قەدەمدە شەكىللەندى. 2) ئومۇمىي مۈلۈكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلى كۆپ خىللىشىش، گىرەلىشىش ۋە سىڭىشىش خاراكتېرىگە ئىگە. شۇڭا ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئىنتايىن زور دەرىجىدە ئىلگىرى سۈرەلەيدىغان ئوخشاشلىققا ئىگە مۈلۈكچىلىكنىڭ ئوخشاش بولمىغان رېئاللىشىش شەكلىنى تىرىشىپ تېپىش، بەلكى ئوخشاش بولمىغان مۈلۈكچىلىككە ئوخشاپ كېتىدىغان ياكى يېقىنلىشىدىغان رېئاللىشىش شەكلىنى تىرىشىپ تېپىش لازىم. 3) ئومۇمىي مۈلۈكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلى كارخانىلارنىڭ كونكرېت تەشكىلىي شەكلى ۋە تىجارەت ئۇسۇلى بىلەن قوشۇلۇپ كەتكەن بولىدۇ، شۇڭا ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىنتايىن زور دەرىجىدە ئىلگىرى سۈرەلەيدىغان ئومۇمىي مۈلۈكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلى ئۈستىدە ئەستايىدىل ئىزدىنىپلا قالماستىن، بەلكى ئىجتىمائىيلاشقان ئىشلەپچىقىرىش قانۇنىيىتىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرەلەيدىغان بارلىق كونكرېت كارخانا تەشكىلىي شەكلى ۋە تىجارەت ئۇسۇلىدىن ئەستايىدىل، ئادىل پايدىلىنىش كېرەك. ئاپتونوم رايونىمىزدا بۇ ئالاھىدىلىكلەر ئانچە روشەن ئەمەس، مەملىكەتنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن بەك ئارقىدا قالدى، ئوبيېكتىپ جەھەتتىن ئېيتقاندا، 50- يىللاردا مەركەز تەكشى راۋاجلاندۇرۇش ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزغا مەبلەغ سېلىپ بىر تۈركۈم دۆلەت كارخانىلىرىنى قۇردى. 60 - يىللاردا «ئۇرۇش تەييارلىقى»نى

تىپلىرى ھەر خىل، ساھەلىرى ۋە ئورنىنىڭ ئوخشاش ئەمەسلىكىنى، دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ ئۇلارنىڭ تىجارەت نىشانلىرىغا قويغان تەلىپى ۋە كۈتكەن ئۈمىدىنىڭ ئوخشاش ئەمەسلىكىنى كۆرۈشىمىز كېرەك. مانا بۇلار ئومۇمىي مۈلۈكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلىنى مۇقەررەر ھالدا كۆپ خىللاشتۇرۇش لازىملىقىنى بەلگىلىگەن. 2) ئومۇمىي مۈلۈكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلىنى كۆپ خىللاشتۇرۇش ئومۇمىي مۈلۈكچىلىك بىلەن بازار ئىگىلىكىنى جىپسىلاشتۇرۇشقا پايدىلىق دېگەن قاراشنى تىكلەش كېرەك. ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى راۋاجلاندى، جەمئىيەت تەرەققىي قىلدى، ھەر خىل ئىشلەپچىقىرىش ئامىللىرى تېخىمۇ كەڭ ساھەلەردە، تېخىمۇ يۇقىرى قاتلامدا سەرخىللىشىپ بىرىكتى. شۇڭا، كارخانىلارنىڭ تەشكىلىي شەكلى ۋە تىجارەت ئۇسۇلىمۇ بۇ تەرەققىياتقا تىرىشىپ يېقىنلىشىشى كېرەك. بۇنداق لايىقلىشىشنىڭ ماھىيىتى شۇكى، بىرىنچىدىن، مۈلۈكنىڭ ئاخىرقى تەۋەلىكى ئۆزگەرمەيدۇ، دۆلەت مۈلكىنىڭ خاراكتېرىنى ئۆزگەرتمەي، ئۇنىڭ خەلق ئىگىلىكىدىكى يېتەكچىلىك رولىنى ساقلاپ قالغىلى بولىدۇ؛ ئىككىنچىدىن، كۆپ خىل مۈلۈكنى ئىشلىتىش ئۇسۇلى ۋە تىجارەت شەكلىنى قوللىنىش ئارقىلىق بازارلاشقان بايلىق تەقسىماتىنى ئىشقا ئاشۇرغىلى بولىدۇ. 3) ئومۇمىي مۈلۈكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلىنى كۆپ خىللاشتۇرۇش كارخانا تۈزۈمىدە يېڭىلىق يارىتىشقا پايدىلىق دېگەن قاراشنى تىكلەش لازىم. دۆلەت مۈلكىنى ئۆزگەرتمەسلىك شەرتى بىلەن ئومۇمىي مۈلۈكچىلىكنىڭ كۆپ خىللاشقان رېئاللىشىش شەكلىنى تاللاش دۆلەت مۈلكىنى مەبلەغ قىلىپ سېلىش تۈزۈمىنى ۋە دۆلەت مۈلكىگە نازارەت قىلىش، ئۇنى باشقۇرۇش، ئىشلىتىش سىستېمىسىنى بەرپا قىلىشقا ھەم قىممەتكە ئايلاندۇرۇلغان دۆلەت مۈلكىنى مەخسۇس باشقۇرۇش، خاسلاشقان مۈلۈكچىلىك ۋەكىلى، بازارلاشتۇرۇلغان مۈلۈك تىجارىتى تۈزۈملىرىنى ئورنىتىشقا پايدىلىق. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئومۇمىي مۈلۈكچىلىك تۈزۈمىدە دۆلەت مۈلكىدە «يەر شارائىتىغا قاراپ ئىش كۆرۈش»، «بىر كارخانىنىڭ بىر خىل شەكلى بولۇش»، «بىر زاۋۇتتا بىر خىل تەدبىر بولۇش» تەك تەرەققىيات ئەندىزىسىنى يولغا قويۇشقىمۇ پايدىلىق.

3. «ئومۇمىي مۈلۈكچىلىكنىڭ ئاساسلىق ئورۇندا تۇرۇشى ئاساسەن سان جەھەتتىكى ئۈستۈنلۈكتە ئەمەس، بەلكى سۈپەتنىڭ يۇقىرى بولۇشىدا گەۋدىلىنىشى كېرەك»دەيدىغان قاراشنى تىكلەش كېرەك

ئومۇمىي مۈلۈكچىلىك ئىگىلىكى دۆلەت ئىگىلىكى ۋە كوللېكتىپ ئىگىلىكنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئومۇمىي مۈلۈكچىلىكنىڭ ئاساسلىق ئورۇندا تۇرۇشى دۆلەت مۈلۈكچىلىكنىڭ ئاساسىي ئورۇندا تۇرۇشىنى كۆرسەتمەيدۇ. دۆلەت ئىگىلىكىنىڭ يېتەكچى رول ئوينىشى ھەر بىر رايون، ھەر بىر ساھەدە سان جەھەتتە كۆپ بولۇشنى تەلەپ قىلمايدۇ. دۆلەت ئىگىلىكى، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ سانىنىڭ كۆپ، سالمىقىنىڭ زور بولۇشى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ شەرقتىكى دېڭىز بويىدىكى تەرەققىي تاپقان رايونلار بىلەن بولغان پەرقىنىڭ پەيدىنپەي كېڭىيىپ كېتىشىنىڭ مۇھىم سەۋەبى. 1995 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى سانائەت كارخانىلىرى 1723 بولۇپ، 585ى زىيان تارتتى. زىيان تارتىش دائىرىسى 33.95% بولۇپ، ئومۇمىي زىيان تارتقان سانائەت كارخانىلىرىنىڭ 37% نى ئىگىلىدى، زىيان تارتىش

ساھە ۋە تارماقلاردىكى ئورۇنلاردىن ياندۇرۇپ چىقىپ، ئىشلەپچىقىرىش تەرەققىياتى دېگەندەك تولۇق بولمايۋاتقان ياكى ئۇنىڭغا بولغان تەلەپ كېمىيىۋاتقان، ياكى مەھسۇلاتلىرىنىڭ خېلى كۈچلۈك رىقابەت ئىقتىدارى بولغان تارماقلارغا ۋە ساھەلەرگە يۆتكەپ، دۆلەت مۈلكىدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈپ، دۆلەت ئىگىلىكىنىڭ تىزگىنلەش كۈچى ۋە رىقابەتلىشىش كۈچىنى كۈچەيتىش كېرەك. 3) «دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇش ۋە ئىشلىتىش تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش»ئىدىيىسىدە چىڭ تۇرۇش كېرەك. قەتئىي نىيەتكە كېلىپ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ سانىنى ئازايتىش كېرەك. بولۇپمۇ مەھسۇلاتلىرىنىڭ بازىرى يوق، زىياننى تۈگىتىشتىن ئۈمىد يوق دۆلەت كارخانىلىرىنى قەتئىي نىيەتكە كېلىپ ۋەيران قىلىش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، تەرەققىي تاپقان رايونلارنىڭ تەجرىبىسىنى ئۈلگە قىلىپ، ھۆكۈمەتنىڭ ئىجتىمائىي، مەمۇرىي باشقۇرۇش فۇنكسىيىسى بىلەن دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇش فۇنكسىيىسىنى ئايرىۋېتىش، دۆلەت مۈلكىنى مەمۇرىي باشقۇرۇش فۇنكسىيىسى بىلەن دۆلەت كاپىتالىنى ئىشلىتىش فۇنكسىيىسىنى ئايرىۋېتىش كېرەك، بۇ ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئارقىلىق دۆلەت كاپىتالىنى جانلاندۇرغاندا، دۆلەت كارخانىلىرى ئازىيىپ كەتكەن تەقدىردىمۇ ئۇنىڭ سوتسىيالىستىك خاراكتېرىگە تەسىر يەتمەيدۇ. ئەكسىچە، دۆلەت ئىگىلىكىنىڭ يېتەكچىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا پايدىلىق بولىدۇ.

4. «ئەمگەككە قاراپ تەقسىم قىلىش بىلەن ئىشلەپچىقىرىش ئامىللىرىغا قاراپ تەقسىم قىلىشنى بىرلەشتۈرۈش، تەقسىمات قۇرۇلمىسى بىلەن تەقسىمات ئۇسۇلىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش» قارىشىنى تىكلەش لازىم

ئەمگەككە قاراپ تەقسىم قىلىشنى ئاساس قىلىشنى تەكىتلەش شەرتى ئاستىدا ئەمگەككە قاراپ تەقسىم قىلىش بىلەن ئىشلەپچىقىرىش ئامىللىرىغا قاراپ تەقسىم قىلىشنى بىرلەشتۈرۈپ، كاپىتال، پەن - تېخنىكا قاتارلىق ئىشلەپچىقىرىش ئامىللىرىنىڭ كىرىم تەقسىماتىغا قاتنىشىشىغا رۇخسەت قىلىش لازىم. بۇ بازار ئىگىلىكى شارائىتىدىكى تەقسىمات ئۇسۇلىنىڭ يېڭى نەتىجىسى. بىز «سوتسىيالىزممۇ»ياكى «كاپىتالىزممۇ»دەيدىغان ئەندىشە ۋە گۇمانلارنى تۈگىتىشىمىز، ئىدىيىۋى تونۇش جەھەتتە ئەمگەككە قاراپ تەقسىم قىلىش بىلەن ئىشلەپچىقىرىش ئامىللىرىغا قاراپ تەقسىم قىلىشنى بىرلەشتۈرگەندە تەقسىمات ئادىل بولىدۇ، دەيدىغان قاراشنى ھەقىقىي تىكلىشىمىز كېرەك. ئاپتونوم رايونىمىزدا ئىلگىرى «كاپىتال»تىلغا ئېلىنسىلا، كىشىلەر تەبىئىي ھالدا كاپىتالىستلارنى، كاپىتالىزمنى، بۇرژۇئازىيىنى كۆز ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كاپىتالدىن تەبىئىي ھالدا قورقىدىغان، ئۇنىڭ بىلەن ئۇچرىشىشقا پېتىنالمايدىغان ئەھۋال بار ئىدى. ئەمەلىيەتتە بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا كاپىتال بىر خىل بازار ئامىلى، ئۇنىڭ ئۆزىدە «كاپىتالىزم»ۋە «سوتسىيالىزم»دەيدىغان پەرق يوق. ئەمگەكچىلەرنىڭ ئەمگەك جۇغلانمىسى مەلۇم شەكىل ئارقىلىق، مەسىلەن، پاي چېكى،قەرز چېكى سېتىۋېلىش، پاي تۈزۈمىنى باشقۇرۇش، پاي ھەمكارلىق تۈزۈمىدىكى كارخانىلارنى قۇرۇش، خۇسۇسىي، يەككە كارخانىلارنى قۇرۇش ئارقىلىق ئېرىشكەن قانۇنلۇق كىرىم، كاپىتالغا قاراپ تەقسىم قىلىشتىن كىرگەن كىرىم بولىدۇ. بۇنداق كاپىتالغا قاراپ ئېلىنغان ھەق كاپىتالدىن پايدىلىنىپ ئېكسپىلاتاتسىيە قىلىشتىن

باغلانغان، ئەگەر ئەمگەكچىلەرنىڭ ئەمگىكى ئۈنۈمسىز بولسا، ياكى پايدا يارىتالمىسا، ئەمگەككە قاراپ تەقسىم قىلىنىدىغان ھەققە ئىگە بولالمايدۇ. يەنى ئەمگەكچىلەر تەمىنلىگەن ئەمگەك ۋە مەھسۇلات بازار ئېھتىياجىغا قانچە مۇۋاپىق كەلسە، ئۇ ئېرىشىدىغان پايدا شۇنچە يۇقىرى بولىدۇ، ئەمگەكچىلەرنىڭ ئالغان ھەققى شۇنچە كۆپ بولىدۇ، ئۇنداق بولمىسا، ھەق تۆۋەنلەپ كېتىدۇ، مانا بۇ بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا ئادىل تەقسىمات ئۇسۇلىنى بارلىققا كەلتۈرۈشنىڭ قائىدىسى. 3) ئەمگەككە قاراپ تەقسىم قىلىشنى ئاساس قىلىش بىلەن كۆپ خىل تەقسىمات شەكلىنىڭ بىرلىكىدە چىڭ تۇرۇش كېرەك. ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىي قىلىشى شەكىللەندۈرىدىغان ئامىللار يالغۇز ئەمگەك كۈچى ۋە ئۇنىڭ ئەمگىكىلا ئەمەس، يەنە تەبىئىي بايلىق، كاپىتال، تېخنىكا قاتارلىقلارمۇ بار، ئۇلار قوشۇلۇپ ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان سىستېمىنى بارلىققا كەلتۈرىدۇ. شۇڭا كىرىم تەقسىماتى جەھەتتە ئوخشاش بولمىغان ئىشلەپچىقىرىش ئامىللىرىنىڭ پايدىسى ۋە تۆھپىسىنى ئېتىراپ قىلىش، بۇنىڭ ئۆزئارا ئالاقىسىنى، ئۆزئارا ماسلىشىدىغان كۆپ خىل كىرىم تەقسىماتىنى ۋە تەقسىمات شەكلىنى ئېتىراپ قىلىش كېرەك. 4) كۆپ خىل تەقسىمات ئۇسۇلىنىڭ تەڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى بىلەن كىرىم تەقسىماتىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشنىڭ بىرلىكىدە چىڭ تۇرۇش كېرەك. ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئورتاق بېيىش ئۈچۈنلا ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىدۇ، ئەمما ئورتاق بېيىشنى ئىشقا ئاشۇرالايدىغانلىقتىن دېرەك بەرمەيدۇ. بېيىش مەقسىتىگە يېتىش ئۈچۈن كۆپ خىل تەقسىمات شەكلىدە چىڭ تۇرۇش بىلەن بىر ۋاقىتتا كىرىم تەقسىماتى مېخانىزمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، كىرىم تەقسىماتى سىياسىتىنى يولغا قويۇپ، تەڭشەش - تىزگىنلەش ۋە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، 2 قۇتۇپقا بۆلۈنۈشنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئاخىرقى ھېسابتا ئورتاق بېيىشىغا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

5. «ئۆزكۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈش، يول ئېچىپ ئىلگىرىلەش، ئېچىۋېتىش دائىرىسىنى كېڭەيتىش» قارىشىنى تىكلەش كېرەك

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش باشلانغاندىن بۇيانقى ئەمەلىيەت ئىسپاتلىدىكى، رايون ئىگىلىكىنى ماسلاشتۇرۇپ راۋاجلاندۇرۇش، تەرەققىي تاپمىغان رايونلارنى تەرەققىي تاپقۇزۇش، نامراتلىقنى تۈگىتىشكە دائىر سىياسەتلەرنى تۈزۈش ۋە يولغا قويۇشتا ئاساسەن مەركىزىي ھۆكۈمەتكە تايىنىش كېرەك. مەركەز ماكرولۇق تەڭشەپ، تىزگىنلىمىسە ۋە سىياسەت ئارقىلىق مەدەت بەرمىسە شىنجاڭ بىلەن شەرقىي قىسىمنىڭ تەرەققىياتىدىكى پەرقنىڭ چوڭىيىپ كېتىش مەسىلىسىنى مەڭگۈ ھەل قىلغىلى بولمايدۇ. بۇنداق دېگەنلىك شىنجاڭ تەرەققىي تاپمىغان رايون بولغانلىقى ئۈچۈن كۆزنى مەركەزگە تىكىپ تۇرۇش كېرەك، ھەممىدە سىياسەت جەھەتتە مايىل بولۇشقا تايىنىش، دۆلەتنىڭ قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىشىنى ۋە مەبلەغ سېلىشىنى كۈتۈپ تۇرۇش، تەرەققىي تاپقان رايونلارنىڭ «تەسىر كۆرسىتىشى»نى كۈتۈپ تۇرۇش كېرەك دېگەنلىك بولامدۇ؟ ئۇنداق ئەمەس. بىرىنچىدىن، دۆلەتنىڭ ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمدىكى رايونلارنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا مەدەت بېرىش ئىقتىدارى مەركەز مالىيىسىنىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرايدۇ. 90 - يىللاردىن بۇيان مەركەز مالىيە كىرىمىنىڭ دۆلەت مالىيە كىرىمىدە ئىگىلىگەن سالمىقى تۆۋەنلەپ، 1990 - يىلىدىكى 41.29% تىن 1993- يىلى 33.35% كە چۈشۈپ قالدى. مالىيە

ئارقىدا قالدى، ئوبيېكتىپ جەھەتتىن ئېيتقاندا، 50- يىللاردا مەركەز تەكشى راۋاجلاندۇرۇش ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزغا مەبلەغ سېلىپ بىر تۈركۈم دۆلەت كارخانىلىرىنى قۇردى. 60 - يىللاردا «ئۇرۇش تەييارلىقى»نى نەزەردە تۇتۇپ، يەنە بىر تۈركۈم ھەربىي سانائەت كارخانىلىرىنى يۆتكەپ ئەكەلدى. بۇنىڭ بىلەن ئاپتونوم رايونىمىزدا دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ سالمىقى خېلى زورايدى. شۇڭا ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلى ئۈستىدىكى ئىسلاھات ۋەزىپىسى تولىمۇ ئېغىر. سۇبيېكتىپ جەھەتتىن قارىغاندا، «دۆلەتنىڭكىنى دۆلەت باشقۇرۇش»، «خەلقنىڭكىنى خەلق باشقۇرۇش» تەك تەشكىلىي شەكىل ۋە تىجارەت شەكلىنى ئارىلاشتۇرغىلى بولمايدىغان ئەنئەنىۋى قاراشنىڭ تەسىرى بىر قەدەر چوڭقۇر، شۇڭا شەرقىي قىسىمدىكى تەرەققىي تاپقان رايونلار پاي تۈزۈمىنى، بولۇپمۇ پاي ھەمكارلىق تۈزۈمىنى پەيدىنپەي يولغا قويغان ۋاقىتتا ئاپتونوم رايونىمىزدا ئانچە چوڭ ھەرىكەت بولمىدى. كاپىتال ئوبوروت جەريانىدىلا قىممىتىنى ساقلاپ قالالايدۇ ۋە قىممىتىنى ئاشۇرالايدۇ. ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكنىڭ ئۈنۈملۈك رېئاللىشىش شەكلىنى تاپالمىغانلىقتىن، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سانائەت كارخانىلىرى مەبلەغ ئاجرىتىپ بېرىشنى قەرز بېرىشكە ئۆزگەرتىش، باجنى تاپشۇرۇپ بولغاندىن كېيىن قەرزنى قايتۇرۇشقا ئوخشاش ئىسلاھات سىياسىتىنىڭ تەلىپىگە ئۇيغۇنلىشالمىدى. نەتىجىدە ئەسلىدىنلا تېگى ئاجىز شىنجاڭ سانائەت كارخانىلىرى تېخىمۇ قىيىنچىلىققا بوغۇلۇپ قالدى. نۇرغۇن كارخانا تېخى ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشمەي تۇرۇپلا ناھايىتى ئېغىر قەرزگە بوغۇلۇپ قالدى. 1995 - يىلىدىكى سانائەتنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈشتىن مەلۇم بولۇشىچە، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى يېزىدىن يۇقىرى مۇستەقىل ھېسابات قىلىدىغان سانائەت كارخانىلىرىنىڭ مۇلۇك قەرز نىسبىتى % 71.4، ئۇنىڭ ئىچىدە زىيان تارتىۋاتقان كارخانىلارنىڭ مۇلۇك قەرز نىسبىتى % 83.5 كە يېتىپ، مەملىكەتنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن زور دەرىجىدە يۇقىرى بولغان، ئاپتونوم رايون بويىچە زىيان تارتىۋاتقان كارخانىلارنىڭ قەرزى 19 مىليارد 715 مىليون يۈەن بولۇپ، كىشى بېشىغا 79 مىڭ 400 يۈەندىن توغرا كەلگەن، ئۆسۈم چىقىمى 954 مىليون 206 مىڭ يۈەن بولۇپ، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن يىللىق ئۆسۈم 3842 يۈەنگە يېتىپ، مالىيە ئومۇمىي خىراجىتىنىڭ % 95.7 ىنى، سېتىش ئومۇمىي كىرىمىنىڭ % 12.65 ىنى ئىگىلىگەن، بۇ ئومۇمىي ئىشچى - خىزمەتچىلەر يىللىق كىرىمىنىڭ % 80.7 ىگە باراۋەر كېلىدۇ.

يۇقىرىدىكى ئەھۋاللار شۇنى كۆرسەتتىكى، مۇلۇكچىلىك تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشتىكى مۇھىم ۋەزىپە ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكنىڭ ئۈنۈملۈك رېئاللىشىش شەكلىنى تېپىش. بۇ ئىشتا بىز دادىل ئەمەلىيەت ئۆتكۈزۈش بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئىدىيىۋى تونۇشنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلىنى كۆپ خىللاشتۇرۇش قارىشىنى مۇستەھكەم تىكلىشىمىز كېرەك. 1) ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلىنى كۆپ خىللاشتۇرۇش ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشقا پايدىلىق دەيدىغان قاراشنى تىكلەش كېرەك. ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكنىڭ رېئاللىشىش شەكلىنى كۆپ خىللاشتۇرۇش ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى تەرەققىياتىنىڭ ئوبيېكتىپ تەلىپى، سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدا جەمئىيەتتىكى ئاساسىي زىددىيەت — خەلقنىڭ كۈندىن - كۈنگە ئېشىپ بارىدىغان ماددىي، مەدەنىيەت تەلىپى بىلەن قالاق ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەت، بۇ يەردە ئېيتىلغان «قالاق ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش» ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ قالاقلىقلىقىغىلا قارىتىلغان بولماستىن، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى تەشكىللەش، باشقۇرۇش ۋە تىجارەت ئۇسۇللىرىنىڭ قالاقلىقىنىمۇ كۆرسىتىدۇ. بىز ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكنىڭ يېڭىچە كۆپ خىل رېئاللىشىش شەكلى ئۈستىدە تىرىشىپ ئىزدەنگەندە مۇشۇنداق قالاقلىقنى ئۈنۈملۈك يوقىتىشنى كۆزدە تۇتىمىز. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 5000 دىن ئارتۇق سانائەت كارخانىسى ئىچىدە دۆلەت سانائەت كارخانىلىرىدىن 1723ى بارلىقىنى، سانىنىڭ كۆپ، كۆلىمىنىڭ بىردەك ئەمەسلىكىنى، ئۇنىڭ ئۈستىگە، 1995 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى سانائەت كارخانىلىرى 1723 بولۇپ، 585ى زىيان تارتتى. زىيان تارتىش دائىرىسى % 33.95 بولۇپ، ئومۇمىي زىيان تارتقان سانائەت كارخانىلىرىنىڭ % 37 ىنى ئىگىلىدى، زىيان تارتىش سوممىسى 1 مىليارد 175 مىليون يۈەن بولۇپ، 1994 - يىلىدىكىدىن 39 مىليون يۈەن كۆپ بولدى. زىياننىڭ كۆپىيىش نىسبىتى % 3.41 بولدى؛ پايدا بىلەن زىياننى بالانس قىلىۋەتكەندىن كېيىن، دۆلەت سانائەت كارخانىلىرىنىڭ ساپ زىيىنى 244 مىليون يۈەن بولدى. 1996 - يىلى 10 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر زىيان تارتىش دائىرىسى % 53.7 بولۇپ، زىيان سوممىسى 2 مىليارد 386 مىليون يۈەن، ساپ زىيان 1 مىليارد 709 مىليون يۈەن بولدى. بۇ ھەر بىر كارخانىغا 3 مىليون 625 مىڭ 700 يۈەندىن توغرا كەلدى. زىيان تارتىش سوممىسىنىڭ ئېشىش سۈرئىتى جەھەتتە شىنجاڭ مەملىكەت بويىچە ئالدىنقى قاتاردا تۇردى. بىر قىسىم مۇتەخەسسىسلەر تەھلىل قىلىپ مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئۇزاقتىن بۇيان زىيان تارتىپ كېلىۋاتقانلىقى، ئۈنۈمىنىڭ تۆۋەن بولۇپ كېلىۋاتقانلىقىدىكى سەۋەبنى مېخانىزم جەھەتلەردىن ئىزدەشكە توغرا كېلىدۇ. دۆلەت مۇلكىنىڭ زىيادە تارقاق بولۇشى، دۆلەت ئىگىلىكى سېپىنىڭ زىيادە ئۇزۇن بولۇشى، دۆلەت كارخانىلىرى سانىنىڭ زىيادە كۆپ بولۇشىدىنمۇ ئىزدەشكە توغرا كېلىدۇ. بۇنداق ئەھۋاللار مۇقەررەر ھالدا نۇرغۇن مەسىلىلەرنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ ۋە تەرەققىياتقا تەسىر كۆرسىتىدۇ. 1) كۆلەمنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك كىچىك ھەم تارقاق بولۇشى، بولۇپمۇ خىمىيىۋى تالا، كۆن - خۇرۇم، تېرە - يۇڭ، توقۇمىچىلىق، يېمەكلىك پىششىقلاپ ئىشلەش قاتارلىق كۆلەملىك ئۈنۈمى كۆرۈنەرلىك بولىدىغان ساھەلەردە كۆلەمنىڭ زىيادە كىچىك بولۇشى ئىشلەپچىقىرىش تەننەرخىنىڭ يۇقىرى، ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنىڭ تۆۋەن، بازاردا رىقابەتلىشىش ئىقتىدارى، بولۇپمۇ خەلقئارا بازاردا رىقابەتلىشىش ئىقتىدارىنىڭ ئىنتايىن ئاجىز بولۇشىنى كەلتۈرۈپ چىقاردى. 2) كارخانىلار سانىنىڭ زىيادە كۆپ بولۇشى دۆلەتنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىغا يەنە سېلىنما سېلىشنى قىيىنلاشتۇرۇۋەتتى ۋە نازارەت قىلىش، باشقۇرۇشنى ئاجىزلاشتۇرۇۋەتتى. كارخانىلارنىڭ تېخنىكا جەھەتتە ئارقىدا قېلىشى ئۈسكۈنە ۋە مەھسۇلاتلىرىنىڭ كونىراپ كېتىشىنى كەلتۈرۈپ چىقاردى. 3) كارخانىلارنىڭ سانى كۆپ بولغانلىقتىن قەرز، ئوشۇق خادىم، ئىجتىمائىي سېلىققا ئوخشاش تارىختىن قېپقالغان بوپىلارنى دۆلەت مالىيىسى ۋە يەرلىك مالىيە قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ھەل قىلىپ كېتەلمەي، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ تۈزۈمىنى يېڭىلاشقا ئېغىر تەسىر يەتتى.

بۇنداق ئەھۋالنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن ئىدىيىدە يەنىمۇ ئازاد بولۇش، قاراشنى ئۆزگەرتىش كېرەك. 1) «كۈچنى ئايىماي ئىشلەتكەندە ئاندىن بىرەر ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارغىلى بولىدۇ» دېگەن ئىدىيىدە چىڭ تۇرۇش لازىم. دۆلەت ئىگىلىكى سېپىنى مۇۋاپىق تارايتىپ، چەكلىك ئادەم كۈچى، ماددىي كۈچ، مالىيە كۈچىنى مەركەزلەشتۈرۈپ دۆلەت پىلانى، خەلقنىڭ تۇرمۇشىغا مۇناسىۋەتلىك بولغان مۇھىم ساھەلەرگە ئىشلىتىش، قاتناش - ترانسپورت، پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىش، مۇھىم خام ئەشيا ئىشلەپچىقىرىش، ئېنېرگىيە، ئاساسىي مۇئەسسەسىلەر قاتارلىق مۇھىم ئاچقۇچلۇق ساھەلەرنى نۇقتىلىق كۈچەيتىپ، بۇ ساھەلەرنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى ۋە مۇلازىملىق ئىقتىدارىنى ئۈزلۈكسىز كېڭەيتىشىگە، ئۆستۈرۈشىگە ياردەم بېرىش لازىم. 2) «دۆلەت مۇلكىنى ھەرىكەتلەندۈرۈپ، قىممىتىنى ساقلاش، قىممىتىنى ئاشۇرۇش» ئىدىيىسىدە چىڭ تۇرۇش لازىم. دۆلەت ئىگىلىكىدە ئاچقۇچلۇق رول ئوينىيالمايدىغان ئادەتتىكى كەسپىي ساھەلەردە مۇلۇكنى قوشۇۋېتىش ۋە قۇرۇلمىنى تەڭشەش ئارقىلىق نۇقتىلىق دۆلەت مۇلكىنىڭ بىر پۈتۈن ساپاسىنى كۈچەيتىش ھەم ئۆستۈرۈش كېرەك. مەسىلەن، بەزى ساھە، تارماقلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى ئوشۇق، ئۇنىڭ ئۈستىگە، مەھسۇلاتلىرىنىڭ رىقابەتلىشىش ئىقتىدارى تۆۋەن بولسا، دۆلەت مۇلكىنى بۇ خۇسۇسىي، يەككە كارخانىلارنى قۇرۇش ئارقىلىق ئېرىشكەن قانۇنلۇق كىرىم، كاپىتالغا قاراپ تەقسىم قىلىشتىن كىرگەن كىرىم بولىدۇ. بۇنداق كاپىتالغا قاراپ ئېلىنغان ھەق كاپىتالدىن پايدىلىنىپ ئېكسپىلاتاتسىيە قىلىشتىن ماھىيەتلىك پەرقلىنىدۇ، بۇ بازار ئىگىلىكى شارائىتىدىكى كاپىتال قىممىتىنىڭ ئىپادىسى. شۇڭا بىز سوتسىيالىزممۇ، كاپىتالىزممۇ دەيدىغان ئەندىشىنى تۈگىتىپ، كاپىتالغا قاراپ تەقسىم قىلىشنىڭ ئەقىلغا مۇۋاپىقلىقىنى ئېتىراپ قىلىپ، ئەمگەكچىلەرنىڭ ئەمگەك قىزغىنلىقىنى ۋە مەبلەغ سېلىش ئاكتىپلىقىنى، ئاڭلىقلىقىنى قوزغىشىمىز كېرەك. بەزى كارخانىلار مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: ھازىرغا قەدەر ئېلىمىز ئىقتىسادىنىڭ ئېشىش ئەندىزىسى مەبلەغ سېلىپ ھەرىكەتلەندۈرۈش تىپىدا بولۇۋاتىدۇ، شەرقىي قىسىم، ئوتتۇرا قىسىم، غەربىي قىسىمدا كۆرۈلۈۋاتقان تەقسىمات جەھەتتىكى پەرق، ئاساسەن مەبلەغ سېلىش جەھەتتىكى پەرقتىن ئىبارەت. 1995- يىلى بارلىق ئىجتىمائىي مۇقىم مۇلۇككە سېلىنغان مەبلەغنى ئالايلى، مەملىكەت بويىچە سېلىنغان مەبلەغ كىشى بېشىغا 1607 يۈەندىن توغرا كەلدى، شەرقىي قىسىمدىكى رايونلاردا 2835 يۈەندىن، ئوتتۇرا قىسىمدىكى رايونلاردا 877 يۈەندىن، غەربىي قىسىمدىكى رايونلاردا 707 يۈەندىن توغرا كەلدى. شەرقىي قىسىمنىڭ غەربىي قىسىمدىكى رايونلارغا قارىغاندا 3.68 ھەسسە كۆپ بولدى. سېلىنغان مەبلەغنىڭ مۇلۇكچىلىك قۇرۇلمىسىدىن قارىغاندا، دۆلەتنىڭ شەرقىي قىسىمغا سالغان مەبلىغى غەربىي قىسىمغا سالغىنىدىن 3.8 ھەسسە كۆپ بولدى. كوللېكتىپنىڭ سالغىنى 9.27 ھەسسە، يەككە ئىگىلىكنىڭ سالغىنى 3.74 ھەسسە، چەت ئەل سودىگەرلىرىنىڭ سالغىنى 18.9 ھەسسە كۆپ بولدى.

ئىجتىمائىي مۇقىم مۇلۇككە سېلىنغان مەبلەغنىڭ غەربىي قىسىمدا شەرقىي قىسىمدىن تۆۋەن بولۇشى شەرقىي قىسىم، ئوتتۇرا قىسىم، غەربىي قىسىمدا ئىقتىسادىي تەرەققىيات ۋە تەقسىماتنىڭ پەرقلىق بولۇشىدىكى مۇھىم سەۋەبلەرنىڭ بىرى.

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش باشلانغاندىن بۇيان، ئىجتىمائىي تەقسىمات قۇرۇلمىسىدا كۆرۈنەرلىك ئۆزگىرىش بولدى، رېئال تۇرمۇشتا كىشىلەر ئىسلاھات ئېلىپ كەلگەن نەتىجىلەرنى ۋە كىرىم تەقسىماتىنىڭ ئاشقانلىقىنى ھېس قىلىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، كىرىمدىكى پەرقنىڭ بارغانسېرى زورىيىپ كېتىۋاتقانلىقىنىمۇ ھېس قىلدى. ئۇ ئاپتونوم رايونىمىزدا ئەڭ ئومۇمىيۈزلۈك ئەھمىيەتكە ئىگە قىزىق نۇقتا مەسىلىسى بولۇپ قالماستىن، بەلكى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مۇقىم بولۇش - بولماسلىقىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان ئىنتايىن مۇھىم مەسىلە بولۇپ قالدى. شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن بىز ئىدىيىدە يېڭى قاراشنى تىكلىشىمىز كېرەك. 1) ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش بىلەن ئورتاق بېيىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشنىڭ بىردەكلىكىدە چىڭ تۇرۇش كېرەك. ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش - ئېلىمىزنىڭ سوتسىيالىزم قۇرۇشنىڭ ماھىيەتلىك تەلىپى ۋە تۈپ ۋەزىپىسى، بىز سوتسىيالىزمدا چىڭ تۇرۇش، ئورتاق بېيىش يولىغا مېڭىش ئۈچۈن ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشتا چىڭ تۇرۇپ، نامراتلىقتىن پەيدىنپەي قۇتۇلۇپ، دۆلەتنى قۇدرەت تاپقۇزۇشىمىز، خەلقنىڭ تۇرمۇشىنى ياخشىلىشىمىز كېرەك. بىر تەرەپتىن، «3 كە پايدىلىق بولۇش» ئۆلچىمى بويىچە ئەمگەككە تايىنىپ مول ماددىي بايلىق يارىتىپ، ئورتاق بېيىش ئۈچۈن پۇختا ماددىي ئاساس سېلىشىمىز كېرەك؛ يەنە بىر تەرەپتىن، سوتسىيالىزمنى راۋاجلاندۇرۇش مەقسىتىدە چىڭ تۇرۇپ، ھەر مىللەت خەلقىنى ئورتاق بېيىشقا ئېلىپ بارىدىغان سوتسىيالىزمنىڭ ماھىيىتىنى گەۋدىلەندۈرۈپ، 2 تەرەپنى زىچ بىرلەشتۈرۈپ، ئۇنى سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئەمەلىيىتىدە بىرلىككە كەلتۈرۈشىمىز كېرەك. 2) ئۈنۈمنى ئالدىنقى قاتارغا قويۇش بىلەن ئادىل تەقسىماتنىڭ بىرلىكىدە چىڭ تۇرۇش كېرەك. بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا ئەمگىكىگە قاراپ تەقسىم قىلىشتىكى «ئەمگەك» بازار بىلەن چەمبەرچاس چەكلىمىسىگە ئۇچرايدۇ. 90 - يىللاردىن بۇيان مەركەز مالىيە كىرىمىنىڭ دۆلەت مالىيە كىرىمىدە ئىگىلىگەن سالمىقى تۆۋەنلەپ، 1990 - يىلىدىكى % 41.29 تىن 1993- يىلى % 33.35 كە چۈشۈپ قالدى. مالىيە كۈچى يېتىشمىگەنلىكتىن غەربىي قىسىمغا مەدەت بېرىشكە مادارى يەتمەي قالدى. ئىككىنچىدىن، شەرقىي قىسىم سالغان مەبلەغنىڭ ئۈندۈرۈۋېلىش نىسبىتى غەربىي قىسىمدىكىگە قارىغاندا باشتىن ئاخىر يۇقىرى بولۇپ كەلدى. سالغان مەبلىغىنىڭ مۇتلەق سانى غەربىي قىسىمدىكى رايونلارنىڭكىدىن تېخىمۇ جىق بولدى. 1996 - يىلى شەرقىي قىسىمدىكى 12 ئۆلكە، ئاپتونوم رايون 1 تىرىليون 38 مىليارد يۈەن مەبلەغ سېلىپ، مەبلەغ ئۈنۈمىنى % 17.4 ئاشۇردى، غەربىي قىسىمدىكى 9 ئۆلكە، ئاپتونوم رايون 211 مىليارد 300 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ، مەبلەغ ئۈنۈمىنى % 11.2 ئاشۇردى. مەركەز ئاپتونوم رايونىمىزغا 30 نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، يىلىغا 12 مىليارد 20 مىليون يۈەندىن مەبلەغ سالدى، مەركەزنىڭ مەبلەغ سوممىسى ئېشىۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن قىسقا ۋاقىت ئىچىدە شەرقىي قىسىمنىڭكىدەك ئۈنۈمنىڭ بارلىققا كېلىشى ناھايىتى تەس. ئۈچىنچىدىن، بايلىق خاراكتېرلىك مەھسۇلاتلارنىڭ باھاسى ئۆسۈپ كەتكەنلىكتىن، ئۇلاردىن ئىشلىنىدىغان مەھسۇلاتلارنىڭ تەننەرخى ئېشىپ كېتىپ، باھا ئۆرلەپ، پۇل پاخاللىقى كېلىپ چىقتى، شۇڭا بايلىق خاراكتېرىدىكى مەھسۇلاتلارنىڭ باھاسىنى بىراقلا قويۇۋېتىشكە بولمايدۇ. بەلكى ئۇنىڭغا مۇناسىپ سىياسەت، تەدبىرلەرنى قەدەممۇقەدەم ئوتتۇرىغا قويۇپ يولغا قويۇشقا توغرا كېلىدۇ. يۇقىرىقى سەۋەبلەرنى ئومۇملاشتۇرغاندا، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى تېزلىتىش ئۈچۈن ھەممىدىن ئاۋۋال ئۆزىمىزنىڭ تىرىشچانلىقىغا تايىنىشىمىز كېرەك. سۇبيېكتىپ جەھەتتىن ئېيتقاندا، ئىدىيىدە يەنىمۇ ئازاد بولۇپ، پىكىر يوللىرىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى بوغۇپ تۇرغان «قاراشلارنىڭ ئاسارىتى»نى تۈگىتىپ، كۈرەش قىلىش روھىنى ئۇرغۇتۇش كېرەك. 1) «كۈتۈپ تۇرۇش، يۆنىلىۋېلىش، تەمە قىلىش» قارىشىدىن ئازاد بولۇپ، ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈش، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ ئىگىلىك يارىتىش روھىنى جارى قىلدۇرۇش، كۈتۈپ تۇرماي، تايىنىۋالماي، قول سوزماي ئاساسلىقى ئۆزىمىزنىڭ كۈچىگە تايىنىپ ئۆزىمىزنى راۋاجلاندۇرۇشىمىز لازىم. 2) «سەۋرچانلىق بىلەن ساقلاپ تۇرۇش» ۋە «ھازىرقى ھالەتكە شۈكرى قىلىش» ئىدىيىسىدىن قۇتۇلۇپ، جاپالىق ئىشلەش، قەيسەرلىك بىلەن ئېلىشىش، كېيىن كېلىپ تۆرگە چىقىشتەك يول ئېچىپ ئىلگىرىلەش ئېڭىنى تىكلەش، نوقۇل ھالدا قۇرۇلۇش تۈرىنى قولغا كەلتۈرۈشتىن قۇرۇلۇش تۈرىنى ئىشقا كىرىشتۈرۈش، تەرەققىياتنى تېزلىتىش بىلەن باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، ئۈنۈمنى ئاشۇرۇشقا تەڭ ئەھمىيەت بېرىشكە ئۆتۈش، پەن - تېخنىكا ۋە باشقۇرۇشتىن پايدا ئېلىش قارىشىنى تىكلەش لازىم. 3) «چوڭقۇر قاتلاملىق ئېچىۋېتىشتە شەرت - شارائىت ھەممىنى ھەل قىلىدۇ» دېگەن قاراشتىن ۋە ئۈمىدسىزلىك كەيپىياتىدىن ئازاد بولۇپ، تەشەببۇسكارلىق بىلەن ھۇجۇمغا ئۆتۈش، يېڭىلىق يارىتىشقا جۈرئەت قىلىشتەك ئىشىكنى كەڭ ئېچىش ئېڭىنى تىكلەش، كىشىلەرنىڭ سۇبيېكتىپ پائالىيەتچانلىقىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، ئامالنىڭ بارىچە ئېچىۋېتىش شەرتىنى ھازىرلاپ، ئېچىۋېتىش زېمىنى ۋە ساھەلىرىنى كېڭەيتىپ، ئېچىۋېتىشنىڭ يۇمشاق مۇھىتىنى ياخشىلاپ، ھۆكۈمەت فۇنكسىيىسىنى ئۆزگەرتىشنى تېزلىتىپ، يۇقىرى قاتلاملىق، نوپۇزلۇق، بىرلىككە كەلگەن تاشقى ماسلاشتۇرۇش ئاپپاراتىنى تېز بارلىققا كەلتۈرۈپ، سودىگەر چاقىرىش، مەبلەغ كىرگۈزۈشنىڭ يېڭى چارىلىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، يېڭى ئەندىزە يارىتىش، يېڭى يول تۇتۇش لازىم.

قىرىش بىلەن بەدەندىكى فىزىئولوگىيىلىك ئۆزگىرىشلەرنىڭ مۇناسىۋىتى

دىلئۇر تاجى

قىرىش - ئىنتايىن مۇرەككەپ جەريان، ئۇ تۇغما ئامىللار ۋە كېيىنكى ئامىللارنىڭ تەسىرىگە ئۇچرايدۇ. مەملىكەت ئىچى - سىرتىدىكى تېبىبىي ساھەدىكى ئالىملار «قىرىش» توغرىسىدا يىرىم ئەسىرگە يېقىن ۋاقىتتىن بۇيان نۇرغۇن تەتقىقات ئېلىپ باردى. جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى ساھەلىرىدىكى كىشىلەرمۇ تۇرمۇش سۈپىتىنىڭ ئۆزگىرىشىگە ئەگىشىپ، «قىرىش» مەسىلىسىگە بارغانسېرى دىققەت - ئېتىبار بىلەن قارىماقتا.

ئۇنداق بولسا قىرىش دېگەن زادى نېمىنى كۆرسىتىدۇ؟

سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى ئالىمى ۋىلادىسكى: «قىرىش» - بىر تۈرلۈك كېسەللىك ھالىتى بولۇشى مۇمكىن، ئۇ ھۈجەيرىلەرنىڭ ئىچكى ئىرسىيەت مەخپىي سىفىرلىرىنىڭ خاتا ھالدا جۇغلىنىشىنىڭ نەتىجىسى ئەمەس، بەلكى مەلۇم مېخانىزملارنىڭ بۇزۇلۇشىنىڭ ئاقىۋىتى. شۇڭا قىرىش كېسەللىكنىمۇ باشقا كېسەللىكلەرگە ئوخشاش داۋالاپ ساقايتقىلى بولىدۇ - دەپ قارىغاندى. مېنىڭچە بۇ ئەمەلىيەتكە ئۇيغۇن ئىلمىي قاراش.

ھازىر كىشىلەرنىڭ مۆلچەردىكى ئۆمرى: ئەرلەرنىڭ 71 ياشقا، ئاياللارنىڭ 78 ياشقا يەتتى، ئەڭ ئۇزاق ئۆمرى 120 ياشقا يېتىدۇ. روشەنكى، مۆلچەردىكى ئۆمۈر بىلەن ئەڭ ئۇزاق ئۆمۈر ئوتتۇرىسىدا خېلى زور پەرق بار. بۇ بىزنىڭ ئالدىمىزغا بۇ پەرقنى قانداق ئازايتىش، كىشىلەرنىڭ باغلام ياشاش، ئۇزاق ئۆمۈر كۆرۈش، تۇرمۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش مەسىلىسىنى قانداق ھەل قىلىش تېمىسىنى قويىدى.

قىرىشقا تۈرتكە بولىدىغان مېخانىزم ناھايىتى مۇرەككەپ، بالدۇر قىرىشقا تەسىر كۆرسىتىدىغان ئامىللارمۇ ئاز ئەمەس. ئۇلارنىڭ ھەرىكەت ھالىتىدىكىلىرىمۇ، ئومۇمىي خاراكتېر ئالغانلىرىمۇ بار. مېنىڭچە بىز بۇلاردىن قىرىشقا تۈرتكە بولىدىغان ئاساسلىق ئامىللارنى تېپىپ چىقىشىمىز، ئۇنى ھەل قىلىش جەھەتتە ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىشىمىز لازىم. بۇ ئامىللار ئىچىدە تۆۋەندىكى بىر نەچچە مۇناسىۋەتنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىش بىزنىڭ مەسىلىنىڭ ئاچقۇچىنى تېپىشىمىزغا ياردەم بېرىدۇ:

1. «خولېستېرىننىڭ (T — ch) ئالمىشىشى بىلەن قىرىشنىڭ مۇناسىۋىتى

ئۆزگىچە بولىدۇ. ئەرلەرنىڭ 50 - 60 ياشتا، ئاياللارنىڭ 60 - 70 ياشتا قاندىكى خولېستېرىن مىقدارى يۇقىرى چەككە يېتىدۇ. ئاياللارنىڭ قېنىدىكى تۆۋەن زىچلىقتىكى ياغسىمان ئاقسىل (LDL —ch) 40 - 50 ياشقا كىرگەندىن كېيىن يۇقىرىلاشقا باشلايدۇ. يەنە بىر تەتقىقاتقا قارىغاندا، تاجسىمان يۈرەك كېسەللىكى يۇقىرى زىچلىقتىكى ياغسىمان ئاقسىل (HDL — ch) بىلەن تەتۈر تاناسىپ، تۆۋەن زىچلىقتىكى ياغسىمان ئاقسىل بىلەن (LDL — ch) ئوڭ تاناسىپ بولىدىكەن. يۇقىرى زىچلىقتىكى ياغسىمان ئاقسىل كۆپىيىپ (HDL — ch)، تۆۋەن زىچلىقتىكى ياغسىمان ئاقسىل (LDL — ch) ئازايغاندىلا، قىزىل تومۇر بوتقىسىمان قېتىشىنىڭ (AS) ئالدىنى ئالغىلى، شۇنداقلا ئۆمۈرنى ئۇزارتقىلى بولىدۇ، ھالبۇكى، يۇقىرى زىچلىقتىكى ياغسىمان ئاقسىل (HDL —ch) مىقدارىغا تەسىر يەتكۈزىدىغان ئامىل تاماكا چەككۈچىلەردە، سەمرىپ كەتكەنلەردە، دائىم تەنھەرىكەت بىلەن شۇغۇللانمايدىغان كىشىلەردە ئاز بولىدۇ؛ شېكەرلىك يېمەكلىكلەرنى كۆپ ئىستېمال قىلىدىغانلارنىڭ قېنىدىكى يۇقىرى زىچلىقتىكى ياغسىمان ئاقسىل نىسپىي ھالدا ئاز بولىدۇ؛ شېكەر سىيىش كېسەللىكىگە گىرىپتار بولغانلار، توخۇمدانىنى تىزگىنلەش دورىسى، قان بېسىمىنى چۈشۈرۈش دورىسى ئىشلىتىدىغان كىشىلەردە، شۇنداق ئىرسىيەت تەسىر بارلاردا يۇقىرى زىچلىقتىكى ياغسىمان ئاقسىل مىقدارى تەسىرگە ئۇچرايدۇ. قىسقىسى، ھەرخىل ئامىللار تۈپەيلىدىن قاندىكى يۇقىرى زىچلىقتىكى ياغسىمان ئاقسىل (HDL — ch) ئازىيىپ كەتسە، «قىرىش» جەريانى تېزلىشىپ كېتىدۇ.

2. پروكسىدلىنىش زەخمى بىلەن «قىرىش»نىڭ مۇناسىۋىتى

بەدەندىكى ماددا ئالمىشىش جەريانىدا ئەركىن رادىكال ھاسىل بولۇپ، بەدەن ئەزالىرىنى ئۈزلۈكسىز زەخىملەندۈرۈپ، كىشىلەرنىڭ قىرىشىنى تېزلىتىپ، ئۆلۈشكە سەۋەبچى بولىدۇ. نورمال ئەھۋالدا بەدەندىكى ئەركىن رادىكالنىڭ ئۆزگىرىشىنى توگىتىدىغان، ئوكسىدلىنىشقا قارشى تۇرىدىغان فېرمېنتلار، مەسىلەن: پروكسىد، كاتالازا قاتارلىقلار بەدەننىڭ نورماللىقىنى ساقلايدۇ، لېكىن ياشنىڭ چوڭىيىشىغا ئەگىشىپ، يۇقىرىدىكى فېرمېنتلار

شىشى، ھۈجەيرە پەردىلىرى، تالاچە، زەررىچە پەردىلىرىنىڭ يىرتىلىپ كېتىشى نۇرغۇن ياغ تامچىسىنى پەيدا قىلىپ، يۈرەك مۇسكۇلى ھۈجەيرىسىدە ياغ قوڭۇر رەڭ ماددىسىنى شەكىللەندۈرىدۇ، بۇ، يۈرەك مۇسكۇلىنىڭ قىرىشىنى تېزلىتىپ، قىرىش جەريانىغا تۈرتكە بولىدىغان مۇھىم سەۋەبلەرنىڭ بىرى.

يۇقىرىقىلاردىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، «قىرىش» مۇئەييەن مەنادىن ئېيتقاندا، بىر خىل كېسەللىك جەريانى، ئۇ بەدەندىكى فىزىئولوگىيىلىك ئۆزگىرىشلەرنىڭ نەتىجىسى. بىز بۇلارنى ئىگىلەپ، ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىشقا ئەھمىيەت بېرىدىغانلا بولساق، ئۇنى باشقا كېسەللىكلەرگە ئوخشاش داۋالاپ، قىرىش جەريانىنى كېچىكتۈرۈپ، كىشىلەرنىڭ ئۆمرىنى ئۇزارتالايمىز.

شىنجاڭنىڭ پايدىلىق كلىمات مەنبەسى - تەتۈر تېمپېراتۇرا ۋە تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمى

شارىپ قاسىم

ھاۋا تېمپېراتۇرىسى ئېگىزلىكنىڭ ئېشىشىغا ئەگىشىپ تەدرىجىي تۆۋەنلەيدۇ، لېكىن بەزى چاغلاردا بۇنىڭ ئەكسىچە ئېگىزلىكنىڭ ئېشىشىغا ئەگىشىپ تەدرىجىي ئۆرلەيدۇ. بۇنداق ھادىسە مېتېئورولوگىيىدە تەتۈر تېمپېراتۇرا دەپ ئاتىلىدۇ. تەتۈر تېمپېراتۇرا ھادىسىسى پەيدا بولغان ئاتموسفېرا قاتلىمى تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمى دەپ ئاتىلىدۇ.

شىنجاڭنىڭ جۇغراپىيىلىك ئورنى، ئالاھىدە يەر تۈزۈلۈشى ۋە ئاتموسفېرا ئايلانما ئېقىمىنىڭ ئالاھىدىلىكى ھاۋا تېمپېراتۇرىسىنىڭ ئالاھىدىلىكىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. مەسىلەن: قىش پەسلىدە جۇڭغار ئويمانلىقى، ئىلى دەرياسى ۋادىسى، تارباغاتاي ئويمانلىقىدا يەر يۈزىگە يېقىن ھاۋانىڭ رادىئاتسىيىلىك سوۋۇشى، غەرب تەرەپتىن شىنجاڭغا كىرگەن سوغۇق ھاۋانىڭ ئويمانغا يىغىلىۋېلىنىشى، شۇنىڭدەك يەر يۈزىدە يىغىندى قارنىڭ ھاسىل بولۇشى نەتىجىسىدە يەر يۈزىگە تۇتىشىپ تۇرغان ھاۋانىڭ تېمپېراتۇرىسى دائىم دېگۈدەك تۆۋەن بولىدۇ. يۇقىرى ھاۋا بوشلۇقىنىڭ تېمپېراتۇرىسى يەر يۈزىگە قارىغاندا بىر قەدەر يۇقىرى بولغانلىقتىن بىر قەدەر ئىللىق ۋە يېنىك ھاۋا سوغۇق ۋە ئېغىر ھاۋانىڭ ئۈستىدىن ئورۇن ئېلىپ، تەتۈر تېمپېراتۇرا ۋە تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمىنى ھاسىل قىلىدۇ. بۇنداق شارائىتتا ئوتتۇرا، پەس تاغ رايونلىرى دەل تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمىدا تۇرىدۇ. تيانشان تېغىنىڭ شىمالىي باغرىدا ئېگىزلىك ھەر 100 مېتىر ئاشسا، ھاۋا تېمپېراتۇرىسى 0.2 ℃ - 0.5 ℃ قىچە ئۆرلەيدۇ، تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمىنىڭ قېلىنلىقى 2500 - 3000 مېتىرغا يېتىپ، ھەر يىلى 10 - ئاينىڭ بېشىدىن كېلەر يىلى 3 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ، تيانشاننىڭ جەنۇبىي باغرىدىمۇ تەتۈر تېمپېراتۇرا ۋە تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمى ھاسىل بولىدۇ، لېكىن ئۇنىڭ قېلىنلىقى 1500 مېتىردىن ئاشمايدۇ.

تەتۈر تېمپېراتۇرا ۋە تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمىنىڭ ئۇزاققىچە مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ئويمان جايلارغا جايلاشقان شەھەرلەرنىڭ ھاۋاسىنىڭ بۇلغىنىشىنى تېخىمۇ ئېغىرلاشتۇرۇۋېتىدۇ. لېكىن تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمى مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدىغان جايلار چارۋا ماللارنىڭ قىشلىشىغا، مېۋىلىك دەرەخلەرنىڭ قىشتىن بىخەتەر ئۆتۈشىگە پايدىلىق. تەتۈر تېمپېراتۇرا ۋە تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق ئۈچۈن پايدىلىق بولغان كلىمات مەنبەسى، بولۇپمۇ تاغلىق رايونلارنىڭ قىسمەن جايلىرىدا ھاسىل بولىدىغان تەتۈر تېمپېراتۇرا ۋە تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمى پايدىلىنىشقا بولىدىغان كلىمات بايلىقى ھېسابلىنىدۇ. ئىلى ئوبلاستىدىكى نارات تېغى، قابانباي تېغى، ئۈسۈن تېغىنىڭ شىمالىي باغرى، كوكۇچىن تېغى ۋە ئابرال تېغىنىڭ جەنۇبىي باغرى، ئەرتەي، كەگساي، تارباغاتاي تېغىنىڭ جەنۇبىي باغرى، ئورقاشار تېغىنىڭ غەربىي شىمال ۋە جەنۇبىي باغرى قاتارلىق جايلارنىڭ دېڭىز يۈزىدىن بولغان ئېگىزلىكى 1000 - 2000 مېتىر كېلىدىغان تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمىدا ئىقتىسادىي قىممىتى يۇقىرى بولغان ياۋا ئالمىلىق، ياۋا ئۆرۈكلۈك، ياۋا بادامىلىق، ياۋا ياڭاقلىقلار نەچچە يۈز مىليون يىلدىن بۇيان تەبىئىي ھالدا ئۆنۈپ قەدىمىي ھالەتنى ساقلاپ كەلمەكتە. بۇ تەتۈر تېمپېراتۇرا ۋە تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرغانلىقىنىڭ نەتىجىسى.

شىنجاڭنىڭ تاغلىق رايونلىرىدا قىش پەسلىدە ھاسىل بولىدىغان تەتۈر تېمپېراتۇرا ۋە تەتۈر تېمپېراتۇرا قاتلىمى مېۋىلىك دەرەخلەرنى تىكىپ، باغ بەرپا قىلىش، سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ كۆكتات ئۆستۈرۈش، چارۋا ماللارنى بېقىشقا باب كېلىدۇ.

نوبېل فىزىكا، خىمىيە مۇكاپاتى باھالاپ چىقىلدى

ئامېرىكا، ئەنگلىيە، دانىيە ئالىملىرى بۇ يىللىق نوبېل خىمىيە مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. بۇ ئالىملار ئامېرىكا لوس - ئانژېلېس شتاتى ئۇنىۋېرسىتېتىدىكى پاۋلوبوئې، ئەنگلىيە كىمبرىج مولېكۇلا بىئو تېبابەتچىلىك تەتقىقات كومىتېتى تەجرىبىخانىسىدىكى يوھان ۋوكېر ۋە دانىيە ئوخۇس ئۇنىۋېرسىتېتىدىكى تىنسكولاردىن ئىبارەت. بۇ 3 ئالىم بەدەن ھۈجەيرىسىدىكى ئېنېرگىيە ساقلايدىغان ۋە يەتكۈزىدىغان ئىئون يەتكۈزۈش فېرمېنتىنى ئالدى بىلەن بايقىغانلىقتىن مۇشۇ شەرەپكە ئېرىشكەن.

شۋېتسارىيە پادىشاھلىق پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ جاكارلىشىچە، ئامېرىكا ستانفور ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئامېرىكا تەۋەلىكىدىكى جۇڭگولۇقلار ئەۋلادىدىن بولغان فىزىكا ئالىمى پروفېسسور جۇلۇېن، ئامېرىكا دۆلەتلىك ئۆلچەم ۋە تېخنىكا تەتقىقات ئورنىدىكى دوكتور ۋىليام فىلىپپوس ۋە فرانسىيە يۇقىرى پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ دوكتورى كرونت كويان - تانوكى بۇ يىللىق فىزىكا نوبېل مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. ئۇلار لازېر نۇرىدىن پايدىلىنىپ توڭلىتىش ۋە ئاتومنى تىزگىنلەش جەھەتتە گەۋدىلىك تۆھپە قوشقانلىقى ئۈچۈن بۇ شەرەپكە ئېرىشكەن.

(«پەن - تېخنىكا گېزىتى»دىن)

قۇياش يەر شارى كلىماتىغا قانداق تەسىر كۆرسىتىدۇ؟

لى چىڭيو

سىز بىلەمسىز؟

ئىلگىرى كىشىلەر مۇشۇ ئەسىردىكى يەر شارى تېمپېراتۇرىسىنىڭ ئۆرلىشىنى ئىنسانىيەت مەدەنىيلىكى كەلتۈرۈپ چىقارغان پارنىك تەسىرىدىن كۆرگەنىدى. لېكىن ھازىر بارغانسېرى كۆپلىگەن ئالىملار قۇياشتىكى ئۆزگىرىشلەر يەر شارى كلىماتىنىڭ ئۆزگىرىشىدىكى يەنە بىر مۇھىم ئامىل، دەپ قارىماقتا. يەنە بەزى ئالىملار قۇياشنىڭ ئۆزگىرىشچانلىقى يەر شارى تېمپېراتۇرىسىنىڭ

تېمپېراتۇرىسىنىڭ ئۆزگىرىشى بىلەن قۇياشتىكى قارا داغلارنىڭ مۇناسىۋىتى تەتقىقاتنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلىندى. قۇياشتىكى قارا داغلارنىڭ دەۋر قىلىش مۇددىتى 8 - 15 يىل، ئوتتۇرىچە مۇددىتى 11 يىل، ئالىملار مۇشۇ نۇقتىنى تۇتقا قىلىپ قۇياشنىڭ يەر شارى تېمپېراتۇرىسىنى ئۆزگەرتىشىدىكى 3 سەۋەبىنى مۇھاكىمە قىلدى:

بىرىنچى، قۇياشنىڭ تولۇق يورۇقلۇقى يەر شارى تېمپېراتۇرىسىنىڭ ئۆزگىرىشىگە تەسىر كۆرسىتىدىغان مۇھىم ئامىل. ئىككىنچى، قۇياشنىڭ ماگنىتلىق تارتىشىش كۈچى مىكرو ئاتوم زەررىچىلىرىنىڭ پارتلىشى، سۇ مىقدارى ۋە بۇلۇتنىڭ قاپلىنىش مىقدارىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان ئاساسىي ئامىل.

مانا بۇ يېڭى بۆسۈش 70 - يىللاردىن كېيىن سۈنئىي ھەمراھ ئارقىلىق قۇياشنى بىۋاسىتە تەتقىق قىلىش نەتىجىسىدە بارلىققا كەلگەن، شۇنداقلا ئارىدىن 10 يىل ئۆتكەندە ھۆكۈم چىقىرىلغان، مەسىلىنىڭ ئاچقۇچى كىشىلەرنىڭ ئويلىغىنىنىڭ ئەكسىچە بولۇپ، قۇياشتىكى قارا داغلار كۆپىيىسە، قۇياش يورۇپ كېتىدۇ، قۇياشتىكى قارا داغلار ئازايسا، قۇياش تۇتۇق

ئىچىدە تۆۋەندىكى بىر نەچچە مۇناسىۋەتنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىش بىزنىڭ مەسىلىنىڭ ئاچقۇچىنى تېپىشىمىزغا ياردەم بېرىدۇ:

1. «خولېسترىننىڭ (T — ch) ئالمىشىشى بىلەن قېرىشنىڭ مۇناسىۋىتى

تەتقىقاتلارغا قارىغاندا، قېرىش كېسىلى ياغ ئالمىشىش توسقۇنلۇققا ئۇچراش بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك. ياشنىڭ چوڭىيىشىغا ئەگىشىپ، قاندىكى ياغسىمان تەركىبلەردىمۇ ئۆزگىرىش بولىدۇ. شۇڭا ياش، قاندىكى ياغسىمان تەركىب ۋە قىزىل تومۇر قېتىشىش بىر - بىرىگە زىچ مۇناسىۋەتلىك. قېرىش جەريانىدا قاندىكى خولېسترىننىڭ ئۆزگىرىشى جىنىسقا قاراپ

ئەركىن رادىكالنىڭ ئۆزگىرىشىنى تۈگىتىدىغان، ئوكسىدلىشىشقا قارشى تۇرىدىغان فېرمېنتلار، مەسىلەن: پروكسىد، كاتالازا قاتارلىقلار بەدەننىڭ نورماللىقىنى ساقلايدۇ، لېكىن ياشنىڭ چوڭىيىشىغا ئەگىشىپ، يۇقىرىدىكى فېرمېنتلار ئازىيىپ كەتسە، بەدەندە تەڭپۇڭسىزلىق پەيدا بولىدۇ. بۇنداق تەڭپۇڭسىزلىق قېرىش كېسەللىكىنىڭ ئاساسىي مەنبەلىرىدىن بىرى.

3. يۈرەك قان تومۇر سىستېمىسىنىڭ «قېرىش» بىلەن مۇناسىۋىتى

تەتقىقاتلارغا قارىغاندا، يۇقىرى خولېسترىنلىق يۈرەك مۇسكۇلى تالالىرىنىڭ ئاجراتما چىقىرىش ئىقتىدارىنىڭ قالايمىقانلىـ

تەسىرىدىن كۆرگەندى. لېكىن ھازىر بارغانسېرى كۆپلىگەن ئالىملار قۇياشتىكى ئۆزگىرىشلەر يەر شارى كىلىماتىنىڭ ئۆزگىرىشىدىكى يەنە بىر مۇھىم ئامىل، دەپ قارىماقتا. يەنە بەزى ئالىملار قۇياشنىڭ ئۆزگىرىشچانلىقى يەر شارى تېمپېراتۇرىسىنىڭ ئۆرلەپ كېتىشىدىكى ھەقىقىي سەۋەب، دەپ قارىماقتا.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان يەر شارى

قۇياشنىڭ يەر شارى تېمپېراتۇرىسىنى ئۆزگەرتىشىدىكى 3 سەۋەبىنى مۇھاكىمە قىلدى:

بىرىنچى، قۇياشنىڭ تولۇق يورۇقلۇقى يەر شارى تېمپېراتۇرىسىنىڭ ئۆزگىرىشىگە تەسىر كۆرسەتكەن مۇھىم ئامىل. ئىككىنچى، قۇياشنىڭ ئۇلترا بىنەپشەنۇرى شامال كۈچى ۋە ئاتموسفېرادىكى ئوزۇن مىقدارىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان ئاساسىي ئامىل. ئۈچىنچى،

تەتقىق قىلىش نەتىجىسىدە بارلىققا كەلگەن، شۇنداقلا ئارىدىن 10 يىل ئۆتكەندە ھۆكۈم چىقىرىلغان، مەسىلىنىڭ ئاچقۇچى كىشىلەرنىڭ ئويلىغىنىنىڭ ئەكسىچە بولۇپ، قۇياشتىكى قارا داغلار كۆپەيسە، قۇياش يورۇپ كېتىدۇ، قۇياشتىكى قارا داغلار ئازايسا، قۇياش تۇتۇق بولۇپ قالىدۇ. قۇياشتىكى مانا بۇ ئۆزگىرىش يەر شارى كىلىماتىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان ئاساسلىق ئامىل.

ئاۋازنىڭ يېتىلىشىگە ئەھمىيەت بېرىش كېرەك

ۋاڭ تىڭيۇ

ياشلىق دەۋرىگە قەدەم قويغان قىز - ئوغۇللارنىڭ بەدەن شەكلىدە ئۆزگىرىش بولغاندىن باشقا، ئاۋاز پەردىسىدىمۇ ئۆزگىرىش بولىدۇ. ئاۋاز پەردىسى تېز يېتىلىدۇ. ئوغۇللارنىڭ 8 - 9 سانتىمېتىردىن 17 سانتىمېتىر ئەتراپىغا يېتىدۇ، ئەڭ ئۇزۇن بولغاندا 23 سانتىمېتىرغا يېتىدۇ. قىزلارنىڭ ئاۋاز پەردىسى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 16 سانتىمېتىرغا يېتىدۇ. ئاۋاز ئۆزگىرىش مەزگىلى ئادەتتە 13 - 14 ياشتا باشلىنىدۇ، قىزلارنىڭ سەل بالدۇرراق بولىدۇ، كۆپ ھاللاردا تۇنجى قېتىم ھېيز كەلگەندىن كېيىن باشلىنىدۇ. ئادەتتە ئاۋاز ئۆزگىرىش مەزگىلى 3 ئايدىن 6 ئايغىچە بولىدۇ، ھەتتا بىر يىلغىمۇ ئۇزىراپ كېتىدۇ. ناخشا ئېيتىشقا ماس كېلىدىغان ئاۋازنىڭ ئۆزگىرىش ۋاقتى تېخىمۇ ئۇزاق بولۇپ، بەزىلەرنىڭ 3 - 4 يىلغا سوزۇلۇپ كېتىدۇ. ئاۋاز ئۆزگىرىش داۋامىدا فىزىئولوگىيىلىك، پاتالوگىيىلىك، پسىخىك سەۋەبلەر ياكى ئاۋاز چىقىرىش ئۇسۇلى، كىلىمات، ئوزۇقلۇق، سۇ- تۇپراق، مەدەنىيەت سەۋىيىسى، ئائىلە ۋە ئىجتىمائىي مۇھىت قاتارلىقلارنىڭ تەسىرى

تۈپەيلىدىن نۇرغۇن ئوغۇل - قىزلارنىڭ ئاۋازى يېقىمسىز ئاۋازغا ئايلىنىپ قالىدۇ. شۇڭا ياشلىق دەۋرىدە ئاۋازنى قوغداشقا ئەھمىيەت بېرىش كېرەك.

1. ئاۋاز ئۆزگىرىش مەزگىلىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىش كېرەك. ئاۋاز ئۆزگىرىش مەزگىلى ئادەمنىڭ فىزىئولوگىيىلىك تەرەققىياتىدىكى تەبىئىي ئەھۋال، لېكىن ئۆزگىرىشنىڭ يېنىك - ئېغىر بولۇشى، بالدۇر- كېيىنرەك بولۇشى، ئاستا - تېز بولۇشى جەھەتتە پەرق بولىدۇ، شۇڭا ئاۋازنىڭ ئۆزگىرىشىدىن ئەندىشە قىلىشنىڭ ھاجىتى يوق، لېكىن مۇشۇ باسقۇچتا ياخشى ئاۋاز چىقىرىش ئادىتىنى يېتىلدۈرۈش كېرەك. ئاتا - ئانىلار بالىلىرىغا قالايمىقان ۋارقىرىماسلىق توغرىسىدا پات - پات ئەسكەرتىپ تۇرۇشى، ئۈنئالغۇ ۋە تېلېۋىزورلارنىڭ ئاۋازىنى زىيادە يۇقىرى قىلىۋەتمەسلىكى، بالىلارنىڭ كۈچەپ زورۇقۇپ سۆزلەپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشى كېرەك، بەزى ئوغۇللارنىڭ ئاۋازى ئاۋاز ئۆزگىرىش مەزگىلىدە قىزلارنىڭ ئاۋازىغا ئوخشاش نازۇك، ئىنچىكە چىقىدىغان بولۇپ قالىدۇ، بۇنداق چاغدا دەرھال تۈزىتىش كېرەك، بولمىسا بۇنداق ئاۋاز چىقىرىش ئادەتكە ئايلىنىپ قېلىپ، قىزلاردەك سۆزلەيدىغان بولۇپ قالىدۇ.

2. ئىلمىي ئۇسۇلدا ئوزۇقلىنىشقا دىققەت قىلىش كېرەك. ئاۋاز ئۆزگىرىش مەزگىلىدە ئوزۇقلۇقنى ياخشىلاش، يېمەك - ئىچمەك تازىلىقىغا ئەھمىيەت بېرىش، بەك سوغۇق ياكى بەك قىزىق، غىدىقلاش خاراكتېرىدىكى يېمەكلىكلەرنى يېيىشتىن ساقلىنىش كېرەك. مۇچ، سۇڭپىياز، مايدا قورۇلغان خاسىڭ قاتارلىق نەرسىلەرنى بۇنداق چاغلاردا ئامال بار يېمىگەن ياخشى. ئادەتتە كۆپ سۇ ئىچىپ بېرىش كېرەك، ئېغىز، تىل قۇرغاق بولسا

ئاۋاز پەردىسىدە غەيرىي ئۆزگىرىش بولۇپ قالىدۇ. ئاۋاز پەردىسى كۆپ ھەرىكەتلەنگەندىن كېيىن سوغۇق نەرسىلەرنى ئىستېمال قىلماسلىق كېرەك، چۈنكى ئاۋاز پەردىسىدىكى قان تومۇر كېڭەيگەن چاغدا سوغۇق نەرسىنىڭ تەسىرىگە ئۇچرىسا دەرھال قىسقىرايدۇ، نەتىجىدە ئاۋاز بوغۇلۇپ قالىدۇ. بۇلاردىن باشقا ئاۋاز ئۆزگىرىش مەزگىلىدە تاماكا چەكمەسلىك، ھاراق ئىچمەسلىك كېرەك.

3. سالامەتلىككە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىش كېرەك. ئاۋاز ئۆزگىرىش مەزگىلىدە تۇرمۇش تەرتىپلىك بولۇشى، قېنىپ ئۇخلاش كېرەك. ياخشى تازىلىق ئادىتىنى يېتىلدۈرۈش، مۇھىتى بەك بۇلغانغان جايغا بارماسلىق كېرەك، بولمىسا نەپەسلىنىش يولىدا كېسەللىك پەيدا بولىدۇ. نەپەسلىنىش يولى ياللۇغلانسا ئاۋاز پەردىسىگە يامان تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئۆتكۈر ۋە سوزۇلما خاراكتېرلىك كاناي ياللۇغى ۋە كېكىردەك ياللۇغىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىپ، ئاۋاز پەردىسىنىڭ ساغلام يېتىلىشى تەسىرگە ئۇچرايدۇ.

4. ئاتا - ئانىلار بالىلارنىڭ ئاۋازىدا غەيرىي ئەھۋال بارلىقىنى ياكى ئاۋاز پەردىسىدە كېسەللىك پەيدا بولغانلىقىنى بايقىغان ھامان دەرھال دوختۇرغا ئاپىرىپ، داۋالاش تەدبىرىنى قوللىنىشى كېرەك. ئاۋاز ئۆزگىرىش مەزگىلىدە ئۈن پۈتۈپ قېلىش، ئاۋاز بۇزۇلۇش ئەھۋالى كۆرۈلسە «ئاۋاز چېنىقتۇرۇش ئۇسۇلى» ئارقىلىق داۋالىغىلى بولىدۇ.

ياشلىق دەۋردە ئاۋازنى ئاسراش پەرزەنتلەرنىڭ ۋەزىپىسى بولۇپلا قالماستىن، ئاتا - ئانىلار ۋە ئوقۇتقۇچىلارنىڭمۇ ۋەزىپىسى. چۈنكى ئاۋاز ئۆزگىرىش مەزگىلىدە ئاۋاز ئوبرازىنىڭ ئىلاستىكلىق خۇسۇسىيىتى كۈچلۈك بولىدۇ، ئاۋازدا كېسەللىك ئاسان پەيدا بولىدۇ. شۇڭا ئاتا - ئانىلار بالىلارنىڭ ئاۋازىنى قوغداشقا ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك.

زەھەرنى تاشلاشنىڭ بىر قانچە خىل ئۇسۇلى

«ھالاكەت يولىغا ماڭماڭ»

ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە

تەبىئىي تاشلاش **ئۇسۇلى** بۇ ئۇسۇلدا زەھەر چەككۈچىلەرگە دورا ئىشلەتمەي، زۆرۈر بولغان ئوزۇقلۇقلار بىلەنلا تەمىنلەپ، مەجبۇرى تاشلاتقۇزۇش تەدبىرى قوللىنىلىدۇ. بۇ جەرياندا زەھەر چەككۈچىنىڭ پۈتۈن بەدىنى توڭۇپ تىترەيدۇ، توخۇئەت ئۆرلەپ چىقىدۇ، تېرىسى تۈكىنى يۇڭدىۋەتكەن كۈركە توخۇنىڭ تېرىسىگە ئوخشاپ قالىدۇ. شۇڭا بۇ ئۇسۇل «سوغۇق كۈركە توخۇ» ئۇسۇلى دەپمۇ ئاتىلىدۇ. تەبىئىي تاشلاشنىڭ ئۈنۈمى % 100كە يېتىدۇ. لېكىن بۇ ئۇسۇلدا زەھەر چەككۈچى ئىنتايىن ئازابلىنىدۇ. شۇڭا بۇ ئۇسۇل خۇمارى كۈچلۈك بولمىغان ۋە باشقا كېسىلى بولمىغان زەھەر چەككۈچىلەرگە قوللىنىلىدۇ. بۇ ئۇسۇلنى قوللانغاندا دوختۇر زەھەر تاشلىغۇچىنى دائىم كۆزىتىپ، بىرەر ئەھۋال كۆرۈلسە دەرھال داۋالاپ جىددىي قۇتقۇزۇشى كېرەك. يېزا، كەنتلەردە پەسىللىك ھالدا زەھەر تاشلاتقۇزۇش سىنىپلىرىنى ئېچىپ، يېڭىدىن چېكىشكە باشلىغانلارنى بۇ خىل ئۇسۇلدا داۋالاش بىلەن بىللە سوغۇق مۇنچىدا يۇيۇندۇرۇپ، جۇڭيى دورىلىرىنى ئىچكۈزۈپ داۋالىسا ئۈنۈمى ياخشى بولىدۇ.

دورا بىلەن داۋالاش ئۇسۇلى بۇنىڭدا زەھىرى ئاجىز، ئادەمگە بولغان زىيىنى ئاز، خۇمارى ئاجىز ئالاھىدە دورا زەھەر چەككۈچىگە ئوكۇل قىلىپ ئۇرۇلىدۇ، ئاندىن مىقدارى

بارغانسېرى ئازايتىلىپ، ئاخىرىدا پۈتۈنلەي توختىتىلىدۇ. بۇ ئۇسۇل غەرب ئەللىرىدە كۆپرەك قوللىنىلىدۇ. نۆۋەتتە مەملىكىتىمىزدە مېتادون ھىدروخلوردىمۇ شۇ خىل دورا ئورنىدا ئىشلىتىلمەكتە. بۇ دورا ئارقىلىق داۋالاش ئۇسۇلى 3 باسقۇچ بويىچە ئېلىپ بېرىلىدۇ. خۇمار تۇتۇپ كېتىشنى تورمۇزلاش، زەھەر چەككۈچىنىڭ نورمال پائالىيىتىنى داۋاملاشتۇرۇش ئۈچۈن، دەسلەپكى باسقۇچتا دورا مىقدارى كۆپرەك بېرىلىدۇ. بۇنداق بولغاندا زەھەر چەككۈچى خۇمار تۇتۇپ ئازابلىنىشتىن ساقلىنىدۇ، خۇمارى تۈگىگەندىن كېيىن دورىنىڭ مىقدارى ئازايتىلىپ، ئاخىرىدا پۈتۈنلەي توختىتىلىدۇ. بۇنىڭ بىلەن زەھەر چەككۈچى مېتادونغا تايىنىۋالمايدىغان بولىدۇ.

مىقدارىنى ئازايتىپ داۋالاش ئۇسۇلى

بۇ ئۇسۇلنى قوللانغاندا دەسلەپتە زەھەر چەككۈچىگە ئاز مىقداردا زەھەر بېرىپ، خۇمارى پەسەيتىلىدۇ، ئاندىن زەھەرنىڭ مىقدارى بارا - بارا ئازايتىلىپ، ئەڭ ئاخىرى پۈتۈنلەي توختىتىلىدۇ. بۇ ئۇسۇلدا زەھەر چەككۈچىنىڭ يېنىك دەرىجىدە خۇمارى تۇتسىمۇ، تەبىئىي تاشلاش ئۇسۇلىغا قارىغاندا كۆرۈنەرلىك ھالدا ئاستا بولىدۇ. بۇ، مەملىكىتىمىزدە ئومۇمىيۈزلۈك قوللىنىلىۋاتقان ئۇسۇللارنىڭ بىرى. بۇ دورا 4 خىل بولۇپ، 1- نومۇرلۇق دورىنىڭ تەركىبىدە % 50 ئەپيۈن، 2- نومۇرلۇق دورىنىڭ تەركىبىدە % 20 ئەپيۈن، 3- نومۇرلۇق دورىنىڭ تەركىبىدە خۇمار قىلىشنى تورمۇزلايدىغان دورا بار. 4- نومۇرلۇق دورا ئاشقازان - ئۈچەينىڭ ئىقتىدارىنى تەڭشەيدۇ. بۇ 4 خىل دورىنىڭ سىرتقى شەكلى پۈتۈنلەي ئوخشاش بولۇپ، ھەرقايسىسىنى 4 كۈندىن

جەمئىي 16 كۈن ئىچىدۇ، 16 كۈندىن كېيىن زەھەر چەككۈچىنىڭ خۇمارى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگەپ، سالامەتلىكى ئەسلىگە كېلىش باسقۇچىغا كىرىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا ئەپيۈنگۈلنىڭ پوستىنى سۇدا قاينىتىپ ھەر كۈنى ئىچىپ بەرسىمۇ خۇمار ئاستا - ئاستا تۈگەيدۇ.

ئۇخلىتىپ داۋالاش ئۇسۇلى بۇ ئۇسۇلدا زەھەر چەككۈچىگە ئاغرىق ئازابىنى ۋە سىرتقى مۇھىتنىڭ تەسىرىنى سەزمەس قىلىش ئۈچۈن كۆپ مىقداردا ئۇيقۇ دورىسى بېرىپ ئۇخلىتىۋېتىلىدۇ. 3 كۈندىن 7 كۈنگىچە بولغان ۋاقىتتا زەھەر چەككۈچى ئۇيقا ھالىتىدىن ئۇيغىنىدۇ، بۇ ۋاقىتتا خۇمار تۇتۇش ۋاقتى ئۆتۈپ كەتكەن بولىدۇ، بەدىنىنىڭ ئاغرىقىمۇ كۆرۈنەرلىك پەسەيگەن بولىدۇ. ھازىر كۆپلىگەن زەھەر تاشلاتقۇزۇش ئورۇنلىرى بۇ ئۇسۇلنى قوللانماقتا.

يېڭى ئەۋلاد كۆپ ۋاسىتىلىك ئىقتىدارلىق يىراقتىن داۋالاش سىستېمىسى بارلىققا كەلدى

ئامېرىكا تېلېۋىزىيە خەۋەرلىرى شىركىتى يېقىندا يېڭى ئەۋلاد كۆپ ۋاسىتىلىك ئىقتىدارلىق يىراقتىن داۋالاش سىستېمىسىنى، يەنى 2000 HS تىپلىق تېلېۋىزوردا كۆرۈپ تۇرۇپ داۋالاش سىستېمىسىنى بارلىققا كەلتۈردى. بۇ، دۇنيادىكى داۋالاش - ساقلىقنى ساقلاش جەھەتتە بارلىققا كەلگەن تۇنجى مەھسۇلات. بۇ مەھسۇلات تېبابەتچىلىك جەھەتتە قايتا تەربىيىلىنىش، دىئاگنوز قويۇپ مەسلىھەت بېرىش قاتارلىق تېبابەتچىلىك ساھەلىرىدە ئىشلىتىلىش ئۈچۈن لايىھىلەنگەن. ئۇنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تېلېۋىزور چاستۇتىسى بار ھەمدە ئۇنى يۆتكەپ

يۈرۈشكە بولىدۇ. بۇ سىستېمىنىڭ يەنە ئوچۇق شەكىللىك كومپيۇتېر سۇپىسى بار. ئۇنى ئاپتوموبىلغا ئورۇنلاشتۇرۇپ جىددىي كېسەل كۆرىدىغان بالنىتسلارغا، يېزا دوختۇرخانىلىرىغا، تاشقىي كېسەللىكلەرنى كۆرۈش ئورۇنلىرىغا، يىغىن مەيدانلىرىغا ئېلىپ بارغىلى بولىدۇ. ئۇنىڭ ئۆلچەملىك قۇرۇلمىسى ئىچىدە سۈرەتنى كۆزىتىش ئېكرانى، قول تىزگىنلىگۈچى، 14 ئىنگلىز سۇڭىلىق كۆزىتىش ئەسۋابى، سىنئالغۇ، داتلاشماس سۇپىسى ۋە ساقلاش ئىشكاپى قاتارلىقلار بار.

(«پەن - تېخنىكا گېزىتى»دىن)

رەئىس جياڭ زېمىن ئامېرىكىدا داۋاملىق زىيارەتتە بولدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، نيۇ - يورك، 31 - ئۆكتەبىر تېلېگراممىسى. ئامېرىكا ۋاقتى بىلەن 30 - ئۆكتەبىر چۈشتە جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن ۋاشىنگتون ئامېرىكا - جۇڭگو دوستلۇق جەمئىيىتى قاتارلىق 6 تەشكىلات ئۆتكۈزگەن چۈشلۈك زىياپەتتە نوتۇق سۆزلەپ، 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ يېتەكچى فاڭجېنىنى شەرھلىدى ھەم جۇڭگونىڭ ئىچكى - تاشقى سىياسىتىنى تونۇشتۇردى.

رەئىس جياڭ زېمىن ۋاشىنگتوندا يەنە ئامېرىكا ئاممىۋى رادىئو شىركىتى مۇخبىرىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلىپ، جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتى، جۇڭگونىڭ ئىچكى سىياسىي - ئىقتىسادىي ۋەزىيىتى ھەم كىشىلىك ھوقۇق قاتارلىق مەسىلىلەر توغرىسىدا مۇخبىرنىڭ سوئاللىرىغا جاۋاب بەردى.

رەئىس جياڭ زېمىننىڭ رەپىقىسى ۋاڭ يېپىڭ 30 - ئۆكتەبىر چۈشتىن بۇرۇن ۋاشىنگتوننىڭ غەربىي شىمالىدىكى لېۋىن مۇزىكا مەكتىپىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىپ، بۇ مەكتەپتىكى ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلارنىڭ قىزغىن قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى.

30 - ئۆكتەبىر چۈشتىن كېيىن رەئىس جياڭ زېمىن مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن ۋاشىنگتوندىن فىلادېلفىيە شەھىرىگە كېلىپ 4 سائەتتىن كۆپرەك زىيارەتتە بولدى. فىلادېلفىيە ئايرودرومىدا رەئىس جياڭ زېمىن ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى فىلادېلفىيە شەھىرىنىڭ باشلىقى لۇندېر، خەلق پارلامېنتىنىڭ ئەزاسى ۋېردىن ۋە دېلاۋېر شتاتىنىڭ باشلىقى كاپو قاتارلىق ئەمەلدارلار ۋە جۇڭگولۇقلار، جۇڭگو مۇھاجىرلىرى ۋەكىللىرىنىڭ قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى. فىلادېلفىيىدە قىسقا ۋاقىت تۇرغان مەزگىلدە رەئىس جياڭ زېمىن ئەينى يىللاردىكى ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئوقۇۋاتقان چاغدىكى ئوقۇتقۇچىسى - پېشقەدەم ئەپەندى گۇيۈشيۇنى ئۆيىگە بېرىپ يوقلىدى دېركسېر ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن پېنسىلۋانىيە ئۇنىۋېرسىتېتىدا زىيارەتتە بولدى ھەم مۇستەقىللىق سارىيىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى.

رەئىس جياڭ زېمىن 30 - ئۆكتەبىر كەچتە مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن فىلادېلفىيىدىن نيۇ - يوركقا كېلىپ ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى داۋاملاشتۇردى. كېننىدى ئايرودرومىدا رەئىس جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى جۇڭگونىڭ ب د ت دا دائىمىي تۇرۇشلۇق ۋەكىلى چېن خۇاسۈن، جۇڭگونىڭ ب د ت دا دائىمىي تۇرۇشلۇق ھەربىي مەسلىھەتچىلەر ئۆمىكىنىڭ باشلىقى چېن فۇيۈەن، جۇڭگونىڭ ھەربىي تەييارلىقلارنى قىسقارتىش باش ئەلچىسى شازۇكاڭ، شياڭگاڭنىڭ نيۇ - يوركتىكى ئىقتىساد - سودا ئىش بېجىرىش باشقارمىسىنىڭ باشلىقى شۈ جۈنپىڭ ھەم جۇڭگونىڭ ئامېرىكىدا ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلىرى، جۇڭگولۇقلار، جۇڭگو مۇھاجىرلىرى، تەيۋەنلىك قېرىنداشلار ۋە باشقا ساھەدىكى زاتلاردىن بولۇپ 200 نەچچە كىشى كۈتۈۋالدى ھەم ب د ت نىڭ مۇئاۋىن باش كاتىپى جىن يۇڭجيەنمۇ ئايرودرومغا چىقىپ كۈتۈۋالدى.

دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن 31 - ئۆكتەبىر ئۆزى چۈشكەن نيۇ- يورك ۋالدورف مېھمانخانىسىدا ئامېرىكىنىڭ سابىق زۇڭتۇڭى قارشى ئېلىش كەچلىك زىياپىتىگە قاتناشتى ھەم نوتۇق سۆزلىدى. جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: جۇڭگو دۇنيادىكى ئەڭ چوڭ تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەت، ئامېرىكا ئەڭ چوڭ تەرەققىي تاپقان دۆلەت بولغاچقا، ئىقتىسادىي جەھەتتە بىر- بىرىنى ناھايىتى كۈچلۈك تولۇقلاشچانلىققا ئىگە، ئىقتىساد - سودا، پەن - تېخنىكا ئالماشتۇرۇش ۋە ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇشتا يوشۇرۇن كۈچ ناھايىتى زور.

رەئىس جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: بۇ قېتىم ئامېرىكىدىكى زىيارىتىمدە زۇڭتۇڭ كلىنتون بىلەن 2 تەرەپلىك مۇناسىۋەت ۋە ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان خەلقئارا مەسىلىلەر توغرىسىدا كەڭ پىكىر ئالماشتۇردۇم، زىيارەت ئىجابىي نەتىجىگە ئېرىشتى. ئامېرىكىدىكى سودا - سانائەت ساھەسىدىكى ئەربابلارنىڭ جۇڭگو- ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن يېڭى تۆھپە قوشۇشىنى ئۈمىد قىلىمەن. جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ئىقتىساد- سودا ھەمكارلىقىنىڭ كۈچىيىشى 2 دۆلەتنىڭ سىياسىي جەھەتتىكى مۇناسىۋىتىنىڭ ياخشىلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە پايدىلىق، 2 دۆلەتنىڭ ساغلام - مۇقىم بولغان سىياسىي مۇناسىۋەت ئورنىتىشى 2 دۆلەتنىڭ ئىقتىساد - سودا ھەمكارلىقىنىڭ تەرەققىياتىغا پايدىلىق.

رەئىس جياڭ زېمىن يەنە شۇ كۈنى خەلقئارا سودا ماشىنىلىرى شىركىتى، ئامېرىكا تېلېفون - تېلېگراف شىركىتى ۋە «لاڭشۈن»پەن- تېخنىكا شىركىتىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى. بۇ شىركەتلەر جۇڭگولۇق مېھمانلارغا ئۆزلىرىنىڭ يېڭى پەن - تېخنىكا نەتىجىلىرىنى كۆرسەتتى ھەم ئامېرىكا - جۇڭگو سودا مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش ئۈچۈن تىرىشىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

رەئىس جياڭ زېمىن يەنە نيۇ - يوركتا ئامېرىكىنىڭ سابىق دۆلەت كاتىپى دوكتور كېسىنگىر بىلەن كۆرۈشتى ھەم جۇڭگونىڭ بۇ يەردىكى ئاپپاراتلىرىنىڭ خادىملىرىنى، ھەم جۇڭگولۇقلار، جۇڭگو مۇھاجىرلىرىنىڭ ۋەكىللىرىنى يوقلىدى.

1 - نويابىر چۈشتىن بۇرۇن رەئىس جياڭ زېمىن زىيارەتتە بولۇش ئۈچۈن نيۇ - يوركتىن مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن بوستونغا يۈرۈپ كەتتى. شۇ كۈنى چۈشتىن بۇرۇن رەئىس جياڭ زېمىن ئامېرىكىنىڭ خارۋارد ئۇنىۋېرسىتېتىغا بېرىپ نوتۇق سۆزلىدى، جۇڭگونىڭ ئېسىل تارىخ، مەدەنىيەت ئەنئەنىسى ھەم ئۇنىڭ جۇڭگونىڭ تەرەققىيات يولىغا كۆرسەتكەن چوڭقۇر تەسىرى ئۈستىدە توختالدى.

رەئىس جياڭ زېمىن جۇڭگونىڭ تارىخىي مەدەنىيەت ئەنئەنىسىنى تۆۋەندىكى 4 جەھەتتىن شەرھلىدى: 1. ئىتتىپاقلىق، بىرلىك ئەنئەنىسى، 2. مۇستەقىل - ئۆزىگە ئۆزى خۇجا بولۇش ئەنئەنىسى، 3. تىنچلىقپەرۋەرلىك ئەنئەنىسى، 4. ئۆزىنى توختىماي قۇدرەت تاپقۇزۇش ئەنئەنىسى.

رەئىس جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: بۈگۈنكى كۈندە جۇڭگو

ئامېرىكىدا دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىدە بولۇۋاتقان جۇڭخۇا خەق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن 11 - ئاينىڭ 1 - كۈنى مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن لوس - ئانژىلېستا قىزغىن قارشى ئېلىندى.

سۈرەتتە: ئامېرىكىلىق قىز رەئىس جياڭ زېمىنغا گۈل تەقدىم قىلماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

بەزى دۆلەتلەردىكى جامائەتچىلىك رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىگە ئىجابىي باھا بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 2 - نويابىر تېلېگراممىسى. ئاگېنتلىقىمىزنىڭ چەت ئەللەردە تۇرۇشلۇق مۇخبىرلىرى خەۋەر قىلىدۇ: ياپونىيە، تايلاند، ئالبانىيە، بۇلغارىيە، فىنلاندىيە ۋە ئالجىرىيىلەرنىڭ ئاخبارات ۋاستىلىرى يېقىندا رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى بىر قەدەر تولۇق خەۋەر قىلدى ھەم ئۇنىڭغا ئىجابىي باھا بەردى.

ياپونىيە كىيوتو ئاگېنتلىقىنىڭ مۇلاھىزىسىدە مۇنداق دېيىلدى: ئامېرىكا - جۇڭگو مۇناسىۋىتى بۇ قېتىمقى باشلىقلار سۆھبىتىنى پىشاڭ قىلىپ، 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن مۇناسىۋەتنى كۈچەيتىشنىڭ يېڭى باسقۇچىنى كۆرسىتىپ، دۇنيادا ھەممەگۈللەر تەكشى ئېچىلغان، ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئىناق مۇھىت يارىتىش ئارقىلىق ئىنسانىيەتنىڭ بەخت - سائادىتى ۋە تەرەققىياتىغا پايدا يەتكۈزۈش مەسئۇلىيىتى بار.

ئالبانىيە رادىئو ئىستانسىسى مۇنداق دېدى: «رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى زىيارىتى غايەت زور ئىنكاس قوزغىدى ۋە دىققەت پەيدا قىلدى، چۈنكى بۇ قېتىمقى زىيارەت دۇنيادا ئەڭ قۇدرەتلىك بولغان سانائەتلەشكەن دۆلەت بىلەن ئاھالىسى ئەڭ كۆپ بولغان ئاسىيادىكى چوڭ دۆلەت ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتكە ئالاقىدار.»

مۇناسىۋىتىدە يېڭى سەھىپە ئاچتى، 2 دۆلەت ئوتتۇرىسىدىكى ھەمكارلىق يېڭى باسقۇچقا كىردى، بۇ ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ۋە پۈتكۈل دۇنياغا بارغانسېرى زور تەسىر كۆرسىتىدۇ.

ماقالىدە جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى پائالىيىتى تەپسىلىي خەۋەر قىلىنغاندىن كېيىن مۇنداق دېيىلدى: جۇڭگو غايەت زور ئىقتىسادىي يوشۇرۇن كۈچكە ئىگە بولغانلىقى ئۈچۈن، جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتى ئامېرىكىنىڭ سىياسىي ۋە سودا ساھەسىدىكىلەرنىڭ جۇڭگوغا بولغان قىزىقىشىنى قوزغىتىپلا قالماستىن، بەلكى ئامېرىكىدىكى ھەرقايسى

مۇھاجىرلىرى، تەيۋەنلىك قېرىنداشلار ۋە باشقا ساھەدىكى زاتلاردىن بولۇپ 200 نەچچە كىشى كۈتۈۋالدى ھەم ب د ت نىڭ مۇئاۋىن باش كاتىپى جىن يۇڭجيەنمۇ ئايرودرومغا چىقىپ كۈتۈۋالدى.

دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن 31 - ئۆكتەبىر ئۆزى چۈشكەن نيۇ- يورك ۋالدورف مېھمانخانىسىدا ئامېرىكىنىڭ سابىق زۇڭتۇڭى بۇش بىلەن كۆرۈشتى ھەم ئۇنىڭ بىلەن ئەتىگەنلىك تاماقتا بىللە بولدى. رەئىس جياڭ زېمىن بۇشنىڭ جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ ياخشىلىنىشى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن قوشقان تۆھپىسىگە مىننەتدارلىق بىلدۈردى ۋە ئۇنى مەدھىيىلىدى.

رەئىس جياڭ زېمىن 31 - ئۆكتەبىر چۈشتىن كېيىن يەنە 200 نەچچە يىللىق تارىخقا ئىگە نيۇ - يورك ئاكسىيە بىرژىسىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى. نيۇ - يورك ئاكسىيە بىرژىسىنىڭ باش مۇدىرى گىراسۇ رەئىس جياڭ زېمىننىڭ زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قىزغىن قارشى ئالدى. جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: جۇڭگو - نيۇ - يورك ئاكسىيە بىرژىسىنىڭ پۇل مۇئامىلىسى باشقۇرۇش جەھەتتىكى تەجرىبىلىرىنى ئەينەك قىلسا بولىدۇ، مەن جۇڭگو - ئامېرىكا پۇل مۇئامىلىسى ئاپپاراتلىرىنىڭ يەنىمۇ ھەمكارلىشىشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

سائەت 9دىن 20 مىنۇت ئۆتكەندە رەئىس جياڭ زېمىن گىراسۇنىڭ ھەمراھلىقىدا بىرژىل زالىدىكى سودا باشلاش سۇپىسىغا كەلدى. سائەت 9دىن 29 مىنۇت 55 سېكۇنت ئۆتكەندە رەئىس جياڭ زېمىننىڭ سودا باشلاش كونۇپكىسىنى بېسىشى بىلەنلا بىرژىدا سودا رەسمىي باشلاندى، بىرژىل زالىدا قىزغىن چاۋاك ساداسى ياڭرىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بوستون (ئامېرىكا) 1 - نويابىر تېلېگراممىسى. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن 30 - ئۆكتەبىر نيۇ - يوركتا ئامېرىكا - جۇڭگو سودىسى مەملىكەتلىك كومىتېتى بىلەن ئامېرىكا - جۇڭگو سودا جەمئىيىتى ئۆتكۈزگەن

ئەنئەنىسىنى تۆۋەندىكى 4 جەھەتتىن شەرھلىدى: 1. ئىتتىپاقلىق، بىرلىك ئەنئەنىسى، 2. مۇستەقىل - ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش ئەنئەنىسى، 3. تىنچلىقپەرۋەرلىك ئەنئەنىسى، 4. ئۆزىنى توختىماي قۇدرەت تاپقۇزۇش ئەنئەنىسى.

رەئىس جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: بۈگۈنكى كۈندە جۇڭگو تاللىۋالغان ئىجتىمائىي تۈزۈم ۋە تەرەققىيات يولى، يولغا قويۇۋاتقان ئىچكى - تاشقى سىياسەت، بەلگىلىگەن كېيىنكى ئەسىردىكى كۈرەش نىشانى ھەم رېئال ئاساسقا ھەم تارىخىي مەنبەگە ئىگە؛ ھەم ئىنسانلارنىڭ تارىخ تەرەققىياتىنىڭ يۈزلىنىشىگە ۋە دەۋر ئېقىمىغا ئۇيغۇن، ھەم جۇڭخۇا مىللەتلىرىگە خاس ئالاھىدىلىككە ئىگە، ھەم جۇڭگو خەلقىنىڭ تۈپ مەنپەئىتىگە ئۇيغۇن، ھەم دۇنيانىڭ تىنچلىقى، مۇقىملىقى، گۈللىنىشى ۋە تەرەققىياتىغا پايدىلىق، بۇ نۇقتىنى ئىگىلەش جۇڭگونىڭ ھازىرقى ئەھۋالىنى چۈشىنىش ۋە تونۇشنىڭ ئاچقۇچى.

جۇڭگو، ئامېرىكا خەلقلىرىنىڭ ئالاقىسى ۋە جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتى ئۈستىدە توختالغاندا جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: 2 مەملىكەت خەلقلىرىنىڭ دوستانە ئالاقىسى 200 نەچچە يىللىق تارىخقا ئىگە. جۇڭگو خەلقى ئامېرىكا خەلقىنىڭ ئەمەلىيەتچىل روھى بىلەن ئىجادچانلىق روھىغا ئەزەلدىن قايىل بولۇپ كەلدى، جۇڭگو- ئامېرىكا خەلقلىرىنىڭ دوستلۇق - ھەمكارلىقى دۇنياغا زور تەسىر كۆرسەتتى، بىز جۇڭگو- ئامېرىكا مۇناسىۋىتىدىن ئىبارەت ئومۇملۇقنى چىڭ ئىگىلەپ، ئىختىلاپلارنى مۇۋاپىق ھەل قىلىپ، چۈشىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئورتاق تونۇشنى كېڭەيتىش، ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇش، كەلگۈسىنى بىرلىكتە يارىتىش نىشانىغا قاراپ ئىلگىرىلىشىمىز كېرەك.

خەۋەر قىلدى ھەم ئۇنىڭغا ئىنجابىي باھا بەردى.

ياپونىيە كيوتو ئاگېنتلىقىنىڭ مۇلاھىزىسىدە مۇنداق دېيىلدى: ئامېرىكا - جۇڭگو مۇناسىۋىتى بۇ قېتىمقى باشلىقلار سۆھبىتىنى پىشاڭ قىلىپ، 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن مۇناسىۋەتنى كۈچەيتىشنىڭ يېڭى باسقۇچىنى كۈتۈۋالدى. ياپونىيە «يومىئۇرى خەۋەرلىرى» گېزىتىنىڭ باش ماقالىسىدە مۇنداق دېيىلدى: ئامېرىكا سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشىدىن كېيىن دەرىجىدىن تاشقىرى بىردىنبىر چوڭ دۆلەت بولۇپ قالدى، جۇڭگو ئىقتىسادى يۇقىرى سۈرئەت بىلەن ئېشىۋاتقان ئەھۋالدا گىگانت ئادەملەردەك قىياپىتى بىلەن خەلقئارا سەھنىگە كىرىپ كەلدى. شۇنداق دەپ قاراشقا بولىدۇكى، جۇڭگو- ئامېرىكا باشلىقلىرىنىڭ بۇ قېتىمقى سۆھبىتى 2 دۆلەتنىڭ 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن، دۇنياۋى مۇقىم تەرتىپ ئورنىتىش ئۈچۈن قول ئېلىشقانلىق. جۇڭگو - ئامېرىكا باشلىقلىرى ھاسىل قىلغان ئورتاق تونۇش «شۈبھىسىزكى، 21 - ئەسىر دۇنياسىنىڭ مۇھىم ئاساسى بولۇپ قالىدۇ».

تايلاند «يېڭى ئوتتۇرا تۈزلەڭلىك» گېزىتىنىڭ باش ماقالىسىدە مۇنداق دېيىلدى: جۇڭگو بىلەن ئامېرىكا 2 ئۇلۇغ دۆلەت بولۇش سۈپىتى بىلەن دۇنيانىڭ ئىستىقبالىغا نىسبەتەن زور مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئالغان. جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ دۆلەت ئەھۋالى ئوخشىمىغاچقا، بەزى ئىختىلاپلارنىڭ مەۋجۇت بولۇشى تەبىئىي. شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىدا ئۈلگە

زور ئىنتىلىش قوزغىدى ۋە دىققەت پەيدا قىلدى، چۈنكى بۇ قېتىمقى زىيارەت دۇنيادا ئەڭ قۇدرەتلىك بولغان سانائەتلەشكەن دۆلەت بىلەن ئاھالىسى ئەڭ كۆپ بولغان ئاسىيادىكى چوڭ دۆلەت ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتكە ئالاقىدار».

بۇ رادىئو ئىستانسىسى مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «كلىنتون بىلەن جياڭ زېمىننىڭ ئۇچرىشىشى 2 تەرەپ مۇناسىۋىتى ئۈچۈن يېڭى ئاساس سالدى، 2 دۆلەتنىڭ تېخىمۇ زور مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئېلىپ، ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرۈپ، جىددىيلىكنى پەسەيتىپ، 21- ئەسىردىكى ئىستراتېگىيىلىك شېرىكلىك مۇناسىۋەت ئورنىتىشىدىن دېرەك بەرمەكتە».

ئالبانىيىنىڭ ھاكىمىيەت بېشىدىكى پارتىيىسى سوتسىيالىستلار پارتىيىسىنىڭ ئورگان گېزىتى «خەلق ئاۋازى» گېزىتىدە مۇنداق دېيىلدى: بۈگۈنكى دۇنيادىكى ئىقتىسادىي ۋە سىياسىي جەھەتلەردىكى بۇ 2 چوڭ دۆلەتنىڭ ھەمكارلىق ۋە ئىشەنچنى كۈچەيتىشى ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى بىلەن يەر شارىنىڭ تىنچلىقى ۋە خەۋپسىزلىك كەپىياتىنى يەنىمۇ ياخشىلاشقا چوڭ تەسىر كۆرسىتىدۇ.

بۇلغارىيە «مۇھاكىمە» گېزىتىنىڭ 1 - نويابىر سانىغا بېسىلغان ئىمزالىق ماقالىدە مۇنداق دېيىلدى: رەئىس جياڭ زېمىننىڭ زىيارىتى جۇڭگو - ئامېرىكا

جۇڭگو غايەت زور ئىقتىسادىي يوشۇرۇن كۈچكە ئىگە بولغانلىقى ئۈچۈن، جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتى ئامېرىكىنىڭ سىياسىي ۋە سودا ساھەسىدىكىلەرنىڭ جۇڭگوغا بولغان قىزىقىشىنى قوزغىتىپلا قالماستىن، بەلكى ئامېرىكىدىكى ھەرقايسى قاتلاملارنىڭ جۇڭگوغا بولغان قىزىقىشىنى قوزغىدى.

فىنلاندىيىدىكى ئەڭ چوڭ گېزىت «خېلسىنكى خەۋەرلىرى» نىڭ 1 - نويابىردا ئېلان قىلغان باش ماقالىسىدە مۇنداق دېيىلدى: جۇڭگو- ئامېرىكا رەھبەرلىرىنىڭ 8 يىلدىن بۇيان ئۆتكۈزگەن تۇنجى قېتىملىق ئالىي دەرىجىلىكلەر ئۇچرىشىشى زىيارەت نەتىجىلىرىدىن قارىغاندا زور مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغان. ئەمدى 2 دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىي مۇناسىۋىتى جانلىنىدۇ. ئۇلار سىياسىي سۆزلىشىش ئارقىلىق 2 تەرەپ مەمنۇن بولىدىغان شەكىلنى تاپتى. 2 دۆلەتنىڭ ئەمەلىيەتكە ئەھمىيەت بېرىدىغان كۈندىلىك مۇناسىۋىتى ئىختىلاپ مەسىلىسىنىڭ توسقۇنلۇقىغا ئۇچرىمىدى.

ئالجىرىيە ئاخبارات ئاگېنتلىقى ئوبزور ئېلان قىلىپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتى جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنى كۈچەيتتى ھەم 2 تەرەپ ھەمكارلىقىغا يېڭى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ قوشتى.

ئانگولانىڭ ئۇزۇل - كېسىل مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈش مەملىكەتلىك ئىتتىپاقى ب د ت دىن ئۆزىگە جازا يۈرگۈزمەسلىكنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لۇئاندا، 26 - ئۆكتەبىر تېلېگراممىسى. ئانگولانىڭ ئۇزۇل- كېسىل مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈش مەملىكەتلىك ئىتتىپاقىنىڭ رەئىسى ساۋىمبى 26- ئۆكتەبىر مۇنداق دېدى: ئانگولانىڭ ئۇزۇل- كېسىل مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈش مەملىكەتلىك ئىتتىپاقى ئانگولانىڭ تىنچلىق مۇساپىسىنى تىرىشىپ ئىلگىرى سۈرىدۇ، ب د ت نىڭ ئانگولانىڭ ئۇزۇل - كېسىل مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈش مەملىكەتلىك ئىتتىپاقىغا جازالاش تەدبىرى قوللانماسلىقىنى مۇراجىئەت قىلىدۇ.

ساۋىمبى ئانگولانىڭ ئوتتۇرا قىسمىدىكى ئاندۇرو شەھىرىدە ئامېرىكىنىڭ ب د ت دا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى رىچاسىن بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دېدى: ئانگولا تىنچلىق مۇساپىسىنىڭ ئومۇميۈزلۈك تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، ئانگولانىڭ ئۇزۇل- كېسىل مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈش مەملىكەتلىك ئىتتىپاقى 10 - ئاينىڭ ئاخىرىدا مۇھىم قارار چىقىرىدۇ. شۇڭا ساۋىمبى ب دت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ 30 - ئۆكتەبىر ئانگولانىڭ ئۇزۇل - كېسىل مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈش مەملىكەتلىك ئىتتىپاقىغا جازالاش تەدبىرى قوللانماسلىقىنى ئۈمىد قىلدى.

خەلقئارا ماتېرىيال

فىلادېلفىيە ئامېرىكىنىڭ شەرقىي شىمالىدىكى پېنسىلۋانىيە دېلاۋېر دەرياسى ۋادىسىغا جايلاشقان، يەر مەيدانى تەخمىنەن 336 كۋادرات كىلومېتىر، ئاھالىسى تەخمىنەن 2 مىليون.

فىلادېلفىيە 300 نەچچە يىللىق تارىخقا ئىگە. ئامېرىكا مۇستەقىللىق ئۇرۇشى مەزگىلىدە فىلادېلفىيە ئامېرىكا ئىنقىلابىنىڭ بۆشۈكى ئىدى، بىر مۇنچە تارىخىي ئەھمىيەتلىك ۋەقەلەر مۇشۇ يەردە يۈز بەرگەن: 1774- يىلى ۋە 1775 - يىلدىكى 2 قېتىملىق چوڭ قۇرۇلتاي يىغىنى بۇ يەردە چاقىرىلغان، «مۇستەقىللىق خىتابنامىسى» 1776 - يىل 7 - ئاينىڭ 4- كۈنى مۇشۇ يەردە ئىمزالانغان، ئامېرىكىنىڭ تۇنجى ئاساسىي قانۇنى 1787 - يىلى مۇشۇ يەردە دۇنياغا كەلگەن. فىلادېلفىيە 1790 - يىلدىن 1800 - يىلغىچە ئامېرىكىنىڭ پايتەختى بولغان. شۇڭا فىلادېلفىيە ئامېرىكا قوشما شتاتلىرىنىڭ بۆشۈكى دەپ ئاتىلىدۇ. بۈگۈنكى كۈندە فىلادېلفىيىدە مۇشۇ شەرەپلىك تارىخ خاتىرىلەنگەن مۇستەقىللىق سارىيى، ئەركىنلىك قوڭغۇرىقى، دۆلەت مۇستەقىللىق تارىخىي باغچىسى، مۇستەقىللىق يولى، فرانكلىن مۇزېيى

ئامېرىكا قوشما شتاتلىرىنىڭ بۆشۈكى — فىلادېلفىيە

قاتارلىق مەشھۇر ئاسار - ئەتىقە ئىزلىرى مۇكەممەل ساقلانماقتا.

شۇنىچە كۆپ ئىمارەتلەر ئىچىدە «مۇستەقىللىق سارىيى» ھەممىدىن مەشھۇر. كونا ئۇسلۇبتا قىزىل خىشتىن سېلىنغان بۇ 2 قەۋەتلىك بىنانىڭ ئىشىك دېرىزىلىرى، ئۇچلۇق مۇنارلىرى ئاپئاق. تۆر ئۆي بىلەن مۇنار ئارلىقىغا ناھايىتى چوڭ سائەت ئورنىتىلغان. مانا مۇشۇ ئاددىي بىنادا «مۇستەقىللىق خىتابنامىسى» بىلەن ئاساسىي قانۇن دۇنياغا كەلگەن. بۇ يەر يەنە ئامېرىكا مۇستەقىللىق ئۇرۇشىنىڭ قوماندانلىق مەركىزى بولغان. شۇڭا ئۇ ئامېرىكىنىڭ تارىخىي مەدەنىيەت يادىكارلىق ئىمارىتى بولۇپ قالغان ھەم ئۇنىڭغا «مۇستەقىللىق سارىيى» دەپ نام بېرىلگەن. سارايىنىڭ ئىچىدە ئەينى ۋاقىتتىكى يىغىن مەيدانىنىڭ مەنزىرىسى بىلەن ئۆي جابدۇقلىرى، زىننەت بۇيۇملىرى ھېلىمۇ ساقلانماقتا.

«مۇستەقىللىق سارىيى» يېنىدىكى «ئەركىنلىك قوڭغۇرىقى» ئامېرىكا مۇستەقىللىقىنىڭ سىمۋولى. 1776 - يىل 7 - ئاينىڭ 4 - كۈنى جاراڭلىق قوڭغىراق ساداسىغا ئەگىشىپ «مۇستەقىللىق خىتابنامىسى» تۇنجى قېتىم دۇنياغا جاكارلانغان، 1783 - يىل 4 - ئاينىڭ 16 - كۈنى «ئەركىنلىك قوڭغۇرىقى» نىڭ ساداسىغا ئەگىشىپ، ئامېرىكا مۇستەقىللىق ئۇرۇشىنىڭ غەلىبە قىلغانلىقى جاكارلانغان. شۇنىڭدىن كېيىن ھەر قېتىم ئامېرىكا دۆلەت بايرىمى كۈنى - «7 - ئاينىڭ 4 - كۈنى» ئامېرىكا مۇستەقىللىقىنىڭ سىمۋولى بولغان قوڭغۇراق چېلىنىدۇ، ئەنگلىيىدە قۇيۇلغان قوڭغۇراقنىڭ ئېگىزلىكى تەخمىنەن 1 مېتىر، ئېغىرلىقى تەخمىنەن 943 كىلوگرام بولۇپ، 1752- يىلى فىلادېلفىيىگە ئېلىپ كېلىنگەن.

فىلادېلفىيە ئامېرىكىنىڭ ئەڭ دەسلەپكى تەرەققىي تاپقان پۇل مۇئامىلىسى - سودا شەھىرى. بۇ يەردە ئامېرىكا بويىچە تۇنجى بانكا ۋە تۇنجى ئاكسىيە بىرژاسى قۇرۇلغان، ھازىرمۇ بىر پۇل قۇيۇش زاۋۇتى بار. فىلادېلفىيە داڭلىق مەدەنىيەت شەھىرى. ئامېرىكا بويىچە تۇنجى مەدەنىيەت ئىلمىي جەمئىيىتى - ئامېرىكا پەلسەپە ئىلمىي جەمئىيىتى ۋە تۇنجى كۇتۇپخانا مۇشۇ جايدا مەيدانغا كەلگەن، ھازىر شەھەر بويىچە 40 نەچچە كۇتۇپخانا بار. كۇتۇپخانىلاردا ساقلىنىۋاتقان كىتابلار 5 مىليوندىن ئاشىدۇ. فىلادېلفىيىدە ھازىر 30دىن ئارتۇق ئالىي مەكتەپ بار، بۇ مەكتەپلەر ئىچىدە پېنسىلۋانىيە ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن تامپول ئۇنىۋېرسىتېتى بىر قەدەر مەشھۇر.

جۇڭگو بىلەن فىلادېلفىيىنىڭ ئالاقە قىلىپ كېلىۋاتقىنىغا 100 يىلدىن ئاشتى. خاتىرىلىنىشچە، 1876 - يىلى ئامېرىكىدا «مۇستەقىللىق خىتابنامىسى» نىڭ 100 يىللىقىنى خاتىرىلىگەندە جۇڭگو ئەۋەتكەن ئۈمەك شۇ يەردە ئۆتكۈزۈلگەن دۇنيا كۆرگەزمىسىگە قاتناشقان. يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن داڭلىق فىلادېلفىيە سىمفونىيە ئۆمىكى جۇڭگودا 2 قېتىم زىيارەتتە بولدى، 1980 - يىلى جۇڭگو تيەنجىن شەھىرى بىلەن فىلادېلفىيە شەھىرى دوست شەھەر بولدى. فىلادېلفىيە شەھىرىنىڭ 10 - كوچىسى رايونىدا «فىلادېلفىيىدىكى جۇڭگولۇقلار مەھەللىسى» دەپ يېزىلغان سىرىق ھەل بېرىلگەن دەرۋازا بار. ئۇ جۇڭگو - ئامېرىكا خەلقلىرىنىڭ ئەۋلادمۇ- ئەۋلاد دوست ئۆتۈشىنىڭ سىمۋولى.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى: 102)

شنجاڭ گېزىتى

新 疆 报 （维吾尔文） （بۇ سان 6 بەت）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1ـ57)

1997 - يىل
نويابىر
4
سەيشەنبە

ئۇرۇمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزىدىن كېچىكىچە ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، نىسپىرانتۇرا 0 ℃ - 10 ℃ بولىدۇ، 3 بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

رەئىس جياڭ زېمىن ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئاياغلاشتۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لوس-ئانژېلېس، 3-نويابىر تېلېگراممىسى. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئاياغلاشتۇرۇپ مۇشۇ ئايىنىڭ 3-كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن لوس-ئانژېلېستىن مەملىكىتىمىزگە قايتتى.

رەئىس جياڭ زېمىن لوس-ئانژېلېس خەلقارا ئايرودرومىدا خوشلىشىش سۆزى قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: «مەن ئامېرىكىدىكى زىيارىتىمنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئاياغلاشتۇرۇش ئالدىدا تۇرغان پەيتته رەپىقەم شۇنىڭدەك خىزمەتداشلىرىمغا ۋاكالتەن ۋە شەخسەن ئۆز نامىمدىن كلىنتون زۇڭتۇڭ ۋە رەپقىسى شۇنىڭدەك ئامېرىكا ھۆكۈمىتى ۋە خەلقىنىڭ بىزنى قىزغىن، داغدۇغلىق كۈتۈۋالغانلىقىغا سەمىمىي رەھمەت ئېيتىمەن.»

رەئىس جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: «دۆلىتىمىزلاردا زىيارەتته بولغان مەزگىلده مەن كلىنتون زۇڭتۇڭ بىلەن ئۇنۇملۇك سۆھبەتلەشتىم. ھەر ساھە ئەربابلىرى بىلەن كەڭ دائىرىدە ئۇچراشتىم، كلىنتون زۇڭتۇڭ ۋە مەن جۇڭگو-بىلەن ئامېرىكا جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ 3 قوشما ئاخبارات ئاساسىدا دۇنيانىڭ تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ھەمكارلىقنى كۈچەيتىش ئۈچۈن تىرىشىپ 21-ئەسىرگە يۈزلەنگەن ئىجابىي، ئىستراتېگىيىلىك شېرىكلىك مۇناسىۋىتى ئورنىتىشى كېرەك، دېگەن قاراشقا كەلدۇق. 2 تەرەپ يەنە ئورتاق كۆڭۈل بۆلىدىغان خەلقئارا ۋە رايون مەسىلىلىرى توغرىسىدا چوڭقۇر پىكىر ئالماشتۇرۇپ، كەڭ دائىرىلىك ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلدۇق، زىيارىتىم چۈشىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئورتاق تونۇشنى كېڭەيتىش، ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇش، بىرلىكته كەلگۈسىنى يارىتىش مەقسىتىگە يەتتى.»

رەئىس جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: «بىر نەچچە كۈندىن بۇيان مەن ئامېرىكا خەلقىنىڭ جۇڭگو خەلقىگە بولغان چوڭقۇر دوستلۇقىنى بىۋاستە ھېس قىلدىم، 2 دۆلەت خەلقىنىڭ مەڭگۈ داۋاملىشىدىغان دوستلۇقى جۇڭگو-ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ ئالغا قاراپ راۋاجلىنىشىنى كۈچلۈك ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ بىلەن تەمىن ئەتتى. شۇڭا بىز 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ كەلگۈسىگە تولۇق ئىشەنچ باغلىشىمىز كېرەك.»

لوس-ئانژېلېس شەھىرىنىڭ باشلىقى رىچارد لىبىردىن رەئىس جياڭ زېمىننىڭ شەرىپىگە داغدۇغلىق ئۇزىتىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى. لوس - ئانژېلېس شەھىرى ۋە لوس - ئانژېلېس ناھىيىسىنىڭ ئەمەلدارلىرىمۇ ئايرودرومغا چىقىپ رەئىس جياڭ زېمىننى ئۇزىتىپ قويدى.

رەئىس جياڭ زېمىننىڭ رەپىقىسى ۋاڭ يېپىڭ، گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچىن ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى جۇخەنچيۇڭ، ئالاھىدە ياردەمچى زېڭ چىڭخۇڭ، گوۋۇيۈەن تاشقى ئىشلار ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى لیۇخۇاچيۇ، دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى زېڭ پېيەن، ئالاھىدە ياردەمچى تېڭ ۋېنشېڭ، تاشقى ئىقتىساد-سودا مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى سۇن جېنيۈي، دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى مىنىستىرىنىڭ ياردەمچىسى ياڭ جىچى ۋە ئالاھىدە ياردەمچى يۈشىگۈيلارمۇ شۇ ئايروپىلان بىلەن مەملىكىتىمىزگە قايتتى. جۇڭگونىڭ ئامېرىكىدا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى لى داۋيۈي، جۇڭگونىڭ لوس-ئانژېلېستا تۇرۇشلۇق باش كونسۇلى فېڭ شۇسىن ۋە لوس-ئانژېلېستىكى جۇڭگولۇق مۇھاجىرلارنىڭ ۋەكىللىرىدىن بولۇپ 100 دىن ئارتۇق كىشى ئايرودرومغا چىقىپ ئۇزىتىپ قويدى.

شنجاڭ ھەربىي رايونى چېگرا مۇداپىئە ۋەكىللەر ئۆمىكى ئوتتۇرا ئاسىيادىكى 3 دۆلەتكە قىلغان زىيارىتىنى ئاياغلاشتۇرۇپ قايتىپ كەلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز لیۇگېپىڭ خەۋىر قىلدۇ: مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ تەستىقى ئارقىلىق قىرغىزستان، قازاقستان، تاجىكستان چېگرا مۇداپىئە دائىرىلىرىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن، شنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ مۇئاۋىن سلىكىيۈەنى، شاۋجياڭ قۇربان ئەرشىدىن ئۆمەك باشلىقى، مۇئاۋىن سەنمۇجاڭ، شاۋجياڭ جاڭ تۇڭجىن مۇئاۋىن ئۆمەك باشلىقى بولغان شنجاڭ ھەربىي رايونى چېگرا مۇداپىئە ۋەكىللەر ئۆمىكىدىكى 8 كىشى 10 - ئاينىڭ 21-ئۈندىن 31- كۈنگىچە يۇقىرىدىكى 3 دۆلەتتە رەسمىي دوستانە زىيارەتته بولغاندىن كېيىن 10 - ئاينىڭ 31 - كۈنى ئۇرۇمچىگە قايتىپ كەلدى.

زىيارەت مەزگىلىده شنجاڭ ھەربىي رايونى چېگرا مۇداپىئە ۋەكىللەر ئۆمىكى 3 دۆلەت چېگرا مۇداپىئە ئارمىيىلىرىنىڭ رەھبەرلىرى بىلەن جۇڭگو بىلەن قىرغىزستان، جۇڭگو بىلەن قازاقستان، جۇڭگو بىلەن تاجىكستانىنىڭ ئۆتكەن يىلىدىن بۇيانقى چېگرا باشقۇرۇش ۋەزىيىتىنى ئەسلەپ ئۆتتى. ئەتىجلەرنى يەكۈنلەش بىلەن بىللە، ساقلانغان مەسىلىلەرنى ئوبيېكتىپ كۆرسىتىپ ئۆتتى. چېگرا باشقۇرۇشنى يەنمۇ كۈچەيتىش، چېگرىنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش قاتارلىق مەسىلىلەر توغرىسىدا پىكىر ۋە كۆز قاراش ئالماشتۇردى. كەڭ دائىرىدە بىردەك قاراشقا كېلىش ئاساسىدا سۆھبەت خاتىرىسى ئىمزالىدى.

قىرغىزستان، قازاقستان، تاجىكستان شنجاڭ ھەربىي رايونى چېگرا مۇداپىئە ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ زىيارىتىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى.

ئۇستۇنلۇك شەكىللەندۈرۈپ، كەلگۈسىنى كۈتۈۋېلىش

ـ شنجاڭنىڭ نېفىت، پاختا ئىقتىسادىدىكى تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويغانلىقى توغرىسىدا مۇلاھىزە

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز لیۇفېڭ، جاۋيۈي، جۇبېيى، ماچيې

شانلىق 5 يىل

كەلگۈسىگە نەزەر

يولغا قويۇلۇۋاتقان نېفت، پاختا ئىستراتېگىيىسى كەلگۈسىده نېمىدىن دېرەك بېرىدۇ؟ يېتىپ كېلىش ئالدىدا تۇرغان 21 - ئەسىر كىشىلەرگە قانداق ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات مەنزىرىسىنى نامايان قىلىدۇ؟

(1)

بىز نېفت، پاختىغا دائىر يېڭى ئۇچۇرلارنى كۆرۈپ باقايلى.

لى پېڭ زۇڭلى يېقىندا جۇڭگو نېفت سانائىتىنىڭ تەرەققىياتى ئۈستىده توختالغاندا، غەربىي قىسمىنى راۋاجلاندۇرۇشتا ئۈمىد شنجاڭدىكى 3 چوڭ نېفتلىكته، بولۇپمۇ تارىم نېفتلىكىده، دەپ كۆرسەتتى. نېفت سانائىتى راۋاجلانسا، شنجاڭنىڭ پۈتكۈل ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولىدۇ. شنجاڭدىكى 3 چوڭ نېفتلىك ھازىر دەسلەپكى كۆلەمنى شەكىللەندۈردى، 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا نېفت مقدارى 20 مىليون تونناغا يېتىشى، كېيىنكى ئەسىرنىڭ ئالدىنقى 10يىلدا تېخمۇ ئېشىشى، 2010 - يىلىغا بارغاندا يىللىق مقدارى 50 مىليون تونناغا يېتىشى، ئىشلەپچىقىرىش مىقدارى 25 مىليون تونناغا يېتىشى كۈتۈلمەكته.

كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش، چاغداشقا دەرياسىنىڭ ئوتتۇرا، تۆۋەن ئېقىندىكى يۇقىرى ھوسۇللۇق پاختىچىلىق رايونلىرىنى ئاساسىي جەھەتتىن تۇراقلاشتۇرۇش، خۇاڭخې دەرياسى ۋادىسىدىكى بىرلىك ھوسۇلى تۆۋەن، ئۇنۇمى ناچار پاختىچىلىق رايونلىرىنىڭ تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى مۇۋاپىق تەڭشەش كېرەك.

بۇ مۇھىم ئۇچۇر شنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ نېفت، پاختا ئىستراتېگىيىسىنى تېز يولغا قويۇش ئىشەنچىسىنى چىڭىتتى ۋە ئۇنىڭغا ئىلھام بەخش ئەتتى.

مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا شنجاڭنىڭ پىلان بويىچە تەكشۈرۈپ ئېنىقلايدىغان نېفت زاپاس مقدارى 1 مىليارد 500 مىليون تونناغا، تەبىئىي گاز مقدارى 150 مىليارد كۇپ مېتىرغا يېتىدۇ؛ نېفت مقدارى 25 مىليون تونناغا، خام نېفتنى پىششىقلاپ ئىشلەش مقدارى 15 مىليون تونناغا، تەبىئىي گازدىن پايدىلىنىش مقدارى 400 مىليون كۇپ مېتىرغا يېتىدۇ؛ 2010- يىلىغا بارغاندا يەنە بىر داڭلىك نېفتلىكى بارلىققا كېلىدۇ.

مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئالدىرىغا بارغاندا پىلان بويىچە شنجاڭدا 16 مىليون مو كېۋەز تېرىلىدۇ، پاختا ئومۇمىي ھوسۇلى 30 مىليون دەندىن ئېشىپ، مەملىكەت بويىچە پاختا ئومۇمىي ھوسۇلىنىڭ 3.1 قىسمىنى ئىگىلەيدۇ؛ پاختا ئىشلەپچىقىرىش مىقدارى 25 % تىن كۆپرەكنى ئىگىلەپ 4 - ئورۇندىن 2 - ئورۇنغا ئۆتىدۇ!

بىزگە مەلۇمكى، نېفتتىن ئايرىۋېلىنغان پولنى ئېستىردىن خىمىيىۋى تالا ئىشلەپ چىقارغىلى بولىدۇ؛ خىمىيىۋى تالانى شنجاڭنىڭ ئۇزۇن تالالىق پاختىسىغا ئارىلاشتۇرۇپ رەخت توقۇغاندىن كېيىن ئالىي دەرىجىلىك ئارىلاشما گەزلىمىلەرنى ئىشلەپ چىقارغىلى بولىدۇ. نېفتنى خام ئەشيا قىلغان ئېتىلىنى سپىتا، ئىنچىكە پىششىقلاش ئارقىلىق قوشۇمچە قىممىتى يۇقىرى سۇلياۋ، قۇرۇلۇش ماتېرىيالى، گىرىم بۇيۇملىرى، دورا قاتارلىقلارنى ئىشلەپ چىقارغىلى بولىدۇ، ئۇنىڭ ئىقتىسادىي قىممىتى نېفتىنكىدىن نەچچە ئون ھەسسە ھەتتا بىر نەچچە يۈز ھەسسە يۇقىرى بولىدۇ.

(ئاخىرى 4 - بەتته)

☆

تۇرپان شەھىرىده سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشى ئومۇميۈزلۈك پۈتتى. سۇ تۇرۇبىسى ئورنىتىلغان ئائىلىلەر نىسبىتى % 100 كە، سۇ سۇپىتى دۆلەتنىڭ ئىچىدىغان سۇ ئۆلچىمىگە

مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا پىلان بويىچە شىنجاڭدا 16 مىليون مو كېۋەز تېرىلىدۇ، پاختا ئومۇمىي ھوسۇلى 30 مىليون دەندىن ئېشىپ، مەملىكەت بويىچە پاختا ئومۇمىي ھوسۇلىنىڭ 3.1 قىسمىنى ئىگىلەيدۇ؛ پاختا توقۇمىچىلىق ئىقتىدارى 3 مىليون ئۇرچۇققا يەتكۈزۈلىدۇ.

مانا بۇ شىنجاڭنىڭ ئۇلۇغۋار نىشانى، ئۇلۇغۋار ئىرادىسى.

(2)

بىز يېڭى ئەسىرگە كىرگەندە شىنجاڭنىڭ بىپايان زېمىندا بىر تۈركۈم نېفىتلىك بارلىققا كېلىپ، نېفىت مىقدارى مەملىكەت بويىچە نېفىت ئومۇمىي مەھسۇلات مىقدارىنىڭ

ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 100 مىڭ ئوقۇغۇچى ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنگەنلەرنىڭ ئىمتىھانىغا قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز جاڭ يۇ خەۋىر قىلىدۇ: تەڭرىتېغىنىڭ جەنۇبى ۋە شىمالىدىكى 100 مىڭ ھەر مىللەت ئوقۇغۇچى 10- ئاينىڭ 25- كۈنى چۈشتىن بۇرۇن 18 ئىمتىھان رايونىنىڭ 49 ئىمتىھان نۇقتىسىدىكى 14 مىڭدىن كۆپرەك ئىمتىھان مەيدانىدا ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنگەنلەر ئىمتىھانىغا قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ خۇەيبىۇ ھەم ئالاقىدار تارماقلارنىڭ رەھبەرلىرى شىخەنزە، ئۇرۇمچى، سانجى قاتارلىق ئىمتىھان رايونلىرىغا بېرىپ، ئىمتىھان مەيدانلىرىنى كۆزدىن كەچۈردى. ئاپتونوم رايون جايلارغا 40 نەچچە سەييارە تەكشۈرگۈچى ئەۋەتىپ ئىمتىھان ئىشلىرىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى.

بۇ قېتىمقى ئىمتىھان ئاپتونوم رايونىمىز ئۈيغۇرچە 24- قېتىملىق ئىمتىھان بولۇپ، ئۇيغۇرچە، خەنزۇچە، قازاقچە يېزىقتا ئېلىندى. تولۇق كۇرس، ئالىي تېخنىكوم، ئوتتۇرا تېخنىكوم بويىچە جەمئىي 57 كەسىپ، 286 دەرسلىكتىن ئىمتىھان ئېلىندى. بۇنىڭ ئىچىدە خەنزۇچە يېزىقتىكىسى 168 پەن، ئۇيغۇرچە، قازاقچە يېزىقتىكىسى 118 پەن.

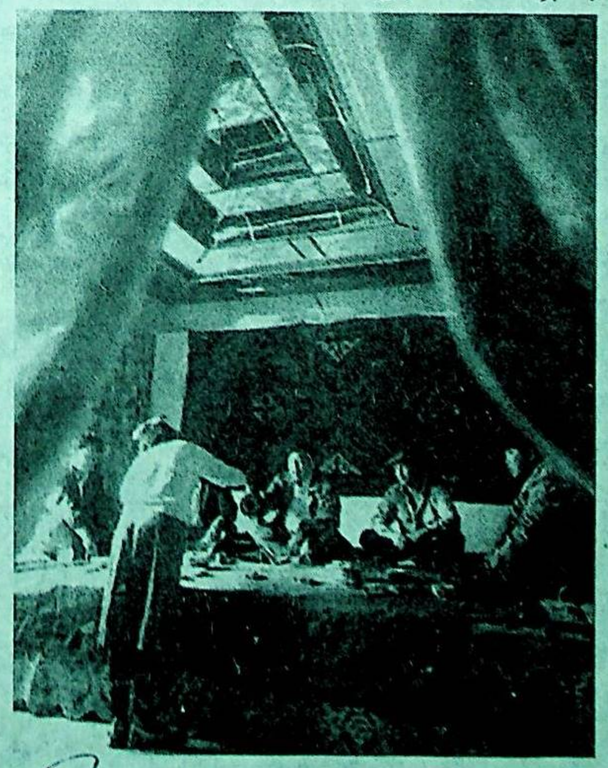

مەكتەپ نامايىندىلىرى ئىمتىھان ئورنىدا

بۇ يىل قىشلىق ئەسكەر قوبۇل قىلىش خىزمىتى 11 - ئاينىڭ 1 - كۈنى باشلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز خاۋخۇك، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز خۇرۇي خەۋەر قىلىدۇ: 1997 - يىللىق قىشلىق ئەسكەر قوبۇل قىلىش خىزمىتى 11 - ئاينىڭ 1 - كۈنى باشلاندى. بۇ 10 - ئاينىڭ 29 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئاپتونوم رايون بىلەن شىنجاڭ ھەربىي رايونى بىرلىشىپ ئاچقان ئاخبارات ئىلان قىلىش يېغىندا جاكارلاندى.

بۇ يىل قىشلىق ئەسكەر قوبۇل قىلىش خىزمىتىگە سىياسەت، بەگلىملەرنى ئىجرا قىلىش جەھەتتە يېڭى تەلەپلەر قويۇلدى: ئوغۇللاردىن 18 ياشتىن 20 ياشقىچە بولغانلار ئەسكەرلىككە قوبۇل قىلىنىدۇ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتىن يۇقىرى مەلۇماتقا ئىگە ئوغۇللاردىن 21 ياشقىچە بولغانلار قوبۇل قىلىنىدۇ.

بۇ يىل تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەن 18 ياشتىن 19 ياشقىچە بولغان قىزلار قوبۇل قىلىنىدۇ، 17 ياشقا توشقانلاردىن ئىختىيارىيلىقى بىلەن ئەسكەر بولۇشنى خالايدىغانلارمۇ قوبۇل قىلىنىدۇ. بۇ يىل قىشلىق ئەسكەر قوبۇل قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايون ھەر دەرىجىلىك ئەسكەر قوبۇل قىلىش ئورۇنلىرىدىن بىكىدىن قوبۇل قىلىنىدىغان ئەسكەرلەرنىڭ سىياسىي سۈپىتىنى بىرىنچى ئورۇنغا قويۇشنى تەلەپ قىلدى. شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ مۇئاۋىن سىياسىي كومىسسارى جاڭ جېپىڭ ئاخبارات ئىلان قىلىش يېغىنىدا بۇ يىللىق ئەسكەر ئىلىش خىزمىتىگە ئالاقىدار ئەھۋاللارنى تونۇشتۇردى . ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى شاڭ جىيالۇ يېغىندا سۆز قىلدى.

تۇرپان - ئۈرۈمچى - داخۇاڭشەن يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيولى قۇرۇلۇشىدا ياسقۇچ خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەش بولدى، قۇرۇلۇشنىڭ ئۆز قەرىلىدە پۈتتۈرۈلۈشى ئۈچۈن پۈختا ئاساس سېلىندى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇكېرىم سەيپىتنىياز خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان - ئۈرۈمچى - داخۇاڭشەن يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيولى قۇرۇلۇشى سەپىدىكى خادىملارنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىقى نەتىجىسىدە پۈتكۈل لىنىيە بويىچە باسقۇچ خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەش بولدى، پۈتكۈل قۇرۇلۇشنىڭ كېلەر يىلى 9 - ئاينىڭ 10 - كۈنى پۈتتۈرۈلۈشى ئۈچۈن پۈختا ئاساس سېلىندى.

بۈلتۈر 7 - ئاينىڭ ئاخىردا يۇز بەرگەن پەۋقۇلئاددە زور كەلكۈن ئاپىتى تۇرپان - ئۈرۈمچى - داخۇاڭشەن يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيولىنىڭ 9 توختام بۆلىكىنى ئوخشىمىغان دەرىجىدە بۇزغۇنچىلىققا ئۇچراتقان، بولۇپمۇ تۆمۈريول مىنىستىرلىكى 1- قۇرۇلۇش ئىدارىسىنىڭ 1- ۋە 5- قۇرۇلۇش باشقارمىلىرى ھۆددىگە ئالغان 2- ۋە 3- توختام بۆلەكلىرى (خۇگۇ بۆلىكى)دە تامامىلانغان قۇرۇلۇشنىڭ 70 % نى بۇزغۇنچىلىققا ئۇچراتقان بولغاچقا، قۇرۇلۇش سۈرئىتىگە مەلۇم دەرىجىدە تەسىر يەتتى. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەسلىي لايىھىنىڭ قىسمەن جايلىرىغا ئۆزگەرتىش كىرگۈزۈلگەنلىكى ئۈچۈن، ئىش مىقدارى ئەسلىدىكىدىن زور دەرىجىدە كۆپەيدى؛ شۇ سەۋەبتىن، بۇ يىللىق قۇرۇلۇش ۋەزىپىسى ئېغىر بولۇپلا قالماستىن، بۇ يىللىق قۇرۇلۇشنىڭ تامامىلىنىشى كېلەر يىلى پۈتكۈل قۇرۇلۇشنىڭ ئوڭۇشلۇق تامامىلىنىشىدا ئىنتايىن مۇھىم رول ئويناتتى. بۇ نۆۋەتتىنى تونۇپ يەتكەن شىنجاڭ يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول ئىدارىسىنىڭ رەھبەرلىرى بۇ يىللىق قۇرۇلۇش باشلىنىشى بىلەنلا كۆچنى مەركەزلەشتۈرۈپ، قۇرۇلۇش سۈپىتىنى 1- ئورۇنغا قويغان ئاساستا سۈرئىتىنى تېزلىتىش چاقىرىقىنى ئوتتۇرىغا قويدى. بۇنىڭ بىلەن توختام بۆلەكلىرىدە «100 كۈن زەربىدارلىق بىلەن ئىشلەش» قاتارلىق خىلمۇخىل مۇسابىقە پائالىيەتلىرى قانات يايدۇرۇلدى. نازارەتچى ئىنژېنېرلارمۇ ئىلگىرىكى «ئىشنى ئادىل قىلىش، قاچان چاقىرسا، شۇ ھامان ئىش ئورنىغا بېرىپ نازارەت قىلىش»تەك ئىشلەشنى «ئىشنى ئادىل قىلىش، چاقىرمىسىمۇ ھەر ۋاقىت ئىش ئۈستىدە تۇرۇپ نازارەت قىلىش»قا ئۆزگەرتىپ، ئىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈپ، قۇرۇلۇش سۈرئىتىنىڭ سۈپىتەكە كاپالەتلىك قىلىنغان ئاساستا ئېشىشىغا تۆھپە قوشتى. قۇرۇلۇش ئىشچىلىرىمۇ ھېرىپ - چارچىشىغا قارىماي، ئىش ئورنىدا كېچە- كۈندۈز جاپالىق ئىشلىدى. نەتىجىدە 8- ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر پۈتۈن لىنىيە بويىچە 20 مىليون 782 مىڭ كۇب مېتر يول ئۈلىنى ، سۈرۈش ئۈچۈن تىرىشماقتا.

توپا - تاش قۇرۇلۇشى پۈتتۈرۈلۈپ، ئومۇمىي توپا - تاش قۇرۇلۇشى پلانىنىڭ 94.6 % ى تاماملاندى؛ 814 مىڭ 700 كۇادرات مېتىر/ 48.8 كىلومېتىر يول يۈزىگە ئاسفالت ياتقۇزۇلۇپ، ئومۇمىي يول يۈزى قۇرۇلۇشى پلانىنىڭ 17.1 % ى تاماملاندى؛ 646 كېچىك كۆۋرۈك، سۇ گۈچ پۈتتۈرۈلۈپ، ئومۇمىي پلانىنىڭ 94.6 % ى تاماملاندى؛ پۈتۈن لىنىيەدىكى 50 ئوتتۇرا كۆۋرۈك، يەككە ئۆتۈشمە كۆۋرۈكنىڭ ئاستىنقى قىسمى پۈتۈنلەي پۈتتۈرۈلدى، ئۈستى قىسمىنىڭ 81.4 % ى تاماملاندى؛ 18 چوڭ كۆۋرۈك ۋە ئۆتۈشمە كۆۋرۈكنىڭ ئاستىنقى قىسمىنىڭ 94.4 % ى، ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ 77.8 % ى تاماملاندى.

ھازىر پۈتكۈل لىنىيەدىكى خادىملار ھاۋارايىنىڭ نورمال بولۇشىدەك پايدىلىق پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ، سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلغان ئاساستا سۈرئىتىنى يەنىمۇ ئىلگىرى قويۇش ئۈچۈن تىرىشماقتا.

بايىنغولىن ئوبلاستىنىڭ ناھىيە، يېزا دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى تارماقلىرى يېزا ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا مۇھىم رول ئوينىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **كېرەم نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: بايىنغولىن ئوبلاستىنىڭ ناھىيە (شەھەر)، يېزا دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى تارماقلىرى يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ئارقىلىق مۇلازىملىق قىلىشنى بازارلاشتۇرۇش، كەسىپلەشتۇرۇش يولغا مېڭىپ، ئىگىلىك دائىرىسىنى ئۈزلۈكسىز كېڭەيتىپ، يېزا ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا تۇرتكىلىك رول ئوينىدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ئىدارىسى يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى تارماقلىرىنىڭ مۇلازىملىق سىستېما قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشكە ئەھمىيەت بەردى؛ تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنلىرىنى ئېچىش، ئىچكى ئۆلكىلەرنىڭ تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىپ كېلىشكە ناھىيە(شەھەر) ۋە نۇقتىلىق يېزىلاردىن ئادەم ئەۋەتىش ئارقىلىق ئاساسىي قاتلامدىكى باشقۇرغۇچى خادىملارنىڭ نەزەر دائىرىسىنى كېڭەيتتى، باشقۇرۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈردى. ئۇلار يەنە ئۆزلىرىنىڭ تېخنىكا، ئۇسكۇنە ۋە ئىختىساس ئىگىلىرى ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرۇپ، قۇرۇلمىنى يېڭىلاپ، باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى، كۆپ خىل ئىگىلىكنى يولغا قويۇپ، ئىقتىسادىي ئەھمىيلىگەۋدىلەرنى جانلاندۇردى؛ نوقۇل ئېتىز قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشكە ئەھمىيەت بەردى؛ مەشغۇلاتتىن باشقا يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە مەسئۇلاتلىرىنى تۈجۈپلەپ پىششىقلاپ ئىشلەش، توشۇش، سېتىش، تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق، رېمونتچىلىق، مايى، سايمان - زاپچاسلار بىلەن تەمىنلەش قاتارلىق جەھەتلەردە ئۆز رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، بازار بىلەن دېھقانلار ئوتتۇرىسىدا كۆۋرۈكلۈك رول ئوينىدى. بۇنىڭ بىلەن ھازىرغىچە ناھىيە (شەھەر)، يېزىدىن ئىبارەت ئىككى دەرىجىلىك 80 نەچچە يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مۇلازىملىق ئورۇنلىرى مۇلازىملىق ئومۇمىي كىرىمىنى 17 مىليون 260 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈپ، بۇنىڭدىن 5 يىل بۇرۇنقى 1992- يىلغا سېلىشتۇرغاندا % 508 ئاشۇرۇپ، يېزا ئىقتىسادىنى جانلاندۇردى ھەم ئۆزلىرىنىڭ ئىقتىسادىي كۈچىنى زورايتىپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ماشىنلىشىش سەۋىيىتىنى تېزلەتتى.

يۇ يىل ئاتۇش شەھرىنىڭ كۈزگى بۇغداي تېرىلغۇسى ھەرقانداق يىلدىكىدىن ياخشى بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئوسمانجان نىيازى** خەۋەر قىلىدۇ: 10- ئاينىڭ 16- كۈنىگىچە ئاتۇش شەھىرى 5500 مو كۈزگى بۇغداي تېرىش ۋەزىپىسىنى ئورۇندىدى.

بۇ يىل ئاتۇش شەھرىنىڭ كۈزگى بۇغداي تېرىلغۇسىدا تۆۋەندىكىدەك ئالاھىدىلىك بولدى:

شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى 15- قۇرۇلتاي روھىنى ئۆگىنىش، تەشۋىق قىلىش، ئىزچىللاشتۇرۇشقا بىرلەشتۇرۇپ، كۆلەمنى، ئەلا سورتلۇق ئورۇقنى كېڭەيتىشنى ئورۇنلاشتۇردى. ئۇرۇقچىلىق تارماقلىرى 2400 تونىنىدىن ئارتۇق «جىمي - 30» ئاساس قىلىنغان ئەلا سورتلۇق ئورۇقنى ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بەردى. تەمىنات - سودا تارماقلىرى كۆزگى بۇغداي تېرىلغۇسىغا پىتەرلىك خىمىيىۋى ئوغۇتنى ۋاقتىدا يۆتكەپ كېلىپ، دېھقانلارنىڭ قولىغا يەتكۈزۈپ بەردى. پۈل مۇئامىلە تارماقلىرى قەرز پۈلنى بالدۇر تارقىتىپ، دېھقانلارنىڭ ئورۇقلۇق، خىمىيىۋى ئوغۇت سېتىۋېلىشىغا ئوڭايلىق يارىتىپ بەردى. ئۇنىڭدىن باشقا، بىر تۇتاش سۇغۇرش، بىر تۇتاش ئوغۇت بېرىش يولغا قويۇلدى. سېلىنما كۆپەيتىلىپ، ھەر مو يەرگە 40 تاغاردىن مەھەللىۋى ئوغۇت، 30 كىلوگرامدىن خىمىيىۋى ئوغۇت بېرىپ تېرىش ئىشقا ئاشۇرۇلدى. دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى شوپۇرلىرىغا ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ، ئۇلارنى تەربىيەلەپ، تېرىلغۇنىڭ سۈپەتلىك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

سانجۇ يېزىسى باغۋەنچىلىكنى راۋاجلاندۇرماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىمىت مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: گۈما ناھىيىسىنىڭ سانجۇ يېزىسى باغۋەنچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشتا ئاساسىي ئىشانىنى مېۋىلىك باغلارنى ئۆزگەرتىش، مېۋە سورتىنى ياخشىلاشقا قارىتىپ، باغنىڭ تۈزۈلمىسىنى ئەستايىدىل تەڭشەپ، ئىلغار باشقۇرۇش تەدبىرلىرىنى يولغا قويۇپ، كارتا ئۇسۇلىدا باغنى باشقۇرۇشنى ئومۇملاشتۇرۇپ، باغۋەنلەرنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈپ، ئۇلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇردى. 1996- يىلى يېزا باغۋەنلىرى ئىشلەپچىقارغان مېۋىلىك تاۋار مېۋىنىڭ مىقدارى 1995- يىلىغا سېلىشتۇرغاندا % 20 ئاشتى. يېزا باغۋەنلىرىنىڭ يىللىق كىرىمى 1995- يىلىغا سېلىشتۇرغاندا % 30 ئاشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك بانكىسى ئالتۇن باشاق كرېدىت كارتىسى كەسپىدە يېڭى بۆسۈش ھاسىل قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **تازادگۈل ئابدۇرېشىت** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك بانكىسى ئالتۇن باشاق كرېدىت كارتىسى باشقۇرۇش مېخانىزمىنى يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئۈنۈملۈك تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، كرېدىت كارتىسى ئىشلىتىش مۇھىتىنى ياخشىلاپ، ئېلېكترون لاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، قېلىپلاشقان تىجارەتنى يولغا قويۇپ، كرېدىت كارتىسى كەسپىدە يېڭى بۆسۈش ھاسىل قىلدى.

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىلىرى ئالتۇن باشاق كرېدىت كارتىسى كەسپىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، بازار ئېھتىياجىنى بېتەكچى قىلىپ، كرېدىت كارتىسى كەسپىنى پائال كېڭەيتىپ، يېڭى كارتا تۈرلىرىنى كۆپەيتىپ، كىرىم - چىقىم كەسپىنى ۋاكالىتەن بېجىرىشنى كەڭ يولغا قويۇپ، ئالتۇن باشاق كرېدىت كارتىسىنىڭ بازارىنى ئىگىلەش سالمىقىنى ئاشۇردى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، پەن-تېخنىكا سېلىنمىسىنى ئاشۇرۇپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈردى، مۇئاملىدارلارغا ئورۇن ۋە ۋاقىت بەلگىلەپ ئىشلەش ئالدىنچە بېرىپ مۇلازىملىق قىلدى ھەمدە دائىملىق تەربىيەلەش ئۆتكۈزۈپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۈزلۈكسىز يۇقىرى كۆتۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىلىرى ئالتۇن باشاق كرېدىت كارتىسى كەسپىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، بازار ئېھتىياجىنى بېتەكچى قىلىپ، كرېدىت كارتىسى كەسپىنى پائال كېڭەيتىپ، يېڭى كارتا تۈرلىرىنى كۆپەيتىپ، كىرىم - چىقىم كەسپىنى ۋاكالىتەن بېجىرىشنى كەڭ يولغا قويۇپ، ئالتۇن باشاق كرېدىت كارتىسىنىڭ بازارىنى ئىگىلەش سالمىقىنى ئاشۇردى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، پەن-تېخنىكا سېلىنمىسىنى ئاشۇرۇپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈردى، مۇئاملىدارلارغا ئورۇن ۋە ۋاقىت بەلگىلەپ ئىشلەش ئالدىنچە بېرىپ مۇلازىملىق قىلدى ھەمدە دائىملىق تەربىيەلەش ئۆتكۈزۈپ، كارتا ئىگىلىش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇپ، كارتا ئىشلىتىش مۇھىتىنى ياخشىلىدى. نەتىجىدە، 9- ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر ئاپتونوم رايون بويىچە 1- دەرىجىلىك كارتا تارقىتىدىغان بانكا 15 كە، تارقاتقان كارتا 59 مىڭ 77 گە يېتىپ، يىل بېشىدىكىدىن 23 مىڭ 712 سى كۆپەيدى، كرېدىت كارتىسى كەسپى بويىچە ئالاھىدە مۇناسىۋەت ئورناتقان ئورۇن 631 گە يېتىپ، يىل بېشىدىكىدىن 84 ى كۆپەيدى. كرېدىت كارتىسىغا قويۇلغان ئامانەت پۇل قالدۇقى 56 مىليون 710 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، يىل بېشىدىكىدىن 6 مىليون 950 مىڭ يۈەن ئاشتى، كرېدىت كارتىسى ئارقىلىق قىلىنغان ئىستېمال سوممىسى 8 مىليون 420 مىڭ يۈەنگە، كەسىپىي ئوبوروت سوممىسى 1 مىليارد 509 مىليون 200 مىڭ يۈەنگە يەتتى. ئالاھىدە مۇناسىۋەت ئورناتقان ئورۇن ۋە بانكىلاردىكى مۇلازىملىق تور- نۇقتىلىرىغا ئورنىتىلغان POS ئالاقە تورى 233 كە يېتىپ، يىل بېشىدىكىدىن 116 سى كۆپەيدى.

ئاقسۇ قارال يېزىلىق بانكا تىجارەت پونكىتىدا ھەر بىر كىشىنىڭ توپلىغان ئامانىتى 1 مىليون يۈەندىن ئېشىپ كەتتى

سۈرەتلىك خەۋەر

مارالبېشى ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ ئاقسۇقارال يېزىلىق بانكا تىجارەت پونكىتى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئىچكى جەھەتتىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش بىلەن تەشۋىقاتنى زىچ بىرلەشتۈرۈپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى زور دەرىجىدە ياخشىلىدى ھەم ۋەزىپىنى يىل بېشىدىلا كىشى بېشىغچە ئەھلىلەشتۈرۈپ، مۇكاپاتلاش - جازالاش تۈزۈمىنى يولغا قويدى. ئۇلار يەنە ۋەزىپىنى ئۇنۇم، ئىش ھەققىگە بىرلەشتۈرۈپ، 10 كۈندە بىر قېتىم كىچىك خۇلاسە قىلىپ، تەقدىرلەش ۋە تەنقىدنى يولغا قويدى، ئايدا چوڭ خۇلاسە قىلىپ مۇكاپات- جازانى نەقلەشتۈرۈپ، پۈل مۇئامىلە خادىملىرىنىڭ ئاكتىپلىقىغا ئىلھام بەردى. بۇ پونكىت يەنە بۇ يىل 5- ئايدىن باشلاپ ھەپتىدە 7 كۈن تولۇق ئىشلەش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، 8 سائەتلىك ئىش تۈزۈمىنى 12 سائەتكە ئۇزگەرتىپ، مۇئاملىدارلارغا قولايلىق يارىتىپ بەردى. تىجارەت ئورنىدا مۇۋاپىق ئادەم قالدۇرۇپ، تىجارەتنى داۋاملاشتۇرۇش بىلەن بىللە، مۇئاملىدارلارنىڭ ئىشكى ئالدىغىچە بېرىپ مۇلازىملىق قىلدى. نەتىجىدە بۇ تىجارەت پونكىتىدا پۇل ئامانەت قويىدىغانلار كۈندىن- كۈنگە كۆپەيىپ، 10- ئاينىڭ 10- كۈنىگىچە 9 مىليون يۈەن ئامانەت پۇل توپلىنىپ، تىجارەت پونكىتىدىكى 6 نەپەر خادىمنىڭ ھەر بىرىگە 1 مىليون 500 مىڭ يۈەندىن توغرا كېلىپ، ۋىلايەت ۋە ناھىيە بېكىتكەن شەخسلەرنىڭ يىللىق ئامانەت تۇپلاش نورمىسىدىن ئايرىم- ئايرىم ھالدا 500 مىڭ يۈەن، 200 مىڭ يۈەن ئېشىپ، ۋىلايەت بويىچە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى.

سۈرەتتە: تىجارەت پونكىتىدىكى خادىملار پۇل ئامانەت توپلىماقتا.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەنۋەر خىزمەت** خەۋىرى ۋە فوتوسى

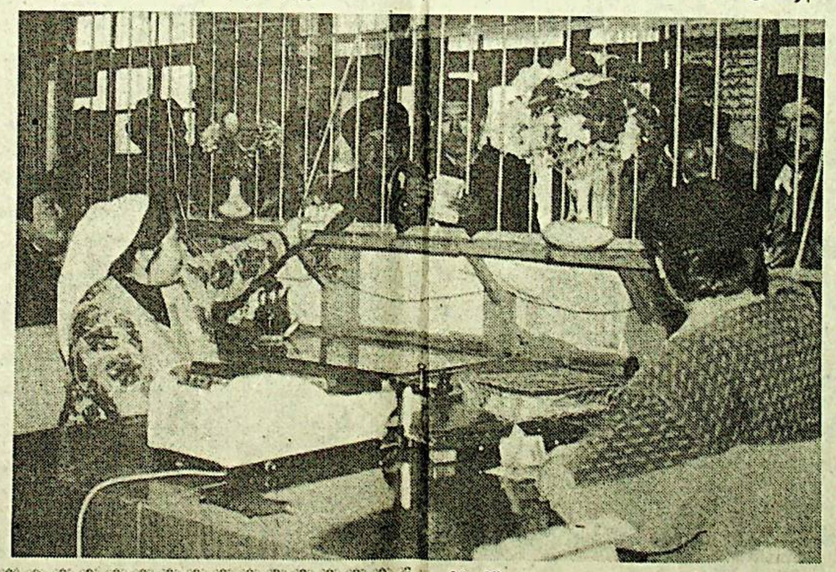

جىيا يېزىلىق تەمىنات- سودا كوپېراتىپى كەسپىي تىجارەت بىلەن كۆپ خىل ئىگىلىكنى تەك تۇتۇپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى كۆرۈنەرلىك ئۆستۈردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن تاشتۆمۈر** خەۋەر قىلىدۇ: لوپ ناھىيىسى جىيا يېزىلىق تەمىنات- سودا كوپېراتىپى يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ئۆزگەرتىپ، بىر قاتار ئىلمىي باشقۇرۇش تەدبىرلىرىنى يولغا قويۇپ، ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ئالدى، ئىشلەپچىقىرىش جەريانى ۋە ئىشلەپچىقىرىشتىن كېيىنكى مۇلازىملىق خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ھەر ناھىيىلىك تەمىنات- سودا كوپېراتىپى 1993- يىلىنىڭ بېشىدا كوپېراتىپ رەھبەرلىك بەنزىسىنى تەرتىپكە سالدى. بۇنىڭ بىلەن كوپېراتىپنىڭ يىللىق «تىككى كەسپ» كىرىمى 45 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، كوپېراتىپ

مۇھەممەت خەۋەر قىلدۇ: كۈما ناھىيىسىنىڭ سانجۇ يېزىسى باغۇەنچىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشتا ئاساسىي نىشانىنى مېۋىلىك باغلارنى ئۆزگەرتىش، مېۋە سورتىنى ياخشىلاشقا قارىتىپ، باغىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئاشۇردى. دېھقان، چارۋىچىلارنى قىش ۋە ئەتىيازدىكى بوش ۋاقىتتىن پايدىلىنىپ، باغۇەنچىلىك پەن - تېخنىكىسى بىلەن تەربىيىلىدى. نەتىجىدە يېزا بويىچە 3163 ئائىلىنىڭ 3272 مو مېۋىلىك بېغى تەلەپ بويىچە ئۆزگەرتىلدى. ئىقتىسادىي ئۈنۈمى تۆۋەن كۆچەتلەر چىقىرىۋېتىلدى. كوللېكتىپ ۋە شەخسىلەر 118 مىڭ 787 تۇپ ئۇرۇق، 7556

يۇلتۇزباغ يېزىسىدا كۆز پەسىللىك كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىش تەييارلىقى بالدۇر ئىشلەندى

ئۇختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئېزىز كېۋىر** خەۋەر قىلدۇ: توقسۇ ناھىيىسىنىڭ يۇلتۇزباغ يېزىسى كۆز پەسىللىك كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىشنىڭ تەييارلىقىنى بالدۇر، ئەتراپلىق قىلدى.

يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئىلگىرىكى تەجرىبە- ساۋاقلارنى ئەينەك قىلىپ، كۆچەت تىكىش سۈرئىتىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، دېھقانلارنى بالدۇر ھەرىكەتكە كېلىپ كۆچەت تەييارلاشقا سەپەرۋەر قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ يېزىدىكى كادىر ۋە دېھقانلار بۇ يىل 10- ئاينىڭ بېشىغا قەدەر 6200 مېتىر ئۇزۇنلۇقتا 13 تاناب ئورمان بەلۋېغى، 120 مىڭ تۇپ مېۋىلىك ۋە مېۋىسىز كۆچەت تەييارلىدى.

قاغىلىق ناھىيىسىنىڭ تېتىر يېزىسى دۆلەتكە 8800 دەن سۈپەتلىك پاختا سېتىپ بېرىپ، يىللىق پاختا سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى 250 دەن ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار دۆلەتكە پاختا سېتىپ بەرمەكتە.

سىدىق تۇردى فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ يېزا ئىگىلىك 4 - شى 62 - تۆمۈر - مەيداندىكى دېھقانلار 10 - ئاينىڭ 11 - كۈنىگە قەدەر دۆلەتكە 2000 تونىنا پاختا سېتىپ بەردى.

تۇرسۇنجان تۇردى

△ مارالبېشى ناھىيىسىنىڭ سېرىقبۇيا بازىرى بۇ يىل 250 مىڭ يۆەن مەبلەغ چىقىرىپ، 10 مىڭ مو بوز يەر ئاچتى.

ئابلەت تۇرا

△ غۇلجا ناھىيە ئۇچئون يېزىلىق ئاشلىق پونكىتى بۇ يىل 350 مىڭ يۆەن مەبلەغ سېلىپ، سوتكىسىنغا 120 تونىنا قوناق قۇرۇتۇش زاۋۇتى قۇردى.

ئابدۇرېشىت مەجىت

△ يەكەن ناھىيە ئىگەرچى بازىرىنىڭ خانئېرىق كەنتىدىكى 10 ئائىلىلىك دېھقان بۇ يىل 7100 كىلوگرام ھۆل ئۈزۈم سېتىپ، 28 مىڭ 400 يۆەن ساپ كىرىم قىلدى.

تۇرسۇن مۇھەممەت

△ باي ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات بانكىسى 10 - ئاينىڭ 10 - كۈنىگىچە 30 مىليون يۆەندىن كۆپرەك مەبلەغ ئاجراتقانلىقتىن، ناھىيە بويىچە 15 مىليون كىلوگرام يازلىق ئاشلىق، 2 مىليون 100 مىڭ كىلوگرام قوناق، 1 مىليون 350 مىڭ كىلوگرام ياغلىق دان سېتىۋېلىندى.

ھەسەن ئابدۇۋۇھلى

△ توقسۇ ناھىيىسى شويۇلتۇز يېزىلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى 10 - ئاينىڭ 8 - كۈنىگىچە 7 مىليون 500 مىڭ يۆەن ئامانەت پۇل توپلاپ، يىللىق ئامانەت پۇل توپلاش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن 80 كۈن بۇرۇن 200 مىڭ يۆەن ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

ئۆمەرجان ھېيت

△ پىچان ناھىيىلىك يەرلىك باج ئىدارىسىغا قاراشلىق لۈكچۈن بازارلىق باج پونكىتىنىڭ دالانكارىز يېزىلىق باج يىغۇېلىش ئورنى 9 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 196 مىڭ يۆەن باج يىغۇېلىپ، يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن 3 ئاي بۇرۇن 56 مىڭ يۆەن ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ بولدى.

تۇردىباقى ئىمىن

ناھىيىلىك تەمىنات- سودا كوپېراتىپى 1993- يىلىنىڭ بېشىدا كوپېراتىپ رەھبەرلىك بەزىسىنى تەرتىپكە سالدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ كوپېراتىپ ئىشنى كوپېراتىپنىڭ ئېچكى باشقۇرۇش تۈزۈملىرىنى تۇرغۇزۇش ۋە مۇكەممەللەشتۇرۇشتىن باشلاپ، ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۈزۈمى، ئىقتىساد باشقۇرۇش تۈزۈمى قاتارلىق قائىدە - تۈزۈملەرنى ئورنىتىپ ۋە مۇكەممەللەشتۇرۇپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنى تۇزۇم ئارقىلىق باشقۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇردى ھەم ئىشچى- خىزمەتچىلەر ئارىسىدا سودا دۆكانلىرىدا ساختا مال بولماسلىق مۇھىم مەزمۇن قىلىنغان ئەلا سۈپەتلىك مۇلازىملىقنى قانات يايدۇرۇپ، خېرىدارلارنى ئۆزىگە جەلپ قىلدى، بازار ئۇچۇرىغا ئەھمىيەت بېرىپ، مال كىرگۈزۈشتە بازار ئېھتىياجى ۋە خېرىدارلارنىڭ تەلىپىنى چىقىش قىلىپ، تاۋارلارنىڭ سېتىلىشىنى تېزلىتىپ، ئامبار قالدۇقىنى ئازايتتى. بۇ كوپېراتىپ يەنە ئۆزىگە قاراشلىق سودا ماگىزىنلىرى ۋە ئىشچى- خىزمەتچىلەر ئارىسىدا مەبلەغ ۋە تجارەتنى ھۆددىگە بېرىش، مائاش، مۇكاپات بىلەن ئىقتىسادىي ئۇنۇم زىچ بىرلەشتۈرۈلگەن ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ مەسئۇلىيەت تۇيغۇسى ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، يەنە سىرتقى جايلار بىلەن سودا كېلىشىمى تۈزۈپ، جىيا يېزىسىدىن سىرتقا ياڭاق، گۈلە، قۇرۇق ئۇزۇم، يەرلىك ئەتلەس قاتارلىقلارنى يۆتكەپ سېتىش، سىرتتىن ھەسەل، سانائەت مالىلىرى ۋە باشقا تاۋارلارنى كىرگۈزۈپ سېتىشنى يولغا قويۇپ ياخشى ئۇنۇمگە ئېرىشتى. بۇ كوپېراتىپ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ئۈچۈن ئەلا مۇلازىملىق قىلىشنى كوپېراتىپ خىزمىتىنىڭ مۇھىم تاركىبىي قىسمى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ ئالدى، ئىشلەپچىقىرىشى جەريانى ۋە ئىشلەپچىقىرىشتىن كېيىنكى مۇلازىملىق خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ھەر يىلى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 1200 تونىنا خىمىيىۋى ئوغۇت، 150 تونىنا سۇلياۋ يوپۇق يۆتكەپ كېلىپ، دېھقانلارنى ئۆز ۋاقتىدا تەمىنلىگەندىن باشقا، دېھقانچىلىققا كېرەكلىك سايمانلارنى يۆتكەپ كېلىپ، دېھقان، چارۋىچىلار ئۈچۈن قىزغىن، ئەتراپلىق مۇلازىملىق قىلدى. بۇ كوپېراتىپ بازار ئىگىلىكىنىڭ يۇزلىنىش ئەھۋالى، تەمىنات- سودا كوپېراتىپلىرىنىڭ كەلگۈسى تەرەققىيات نىشانى قاتارلىق ئەھۋاللارنى ئەتراپلىق كۆزىتىپ ۋە تەھلىل قىلىپ، 1995- يىلدىن باشلاپ، كەسپىي تجارەتنى چىڭ تۇتۇش ئالدىنقى شەرتى ئاستىدا، تېرىقچىلىق، باقمىچىلىقتىن ئىبارەت «ئىككى كەسىپ»نى ماسلاشتۇرۇپ تەرەققىي قىلدۇرۇش يولغا مائىدى، تاشلىنىپ قالغان يەرلەرنى ئېچىپ پايدىلىنىش ۋە يەر ئىجارىگە ئېلىش يولى بىلەن 100 مو يەردە كېۋىز، قوغۇن- تاۋۇز، ياغلىق دان قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنى تېرىش ئارقىلىق كىرىم يوللىرىنى كېڭەيتتى، يېزىنىڭ 7 كىلومېتر ئىياغ قىسمىدىكى دۆڭئېرىق كەنتىنىڭ تاشلىنىپ قالغان 200 مو مېۋىلىك بېغىنى سېتىۋېلىپ، پەرۋىشنى كۈچەيتىش ئارقىلىق مېۋىگە كىرگۈزۈپ، بۇ باغنىڭ يىللىق ساپ كىرىمىنى 20 مىڭ يۆەنگە يەكۈزدى ھەمدە باغ ئىچىدە 500 كۆادرات مېتىر كۆلەمدە ئېغىل - قوتان سېلىپ، 150 تۇياق قوي، 48 كالا، 500 دىن كۆپرەك توخۇ، ئۆردەك باقتى، بۇ كوپېراتىپنىڭ يىللىق «ئىككى كەسىپ» كىرىمى 45 مىڭ يۆەنگە يېتىپ، كوپېراتىپ يارانقان پايدا كۆرسەتكۈچىنىڭ % 50 دىن كۆپرەكنى ئىگىلىدى. بۇ كوپېراتىپ بۇ يىل مېۋىلىك باغ ئىچىدىكى بوش، بىكار يەرلەرگە كېۋەز تېرىپ، 5000 يۆەن، سۈپۈرگە قونىقى تېرىش ۋە سۈپۈرگە ياساپ سېتىش ئارقىلىق 6000 يۆەن كىرىم قىلدى. كوپېراتىپ ئالدىدىكى بازارغا قارايدىغان 20 ئېغىز ئۆيىنى ئىجارىگە بېرىش ئارقىلىق 20 مىڭ يۆەن، ئۇن زاۋۇتى، رېمونتخانا، ناۋايخانا قاتارلىق كۆپ خىل ئىگىلىك تۈرلىرىدىن 15 مىڭ يۆەن ساپ پايدىغا ئېرىشتى. ئۆز ئورنىنىڭ ناھىيە بازىرىغا يېراق، قاتناش قولايسىز بولۇشتەك ئەھۋالغا ئاساسەن، سېمونت ۋە كۆمۈرنى پارچە سېتىش كەسپىنى يولغا قويۇپ، بىر تەرەپتىن كىرىمنى كۆپەيتسە، يەنە بىر تەرەپتىن دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ھاجىتىدىن چىقتى. بۇنىڭ بىلەن بۇ كوپېراتىپنىڭ ھەر ساھە خىزمەتلىرى ئىلگىرى سۈرۈلۈپ، تىجارىتى جانلاندى، ئىقتىسادىي ئۇنۇمىمۇ يىلدىن- يىلغا يۇقىرى بولدى. ئۆتكەن يىلى كوپېراتىپنىڭ يىللىق مال سېتىش سوممىسى 3 مىليون 80 مىڭ يۆەنگە يېتىپ، 51 مىڭ يۆەن ساپ پايدا يارانقان بولسا، بۇ يىل 10- ئاينىڭ بېشىغىچە مال سېتىش ئومۇمىي سوممىسى 3 مىليون 400 مىڭ يۆەنگە، ساپ پايدا 79 مىڭ 700 يۆەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن ئايرىم ھالدا% 2.6 ۋە% 10 ئاشتى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان غۇلجا شەھىرىدىكى باج ئورۇنلىرى يەككە تجارەتچى ۋە كارخانىلاردىن ئېلىنىدىغان باجنى كومپيۇتېر ئارقىلىق ھېسابلاشنى يولغا قويۇپ، ھەم تېز ھەم خاتاسىز بولۇشنى ئىشقا ئاشۇردى.

سۈرەتتە: باجگىرلار كومپيۇتېردا باج ئەھۋالىنى ئىگىلىمەكتە.

ئابدۇجېلىل تۇرسۇن فوتوسى

تارىم نېفىتلىكى بايىنغولىن ئوبلاستىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىغا زور كۈچ بىلەن ياردەم بەرمەكتە

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **ئۆمەرجان مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: تارىم نېفىتلىكىنى قېدىرىپ تەكشۈرۈش، ئېچىش جېڭى باشلانغاندىن بۇيان، نېفىتلىك بايىنغولىن ئوبلاستى بىلەن يېقىنچە مۇناسىۋەت ئورنىتىپ، ئوبلاست ئىگىلىكىنىڭ تېز سۈرئەتتە يۈكسىلىشى ئۈچۈن تۆھپە قوشتى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، تارىم نېفىتلىكى يەرلىكنىڭ مائارىپ ئىشلىرىغا ياردەم بېرىشنى مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ، «ئۈمىد قۇرۇلۇشىغا ياردەم بېرىپ، مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. 1993 - يىلى كورلا شەھىرىنىڭ تېكىچى يېزىسىدىكى ئۈمىد ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ ئېلېكترلەشكەن ۋە ئېلېكترونلۇق مىڭە بويىچە ئوقۇتۇش سىنىپى قۇرۇشقا 900 مىڭ يۈەن ئىئانە قىلدى. 1994 - يىلى بۈگۈر ناھىيىسىنىڭ قاراباغ يېزىسىدىكى ئۈمىد باشلانغۇچ مەكتىپىگە 100 يۈرۈش پارتا - ئورۇندۇق، تەنتەربىيە سايمانلىرى سېتىۋېلىشقا 10 مىڭ يۈەن ئىئانە قىلدى. نامرات ئائىلە پەرزەنتلىرىنىڭ ئوقۇشىغا 30 مىڭ يۈەن ياردەم قىلىپ، ئوقۇشتىن چېكىنگەن ئۆسمۈرلەرنى مەكتەپ قوينىغا قايتىپ كېلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى. بۇ يىل ئەتىيازدا بۈگۈر ناھىيىسىنىڭ تېرەكبازار يېزىسىغا 1 مىليون يۈەن نەق پۇل ياردەم قىلدى.

نېفىتلىك ئىشچى - خىزمەتچىلىرى خالىس تۆھپە قوشۇش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، يەرلىك ئورۇنلار ئاپەتكە ئۇچرىغاندا ياردەم بېرىپ كەلدى. 1994- ۋە 1996 - يىلى ئوبلاست تەۋەسىدە كەلكۈن ئاپىتى يۈز بېرىپ، جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولى، 314 - ۋە 218 - دۆلەت تاشيولىنىڭ كۆپ جايلىرىنى بۇزۇۋەتتى. تارىم نېفىتلىكى قوماندانلىق شتابى بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، دەرھال خەتەردىن قۇتقۇزۇش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، زور تۈركۈمدە ئېغىر تىپتىكى ئاپتوموبىللارنى ئاجرىتىپ، تۆمۈريول ۋە تاشيولنى جىددىي رېمونت قىلىپ، قاتناشنىڭ مۇددەتتىن بۇرۇن ئەسلىگە كېلىشىگە كۈچ چىقاردى. بۇنىڭدىن باشقا يەنە، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېلىپ بېرىپ، ئۇلارنى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئۆرپ - ئادەتلىرىنى ئۆگىنىشكە تەشكىللەپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغدىدى. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇردى. كۆپ خىل شەكىللەرنى قوللىنىپ، يەرلىك بىلەن 2 مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى ئورتاق بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى زور كۈچ بىلەن ئېلىپ باردى.

پەيزاۋات ناھىيىلىك خەلق قوراللىق بۆلۈمىدىكى جەڭچىلەر ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق ھەربىي - خەلق دوستلۇقىنى كۈچەيتتى

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتئىمىن غۇلام** خەۋەر قىلىدۇ: پەيزاۋات ناھىيىلىك خەلق قوراللىق بۆلۈمىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر خەلق ئاممىسى قىيىنچىلىققا ئۇچرىغاندا، جاپادىن قورقماسلىق، ئۆلۈمدىن قورقماسلىق روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق ھەربىي - خەلق دوستلۇقىنى كۈچەيتتى.

بۇ يىل 1 - ئايدىن 8 - ئايغىچە پەيزاۋات ناھىيىسىدە 7 قېتىم 6 بالدىن ئارتۇق يەر تەۋرەپ، خەلقنىڭ ھاياتى ۋە مال - مۈلكىگە ئېغىر تەھدىت سالغانىدى. بۇ چاغدا كوماندىر - جەڭچىلەر «جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش» بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، 3800 ئادەم (قېتىم) جەڭگە قاتنىشىپ، توپا - خىش ئاستىدا قالغان ئاشلىق، مال - مۈلۈك، تۇرمۇش بۇيۇملىرىنى كولاپ چىقاردى، يەر تەۋرەشتە يارىلانغان 76 ئادەم، 4800 چارۋا مال، 2500 توننا ئاشلىقنى قۇتقۇزۇپ قالدى. خەلق قوراللىق بۆلۈمى ئاپەت مەزگىلىدە 186 قېتىم ماشىنا چىقىرىپ، ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلقنىڭ مال - مۈلكىنى بىخەتەر جايغا يۆتكەپ، خەلقنى تۇرالغۇ ئۆيلەرگە ئورۇنلاشتۇردى. ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلقنى 17 مىليون يۈەن قىممەتتىكى ئىقتىسادىي زىياندىن ساقلاپ قالدى. بۇ ناھىيىنىڭ 7 - يېزىسىدىكى خەلق ئەسكەرلىرى ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلققە 1700 يۈەن پۇل، 400 تال ياغاچ، نەچچە مىڭ كىلوگرام ئاشلىق ياردەم قىلىپ، خەلق ئەسكەرلىرىنىڭ شانلىق ئوبرازىنى نامايان قىلدى.

خەلق قوراللىق بۆلۈمىدىكى كوماندىر- جەڭچىلەر يەنە يېقىندا ئاپەت مەزگىلىدە ۋەيران بولغان 68 كۆۋرۈك، 60 كىلومېتىردىن ئارتۇق يېزا يولىنى ياساپ ۋە رېمونت قىلىپ، ناھىيىنىڭ ئىشلەپچىقىرىشنى تېز ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن تۆھپە قوشتى. يۇقىرىقىدەك نەتىجىلىرى بىلەن خەلق قوراللىق بۆلۈمى يېقىندا جەنۇبىي شىنجاڭ ھەربىي رايونى تەرىپىدىن «خەلقنى سۆيۈش نەمۇنىچىسى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشىپ تەقدىرلەندى.

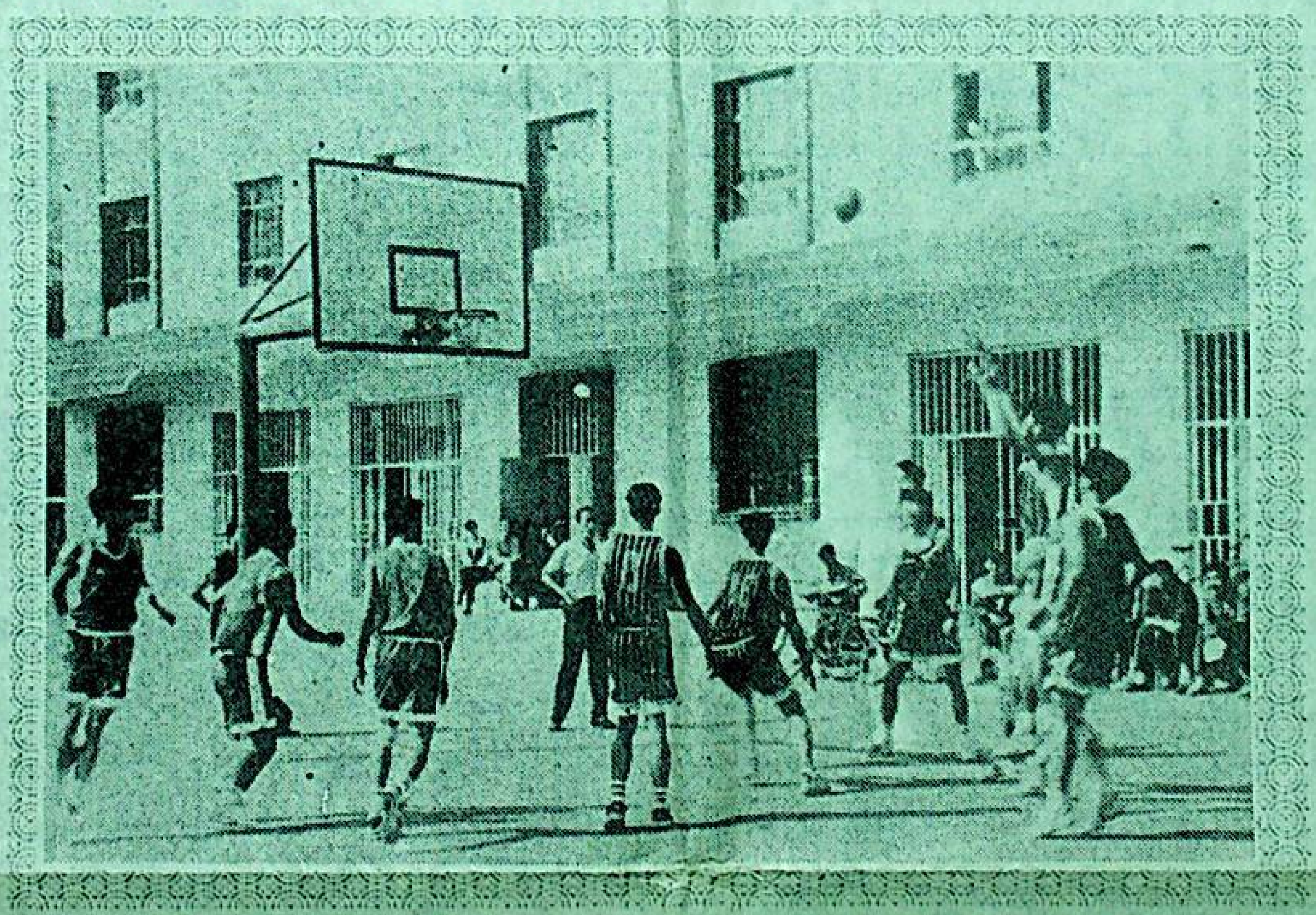

ئالدىنقى يېرىم يىلدا ئاتۇش شەھرىدە 111 قېتىم قاتناش ۋەقەسى يۈز بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **نۇرئالىيە ئابدۇۋېلى** خەۋەر قىلىدۇ: مۇناسىۋەتلىك ماتېرىياللارغا قارىغاندا ئاتۇش شەھرى تەۋەسىدە بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا قاتناش 31 ئادەم يارىلانغان، بىۋاسىتە ئىقتىسادىي زىيان 320 مىڭ 900 يۈەنگە يەتكەن. بۇنى بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىگە سېلىشتۇرغاندا ئۆلۈش نىسبىتى

ئىلى ۋىلايىتى ئاممىۋى تەنتەربىيە ئىشلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تەن ساغلاملىقىنى ئاشۇردى.

غازى بوۋاينىڭ خۇشاللىقى

ئابدۇراخمان توختى

ياشانغانلار تۇرمۇشى

«بۈگۈن غازى ئاخۇن بىلەن مەينىگارخاننىڭ تويى بوپتۇ» دېگەن خەۋەر ھەش - پەش دېگۈچە كەنتكە پۇركەتتى. كىشىلەر كەنتنىڭ كەڭ، ئازادە ئۈزۈم باراڭلىق ھويلىسىغا جەم بولدى. ھويلىنىڭ تۆرىگە «كۈزدىكى باھار» تويى مەرىكىسى دېگەن يوغان خەت يېزىلغان قىزىل لوزۇنكا ئېسىلغانىدى. مۇزىكىنىڭ جەزىبىدىن ھاياجىنىنى باسالمىغان بوۋايلار كەمزۇللىرىنىڭ پەشلىرىنى بېلىدىكى پوتىلىرىغا قىستۇرۇپ ئۇسسۇلغا چۈشتى. ئاپتونوم رايون، ۋىلايەت، ناھىيىدىن كەلگەن بىر قىسىم رەھبەرلەر بۇ تويغا قاتناشقانىدى. ۋىلايەتلىك، ناھىيىلىك تېلېۋىزىيە ئىستانسىلىرىنىڭ مۇخبىرلىرى بۇ قايناق تويىنى سۈرەتكە ئالدى. بۇ يىل دۆلەت بايرىمىنىڭ ھارپا كۈنى بولغان بۇ تويىنى كىشىلەر «بۇ ھەقىقەتەن بىر خاسىيەتلىك توي بولدى» دېيىشتى.

بۇ زادى قانداق توي؟ توي بولۇشتىن 10 كۈن ئىلگىرى، ئاپتونوم رايونلۇق ئەدلىيە نازارىتىنىڭ مۇئاۋىن نازىرى، لوپ ناھىيىلىك مەخسۇس تۈزەش، تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى تۇرسۇن مەسۇم مەخسۇس خىزمەت تەكشۈرۈش مۇناسىۋىتى بىلەن ناۋا يېزىسى 10- كەنتكە كەلگەنىدى.

ئۇ ماشىنىدىن چۈشۈپ كەنت ھويلىسىغا كىرىپلا تۇنجى بولۇپ 86 ياشلىق دېھقان غازى ئاخۇن بوۋاينى ئۇچراتتى. تۇرسۇن مەسۇم بوۋاي بىلەن سالاملىشىش جەريانىدا ئۇنىڭ «5 تە كېپىللىك ئائىلە» ھەممىدە يەككە - يېگانە بىر ئادەم ئىكەنلىكىنى بىلدى. ئاڭغىچە كادىرلارمۇ بۇ يەرگە جەم بولدى. تۇرسۇن مەسۇم يېنىدىن 100 يۈەن چىقىرىپ:

- بۇنى تۇرمۇشىڭىزغا خىراجەت قىلىڭ - دەپ بوۋايغا بەردى. غازى بوۋاي پۇلنى ئالغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭ چېھرىدە بىرەر خۇشاللىق ياكى مىننەتدارلىق ئىپادىسى كۆرۈلمىگەنلىكىنى سەزگەن تۇرسۇن مەسۇم كۈلۈمسىرەپ تۇرۇپ:

- بوۋا، پۇل بەرسەم خۇش بولمىدىڭىز، خوتۇن ئېلىپ بەرسەك خۇش بولامسىز يا؟ - دېدى چاقچاق قىلىپ. خوتۇننىڭ گېپىنى ئاڭلىغان غازى ئاخۇن بوۋاينىڭ كۆلقەقەلىرى ئېچىلىپ كەتتى. بوۋاينىڭ ئۆيلىنىش ئارزۇسىنىڭ بارلىقىنى بايقىغان تۇرسۇن مەسۇم كەنت كادىرلىرى بىلەن سۆزلىشىش جەريانىدا مۇشۇ كەنتتە 56 ياشقا كىرگەن «5 تە كېپىللىك ئائىلە» مەينىگارخان ئىسىملىك بىر تول ئايالنىڭ بارلىقىنى ئۇقۇپ، ئىككىسىنىڭ بېشىنى ئوڭشاپ، ئۇلارغا پارتىيىنىڭ غەمخورلۇقىنى يەتكۈزۈش نىيىتىگە كەلدى. غازى ئاخۇن بوۋاي بويتاق ئۆتكىلى 30 يىل، مەينىگارخان تول ئولتۇرغىلى 9 يىلدىن ئاشقانىدى.

نازىر تۇرسۇن مەسۇم بۇ ناھىيىگە مەخسۇس تۈزەش خىزمىتىگە كەلگەندىن بۇيان، ئۆز يېنىدىن 3000 يۈەندىن ئارتۇق پۇل چىقىرىپ 20 دىن ئارتۇق «5 تە كېپىللىك ئائىلە»، «نامرات ئائىلە»نى يوقلىدى. بۇ قېتىم ئۇ بۇ توي مەرىكىسى ئۈچۈن يەنە 1000 يۈەندىن ئارتۇق پۇل چىقاردى. بۇ ئىش ھەش - پەش

ئاپتونوم رايونىنىڭ لوپ ناھىيىسىدە تۇرۇشلۇق مەخسۇس تۈزەش خىزمەت ئەترىتىدىكى كادىرلارنىڭ قىزغىن قوللىشىغا ئېرىشتى. نەتىجىدە بىر نەچچە كۈن ئىچىدىلا 4000 يۈەنگە يېقىن پۇل ۋە بىر تۈركۈم ماددىي بۇيۇم يىغىش قىلىندى. 10 - كەنت رەھبەرلىكىمۇ قول قوشتۇرۇپ قاراپ تۇرماي 2 ئېغىزلىق بىر يۈرۈش ئۆي ئاجرىتىپ، ئۇنى بىر يۈرۈش ئۆي جاھازلىرى بىلەن چىرايلىق بېزىدى. توي كۈنى غازى بوۋاي بىلەن مەينىگارخان ئۆزلىرىنىڭ ياش قورامىغا لايىق يېڭى توي كىيىملىرىنى كىيىپ چىرايلىق ياسىنىشتى. غازى بوۋاينىڭ چېھرىدىكى تەبەسسۇم بىردەممۇ ئۆچمىدى. مەينىگارخاننىڭ شادلىقى قەلبىگە سىغماي قالغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇ خۇشاللىقىنى ئاياللارغا خاس تارتىنىش ھېسسىياتى بىلەن ئارانلا بېسىپ ئولتۇردى. نازىر تۇرسۇن مەسۇم بىلەن لوپ ناھىيىسىنىڭ مۇئاۋىن ھاكىمى رابىخان غازى بوۋاي بىلەن مەينىگارخانغا قىزىل گۈل تاقىغاندا سورۇن ئەۋجىگە كۆتۈرۈلدى. غازى بوۋاي ئۇسسۇلدىن توختىغاندا مەن ئاستا ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ سورىدىم:

- بۈگۈنكى بۇ مەرىكىدىن ھاياجىنىڭىزنى باسالمايۋاتقانلىقىڭىز مانا مەن دەپ كۆرۈنۈپلا تۇرۇپتۇ. بۇ ھەقتىكى تەسىراتىڭىزنى سۆزلەپ بېرەمسىز؟

ئۇ بۇرۇتلىرىنى يىگىتلەردەك تولغاپ قويدى - دە، ھاياجان بىلەن مۇنداق دېدى:

- يېشىم 80 دىن ھالقىدى، دۆلەتسىز يېزىلىرىنىڭ كوپېراتسىيىلىشىش مەزگىلىدە بىر قېتىم ئۆيلەنگەنىدىم، ئۇزۇن ئۆتمەي خوتۇنۇم كېسەل سەۋەبى بىلەن ئالەمدىن ئۆتتى. شۇنىڭدىن كېيىن يوقسۇزلۇق دەستىدىن قايتا ئۆيلىنەلمەي بويتاق ئۆتكىلى 30 يىلدىن ئاشتى. مەن ئاق كۆڭۈل كىشىلەرگە يولۇقۇپ ئائىلىلىك

2500تونا ئاشلىقنى قوتقۇزۇپ قالدى. خەلق ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن تۆھپە قوشتى.

ئالدىنقى يېرىم يىلدا ئاتۇش شەھىرىدە 111 قېتىم قاتناش ۋەقەسى يۈز بەردى

ئۇختيارىي مۇخبىرىمىز **نۇر ئالىيە ئابدۇۋۇپلى** خەۋەر قىلدۇ: مۇناسىۋەتلىك ماتېرىياللارغا قارىغاندا ئاتۇش شەھرى تەۋەسىدە بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا قاتناش ۋەقەسى ئىلگىرىكى يىللاردىكىگە قارىغاندا بىر قەدەر كۆپ يۈز بەرگەن. 7 ئايغا يەتمىگەن ۋاقىت ئىچىدە 111 قېتىم قاتناش ۋەقەسى يۈز بېرىپ 10 ئادەم ئۆلگەن، 31 ئادەم يارىلانغان، بۇ‌اسىتە ئىقتىسادىي زىيان 320 مىڭ 900 يۈەنگە يەتكەن. بۇنى بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىگە سېلىشتۇرغاندا ئۆلۈش نىسبىتى % 55تۆۋەنلىگەن بولسىمۇ، يارىلىنىش نىسبىتى % 70، بۇ‌اسىتە ئىقتىسادىي زىيان % 220، ھادىسە يۈز بېرىش قېتىم سانى % 59كۆپەيگەن.

* * * * * * * * * * * * * *

ئادەم تەبىئەتنىڭ ئەڭ ئالىي مەھسۇلى. ئادەم دۇنيانى گۈزەللىك قانۇنىيىتى بويىچە يارىتىپلا قالماستىن، ئۆزىنىڭ ئوبرازىنمۇ گۈزەللىك قانۇنىيىتى بويىچە يارىتىدۇ.

ئادەم ـ ھەم ئېستېتىك سۇبيېكت، ھەم ئېستېتىك ئوبيېكت. دۇنيادىكى بارلىق گۈزەل شەيئىلەر ئىجدە تېپىك گۈزەل بولغان شەيئى.

ئادەم ئىجتىمائىي ئەھمىيەت ھەم تۈرمۇش ئەھمىيىتىنىڭ ئاساسىي گەۋدىسى، بۇ‌اسىتە ئىشتىراكچىسى. شۇڭا ئادەم گۈزەللىكنىمۇ ئىجتىمائىي گۈزەللىكنىڭ مەركىزى، شۇنداقلا يادروسى.

ئادەم گۈزەللىكى ـ ئادەمنىڭ ئېڭىكى پەزىلىتىنى، تاشقى شەكىل ئارقىلىق ئىپادىلىنىدىغان ئېڭىكى ـ تاشقى باغلىنىشىنى، كىشىگە گۈزەللىك تۇيغۇسى بەخش ئېتىدىغان بىر پۈتۈن ئوبرازىنى كۆرسىتىدۇ.

ئادەم گۈزەللىكى ـ جىسمانىي گۈزەللىك ۋە قەلب گۈزەللىكدىن ئىبارەت 2 تەرەپنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. جىسمانىي گۈزەللىك ـ ئادەمنىڭ قىياپەت گۈزەللىكى بولۇپ، ئۇ ئادەمنىڭ بەستى، چىرايى، قىياپىتى، كىيىنىشى، سالاپىتى قاتارلىق جەھەتلەرنى گەۋدىلەندۈرۈپ، بەدەننىڭ تەبىئىي ئاممىللىرىنى ئىپادىلەپ تۇرىدۇ. جىسمانىي گۈزەللىكنى تەبىئىي گۈزەللىك كاتېگورىيىسىگە كىرگۈزۈشكە بولىدۇ. لېكىن ئادەم ئىجتىمائىي گۈزەللىككە ئىگە بولغاچقا، جىسمانىي گۈزەللىك يەنە مەلۇم دەرىجىدە ئىجتىمائىيلىققا ئىگە، ئىسكەت گۈزەللىكى بىلەن ھۆسن گۈزەللىكى ئادەمنىڭ ئۆزاق مۇددەتلىك ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ مەھسۇلى. شۇنىڭ ئۈچۈن جىسمانىي گۈزەللىك تەبىئىيلىككە ھەم ئىجتىمائىيلىققا ئىگە.

جىسمانىي گۈزەللىك ـ بەدەننىڭ ھەرقايسى قىسىملىرىنىڭ مۇۋاپىق نىسبەت مۇناسىۋىتىدە ئىپادىلىنىدۇ. بويىنىڭ ئېگىز ـ پاكارلىقى، بەدەننىڭ ھەرقايسى قىسىملىرىنىڭ قۇرۇلمىسى تەكشى، 5 ئەزاسى نورمال، مۇسكۇلىرى تەرەققىي قىلغان، ئۆڭى نۇرلۇق، تېنى ساغلام، جۈشقۇن، روھى ئۇرغۇپ تۇرىدىغان، ھايانىي كۈچكە تولۇپ تاشقان بولۇش گۈزەل بەدەن بولۇشقا تېگىشلىك بولغان ئەڭ ئاساسىي شەرتلەر.

قىياپەت گۈزەللىكى ـ جىسمانىي گۈزەللىكنىڭ مۇھىم ئىپادىسى. ئادەم بەدىنى ھەر خىل قىياپەتلەرنى ئىپادىلەيدۇ. ئۆرە تۇرۇش، مېڭىش، ئولتۇرۇش ـ يېتىشقا ئوخشاش 3 جەھەتتىكى قىياپەت گۈزەللىكىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. قىياپەت گۈزەللىكى ـ كىشىلەرنىڭ ھەرىكەتلىرىنىڭ ماسلىشىشى يەنى ئۆرە تۇرغاندا روھىي ئۇرغۇپ تۇرغان قىياپەتتە تۇرۇش، ماڭغاندا باشنى كۆتۈرۈپ، كۆكرەكنى كېرىپ، جەسۇرانە قىياپەتتە مېڭىش، ئولتۇرغان ـ ياتقاندا سىلىق ـ ئەدەبلىك، دۇرۇس، چوك سۈپەت بولۇش كېرەك. شۇنداق قىلغاندىلا ئادەمنىڭ ساغلاملىق گۈزەللىكىنى گەۋدىلەندۈرگىلى بولىدۇ.

بېزەك گۈزەللىكى ـ جىسمانىي گۈزەللىكنى يەنمۇ ئاياپان قىلىدۇ. بۇمۇ ئادەمنىڭ سىرتقى قىياپەت گۈزەللىكىنىڭ بىر قىسمى. بېزەك گۈزەللىكى ـ چاچ، يۈز، قول، كۆكرەك، بەل ۋە كىيىم. كېچەك قاتارلىقلارنىڭ بېزىلىشىنى كۆرسىتىدۇ. گۈزەللىكنى سۆيۈش ئادەمنىڭ ئەبىئىتى. ئېتىدائىي ئادەملەرمۇ ئۆزىنى قانداق بېزەشنى بىلگەن. ھازىرقى زامان ئادەملىرى ئۆزلىرىنى ياساش ـ بېزەش ـ جىسمانىي گۈزەللىكنە ناھايىتى مۇھىم ئىكەنلىكنى تونۇپ يەتتى. ئادەمنىڭ ئۆزىنى بېزىشى ـ كىشىلىك تۇرمۇشنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى بولۇپ قالدى.

سالاپەت گۈزەللىكىمۇ روھىي ھالەتنىڭ ئىپادىسى بولۇپ، كىشىلەرنىڭ سىرتقى قىياپىتى، گەپ ـ سۆزى، يۈرۈش ـ تۇرۇشى، ئىستىلى ۋە پوزىتسىيەسىنىڭ يغىندىسىنى كۆرسىتىدۇ. ئادەمنىڭ سالاپىتىنىڭ شەكىللىنىشى تۇرمۇش سەرگۈزەشتىسى، مەدەنىيەت ساپاسى، خاراكتېرى، ھەۋىسى قاتارلىقلار بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك. سالاپەت گۈزەللىكى كىشىلەردىن يۇرۇش ـ تۇرۇش، سۆز ـ ھەرىكەت، كىيىنىشتە مەدەنىي، ئېدەبلىك، چوك سۈپەت بولۇشنى، ئۆزىنى ئەركىن تۇتۇشنى، تېنىك، ساغلام بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ. سالاپەتلىك كىشىلەر ـ ئاق كۆڭۈل، ئەقىللىق، يۇمۇرلۇق بولۇپ، باشقىلارغا ياخشى تەسىرات بېرەلەيدۇ.

ئومۇمەن، جىسمانىي گۈزەللىكتە، كىشىلەرنىڭ

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 11 ـ باشلانغۇچ مەكتەپ مىللىي 4 ـ يىللىق 5 ـ سىنىپ ئوقۇغۇچىسى بەختىيار غەيرەت ئۆگىنىش، ئىنتىزام، تازىلىق ۋە باشقا پائالىيەتلەردە باشقىلارغا ئۈلگە بولۇپ، مەكتەپ بويىچە 7 قېتىم «مۇنەۋۋەر پىئونېر»، «ئىلغار سىنىپ كادىرى»، «3 تە ياخشى» ئوقۇغۇچى بولۇپ مۇكاپاتلاندى.

سۈرەتتە: بەختىيار (ئوتتۇرىدا) ساۋاقداشلىرىغا ئۆگىنىش تەجرىبىسىنى تونۇشتۇرماقتا.

گاياتۇرسۇن مۆمىن فوتوسى

ئىلى ۋىلايىتى ئاممىۋى تەنتەربىيە ئىشلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تەن ساغلاملىقىنى ئاشۇردى.

سۈرەتتە: غۇلجا شەھىرىدىكى ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ كۆز پەسىللىك تەنتەربىيە مۇسابىقىسىدىن كۆرۈنۈش.

كامال جامال فوتوسى

ئىجتىمائىي گۈزەللىكنىڭ ئاساسى ـ ئادەم گۈزەللىكى

سەنئەت ھوشۇر

ئىجادچان، تەپەككۇرغا باي بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ.

قەلب گۈزەللىكى كۆرگىلى بولمايدىغان، تۇتقىلى بولمايدىغان ئابستراكت نەرسە. ئۇ كىشىلەرنىڭ سۆز-ھەرىكىتى، ئىجتىمائىي پائالىيىتى جەريانىدا ئىپادىلىنىدۇ. «سۆز يۈرەكنىڭ ساداسى»: سۆزنى ئاڭلىغاندا، ھەرىكەتنى كۆزىتكەندە بىر ئادەمنىڭ روھىي قىياپىتىنى كۆرگىلى بولىدۇ. خۇددى بۇرۇنقىلار ئېيتقاندەك «گۈزەل سۆز ــ گۈزەل قەلبنىڭ ھۆرمىتىدۇر». قەلب گۈزەللىكىنى ــ شەكىل گۈزەللىكىگە ئوخشاش كۆزگە بىلەنلا بىلگىلى بولمايدۇ.

جىسمانىي گۈزەللىك بىلەن قەلب گۈزەللىكنىڭ مۇناسىۋىتىدە يۇقىرىقىدەك ئەھۋاللار بولسىمۇ، لېكىن بۇ ئىككىسىنىڭ رولىدا قەلب گۈزەللىكنىڭ تۇتقان ئورنى ھەم رولىنىڭ مۇھىم ئىكەنلىكىنى تولۇق چۈشىنىشىمىز كېرەك. بىر ئادەمنىڭ گۈزەللىك دەرىجىسىنى باھالاشتا قەلب گۈزەللىكى ھامان ئاساسىي سالماقنى ئىگىلەيدۇ. ھۆسن ـ ئىسكەتنە بەزى پېتەرسىزلىكلەر بولغان كىشىلەر پەزىلىتى، مىجەز ـ خۇلقى، ئەقىل ـ پاراسىتى، سۆز ـ ھەرىكەتلىرى قاتارلىق جەھەتلەردىكى گۈزەللىكلىرى ئارقىلىق پېتەرسىزلىكلىرىنى تولدۇرۇپ ئالالايدۇ. ئادەم گۈزەللىكنى تەشكىل قىلغۇچى بەدەن گۈزەللىكى بىلەن قەلب گۈزەللىكى بىرلىككە كەلگەن ئورگانىك پۈتۈنلۈك. جىسمانىي گۈزەللىك بىلەن قەلب گۈزەللىكنىڭ گارمونىيىلىك بىرلىكى كىشىلەرنىڭ ئادەم گۈزەللىكى ھەققىدىكى غايىۋى مەنزىلى ھېسابلىنىدۇ.

ئىپادىلىنىدۇ. گۈزەل غايە، يۈكسەك كۆرەش نىشانى بولغان كىشىدە ئىگىلمەي ـ سۈنماي باتۇرلارچە ئالغا باسىدىغان مەنىۋى خاسلىق بولىدۇ. ھەرقايسى دەۋر، ھەرقايسى سىنىپنىڭ كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى، غايىسى ئوخشىمايدۇ. شەيئىلەرنىڭ گۈزەل ياكى گۈزەل ئەمەسلىكىنى پەرق ئېتىشتە ئادەمنىڭ ئىجادچانلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇش ۋە ئادەمنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك تەرەققىي قىلىشىغا پايدىلىق ياكى پايدىلىق ئەمەسلىكىنى، كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ ئارزۇسى ۋە تەلىپىگە ئۇيغۇن-ياكى ئۇيغۇن ئەمەسلىكىنى، ئىنسانلارنىڭ ماددىي مەدەنىيىلىك ۋە مەنىۋى مەدەنىيىلىك جەھەتتىكى تەرەققىياتىغا پايدىلىق ياكى پايدىلىق ئەمەسلىكىدىن ئىبارەت ئوبيېكتىپ ئۆلچەم بىلەن قاراش كېرەك.

پەزىلەت ـ كىشىلەرنىڭ ئەخلاقىي ئېڭى ۋە ئەخلاقىي پائالىيەتلىرى بىلەن ئەخلاقىي ئادەتلىرىنىڭ يغىندىسى. كىشىلەر مۇرەككەپ ئىجتىمائىي تۇرمۇش ئەمەلىيىتى جەريانىدا چىنلىق بىلەن ساختىلىق، ياخشىلىق بىلەن يامانلىق، گۈزەللىك بىلەن خۇنۇكلۇكنى پەرقلەندۈرۈپ، چىنلىق، ياخشىلىق، گۈزەللىك ھەققىدىكى قىممەت قارىشىنى شەكىللەندۈردۇ. ئالىيجاناب پەزىلەت ۋە مىجەز ـ خۇلقنىڭ سۆز ـ ھەرىكەتتىكى ئىپادىسى قەلب گۈزەللىكنىڭ كونكرېت ئىپادىسى بولۇپ ئالىيجاناب پەزىلەت، ئېسىل مىجەز-خۇلقلا ئىگە بولغان كىشىلەر قەلبى گۈزەل كىشىلەر ھېسابلىنىدۇ. قەلب گۈزەللىكى ئادەمنىڭ تەپەككۇرى، ئەقىل ـ پاراسىتى ۋە ئىقتىدار گۈزەللىكىدە ئىپادىلىنىدۇ؛ ئاساسلىقى ئادەمنىڭ ئوبيېكتىپ شەيئىلەر ۋە ئۇلارنىڭ تەرەققىيات قانۇنىيىتىنى تونۇپ يېتىش جەريانىدا ئىپادىلىنىدىغان تەپەككۇر، ئەقىل-پاراسەت ئىقتىدار گۈزەللىكىنى كۆرسىتىدۇ. بىلىم يۈزەكى بولسا، مەدەنىيەت جەھەتتىكى تەربىيىلىنىشىمۇ يۈزەكى بولىدۇ. بولۇپمۇ تەبىئىي پەن ۋە ئىجتىمائىي پەن ئۇچقاندەك تەرەققىياتىغا پايدىلىق ئىلمىي ئەقىدە-سىستېمىدىن ئىبارەت ئوبيېكتىپ ئۆلچەم بىلەن قاراش كېرەك.

پەزىلەت ـ كىشىلەرنىڭ ئەخلاقىي ئېڭى ۋە ئەخلاقىي پائالىيەتلىرى بىلەن ئەخلاقىي ئادەتلىرىنىڭ يغىندىسى. كىشىلەر مۇرەككەپ ئىجتىمائىي تۇرمۇش ئەمەلىيىتى جەريانىدا چىنلىق بىلەن ساختىلىق، ياخشىلىق بىلەن يامانلىق، گۈزەللىك بىلەن خۇنۇكلۇكنى پەرقلەندۈرۈپ، چىنلىق، ياخشىلىق، گۈزەللىك ھەققىدىكى قىممەت قارىشىنى شەكىللەندۈردۇ. ئالىيجاناب پەزىلەت ۋە مىجەز ـ خۇلقنىڭ سۆز ـ ھەرىكەتتىكى ئىپادىسى قەلب گۈزەللىكنىڭ كونكرېت ئىپادىسى بولۇپ ئالىيجاناب پەزىلەت، ئېسىل مىجەز-خۇلقلا ئىگە بولغان كىشىلەر قەلبى گۈزەل كىشىلەر ھېسابلىنىدۇ. قەلب گۈزەللىكى ئادەمنىڭ تەپەككۇرى، ئەقىل ـ پاراسىتى ۋە ئىقتىدار گۈزەللىكىدە ئىپادىلىنىدۇ؛ ئاساسلىقى ئادەمنىڭ ئوبيېكتىپ شەيئىلەر ۋە ئۇلارنىڭ تەرەققىيات قانۇنىيىتىنى تونۇپ يېتىش جەريانىدا ئىپادىلىنىدىغان تەپەككۇر، ئەقىل-پاراسەت ئىقتىدار گۈزەللىكىنى كۆرسىتىدۇ. بىلىم يۈزەكى بولسا، مەدەنىيەت جەھەتتىكى تەربىيىلىنىشىمۇ يۈزەكى بولىدۇ. بولۇپمۇ تەبىئىي پەن ۋە ئىجتىمائىي پەن ئۇچقاندەك تەرەققىياتىغا پايدىلىق ياكى پايدىلىق ئەمەسلىكىدىن ئىبارەت ئوبيېكتىپ ئۆلچەم بىلەن قاراش كېرەك.

ئالىي پەزىلەت ـ قەلب گۈزەللىكنىڭ ئىپادىسى. ئەخلاق، مىجەز ـ خۇلق گۈزەللىكى ـ قەلب گۈزەللىكنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئادەمنىڭ تاشقى گۈزەللىكى ـ ئېڭىكى گۈزەللىكنىڭ ئىنكاسى ۋە ئىپادىسى. ئادەمنىڭ ئېڭىكى گۈزەللىكى بىر ئادەمنىڭ ئېڭىكى دۇنياسىنىڭ گۈزەللىكىنى كۆرسىتىدۇ. بۇ خىل ئېڭىكى گۈزەللىك ئىنسانلارنىڭ ئىجتىمائىي ئەمەلىيىتىدىن ئايرىلالمايدۇ. بولمىسا ھېسسىي مەۋجۇدىيەتكە ئايلىنالمايدۇ. كىشىلەر سېزىش، ھېس قىلىشقىمۇ ئامالسىز قالىدۇ. ئادەتتىكى كىشىلەرنىڭ ئەمەلىي تۇرمۇشتىكى سۆز ـ ھەرىكەتلىرى ئۆزلىرىنىڭ ئېڭىكى دۇنياسىنى ئاشكارىلىغۇچى، قەلبنىڭ گۈزەل ـ خۇنۇكلۇكىنى ئىپادىلىگۈچى ئامىللار بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. ئوستروۋوسكى: «ئادەم گۈزەللىكى ـ ئادەمنىڭ تاشقى قىياپىتىدە، كېيىم ـ كېچەك ۋە چاچ پاسونلىرىدا بولماستىن، بەلكى قەلبىدە بولىدۇ، ئادەمنىڭ قەلبى گۈزەل بولمىغان بولسا، ئادەمنىڭ چىرايلىق تاشقى كۆرۈنۈشى بىزنى ھامان يىرگەندۈرگەن بولاتتى» دېگەن. قەلب گۈزەللىكى ـ كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى، غايە، مىجەز ـ خۇلق، ئەخلاقىي ـ پەزىلەت، مەدەنىي تەربىيىلىنىش، ئىقتىدار قاتارلىقلاردا ئىپادىلىنىدۇ.

ئالىي پەزىلەت ـ قەلب گۈزەللىكنىڭ ئىپادىسى. ئەخلاق، مىجەز ـ خۇلق گۈزەللىكى ـ قەلب گۈزەللىكنىڭ يادروسى. ئۇ ئالدى بىلەن گۈزەل كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى ۋە كۆرەش غايىسىدە

ئادەم گۈزەللىكى بەدەن گۈزەللىكىدىن باشقا يەنە قەلب گۈزەللىكىنمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئادەمنىڭ تاشقى گۈزەللىكى ـ ئېڭىكى گۈزەللىكىنىڭ ئىنكاسى ۋە ئىپادىسى. ئادەمنىڭ ئېڭىكى گۈزەللىكى بىر ئادەمنىڭ ئېڭىكى دۇنياسىنىڭ گۈزەللىكىنى كۆرسىتىدۇ. بۇ خىل ئېڭىكى گۈزەللىك ئىنسانلارنىڭ ئىجتىمائىي ئەمەلىيىتىدىن ئايرىلالمايدۇ. بولمىسا ھېسسىي مەۋجۇدىيەتكە ئايلىنالمايدۇ. كىشىلەر سېزىش، ھېس قىلىشقىمۇ ئامالسىز قالىدۇ. ئادەتتىكى كىشىلەرنىڭ ئەمەلىي تۇرمۇشتىكى سۆز ـ ھەرىكەتلىرى ئۆزلىرىنىڭ ئېڭىكى دۇنياسىنى ئاشكارىلىغۇچى، قەلبنىڭ گۈزەل ـ خۇنۇكلۇكىنى ئىپادىلىگۈچى ئامىللار بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. ئوستروۋوسكى: «ئادەم گۈزەللىكى ـ ئادەمنىڭ تاشقى قىياپىتىدە، كېيىم ـ كېچەك ۋە چاچ پاسونلىرىدا بولماستىن، بەلكى قەلبىدە بولىدۇ، ئادەمنىڭ قەلبى گۈزەل بولمىغان بولسا، ئادەمنىڭ چىرايلىق تاشقى كۆرۈنۈشى بىزنى ھامان يىرگەندۈرگەن بولاتتى» دېگەن. قەلب گۈزەللىكى ـ كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى، غايە، مىجەز ـ خۇلق، ئەخلاقىي ـ پەزىلەت، مەدەنىي تەربىيىلىنىش، ئىقتىدار قاتارلىقلاردا ئىپادىلىنىدۇ.

ئالىي پەزىلەت ـ قەلب گۈزەللىكنىڭ ئىپادىسى. ئەخلاق، مىجەز ـ خۇلق گۈزەللىكى ـ قەلب گۈزەللىكنىڭ يادروسى. ئۇ ئالدى بىلەن گۈزەل كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى ۋە كۆرەش غايىسىدە

ئىپادىلىنىدۇ. گۈزەل غايە، يۈكسەك كۆرەش نىشانى بولغان كىشىدە ئىگىلمەي ـ سۈنماي باتۇرلارچە ئالغا باسىدىغان مەنىۋى خاسلىق بولىدۇ. ھەرقايسى دەۋر، ھەرقايسى سىنىپنىڭ كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى، غايىسى ئوخشىمايدۇ. شەيئىلەرنىڭ گۈزەل ياكى گۈزەل ئەمەسلىكىنى پەرق ئېتىشتە ئادەمنىڭ ئىجادچانلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇش ۋە ئادەمنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك تەرەققىي قىلىشىغا پايدىلىق ياكى پايدىلىق ئەمەسلىكىنى، كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ ئارزۇسى ۋە تەلىپىگە ئۇيغۇن-ياكى ئۇيغۇن ئەمەسلىكىنى، ئىنسانلارنىڭ ماددىي مەدەنىيىلىك ۋە مەنىۋى مەدەنىيىلىك جەھەتتىكى تەرەققىياتىغا پايدىلىق ياكى پايدىلىق ئەمەسلىكىدىن ئىبارەت ئوبيېكتىپ ئۆلچەم بىلەن قاراش كېرەك.

پەزىلەت ـ كىشىلەرنىڭ ئەخلاقىي ئېڭى ۋە ئەخلاقىي پائالىيەتلىرى بىلەن ئەخلاقىي ئادەتلىرىنىڭ يغىندىسى. كىشىلەر مۇرەككەپ ئىجتىمائىي تۇرمۇش ئەمەلىيىتى جەريانىدا چىنلىق بىلەن ساختىلىق، ياخشىلىق بىلەن يامانلىق، گۈزەللىك بىلەن خۇنۇكلۇكنى پەرقلەندۈرۈپ، چىنلىق، ياخشىلىق، گۈزەللىك ھەققىدىكى قىممەت قارىشىنى شەكىللەندۈردۇ. ئالىيجاناب پەزىلەت ۋە مىجەز ـ خۇلقنىڭ سۆز ـ ھەرىكەتتىكى ئىپادىسى قەلب گۈزەللىكنىڭ كونكرېت ئىپادىسى بولۇپ ئالىيجاناب پەزىلەت، ئېسىل مىجەز-خۇلقلا ئىگە بولغان كىشىلەر قەلبى گۈزەل كىشىلەر ھېسابلىنىدۇ. قەلب گۈزەللىكى ئادەمنىڭ تەپەككۇرى، ئەقىل ـ پاراسىتى ۋە ئىقتىدار گۈزەللىكىدە ئىپادىلىنىدۇ؛ ئاساسلىقى ئادەمنىڭ ئوبيېكتىپ شەيئىلەر ۋە ئۇلارنىڭ تەرەققىيات قانۇنىيىتىنى تونۇپ يېتىش جەريانىدا ئىپادىلىنىدىغان تەپەككۇر، ئەقىل-پاراسەت ئىقتىدار گۈزەللىكىنى كۆرسىتىدۇ. بىلىم يۈزەكى بولسا، مەدەنىيەت جەھەتتىكى تەربىيىلىنىشىمۇ يۈزەكى بولىدۇ. بولۇپمۇ تەبىئىي پەن ۋە ئىجتىمائىي پەن ئۇچقاندەك تەرەققىياتىغا پايدىلىق ياكى پايدىلىق ئەمەسلىكىدىن ئىبارەت ئوبيېكتىپ ئۆلچەم بىلەن قاراش كېرەك.

پەزىلەت ـ كىشىلەرنىڭ ئەخلاقىي ئېڭى ۋە ئەخلاقىي پائالىيەتلىرى بىلەن ئەخلاقىي ئادەتلىرىنىڭ يغىندىسى. كىشىلەر مۇرەككەپ ئىجتىمائىي تۇرمۇش ئەمەلىيىتى جەريانىدا چىنلىق بىلەن ساختىلىق، ياخشىلىق بىلەن يامانلىق، گۈزەللىك بىلەن خۇنۇكلۇكنى پەرقلەندۈرۈپ، چىنلىق، ياخشىلىق، گۈزەللىك ھەققىدىكى قىممەت قارىشىنى شەكىللەندۈردۇ. ئالىيجاناب پەزىلەت ۋە مىجەز ـ خۇلقنىڭ سۆز ـ ھەرىكەتتىكى ئىپادىسى قەلب گۈزەللىكنىڭ كونكرېت ئىپادىسى بولۇپ ئالىيجاناب پەزىلەت، ئېسىل مىجەز-خۇلقلا ئىگە بولغان كىشىلەر قەلبى گۈزەل كىشىلەر ھېسابلىنىدۇ. قەلب گۈزەللىكى ئادەمنىڭ تەپەككۇرى، ئەقىل ـ پاراسىتى ۋە ئىقتىدار گۈزەللىكىدە ئىپادىلىنىدۇ؛ ئاساسلىقى ئادەمنىڭ ئوبيېكتىپ شەيئىلەر ۋە ئۇلارنىڭ تەرەققىيات قانۇنىيىتىنى تونۇپ يېتىش جەريانىدا ئىپادىلىنىدىغان تەپەككۇر، ئەقىل-پاراسەت ئىقتىدار گۈزەللىكىنى كۆرسىتىدۇ. بىلىم يۈزەكى بولسا، مەدەنىيەت جەھەتتىكى تەربىيىلىنىشىمۇ يۈزەكى بولىدۇ. بولۇپمۇ تەبىئىي پەن ۋە ئىجتىمائىي پەن ئۇچقاندەك تەرەققىياتىغا پايدىلىق ياكى پايدىلىق ئەمەسلىكىدىن ئىبارەت ئوبيېكتىپ ئۆلچەم بىلەن قاراش كېرەك.

تۈزەتتىش

گېزىتىمىزنىڭ 21-ئۆكتەبىردىكى سانىنىڭ 3-بېتىدىكى بىرىنچىگەن «قابىل سىياسىي پېتەكچى» سەرلەۋھىلىك تەپسىلىي خەۋىرنىڭ 3 ـ ئىستون 2- ئابزاسىدىكى «... 13 مىڭ 200 گرام ئەشە» دېگەن سۆز «... 13 مىڭ 200 كىلوگرام ئەشە...» بولۇپ قالغان. تۈزېتىپ ئوقۇشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمىز.

ئۇيغۇر مەخسۇس بەتلەر بۆلۈمى

تۇزۇمش خىزمتىكە كەلگەندىن بۇيان، ئۆز يېنىدىن 3000يۈەندىن ئارتۇق پۇل چىقىرىپ 20دىن ئارتۇق «5 تە كېپىللىك ئائىلە»، «نامرات ئائىلە»نى يۆلىدى. بۇ قېتىم ئۇ بۇ تۇي مەرىكىسى ئۈچۈن يەنە 1000يۈەندىن ئارتۇق پۇل چىقاردى. بۇ ئىش ھەش ـ پەش دېگۈچە خوتەن ۋىلايەتلىك، لوپ ناھىيىلىك ۋە ناۋا بېزىلىق پارتكومنىڭ رەھبەرلىرى ھەمدە بېزىلىرىنىڭ كوپېراتسىيلىشىش مەزگىلىدە بىر قېتىم ئۆيلەنگەندىم، ئۆزۈن ئۆتمەي خوتۇنۇم كېسەل سەۋەبى بىلەن ئالەمدىن ئۆتتى. شۇنىڭدىن كېيىن يوقسۇزلۇق دەستىدىن قايتا ئۆيلىنەلمەي بويتاق ئۆتكىلى 30 يىلدىن ئاشتى. مەن ئاق كۆڭۈل كىشىلەرگە يولۇقۇپ ئائىلىلىك بولدۇم. ھېنى بەختكە ئېرىشتۈرگەن پارتىيەگە، خىزمەت ئەترىتىگە رەھمەت.

8 - نۆۋەتلىك «جۇڭگو-دىكى 10 كۆزگە كۆرۈنگەن ياش»نى مۇكاپاتلاش مۇراسىمى 11 - ئاينىڭ 1 - كۈنى خاڭجۇدا ئۆتكۈزۈلدى. بۇ قېتىم سايلانغان «جۇڭگودىكى 10 كۆزگە كۆرۈنگەن ياش»: (ئوڭدىن باشلاپ) ۋۇ لەن، يې لۇڭ، فىن گۇڭ، لى يۇڭبو، لى جيەنباۋ، ۋۇ گودې، شىن فاڭچۇەن، جاۋ مەنتاڭ، جەن لەنچۇەن، جيەن چۈنلىنلار مۇكاپات ئېلىش سەھنىسىدە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى 15- قۇرۇلتاي روھىنى ئۆگىنىپ، ئىزچىللاشتۇرۇپ ئاخبارات تەشۋىقات سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش بويىچە سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ تېلېگراممىسى. 15- قۇرۇلتاي روھىنى پائال، ئومۇمىيۈزلۈك، توغرا، چوڭقۇر، ياخشى تەشۋىق قىلىپ، 15- قۇرۇلتاي دوكلاتىدا ئوتتۇرىغا قويۇلغان تەلەپ بويىچە پارتىيىۋىلىك پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش، توغرا جامائەت پىكرى يۆنىلىشىنى ئىگىلەش - نۆۋەتتە تىپلارنى ياخشى تەشۋىق قىلىپ، قىزىق نۇقتىدا يېتەكلەش ۋە جامائەت پىكرى نازارەتچىلىكىنى ياخشى قىلىشتىكى يېتەكچى ئىدىيە ۋە ئاساسىي پرىنسىپ. بۇ، 30 - ئۆكتەبىر ئاياغلاشقان سۆھبەت يىغىنىغا قاتناشقان بارلىق يولداشلارنىڭ ئورتاق تونۇشى.

مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى ئاچقان بۇ قېتىمقى يىغىن مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: تىپلارنى تەشۋىق قىلىش، قىزىق نۇقتىدا يېتەكلەش ۋە جامائەت پىكرى نازارەتچىلىكىنى ياخشى قىلىش - ئاخبارات تەشۋىقات خىزمىتىنىڭ مۇھىم رولى ۋە ۋەزىپىسى، شۇنداقلا توغرا جامائەت پىكرى ئارقىلىق كىشىلەرنى يېتەكلەشنىڭ مۇھىم ئۇسۇلى ۋە ۋاستىسى ھەم ئاخبارات خىزمەتچىلىرىنىڭ مۇھىم مەسئۇلىيىتى ۋە مەجبۇرىيىتى. بۇ جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەش 15- قۇرۇلتاي روھىنى چوڭقۇر ئىزچىللاشتۇرۇشتا ۋە ئەمەلىيلەشتۈ-

ئىلغارلاردىن ئۆگىنىدىغان ياخشى كەيپىياتنى يارىتىش لازىم. تىپلارنى تەشۋىق قىلىشتا دەۋر ئالاھىدىلىكىنى گەۋدىلەندۈرۈش، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشتە چىڭ تۇرۇش، شەكىلگە، ئۇسۇلغا ئەھمىيەت بېرىش، چاقىرىق قىلىش كۈچىنى ۋە تەسىر قىلىش كۈچىنى ئاشۇرۇش لازىم. قىزىق نۇقتىدىكى مەسىلىلەرگە بولغان تونۇشتا ئەتراپلىق ۋە دىئالېكتىكىلىق كۆز قاراشتا چىڭ تۇرۇش لازىم. توغرا كەيپىياتنى ئەۋج ئالدۇرۇپ، خىزمەتلەرنى ياخشىلاش، ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتىشتەك ياخشى ئۈنۈمنى قولغا كەلتۈرۈش لازىم. جامائەت پىكرى نازارەتچىلىكىنى قانات يايدۇرۇشتا ھەم نازارەت قىلىشقا جۈرئەتلىك بولۇش، ھەم نازارەت قىلىشقا ماھىر بولۇش لازىم. پارتىيە ۋە خەلق ئالدىدا جاۋابكار بولۇش روھى بىلەن پارتىيە ۋە خەلقنىڭ تۈپ مەنپەئىتىنى قوغداشنى ئاساس قىلىپ، ھەقىقەتتە چىڭ تۇرۇش، خىزمەتلەرنى ياخشىلاش مەسلىسىنى ھەل قىلىش لازىم.

يىغىندا مۇنداق دەپ تەكىتلەندى: تىپلارنى تەشۋىق قىلىش، قىزىق نۇقتىدا يېتەكلەش، جامائەت پىكرى نازارەتچىلىكى خىزمىتىنى يەنىمۇ ياخشى ئىشلەشتە تۆۋەندىكى 8 جەھەتتىكى خىزمەتنى ئەستايىدىل ياخشى ئىشلەش لازىم: دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، بۇ نەزەرىيە ئارقىلىق مېڭىنى

خىزمەت قىلىش، دۆلىتىمىزنىڭ ئەسىر ھالقىش، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئومومىيىتىنى ئومۇمىيۈزلۈك چوڭقۇر تونۇش، نىشان، فاڭجېن، ۋەزىپە، پىكىر يوللىرىنى ئايدىڭلاشتۇرۇش لازىم. ئەمەلىيەتكە چۆكۈش، تەكشۈرۈپ، تەتقىق قىلىشتەك ياخشى كەيپىياتنى تەشەببۇس قىلىش، رېئال تۇرمۇشنى ئەينەن ئىنكاس قىلىش، خىزمەت ئەمەلىيىتىنى، ئاممىنىڭ ساداسىنى ئەكس ئەتتۈرۈش لازىم. پارتىيىنىڭ فاڭجېنى، سىياسىتىنى ئۆگىنىش، ئىقتىساد، پەن-تېخنىكا، مەدەنىيەت، قانۇن جەھەتلەردىكى بىلىملەرنى ئۆگىنىش لازىم. مەسئۇلىيەتنى ئايدىڭلاشتۇرۇش، پارتىيە بىلەن خەلقنىڭ «بالا-قازاغا ئۇچرىشى» بىلەن «بەختلىك» بولۇشىغا كۆڭۈل بۆلۈش، پارتىيىنىڭ، دۆلەتنىڭ، خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى ئاڭلىق قوغداش، ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئەھمىيەت بېرىش، مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يەنىمۇ ئورنىتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش، پارتىيىنىڭ ئاخبارات خادىملىرىنىڭ شان- شۆھرىتىنى ۋە ئوبرازىنى قەدىرلەش، كەسىپ ئەخلاقىغا ئەمەل قىلىش، ئۆزىنى قەدىرلەش، ئۆزىنى ئاسراش، ئۆزىگە ئاگاھ بولۇش، تەلەپچان بولۇش لازىم. قاتتىق باشقۇرۇش، تەتقىقاتنى كۈچەيتىش، ئەتراپلىق ئورۇنلاشتۇرۇش، ئەمەلىيلىششنى تەكشۈرۈش، بۇ ئارقىلىق تىپلارنى تەشۋىق قىلىش، قىزىق نۇقتىدا يېتەكلەش، جامائەت پىكرى

لى پېڭ سەنشيا سۇ ئامبىرى رايونىدىكى ئاھالىلەرنى كۆچۈرۈش ئەھۋالىنى كۆزدىن كۆچۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 2 - نويابىر تېلېگراممىسى. پۈتۈن دۇنيا كۆز تىكىۋاتقان چاڭجياڭ سەنشيا قۇرۇلۇشىنىڭ ئېقىنىنى توسۇش ھارپىسىدا گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ سەنشيا سۇ ئامبىرى رايونىغا كېلىپ، سەنشيا قۇرۇلۇش رايونىدىكى ئاھالىلەرنى كۆچۈرۈش خىزمىتىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى كۆزدىن كۆچۈردى. ئۇ تەكىتلەپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: چاڭجياڭ دەرياسى ئېقىنى توسۇلغاندىن كېيىن سەنشيا قۇۇرلۇشى يېڭى باسقۇچقا كىرىدۇ. ئاھالىلەرنى كۆچۈرۈش خىزمەت ۋەزىپىسى تېخىمۇ ئېغىرلىشىدۇ. شۇڭا قاتتىق كۈچ سەرپ قىلىپ ئاھالە كۆچۈرۈش خىزمىتىنى ئەستايىدىل، ئىنچىكە، ياخشى ئىشلەپ، كۆچۈرۈلگەن ئاھالىلەرنىڭ تۇرمۇش شارائىتىنى ياخشىلاش، تۇرمۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش لازىم.

زۇڭلى لى پېڭ، مۇئاۋىن زۇڭلى زۇ جياخۇا 10 - ئاينىڭ 29 - كۈنىدىن 11 - ئاينىڭ 2 - كۈنىگىچە چۇڭچىڭ، خۇ بېي مەسئۇللىرى بىلەن بىللە نۇقتىلىق ئاھالىلەر كۆچۈرۈلىدىغان رايونلارنى كۆزدىن كۆچۈردى، كۆپلىگەن كۆچمەن ئاھالىلەرنىڭ يېڭى ئۆيلىرىنى زىيارەت قىلدى ھەمدە يېڭىدىن قۇرۇلغان سۇ ئامبىرى رايونىدىكى ئۈمىد باشلانغۇچ مەكتىپىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى. لى پېڭ تەكشۈرۈشتە سۇ ئامبىرى رايونىنىڭ بىر قانچە يىلدىن بۇيانقى ئاھالە كۆچۈرۈش خىزمىتىدە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىنى مۇئەييەنلەشتۈردى.

ماۋزۇ خەۋەرلەر

● لى تېيىڭ مەدەنىيەت خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىدا 15 - قۇرۇلتاي روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، سوتسىيالىستىك مەدەنىيەت ئىشلىرىنى گۈللەندۈرۈش، راۋاجلاندۇرۇشتا يېڭى ۋەزىيەت يارىتىشنى تەلەپ قىلدى

● ج خ مىنىسترلىكى، دۆلەت پىلان كومىتېتى، مالىيە مىنىسترلىكى نۇقتىلىق شەھەرلەردە قىسقا ۋاقىتتا ئوت ئۆچۈرۈش ئالاھىدە ۋەزىپە ئۆتەش ئەترىتى قۇرۇشنى ئوتتۇرىغا قويدى

● ئالدىنقى 3 پەسىلدە دۆلىتىمىزنىڭ پۇل مۇئامىلىسى ۋەزىيىتى مۇقىم راۋاجلاندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

مېھماندوست ئۇيغۇر دېھقانلىرى

«خەلق گېزىتى» مۇخبىرى ياڭ جېنۋۇ

ئاپتوموبىل بىلەن چەكسىز چۆلنى بېسىپ، 9- ئاينىڭ 22- كۈنى ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ قارا يۇلغۇن يېزىسىغا كەلگىنىمىزدە قاراڭغۇ چۈشكەنىدى، بىز شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى يېزا ئىگىلىك 1- شىسى 5- تۇەنىنىڭ مىللىي شۆبە مەيدانىدا بىر ئاز دام ئالماقچى بولدۇق.

بۇ مىللىي شۆبە مەيدانىدا ئۇيغۇر دېھقانلار نوپۇسنىڭ 95 % ىنى ئىگىلەيدىكەن. بىز ئۆيلىرى ناھايىتى چىرايلىق سېلىنغان بىر ھويلىغا كىردۇق. بىز بۇ ئۆيلەرنى كۆرۈپ مېھمانخانىمىكى دەپتۇق، ئەسلىدە بۇ قورۇ-جاينىڭ مىللىي شۆبە مەيداننىڭ مۇئاۋىن باشلىقى تۇنىيازنىڭ ئۆيى ئىكەنلىكىنى خىيالىمىزغىمۇ كەلتۈرمەپتۇق. بۇ ئۆيلەر مىللىيچە ئۇسلوبتا سېلىنىپتۇ، كۆلىمى 240 كۋادرات مېتىردىن ئاشىدىكەن، ئۆيلىرى ناھايىتى ياخشى بېزىلىپتۇ، ئۆي ئىچىگە گىلەم سېلىنغان بولۇپ، ئۆيدە ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى تولۇق ئىكەن، سۈيى قۇياش نۇرى ئارقىلىق ئىسسىيدىغان مۇنچىمۇ بار ئىكەن. مېھمانخانىسى 40 نەچچە كۋادرات مېتىر كېلىدىكەن، ياغاچتىن ياسالغان بىر يۈرۈش

تەگمەي قالدى، ئۇنىڭ قارامتۇل چىرايىدا كۈلكە ئوينايتتى. ئۇ بىزگە: «قېنى، يۇرتىمىزنىڭ ئالاھىدە مەھسۇلاتلىرىغا ئېغىز تېگىڭلار» دەپ تەكلىپ قىلدى.

تۇنىياز پارتىيىنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش سىياسىتىگە تايىنىپ بېيىپتۇ. ئۇ ئىلگىرى يەر تېرىيدىكەن، پادا باقىدىكەن، يىل بويى ئىشلىسىمۇ تۇرمۇشى ناھايىتى غۇربەتتە ئۆتۈدىكەن. 1978- يىلىنىڭ ئاخىرىدا ئۇ ئۆزىگە تەگكەن 490 يۈەن دارامەتكە بىر ئېشەك سېتىۋېلىپ، ئۇنى بېقىپ سەمرىتكەندىن كېيىن بىر كالىغا تېگىشىپتۇ. ئۇ بۇ جەرياندا بورداقچىلىق تېخنىكىسى جەھەتتە ئىزدىنىپ بىر قانچە يىل ئۇدا بورداقچىلىق قىلىپتۇ. كېيىن ئوقىتى روناق تېپىپ خېلى ھاللىنىپ قاپتۇ. ھازىر ئۇنىڭ ئۆيىدە يەنە 20 نەچچە كالا، 500 نەچچە قويى بار ئىكەن. تۇنىياز مىجەزى ياخشى، باشقىلارغا ياردەم بېرىشنى ساۋاب دەپ بىلىدىغان كىشى بولغاچقا، دېھقانلار ئۇنى مۇئاۋىن مەيدان باشلىقلىقىغا سايلاپتۇ. ئۇنىڭ 32 مو يېرى بولۇپ، ئالدىراپ قالغاندا باشقىلارنى ياردەمگە

تونۇر كاۋىپىنى پارچە - پارچە قىلىپ ئالدىمىزغا ئېلىپ كەلدى ۋە: «ئىسسىقىدا يەڭلار، كۆپرەك يەڭلار» دېگەچ پىيالىغا ھاراق قۇيۇپ بىزگە تۇتتى.

- دۆلەتنىڭ سىياسىتى ناھايىتى ئوبدان بولۇۋاتىدۇ، - دېدى تۇنىياز گەپ باشلاپ، - ھازىر تۇرمۇشىمىز گۈلدەك ئۆتۈۋاتىدۇ، شۇڭا كومپارتىيىنى چىن دىلىمىزدىن ھىمايە قىلىمىز، دۆلەتنىڭ بەلەن سىياسەتلىرىنى ھىمايە قىلىمىز. پارتىيە 15- قۇرۇلتىيى ئېچىلىۋېدى، كۆڭلىمىز تىندى.

يىراقتىن مېھمان كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغان مىللىي شۆبە مەيداندىكى دېھقانلار تۇنىيازنىڭ ئۆيىگە ئارقا- ئارقىدىن كېلىشتى، ئانچە راۋان بولمىغان خەنزۇ تىلى بىلەن بىزدىن ئۇنى- بۇنى سورىدى، ئۇلارنىڭ قىزغىنلىقى ۋە مېھماندوستلۇقىنى تىل بىلەن ئىپادىلەشكە ئاجىزلىق قىلىمىز. ھويلىدىكى لامپۇچكا يورۇتىلدى، كۆپچىلىك سورۇندا ساز چالدى، ناخشا ئېيتتى، ئۇسسۇل ئويىندى. سورۇن قىزىپ كەتتى.

يىرىم كېچە بولغاندا بىز ئۇيغۇر دېھقانلىرى بىلەن كۆزىمىز قىيمىغان ھالدا خوشلاشتۇق. ئاپتوموبىلىمىز ئۇزىدى، ئارقىمىزغا قارىساق

ئۇسۇلى ۋە ۋاستىسى ھەم ئاخبارات خىزمەتچىلىرىنىڭ مۇھىم مەسئۇلىيىتى ۋە مەجبۇرىيىتى. بۇ جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەش 15- قۇرۇلتاي روھىنى چوڭقۇر ئىزچىللاشتۇرۇشتا ۋە ئەملىيلەشتۈرۈشتە، جامائەت پىكرى ئارقىلىق خىزمەتلەرگە پىتەكچىلىك قىلىشنى تېخىمۇ ئۇنۇملۇك ياخشىلاشتا، ئاخبارات تەشۋىقاتىنىڭ نوپۇزىنى، پىتەكچىلىكىنى ۋە تەسىر قىلىش كۈچىنى كۈچەيتىشتە، ئاخبارات ئىشلىرىنى يەنىمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇشتا ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

يىغىندا مۇنۇلار ئوتتۇرىغا قويۇلدى: تېلېفون ياخشى تەشۋىق قىلىپ، پۈتكۈل جەمئىيەتتە ئىلغارلارنى ھۆرمەت قىلىدىغان، جامائەت پىكرى نازارەتچىلىكى خىزمىتىنى يەنىمۇ ياخشى ئىشلەشتە تۆۋەندىكى 8 جەھەتتىكى خىزمەتنى ئەستايىدىل ياخشى ئىشلەش لازىم: دېڭ شياۋپىڭ نەزەريىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، بۇ نەزەريە ئارقىلىق مېڭىنى قوراللاندۇرۇش، مەسىلىلەرنى تەھلىل قىلىش، مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش لازىم. جياڭ زېمىن يادرولۇقدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى بىلەن يۇكسەك دەرىجىدە بىردەكلىكنى ساقلاش، پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىيەنىدە چىڭ تۇرۇش، پارتىيىنىڭ لۇشىيەنى، فاڭجېنى، سىياسىتىنى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىش، مەركەزنىڭ نوپۇزىنى قەتئىي قوغداش، مەركەزنىڭ سىياسەت ـ پەرمانلىرىنىڭ راۋان بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش لازىم. ئومۇمىيەت ئۈچۈن ئۆزىگە ئاگاھ بولۇش ، تەلەپچان بولۇش لازىم. قاتتىق باشقۇرۇش، تەقشاتىنى كۈچەيتىش، ئەتراپلىق ئورۇنلاشتۇرۇش ، ئەملىيلەشتىنى تەكشۈرۈش، بۇ ئارقىلىق تېپلارنى تەشۋىق قىلىش، قىزىق نۇقتىدا پېتەكلەش، جامائەت پىكرى خىزمىتىنى يەنىمۇ تۈزۈملەشتۈرۈش، قېلىپلاشتۇرۇش لازىم. تەجرىبىلەرنى خۇلاسىلەش، خىزمەتلەرنى ياخشىلاش، ئۇزلۇكسىز يېڭىلىق يارىتىش، تېپلارنى تەشۋىق قىلىش، جامائەت پىكرى نازارەتچىلىكىنى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈپ، 15- قۇرۇلتاي روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەملىيلەشتۈرۈش، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ياخشى جامائەت پىكرى مۇھىتى يارىتىش لازىم.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

تەبىئي گاز ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش ئىلپ كەلگەن بايلىق غايەت زور بولدۇ. مۇشۇ ئەسرنىڭ ئاخىرى، كېلەر ئەسرنىڭ باشلىرىغىچە شىنجاڭدا 6 يۈرۈش چوڭ خېمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتى قۇرۇلدۇ، ئۇلارنىڭ بىرىكمە ئاممىياك ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى 1 مىليون 800 مىڭ تونناغا، ئۇرىيا ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى 3 مىليون تونناغا يەتكۈزۈلدۇ. بۇنداق بولغاندا شىنجاڭ دۆلىتىمىزدىكى ئەڭ چوڭ ئازوتلۇق ئوغۇت ئىشلەپچىقىرىش بازىسى بولۇپ قالدۇ.

بىر ئىقتىسادشۇناس مۇنداق بىر ھېسابلاشنى قىلىپ كۆرگەن: 2000 ـ يىلغا بارغاندا شىنجاڭنىڭ نېفت، تەبىئي گاز ئېچىش ۋە پىششىقلاش سانائىتىنىڭ يىللىق مەھسۇلات مىقدارى 30 مىليارد يۈەنگە يېتىدۇ.

نېفتچىلىكنىڭ قەد كۆتۈرۈشى شىنجاڭنىڭ يەرلىك ئىقتىسادىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ، قۇمۇلۇق تاشيولىنىڭ تۇتاشتۇرۇلغانلىقىدىن نېفتلىك نەپ ئىلىپلا قالماستىن يۇتكۈل خوتەن ئوللايتى نەپ ئىلىۋاتىدۇ. 90 ـ يىللارنىڭ باشلىرىدىن باشلاپ جۇڭگو نېفت سانائىتى شىنجاڭنىڭ نېفتىنى چارلاش ـ ئېچىشقا 50 مىليارد يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سالدى. بۇنىڭدىن كېيىنكى 5 يىلدا بىر نەچچە يۈز مىليارد يۈەن نېفت مەبلىغى شىنجاڭغا كىرىدۇ، شىنجاڭ يەنە بۇنىڭدىن قانچىلىك نەپ ئالىدۇ؟

شىنجاڭ دېھقانلىرى ئۆزىچۇن ئېيتقاندا، پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش بىۋاستە زور ئەھمىيەتكە ئىگە. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن بۇ يىل 8 ـ ئاينىڭ 10 ـ كۈنى مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى مۇخبىرىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا مۇنداق بىر ھېسابلاشنى قىلدى: مۇشۇ ئەسرنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا شىنجاڭ يېزىلىرىدىكى ئاھالە 10 مىليونغا يەتسە، ئوتتۇرىچە ئىشلەپ چىقارغان پاختىنى 3 دەن بولسا، بۇنىڭدىن خىمىيىۋى ئوغۇت، سۇلياۋ يوپۇق قاتارلىق ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىنى سېتىۋېلىشقا ئىشلەتكەن تەننەرخنى چىقىرىۋەتسەك ھازىرقى پاختا باھاسى بويىچە ھېسابلىغاندا، ھەر بىر كىشىنىڭ ساپ كىرىمى 1700 يۈەندىن ئېشىپ كېتىشى مۇمكىن. كىرىم كۆرسەتكۈچىدىن ئېيتقاندا، دېھقانلار مۇشۇ تۇرىدىلا ھاللىق سەۋىيىگە يېقىنلىشىدۇ، دېگەن گەپ.

پاختىچىلىق بازىسى قۇرۇلۇشى يېزا ئىگىلىك ئۈل مۇنەسسەسە قۇرۇلۇشغا تۈرتكە بولدۇ. 9 ـ بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە دۆلەت، يەرلىك ئورۇنلار، بىگىنەن سۇ قۇرۇلۇشغا ئىشلىتىش ئۈچۈن 9 مىليارد 400 مىليون يۈەن مەبلەغ سالىدۇ. ئۇنىڭ 3 مىليارد يۈەنى بىۋاستە پاختىچىلىق بازىسى قۇرۇلۇشغا ئىشلىتىلىدۇ.

كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمىنىڭ كېڭەيىشى يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇشنىڭ تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولدۇ. مۇشۇ ئەسرنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا شىنجاڭ بويىچە كېۋەز تېرىش، قوشۇمچە ئوغۇنلاش قاتارلىق مەشغۇلاتلار پۈتۈنلەي ماشىنلىشىدۇ.

(3)

نېفت تەرەققىياتىنىڭ تېز سۈرئىتە راۋاجلىشىغا ئەگىشىپ شىنجاڭنىڭ كەسىپ قۇرۇلمىسىدا غايەت زور ئۆزگىرىش بولدۇ. كىچىك كۆلەملىك، تۆۋەن سەۋىيىلىك سانائىتىنىڭ ئورنىنى چوڭ كۆلەملىك، يۇقىرى سەۋىيىلىك زامانىۋى سانائەت ئىگىلەيدۇ. يېڭى تېپتىكى زامانىۋىلاشقان كەسىپنىڭ قەد كۆتۈرۈشىگە ئەگىشىپ شىنجاڭدا بىر تۈركۈم يۇقىرى ساپالىق ئەمگەكچىلەر بارلىققا كېلىدۇ.

بۇ نېفت ساھەسىدىلا شۇنداق بولۇپ قالماستىن پاختا ساھەسىدىمۇ شۇنداق بولىدۇ. دېھقانچىلىق نازارىتى پارتكومۇپېسىنىڭ شۇجىسى فەن فەنتاك تەھلىل قىلىپ مۇنداق دېدى: 9 ـ بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە دۆلەت ۋە يەرلىك ئورۇنلار پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا 11 مىليارد 100 مىليون يۈەن مەبلەغ سالىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە پەن ـ تېخنىكىغا تايىنىپ پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا سېلىنمىدىغان مەبلەغ 30% تىن ئاشىدۇ. ھەر يىلى شىنجاڭدا 50 مىڭدىن 100 مىڭغىچە پاختىكار پەن ـ تېخنىكا تەربىيىسىنى قوبۇل قىلىدۇ. مۇشۇ ئەسرنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا شىنجاڭ يېزىلىرىدا نەچچە يۈزمىڭ كېۋەز تېرىش ماھىرى بارلىققا كېلىپ، دېھقانلارنىڭ ساپاسى كۆرۈنەرلىك ئۆسىدۇ.

نېفت، پاختا ئىستراتېگىيىسىنىڭ يولغا قويۇلۇشى شىنجاڭنىڭ ئىكولوگىيىلىك مۇھىتىنى ياخشىلاشقا تارىخىي خاراكتېرلىك تۆھپە قوشىدۇ.

تارىم ئويمانلىقىنىڭ ئومۇمىي كۆلىمى 580 مىڭ كۋادرات كىلومېتر بولۇپ، قۇمлۇق كۆلىمى 337 مىڭ كۋادرات كىلومېترنى ئىگىلەيدۇ. ئىنسانلارنىڭ پائالىيىتى بارلىققا كەلگەندىن كېيىن ھەر يىلى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 0.5 كۋادرات كىلومېتر يەرنى قۇم بېسىپ كەتكەن. يېپىنچا ئۆسۈملۈكلەر كېسۈپتىلگەنلىكتىن 1296 كۋادرات كىلومېتر يەرنى قۇم بېسىپ كەتكەن. ئەگەر مۇنداق ئەھۋال توسۇلمىسا، جۇڭگو پەنلەر ئاكادېمىيىسى شىنجاڭ ئېكولوگىيە، تۇپراق تەتقىقات ئورنىنىڭ مۇتەخەسسىسلىرى مۆلچەرلىگەندەك 2020- يىلغا بارغاندا قۇم بېسىپ كەتكەن يەر كۆلىمى يەنە 4420 كۋادرات كىلومېترغا كېڭەيىشى مۇمكىن. بۇ نەقەدەر قورقۇنچلۇق ئەھۋال ـ ھە!

نېفت ئېچىش قۇمنىڭ كېڭەيىشىنى توسۇيالايدۇ. بۇ يىل تارىم نېفت ـ تەبىئي گاز چارلاش ـ ئېچىش قوماندانلىق شتابى 120 مىليارد يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ، خوتەن ئىلايتىگە بىر سۇيۇقلاندۇرۇلغان كۆمۈر گازى پونكتى قۇرۇپ بەردى. بۇ سۇيۇقلاندۇرۇلغان كۆمۈر گازى پونكتى يېقىنقى مەزگىلدە 60 مىڭدىن 80 مىڭغىچە ئائىلىنىڭ گاز ئېھتىياجىنى قاندۇرالايدۇ، كەلگۈسىدە كۆلىمى كېڭەيتىلگەندىن كېيىن 200 مىڭدىن 250 مىڭغىچە ئاھالىنىڭ گاز ئېھتىياجىنى قاندۇرىدۇ. بۇنداق بولغاندا دەل ـ دەرھالە رنى كېسىش كۆرۈنەرلىك ئازىيىدۇ. شۇنى ئالدىن كۆرەلەيمىزكى، يەنە بىر نەچچە يىل ئۆتسە، بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى، قەشقەر، ئاقسۇ، خوتەن قاتارلىق جايلاردا 7 سىليون 500 مىڭ ئاھالە ئارقا ـ ئارقىدىن گاز ئىشلىتىدىغان بولسا، جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ قۇمлۇقلىرىدىكى يېپىنچا ئۆسۈملۈكلەرنى تېخىمۇ ياخشى قوغداپ، ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ياخشىلىيالايمىز.

پارتىيىنىڭ 15 ـ قۇرۇلتىيى ئۆتكۈزۈلۈۋاتقاندا 9- ئايىنىڭ 17 ـ كۈنى جۇڭگولۇق ۋە چەت ئەللىك مۇخبىرلارنى كوتۇۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى، يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن مۇنۇلارنى جاكارلىدى: بىز شىنجاڭنىڭ تەرەققىيات ئۇمۇمىي پىلانىدا بايلىق ئۈستۈنلۈكىدىن تولۇق پايدىلىنىپ ئېنېرگىيىسىنى ئىستراتېگىيىلىك ئۈزۈملىك ئۆزلەشتۈرۈش كەسپىنى بەرپا قىلىپ، پۈتكۈل ئىقتىسادىي تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇپ، ئۇزۇملىك ئۆۋرۈش كەسپىنى بەرپا قىلىپ، ئاپتونوم رايونلارنىڭ قاتارىغا كىرىشنى قولغا كەلتۈرىمىز.

21 ـ ئەسىر شىنجاڭنىڭ نسبەتەن ئېيتقاندا ئۇمىدلىنى، قەد كۆتۈرۈشتىن دېرەك بەرمەكتە، ئەسىر ھالقىيدىغان بۇ تارىخىي پەيتتە بىز بىر نىيەتتە ئىتتىپاقلىشىپ، جاسارەت بىلەن تىرىشىپ، نەچچە ئەۋلاد كىشىنىڭ ئارزۇسىنى رېئاللىققا ئايلاندۇرايلى.

☆

جەسەتنى تونۇۋېلىڭ

1997 ـ يىل 6 ـ ئاينىڭ 16 ـ كۈنى 314 ـ نومۇرلۇق دۆلەت تاشيولىنىڭ 1166 ـ كىلومېتردا ئېشەك ھارۋىسى ھەيدىگەن بىر كىشىنى ئاپتوموبىل سوقۇۋېتىپ ئۆلدى، ئۆلگۈچى ئۇيغۇر، ئەر، 60 ـ 70 ياش ئەتراپىدا، بويىنىڭ ئېگىزلىكى 1.60 مېتر، بۇزى يۇمىلاق، چارساقال، ئورۇقراق بولۇپ، ئۈستىگە قارا چېپەرقۇت پاختلىق چاپان، سېرىق ئىشتان، قارا خۇرۇم ئۆتۈك كىيگەن. ئۆلگۈچىنىڭ ئائىلە ئاۋاينالىرى، ئورۇق ـ تونۇغانلىرى ۋە ياكى سالاھىيىتىنى بىلگۈچىلەر ماراليېشى ناھىيىلىك ج خ قاتناش ساقچى ئەترىتى بىلەن 6212363 ـ 0998 نومۇرلۇق تېلېفون ئارقىلىق ئالاقىلاشسا بولىدۇ.

ئالاقىلەشكۈچى: پەرھات ياسىن، لوچەنلىك

ئىچكى مۇڭغۇل پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى 1993- يىلىدىن باشلاپ، مەملىكەت ئىچىدە تۇنجى مۇڭغۇل تىلىدا دەرس ئۆتۈدىغان كومپيۇتېر سىستېمىسى قۇرۇپ، ئاز سانلىق مىللەت كومپيۇتېر ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈردى. بۇ يىل تۇنجى تۇركۈمدە ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار چېگرىدىكى ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىغا ئىشلەشكە باردى.

سۈرەتتە: بۇ فاكۇلتېتتىكى مۇڭغۇل ئوقۇغۇچىلار كومپيۇتېر مەشغۇلاتى بىلەن شۇغۇللانماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

«تارىم»ژۇرنىلىغا مۇشتەرى بولۇڭ

ھۆرمەتلىك مۇشتەرىلەر، مەلۇم سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ژۇرنىلىمىزنىڭ بۇ يىللىق بىر قانچە سانى ۋاقتىدا نەشر قىلىنماي قالدى. ژۇرنىلىمىزنىڭ كېلەر يىللىق سانلىرى ئۆز قەرىلىدە نەشر قىلىنىپ، كېچىكتۈرۈلمەي تارقىتىلىدۇ. ژۇرنىلىمىز 1998 ـ يىلى ئۆزىنىڭ باي، رەڭدار، قىزىقارلىق سەھىپىلىرى ئارقىلىق مۇشتەرىلەرگە تېخىمۇ كۆپ ئىسسىل ئەسەرلەرنى تەقدىم قىلىدۇ. جايلاردىكى پوچتخانىلار 11 ـ ئاينىڭ 1 ـ كۈنىدىن باشلاپ ژۇرنىلىمىزنىڭ كېلەر يىللىق سانلىرىغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىدۇ. ۋاقتىنى قولدىن بەرمەي، ئۆزىڭىز تۇرۇشلۇق جايلاردىكى پوچتخانىلارغا بېرىپ، ژۇرنىلىمىزغا داۋاملىق مۇشتەرى بولۇشىڭىزنى ئۈمىد قىلىمىز. ژۇرنىلىمىزنىڭ ئايلىق باھاسى 4.00 يۈەن، يېرىم يىللىق باھاسى 24.00 يۈەن، يىللىق باھاسى 48.00 يۈەن، پوچتا ۋاكالەت نومۇرى: 66 ـ 58

ھۆرمەت بىلەن: «تارىم»ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى

شىنجاڭ مىڭئۆيلىرىدىكى نەقىشلەرنىڭ تۈرى

ئابدۇشۇكۇر مەخسۇت

مىڭئۆي - بۇددىزمنىڭ مەھسۇلى. ئۇ بىناكارلىق، نەققاشلىق، رەسساملىق، ھەيكەلتىراشلىق قاتارلىق سەنئەت تۈرلىرىنىڭ ئورگانىك بىرىكمىسى. بۇنىڭ ئىچىدە بۇددا دىنىغا دائىر تام رەسىملىرى مىڭئۆي سەنئىتىدە ئەڭ زور سالماقنى ئىگىلەيدۇ. زىننەتلەش ئۈنۈمىنى تەكىتلەش تام رەسىم سەنئىتىنىڭ مۇھىم ئامىلى ھېسابلىنىدۇ. لېكىن ئۇ نەقىش بىلەن مۇۋاپىق گەۋدىلەندۈرۈلمىسە كىشىگە «كەمتۈك» تۇيغۇ بېرىپ قويىدۇ. سەنئەتنىڭ بۇ خىل قانۇنىيىتىنى پىششىق ئىگىلىگەن بەدىزچى① لەر ئەينى دەۋردە ئۆز جايىنىڭ زىننەتلەش ئەنئەنىسى بويىچە تام رەسىملىرىنىڭ ئەتراپىغا يەرلىك ئالاھىدىلىككە ئىگە نەقىشلەرنى ئورۇنلاشتۇرۇپ سىزىپ تام رەسىملىرىنى تېخىمۇ گەۋدىلەندۈرۈپ، ئەڭ ياخشى زىننەتلەش ئۈنۈمىگە ئېرىشكەن.

نەقىشلەر مىڭئۆيلەردىكى ھۇجرىلارنىڭ ھەممىسىدە دېگۈدەك بار. ئوخشاش بولمىغان دەۋرلەردە قېزىلىپ زىننەتلەنگەن غارلاردىكى نەقىشلەر غار شەكلىنىڭ ئوخشاشماسلىقى، نەققاشلىق ئۇسلۇبىنىڭ يېتىلىپ بېرىشى، نەقىش نۇسخىلىرىنىڭ ئۆزگىرىشى، تۈرلىنىشى قاتارلىق سەۋەبلەردىن ئوخشاش بولمىغان ئالاھىدىلىكلەرنى ئەكس ئەتتۈرگەن بولۇپ، ئۇنىڭدا نەققاشلىق سەنئىتىنىڭ ماسلىشىشچانلىقى، ئىخچاملىقى، ئابستراكتلىقى، تەڭپۇڭلۇقى قاتارلىق قانۇنىيەتلەردىن پايدىلىنىپ دەۋر ئالاھىدىلىكىگە ئىگە مىللىي ئۇسلۇبتىكى نۇرغۇن مۇنەۋۋەر ئۆرنەكلەر يارىتىلغان. شۇڭا شىنجاڭ مىڭئۆيلىرىدىكى نەقىشلەرنىڭ تۈرى ئىنتايىن كۆپ.

نەقىشلەر دەۋرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ئەسلىي شەكلىنى بېيىتىپ، يېڭى دەۋرگە ماسلىشىپ ئۈزلۈكسىز ئۆزگىرىپ تۇرغاچقا، مىڭئۆي نەقىشلىرىنىڭ كۆپ ساندىكىلىرىنىڭ نامىنى ھازىرغىچە ئېنىقلاپ چىققىلى بولمىدى.

بەزى نۇسخىلار مەسىلەن: 8 بەلگىلىك گۈل (چېچەك) نۇسخىلىرى ئەتىرگۈلگىمۇ، نىلۇفەر گۈلىگىمۇ ئوخشايدۇ.

شاخ- يوپۇرماقلىق بەزى نۇسخىلار ئانارگۈل نۇسخىسىغىمۇ، يۆگىمەچ غوللۇق باشقا گىياھ نۇسخىلىرىغىمۇ ئوخشاپ كېتىدۇ. يەنە بەزى نۇسخىلارنى ھازىرقى نەقىش نۇسخىلىرىغا ھەرگىزمۇ ئوخشاتقىلى بولمايدۇ. بۇ بەلكىم ئاللىبۇرۇن ئىستېمالدىن قالغان نۇسخىلار بولۇشى مۇمكىن، بەلكى زور دەرىجىدە ئىسلاھ قىلىنىپ ئەسلىي شەكلى تامامەن ئۆزگىرىپ كەتكەن بولۇشىمۇ مۇمكىن، بۇ ھەقتە يەنىمۇ چوڭقۇر ئىزدىنىشكە توغرا كېلىدۇ.

مىڭئۆيدىكى ھازىرغىچە ئېنىقلاپ چىقىلغان نەقىش نۇسخىلىرى تۆۋەندىكىچە:

1. گۈل-گىياھ نۇسخىلىرى: نىلۇفەر، مودەن، ئەتىرگۈل، ئۇچقات، يۆگىمەچ غوللۇق ئۆسۈملۈك، كۆرگۈل قاتارلىقلار.

2. مېۋە - چېۋە نۇسخىلىرى: ئانار، ئۈزۈم، ھاياتلىق دەرىخى، شاپتۇل قاتارلىقلار.

3. گېئومېتىرىك شەكىللەر: چەمبەر، رومبا، كاتەكچە، قىيپاش كاتەكچە، پاراللېل سىزىقلار، ئۈچبۈرجەك، شەيتان قۇلۇپ قاتارلىقلار.

4. ئۇچار قۇشلار: كەپتەر، توز، ئەنقا، تومۇچۇق، ياۋا غاز قاتارلىقلار.

5. ھايۋاناتلار: بۇغا، بېلىق، ئەجدىھا، قوي، ئات، شىر قاتارلىقلار.

6. تەبىئەت مەنزىرىلىرى: بۇلۇت، تاغ چوققىلىرى، سۇ دولقۇنى، قۇياش، ئاي قاتارلىقلار.

7. قاتار ئورۇنلاشتۇرۇلغان تەكچە، مېھراب، مۇنار... كۆرۈنۈشلىرى.

گەرچە شىنجاڭ مىڭئۆيلىرىدىكى نەقىشلەردە قەدىمكىنى ئۆرنەك قىلىش، ئىجاد قىلىش ۋە ئىجادىي قوبۇل قىلىش ئاساسىدا مەيدانغا كەلگەن خىلمۇخىل نۇسخىلار ئۆز ئىپادىسىنى تاپقان بولسىمۇ، ئەمما ئۇنىڭ ئىچىدىكى بۇددىزم دەۋرىدە پاكلىقنىڭ سىمۋۇلى دەپ قارالغان نىلۇفەر② نۇسخىسى بىلەن ھايۋاناتلار نۇسخىلىرى ئىسلامىيەتتىن كېيىن ئىشلىتىلمىگەن. لېكىن شۇنى مۇئەييەنلەشتۈرۈشكە بولىدۇكى، ئۇنىڭدىكى نۇرغۇن مۇنەۋۋەر نۇسخىلار ھازىرقى زامان نەققاشلىق سەنئىتى ئۈچۈن چوڭقۇر ئاساس سالغان.

ئىزاھلار:

① بەدىزچى - قەدىمكى ئۇيغۇر تىلىدا نەققاش ۋە رەسساملار بەدىزچى، دەپ ئاتالغان.

② نىلۇفەر گۈلى سۈيى تېيىز كۆللەردە ئۈنۈپ چىققاچقا، بۇددىزمدا ئۇ پاكلىقنىڭ سىمۋۇلى قىلىنغان.

دۇنيادىكى 4 چوڭ ئاپتوموبىل شەھىرى ۋە 5 چوڭ ئاپتوموبىل كۆرگەزمىسى

دۇنيادىكى ئاپتوموبىل ئىشلەپچىقىرىش ئارقىلىق تونۇلغان شەھەرلەر تۆۋەندىكىچە:

دېترويت - ئامېرىكىنىڭ ئاپتوموبىل شەھىرى. ئامېرىكىدا 156 مىليون ئاپتوموبىل بار بولۇپ، ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 1.5 ئادەمگە بىردىن توغرا كېلىدۇ. «ئاممىباب»، «فورت» ۋە «كرېسلېر» دىن ئىبارەت ئامېرىكىنىڭ ئاپتوموبىل سانائىتىنى مونوپول قىلىۋالغان بۇ شىركەتلەرنىڭ باش شتابى دېترويت شەھىرىدە. مەملىكەت بويىچە ئاپتوموبىللارنىڭ تۆتتىن بىر قىسمى مۇشۇ جايدا ئىشلەپ چىقىرىلىدۇ. بۇ شەھەردىكى 4 مىليون 400 مىڭ نوپۇسنىڭ % 90ى ئاپتوموبىل سانائىتىگە تايىنىپ ياشايدۇ.

تويوتا - ياپونىيىنىڭ ئاپتوموبىل شەھىرى. تويوتا شەھىرىنىڭ نوپۇسى 280 مىڭ، بۇنىڭ ئىچىدە تويوتا ئاپتوموبىل شىركىتىنىڭ خادىملىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى % 60 نى ئىگىلەيدۇ، ئۇلار ئۈچۈن مۇلازىملىق قىلىدىغانلارنى قوشقاندا، ئۇ ئىسمى جىسمىغا مۇناسىپ ئاپتوموبىل شەھىرى ھېسابلىنىدۇ. تويوتا ئاپتوموبىل شىركىتىنىڭ 10 ئاپتوموبىل زاۋۇتى بار بولۇپ، بىر نەچچە 10 خىل يېنىك تىپتىكى ئاپتوموبىللارنى ئىشلەپ چىقىرىدۇ. يەنە ھەر كاپ ئىشلەپ 1240 ئاپتوموبىل ۋە رايوندا 4300 رېمونت نۇقتىسى بار.

ھەرقايسى ئەللەردىكى ئاپتوموبىل كارخانىلىرى مەھسۇلاتىنى ئېلان ئارقىلىق تەشۋىق قىلغاندىن باشقا، ھەر خىل چوڭ كۆرگەزمىلەرنى ئۆتكۈزۈپ مەھسۇلاتىنى بازارغا سالىدۇ. تۆۋەندە تەسىرى چوڭ بىر قانچە ئاپتوموبىل كۆرگەزمىسىنى تونۇشتۇرىمىز.

گېرمانىيە فرانكفۇرت ئاپتوموبىل كۆرگەزمىسى. بۇ كۆرگەزمە ھەر 2 يىلدا 1 قېتىم 9-ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدا ئۆتكۈزۈلىدۇ. بۇ كۆرگەزمىدە پىكاپ، مۇسابىقە پىكاپى، سودا ئاپتوموبىللىرىدىن باشقا، ئالاھىدە ئاپتوموبىل، ئۆزگەرتىپ قۇراشتۇرۇلغان ئاپتوموبىل، يۈك ئاپتوموبىللىرى ۋە ئاپتوموبىل زاپچاسلىرى كۆرگەزمە قىلىنىدۇ.

فرانسىيە پارىژ ئاپتوموبىل كۆرگەزمىسى. بۇ كۆرگەزمە ھەر يىلى 9-، 10- ئايلاردا ئۆتكۈزۈلىدۇ. كۆرگەزمە مەيدانى پارىژ شەھىرىنىڭ ئەتراپىدا بولۇپ، 8 كۆرگەزمە سارىيى بار. بۇ جايدا كىچىك مىنىبۇسلار، سودا ئاپتوموبىللىرى، ئالاھىدە ئاپتوموبىللار، كونا ئاپتوموبىللار ۋە زاپچاسلار، تۈرلۈك ماللار، ئېلېكتر ئاپتوموبىللىرى كۆرگەزمە قىلىنىدۇ.

بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەرنىڭ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتى

لوشۇچىڭ

ھازىر مەملىكىتىمىزدە بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەرنىڭ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتى ئاستا بولۇۋاتىدۇ، ھەتتا بەزىلىرى قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالدى. شۇڭا بۇ شەھەرلەرنىڭ يېڭى تۈزۈلمە تۇرغۇزۇشى ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئېغىر تەسىرگە ئۇچرىماقتا.

بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەرنىڭ شەكىللىنىشى ۋە تەرەققىيات ئالاھىدىلىكى

ھازىر مەملىكىتىمىزدە بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەر 150 تىن ئاشىدۇ. بۇ شەھەرلەرنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى دۆلەت قۇرۇلغاندىن كېيىن شۇ جايىنىڭ بايلىقىنى كەينى-كەينىدىن ئېچىش ئارقىسىدا مەيدانغا كەلگەن ۋە تەرەققىي قىلغان. بۇلارنىڭ تۆۋەندىكىدەك ئالاھىدىلىكى بار:

ئالدى بىلەن كارخانا قۇرۇلۇپ ئاندىن شەھەر قۇرۇلغان. بۇنداق شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى تاغلىق رايونلارغا، يايلاقلارغا ياكى مەركىزىي شەھەردىن يىراق جايلارغا جايلاشقان. بايلىقلارنى كۆپلەپ ئېچىش ئارقىسىدا بۇنداق جايلاردا چوڭ كارخانىلار قۇرۇلغان، بۇنىڭ بىلەن نوپۇس كۆپىيىپ، پەيدىنپەي مۇئەييەن كۆلەمگە ئىگە سانائەت شەھەرلىرى بارلىققا كەلگەن. مەسىلەن: داچىڭ شەھىرى.

نوقۇل پىلانلىق ئىگىلىك خاسلىقىغا ئىگە. مەملىكىتىمىز پىلانلىق ئىگىلىك تۈزۈلمىسىنى يولغا قويۇۋاتقان چاغدا بۇنداق شەھەرلەر كۆپلەپ قۇرۇلغان. بايلىقنى پىلانلىق تەقسىم قىلىش، بولۇپمۇ تەبىئىي بايلىقلارنى پىلانلىق تەقسىم قىلىش بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەرنىڭ نوقۇل پىلانلىق ئىگىلىك خاسلىقىنى شەكىللەندۈرگەن. بۇنداق شەھەرلەردە 2-، 3-كەسىپلەر راۋاجلانمىغان، بازارلارمۇ تېخى مۇكەممەللىشىپ كەتمىگەن.

كەسىپ قۇرۇلمىسى بىر خىل. بۇنداق شەھەرلەر مەلۇم خىل بايلىقنى ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش ئارقىسىدا شەكىللەنگەن ۋە راۋاجلانغان بولغاچقا، كەسىپ قۇرۇلمىسى بىر خىللىشىپ قالغان. مەسىلەن: نېفىت شەھىرى، كۆمۈر شەھىرى، ياغاچ شەھىرى، مېتال شەھىرى دېگەندەك. بۇ شەھەرلەردىكى كارخانىلارنىڭ كۆلىمى چوڭ، سىستېمىسى مۇكەممەل. لېكىن بېكىنمە ھالەتتىكى دۆلەت ئىلكىدە بولۇش، دۆلەت باشقۇرۇشتەك بىر خىل قۇرۇلمىغا ئىگە بولغاچقا، پۈتۈن ئىقتىسادى شۇ خىل بايلىققا تايىنىپ قالغان.

بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەرنىڭ ئىسلاھاتىدا ساقلىنىۋاتقان ئالاھىدە مەسىلىلەر

بازار ئىگىلىكىنى يولغا قويۇش داۋامىدا، بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەرنى بازارلاشتۇرۇشتا ئالاھىدە زىددىيەت ۋە مەسىلىلەر كۆرۈلدى.

1. ئۇنىۋېرسال شەھەرلەرگە قارىغاندا، بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەرنىڭ ئاساسى پۇختا بولمىغاچقا، بازارلاشتۇرۇش تەسكە چۈشتى. ئۇنىۋېرسال شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى قاتناش تۈگۈنى رايونلىرىغا ياكى دېگىز بويىدىكى رايونلارغا جايلاشقان بولۇپ، بۇ شەھەرلەر دەسلەپتە تاۋار توپلاش- تارقاقلاشتۇرۇش مەركىزى بولغانىدى، كېيىنچە بۇنداق شەھەرلەردە سانائەت رايونى قۇرۇلغان، بۇنداق شەھەرلەرنىڭ بازار ئىگىلىكى «گېنى» بىر قەدەر تەرەققىي قىلغان بولۇپ، بۇ شەھەرلەر بازار ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش ئىچكى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچىگە ئىگە. لېكىن پىلانلىق ئىگىلىك تۈزۈلمىسىدە ئۇلار بازار ئامىلىنىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرىغان، رولى جارى قىلدۇرۇلمىغانىدى. شۇڭا بۇنداق شەھەرلەر نۆۋەتتە بازارلاشتۇرۇلۇش جەھەتتە يوشۇرۇن كۈچ، ئەۋزەل تەبىئىي شارائىتقا ئىگە. دۆلەتنىڭ ماكرو سىياسىتى تەڭشەلگەن ھامان بازار ئىگىلىكى ئۆز ئىزىغا چۈشەلەيدۇ. ھالبۇكى بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەر ئىلگىرى سودا مەركىزى بولغان ئەمەس، پىلانلىق ئىگىلىك مەزگىلىدە بۇيرۇق بىلەن قۇرۇلغان، ئۇلارنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى شەھەر بولسىمۇ بازىرى يوق. شۇڭا بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەردە بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى يولغا قويۇشتا ئىشنى «نۆل»دىن باشلاشقا، بازار ئىگىلىكى «گېنى»نى يېتىلدۈرۈشكە توغرا كېلىدۇ.

2. بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەر بازار ئىگىلىكى يولىغا مېڭىش بىلەن بىللە يېڭى ئىقتىسادىي تەرەققىيات نۇقتىسىنى تېپىشى كېرەك. لېكىن ۋەزىپە ئېغىر، بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەر پىلانلىق ئىگىلىك تۈزۈلمىسى بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەرنىڭ ئىقتىسادىنى بازارلاشتۇرۇش تەسىرگە ئۇچرىماقتا. بۇ شەھەردىكى كارخانىلاردا ئېشىنچا ئەمگەك كۈچى كۆپ، دەم ئېلىشقا ۋە پېنسىيىگە چىققانلارمۇ كۆپ، ئۇلارنىڭ ياشانغانلارنى بېقىش، داۋالاش قاتارلىق جەھەتتە يۈكى ئېغىر. بۇنداق كارخانىلارنىڭ ئىجتىمائىي يۈكى باشقا ھەرقانداق كارخانىلارنىڭكىدىن ئېغىر.

4. بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەر مەملىكەت ئىچى ۋە خەلقئارادا ئىقتىسادنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈش خىرىسىغا ۋە بايلىق مەنبەسى قۇرۇپ كېتىش خەۋپىگە دۇچ كەلمەكتە. مەملىكىتىمىزنىڭ بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلىرىدە كارخانىلارنىڭ يۈكى ئېغىر، تېخنىكىسى قالاق، ئەمگەك ئۈنۈمدارلىقى تۆۋەن، ھۆكۈمەت بىلەن كارخانا ئايرىۋېتىلمىگەچكە، خەلقئارادىكى ئىقتىسادنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈش رىقابىتىگە قاتنىششتا قىينىلىۋاتىدۇ، شەھەرلەرنى سىرتقا ئېچىۋېتىش تەسكە توختاۋاتىدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە بايلىق مەنبەسى بار بەزى شەھەرلەر ئۇزاق مۇددەت بايلىقنى تالان-تاراج قىلىش خاراكتېرىدە ئاچقاچقا، بايلىق مەنبەسى قۇرۇپ كېتىش گىردابىغا بېرىپ قالدى، شەھەرلەرنىڭ سىجىل تەرەققىياتى يوشۇرۇن خەۋپكە دۇچ كەلدى.

بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەر ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتى توغرىسىدىكى ئاساسىي تەسەۋۋۇر

ئىقتىسادىي قۇرۇلمىنى تەڭشەش سالمىقىنى ئاشۇرۇش كېرەك. بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەر دۆلەت ئىگىلىكىنى يولغا قويۇشتەك نوقۇل ئومۇمىي مۇلۇكچىلىك قۇرۇلمىسىنى ئۆزگەرتىپ، ئومۇمىي مۇلۇكچىلىك تۈزۈمىنى ئاساسىي گەۋدە قىلغان، كۆپ خىل مۇلۇكچىلىك تۈزۈمىدىكى ئىگىلىك بىللە راۋاجلىنىدىغان مۇلۇكچىلىك قۇرۇلمىسىنى مۇكەممەللەشتۈرۈشى كېرەك. ئوخشاش بولمىغان مۇلۇكچىلىك شەكىللىرى ئوتتۇرىسىدا ئادىل رىقابەتنى قانات يايدۇرۇپ، شەھەر ئىقتىسادىنىڭ بازارلىشىشىنى تېزلىتىش كېرەك. 2-، 3-كەسىپنى راۋاجلاندۇرۇشنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، 1-، 2-، 3- كەسىپلەرنىڭ قۇرۇلمىسى بىلەن شەھەرلەرنىڭ ئومۇمىي ئىقتىدارىنى ئۆزئارا ماسلاشتۇرۇشى كېرەك. بايلىقنى تېخىمۇ ياخشى، تېخىمۇ سۈپەتلىك پىششىقلاپ ئىشلەشتە يېڭى

توڭچون مۇزلىقلىق قىلىدىغانلارنى قوشقاندا، ئۇ ئىسمى جىسمىغا مۇناسىپ ئاپتوموبىل شەھىرى ھېسابلىنىدۇ. تويوتا ئاپتوموبىل شىركىتىنىڭ 10 ئاپتوموبىل زاۋۇتى بار بولۇپ، بىر نەچچە 10 خىل-يېنىك تېتىكى ئاپتوموبىللارنى ئىشلەپ چىقىرىدۇ. يەنە ھەمكارلىشىپ قوغرغان 1240 زاۋۇتى بار. شىركەت بويىچە ھەر بىر ئىشچى - خىزمەتچىنىڭ يارانقان ئوتتۇرىچە يىللىق مەھسۇلات قىممىتى 130 مىڭ دوللار بولۇپ، دۇنيا بويىچە 1-ئورۇندا تۇرىدۇ.

تۇرىن - ئىتالىيىنىڭ ئاپتوموبىل شەھىرى. شەھەرنىڭ نوپۇسى 1 مىليون 200 مىڭ بولۇپ، ئۇلارنىڭ 300 نەچچە مىڭى ئاپتوموبىل كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىدۇ. ھەر يىلى ئىشلەپ چىقىرىلغان ئاپتوموبىل ئىتالىيىنىڭ ئاپتوموبىل سانائىتى ئومۇمىي مەھسۇلات مىقدارىنىڭ % 75 نى ئىگىلەيدۇ. 1899- يىلى «فىئات» ئاپتوموبىل شىركىتى تۇرىن شەھىردە تۇنجى ئاپتوموبىل زاۋۇتىنى قۇرغاندا، ئۇنىڭ ئارانلا 40 ئىشچىسى بار ئىدى، ھازىر ئۇ تەرەققىي قىلىپ دۇنيا بويىچە 7-، ياۋروپادا 2-چوڭ ئاپتوموبىل شىركىتىگە ئايلاندى. بۇلاردىن باشقا ئىتالىيىدە يەنە 2 مىليون ئادەم «فىئات» ئاپتوموبىلىنى ئىشلەپچىقىرىش، سېتىش ۋە رېمونت قىلىش بىلەن بىۋاستە ياكى ۋاستىلىك شۇغۇللىنىدۇ.

شتۇتگارت - گېرمانىيىنىڭ ئاپتوموبىل شەھىرى. شتۇتگارت شەھىرىنىڭ نوپۇسى 600 مىڭ بولۇپ، دۇنيادا تۇنجى ئاپتوموبىلنى ئىشلەپ چىقارغان شىركەت دايمۇرى - بېنز ئاپتوموبىل شىركىتى مۇشۇ شەھەردە. بۇ شىركەتنىڭ دۆلەت ئىچىدە 1700 رېمونت قىلىش نۇقتىسى، 17 دۆلەت ئەتراپىدا سودا ئاپتوموبىللىرى ئورۇنلاشقان. 8 كۆرگەزمە سارىيى بار. بۇ جايدا كىچىك مىنىبۇسلار، سودا ئاپتوموبىللىرى، ئالاھىدە ئاپتوموبىللار، كونا ئاپتوموبىللار ۋە زاپچاسلار، تۇرلۇك ماللار، ئېلېكتر ئاپتوموبىللىرى كۆرگەزمە قىلىنىدۇ.

شۆبىتسارىيە جەنۇە ئاپتوموبىل كۆرگەزمىسى. بۇ ياۋروپادىكى بىردىنبىر ھەر يىلى مۇقىم ئوتكۇزۇلىدىغان چوڭ ئاپتوموبىل كۆرگەزمىسى. بۇ كۆرگەزمە 1924- يىلىدىن باشلاپ ئوتكۇزۇلگەن بولۇپ، 2-دۇنيا ئۇرۇشى مەزگىلىدە 7 يىل توختاپ قالغاندىن باشقا چاغلاردا داۋاملىق ئوتكۇزۇلۇپ كەلمەكتە. كۆرگەزمە مەيدانىنىڭ كۆلىمى 70 نەچچە مىڭ كۋادرات مېتر بولۇپ، ئۇ ئىسىل ئاپتوموبىل ۋە يۇقىرى ئىقتىدارلىق ئاپتوموبىل ئىشلەش زاۋۇتلىرى تالشىدىغان جاي.

ئامېرىكا خەلقئارا ئاپتوموبىل كۆرگەزمىسى. بۇ كۆرگەزمىمۇ يىلدا 1 قېتىم ئوتكۇزۇلىدۇ. بۇ كۆرگەزمە برمىنھامدىكى خەلقئارا كۆرگەزمە مەركىزىدە ئوتكۇزۇلىدۇ. كۆرگەزمىدە كىچىك مىنىبۇسلار، سودا ئاپتوموبىللىرى، سۆرىگۈچى ئاپتوموبىللار، ئوتۇرگەرتىپ قۇراشتۇرۇلغان ئاپتوموبىللار، ئالاھىدە ئاپتوموبىللار ۋە زاپچاسلار، تۇرلۇك ماللار كۆرگەزمە قىلىنىدۇ.

ياپونىيە توكيو ئاپتوموبىل كۆرگەزمىسى. بۇ ئاپتوموبىل كۆرگەزمىسى 40- يىللاردىن باشلاپ ئوتكۇزۇلگەن. بۇ كۆرگەزمە تاق يىلنىڭ ئوكتەبىر ئايلىرىنىڭ ئاخىرىدا ئوتكۇزۇلىدۇ. ئونىڭدا ھەر خىل ئاپتوموبىللار ۋە زاپچاسلار، تۇرلۇك ماللار كۆرگەزمە قىلىنىدۇ.

(«دۇنيا ئۇچۇرلىرى گېزىتى»دىن)

703 - سان

كېچىلارنىڭ توپا-تاش قۇرۇلمىلىق يۇمىلاق ئۆيلىرى

60-يىللاردا غەربتىكى مەلۇم بىر چوڭ دۆلەت جۇڭگونىڭ شەرقىي جەنۇبىدىكى تاغلار ئارىسىدا بىر قانچە «باشقۇرۇلىدىغان بومبا بازىسى»، «يوشۇرۇن يادرو كۈچى» بايقالدى، دەپ مەھەل غۇلغۇلا قوزغىغاندى. لېكىن سۈنئىي ھەمراھ بايقىغان بۇ «بازا» ئەمەلىيەتتە كېچىلارنىڭ شەكلى ئۆزگىچە ئادەتتىكى ئۆيلىرى - توپا-تاش قۇرۇلمىلىق يۇمىلاق ئۆيلەر ئىدى. ئالىملارنىڭ تەكشۈرۈشچە، كېچىلارنىڭ بۇنداق ئۆيلىرى فۇجيەن، جياڭشى، گۇاڭدۇڭلار تۇتاشقان جايلاردىكى تاغلىق رايونلاردا، بولۇپمۇ فۇجيەننىڭ نەنجىك، يۇڭدىڭ قاتارلىق ناھيىلىرىدىكى تاغ، ئېدىرلىقلاردا كۆپ ئىكەن. كېچىلار بۇنىڭدىن بىر نەچچە يۈز يىل ئىلگىرى ئوتتۇرا تۈزلەڭلىكتىكى رايونلاردىن كۆچۈپ كەلگەن بىر تۈركۈم خەنزۇلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئادىتى يەرلىك مىللەتلەرنىڭ ئادىتىگە ئوخشاش بولمىغاچقا، يىراق جايدىن كەلگەچكە كېچىلار (مېھمانلار) دەپ ئاتالغان. كېچىلارنىڭ توپا-تاش قۇرۇلمىلىق يۇمىلاق ئۆيلىرى ئىچىدە چاسا شەكىللىكلىرىمۇ، يىرىم يايا شەكىللىكلىرىمۇ، كۇنلۇك شەكىللىكلىرىمۇ بار. لېكىن يۇمىلاق شەكىللىكلىرى ھەممىدىن ھەيۋەتلىك ۋە ئۆزگىچە. بۇ ئۆيلەرنىڭ ئەڭ كۆنلىرى 8 - ئەسىردە تاڭ دەۋرىدە سېلىنغان. 12 - ئەسىردىن 18 - ئەسىرگىچە بولغان ئارىلىقتا سېلىنغانلىرى كۆپرەك. مۇشۇ ئەسىرنىڭ 50-، 60- يىللىردا سېلىنغانلىرىمۇ بار.

(«بۈگۈنكى جۇڭگو» ژۇرنىلىدىن)

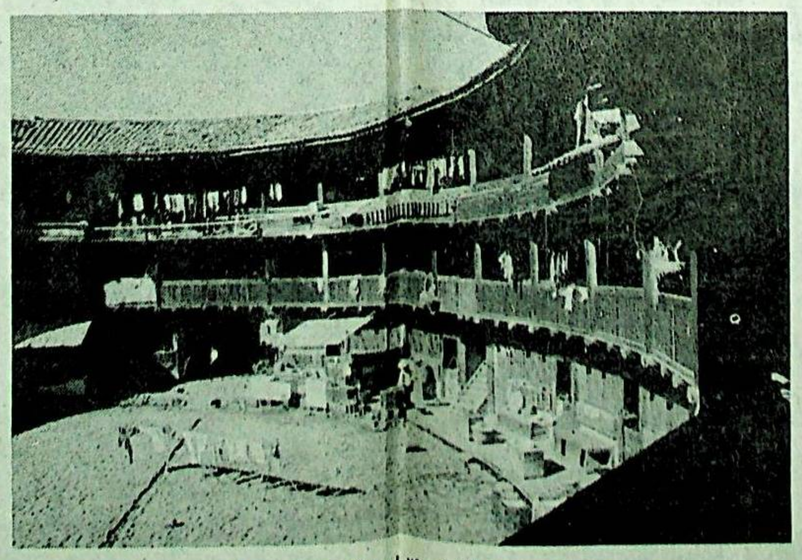

يۇمىلاق شەكىللىك ئۆيلەرنىڭ ئىچكى كۆرۈنۈشى

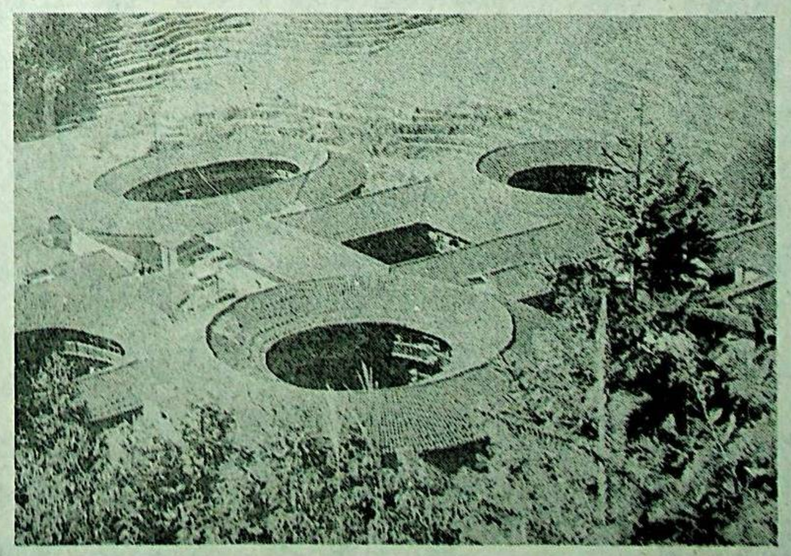

چاتما يۇمىلاق شەكىللىك ئۆيلەر

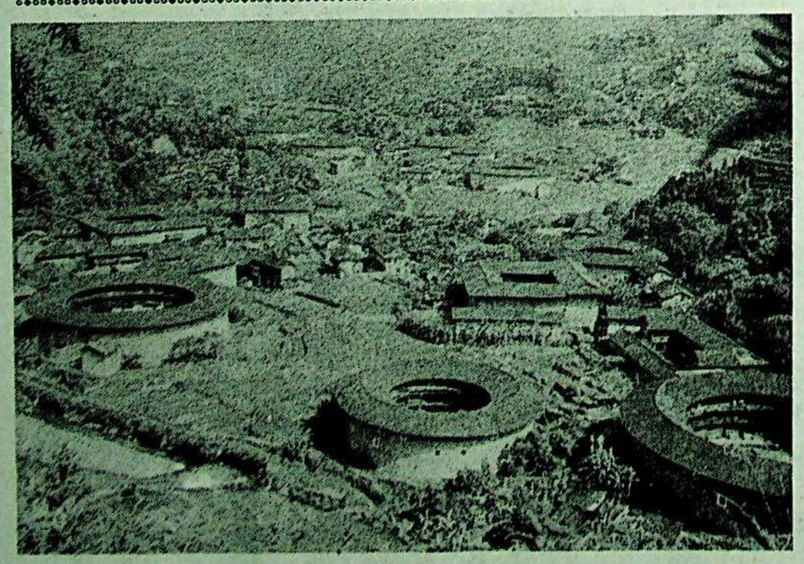

خېكېك كەنتىدىكى يۇمىلاق ئۆيلەر

«گېنى»نى يېتىلدۇرۇشكە توغرا كېلىدۇ.

2. بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەر بازار ئىگىلىكى يولغا مېڭىش بىلەن بىللە يېڭى ئىقتىسادىي تەرەققىيات نۇقتىسىنى تېپىشى كېرەك. لېكىن ۋەزىيە ئېغىر، بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەر پىلانلىق ئىگىلىك ئۇزۇلمىسى شارائىتىدا ئاساسەن مۇھىم ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى ۋە مۇھىم مەھسۇلاتلارنى ئىش تەقسىماتى بويىچە ئىشلەپ چىقىراتتى، سانائەت تۈرى ئاساسەن ئېنېرگىيە ۋە خام ئەشيادىن ئىبارەت 2 خىل ئىدى. ئۇنىڭ ئۇستىگە مەھسۇلاتلارنىڭ باھاسىمۇ مۇۋاپىق ئەمەس ئىدى، ئېشىنچا قىممىتى مەجبۇرىي ھالدا مەملىكەت بويىچە سانائەتلىشىش جۇغلانمىسى قىلىناتتى، شۇڭا بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەر «بايلىقى مول، نامرات شەھەر»لەرگە ئايلىنىپ قالغاندى. بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەردىكى كارخانىلارنىڭ كۆپ قىسمى خام ئەشيا ۋە ئېنېرگىيە سەرپىياتى يۇقىرى، ئەمگەك ئۇنۇمدارلىقى تۆۋەن، مەھسۇلات قوشۇلما قىممىتى تۆۋەن كارخانىلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ، يېرىك ئىگىلىك باشقۇرۇشتىن تۇجۇپلەپ ئىگىلىك باشقۇرۇشقا ئوتۇشتە قىينىچىلىقى كۆپ.

3. دۆلەت ئىلكىدىكى چوڭ، ئوتتۇرا كارخانىلار بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەر ئىقتىسادىنىڭ ئاساسىي گەۋدىسى، يەرلىك مالىيىنىڭ ئاساسلىق مەنبەسى. شۇڭا بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەرنى بازار ئىگىلىكىگە يۆزلەندۇرۇشتە ئىسلاھات ۋە تەرەققىيات ئوتتۇرىسىدا زىددىيەت گەۋدىلىك بولماقتا. دۆلەت ئىلكىدىكى چوڭ، ئوتتۇرا كارخانىلارنىڭ ئىسلاھاتى ئارقىدا قالغاچقا، تېزلىتىش كېرەك. 2-، 3-كەسپىي راۋاجلاندۇرۇشنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، 1-، 2-، 3- كەسىپلەرنىڭ قۇرۇلمىسى بىلەن شەھەرلەرنىڭ ئومۇمىي ئىقتىدارىنى ئۆزئارا ماسلاشتۇرۇشى كېرەك. بايلىقنى تېخىمۇ ياخشى، تېخىمۇ سۈپەتلىك پىششىقلاپ ئىشلەشته يېڭى ئىقتىسادىي تەرەققىيات نۇقتىسىنى تېپىش كېرەك. ھازىرقى كەسىپ قۇرۇلمىسىنى ئۆزگەرتىش ئارقىلىق ھازىرقى بايلىق سانائىتىنىڭ كەسىپ ھالقىلىرىنى كۆپەيتىپ، بايلىقنىڭ 2-، 3-قېتىملىق ئۆزگەرتىلىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، يۇقىرى تېخنىكىلىق، قوشۇلما قىممىتى يۇقىرى كەسىپ ۋە مەھسۇلاتلارنى راۋاجلاندۇرۇپ، شەھەر ئىقتىسادىي قۇرۇلمىسىنىڭ ياخشىلىنىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش كېرەك.

ھۆكۈمەت بىلەن كارخانىنى ئايرىۋېتىش قەدىمىنى تېزلىتىش كېرەك. بايلىق مەنبەسى بار شەھەرلەرنى سىستېمىلار، دائىرىلەر بويىچە ئايرىش كېرەك. ھۆكۈمەت بىلەن كارخانا ئايرىلماسلىقتەك زىددىيەتنى پەقەت ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئارقىلىقلا ھەل قىلغىلى بولىدۇ. ھۆكۈمەت بىلەن كارخانا ئوتتۇرىسىدىكى ھوقۇق زىددىيىتىنى تەدرىجىي توگىتىش ئۈچۈن، كارخانىلارنى بازار ئىگىلىكى شارائىتىدىكى مۇستەقىل قانۇنىي ئىگىگە ئايلاندۇرۇپ، كارخانىغا مەنسۇپ ئىگىلىك باشقۇرۇش ھوقۇقىنىڭ ھەممىسىنى كارخانىلارغا بېرىپ، كارخانىلارنى بازار ھەرىكىتىنىڭ ئاساسىي گەۋدىسگە ئايلاندۇرۇش كېرەك. ھۆكۈمەت مكرو ئىگىلىك ساھەسىدىن چېكىنىپ چىقىپ، ئۆز فۇنكسىيەسىنى كارخانىلارغا مۇلازىملىق قىلىش، شەھەرنىڭ ئۇزۇل قۇرۇلۇشىنى راۋاجلاندۇرۇشقا ۋە باشقۇرۇشقا بۇرۇنشى كېرەك.

جياڭ زېمىن بوستون بىلەن لوس-ئانژېلېستا زىيارەتتە بولدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لوس-ئانژېلېس 1-نويابىر تېلېگراممىسى. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن ئامېرىكىنىڭ شەرقىدىكى بىر قانچە شەھەردىكى زىيارىتىنى ئاياغلاشتۇرغاندىن كېيىن، شۇ جايىنىڭ ۋاقتى بىلەن 1-نويابىر كەچقۇرۇن بوستوندىن مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن ئامېرىكىنىڭ غەربىدىكى ئەڭ چوڭ شەھەر لوس - ئانژېلېسقا كەلدى.

لوس-ئانژېلېس رەئىس جياڭ زېمىننىڭ بۇ قېتىمقى ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنىڭ ئاخىرقى بېكىتى. لوس-ئانژېلېس شەھىرىنىڭ باشلىقى رىچارد لىبىردىن، لوس-ئانژېلېس ناھىيىسىنىڭ ھاكىمى زۇ ياروسلاۋسكى، كالىفورنىيە شتاتىنىڭ باشلىقى پېتېر ۋىلسونىڭ ۋەكىلى ل. گېرسوم جۇڭگونىڭ لوس-ئانژېلېستا تۇرۇشلۇق باش كونسۇلى فېك شۇسېن ھەم لوس-ئانژېلېستىكى مۇھاجىرلارنىڭ ۋەكىللىرىدىن بولۇپ 200 دىن ئارتۇق كىشى لوس-ئانژېلېس خەلقئارا ئايرودرومىغا بېرىپ، رەئىس جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى كۈتۈۋالدى. ئامېرىكلىق 2 بالا رەئىس جياڭ زېمىنغا ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى ۋاڭ يېپىڭغا گۈل تۇتتى.

گوۋۈيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چېن چېچىن ۋە رەپىقىسى جۇۋ خەنچىۋاڭ، ئالاھىدە يارەمچى زىڭ چېڭخۇاڭ، گوۋۈيۈەن تاشقى ئىشلار ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى لىيۇ خۇاچىيۇ، دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى زېڭ پېيىەن، ئالاھىدە يارەمچى تاڭ ۋېنشىڭ، جۇڭگونىڭ ئامېرىكىدا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى لى داۋيۈ، مۇئاۋىن دىپلوماتىيە مىنىستىرى لى جاۋشىڭ، تاشقى ئىقتىساد-سودا مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى سۈن جىنيۈ، دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ يارەمچىسى ياڭ جىيچى، ئالاھىدە يارەمچى يۈشىگۈيلارمۇ مۇشۇ ئايروپىلان بىلەن بىللە كەلدى.

شۇ كۈنى چۈشتە ئامېرىكا ماسسا چۈستىس شتاتىنىڭ باشلىقى چىلوچ ۋە بوستون شەھىرىنىڭ باشلىقى ھىننو بوستوندىكى ۋىسدىل مېھمانخانىسىدا زىيافەت ئۆتكۈزۈپ، جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىغا ئاخشىمى زىياپەت بەردى. ئامېرىكا ئەمەلدارلىرى ۋە ئىشبىلەرمەنلەر بىلەن بولغان ھەمكارلىقنىڭ ئۈزلۈكسىز كېڭىيىدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ماسساچۇستس شتاتىدىكى ھەر ساھە زاتلاردىن جەمئىي 200 دىن ئارتۇق كىشى قارشى ئېلىش زىياپىتىنىڭ قاتناشتى. زىياپەتتىن ئىلگىرى جياڭ زېمىن چىلوچ ۋە ھېنىنو بىلەن كۆرۈشتى، ۋە 2 تەرەپ سەمىمىي، دوستانە پاراڭلاشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لوس-ئانژېلېس، 2- نويابىر تېلېگراممىسى. ئامېرىكىدا دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىدە بولۇۋاتقان جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن 2-ئۆكتەبىر ئامېرىكىنىڭ غەربىي قىسمىدىكى ئەڭ چوڭ شەھەر لوس-ئانژېلېس شەھىردە زىيارەتتە بولۇپ، بارغانلا يېرىدە ھەر ساھەدىكى زاتلارنىڭ قىزغىن قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى.

شۇ كۈنى چۈشتىن بۇرۇن، رەئىس جياڭ زېمىن ئامېرىكا ھەممىباب ئاپتوموبىل شىركىتىنىڭ قارىمىقىدىكى خيۇس ئېلېكترون شىركىتىنى زىيارەت قىلغاندا، شىركەت رەھبەرلىرى ۋە ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ قىزغىن قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى. خيۇس شىركىتىنىڭ بېگىدىن تەينىلەنگەن باش مۇدىرى مېكىل شمىس ۋە ھەممىباب ئاپتوموبىل شىركىتىنىڭ باش مۇدىرى جون شمىس شىركەت باش شتابىدا رەئىس جياڭ زېمىننى كۈتۈۋالدى ھەم ئۇنىڭغا ھەمراھ بولدى. ئۇلار رەئىس جياڭ زېمىنغا خيۇس شىركىتىنى ۋە بۇ شىركەتنىڭ جۇڭگو بىلەن ھەمكارلىشىش ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى، ئاندىن جۇڭگولۇق مېھمانلارنى باشلاپ يۇقىرى پەن-تېخنىكلىق ئېلېكترون مەھسۇلاتلىرىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدۇردى. رەئىس جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى يەنە خيۇس سۇنئېي ھەمراھ قۇراشتۇرۇش زاۋۇتىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى.

چۈشتە، رەئىس جياڭ زېمىن كالىفورنىيە شتاتىنىڭ باشلىقى ۋىلسون ۋە لوس-ئانژېلېس شەھىرىنىڭ باشلىقى لېردون بىلەن كۆرۈشتى ۋە دوستانە، سەمىمىي پاراڭلاشتى. ئاندىن رەئىس جياڭ زېمىن دوستلۇق تەشكىلاتلىرى چالدى. چۈشلۈك زىياپەت مۇزىكا ئوركېستىر ئورۇندىغان جۇڭگو، ئامېرىكا دۆلەت شىئېرى مۇزىكىسى ساداسى ئىچىدە باشلاندى، ئارقىدىن كالىفورنىيە شتاتىنىڭ باشلىقى ۋىلسون بىلەن رەئىس جياڭ زېمىن سۆز قىلدى ۋە جياڭ زېمىننىڭ سۆزى قىزغىن ئالقىشلاندى.

چۈشتىن كېيىن، رەئىس جياڭ زېمىن لوس-ئانژېلېس ئەسىر مەيدانى مېھمانخانىسىدا 1997-يىللىق نوبېل فىزىكا مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن جودىۋېن بىلەن كۆرۈشتى. رەئىس جياڭ زېمىن جۇدىۋېننىڭ ئىلىم-پەن نەزەرىيىسى تەتقىقاتىدا قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىنى تەبرىكلىدى.

رەئىس جياڭ زېمىن يەنە ئامېرىكا كومپيۇتېر برلەشمە شىركىتىنىڭ زوڭسەيى ۋاڭ جيالىەن ۋە ئامېرىكا خىرىستىئان دىنىي مەزھەپىنىڭ پوپى گىپپىرى بىلەن كۆرۈشتى.

كەچتە، جەنۇبىي كالىفورنىيە شتاتى مۇھاجىرشۇناسلىق ساھەسىدىكى 140 نەچچە ئىجتىمائىي تەشكىلاتنىڭ داھىيىسى ۋە مەشھۇر زاتلاردىن بولۇپ 1000 كىشى لوس-ئانژېلېس شەھەر مەركىزىدىكى بېئارتېمول مېھمانخانىسىدا كاتتا زىياپەت ئۆتكۈزۈپ، جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىننىڭ لوس-ئانژېلېسنى زىيارەت قىلغانلىقىنى قىزغىن قارشى ئالدى. رەئىس جياڭ زېمىن سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: بۇ يىل 7-ئاينىڭ 1-كۈنى، شياڭگاڭ ۋەتەنگە قايتىپ كەلدى، «1 دۆلەت 2 تۈزۈم» فاڭجېنى شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىدا ئوڭۇشلۇق يولغا قويۇلۇۋاتىدۇ. ئاۋغۇستا 1999-يىلى ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىدۇ. تەيۋەن مەسىلىسىمۇ ھامان ھەل بولىدۇ. ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈش ئۇلۇغۋار ئىشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش چەت ئەلدىكى قېرىنداشلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بارلىق جۇڭگو خەلقىنىڭ ئورتاق ئارزۇسى، بۇ ئارزۇ چوقۇم تولۇق ئەمەلگە ئاشىدۇ. بىرلىككە كەلگەن قۇدرەتلىك جۇڭگو ئىنسانلارنىڭ تەرەققىيات ئىشلىرىغا يېڭى، تېخىمۇ زور تۆھپە

ئامېرىكىدا زىيارەتتە بولۇۋاتقان جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن 11 - ئاينىڭ 2 - كۈنى لوس - ئانژېلېستا ئامېرىكا خيۇس ئېلېكترون شىركىتىنى زىيارەت قىلدى. سۈرەتتە: رەئىس جياڭ زېمىن خيۇس شىركىتىنىڭ يۇقىرى پەن-تېخنىكلىق ئېلېكترون مەھسۇلاتلىرىنى كۆرمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

چېچىن رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى زىيارىتىنىڭ ئەھمىيىتى ۋە نەتىجىسىگە يۇقىرى باھا بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لوس - ئانژېلېس، 2 - نويابىر تېلېگراممىسى. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى گوۋۈيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چېن چېچىن 2 - نويابىر بۇ يەردە جۇڭگو، چەت ئەللىك مۇخبىرلارنىڭ بىرلەشمە زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا، رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنىڭ مۇھىم ئەھمىيىتىگە ۋە قولغا كەلتۈرگەن زور نەتىجىلىرىگە يۇقىرى باھا بەردى.

چېچىن چېچىن مۇنداق دېدى: رەئىس جياڭ زېمىننىڭ بۇ قېتىمقى ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتى ئىنتايىن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى، مۇھىم، كونكرېت نەتىجىلەرگە ئېرىشتى، ئۇ جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئىجابىي رول ئوينايدۇ. 2 دۆلەت رەھبەرلىرى 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ ئىستىقبالى ۋە ئەمەلگە ئاشۇرۇشقا تېگىشلىك نىشان يەنى ئىجابىي ئىستراتېگىيىلىك شېرىكلىك مۇناسىۋىتى تىرىشچە ئورنىتىش توغرىسىدا ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلدى، بۇ ئەڭ مۇھىم نەتىجە؛ 2. 2 دۆلەت 2 دۆلەتنىڭ يۇقىرى قاتلامدىكىلەرنىڭ ئۆچرىشىشنى ساقلاپ قېلىش ۋە كۆچەيتىش، ھەرقايسى قاتلامدىكىلەرنىڭ ئالاقىلىشىش مېخانىزىمى ۋە رامكىسىنى ساقلاپ قېلىش ۋە زىمبابۋې مۇناسىۋەت ئورناتتى، 2 تەرەپ دۇنيا كۆپ قۇتۇپلاشماقتا، دەپ ھېسابلىدى. جۇڭگو ئەڭ چوڭ تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەت، ئامېرىكا ئەڭ چوڭ تەرەققىي تاپقان دۆلەت. ھازىر جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ئىجابىي ئىستراتېگىيىلىك شېرىكلىك مۇناسىۋىتىنى تىرىشچە ئورنىتىشى 2 مەملىكەت خەلقلىرىنىڭ تۆپ مەنپەئىتىگە ئۇيغۇن، ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ، ھەتتا دۇنيانىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىغا پايدىلىق، ئۇ ئىقتىساد، سودا قاتارلىق جەھەتلەردىكى ئۆز ئارا پايدا يەتكۈزىدىغان ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇشنى مەقسەت قىلىدۇ.

چېچىن چېچىن مۇنداق دېدى: بىز بارلىق چوڭ دۆلەتلەرنىڭ دۇنيا كۆپ قۇتۇپلىشىۋاتقان ۋەزىيەتتە بىر - بىرى بىلەن دۇشمەنلەشمەيدىغان، بىر - بىرى بىلەن قارشىلاشمايدىغان يېڭىچە مۇناسىۋەت ئورنىتىشنى ئۈمىد قىلىمىز، بۇ دۇنيانىڭ تىنچلىقى، مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتىغا پايدىلىق، بۇ سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۈرۈشىدىن كېيىن چوڭ دۆلەتلەر ئارىسىدىكى مۇناسىۋەتنىڭ بىر خىل يېڭى شەكلى بولۇپ قېلىشى مۇمكىن.

جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىكلەر ئۆچرىشىشىدا شياڭگاڭ مەسىلىسى تىلغا ئېلىنمىدىمۇ يوق؟ دېگەن سوئالغا چېچىن

جېيچى، ئالاھىدە ياردەمچى يۇشكۇيلارمۇ مۇشۇ ئايروپىلان بىلەن بىللە كەلدى.

شۇ كۈنى چۈشتە ئامېرىكا ماسسا چۇستىس شتاتىنىڭ باشلىقى چىلوچ ۋە بوستون شەھىرىنىڭ باشلىقى مېننو بوستوندىكى ۋىسدىل مېھمانخانىسىدا زىياپەت ئۆتكۈزۈپ، جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىننى قارشى ئالدى. جياڭ زېمىن زىياپەتتە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: جۇڭگو بىلەن ماسساچۇستىس شتاتىنىڭ ئالاقىسى ئۇزاق تارىخقا ئىگە، جۇڭگونىڭ ماسساچۇستىس شتاتى ۋە بوستون بىلەن ئىقتىساد-سودا، پەن-تېخنىكا، مائارىپ، مەدەنىيەت، پۇل مۇئامىلىسى ۋە سۇغۇرتا قاتارلىق ساھەلەردىكى ئالاقىسى ۋە ھەمكارلىقى ئۈزلۈكسىز راۋاجلانماقتا، ماسساچۇستىس شتاتى يۇقىرى پەن-تېخنىكا، مائارىپ، تېببىي داۋالاش، سۇغۇرتا قاتارلىق ساھەلەردە ئۇستۈنلۈككە ئىگە، ئۇلار جۇڭگو بىلەن بولغان ئالاقە ۋە ھەمكارلىقتا ئىجابىي رول ئويناپ كەلمەكتە. بىز ماسساچۇستىس شتاتىدىكى تېخىمۇ كۆپلىگەن ھەر ساھە ئەربابلارنىڭ جۇڭگودا ئېكسكۇرسىيە ۋە زىيارەتتە بولۇشىنى، مەبلەغ سېلىپ ئوقەت قىلىشىنى قارشى ئالىمىز.

جياڭ زېمىن جۇڭگو-ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ ئۈزلۈكسىز ياخشىلىنىشى ۋە تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ، جۇڭگونىڭ ماسساچۇستىس شتاتى ۋە بوستون شەھىرى ھەمراھ قۇراشتۇرۇش زاۋۇتىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى.

چۈشتە، رەئىس جياڭ زېمىن كالىفورنىيە شتاتىنىڭ باشلىقى ۋېلسون ۋە لوس-ئانژېلېس شەھىرىنىڭ باشلىقى لېردون بىلەن كۆرۈشتى ۋە دوستانە، سەمىمىي پاراڭلاشتى. ئاندىن رەئىس جياڭ زېمىن دوستلۇق تەشكىلاتلىرى ئۆتكۈزگەن زىياپەتكە قاتناشقاندا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: مېنىڭ ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىم، ئاكتىپ، ئىجابىي نەتىجىگە ئېرىشتى، چۈشىنىشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئورتاق تونۇشنى كېڭەيتىش، ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇش، كەلگۈسىنى ئورتاق يارىتىش مەقسىتىگە يەتتى. جۇڭگو-ئامېرىكا مۇناسىۋىتى يېڭى تارىخىي تەرەققىيات باسقۇچىغا كىردى.

چۈشلۈك زىياپەتنى لوس-ئانژېلېس شەھەر ئاھالىلىرى ھاكىمىيەت ئىشلىرىنى مۇھاكىمە قىلىش مۇنبىرى، ئاسىيا جەمئىيىتى جەنۇبىي كالىفورنىيە مەركىزى، ئامېرىكا-جۇڭگو مۇناسىۋىتى مەملىكەتلىك كومىتېتى، ئامېرىكا-جۇڭگو دوستلۇق جەمئىيىتى، ئامېرىكا غەربىي قىسىم شۆبىسى قاتارلىق دوستلۇق تەشكىلاتلىرى بىخور خىلتون مېھمانخانىسىدا بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان بولۇپ، 600 گە يېقىن كىشى زىياپەتكە قاتناشتى. رەئىس جياڭ زېمىن زىياپەت زالىغا كىرگەندە ھەممەيلەن ئورۇنلىرىدىن تۇرۇشۇپ ئۇزاققىچە چاۋاك ئەمەلگە ئاشۇرۇش چەت ئەلدىكى قېرىنداشلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بارلىق جۇڭگو خەلقىنىڭ ئورتاق ئارزۇسى، بۇ ئارزۇ چوقۇم تولۇق ئەمەلگە ئاشىدۇ. بىرلىككە كەلگەن قۇدرەتلىك جۇڭگو ئىنسانلارنىڭ تەرەققىيات ئىشلىرىغا يېڭى، تېخىمۇ زور تۆھپە قوشىدۇ.

ئىستىراتېگىيىلىك شېرىكلىك مۇناسىۋەتنى تىرىشىپ ئورنىتىش توغرىسىدا ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلدى، بۇ ئەڭ مۇھىم نەتىجە؛ 2. 2 دۆلەت 2 دۆلەتنىڭ يۇقىرى قاتلامدىكىلەرنىڭ ئۇچرىشىشىنى ساقلاپ قېلىش ۋە كۈچەيتىش، ھەرقايسى قاتلامدىكىلەرنىڭ ئالاقىلىشىش مېخانىزىمى ۋە رامكىسىنى ساقلاپ قېلىش ۋە كۈچەيتىشنى تۈزۈپ چىقتى؛ 3. رەئىس جياڭ سۇرلىشىۋاتىدۇ، بۇ ئىنىپاق تۇرۇش مۇناسىۋىتى ئەمەس. ئۇ مۇنداق دېدى: سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشىدىن كېيىن دۇنيا كۆپ قۇتۇپلىشىش يۆنىلىشىگە قاراپ تەرەققىي قىلماقتا، مۇنداق ئەھۋالدا چوڭ دۆلەتلەر مۇناسىپ ھەمكارلىق مۇناسىۋەت ئورنىتىشنى ئۈمىد قىلىدۇ. جۇڭگو بىلەن روسىيە 2 چوڭ قوشنا دۆلەت بولۇش سۈپىتى بىلەن ئىستىراتېگىيىلىك ھەمكارلىق، شېرىكلىك مۇناسىۋەت ئورناتتى، بۇنداق مۇناسىۋەت 3 - دۆلەتكە قارىتىلغان ئەمەس. جۇڭگو بىلەن فىرانسىيىمۇ شېرىكلىك ئۇرۇشىدىن كېيىن چوڭ دۆلەتلەر ئارىسىدىكى مۇناسىۋەتنىڭ بىر خىل يېڭى شەكلى بولۇپ قېلىشى مۇمكىن.

جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىكلەر ئۇچرىشىشىدا شياڭگاڭ مەسىلىسى تىلغا ئېلىندىمۇ يوق؟ دېگەن سوئالغا چىيەن چىچېن مۇنداق جاۋاب بەردى: جۇڭگو - ئامېرىكا رەھبەرلىرى ئۇچراشقاندا شياڭگاڭ مەسىلىسى ئۈستىدە مەخسۇس توختالمىدى، 2 تەرەپ مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: شياڭگاڭ جۇڭگونىڭ قوينىغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن شياڭگاڭنىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتى ياخشى بولدى، بۇ كىشىنى مەمنۇن قىلىدۇ. شياڭگاڭدا يېقىندا كۆرۈلگەن پاي بازىرىدىكى تۇراقسىزلىق توغرىسىدا چىيەن چىچېن مۇنداق دېدى: پاي بازىرىدىكى تۇراقسىزلىق دائىم كۆرۈلىدىغان ئىش، شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيادىكى بەزى دۆلەتلەردە ھەم يېقىندا نيۇ - يورك پاي بازىرىدىمۇ مۇشۇنداق ئەھۋال كۆرۈلدى. شياڭگاڭنىڭ ئىقتىسادىي ئاساسى ياخشى، مۇقىم، ساغلام، پۈتكۈل جۇڭگونىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىمۇ ناھايىتى ياخشى.

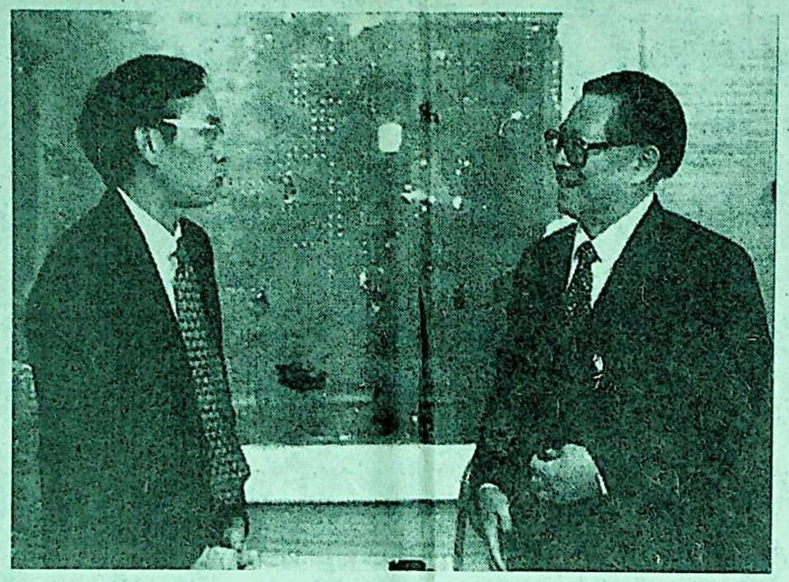

ئامېرىكىدا زىيارەتتە بولۇۋاتقان جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن 11 - ئاينىڭ 2 - كۈنى لوس - ئانژېلېستا 1997- يىللىق نوبېل فىزىكا مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن جۇ دىۋېن بىلەن كۆرۈشتى ھەم ئۇنىڭ ئىلىم - پەن نەزەرىيىسى تەتقىقاتىدا قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىنى تەبرىكلىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

چاۋشيەن چاۋشيەن - ئامېرىكا، چاۋشيەن - ياپونىيە مۇناسىۋىتىنى ياخشىلاش پوزىتسىيىسىنى ئىپادىلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پېڭراڭ، 28 - ئۆكتەبىر تېلېگراممىسى. چاۋشيەن ئەمگەك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئورگان گېزىتى «ئەمگەك خەۋەرلىرى» بۈگۈن ئوبزور ئېلان قىلىپ، مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: چاۋشيەن چاۋشيەن - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ نورماللىشىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ، بىراق چاۋشيەن-ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ ياخشى تەرەققىياتقا ئىگە بولۇش - بولالماسلىقى ئامېرىكىنىڭ قانداق پوزىتسىيە قوللىنىشىغا باغلىق.

ئوبزوردا مۇنداق دېيىلدى: «ئامېرىكا چاشيەن مەسىلىسىگە بىۋاستە مۇناسىۋەتلىك تەرەپ بولۇش سۈپىتى بىلەن ئۆز نېسىۋىسىگە شۈكرى قىلىدىغان بولسا، ئۇنداقتا چاۋشيەن-ئامېرىكا مۇناسىۋىتىدە تۈپ خاراكتېرلىك بۇرۇلۇش بارلىققا كېلىدۇ.

ئوبزوردا تەكىتلەپ مۇنداق دېيىلدى: چاۋشيەننىڭ ياپونىيە بىلەن مۇناسىۋەت مەيدانىدا ئۆزگىرىش بولمىدى. ھازىر چاۋشيەن-ياپونىيە مۇناسىۋىتىدە «مۇئەيەنلەشتۈرۈشكە ئەرزىيدىغان بىر قاتار ئوبدان ئالامەت» بارلىققا كەلدى. ياپونىيە ئۆتكەنكى خاتالىقلىرى ئۈستىدە ئەستايىدىل ئويلىشىپ كۆرىدىغان بولسا، چاۋشيەن بىلەن بولغان دۈشمەنلىشىش سىياسىتىدىن ۋاز كەچسە نورمال بولمىغان چاۋشيەن - ياپونىيە مۇناسىۋىتىمۇ ياخشىلىنىدۇ.

ئوبزورنىڭ ئاخىرىدا مۇنداق دېيىلدى: چاۋشيەن - ئامېرىكا، چاۋشيەن - ياپونىيە مۇناسىۋىتىنىڭ ياخشىلىنىش - ياخشىلانماسلىقى تامامەن ئامېرىكا بىلەن ياپونىيىنىڭ پوزىتسىيىسىنىڭ قانداق بولۇشىغا باغلىق.

«پەرىشتە شەھىرى» - لوس - ئانژېلېس

خەلقئارا ماتېرىيال

لوس - ئانژېلېس - ئامېرىكا كالىفورنىيە شتاتىنىڭ جەنۇبىي قىسمىدىكى تىنچ ئوكيان بويىغا جايلاشقان، ئامېرىكىنىڭ غەربىي قىسىم دېڭىز قىرغىقىدىكى ئەڭ چوڭ پورت، لوس-ئانژېلېس ئىسپانچە ئاھاڭ تەرجىمىسى بولۇپ، «پەرىشتە شەھىرى» دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ.

لوس - ئانژېلېس ئەسلىدە ھىندىئانلارنىڭ ئولتۇراق جايى ئىدى. 1781 - يىلى ئىسپانىيە مۇستەملىكىچىلىرى ئىشغال قىلىۋالغان، 1821- يىلى مېكسىكىغا تەۋە بولغان، 1846 - يىلى ئامېرىكا - مېكسىكا ئۇرۇشىدىن كېيىن ئامېرىكىغا بۆلۈپ بېرىلگەن. بۇ يەرنىڭ شەرقىي شىمالى تاغقا، غەربىي جەنۇبىي دېڭىزغا تۇتىشىدۇ، ھاۋاسى يېقىملىق، مەنزىرىسى گۈزەل.

19 - ئەسىرنىڭ ئاخىرى 20 - ئەسىرنىڭ بېشىدا نېفىتنىڭ بايقىلىشىغا ئەگىشىپ، لوس- ئانژېلېس قەد كۆتۈرۈشكە باشلىدى. 50 - يىللاردىن 60 - يىللارغىچە ئايروپىلان، ئالەم ئاۋىئاتسىيىسى ۋە ئېلېكترون قاتارلىق سانائەت لوس - ئانژېلېستا جۇش ئۇرۇپ راۋاجلاندى. لوس-ئانژېلېس بۈگۈنكى كۈندە ئامېرىكىنىڭ ئەڭ چوڭ نېفىت - خىمىيە سانائىتى، دېڭىز-ئوكيان، ئاۋىئاتسىيە سانائىتى ۋە ئېلېكترون سانائىتى بازىسى بولۇپ قالدى. ئۇ ئامېرىكىنىڭ ئاساسلىق پەن - تېخنىكا مەركەزلىرىنىڭ بىرى، ئالىم ۋە قۇرۇلۇش تېخنىك خادىملىرىنىڭ سانى جەھەتتە ئامېرىكا بويىچە 1 - ئورۇندا تۇرىدۇ. ئۇ «پەن - تېخنىكا شەھىرى» دەپ تەرىپلىنىدۇ، مەشھۇر كرېمنىي جىلغىسى مۇشۇ يەرگە جايلاشقان.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، لوس ئانژېلېسنىڭ پۇل مۇئامىلە ۋە سودا كەسپىمۇ تېز سۈرئەتتە راۋاجلاندى، نەچچە يۈزلىگەن بانكا جۈملىدىن نۇرغۇن مەشھۇر خەلقئارا مالىيە گۇرۇھلىرى، ئالايلۇق لوكخېد، نورتروپ، روكۋېل قاتارلىقلارنىڭ لوس - ئانژېلېستا ئىش بىجىرىش باشقارمىسى بار. لوس - ئانژېلېس نيۇ - يوكتىن قالسىلا 2 - ئورۇندا تۇرىدىغان پۇل مۇئامىلىسى مەركىزىگە ئايلاندى.

تەرەققىي تاپقان سانائەت ۋە پۇل مۇئامىلىسى كەسپىگە ئىگە بولغاندىن سىرت، لوس - ئانژېلېس يەنە ئامېرىكىنىڭ مەدەنىيەت، كۆڭۈل ئېچىش مەركىزى. لوس - ئانژېلېسقا دۇنياغا مەشھۇر كىنو شەھىرى ھوللىۋۇد ۋە دىسنېي كۆڭۈل ئېچىش باغچىسى بار. لوس ئانژېلېس يەنە مەشھۇر «ئاپتوموبىل شەھىرى»، ئۇنىڭ شەھەر رايونلىرى كەڭرى، كوچىلار خۇددى ئۆمۈچۈك تورىدەك زىچ تۇتىشىپ كەتكەن، يول كۆلىمى شەھەر كۆلىمىنىڭ تەخمىنەن 30 % ىنى ئىگىلەيدۇ، شۇڭا ئۇ ئامېرىكا بويىچە ئاپتوموبىل ئەڭ كۆپ شەھەر بولۇپ قالغان. 1848 - يىلى ئامېرىكىنىڭ غەربىي قىسمىدىكى «ئالتۇن چايقاش دولقۇنى» كۆپلىگەن كۆچمەنلەرنى جەلپ قىلغانلىقتىن، لوس - ئانژېلېس يەنە ھەر خىل ئىرقلار توپلاشقان خەلقئارا مەركىزىي شەھەر بولۇپ قالغان. ئاز سانلىق مىللەتلەر نوپۇسى ئومۇمىي نوپۇسنىڭ ئەخمىنەن يېرىمىنى ئىگىلەيدۇ ھەم كۆپلىگەن كۆچمەنلەر رايونلىرى بار، بۇنىڭ ئىچىدە خەنزۇلار 400 مىڭغا يېتىدۇ. جۇڭخۇا مەدەنىيىتىگە ۋەكىللىك قىلىدىغان «خەنزۇلار كوچىسى» ۋە «جۇڭگو شەھىرى» بۇ يەرنىڭ ئۆزگىچە مەنزىرىسى ھېسابلىنىدۇ.

1981 - يىلى 12 - ئاينىڭ 8 - كۈنى، لوس - ئانژېلېس شەھىرى گۇاڭجۇ شەھىرى بىلەن دوست شەھەر مۇناسىۋىتى ئورناتتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۇرۇمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文） （بۇ سان 6 بەت）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1ـــ57)

1997 - يىل
نويابىر
5
چارشەنبە

ئۇرۇمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃ 0 - ℃ 10 بولىدۇ، 3 بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزىدىغان دوستلۇق - ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى كۈچەيتەيلى، دۇنيانىڭ تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىدىن ئىبارەت ئۇلۇغ ئىشلارنى ئىلگىرى سۈرەيلى

رەئىس جياڭ زېمىن بېيجىڭغا قايتىپ كەلدى

رەئىس جياڭ زېمىن ۋەتەنگە قايتىش سەپىرىدە ئامېرىكىغا قىلغان زىيارىتىنىڭ نەتىجىلىرى ئۈستىدە توختالدى

لى پېڭ، چياۋشى، لى رۇيخۇەن، رۇڭ يىرېن قاتارلىقلار «خەلق» سارىيىدا جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى كۈتۈۋالدى

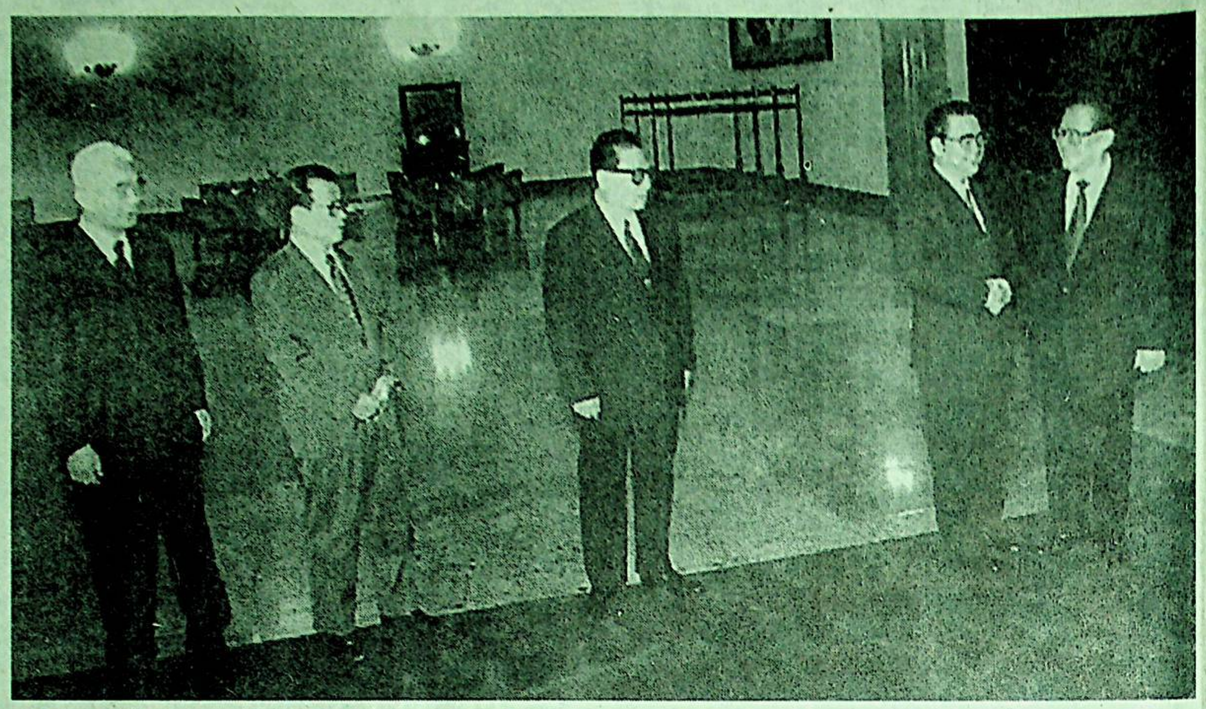

دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن ئامېرىكىغا قىلغان دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى ئاياغلاشتۇرۇپ 11 - ئاينىڭ 4 - كۈنى بېيجىڭغا قايتىپ كەلدى، لى پېڭ، چياۋشى، لى رۇيخۇەن، رۇڭ يىرېن قاتارلىق پارتىيە ۋە دۆلەت رەھبەرلىرى «خەلق» سارىيىدا كۈتۈۋالدى. شىنخۇا ئاگېنتلىقى

دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن ئامېرىكىغا قىلغان دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى ئاياغلاشتۇرۇپ 11 - ئاينىڭ 4 - كۈنى مەملىكىتىمىزگە قايتىش سەپىرىدە مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى

جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتى تەرەققىياتىدىكى يېڭى باسقۇچ

- رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغانلىقىنى قىزغىن تەبرىكلەيمىز

ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتوننىڭ تەكلىپىگە بىنائەن جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن 1 مىليارد 200 مىليون جۇڭگو خەلقىنىڭ دوستلۇق مۇھەببىتىنى ئېلىپ 10 - ئاينىڭ 26 - كۈنىدىن 11 - ئاينىڭ 2 - كۈنگىچە ئامېرىكىدا دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىدە بولۇپ تۇنۇگۈن بېيجىڭغا قايتىپ كەلدى. 8 كۈنلۈك زىيارەت داۋامىدا رەئىس جياڭ زېمىن كلىنتون زۇڭتۇڭ ۋە ئامېرىكىنىڭ باشقا رەھبەرلىرى بىلەن سۆھبەتلىشىپ، جۇڭگو-ئامېرىكا مۇناسىۋىتى ۋە 2 تەرەپ ئورتاق كۆڭۈل بۆلىدىغان خەلقئارا ۋە رايون مەسىللىرى توغرىسىدا چوڭقۇر پىكىر ئالماشتۇردى، «جۇڭگو-ئامېرىكا قوشما باياناتى» ئېلان قىلدى. 2 تەرەپ دۇنيانىڭ تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىدىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار ئىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ، تىرىشىپ 21-ئەسىرگە يۈزلەنگەن ئىجابىي، ئىستراتېگىيىلىك، شېرىكلىك مۇناسىۋىتى ئورنىتىشنى قارار قىلدى. 2 تەرەپ 2 دۆلەت باشلىقلىرى قەرەللىك ئۇچرىشىپ تۇرۇش تۇرۇمى ئورنىتىشقا قوشۇلدى ۋە ئىقتىساد - سودا ھەمكارلىقىغا دائىر بەزى كېلىشىملەرنى ئىمزالىدى. رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىغا قىلغان كەلگۈسىنى يارىتىش مەقسىتىگە يەتتى. بۇ جۇڭگو-ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ ياخشىلىنىشى ۋە راۋاجلىنىشىغا تۈرتكە بولۇش، دۇنيانىڭ تىنچلىقى، مۇقىملىقى ۋە ئاۋاتلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە چوڭقۇر تەسىر پەيدا قىلدۇ. بىز رەئىس جياڭ زېمىننىڭ بۇ قېتىمقى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغانلىقىنى قىزغىن تەبرىكلەيمىز!

ئەسىر ئالمىشىش ئالدىدا تۇرغان مۇھىم تارىخىي پەيتتە رەئىس جياڭ زېمىن تەكلىپكە بىنائەن ئامېرىكىدا دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىدە بولۇپ ئىسراتېگىيىلىك يۆكسەكلىكتە تۇرۇپ، يېراقنى كۆزلەش نەزىرى بىلەن ئامېرىكا رەھبەرلىرى بىلەن جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ كەلگۈسى تەرەققىياتىنىڭ رامكىسى ۋە نىشانى ئۈستىدە ئورتاق كېڭىشىپ، مۇھىم ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلدى. بۇ، جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ يېڭى تەرەققىيات باسقۇچىغا كىرگەنلىكىدىن دېرەك بېرىدۇ.

ھازىر خەلقئارا ۋەزىيەت يۇمشاشقا قاراپ يۈزلىنىۋاتىدۇ، تىنچلىق بىلەن تەرەققىيات دەۋرىنىڭ ئاساسىي تېمىسى بولۇپ قالدى. لېكىن دۇنيا ھېلىھەم تىنچ ئەمەس، ئىنسانلارنىڭ ياشىشى ۋە تەرەققىي قىلىشى ھەر خىل خىرىسلارغا دۇچ كەلمەكتە، ھەر قايسى دۆلەت خەلقلىرى كەلگۈسى ئەسىرنىڭ تىنچ، مۇقىم، گۈللەنگەن يېڭى ئەسىر بولۇپ قىلىشىنى ئۈمىد قىلماقتا، جۇڭگو بىلەن ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ كەلگۈسى تەرەققىياتىغا بولغان ئۈمىد ۋە ئىشەنچ ئۇلارنىڭ ئورتاق ئارزۇسىدۇر. ئامېرىكا خەلقىنىڭ جۇڭگو خەلقىگە بولغان چوڭقۇر دوستلۇقىنى بۇۋاستە ھېس قىلدىم. بۇ خىل دوستلۇق - جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ قۇدرەتلىك ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچى. دەۋر ئېقىمىغا ماسلىشىپ، جۇڭگو - ئامېرىكا دوستانە ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى يۆكسەلدۈرۈش، دۇنيانىڭ تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتەك ئۇلۇغۋار ئىشلار ئۈچۈن ئورتاق تىرىشايلى.»

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 4 - نويابىر تېلېگراممىسى. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن مۇشۇ ئايىنىڭ 4 - كۈنى مۇنداق دېدى: مېنىڭ ئامېرىكىغا قىلغان دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىم مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى. چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ھەمكارلىقنى

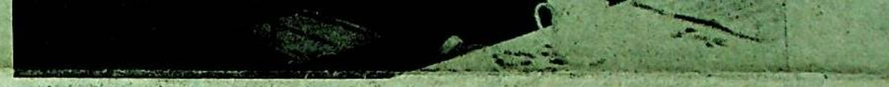

دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن ئامېرىكىغا قىلغان دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى ئاياغلاشتۇرۇپ 11 - ئاينىڭ 4 - كۈنى مەملىكىتىمىزگە قايتىش سەپىرىدە مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى مۇخبىرىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلدى.

* * *

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 4 - نويابىر تېلېگراممىسى. دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن ئامېرىكىغا قىلغان دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى تولۇق ئاياغلاشتۇرۇپ، بۈگۈن چۈشتىن كېيىن مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن بېيجىڭغا قايتىپ كەلدى.

گوۋۇيۈەن زۆڭلىسى لى پېڭ، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ باشلىقى چىاۋشى، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى لى رۇيخۇەن، دۆلەتنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى رۇڭ يېرېن، مەركىزىي ھەربىي كومىتېتنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ ۋېنئىيەن، دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، قوشۇمچە گوۋۇيۈەننىڭ باش كاتىپى لوگەن، تاشقى ئىقتىساد - سودا مىنىستىرى ۋۇيى، دۆلەت پلان كومىتېتىنىڭ مۇدىرى چېن جىنخۇا، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ياڭ دېجۇڭ، دېپلوماتىيە مىنىسترلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى تاڭ جياشۇەن، مەركەز سىياسەت تەتقىقات ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى جېڭ كىياڭ، گوۋۇيۈەن تاشقى ئىشلار ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى لۈي سۇڭمىن ۋە ئامېرىكىنىڭ جۇڭگودىكى ئەلچىخانىسىنىڭ ۋاقتىنلىق ئىش بېجىرگۈچىسى ماكخاي قاتارلىقلار «خەلق» ساربىيدا جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى كۈتۈۋالدى.

رەئىس جياڭ زېمىنغا ھەمراھ بولۇپ رەئىسى جياڭ زېمىن مۇشۇ ئايىنىڭ 4 - كۈنى مۇنداق دېدى: ھېنىڭ ئامېرىكىغا قىلغان دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىم مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى. چۈشىنىشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇش، ئورتاق تونۇشنى كېڭەيتىش، بىرلىكتە كەلگۈسىنى يارىتىش مەقسىتىگە يەتتى.

رەئىس جياڭ زېمىن ئامېرىكىدا زىيارەتتە بولغاندىن كېيىن دۆلىتىمىزگە قايتىش سەپىردە مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى مۇخبىرىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا بۇ سۆزنى قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ھېنىڭ بۇ قېتىمقى ئامېرىكىغا قىلغان دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىم ئەسىر ئالمىشىش ئالدىدا تۇرغان، ئىنسانلار ئۇزاققا بارمايلا 21 - ئەسىرگە كىرىدىغان پەيتكە توغرا كەلدى. بۇ، جۇڭگو دۆلەت باشلىقىنىڭ 12 يىلدىن بۇيان ئامېرىكىدا

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

زىيارەتكە چىققانلاردىن رەئىس جياڭ زېمىننىڭ رەپىقىسى ۋاڭ يېپىڭ، گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۆڭلىسى، قوشۇمچە دېپلوماتىيە مىنىستىرى چېن چىچېن ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى جۇخەنچيۇڭ، پەۋقۇلئاددە ياردەمچى زېڭ چىڭخۇڭ، گوۋۇيۈەن تاشقى ئىشلار ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى لیۇخۇاچيۇ، دۆلەت پلان كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى زېڭ پېيىەن، پەۋقۇلئاددە ياردەمچى تېڭ ۋېنشېڭ، تاشقى ئىقتىساد - سودا مىنىسترلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى سۈن جىنيۇي، دېپلوماتىيە مىنىسترىنىڭ ياردەمچىسى ياڭ جيېچى، پەۋقۇلئاددە ياردەمچى يۈشىگۈيلارموۇ شۇ ئايروپىلاندا بېيجىڭغا كەلدى.

رەئىس جياڭ زېمىن زىيارىتىنى ئاياغلاشتۇرغاندىن كېيىن كلىنتون زۆڭتۇڭغا مىننەتدارلىق تېلېگراممىسى ئەۋەتتى. ئۇ مىننەتدارلىق تېلېگراممىسىدا ئامېرىكا ھۆكۈمىتى ۋە خەلقىنىڭ قىزغىن، دوستانە كۈتۈۋالغانلىقىغا چىن كۆڭلىدىن رەھمەت ئېيتتى.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: «مەن زىيارەت مەزگىلىدە زۆڭتۇڭ ئەپەندى بىلەن نەتىجىلىك سۆھبەتلەشتىم. بىز جۇڭگو - ئامېرىكىنىڭ 21- ئەسىرگە يۆزلەنگەن ئىجابىي، ئىستراتېگىيىلىك، شېرىكلىك مۇناسىۋىتىنى ئورنىتىش توغرىسىدا چوڭقۇر پىكىر ئالماشتۇرۇپ، ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلدۇق. مەن بىر نەچچە كۈندىن بۇيان

تۇرپان ۋىلايىتىنىڭ ئۆتكەن 5 يىلدا سىرتتىن كىرگۈزگەن مەبلىغى كۆرۈنەرلىك ئاشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز ساتتار رېۋېپ خەۋىر قىلىدۇ: تۇرپان ۋىلايىتى تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ، مەبلەغ سېلىش شارائىتىنى كۆرۈنەرلىك ياخشىلىغانلىقتىن چەت ئەللىك مەبلەغ سالغۇچىلار كۆپلەپ جەلپ قىلىندى. ئۆتكەن 5 يىلدا ئامېرىكا، ياپونىيە، ئەنگلىيە، ھىندىستان ۋە شياڭگاڭ ئالاھىدە رايونى قاتارلىق دۆلەت ۋە رايونلاردىكى ئەمەلىي كۈچى ۋە تەسىرى بار 15 كارخانا گۈرۈھى مۇستەقىل مەبلەغ سېلىش ۋە بىرلىشىپ تىجارەت قىلىش شەكلى بىلەن جەمئىي 21 مىليون 18 مارك ئامېرىكا دوللىرى مەبلەغ سېلىپ، زامانىۋى كارخانىلارنى قۇردى. بۇ، تۇرپان ۋىلايىتىنىڭ 40 يىلدىن بۇيان يەرلىك مالىيىدىن يەرلىك ساناۋاتتىكە سالغان ئومۇمىي مەبلىغىدىن كۆپ. ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشكەندىن بۇيانقى ئىمپورت - ئېكسپورت سومىسى 3 مىليون 535 مارك دوللارغا، دۆلەتكە تاپشۇرغان بېجى 3 مىليون 977 مارك يۈەنگە يەتتى.

بۇ جەريانداا تەشۋىقات كۆچەيتىلىپ، تۇرپاننىڭ ئالاھىدىلىكلىرى چەت ئەللىكلەرگە تونۇشتۇرۇلدى. قاتناش - ترانسپورت، خەۋەرلىشىش قاتارلىق ئۇل ئەسلىھە قۇرۇلۇشلىرى ياخشىلىنىپ، مەبلەغ سېلىش شارائىتى ھازىرلاندى.

ئۇرۇمچى شەھىرى يېڭى ئېچىپ «25 - فېۋرال»، «19 - ئاۋغۇست» دېلوسىنى تەھقىقلەش ۋە بىر تەرەپ قىلىشتا خىزمەت كۆرسەتكەنلەرنى تەقدىرلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز كاك پېڭ خەۋىر قىلىدۇ: ئۇرۇمچى شەھەرلىك پارتكوم ۋە شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى 11 - ئاينىڭ 1 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى «خەلق» ساربيدا يېغىن ئېچىپ، 25 - فېۋرال ئاپتوبۇس پارتلىتىش دېلوسى ۋە 19 - ئاۋغۇست قوراللىق بۇلاڭچىلىق، قاتىللىق دېلوسىنى تەھقىقلەش ۋە بىر تەرەپ قىلىشقا گەۋدىلىك تۆھپە قوشقان ئىلغار كوللېكتىپ، ئىلغار شەخسلەر ۋە ئادالەت يولىدا باتۇرلۇق كۆرسەتكەن ئىلغار شەخسلەرنى داغدۇغىلىق تەقدىرلىدى ۋە مۇكاپاتلىدى.

بۇ يىل 2 - ئاينىڭ 25 - كۈنى ئۇرۇمچى شەھىردە ئاپتوبۇس پارتلىتىش دېلوسى يۈز بەرگەندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ توغرا رەھبەرلىكى، ئۇرۇمچى شەھەرلىك پارتكوم ۋە شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ بىۋاستە قوماندانلىقىدا بىر تەرەپتىن، سەھىيە، خەلق ئىشلىرى ئىدارىلىرى، مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى ۋە «تيانشان» رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئالاقىدار تارماقلىرى پۈتۈن كۈچى بىلەن ئاتلىنىپ، بىر تەرەپ قىلىش خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلەپ، دېلو كەلتۈرۈپ چىقارغان زىيانىنى ئەلۋەتتە تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈردى؛ يەنە بىر تەرەپتىن، ج خ، سىياسىي - قانۇن ئورگانلىرى، قوراللىق ساقچى قىسىم جەددىي سەپەرۋەرلىككە كېلىپ، زىچ ماسلىشىپ جەلەپ قىلىپ 8 كۈن ئىچىدىلا دېلونى تېز تەھقىقلەپ، دېلودىكى جىنايەتچىلەرنى ئەيىبلەش، سوت قىلىش ۋە ئىجرا قىلىش ۋەزىپىسىنى چىڭ تۇتۇپ ئورۇنلىدى. 19- ئاۋغۇست قوراللىق بۇلاڭچىلىق قىلىش ۋە قاتىللىق قىلىش دېلوسىمۇ ج خ مىنىسترلىكىنىڭ بىۋاستە ماسلاشتۇرۇشى، قوماندانلىق قىلىشى ۋە ج خ نازارىتىنىڭ بىر تۇتاش رەھبەرلىكىدە ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى ج خ ئورگانلىرى ۋە شىخەنزە، سانجى، بىگتۇەن قاتارلىق رايونلاردىكى ج خ ئورگانلىرىنىڭ بىرىم ئاي جاپالىق كۈرەش قىلىشى ئارقىلىق 9 - ئاينىڭ 6- كۈنى پاش قىلىنىپ، خەلق دېموكراتىيىسى دىكتاتورلىسىنىڭ قۇدرەتلىك كۈچ - قۇدرىتى يەنە بىر قېتىم ئامايان قىلىندى.

يېغىندا ج خ مىنىسترلىكى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ئىشخانىسى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسىنىڭ تەبرىك تېلېگراممىسى ۋە تەبرىك خېتى ئوقۇلۇپ ئۆتۈلدى.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

دۇنيا ھېلىھەم تىنچ ئەمەس، ئىنسانلارنىڭ ياشىشى ۋە تەرەققىي قىلىشى ھەر خىل خىرىسلارغا دۇچ كەلمەكتە. ھەر قايسى دۆلەت خەلقلىرى كەلگۈسى ئەسرىنىڭ تىنچ، مۇقىم، گۈللەنگەن يېڭى ئەسىر بولۇپ قېلىشىنى ئۈمىد قىلماقتا، جۇڭگو بىلەن ئامېرىكا دۇنيادا تەسىرى بار مۇھىم دۆلەتلەر، شۇڭا جۇڭگو - ئامېرىكا

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

جۇشېڭتاۋ قەشقەرنىڭ يېزىلىرىنى تەكشۈرگەندە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

مەركەزلىك تۇرەتش خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز **لیۇجۇڭ** خەۋەر قىلىدۇ: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مىللىي بۆلگۈنچىلىك ھەرىكىتىلىرى كۆپىيىپ كەتكەن جەنۇبىي شىنجاڭ رايونىنىڭ ۋەزىيىتىدە بىرىم يىلدىن كۈپەيگەن داۋاملاشقان مەركەزلىك تۇزۇش، تەرتىپكە سېلىش ئارقىلىق جەمئىيەت مۇقىم، ئىقتىساد راۋاجلانغان، مىللەتلەر ئىتتىپاق بولغان ياخشى ۋەزىيەت بارلىققا كەلدى. يېقىندا بۇ يەردە خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۆجىسى جۇشېڭتاۋ جەنۇبىي شىنجاڭ رايونىنىڭ ۋەزىيىتىگە ناھايىتى ياخشى باھا بەردى ۋە مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: مەركەزلىك تۇزۇش جەريانىدا ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئامما بىلەن ئىتتىپاقلاشتى ۋە ئۇلارغا تايىنىش ئارقىلىق مىللىي بۆلگۈنچىلەر ۋە ئېغىر جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرى ئەڭ زور دەرىجىدە يېتىم قالدۇرۇلدى ۋە ئۇلارغا زەربە بېرىلدى. مەركەزلىك تۇزۇش شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتىنىڭ ئۇمۇمىيىتىگە مۇناسىۋەتلىك بولۇپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۆپ مەنپەئىتى ۋە ئۇرتاق ئارزۇسىغا ۋەكىللىك قىلدى. شۇڭا بۇ خىزمەتنى باشتىن ئاخىر ياخشى تۇتۇش كېرەك.

يولداش جۇشېڭتاۋ 10 - ئاينىڭ 31- كۈنى قەشقەردە مەركەزلىك تۇزۇش خىزمىتىنىڭ جەنۇبىي شىنجاڭ رايونلۇق يېغىنغا رىياسەتچىلىك قىلدى. جۇشېڭتاۋ قەشقەر، خوتەن، ئاقسۇ، قىزىلسۇ قاتارلىق ۋىلايەت، ئوبلاستلارنىڭ مەركەزلىك تۇزۇش ئەھۋالىدىن قىلغان دوكلاتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: مەركەزلىك تۇزۇشتە زور نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى، لېكىن بۇ مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قارشى ئۇزاق مۇددەتلىك كۈرەشنىڭ باسقۇچلۇق غەلبىسىدىنلا ئىبارەت. شۇڭا نەتىجىلەرنى ھەددىدىن زىيادە يۇقىرى مۆلچەرلىۋېتىشكە بولمايدۇ. ھەردەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى ۋە خىزمەت ئەترىتىنىڭ بارلىق خادىملىرى دۇشمەنگە قارشى كۈرەشنىڭ جىددىيلىكى، مەركەزلەشتۈرۈپ تۇزۇشنىڭ مۇشكۈللۈكى، مىللىي بۆلگۈنچىلىكنىڭ ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قارشى تۇرۇشنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىكىنى تونۇشى كېرەك. ئىدىيە جەھەتتە بوشاڭلىق، بىخوتلۇق قىلىش خەتەرلىك.

جۇشېڭتاۋ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: كادىرلارنىڭ ئاساسىي قاتلامغا بېرىشى، خىزمەت ئەترەتلىرىنىڭ تۇرۇشى دائىملىق خىزمەت، ئۇنى تۇزۇملەشتۇرۇش، ھەر يىلى ئېلىپ بېرىش كېرەك، مەركەزلىك تۇزۇش خىزمىتىنى ئومۇمىيۈزلۈك، ئەستايىدىل تەكشۈرۈش، تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش زۆرۈر. بۇنىڭدىكى مەقسەت خىزمەت سۈپىتى ۋە ئۇنۇمىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشتىن ئىبارەت. جايلار ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ تەلىپى ۋە ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ روھى ۋە ج ك پ ئاپتونوم رايونلۇق 5 - نۆۋەتلىك كومىتېتى 4 - ئومۇمىي (كېڭەيتىلگەن) يىغىنىنىڭ روھىنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇشقا بىرلەشتۇرۇپ «تەربىيە بېرىش، زەربە بېرىش، قۇرۇش» تىن ئىبارەت 3 چوڭ ۋەزىپىنى چۆرىدەپ، خىزمەتلەرنى پائال، تەھتىبىۋىسكارلىق بىلەن قانات يايدۇرۇپ، خىزمەت سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش ۋە نەتىجىلەرنى مۇستەھكەملەش ۋەزىپىسىگە چوڭقۇرلاشتۇرۇش جەھەتتە كۈچ سەرپ قىلىشى كېرەك.

جۇشېڭتاۋ تەكىتلەپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇش، مۇقىملىقنى قوغداش قاتارلىق خىزمەتلەرنى ئادەمنىڭە تاينىپ ببجىرىش، تۇزۇمگە تاينىپ باشقۇرۇش كېرەك. ئامىنى يەنمۇ تەربىيەلەش ۋە سەپەرۋەر قىلىشتا بولسۇن ياكى دۇشمەنگە زەربە بېرىش سالمىقىنى زورايتىشتا بولسۇن، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى بىر ياخشى بەنزە تۇتۇشى، بىر ياخشى قوشۇن ئىشلىشى، بىر يۇرۇش ياخشى تۇزۇم ۋە تەدبىر كاپالەتلەندۈرۈشى كېرەك. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بۇ يىل قىشتىن باشلاپ 3 يىلغىچە يېزىلىق، بازارلىق پارتكوملار ۋە كەنت دەرىجىلىك تەشكىلاتلارنى قۇرۇش، تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى گەۋدىلىك ياخشى تۇتۇشنى قارار قىلدى. بۇ ئاساسىي خىزمەت، كەتمەيدىغان خىزمەت ئەترىتى قۇرۇش. شۇڭا جايلار بۇ خىزمەتلەرنى چوقۇم زور كۈچ سەرپ قىلىپ ئۇزاققىچە تۇتۇشى كېرەك.

بۇ ئالىيجاناب كىشىلەرگە گېزىت يۈزىدە رەھمەت ئېيتىمەن

ياخشى پەزىلەت

يولداش مۇھەررىر:

مەن ئوغلۇمنى يوقلاش ئۈچۈن، بۇ يىل 7 - ئايدا گۇما ناھىيىسىدىن ئۈرۈمچىگە قاراپ يولغا چىقتىم. ئاپتوبۇس ئاقسۇ شەھىرىگە كەلگەندە تۇيۇقسىز قىزىتمام ئۆرلەپ تۈز ئولتۇرالماي بىئارام بولۇشقا باشلىدىم. قەشقەردىن ئاپتوبۇسقا چىققان 30 ياشلار چامىسىدىكى بىر قىرغىز ئايال مېنىڭ ئەھۋالىمنى كۆرۈپ: «ئانا، نېمە بولدىڭىز؟» دەپ سورىدى، مەن ئەھۋالىمنى ئېيتتىم. شۇ ئەسنادا ئاپتوبۇس ئاقسۇ ۋىلايەتلىك يولۇچىلار توشۇش بېكىتى ئالدىدا توختىدى. ھېلىقى قىرغىز ئايال شوپۇرغا مېنى كۆرسىتىپ بىر نېمىلەرنى دېدى-دە، سۇداننى كۆتۈرگەن پېتى ئاپتوبۇستىن چۈشۈپ كەتتى. تەخمىنەن 15 مىنۇتتەك ۋاقىت ئۆتكەندە، ھېلىقى قىرغىز ئايال بىر قولىدا سۇدان، بىر قولىدا كۆرۈپكىلىق دورا كۆتۈرگەن پېتى ئاپتوبۇسقا ئۆرۈلۈپ ئېتىلىپ چىقتى-دە: «ئانا، بۇ دورىنى تېزدىن ئىچىۋېلىڭ» دەپ كۆرۈپكىدىن قىزىتمىنى چۈشۈرۈش دورىسىدىن ئىككى تال سۇندى، ئارقىسىدىن قاچىغا سۇداندىن قايناق سۇنى قۇيۇپ بەردى. مەن دورىنى ئىچىۋەتتىم. ئۇ ئارقىدىن قولىدىكى دورا قاچىلانغان كۆرۈپكىنى ماڭا سۇنۇپ: «ئانا، بۇ دورىنى ئېلىۋېلىڭ، يولدا لازىم بولىدۇ» دەپ ماڭا بەردى. باشقىلارنىڭ دېيىشىچە، بۇ قىرغىز ئايال دورىنى شەھەر ئىچىدىكى دورا دۇكىنىدىن سېتىۋاپتۇ. ئەتىسى دەل چۈش بىلەن ئاپتوبۇس توقسۇندىن ئۆتۈپ داۋانچىڭغا ئاز قالغاندا تۇيۇقسىز توختاپ قالدى. شوپۇر ئاپتوبۇسنىڭ چاتىقىنى تەكشۈرۈپ خېلى ئاۋارە بولغان بولسىمۇ، يالغۇزلۇق تارتىپ قالدى. ھاۋا ئادەتتىن تاشقىرى ئوچۇق بولۇپ، ئەتراپ تۇپتۇز كەتكەن سايلىق ئىدى. تومۇزنىڭ ئىسسىقىدىن زېمىن خۇددى تونۇردىن تەپچىگەن ئوتنىڭ يالقۇنىدەك قىزىق بولۇپ، يولۇچىلار، بولۇپمۇ قېرى-ئاجىز، بالىلىق ئايال يولۇچىلار ئىسسىقتا بەكمۇ قىينالدى. دەل شۇ چاغدا، يولۇچىلار ئىچىدىن بىر خەنزۇ ياش جەڭچى ئورنىدىن تۇرۇپ، ئاپتوبۇسنىڭ ئاستىغا ئۆملەپ كىرىپ، شوپۇرغا يارەملەشتى. ئۇلار ئاپتوبۇسنىڭ چاتىقىنى ئوڭشاپ بولغاندا، ئۇلارنىڭ چىرايى ئىسسىقتىن قىزىرىپ، پۈتۈن بەدىنى تەردىن ھۆل بولۇپ كەتكەنىدى. ياشانغان بىر مويسىپىت كىشى خەنزۇ تىلىنى ئانچە راۋان سۆزلىيەلمىسىمۇ، خەنزۇ شوپۇر بىلەن ياش جەڭچىگە: «بالىلىرىم، سىلەر بىزنى دەپ تازا جاپا چەكتىڭلار، بەلكىم قاتتىق ئۇسسىغانسىلەر، كورلىنىڭ نەشپۈتىگە ئېغىز تېگىڭلار» دەپ نەشپۈت قاچىلانغان سومكىنى ئۇلارنىڭ ئالدىغا قويۇپ قويدى-دە، ئۆزىنىڭ قارىماي، بىر قانچە نەشپۈتنى ئارقا-ئارقىدىن يېگۈزۈۋەتتى. بۇ مويسىپىت كىشى كورلىدىن ئاپتوبۇسقا چىققانىدى. ئاپتوبۇس تۇرپانغا كەلگەندە، ھېلىقى قىرغىز ئايال: «ئانا، ئاپتوبۇستىن چۈشمەي تۇرۇڭ» دەپ ئالدىراپ سىرتقا قاراپ ماڭدى. ئانچە ۋاقىت ئۆتمەي، ھېلىقى قىرغىز ئايال ئىسسىق ئاق ناندىن بىرنى ۋە كونسېرۋا قۇتىسىغا لىق قاچىلانغان قېتىقنى كۆتۈرۈپ ئاپتوبۇسقا چىقتى-دە، كۈلۈپ تۇرۇپ: «ئانا بۇ نان بىلەن قېتىقنى يەۋېتىڭ، قىزىتمىنى باسىدۇ» دېدى. مەن دورا، ئاق نان ۋە قېتىقنىڭ پۇلىنى بېرەي، دەپ قويۇن يانچۇقۇمدىن پۇل چىقىرىشىمغىلا، قىرغىز ئايال: «نېمە ئىش قىلىۋاتىسىز، بىز ھەممىمىز بىر ئائىلىنىڭ كىشىلىرى» دەپ پۇلنى ئېلىشقا زادى ئۇنىمىدى. مەن بۇ قىرغىز ئايالنىڭ يول بويى مېنىڭ ھالىمدىن خەۋەر ئېلىپ كېلىۋاتقانلىقىغا نېمە دەپ رەھمەت ئېيتىشىمنى بىلەلمەي قالدىم. ئاپتوبۇس قوزغىلىپ، چۈشتىن كېيىن سائەت بەش بىلەن ئۈرۈمچى ئەنزىگوغا يېتىپ كەلدى. مېنىڭ بۇ نۆۋەت ئۈرۈمچىگە كېلىشىم 2 - قېتىم بولۇپ، بۇنىڭدىن 30 يىل ئىلگىرى مەن بۇ يەرگە كەلگەندە كۆرگەن ئەنزىگودىكى قەۋەتسىز ئۆيلەرنىڭ ئورنىغا كۆركەم بىنالار سېلىنغانچا، نەگە كېلىپ قالغانلىقىمنى ۋە ئوغلۇمنىڭ ئۆيىنى قانداق تېپىشنى بىلەلمەي گاڭگىراپ قالدىم. شۇ ئەسنادا، قەشقەردىن ئاپتوبۇسقا بىللە چىققان 26 ياشلار چامىسىدىكى بىر خەنزۇ يىگىت بىلەن بىر ئۇيغۇر بالا: «ئانا تۇرۇپ قالدىڭىزغۇ، نەگە بارىسىز» دەپ سورىدى. مەن قويۇن يانچۇقۇمدىن ئوغلىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ ئادرېسى يېزىلغان كونۋېرتنى ئېلىپ كۆرسەتتىم. ئۇلار كونۋېرتتىن ئادرېسنى بىلگەندىن كېيىن، ھېلىقى خەنزۇ يىگىت: «ئانا، خاتىرجەم بولۇڭ، مەن سىزنى ئوغلىڭىزنىڭ ئۆيىگە چوقۇم يەتكۈزۈپ قويىمەن» دېدى. ئارقىدىن يېنىدىكى ئۇيغۇر يىگىتكە: «سەن مېھمانخانىغا بېرىپ بېلەت كەستۈرۈپ تۇر، مەن ھازىرلا كېلىمەن» دەپ بىر كىرا ماشىنىسىنى توسىدى-دە، سوۋغا- سالام ۋە يۈك- تاقلىرىمنى باستى، مېنى يۆلەپ كىرا ماشىنىسىغا ئولتۇرغۇزدى. شوپۇرغا خەنزۇ تىلىدا بىر نېمىلەرنى دېدى. مەن كېتىۋېتىپ ھېلىقى خەنزۇ يىگىتتىن: «بالام، خەنزۇ تۇرۇپ ئۇيغۇرچىنى ئوبدانلا سۆزلەيدىكەنسىز،» دەپ سورىدىم. ئۇ كۈلۈپ تۇرۇپ: «ئانا، مەن قەشقەردە تۇغۇلۇپ چوڭ بولغان، ئاغىنىلىرىم ئۇيغۇر، ئۈرۈمچىدە تۇغقانلىرىمىز يوق، مال ئالغىلى كەلگەن، ھېلىقى ئۇيغۇر ئاغىنەم بىلەن ئىككىمىز سودىگەر» دېدى. مەن بۇ خەنزۇ يىگىتنىڭ ياردىمى بىلەن كۆرۈشمىگىلى خېلى يىللار بولۇپ قالغان ئۇرۇق- تۇغقانلىرىم بىلەن تىنچ-ئامان، خۇشال-خۇرام دىدارلاشتىم. ھېلىقى خەنزۇ يىگىت مېنىڭ ۋە تۇغقانلىرىمنىڭ تۇتقىنىغا قارىماي كەتمەكچى بولدى. مەن ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ تۇرۇپ: «سىز بارىدىغان ئەنزىگو خېلى يىراقتا قالدى، ئاز بولسىمۇ مۇشۇ پۇلغا كىرا قىلىپ قايتىڭ» دەپ 30 يۈەن تەڭلىدىم. لېكىن ئۇ بىر پۇڭمۇ ئالماي كېتىپ قالدى...

مەن ياشىنىپ قالغانلىقىمدىنمىكىن، ھېلىقى قىرغىز ئايال ۋە بۇ خەنزۇ يىگىتنىڭ خىزمەت ئورنى، ئادرېسى ھەمدە ئىسىم -فامىلىسىنى سوراپ بېلىش زادى ئېسىمگە كەلمەپتۇ. بۇ ئالىيجاناب كىشىلەرگە گېزىت يۈزىدە رەھمەت ئېيتىمەن.

سوتسىيالىستىك ۋەتىنىمىزنىڭ چوڭ ئائىلىسىدە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بىر-بىرىگە بولغان كۆيۈمچانلىقى، ئىتتىپاقلىقى مەڭگۈ پارلاق نۇر چاچسۇن!

ئېيتىپ بەرگۈچى گۇما ناھىيە كۆكتېرەك يېزىسىدىن:
تاجىنساخان

يېزىپ بەرگۈچى ئاپتونوم رايونلۇق ئەمگەك نازارىتى ئەرزىيەت باشقارمىسىدىن: **ماھىرە داۋۇت**

ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنىنىڭ ئائىلىلىكلەر بىناسىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ سۇ قىيىنچىلىقى ھەل قىلىندى

تۇردى قادىر نازىرى، ئەيساجان ئابدۇللا (ئۆز مۇخبىرلىرىمىز)

مۇخبىرلىق خاتىرىسى

ئۈرۈمچى شەھىرى يېڭىشەھەر رايونى ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنىنىڭ ئائىلىلىكلەر بىناسىدا ئولتۇرۇشلۇق ئىشچى- خىزمەتچىلەر بۇ يىل 9 - ئاينىڭ ئاخىرى تەھرىر بۆلۈممىزگە خەت يېزىپ، بىر نەچچە يىلدىن بۇيان بۇ ئائىلىلىكلەر بىناسىدا سۇ كەمچىل بولغانلىقتىن، بۇ بىنادا ئولتۇرۇشلۇق ئاھالىلەر سۇ قىيىنچىلىقىنى تارتقانلىقىنى، بولۇپمۇ بۇ يىل 8 - ئايدىن باشلاپ بۇ بىنادا سۇ پۈتۈنلەي توختاپ قالغانلىقى، ئىشچى- خىزمەتچىلەر بازاردىكى ئاشخانىلاردا تاماق يېيىشكە، كىر -قاتلىرىنى ئورۇق-تۇغقان، ئەل-ئاغىنىلىرىنىڭ ئۆيىدە يۇيۇشقا مەجبۇر بولغانلىقى، ئۇلار بۇ ئىشنى ئالاقىدار ئورۇنلارغا كۆپ قېتىم ئېيتقان بولسىمۇ، ھازىرغا قەدەر ھەل بولمىغانلىقى ھەققىدە ئىنكاس قىلغانىدى. بىز بۇ مۇناسىۋەت بىلەن 10 - ئاينىڭ 6 - كۈنى ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنىنىڭ ئائىلىلىكلەر بىناسىدا ئولتۇرۇشلۇق ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆيىنى كۆزدىن كەچۈردۇق. بۇ جەرياندا ھەقىقەتەنمۇ ئاما ئىنكاس قىلغاندەك، بۇ بىنادىكى ئۆيلەردە سۇنىڭ يوقلۇقىنى بايقىدۇق. 10 - ئاينىڭ 8 - كۈنى ئۈرۈمچى شەھىرى يېڭىشەھەر رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە بارساق، رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مەسئۇللىرى يىغىنغا كەتكەن ئىكەن. بىز رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئىشخانا مۇدىرى جېڭ شاڭۋېي بىلەن كۆرۈشۈپ، ئەھۋالنى ئېيتتۇق. ئۇ بىزگە قىزغىن مۇئامىلە قىلدى ۋە دەرھال ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنىنىڭ مۇدىرىغا تېلېفون بېرىپ، بۇ ئىشنى سۈرۈشتە قىلدى ھەمدە بۇ مەسىلىنى تېزدىن بىر تەرەپ قىلىشنى تاپىلىدى. ئارىلىقتا 5 كۈن ئۆتتى. يەنىلا بۇ بىنادىكى ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ سۇ قىيىنچىلىقىنى تارتىۋاتقانلىقىدىن خەۋەر تاپتۇق-دە، 10 - ئاينىڭ 13 - كۈنى يېڭىشەھەر رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە بېرىپ، ھۆكۈمەت ئىشخانىسىغا كىرسەك، ئىشخانىدا ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنىنىڭ مۇدىرى خۇاڭ گوخۇي بار ئىكەن. بىز ئۇنىڭدىن مۇنۇلارنى بىلدۇق. ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنى ئاممىنىڭ ئىنكاسىغا جىددىي قاراپ، ئاممىنىڭ سۇ قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن 5000 يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپتۇ ۋە 10 - ئاينىڭ 9 - كۈنى يەر ئاستى سۇ تۇرۇبىسى رېمونت قىلىش ئورنىغا بېرىپ، بۇ ئىشنى تېزدىن بىر تەرەپ قىلىپ بېرىشنى ئۆتۈنۈپتۇ. بۇ ئورۇن تەكشۈرۈش ئارقىلىق يەر ئاستى سۇ تۇرۇبىسىنىڭ ئورنىتىلغانلىقىغا 20 يىلدىن ئاشقانلىقى، بۇ تۇرۇبىنىڭ 100 مېتىرچە ئارىلىقى چىرىگەنلىكى، بۇ تۇرۇبىنى ئالماشتۇرۇش ئۈچۈن 20 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق پۇل كېتىدىغانلىقىنى ئېيتىپتۇ. ئەرگۈلۈك دائىرىسىدە ئولتۇرۇشلۇق ئاھالىلەرنىڭ سۇ بىلەن تەمىنلىنىش مەسىلىسى ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسى ئۆي- يەر باشقۇرۇش شىركىتىنىڭ باشقۇرۇلۇشىدا بولۇپ، ئەسلىدە شۇلارنىڭ بۇ ئىشنى ھەل قىلىش مەسئۇلىيىتى بار ئىكەن. شۇنىڭ بىلەن ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنىنىڭ مۇدىرى خۇاڭ گوخۇي ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسى ئۆي- يەر باشقۇرۇش شىركىتىگە بېرىپ ئەھۋالنى ئېيتىپتۇ. لېكىن شىركەت بۇ مەسىلىگە ئەھمىيەت بەرمىگەنلىكتىن، ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنى بۇ ئىشنى ھەل قىلىشقا ئامالسىز قاپتۇ. بىز بۇ ئەھۋاللاردىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، يېڭىشەھەر رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ئابدۇغېنى توختى بىلەن كۆرۈشتۇق. ئۇ بۇ ئىشقا جىددىي قارىدى ۋە ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنىنىڭ مۇدىرى خۇاڭ گوخۇيغا بىر ئامال قىلىپ، تېزدىن ئاممىنىڭ سۇ قىيىنچىلىق مەسىلىسىنى ھەل قىلىشنى تاپىلىدى.

10 - ئاينىڭ 16 - كۈنى، ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنىنىڭ ئائىلىلىكلەر بىناسىدا ئولتۇرۇشلۇق ئىشچى-خىزمەتچىلەر تەھرىر بۆلۈممىزگە ئارقا-ئارقىدىن تېلېفون بېرىپ، ئۆزلىرىنىڭ سۇ قىيىنچىلىقى مەسىلىسىنىڭ ھەل بولغانلىقى ھەققىدىكى خۇشاللىقىنى بايان قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىز ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنىنىڭ ئائىلىلىكلەر بىناسىدىكى ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ سۇ قىيىنچىلىقى مەسىلىسىنىڭ تەلتۆكۈس ھەل بولغان -بولمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن 10 - ئاينىڭ 17 - كۈنى يېڭىشەھەر رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ئابدۇغېنى توختىدىن مۇنۇلارنى بىلدۇق: گەرچە بۇ ئىش ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسى ئۆي -يەر باشقۇرۇش شىركىتىنىڭ مەسئۇللۇقىدا بولسىمۇ، لېكىن، ئۇلار بۇ ئىشقا جىددىي قارىمىغانلىقتىن، يېڭىشەھەر رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئاممىنىڭ قىيىنچىلىقى بىزنىڭ قىيىنچىلىقىمىز، دەپ قاراپ، بۇ ئىشنى ھەل قىلىش ئۈچۈن تۆۋەندىكى ئۈچ خىل چارىنى قوللانغان: بىرىنچى، يەر ئاستى سۇ تۇرۇبىسىنىڭ چىرىگەن يېرىنى تېزدىن رېمونت قىلىپ، ئاھالىلەرنىڭ سۇ قىيىنچىلىقى مەسىلىسىنى ۋاقتىنچە ھەل قىلىش؛ ئىككىنچى، بۇ يەر ئاستى سۇ تۇرۇبىسىدىن بىرلىكتە پايدىلىنىۋاتقان ئۈرۈمچى شەھەرلىك كۆكتات، يېمەك-ئىچمەك سېتىش ماگىزىنى، ئەرگۈلۈك سودا سارىيى، «ۋەنجا» سودا سارىيى ۋە تۆمۈريول ئىدارىسى ئاھالىلەر ئولتۇراق بىناسى قاتارلىق 4 ئورۇن بىلەن كېڭىشىپ، بىرلىكتە مەبلەغ ئاجرىتىپ يەر ئاستى سۇ تۇرۇبىسىنى ئالماشتۇرۇش؛ ئۈچىنچى، ئەگەر بۇ 4 ئورۇن ئاجراتقان مەبلەغ يەر ئاستى سۇ تۇرۇبىسىنى پۈتۈنلەي ئالماشتۇرۇشقا يەتمىسە، كەم قىسمىنى يېڭىشەھەر رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تولۇقلاش. بۇ ئىشنى 11 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قالماي پۈتتۈرۈپ بولۇش. لېكىن يەر ئاستى سۇ تۇرۇبىسىنى ئالماشتۇرۇش جەريانىدا ئاھالىلەرنىڭ سۇ بىلەن تەمىنلىنىشىگە تەسىر يەتكۈزمەسلىك. ئىگىلىشىمىزچە، يەر ئاستى سۇ تۇرۇبىسىنىڭ چىرىگەن يېرىنى رېمونت قىلىشقا كەتكەن 3500 يۈەن چىقىمنى ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنى ئۈستىگە ئاپتۇ.

مۇھەررىر كىلاۋۇسى: ئۈرۈمچى شەھىرى يېڭىشەھەر رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ئەرگۈلۈك كوچا ئاھالىلەر ئىش بېجىرىش ئورنى ئاممىنىڭ قىيىنچىلىقى بىزنىڭ قىيىنچىلىقىمىز، دەپ قاراپ، ئاممىنىڭ ئىنكاسىغا جىددىي مۇئامىلە قىلغان. بۇ ئۇلارنىڭ 15 - قۇرۇلتاينىڭ روھىنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇشتىكى ئەمەلىي ھەرىكىتى. بۇ روھى ئۆگىنىشكە ئەرزىيدۇ.

يولداش جياڭ زېمىن پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىدا بەرگەن دوكلاتىدا: «ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە ھۆكۈمەتلەر خەلق ئاممىسىنىڭ تۇرمۇشىدا ۋە خىزمەتتە تۇغۇلغان ئەمەلىي مەسىلىلەرنى...

بىز قاچانغىچە «توپ»تەك تېپىلىپ يۈرىمىز

ئىنكاس ۋە جاۋاب

يولداش مۇھەررىر:

بىز شىخەنزە شەھەرلىك «لاۋجى» توپ تارقىتىش شىركىتىنىڭ ئىشچى-خىزمەتچىسى. بولتۇر 11 - ئايدا يېڭى ئۆيگە كۆچۈپ كىرگەندۇق. يېڭى ئۆيىمىز بىلەن كونا ئۆيىمىزنىڭ ئارىلىقى 20 مېتىر ئەتراپىدا كېلىدۇ. 12 - ئايدا شىخەنزە شەھەرلىك پوچتا-تېلېگراف ئىدارىسىگە ئىلتىماس يېزىپ تېلېفوننى يۆتكەپ بېرىشنى تەلەپ قىلغان ۋاقتىمىزدا ...

بۆلۈمدىكىلەر بىزنى پوچتا - تېلېگراف بۆلۈمىگە ئىتتىرىپ قويدى، پوچتا-تېلېگراف بۆلۈمدىكىلەر كەسپىي ئىشلار باشقۇرۇش ئىشخانىسىغا ئىتتىرىپ قويدى. بۇ ئىشخانىدىكى يولداشلار: سىلەرنىڭ بۇ بىناغا تېخى تېلېفون ئۈسكۈنىلىرى ئورنىتىلماپتۇ، دەپ، بىزنى يەنە تېلېگراف بۆلۈمىگە ئىتتىرىپ قويدى. 6 - ئاينىڭ 20 - كۈنى بىز پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ باشلىقى بىلەن كۆرۈشكەندە، ئۇ بىزنى ئابونتلار بۆلۈمىگە ئىتتىرىپ قويدى، ئابونتلار بۆلۈمى بىزنى يەنە تېلېگراف بۆلۈمىگە ئىتتىرىپ قويدى. مۇشۇنداق بىر-بىرىگە ئىتتىرىپ «توپ»تەك تېپىپ يۈرۈپ، تا بۈگۈنگىچە مەسىلىنى ھەل قىلىپ بەرمىدى. بۇ يىل «پوچتا- تېلېگراف مۇلازىمەت

تېكەس ناھىيىلىك كۈتۈپخانا تاقىلىپ قالدى
بۇ ئىش ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ دىققىتىنى قوزغىشى كېرەك

ئىنكاس

ئاممىۋى سورۇنغا ئايلانغانىدى. لېكىن ناھىيىمىزدە ئىككى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرۈلۈۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە، بۇ يىلنىڭ كېيىنكى يېرىمىدا تېكەس

يولداش مۇخبىرىمىز:

بىز شىخەنزە شەھەرلىك «لاۋچې» توپ تارقىتىش شىركىتىنىڭ ئىشچى-خىزمەتچىسى. بۇلتۇر 11-ئايدا يېڭى ئۆيگە كۆچۈپ كىرگەنىدۇق. يېڭى ئۆيىمىز بىلەن كونا ئۆيىمىزنىڭ ئارلىقى 20 مېتىر ئەتراپىدا كېلىدۇ. 12-ئايدا شىخەنزە شەھەرلىك پوچتا-تېلېگراف ئىدارىسىگە ئۇلىنىش ئۈچۈن ئىلتىماس يېزىپ تېلېفونىنى يۆنتكەپ بېرىشنى تەلەپ قىلغان ۋاقتىمىزدا بۇ يىل 3-ئايدا يۆنتكەپ بېرىشكە ماقۇل بولغانىدى. 3-ئايدا باراڭ، ئۇلار ھازىر كابېل يوق، يۆنتكەپ بېرەلمەيمىز، 6-ئايغىچە بىر گەپ بولار، دېدى. لېكىن شۇ ۋاقىت ئىچىدە بىزنىڭ بۇ بىناغا كۆچكەن ئالتە- يەتتە ئائىلىلىك بەزى «مۇناسىۋەت»لىرىدىن پايدىلىنىپ يۆنكۈدالدى. شۇڭا بىز پوچتا-تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ ئابونت بۆلۈمىگە تېلېفون بېرىپ، بىۋاستە بېرىپ ئەھۋال ئېيتقىنىمىزدا، بۇ قېتىم 6-ئاينىڭ 20-كۈنى بىز پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ باشلىقى بىلەن كۆرۈشكەندە، ئۇ بىزنى ئابونتلار بۆلۈمىگە ئىنتىرىپ قويىدى، ئابونتلار بۆلۈمى بىزنى يەنە تېلېگراف بۆلۈمىگە ئىنتىرىپ قويىدى. مۇشۇنداق بىر-بىرىگە ئىنتىرىپ «توپ»تەك تېپىپ يۈرۈپ، تا بۈگۈنگىچە مەسىلىنى ھەل قىلىپ بەرمىدى. بۇ يىل «پوچتا- تېلېگراف مۇلازىمەت يىلى»، بىز شىخەنزە شەھەرلىك پوچتا-تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ ھەققىي يوسۇندا ئابونتلارنى ئويلىشىنى، ۋەدىسىگە ئەمەل قىلىشنى، تېلېفونىمىزنى تېزدىن يۆنتكەپ بېرىشنى ئۈمىد قىلمىز.

شىخەنزە «لاۋچې» توپ تارقىتىش شىركىتىدىن: **ماشى، جالك جىشىن، يۆشياۋجۈەن، شۇن شۇشىن، يۇجيەنخي**

شىخەنزە شەھەرلىك پوچتا-تېلېگراف ئىدارىسى ئامىمىنىڭ ئىنكاسىغا جەددىي قارىدى

«شىنجاڭ گېزىتى» تەھرىر بۆلۈمىگە:

كۆپ يىللاردىن بۇيان، شىخەنزە شەھەرلىك پوچتا-تېلېگراف ئىدارىسى ئابونتلارنىڭ گېزىت-ژۇرناللاردىكى تەقسىدىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى، ئابونتلارنىڭ گېزىت- ژۇرناللاردىكى تەقسىد-پىكىرلىرى %1 توغرا بولسىلا %100 تىرىشچانلىق بىلەن تۇزىتىپ كەلدى. بۇ يىل 7-ئاينىڭ 23-كۈنى شىخەنزە شەھەرلىك پوچتا- تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ مەسئۇلى تەھرىر بۆلۈمىگە ئەۋەتكەن «بىز قاچانغىچە (توپ)تەك تېپىلىپ يۈرىمىز» ماۋزۇلۇق ئىنكاسىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، دەرھال بۆلۈمدىن يۇقىرى كادىرلارنى تەشكىللەپ، ئىلگىرى- كېيىن ئىككى قېتىم مەخسۇس يىغىن چاقىرىپ، ماقالىدە ئىنكاس قىلىنغان مەسىلە ھەققىدە ئىستايىدىل مۇھاكىمە ئېلىپ بارىدى ۋە ئۇنى ئەستايىدىل بىر تەرەپ قىلدى. شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى: «ئۆي بىناسىنى سالغاندا تېلېفون سىمى تارتىش يولى قويۇپ قويۇش كېرەك» ، دەپ ئېنىق بەلگىلىگەن بولسىمۇ، ئەرز يازغان ئابونتلار ئولتۇرغان بىناغا تېلېفون سىمى تارتىش يولى قويۇپ قويۇلمىغان، شۇنداق بولسىمۇ، ئىدارە يەنىلا قېينىچىلىقنى يېڭىپ، بەش ئائىلىلىك ئابونتنىڭ تېلېفونىنى كۆچۈرۈپ بەردى. 8-ئاينىڭ 25-كۈنى پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ۋاڭ شۇمىن، ئىدارە ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ شۇجىسى دۇمىڭكې، تېلېگراف تجارەت

مارالبېشى ناھىيە ئاناركۆل يېزىلىق ئەرزىيەت ئىشخانىسىنىڭ دىم ئېلىشقا چىققان كادىرى ئىسمائىل سايىم ئەرزىيەت خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغىلى كەلگەن 25 يىلدىن بۇيان، ئۆز كەسپىگە قىزغىن ئىشىنىپ باغلاپ، كىشىلەرنىڭ دەرد-ھالىغا يېتىپ، كۆپ قېتىم يېزا ۋە ناھىيە بويىچە «ئىلغار خىزمەتچى»، «مۇنەۋۋەر ئەرزىيەت كادىرى» ئاپتونوم رايون بويىچە ئەرزىيەت سىستېمىسىدىكى «ئىلغار شەخس» دېگەن شەرەپلىك نامىلارغا ئېرىشكەنىدى. يېزىلىق پارتكوم يېزىنىڭ ئەرزىيەت خىزمىتىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش ئۈچۈن 1996- يىلى 6-ئايدا ئىسمائىل سايىمنى ئەرزىيەت خىزمىتىنىڭ تەكلىپ قىلدى. ئۇ دىم ئېلىشقا چىققان بولسىمۇ خىزمەت ئورنىغا قايتا كېلىپ، 300 دىن كۆپرەك ئەرزنى قوبۇل قىلىپ، بۇنىڭدىن 200 نى يۇقىرىنىڭ ئالاقىدار ھۆججەتلىرى بويىچە بىر تەرەپ قىلىپ، ئامىنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ئىسمائىل سايىم (سولدىن 1- كىشى) ئامىنىڭ پىكىر- ئىنكاسلىرىنى ئىستايىدىل ئاڭلىماقتا.

گەنۋەر خىزمەت فوتوسى

تېكەس ناھىيىلىك كۆتۈپخانا تاقىلىپ قالدى
بۇ ئىش ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ دىققىتىنى قوزغىشى كېرەك

يولداش مۇخبىرىمىز:

تېكەس ناھىيىلىك كۆتۈپخانا قۇرۇلۇپ بىر يىلغا يەتمەي ۋاقىت ئىچىدە كۆتۈپخانىغا كېرەك-ژۇرنال، يېڭى كىتابلار كۆپلەپ سېلىنىپ، كۆتۈپخانىغا كېلىپ كىتاب ئارىيەت ئالىدىغان، كىتاب-ژۇرنال ئوقۇيدىغانلارنىڭ سانى كۆپىيىپ، بۇ كۆتۈپخانا ھەر مىللەت ئامما ئىسى مەنىۋى ئوزۇق ئالىدىغان بىر ياخشى ئامما ئۈى سورۇنغا ئايلانغانىدى. لېكىن ناھىيىمىزدە ئىككى مەدەنىيەتلىك قۇرۇلۇشى يەنمۇ ئىلگىرى سۈرۈلۈۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە، بۇ يەلنىڭ كېيىنكى يېرىمدا تېكەس ناھىيىلىك كۆتۈپخانىسىنىڭ تاقىلىپ قېلىشى كىشىنى تولىمۇ ئەپسۇسلاندۇرىدۇ. ئىگىلىشىمىزچە، بۇ كۆتۈپخانا بۇ يەلنىڭ كېيىنكى يېرىمدا گېزىت- ژۇرناللارغا مۇشتەرى بولالمىغان.

ھەر دەرىجىلىك كۆتۈپخانا شۇ جايىنىڭ سىياسىي، ئىجتىمائىي مۇھىتىنى ياخشىلاش، ئامىمنىڭ پەن-مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈش، ئىگىلىكنى يۆكسەلدۈرۈشتە مۇھىم رول ئويناييدۇ. شۇڭا تېكەس ناھىيىسىدىكى ئالاقىدار ئورۇنلار پارتىيە 15-قۇرۇلتېيىنىڭ ھۆججىتىنى ئىستايىدىل ئۆگىنىش، ئۇنى ئىزچىللاشتۇرۇش ئاساسىدا تېكەس ناھىيىلىك كۆتۈپخانىنى ئىسمى- جىسمىغا لايىق ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ بىلىم ئېلىش، ئۆگىنىش سورۇنىغا ئايلاندۇرۇش يولىدا ئىزدىنىشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

تېكەس ناھىيىسىدىكى ھەر مىللەت ئاممىسىغا ۋاكالىتەن يېزىپ بەرگۈچى تېكەس ناھىيە بازارلىق ھۆكۈمەتتىن:

ئىمىن ھاشىم

پوچتا - تېلېگراف ئىدارىلىرى گېزىت - ژۇرنال، خەت - چەكلەرنى مۇشتەرىلەرنىڭ قولىغا يەتكۈزۈپ بېرىشى لازىم

يولداش مۇخبىرىمىز:

ئاقسۇ شەھىرىنىڭ ئېگەرچى يېزىلىق خەلق ھۆكۈمىتىدىن: ياسىن مەمتىمىن

ئامموڭى سورۇنغا ئايلانغانىدى. لېكىن ناھىيىمىزدە ئىككى مەدەنىيەتلىك قۇرۇلۇشى يەنمۇ ئىلگىرى سۈرۈلۈۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە، بۇ يەلنىڭ كېيىنكى يېرىمدا تېكەس ناھىيىلىك كۆتۈپخانىسىنىڭ تاقىلىپ قېلىشى كىشىنى تولىمۇ ئەپسۇسلاندۇرىدۇ. ئىگىلىشىمىزچە، بۇ كۆتۈپخانا بۇ يەلنىڭ كېيىنكى يېرىمدا گېزىت- ژۇرناللارغا مۇشتەرى بولالمىغان.

ھەر دەرىجىلىك كۆتۈپخانا شۇ جايىنىڭ سىياسىي، ئىجتىمائىي مۇھىتىنى ياخشىلاش، ئامىمنىڭ پەن-مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈش، ئىگىلىكنى يۆكسەلدۈرۈشتە مۇھىم رول ئويناييدۇ. شۇڭا تېكەس ناھىيىسىدىكى ئالاقىدار ئورۇنلار پارتىيە 15-قۇرۇلتېيىنىڭ ھۆججىتىنى ئىستايىدىل ئۆگىنىش، ئۇنى ئىزچىللاشتۇرۇش ئاساسىدا تېكەس ناھىيىلىك كۆتۈپخانىنى ئىسمى- جىسمىغا لايىق ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ بىلىم ئېلىش، ئۆگىنىش سورۇنىغا ئايلاندۇرۇش يولىدا ئىزدىنىشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

تېكەس ناھىيىسىدىكى ھەر مىللەت ئاممىسىغا ۋاكالىتەن يېزىپ بەرگۈچى تېكەس ناھىيە بازارلىق ھۆكۈمەتتىن:

ئىمىن ھاشىم

بۆلۈمنىڭ باشلىقى دېي جياجياڭ، سىم يولى باشقۇرۇش خادىمى ياڭ مەنسەيلەر بىلەن بىللە بۇ بەش ئائىلىلىك ئابونتنى يوقلاپ كىرگىنىمىزدە، ئۇلار چوڭقۇر مەمنۇن ئىكەنلىكىنى بىلدۈرۈشتى.

شىخەنزە شەھەرلىك پوچتا-تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ۋاڭ شۇمىن چوڭقۇر تەسىرلەنگەن ھالدا مۇنداق دېدى: «جامائەت پىكرىنىڭ نازارىتىنى كەمتەرلىك بىلەن قوبۇل قىلىپ، مۇلازىمەت سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشنى (مەدەنىي بولۇش، يېڭى ئىستىل تىكلەش) نىڭ ئاساسىي مەزمۇنى قىلىمىز».

بۇلتۇر شىخەنزە شەھەرلىك پوچتا-تېلېگراف ئىدارىسى ئابونتلار مۇلازىمەت بۆلۈمى قۇرغانىدى. بۇلتۇردىن ھازىرغىچە ئابونتلار بۆلۈمى ئىلگىرى-ئاخىر بولۇپ، 10 دىن ئارتۇق ئەرز، ئىلتىماسنى قوبۇل قىلدى. ئابونتلارغا 300 ئادەم (قېتىم) دىن كۆپرەك مەسلىھەت بەردى. بۇنىڭدىن باشقا، يەنە ئابونتلار بىلەن جەمئىيەتتىكى نازارەتچى خادىم ۋە ئاخبارات مۇخبىرلىرىنى ئالاھىدە تەشكىللەپ، ئامموڭى تېلېفون بوتكىلىرى ۋە تجارەت نۇقتىلىرىغا قارىتا ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن تەكشۈرۈش ئېلىپ بارىدى.

ھازىر، شىخەنزە شەھەرلىك پوچتا-تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ خىزمەت بىناسىغا، تجارەت زالىغا كىرىسىگىز «تىجارەت كۆزنەكلىرىنىڭ قېلىپلاشقان مۇلازىمەت قائىدىلىرى» ، «ئىدارە رەھبەرلىرىنىڭ مۇلازىملىقتا ئۇلۇغ كۆرىستىش كۆزنەكلىرىنى ھۆددىگە ئېلىش چارىسى»، «ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىكىنىڭ مۇلازىملىق خىزمىتىگە مەسئۇل بولۇش تۈزۈمى» گە ئوخشاش قائىدىلەرنى كۆرىسىز. بولۇپمۇ كىشىنى خۇشال قىلىدىغىنى شۇكى، خىزمەتچىلەرنىڭ كېيىنىشى، بەلگىسى، ياسىنىشى ۋە تىلى بىرلىككە كەلتۈرۈلگەن. ئۇلار ئىشقا چۈشۈش ئالدىدا قاتار تۇرۇپ 5 مىنۇت خىزمەت سۈپىتىنى باھالايدىكەن، ئابونتلارنى، خىزمەتلەرنى خۇش چىراي كۈتۈۋالىدىكەن.

گېزىتىمىزنىڭ تەكلىپىلىك مۇخبىرى:

لىياڭ سوك

روشەنگۈل ئاتا كەسپىگە ۋاپادىلىق قىلىپ، ساتىراشلىق بىلەن شۇغۇللانغان 15 يىلدىن بۇيان، 10 دىن ئارتۇق شاگىرت يېتىشتۈردى ۋە 100 گە يېقىن ئادەم (قېتىم)يېتىم-يېسىر، قارىغۇچىسى يوق نامراتلارنىڭ چاچ-ساقالىنى ھەقسىز ئېلىپ قويىدى. ئۇ دۆكىنىغا چاچ-ساقال ئالدۇرغىلى كەلگەن خېرىدارلارنىڭ ئۇنتۇلۇپ قالغان 1 تۇمەن يۇمدىن ئارتۇق نەق پۇل، ھەر خىل تالون، سالاھىيەت كىنىشكىسى ۋە كىيىم- كېچەكلىرىنى ئۆز ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ئەر- ئايالارنىڭ چاچلىرىنى ئەرزان باھادا ياساپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: روشەنگۈل چاچ ياسىماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **تۇردى قادىر نازىرى** فوتوسى

مۇھەررىر گىلاۋىسى: ئۇرۇمچى شەھىرى بېگىشەھەر رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ئەرگۈلچا ناھىيىلىك ئەرزىتىش ئىشچىلىقى بىرلىك كېيىنىلىكىنى، دەپ قارالىپ، ئامىمنىڭ ئىنكاسىغا جەددىي مۇئامىلە قىلغان. بۇ ئۇلا رنىڭ 15-قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى ئۆگىنىش، ئىرچىللاشتۇرۇشتىكى ئەمەلىي ھەرىكىتى. بۇ روھى ئۆگىنىشكە ئەرزىيدۇ.

يولداش جياڭ زېمىن پارتىيە 15-قۇرۇلتېيىدا بەرگەن دوكلاتىدا: «ھەر دەرىجىلىك پارتكومىلار ۋە ھۆكۈمەتلەر خەلق ئامىسىنىڭ تۈرمۇشىدا ۋە خىزمەتتە تۇغۇلغان ئەمەلىي مەسىلىلەرنى ئىستايىدىل مەسئۇل بولۇش، تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق بىلەن ھەل قىلىش كېرەك» دەپ كۆرسەتتى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بەزى جايلىرىدىكى قىسمەن تارماق، ئورۇن، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەردە ئۆز مەنپەئىتىنى دەپ، خەلق مەنپەئىتىنى قايرىپ قويىدىغان، خىزمەتنىدە كەمچىلىك، خاتالىق كۆرۈلسە، تەشەببۇسكارلىق بىلەن تۈزىتىدىغان، ئامىمنىڭ دەردىگە ھالىغا يەتمەيدىغان ئەھۋاللار ھېلىمۇ مەۋجۇت. مۇشۇنداق تارماق، ئورۇن، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ھەققانداق شارائىتتا ئامىمنىڭ خىزمىتە ۋە تۇرمۇشىدا قىيىنچىلىق كۆرۈلدىكەن تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئۇلا رنىڭ دەردىگە ھالىغا يېتىشى، ئىلھاملاندۇرۇش ئىشىنىڭ يەنىمۇ چوڭقۇرلىشىشىغا، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ يەنىمۇ بۇكسلىشىگە تۇسالغۇ بولىدىغان ناتوغرا ئىستىلارنى تۈزىتىشى ھەمدە پارتىيە 15-قۇرۇلتېيىنىڭ مۇجىتىنى ئىستايىدىل ئۆگىنىشى ۋە ئۇنى ئىرچىللاشتۇرۇشى لازىم.

باينغولىن ئوبلاستلىق خەلق دوختۇرخانىسى پارتىيە ئەزالىرى، دوختۇر-سېسترالارغا بولغان ئىدىيىۋى-سىياسىي تەربىيىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ نەمۇنىلىك، باشلامچىلىق رولىنى جارى قىلدۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇراخمان قاسىم** خەۋەر قىلىدۇ: باينغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق خەلق دوختۇرخانىسى 2 يىلدىن بۇيان پارتىيە ئەزالىرى، دوختۇر-سېسترالارغا بولغان ئىدىيىۋى-سىياسىي تەربىيىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ نەمۇنىلىك، باشلامچىلىق رولىنى ياخشى جارى قىلدۇردى.

بۇ دوختۇرخانىدا 9 پارتىيە ياچېيكىسى، 173 پارتىيە ئەزاسى بار. دوختۇرخانا پارتكومى پارتىيە ئەزالىرى، دوختۇر-سېسترالارغا بولغان ئىدىيىۋى-سىياسىي تەربىيىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ نەمۇنىلىك، باشلامچىلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن تۆۋەندىكى ئۇسۇللارنى قوللاندى:

1) «3 يىغىن، 1 دەرس تۈزۈمى» ۋە «دېموكراتىك تۇرمۇش يىغىنى» تۈزۈمىدە چىڭ تۇردى. ھەپتىدە يېرىم كۈندىن 2 قېتىم سىياسىي ئۆگىنىش ۋە قانۇن-نىزاملارنى ئۆگىنىش، مۇزاكىرە قىلىشنى تۈزۈملەشتۈرۈپ، پارتىيە ئەزالىرى، دوختۇر-سېسترالارنىڭ سىياسىي ۋە كەسپىي ئېڭىنى ئۆستۈردى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ھەپتىدە 1 قېتىم پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ كېڭەيتىلگەن يىغىنىنى ئېچىپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئىدىيىۋى ئەھۋالى، پاك بولۇش ئەھۋالىنى ئىگىلىدى ھەم ياخشى ئادەم، ياخشى ئىشلارنى تەشۋىق قىلىشنى كۈچەيتتى.

2) دوستلۇق، مېھىر-شەپقەت يەتكۈزۈش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. دوختۇرخانىدىكى 9 پارتىيە ياچېيكىسى كورلا شەھىرىگە قاراشلىق چارباغ، تېكچى يېزىلىرىنىڭ بوستان، ئاقتاش قاتارلىق 8 كەنت پارتىيە ياچېيكىسى، شەھەرلىك پاختا توقۇمىچىلىق زاۋۇتى، ئوبلاستلىق قەغەز زاۋۇتى پارتىيە ياچېيكىلىرى بىلەن دوستلۇق مۇناسىۋىتى ئورناتتى. 2 سەبيارە داۋالاش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، ئېغىر قار ئاپىتىگە كارخانىلاردىكى ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ باھار بايرىمىنى خاتىرجەم ئۆتكۈزۈشى ئۈچۈن، 188 مىڭ 559 يۈەن ئىئانە قىلدى. بۇ يىل يەنجى ناھىيىسىنىڭ شىكشىن يېزىسىدا كەلكۈن ئاپىتى يۈز بېرىپ، 265 ئائىلىلىك دېھقاننىڭ ئۆي ۋە تېرىلغۇ يەرلىرىنى ۋەيران قىلىۋەتكەنىدى. دوختۇرخانىدىكى پارتىيە ئەزالىرى تېلېۋىزوردىن بۇ خەۋەرنى كۆرگەندىن كېيىن، 26 مىڭ 323 يۈەن ئىئانە توپلاپ ئۇلارغا يەتكۈزۈپ بەردى. ئۇلار يەنە جەنۇبىي شىنجاڭدىكى يەر تەۋرەش ئاپىتىگە ئۇچرىغان ئاممىغا 8361 يۈەن ئىئانە قىلدى.

3) داۋالاش سۈپىتىنى ئۆستۈردى. دوختۇرخانىدىكى تېببىي خادىملار پارتىيە ئەزالىرىنىڭ باشلامچىلىقىدا «ئۆلۈمگە ئامال، كېسەلگە شىپا» تېپىشتەك ئىنسانپەرۋەرلىك روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئاممىنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى. بۇ يىل 8 ئايدا ئاغرىقلارنىڭ دوختۇر-سېسترالارنىڭ داۋالاش مۇلازىملىقىدىن رازى بولۇش نىسبىتى 99.61 % كە يەتتى. دوختۇرخانا ئاممىدىن تاپشۇرۇۋالغان تەقدىرنامە، لەۋھە 32 گە، مىننەتدارلىق خېتى 36 پارچىغا، تېلېۋىزور ئارقىلىق مىننەتدارلىق بىلدۈرگەنلەر 22 كىشىگە يەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا دوختۇرخانا مەخسۇس رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، ئىشخانا، بۆلۈم مەسئۇللىرى بىلەن داۋالاش مۇلازىملىقى ۋە پاك بولۇش بويىچە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، مۇكاپات، جازانى يولغا قويدى. 500 يۈەن «قىزىل بولاق» ئالغانلارنى خىزمەتتىن بوشىتىش، 300 يۈەن ئالغانلارنىڭ مەمۇرىي، كەسپىي ئۇنۋانىنى 1 دەرىجە چۈشۈرۈش قاتارلىق 24 ماددىلىق بەلگىلىمە تۈزدى. دوختۇرخانا پارتكومى يەنە پارتىيە ئەزالىرىنى دېموكراتىك باھالاش ئېلىپ بېرىپ، ئۇلارنى ئۆز-ئۆزىنى تەربىيىلەش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى. بۇ يىل يېڭىدىن 7 ئاكتىپنى پارتىيىگە قوبۇل قىلدى. 7-ئايدا داۋالاش ئىشلىرىدا كۆرۈنەرلىك نەتىجە ياراتقان 1 ئىلغار پارتىيە ياچېيكىسى ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن، 1 پارتىيە ياچېيكىسى ئوبلاست تەرىپىدىن، 17 مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى ۋە 3 ئىلغار پارتىيە خىزمەتچىسى ئاپتونوم رايون، ئوبلاست تەرىپىدىن تەقدىرلەندى ۋە مۇكاپاتلاندى.

15 - قۇرۇلتاي روھىنى ئۆگىنەيلى ۋە ئىزچىللاشتۇرايلى

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئاياللار بىرلەشمىسى 15-قۇرۇلتاي روھىنى ئۆگىنىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش جەريانىدا ئەر-ئاياللار باراۋەرلىكىنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا كۈچ سەرپ قىلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئالىيە قادىر** خەۋەر قىلىدۇ: ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئاياللار بىرلەشمىسى 15 - قۇرۇلتاي روھىنى ئۆگىنىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش جەريانىدا پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورۇنلىرىغا يېقىندىن ماسلىشىپ، ئەر-ئاياللار باراۋەرلىكىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن كۈچ سەرپ قىلدى.

شەھەرلىك ئاياللار بىرلەشمىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئەر-ئاياللار باراۋەرلىكىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئاياللارغا بولغان «4 ئۆز» تەربىيىسىنى كۈچەيتتى. ھەرقايسى سەپلەردىكى ئاياللارنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، ئۇلارنى ئۆزىنى قەدىرلەش، ئۆزىگە ئىشىنىش، ئۆزىگە تايىنىش، ئۆزىنى كۈچەيتىش يولىغا يېتەكلەپ، بۇنى ئاياللارنىڭ يېرىم دۇنيالىق رولىنى جارى قىلدۇرۇشتىكى كۆۋرۈك قىلدى. پارتىيە 15- قۇرۇلتىيى يېپىلغاندىن كېيىن ھەر مىللەت ئاياللىرىنى 15-قۇرۇلتاي روھىدىن ئالغان تەسىراتلىرىغا بىرلەشتۈرۈپ، ئەر-ئاياللار باراۋەرلىكىنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا ئائىت مەخسۇس تېمىدا ئىلمىي ماقالە يېزىشقا سەپەرۋەر قىلدى. شەھەرلىك ئاياللار بىرلەشمىسى يېقىندا مەخسۇس مۇھاكىمە يىغىنى ئۇيۇشتۇرۇپ، ھەرقايسى سەپلەردىن تاللاپ ئەۋەتىلگەن 40 نەچچە پارچە ئىلمىي ماقالە ئۈستىدە باھالاش ئېلىپ باردى ھەمدە ئۈلگىلىك ماقالىلەرنى تاللاپ چىقىپ، ئۇنى ئەر-ئاياللار باراۋەرلىكىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئەمەلىيىتىدە ئۆرنەك قىلىشقا بېكىتتى. بۇنىڭ بىلەن ئاياللارنىڭ ئۆز-ئۆزىگە بولغان ئىشەنچىسى ئاشۇرۇلۇپ، ئۇلارنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش، خىزمەتكە تەقسىم قىلىنىش، تەربىيىلىنىش جەھەتلەردىكى ھوقۇقلىرى خېلى ياخشى كاپالەتلەندۈرۈلۈپ، ئەر-ئاياللار باراۋەرلىكىنىڭ ئىشقا ئېشىش قەدىمى تېزلىتىلدى.

قەشقەر ۋىلايەتلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى باشقارمىسى 15-قۇرۇلتاي روھىنى ئۆگىنىشنى چوڭقۇرلاشتۇرماقتا

تەكلىپلىك مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋېلىجان مەمتىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ۋىلايەتلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى باشقارمىسى ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى 15-قۇرۇلتاي روھىنى ئۆگىنىشكە تەشكىللەپ، ئۆگىنىشنى پەيدىنپەي چوڭقۇرلاشتۇرماقتا.

باشقارما پارتىيە گۇرۇپپىسى ھەر ھەپتىدىكى سىياسىي ئۆگىنىش ۋە پارتىيە تۇرمۇش كۈنىدىن پايدىلىنىپ ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى 15-قۇرۇلتاي روھىنى ئۆگىنىشكە تەشكىللىدى. تۈرلۈك سۆھبەت يىغىنلىرىنى ئېچىپ مۇھاكىمىنى چوڭقۇرلاشتۇردى. ئىشچى-خىزمەتچىلەر 15-قۇرۇلتاي روھىنى ئۆگىنىشتىن تەسىرات ماقالىلىرىنى يازدى. باشقارمىغا قاراشلىق بۆلۈم، ئىشخانا، ئورۇن، پونكىتلاردىكى ئىشچى-خىزمەتچىلەر بىردەك مۇنداق دېدى: 15-قۇرۇلتاي ئېلىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش قەدىمى تېزلىتىلىۋاتقان مۇھىم پەيتتە چاقىرىلغان تارىخىي ئەھمىيەتكە ئىگە، قۇرۇلتاي. يولداش جياڭ زېمىننىڭ قۇرۇلتايدا بەرگەن دوكلاتىدا ئېلىمىزنىڭ ئومۇمىي ۋەزىيىتى ئەستايىدىل تەھلىل قىلىنغان. بۇ قېتىمقى قۇرۇلتاي جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش يولىنى بويلاپ يېڭى ئەسىرگە غەلىبىلىك قەدەم قويۇشتا رېئال ئەھمىيەتكە ۋە تارىخىي تەسىرگە ئىگە. شۇڭا بىز قۇرۇلتاي روھىنى ئەمەلىيەتكە تەتبىقلاپ، ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، كارخانىلار ئۈچۈن ئەلا مۇلازىملىق قىلىپ ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىشىمىز، «ئىلمىي، ئادىل، پاك، ئۇنۇملۇك» تېخنىكا نازارەتچىلىكى قوشۇنى بەرپا قىلىپ، خىزمىتىمىزدە يېڭى ۋەزىيەت يارىتىش ئۈچۈن تىرىشىشىمىز لازىم.

مايتاغ نېفت-خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ نېفت ئايرىش زاۋۇتى پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ ئىشلەپچىقىرىشنى ئىلگىرى سۈردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىكىم ئابدۇراخمان** خەۋەر قىلىدۇ: مايتاغ نېفت-خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ نېفت ئايرىش زاۋۇتى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان 40 قا يېقىن تېخنىكا تۈرىنى ئىنچىكىلىك بىلەن تەھلىل قىلىپ، بۇنىڭ ئىچىدىكى 17 تۈرنى ئىشلەپچىقىرىشتا قوللىنىپ مۇۋەپپەقىيەت قازاندى.

بۇ 17 تۈر قوللىنىلغاندىن كېيىن زاۋۇتتىكى تېتون-بېنزون سېخىنىڭ كۈنىگە 300 توننا خام ئەشيا پىششىقلاپ ئىشلەش ئىقتىدارى 500 توننىغا، يېنىك مايلارنى يىغىۋېلىش نىسبىتى 31 % تىن 46.7 % كە يەتتى. بۇ زاۋۇت يەنە يېڭى تېخنىكىلارنى قوللىنىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، كارخانا ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ تېخنىكىلىق سەۋىيىسىنى ئاشۇردى. پولى پروپان سېخى قوللانغان يۇقىرى ئىشقارلىق كاتالىزلىغۇچى دورىنى قوشۇش ئۇسۇلى ھەر بىر ئىدىشنىڭ رېئاكسىيىلىشىش ۋاقتىنى 1 سائەت 50 مىنۇت ئالدىغا سۈرۈپ، خام ئەشيانى بىر تەرەپ قىلىش ئىقتىدارىنى ئاشۇردى. 1-ئايدىن 8-ئايغىچە پولى پروپاننىڭ ئىشلەپچىقىرىلىشى ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىگە سېلىشتۇرغاندا 38.1 % يۇقىرى بولدى.

مايتاغ نېفت ئايرىش زاۋۇتىنىڭ خىمىيە سانائىتى سېخى يىللىق پولى پروپان ئىشلەپچىقىرىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن 118 كۈن بۇرۇن ئورۇنداپ بولدى

ئىختىيارى مۇخبىرىمىز **ئاتىگۈل سەمەت** خەۋەر قىلىدۇ: مايتاغ نېفت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى نېفت ئايرىش زاۋۇتىنىڭ خىمىيە سانائىتى سېخى ئۈزلۈكسىز تېخنىكا يېڭىلاش ۋە بىخەتەر مەشغۇلات ئېلىپ بېرىشنى چىڭ تۇتۇپ، 9-ئاينىڭ 4-كۈنىگە قەدەر يىللىق پىلاندىكى 20 مىڭ

روزى ھاجى مۇھەممەت يۇرتىنىڭ مەكتەپ قۇرۇلۇشىغا ياردەم

توقۇمچىلىق زاۋۇتى، ئوبلاستلىق قەغەز زاۋۇتى پارتىيە ياچېيكلىرى بىلەن دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى ئورناتتى. 2 سەيياره داۋالاش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، ئېغىر قار ئاپىتىگە ئۇچرىغان چەرچەن، بايىنبۇلاق چارۋىچىلىق رايونلىرىغا بېرىپ، 553 كېسەللىگە داۋالىدى. بۇلتۇر چەرچەن ناھىيىسىدىن كەلگەن 9 ياشلىق كېرەمجاننىڭ دوختۇرخانىدا تەكشۈرۈش ئارقىلىق ئۆتكۈر ئۇچەي يالليۇغىغا گىرىپتار بولغانلىقى ئېنىقلانغان بولسىمۇ، ئائىلە قىينىچىلىقى تۇپەيلىدىن داۋالىنىشقا ئامالسىز قالغانىدى. بۇ ئېھۋالدىن خەۋەر تاپقان پارتىيە ئەزالىرى 3930 يۈەن ئىئانە قىلىپ كېرەمجاننىڭ داۋالاپ ھايات قالدى. دوختۇرخانىدىكى پارتىيە ئەزالىرى بۇ يىل 6-ئايدا چەرچەن ناھىيىسىنىڭ ئاچچان پېزىسىغا 4082 يۈەن ئىئانە قىلدى.

باھار بايرىمى ھارپىسدا ئوبلاست تەۋەسىدىكى قىينىچىلىقى بار

ئۇتۇقلۇق زاۋۇتى، ئوبلاستلىق قەغەز زاۋۇتى پارتىيە ياچېيكلىرى بىلەن دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى ئورناتتى. 2 سەيياره داۋالاش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، ئېغىر قار ئاپىتىگە ئۇچرىغان چەرچەن، بايىنبۇلاق چارۋىچىلىق رايونلىرىغا بېرىپ، 553 كېسەللىگە داۋالىدى. بۇلتۇر چەرچەن ناھىيىسىدىن كەلگەن 9 ياشلىق كېرەمجاننىڭ دوختۇرخانىدا تەكشۈرۈش ئارقىلىق ئۆتكۈر ئۇچەي يالليۇغىغا گىرىپتار بولغانلىقى ئېنىقلانغان بولسىمۇ، ئائىلە قىينىچىلىقى تۇپەيلىدىن داۋالىنىشقا ئامالسىز قالغانىدى. بۇ ئېھۋالدىن خەۋەر تاپقان پارتىيە ئەزالىرى 3930 يۈەن ئىئانە قىلىپ كېرەمجاننىڭ داۋالاپ ھايات قالدى. دوختۇرخانىدىكى پارتىيە ئەزالىرى بۇ يىل 6-ئايدا چەرچەن ناھىيىسىنىڭ ئاچچان پېزىسىغا 4082 يۈەن ئىئانە قىلدى. باھار بايرىمى ھارپىسدا ئوبلاست تەۋەسىدىكى قىينىچىلىقى بار

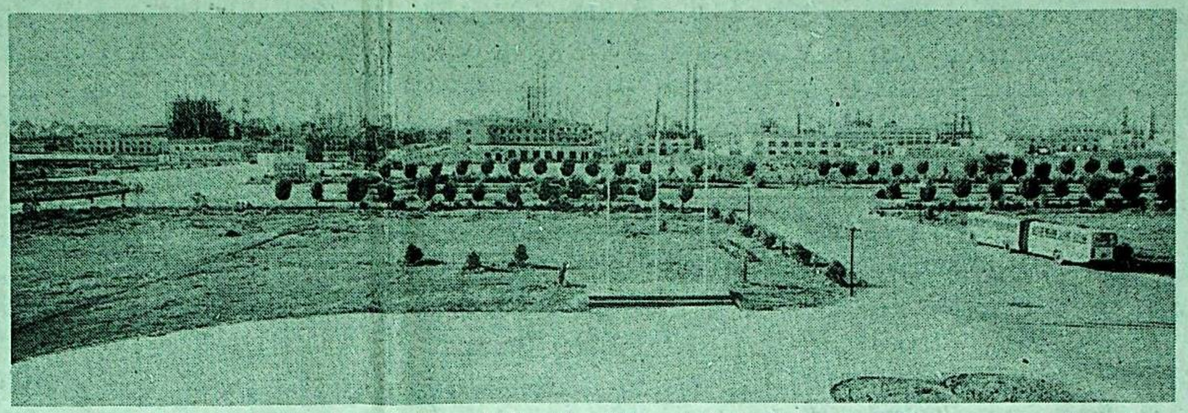

مايتاغ نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ ئېتىلىۋاتقان زاۋۇتى زاۋۇت ئەتراپىنى گۈزەللەشتۈرۈش قۇرۇلۇشىنى چېكىۋاتقان تۇتۇپ، ئىش ئورنىنىڭ مۇھتىنى ياخشىلىدى.

سۈرەتتە: زاۋۇتنىڭ ئالدى كۆرۈنۈشى.

ئۆز مۇخبىرىمىز **گۈركەش جاپپار** فوتوسى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ھېيت** خەۋەر قىلدۇ: گۇما ناھىيىسىدىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلار 3- بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىمەكتە.

بۇ ناھىيە يېزا-بازار، ئىدارە، ئورگان، كان-كارخانىلاردا 300 نەچچە كىشىلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇردى. تارماقلار قاتلامۇقاتلام مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش بويىچە مۇكاپاتلاش-جازالاش تۈزۈمىنى يولغا قويدى. ناھىيە بويىچە 3- بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئوبيېكتلىرىنى ئۆگىنىشكە تۈيۇشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قانۇن ئېگىنى ئۆستۈردى. 44 مىڭ پارچە ئۇيغۇرچە، خەنزۇچە قانۇن-نىزاملار ئوقۇشلۇقىنى سېتىۋېلىپ تارقاتتى. بۇنىڭ بىلەن ناھىيە بويىچە ھەممە ئادەم قانۇن ئۆگىنىدىغان، قانۇننى تەشۋىق قىلىدىغان ياخشى ۋەزىيەت بارلىققا كەلدى.

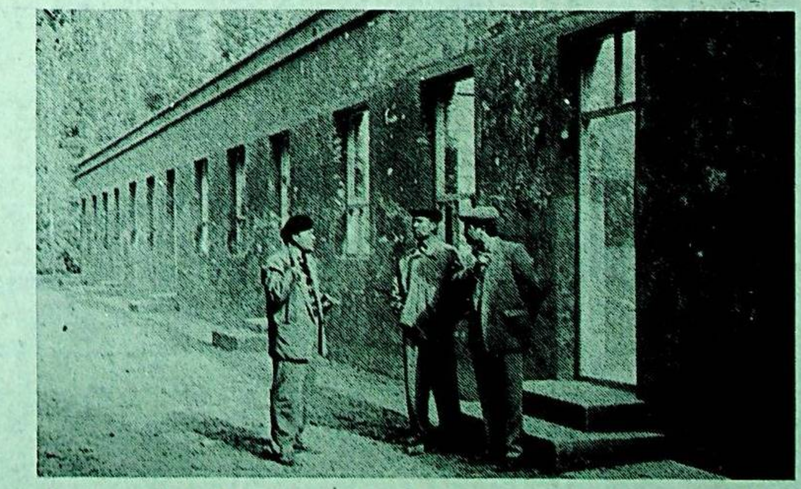

يەكەن ناھىيىسىنىڭ دۆڭباغ يېزىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئىئانە توپلاش، يېزا مەبلەغ ئاجرىتىش ئارقىلىق 460 مىڭ يۈەن چىقىرىپ، چۇشۇرگە باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ كونىراپ كەتكەن دەرسخانىلىرىنى يېڭىلاپ سالدۇرۇپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇش شارائىتىنى ياخشىلىدى.

سۈرەتتە: يېزا مەسئۇللىرى يېڭىدىن سېلىنغان دەرسخانىلارنىڭ سۈپىتىنى تەكشۈرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **قابلىمىت تۇرسۇن** فوتوسى

گۇما ناھىيىسى 3 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىمەكتە

يوپۇرغا ناھىيىسىدە ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىغا بولغان قاتناش بىخەتەرلىكى تەربىيسى كۈچەيتىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **خانزۆھرە ئىمىر** خەۋەر قىلدۇ: يوپۇرغا ناھىيىسىدە ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ بىخەتەرلىك ئېڭىنى ئۆستۈرۈش، قاتناش ھادىسىلىرىنىڭ يۈز بېرىش نىسبىتىنى تۆۋەنلىتىش مەقسىتىدە ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىغا بولغان قاتناش بىخەتەرلىكى تەربىيسى كۈچەيتىلدى.

ناھىيىلىك ج خ قاتناش ساقچىلىرى چوڭ ئەترىتى 14 ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپكە تەشۋىقات ئەترىتى ئەۋەتىپ، ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلارغا قاتناش بىخەتەرلىكى تەربىيسى بەردى. تەربىيىگە قاتناشقان ئوقۇغۇچىلار 8500 گە يەتتى.

غۇلجا ناھىيىسىدىكى ھەر دەرىجىلىك ئىايالار تەشكىلاتلىرى نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى باشلامچىلىق رول ئوينىماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئۆمەر ئىسمائىل** خەۋەر قىلدۇ: غۇلجا ناھىيىسىدىكى ھەر دەرىجىلىك ئىايالار تەشكىلاتلىرى ھەر مىللەت بەسلىشىش»، «نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ناھىيىنىڭ 2 مەدەنىيەتلىك قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە تېگىشلىك تۆھپە قوشتى.

بۇ ناھىيىدىكى ھەر دەرىجىلىك ئىايالار تەشكىلاتلىرى ئۆتكەن يىلدىن بۇيان 184 نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، كالا، قوي بورداش، كۆكتات تېرىش، باغۋەنچىلىك، كەشتىچىلىك قاتارلىق تۈرلەر بويىچە 325 قارار كۇرس ئېچىپ، 18 مىڭ 732 ئادەم (قېتىم) نى تەربىيىلىدى. ھەر بىر ئائىلە 5 پۇڭ يەرگە كۆكتات تېرىش، 1 دىن كالا، 10 دىن قوي، 50 تىن توخۇ بېقىشنى تەشەببۇس قىلدى. بۇ يىلنىڭ بېشىدىن ھازىرغىچە ناھىيىنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىدا 12 مىڭ 484 ئايال سۈت-قېتىق سېتىش بىلەن، 250 ئايال كالا بورداش بىلەن شۇغۇللىنىپ، ئائىلە ئىقتىسادىنى ياخشىلىدى.

بۇ ناھىيىدىكى ئىايالار تەشكىلاتلىرى بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى نوپۇس فوندى جەمئىيىتى ياردەم قىلغان 700 مىڭ يۈەن مەبلەغدىن پايدىلىنىپ 500 قازاق ئايالنى كۆكتات تېرىشقا يېتەكلەپ ئۇلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇردى. نەتىجىدە بۇ ئىايالار 3 يىل ئىچىدە 125 مىڭ يۈەن كىرىم قىلىپ، ئائىلە ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئۇنۇملۇك يولىنى تاپتى. 2 يىلدىن بۇيان ئىايالار تەشكىلاتلىرىدىكى 257 كادىر ھاللىق سەۋىيىگە يەتكەن ئائىلە، ئۇلگىلىك ئائىللەرنى سەپەرۋەر قىلىپ، 620 نامرات ئائىلە بىلەن دوست بولۇپ، ئۇلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يېتەكلىدى. شۇنىڭدىن بۇيان بىر قىسىم نامرات ئائىللەرنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئوتتۇرىچە كىرىمى 1200 يۈەنگە يەتتى. ناھىيىلىك، يېزا-بازارلىق ئىايالار بىرلەشمىلىرى «باھار غۈنچىسى» پىلانىنى يولغا قويۇش ئارقىلىق نامرات ئائىللەرنىڭ ئۇقۇشتىن توختاپ قالغان، ئوقۇشنى داۋاملاشتۇرۇشقا ئامالسىز قالغان 234 پەرزەنتىنىڭ ئوقۇشىغا شارائىت يارىتىپ بەردى.

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 21- باشلانغۇچ مەكتەپ مۇدىرى ئاتىكەم جۇمە خىزمەتكە قاتناشقان 28 يىلدىن بۇيان، بارلىقىنى ئۆسمۇرلەرنىڭ ئەتراپلىق ئۆسۈپ يېتىلىشى ئۈچۈن سەرپ قىلدى. ئۇ سايباغ رايونى ۋە شەھەربويىچە «مۇنەۋۋەر باغۋەن»، «ئىدىيە، ئەخلاق خىزمىتىدىكى ئۈلغار شەخس» بولۇپ باھالاندى.

سۈرەتتە: ئۇ ئوقۇغۇچىلار بىلەن سۆھبەتلەشمەكتە. **ئايتۇرسۇن مۆمىن** فوتوسى

روزى ھاجى مۇھەممەت يۇرتىنىڭ مەكتەپ قۇرۇلۇشىغا ياردەم قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھاپىزجان** خەۋەر قىلدۇ: قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ بەشكېرەم يېزا ئىشچان 3- كەنت باشلانغۇچ مەكتەپىدىن پېنسىيىگە چىققان ئوقۇتقۇچى روزى ھاجى مۇھەممەت يۇرتىنىڭ يېڭىدىن سېلىنىۋاتقان مەكتەپ قۇرۇلۇشىغا 5000 يۈەن ئىئانە قىلغاندىن باشقا، ئۆزىنىڭ تۇپا ئىتتىرىش تراكتورى بىلەن كونا مەكتەپ قۇرۇلۇشىنى چېقىش، قۇرۇلۇش ئورنىنى تۈزلەش، قۇرۇلۇش پۈتكەندىن كېيىن مەكتەپ ئالدىدىكى ئېگىز - پەس يەرنى تۈزلەش ئۈچۈن 17 ئىش كۈنى سەرپ قىلىپ، مەكتەپ ئۈچۈن 10 مىڭ يۈەنلىك چىقىمنى تېجەپ بەردى.

جۇڭخۇا سودا-سانائەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ 8- قۇرۇلتىيى بېيجىڭدا ئېچىلدى

تېخن جيۇن ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىغا، گوۋۇيۈەنگە ۋاكالىتەن تەبرىك سۆزى قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 3- نويابىر تېلېگراممىسى. جۇڭخۇا مەملىكەتلىك سودا-سانائەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ 8- قۇرۇلتىيى بۈگۈن «خەلق» سارىيىدا ئېچىلدى.

بۇ قېتىمقى قۇرۇلتاينىڭ ئاساسىي تېمىسى: ج ك پ 15- قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى ئۆگىنىش، ئىلگىرىكى 4 يىللىق ئىزمەتلەرنى ئەسلەش- خۇلاسلەش ئاساسىدا سودا - سانائەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ فۇنكسىيىسىنى يەنىمۇ ئايدىڭلاشتۇرۇش، ئومۇمىي مۇلۇكچىلىكتە بولمىغان ئىگىلىكنىڭ ساغلام تەرەققىياتىغا ئىلهام بېرىش ۋە ئۇنى يېتەكلەشتەك تارىخىي ۋەزىپىنى زىممىسىگە ئېلىپ، جۇڭگو كومپارتىيەسىنىڭ رەھبەرلىكىدە سودا - سانائەت سېپىدىكى زاتلارنى كەڭ دائىرىدە ئىنتىپاقلاشتۇرۇپ، ئەسىر ھالقىيدىغان ئۇلۇغ مۇساپىدە سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇشقا تېگىشلىك تۆھپە قوشۇشتىن ئىبارەت. قۇرۇلتايدا جۇڭخۇا مەملىكەتلىك سودا - سانائەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ 7- نۆۋەتلىك ئىجرائىيە كومىتېتىنىڭ خىزمەت دوكلاتى ئاڭلاپ ئۆتۈلدۇ ۋە قاراپ چىقىلدۇ؛ «جۇڭگو سودا - سانائەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ نىزامنامىسى» قاراپ چىقىلدۇ ۋە ئۇنىڭغا تۈزىتىش كىرگۈزۈلدۇ؛ جۇڭخۇا مەملىكەتلىك سودا-سانائەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ 8-نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ ئىجرائىيە كومىتېتى سايلاپ چىقىلدۇ.

تېخن جيۇن ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىغا، گوۋۇيۈەنگە ۋەكالىتەن تەبرىك سۆزى قىلدى. ئۇ سودا - سانائەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ ھەر دەرىجىلىك تەشكىلاتلىرى بۇ قېتىمقى نۆۋەت ئالمىشىشى پۈرسىتە دەپ بىلىپ، رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ئىدېئولوگىيە، تەشكىلىي قۇرۇلۇشىنى ۋە ئىستىل قۇرۇلۇشىنى ھەققىي كۈچەيتىپ، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئارقىلىق تارقالغاندا، ئۇشتۇمتوت ۋەقە يۈز بەرگەندە جىددىي ئېھتىياج ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ، بۇ، ھۆكۈمەتنىڭ مۇھىم مەسئۇلىيىتى، گوۋۇيۈەن ئەزەلدىن بۇ خىزمەتكە ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىپ كەلدى. ئەسلىدىكى زاپاس دورا باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى يېڭى ۋەزىيەتنىڭ تەلىپىگە ماسلىشالمايدىغان بولۇپ قالدى، ئۇنى چوقۇم ئىسلاھ قىلىش لازىم. مەركەز بىلەن يەرلىك 2 دەرىجە بويىچە زاپاس دورا ساقلاش تۈزۈمىنى يولغا قويغاندا، مەركەز بىلەن يەرلىكنىن ئىبارەت 2 ئاكتىپلىقنى تولۇق جارى قىلدۇرغىلى بولىدۇ. مەملىكەت بويىچە بىر تۇتاش دۆلىتىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشى ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا دائىر فاكتورى، سىياسەتلىرى ۋە كەلگۈسى ئىستىقبالىنى شەرھلىدىم، بۇ ئاھىرقا خەلقىنىڭ جۇڭگو تونۇرسىدىكى تونۇشىنى چوڭقۇرلاشتۇردى، 2 دۆلەتنىڭ دوستلۇقى، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدىكى ھەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈردى. مانا بۇ بۇ قېتىمقى زىيارىتىمدە قولغا كەلتۈرگەن زور نەتىجە. جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: جۇڭگو- ئامېرىكا خەلقلىرى ئۆزاق مۇددەتلىك دوستانە ئالاقىگە ۋە ئىنتىلىشكە ئىگە. ئاھىرىكىنىڭ تەرەققىياتىدىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار ئىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن جۇڭگو بىلەن ئاھىرىكا ھەمكارلىقى كۆچەيتىپ 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن ئىجابىي، ئىستراتېگىيىلىك، شېرىكلىك مۇناسىۋىتى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئورنىتىش زۆرۈرلۈكىنى ئوتتۇرىغا قويدى. جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: زىيارىتىمدە بولغان مەزگىلدە مەن كلىنتون زۇكتۇڭ بىلەن سۆھبەتلىشىپ 2 دۆلەت مۇناسىۋىتى ۋە ئورتاق كۆڭۈل بۆلىدىغان دۇنيا ۋە رايون مەسىلىلىرى توغرىسىدا چوڭقۇر پىكىر ئالماشتۇرۇپ، كەڭ ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلدىم. «جۇڭگو - ئاھىرىكا قوشما بايانات» ئېلان قىلىندى، ئۇنىڭدا جۇڭگو - ئاھىرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ كەلگۈسىدىكى تەرەققىيات نىشانى بېكىتىلدى. ئۇ بولسىمۇ دۇنيانىڭ تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىدىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار ئىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن جۇڭگو بىلەن ئاھىرىكا ھەمكارلىقى كۆچەيتىپ 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن ئىجابىي، ئىستراتېگىيىلىك، شېرىكلىك مۇناسىۋىتى

دۆلەت ئىقتىساد-سودا كومىتېتى، دۆلەت دورا باشقۇرۇش ئىدارىسى بىرلىكتە تېلېۋىزىيە - تېلېفون يىغىنى ئېچىپ، زاپاس دورا باشقۇرۇش خىزمىتىنى ئورۇنلاشتۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. «گوۋۇيۈەننىڭ زاپاس دورا باشقۇرۇش خىزمىتىنى ئىسلاھ قىلىش ۋە كۈچەيتىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى»نىڭ روھىنى يەنىمۇ ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەملىيلەشتۈرۈپ، زاپاس دورا باشقۇرۇش تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، دۆلەت ئىقتىساد-سودا كومىتېتى، دۆلەت دورا باشقۇرۇش ئىدارىسى 10- ئاينىڭ 31- كۈنى بېيجىڭدا بىرلىكتە مەملىكەتلىك زاپاس دورا باشقۇرۇش خىزمىتى تېلېۋىزىيە - تېلېفون يىغىنى ئاچتى. دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى پېڭ پېييۈن يىغىندا زاپاس دورا باشقۇرۇش خىزمىتىنى ئىسلاھ قىلىش ۋە كۈچەيتىش مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە، دەپ تەكىتلىدى.

پېڭ پېييۈن مۇنداق دېدى: زاپاس دورىلار ئاساسەن، ئاپەت يۈز بەرگەندە، يۇقۇملۇق كېسەللىكلەر تارقالغاندا، ئۇشتۇمتوت ۋەقە يۈز بەرگەندە جىددىي ئېھتىياج ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ، بۇ، ھۆكۈمەتنىڭ مۇھىم مەسئۇلىيىتى، گوۋۇيۈەن ئەزەلدىن بۇ خىزمەتكە ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىپ كەلدى. ئەسلىدىكى زاپاس دورا باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى يېڭى ۋەزىيەتنىڭ تەلىپىگە ماسلىشالمايدىغان بولۇپ قالدى، ئۇنى چوقۇم ئىسلاھ قىلىش لازىم. مەركەز بىلەن يەرلىك 2 دەرىجە بويىچە زاپاس دورا ساقلاش تۈزۈمىنى يولغا قويغاندا، مەركەز بىلەن يەرلىكنىن ئىبارەت 2 ئاكتىپلىقنى تولۇق جارى قىلدۇرغىلى بولىدۇ. مەملىكەت بويىچە بىر تۇتاش رەھبەرلىك قىلىدىغان، دەرىجىگە ئايرىپ مەسئۇل بولىدىغان، زاپاس دورا ساقلايدىغان ۋە تەسىلىدىغان تور قۇرۇپ، ئاپەت يۈز بەرگەندە ياكى دورا ۋە داۋالاش ئۇسكۇنىلىرى بىلەن ۋاقتىدا تەمىنلەشكە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش ئۇقتۇرۇشى، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ساقلاش، ئۇقتىسادنىڭ راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

پېڭ پېييۈن مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: زاپاس دورا خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشتە مۇھىمى ئەملىيلەشتۇرۇشنى تۇتۇش لازىم. بىرىنچى، مەبلەغنى ئىستايىدىل ئەملىيلەشتۇرۇش لازىم. ھازىر مەركەزنىڭ زاپاس دورا مەبلىغى ئاساسى جەھەتتىن ئەملىيلەشتى، جايلارنىڭ زاپاس دورا مەبلىغىنىڭ ئەملىيلىشىش ئەھۋالى تەكشى ئەمەس، ئولۇكسلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بۆلۈستە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇپ، مەبلەغنى بالدۇراق ئەملىيلەشتۈرۈشنى قولغا كەلتۈرۈشنى تەۋسىيە قىلىمەن. ئىككىنچى، باشقۇرۇشنى ھەققىي كۈچەيتىش لازىم. دۆلەت دورا باشقۇرۇش ئىدارىسى ۋە ئولكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق بۆلۈستە قاراشلىق شەھەرلىك دورا ئىشلەپچىقىرىش تىجارەت كەسىپىگە مەسئۇل تارماقلار مەركەز بىلەن يەرلىك ساقلايدىغان زاپاس دورىلارنى تەشكىللەش خىزمىتىنى ئىستايىدىل ياخشى ئىشلەپ، زاپاس دورا ساقلاش خىزمىتىنى پەيدىنپەي قەلىپلاشتۇرۇش، قانۇن - تۈزۈملەشتۈرۈش يولغا سېلىشى لازىم.

جۇڭگو - ئاھىرىكا مۇناسىۋىتىنى تەرەققىياتىدىكى يېڭى باسقۇچ

(بېشى 1 - بەتتە)

مۇناسىۋىتىنىڭ يۈزلىنىشى جۇڭگو-ئاھىرىكا ھەمتا پۈتكۈل دۇنيا ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم. سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشى ئايالغاشقاندىن كېيىن پۈتۈن يەر شارى خاراكتېرلىك بەزى مۇھىم مەسىلىلەردە جۇڭگو بىلەن ئاھىرىكىنىڭ ئورتاق مەنپەئىتى ئازايمىدى بەلكى كۆپەيدى؛ 2 دۆلەتنىڭ ھەمكارلىق ساھەلىرى تارايمىدى بەلكى كېڭەيدى؛ 2 تەرەپنىڭ دۇنيانىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداشتىكى مەسئۇلىيىتى يېنىكلىمىدى بەلكى ئېغىرلاشتى. جۇڭگونىڭ چوڭ تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەت، ئاھىرىكا ئەڭ چوڭ تەرەققىي تاپقان كاپىتالىستىك دۆلەت. جۇڭگو بىلەن ئاھىرىكىنىڭ دوستلۇق، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدىكى ھەمكارلىقىنى كۆچەيتىشى دۇنيادىكى تارىخىي مەدەنىيەتى، ئىجتىمائىي تۈزۈمى، ئىقتىسادىي تەرەققىيات سەۋىيىسى ئوخشاش بولمىغان دۆلەتلەرنىڭ ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، تىنچلىقتا بىللە تۇرۇش ئۈچۈن ئورتاق راۋاجلىنىشىدا ئىجابىي تۈرتكىلىك رول ئويناپىدۇ.

ئىقتىساد-سودا ھەمكارلىقى جۇڭگو-ئاھىرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ راۋاجلاندۇرۇشنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. 2 دۆلەتنىڭ ئىقتىساد-سودا ساھەسىدە ئاساسدىكى ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشنى ئۈمىد قىلىدۇ. بۇ مەندە زىيارەت داۋاملىدا ئېخىمۇ كونكرېت، چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: ئاھىرىكا خەلقىنىڭ ئۆزئىنىڭ دۆلىتىنى گۈللەندۈرۈشتە ئىپادىلىگەن يېڭىلىق يارىتىش روھى، ئەملىيەتچىل بولۇش روھى، يۇقىرى پەن - تېخنىكىنى راۋاجلاندۇرۇش جەھەتتە قولغا كەلتۈرگەن زور نەتىجىلىرى ۋە دۇنيادا ئالدىنقى قاتاردا تۇرىدىغان سەۋىيىسىمۇ بۇ قېتىمقى زىيارەت داۋاملىدا مەندە ئېخىمۇ كونكرېت، چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: گەرچە جۇڭگو - ئاھىرىكا مۇناسىۋىتىدە ئوخشىمىغان بولغان بولسىمۇ، ئورتاق مەنپەئەتلىرى ئۇنىڭدىن كۆپ بولسىمۇ، ئەمما ئىككى دۆلەت ئوتتۇرىسىدا ئارىدىكى مەسىلىلەر بولماسلىقى مۇمكىن. مۇھىم ئەسىلى ئۇلار ئۇچرىغان مەسىلىلەرنى قانداق ھەل قىلىش. ئىككى تەرەپ ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، باراۋەر بولۇش ئاساسىدا مۇزاكىرە قىلىپ تېرىشچانلىق بىلەن كېچىكتۈرۈشنى ياكى ھەل قىلىشنى، دەمالىلىقنى ھەل قىلىپ كەتكىلى بولمايدىغانلىرىدا ئوخشاشلىقلاردا بىرلىككە كېلىپ پەرقلەرنى ساقلاپ قالىشنى، بۇ ئىختىلاپلارنى 2 تەرەپنىڭ ئۆزئارا مەنپەئىتى يەتكۈزىدىغان ھەمكارلىقنى كۆچەيتىشىدىكى توسالغۇغا ئايلاندۇرۇپ قويماسلىقنى تەشەببۇس قىلىمىز.

تەيۋەن مەسىلىسى جۇڭگو - ئاھىرىكا مۇناسىۋىتىدىكى ئەڭ مۇھىم، ئەڭ نازۇك يادرولۇق مەسىلە. جۇڭگو بىلەن ئاھىرىكىنىڭ 3 قوشما ئاخباراتىدىكى پرىنسىپلارغا ئەمەل قىلىپ تەيۋەن مەسىلىسىنى مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىش- جۇڭگو- ئاھىرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ ساغلام، مۇقىم راۋاجلىنىشىدىكى ئاچقۇچ. رەئىس جياڭ زېمىن زىيارەت داۋامىدا جۇڭگونىڭ تەيۋەن مەسىلىسىدىكى پرىنسىپال مەيدانىنى قايتا تەكىتلىدى. جۇڭگو مۇكۇمىتى ۋە خەلقى دۇنيادىكى ھەرقانداق كۈچنىڭ ھەرقانداق باھانە- سەۋەبلەر بىلەن «2 جۇڭگو»، «1 جۇڭگو، 1 مۇھىت ئاسراش، ئىنېرگىيە، پەن-تېخنىكا، قانۇن، مائارىپ ۋە مەدەنىيەت قاتارلىق ساھەلەردىكى ئالاقىسى ۋە ھەمكارلىقنى كېڭەيتىشنى قارار قىلدى. جۇڭگو بىلەن ئاھىرىكىنىڭ ئىقتىساد-سودا ھەمكارلىقى جەھەتتىكى بېكىنى تەرەققىياتى 2 دۆلەت خەلقىگە بەخت يارىتىپلا قالماستىن، ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى ۋە دۇنيا ئىقتىسادىنىڭ راۋاجلىنىشى، گۈللىنىشى ئۈچۈن يېڭى ھاياتىي كۈچ بەخش ئېتىدۇ.

رەئىس جياڭ زېمىن زىيارەتتە بولغان مەزگىلدە ئاھىرىكىنىڭ سىياسىي ساھەسى، سودا - سانائەت ساھەسى، كارخانا ساھەسى ۋە پەن - تېخنىكا ساھەسىدىكى ئەربابلار بىلەن كەڭ دائىرىدە ئۇچراشتى ۋە پاراڭلاشتى، ئاھىرىكىدا ئولتۇراقلىشىپ قالغان جۇڭگولۇق مۇھاجىرلار، جۇڭگولۇقلار ۋە ئاھىرىكىدا ئوقۇۋاتقان خادىملار بىلەن كۆرۈشتى. ئاھىرىكىدىكى بەزى تارىخىي داڭلىق ئاسارە تەتقىلەر، يۇقىرى پەن - تېخنىكىلىق شىركەتلەر، پۇل مۇئامىلىسى ئاپپاراتلىرى ۋە ئالىي بىلىم يۇرتلىرىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى. ئۇ ۋاشىنگتون، نيۇ - يورك، بوستون ۋە لوس- ئانژېلېستا ئاھىرىكا جامائەتچىلىكىگە نۇتۇق سۆزلەپ، جۇڭگونىڭ تارىخىي مەدەنىيەت مۇھىت ئاسراش، ئېنېرگىيە، پەن-تېخنىكا، قانۇن، مائارىپ ۋە مەدەنىيەت قاتارلىق ساھەلەردىكى ئالاقىسى ۋە ھەمكارلىقنى كېڭەيتىشنى قارار قىلدى. جۇڭگو بىلەن ئاھىرىكا ئارىسىدىكى ئىختىلاپلارنى مۇۋاپىق ئۇسۇل بىلەن ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، باراۋەر بولۇش ئاساسىدا مۇزاكىرە قىلىپ تېرىشچانلىق بىلەن كېچىكتۈرۈشنى ياكى ھەل قىلىشنى، دەمالىلىقنى ھەل قىلىپ كەتكىلى بولمايدىغانلىرىدا ئوخشاشلىقلاردا بىرلىككە كېلىپ پەرقلەرنى ساقلاپ قالىشنى، بۇ ئىختىلاپلارنى 2 تەرەپنىڭ ئۆزئارا مەنپەئىتى يەتكۈزىدىغان ھەمكارلىقنى كۆچەيتىشىدىكى توسالغۇغا ئايلاندۇرۇپ قويماسلىقنى تەشەببۇس قىلىمىز.

تەيۋەن مەسىلىسى جۇڭگو - ئاھىرىكا مۇناسىۋىتىدىكى ئەڭ مۇھىم، ئەڭ نازۇك يادرولۇق مەسىلە. جۇڭگو بىلەن ئاھىرىكىنىڭ 3 قوشما ئاخباراتىدىكى پرىنسىپلارغا ئەمەل قىلىپ تەيۋەن مەسىلىسىنى مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىش- جۇڭگو- ئاھىرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ ساغلام، مۇقىم راۋاجلىنىشىدىكى ئاچقۇچ. رەئىس جياڭ زېمىن زىيارەت داۋامىدا جۇڭگونىڭ تەيۋەن مەسىلىسىدىكى پرىنسىپال مەيدانىنى قايتا تەكىتلىدى. جۇڭگو مۇكۇمىتى ۋە خەلقى دۇنيادىكى ھەرقانداق كۈچنىڭ ھەرقانداق باھانە- سەۋەبلەر بىلەن «2 جۇڭگو»، «1 جۇڭگو، 1

جۇڭگو ئاخباراتچىلار جەمئىيىتىنىڭ جەمئىيەت گېزىبى ئىشلىتىلىدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. بۈ يىل 11- ئاينىڭ 8- كۈنى جۇڭگو ئاخباراتچىلار جەمئىيىتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 60 يىللىق خاتىرە كۈنى. جۇڭخۇا مەملىكەتلىك ئاخباراتچىلار جەمئىيىتىنىڭ جەمئىيەت گېزىبى رەسمىي ئىشلىتىلىدۇ.

جەمئىيەت گېزىبىنىڭ نۇسخىسى جۇڭگو ئاخباراتچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئېنگلىز پىزىقىددىكى قىسقارتىلغان ھەرپلىرى ACJA دىن تەركىب تاپقان بولۇپ، نۇسخا مەركىزىدىكى كۆز ئاخبارات خادىملىرىنىڭ دەۋرىنىڭ كۆزەتكۈچىسى، خاتىرلىگۈچىسى، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ كۆز-قۇلىقى، تىلىغا سۈمۈول قىلىنغان.

تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىدىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار ئىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن جۇڭگو بىلەن ئامېرىكا ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن ئىجابىي، ئىستراتېگىيىلىك، شېرىكلىك مۇناسىۋەتنى ئورنىتىش كېرەك، دېگەندىن ئىبارەت.

ئۇ مۇنداق دېدى: ئامېرىكىدا زىيارەتتە بولغان مەزگىلدە مەن ئامېرىكا جەمئىيىتىنىڭ ھەرقايسى ساھەلىرىدىكى ئەربابلار بىلەن كەڭ دائىرىدە ئۇچراشتىم، بەزى كارخانا، پۇل مۇئامىلىسى ئاپپاراتلىرى، مەكتەپ ۋە تەرەققىيات ئورۇنلىرىنى زىيارەت قىلدىم، ۋاشىنگتون ۋە نيۇ - يورك قاتارلىق جايلاردا ۋە خارۋارد ئۇنىۋېرسىتېتىدا نۇتۇق سۆزلەپ، ئالاقىگە ۋە ئەنئەنىۋى دوستلۇققا ئىگە. ئامېرىكىنىڭ تەرەققىيات مۇساپىسىدە بولۇپمۇ غەربىي قىسمىنى ئېچىش جەريانىدا نۇرغۇن جۇڭگولۇقلار پائال تۆھپە قوشقان، نۇرغۇن كىشىلەر بۇ ئىشقا ياشلىق باھارى ۋە ھاياتىنى تەقدىم قىلغان، 2 - دۇنيا ئۇرۇشىدا فاشىزمغا قارشى تۇرۇپ دۇنيا تىنچلىقىنى قوغداش ئۈچۈن جۇڭگو - ئامېرىكا خەلقلىرى مۇرىنى مۈرىگە تىرەپ جەڭ قىلغان. ئامېرىكا خەلقى جۇڭگوغا دوستانە مۇئامىلە قىلدۇ. ئۇلار جۇڭگونى چۈشىنىشنى ئۈمىد قىلدۇ، جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك دوستلۇق، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش مەندە تېخىمۇ كونكرېت، چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: گەرچە جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىدە ئوڭۇشسىزلىق بولغان بولسىمۇ، ئومۇمەن ئېيتقاندا ئالغا قاراپ راۋاجلاندى. گەرچە 2 دۆلەت ئوتتۇرىسىدا ھېلىھەم بەزى ئىختىلاپلار بولسىمۇ، 2 دۆلەتنىڭ دوستلۇق، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدىكى ھەمكارلىقى كەڭ ئاساسقا ئىگە بولدى، مەن 2 دۆلەت ھۆكۈمەتلىرى ۋە خەلقلىرىنىڭ ئورتاق تىرىشىشى ئارقىلىق جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ ساغلام، مۇقىم راۋاجلىنىدىغانلىقىغا ئىشىنىمەن.

ئىجابىي تۈرتكىلىك رول ئوينايدۇ.

ئىقتىساد - سودا ھەمكارلىقى جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. 2 دۆلەتنىڭ ئىقتىساد - سودا ساھەسىدە بىر - بىرىنى تولۇقلاشچانلىقى ۋە ھەمكارلىشىش جەھەتتىكى يوشۇرۇن ئىمكانىيىتى غايەت زور، 2 تەرەپنىڭ تىرىشىشى ئارقىلىق جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ يادرو ئېنېرگىيىسىدىن تىنچلىق مەقسەتلىرى ئۈچۈن پايدىلىنىش توغرىسىدىكى كېلىشىمى يولغا قويۇلدى ۋە ئىقتىساد - سودا ھەمكارلىقى توختامى ۋە ھەمكارلىققا دائىر نۇرغۇن كېلىشىملەر ئىمزالاندى. 2 دۆلەت يەنە 2 تەرەپنىڭ شىركەتلەر، پۇل مۇئامىلىسى ئاپپاراتلىرى ۋە ئالىي بىلىم يۇرتلىرىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى. ئۇ ۋاشىنگتون، نيۇ - يورك، بوستون ۋە لوس - ئانژېلېستا ئامېرىكا جامائەتچىلىكىگە نۇتۇق سۆزلەپ، جۇڭگونىڭ تارىخىي مەدەنىيەت ئەنئەنىسى، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشىدا قولغا كەلتۈرگەن ئۇلۇغ مۇۋەپپەقىيەتلىرى ۋە 15 - قۇرۇلتايي بېكىتكەن ئەسىر ھالقىيدىغان تەرەققىيات نىشانى، شۇنىڭدەك مۇستەقىل - ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش ئاساسىدىكى تىنچلىق دىپلوماتىيە سىياسىتىنى مۇپەسسەل شەرھلىدى، دۆلىتىمىز ھۆكۈمىتىنىڭ دېموكراتىيە، قانۇن بىلەن ئىدارە قىلىش، كىشىلىك ھوقۇق، مىللەت، دىن قاتارلىق مەسىلىلەردىكى ئاساسىي نۇقتىئىنەزىرى ۋە ئىزچىل مەيدانىنى شەرھلىدى. بۇ ئامېرىكا خەلقىنىڭ جۇڭگو توغرىسىدىكى چۈشەنچىسىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشقا تەسىر كۆرسەتتى. رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئېگىزدە تۇرۇپ يىراقنى كۆرۈش، ئەمەلىيەتچىل بولۇش، كەڭ دائىرىدە دوست تۇتۇشتەك دىپلوماتىك خىسلىتى جامائەتچىلىكنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى.

جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ئىجابىي، ئىستراتېگىيىلىك، شېرىكلىك مۇناسىۋىتىنى ئورنىتىشى دۇنيانىڭ تىنچلىقىنى قوغداش، ئورتاق تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىنسانلارنىڭ تەرەققىيپەرۋەر ئىشلىرىغا تۆرتكە بولۇشنى مەقسەت قىلدۇ. بۇ 2 دۆلەت خەلقىنىڭ تۈپ مەنپەئىتىگە ئۇيغۇن بولۇپلا قالماستىن، دۇنيادىكى ھەرقايسى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ ئورتاق مەنپەئىتىگىمۇ ئۇيغۇن. مۇنداق مۇناسىۋەت باشقىلارنى چەتكە قاقىدىغان مۇناسىۋەت بولماستىن باپباراۋەر بولۇش، ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش ئاساسىدىكى مۇناسىۋەت بولۇشى كېرەك. مۇنداق مۇناسىۋەت ئورنىتىش 2 دۆلەت ئارىسىدا ئىختىلاپلارنىڭ تۈگەپ كەتكەنلىكىدىن دېرەك بەرمەيدۇ. بىز مەسىلىسىدىكى پرىنسىپال مەيدانىنى قايتا تەكىتلىدى. جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى دۇنيادىكى ھەرقانداق كۈچنىڭ ھەرقانداق باھانە - سەۋەبلەر بىلەن «2 جۇڭگو»، «1 جۇڭگو، 1 تەيۋەن» پەيدا قىلىشىغا، ھەرقانداق كۈچنىڭ جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىشىشىغا مۇتلەق يول قويمايدۇ. ئامېرىكا تەرەپ 1 جۇڭگو سىياسىتىدە چىڭ تۇرىدىغانلىقىنى، جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ 3 قوشما ئاخباراتىغا ئەمەل قىلىپ «2 جۇڭگو»، «1 جۇڭگو، 1 تەيۋەن» تەشەببۇسىنى قوللىمايدىغانلىقىنى، تەيۋەننىڭ مۇستەقىل بولۇشىنى، تەيۋەننىڭ ب د ت غا كىرىشىنى قوللىمايدىغانلىقىنى قايتا تەكىتلىدى. بىز ئامېرىكا جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ ئومۇملۇقىنى ئاساس قىلىپ، 3 قوشما ئاخباراتتا بېكىتىلگەن پرىنسىپلارغا ئەمەل قىلىدىغانلا بولسا، جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ ئوڭۇشلۇق راۋاجلىنىدىغانلىقىغا ئىشىنىمىز.

ھازىر دۆلىتىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلق يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىدە دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىشلىرىنى 21 - ئەسىرگە ئومۇميۈزلۈك يۈزلەندۈرۈشكە بەل باغلىدى. بىز مۇستەقىل - ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش ئاساسىدىكى تىنچلىق دىپلوماتىيە سىياسىتىدە چىڭ تۇرىمىز، ئامېرىكا خەلقىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان دۇنيادىكى ھەرقايسى دۆلەت خەلقلىرى بىلەن ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىپ، ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ، بىرلىكتە دۇنيا تىنچ بولغان ۋە راۋاجلانغان گۈزەل كەلگۈسىنى قۇرۇپ چىقىشنى خالايمىز.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 4 - نويابىر تېلېگراممىسى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسىنىڭ 25 - فېۋرال ئاپتوبۇس پارتلىتىش دېلوسىنى پاش قىلىش گۇرۇپپىسى قاتارلىق 12 ئىلغار كوللېكتىپ، جاڭ يەنيۇڭ قاتارلىق 64 ئىلغار شەخس، گويىبىن قاتارلىق ئادالەت يولىدا باتۇرلۇق كۆرسەتكەن 12 ئىلغار شەخس كىشىلەرنىڭ ھۆرمەت نەزەرى ۋە ھەيۋەتلىك مۇزىكا ساداسى ئىچىدە مەيدىلىرىگە قىزىل گۈل تاقاپ، رەئىس سەھنىسىگە چىقىپ گۇۋاھنامە ۋە مۇكاپات تاپشۇرۇۋالدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك پارتكومىنىڭ شۇجىسى ۋۇدۇنفۇ يىغىندا شەھەردىكى كادىرلار ۋە ھەر مىللەت ئاممىسىنى بۇ ئىلغار شەخسلەرنى ئۈلگە قىلىپ، ئۈرۈمچىنىڭ ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىقىنى قوغداش، ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشقا چاقىردى.

ۋۇدۇنفۇ يەنە ئۈرۈمچىنىڭ ھازىرقى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىللىك مۇقىملىق خىزمىتى توغرىسىدا 3 نۇقتىلىق پىكرىنى ئوتتۇرىغا قويدى: 15 - قۇرۇلتاينىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئاساسىي قاتلام ئىئول قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇش لازىم؛ ھەرقايسى تەرەپلەردىكى كۈچلەرنى ئىشقا سېلىپ بىخەتەرلىك، مۇداپىئە خىزمىتىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش لازىم؛ ئىنتىزام، ئىستىل تەربىيىسىنى كەڭ، چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى قوشۇنلارنىڭ قۇرۇلۇشىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىش لازىم.

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى» ژۇرنىلىنىڭ 1997 - يىللىق 4 - سانىنىڭ مۇندەرىجىسى

مەخسۇس ماقالە

مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشقا تىرىشىپ ياخشى جامائەت پىكرى مۇھىتى يارىتايلى ...... خۇاڭ يۈەنسەي، جياڭ يىفېڭ

ئىچكى پايدىلىنىش خەۋەرلىرى چىقىرىش - پارتىيە گېزىتىنىڭ ئالاھىدە رولى ...... يى زېگىن

بەس - مۇنازىرە

ياخشى ئاخبارات سۈرەتلىرىنى 1 - بەتنىڭ باش تەرىپىگە بېرىش كېرەك .... جياڭ فېڭ

ئاخبارات ئىسلاھاتى

ئىقتىسادىي خەۋەرلەرنىڭ، ئىجتىمائىي تۈسنى قويۇقلاشتۇرۇش توغرىسىدا.... مۆمىن روزى

مۇھاكىمە

مۇھەررىر ۋە تالانت ئىگىلىرى ... مۇھەممەت شاۋۇدۇن

«زەي سالماي پاختا ئېتىش» ھەققىدە قىسقىچە تەھلىل .... مىركامىل ياقۇپ

ئاخبارات فوتوگرافىيىسى

فوتو سۈرەت مۇخبىرلىرى چوقۇم «2 قانات»نى تەڭ يېتىلدۈرۈش لازىم .... ئابلىز غوجانىياز

ئاخبارات سۈرەتلىرىنىڭ ئالاھىدىلىكى ۋە گېزىتتىكى رولى توغرىسىدا .... ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن

سۆز ھەممىگە

مۇخبىرلىق ئىستىلىنى ياخشىلاپ، پارتىيە گېزىتىنىڭ ئىززەت - ئابرويىنى قوغدايلى .... دولقۇن ھوشۇر

ئاخبارات ئەسەرلىرىدە پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئوبرازىنى گەۋدىلەندۈرۈشكە يېتەرلىك ئەھمىيەت بېرىش كېرەك .... ئەسقەر مەتنىمىن

يېزىقچىلىق تەسىراتى

تەپسىلىي خەۋەرلەردە ئومۇملۇق خاراكتېرگە ئىگە مەسىلىلەرنى ئەكس ئەتتۈرۈش زۆرۈر.... ئىسمائىل مۇھەممەت

ئاقىللار نېمە دەيدۇ

ئاخباراتچىلارنىڭ ھېكمەتلىك سۆزلىرىدىن ...

مەشرىقتىن - مەغرىبكىچە

* سۆھبەتنىڭ بۇزۇلۇشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان ئامىللار
* يېزىقچىلىقتىكى يۇمۇرىستىك ئىنكاس * تاڭنىڭ مۇخبىر ئىجاد قىلغان قاتارلىق 8 پارچە

ئاخبارات ۋە قانۇن

پۇقرالارنىڭ مۇخبىرنىڭ زىيارىتىنى رەت قىلىش ھوقۇقى توغرىسىدا.... چيۇجياڭبو

كەسپىي تەتقىقات

ئاخبارات خادىملىرىنىڭ ئۆگىنىشى، تەربىيىلىنىشى توغرىسىدا ئويلىغانلىرىم .... جۇمە نىياز روزى

ئۆسمۈرلەر گېزىتلىرىنىڭ رولى .... ئابلىز قېيۇم

گېزىت مۇھەررىرلىرى ئىختىيارىي مۇخبىرلار بىلەن بولغان ئالاقىنى قويۇقلاشتۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىش كېرەك .... جاسارەت تاش

خەۋەرنىڭ قاراتمىلىقى توغرىسىدا.... جەنگوشۇ

ئاخبارات خەۋەرلىرىدىكى ماۋزۇ شەكىللىرى .... ئىمىن توختى

تەھرىرلىك خىزمىتى

بەت لايىھىلەشكە قويۇلىدىغان ئۆلچەم ۋە بەت باھالاشقا قويۇلىدىغان ئاساسىي تەلەپ ھەققىدىكى قاراشلىرىم .... ئېلى تۇراق

تەھرىرلىكتە 4 مۇناسىۋەتنى راۋانلاشتۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرەيلى ..... تاڭ جيەن

مۇخبىرلىق تەسىراتى

مۇخبىرلىق ئوبيېكتلىرىنى ھۆرمەتلەيلى.... ۋاڭ جياشەن

رادىئو خەۋەرلىرى تەتقىقاتى

كىرىشتۈرۈلمە خەۋەردىكى نەق مەيدان ئاۋازىنىڭ ھېنتىغا ئېلىنىشى توغرىسىدا.... ئوسمان ئۆمەر

چەت ئەل ئاخباراتچىلىقىغا نەزەر

يالماۋۇزنىڭ چۇقان - سۈرەنلىرى .... فەن شياۋجىڭ

ئاخبارات بىلىملىرىدىن لېكسىيە

ئاخبارات ئوبزورىنىڭ ئالاھىدىلىكى .... ھەسەن ئېلى

يەرلىك گېزىتلەر مۇنبىرى

شەرەپ قۇچقان يىللار.... ئىلھام سەدۇللا

ئاخبارات لۇغىتى

ئاخبارات ئاتالغۇلىرى .... ئابلىمىت ياقۇپ

تىكەن، تىكەن، تىكەن

ھەجۋىي رەسىملەر...

سىگنال

مۇشتەرىلەر سەمىگە

مۇشتەرىلەر دىققىتىگە

ھۆرمەتلىك ئەپەندى، سۆيۈملۈك خانىم:

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى» ژۇرنىلى - ئاپتونوم رايونىمىزدا نەشر قىلىنىۋاتقان بىردىنبىر ئاخبارات كەسپىي ژۇرنىلى، مەملىكەت بويىچە 10 نۇقتىلىق ئاخبارات ژۇرنىلىنىڭ بىرى، مۇخبىر، مۇھەررىرلەرنىڭ سىرداش دوستى، تايانچ ئىختىيارىي مۇخبىرلارنىڭ مەسلىھەتچىسى، ئاخبارات ھەۋەسكارلىرىنىڭ يېتەكچىسى، ئاز سانلىق مىللەت ئاخباراتچىلىرىنىڭ جۇڭگو، چەت ئەل ئاخبارات نەزەرىيىسىنى ئۆگىنىشىدىكى كەسپىي ئوقۇشلۇقى، مۇخبىر، مۇھەررىر، دىكتور، كوررېكتورلارنىڭ تەجرىبە ئالماشتۇرۇش مۇنبىرى.

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى» ژۇرنىلىنىڭ 1998 - يىللىق سانلىرىغا مۇشتەرى قوبۇل قىلىش خىزمىتى باشلاندى. ژۇرنىلىمىز پەسىللىك ژۇرنال بولۇپ، ھەر سانىنىڭ باھاسى 2.00 يۈەن، يىللىق باھاسى 8.00 يۈەن، مۇشتەرى قوبۇل قىلىش ۋە ژۇرنالنى تارقىتىش خىزمىتىنى تەھرىراتىمىز ئۆزى بېجىرىدۇ، مۇشتەرى بولۇش ۋاقتى چەكلەنمەيدۇ.

ژۇرنىلىمىز سەھىپىلىرىنىڭ سىز ئەۋەتمەكچى بولغان ئىلمىي ماقالىلەرنى كۈتۈپ تۇرغانلىقىنى ئۇقتۇرۇپ قويۇش بىلەن بىللە، ژۇرنىلىمىزغا داۋاملىق مۇشتەرى بولۇشىڭىزنى، ئەتراپىڭىزدىكى مۇخبىر، مۇھەررىر ۋە ئىختىيارىي مۇخبىرلارنىڭمۇ مۇشتەرى بولۇشىغا ھەيدەكچىلىك قىلىشىڭىزنى ئۈمىد قىلىمىز.

مۇشتەرى قوبۇل قىلغۇچى ئورۇن: ئۈرۈمچى ياڭزىجاڭ يولى 1 - نومۇر، «شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى» ژۇرنىلى تەھرىراتى

ئالاقىلەشكۈچى: گۆھەرنىسا ئابلىمىت

تېلېفون: (0991) 5818200 ئارقىلىق 3037، 3289 ئۇلىنىدۇ.

پوچتا نومۇرى: 830051

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى» ژۇرنىلى تەھرىراتى

پارتىيىۋىلىك توغرىسىدا 3 سوئال

مېڭ شيەنجۈن

پارتىيىۋىلىك دېگەن نېمە؟ ماركسىزم - لېنىنىزمچىلار: پارتىيىۋىلىك سىنىپىيلىكنىڭ ئەڭ يۇقىرى، ئەڭ مەركەزلىك ئىپادىلىنىشى، دەپ قارايدۇ. ئوخشاش بولمىغان سىياسىي پارتىيىلەر ئوخشاش بولمىغان پارتىيىۋىلىككە ئىگە. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى جۇڭگو ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئاۋانگارتلىرىدىن تەركىب تاپقانلىقتىن، ئۇ ئەڭ يىراقنى كۆرەرلىككە، ئەڭ تەشكىللىك، ئىنتىزامچانلىققا ۋە ئىنقىلابىي كۆرەشچانلىققا ئىگە. ئۇ دىئالېكتىك ماتېرىيالىزم بىلەن تارىخىي ماتېرىيالىزمنى ئۆز دۇنيا قارىشى قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئەڭ ئىلمىيلىككە ۋە ئالدىن كۆرەرلىككە ئىگە. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى جۇڭگو ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ۋە خەلق ئاممىسىنىڭ تۈپ مەنپەئىتىگە ۋەكىللىك قىلغان بولۇپ، ئۇنىڭ پارتىيىۋىلىكى جۇڭگو ئىشچىلار سىنىپىنىڭ تۈپ مەنپەئىتى، پۈتۈن مەملىكەتتىكى خەلق ئاممىسىنىڭ تۈپ مەنپەئىتىنىڭ مەركەزلىك ئىپادىسىدۇر. جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش كومپارتىيىنىڭ ئاساسىي مەقسىتى، شۇنداقلا كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ پارتىيىۋىلىكىنىڭ يۈكسەك يىغىنچاقلىنىشى.

نۆۋەتتە، پارتىيىمىز يېڭى ئەسىر بىلەن كونا ئەسىر ئالمىشىدىغان، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش ئىشلىرىدا ئالدىنقىلارغا ۋارىسلىق قىلىپ، كېيىنكىلەر ئۈچۈن ئاساس سالىدىغان، يول ئاچىدىغان مۇھىم پەيتتە تۇرماقتا. پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدىكى بىر قانچە يىللىق خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپ، نۆۋەتتىكى ئىسلاھات، قۇرۇلۇش داۋامىدىكى گەۋدىلىك زىددىيەتلەر ۋە مەسىلىلەرنى ياخشى ھەل قىلىش بىز كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ تارىخىي مەسئۇلىيىتى.

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغان، زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىلىۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە، پارتىيە ئەزالىرى پۇل، ھوقۇق قاتارلىق جەھەتتە نۇرغۇن يېڭى سىناقلارغا دۇچ كەلمەكتە. پارتىيە ۋە خەلقنىڭ ئىشلىرى، ئۆزىنىڭ مەجبۇرىيىتىنى تېخىمۇ ياخشى ئادا قىلىش ۋە تېز ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، كومپارتىيە ئەزالىرى تۆۋەندىكى 3 جەھەتتىن ئۆزىنىڭ پارتىيىۋىلىكىنىڭ قانداقلىقىنى كۆرۈۋېلىشى كېرەك.

1 - سوئال: دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى ئۆگىنىش جەھەتتىكى ئاڭلىقلىقى ۋە قەتئىيلىكى كۈچلۈكمۇ -

ۋە ئەمەلىي خىزمەت ئەھۋالىدىن قارىغاندا جەزمەن ئەستايىدىل ئۆگىنىشى كېرەك. ئومۇملۇقنى كۆزلىمەسلىك، خىزمەتنى چوڭقۇرلاشتۇرالماسلىق، مەسىلىنىڭ ماھىيىتى ۋە دەل جايىنى تۇتالماسلىق، ئادەتتىكىچە بولۇشلارنىڭ ھەممىسى نەزەرىيىنىڭ كەملىكىنىڭ ئىپادىسى. كومپارتىيە ئەزالىرى پارتىيىۋىلىكنى چېنىقتۇرۇشتا، ئەڭ ئاساسلىقى دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى، ھازىرقى دەۋردىكى جۇڭگونىڭ سوتسىيالىستىك ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت ئەمەلىي مەسىلىنى مەركەز قىلىپ، ماركسىزم نەزەرىيىسىدىن پايدىلىنىشنى، ئەمەلىي مەسىلىلەر ئۈستىدە نەزەرىيە جەھەتتىن پىكىر يۈرگۈزۈشنى، يېڭى ئەمەلىيەتنى ۋە يېڭى تەرەققىياتنى نەزەردە تۇتۇشنى ئۆگىنىشى كېرەك. بۇ كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ پارتىيىۋىلىكىنىڭ ئەڭ مۇھىم ئىپادىسى.

2 - سوئال: جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش كۆز قارىشى مۇستەھكەممۇ - مۇستەھكەم ئەمەسمۇ؟

پارتىيىۋىلىك سىياسىي دېمەكتۇر. سىياسىي مەسىلە نېگىزىدىن ئېيتقاندا، خەلق ئاممىسى بىلەن بولغان مۇناسىۋەت مەسىلىسى، خەلق ئاممىسىغا بولغان پوزىتسىيە مەسىلىسىدۇر. كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ بارلىق سۆز - ھەرىكىتى جەزمەن ئەڭ كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ ئەڭ زور مەنپەئىتىگە ئۇيغۇن كېلىشى، ئەڭ كەڭ خەلق ئاممىسى ھىمايە قىلىدىغان ئەڭ يۇقىرى ئۆلچەم بولۇشى كېرەك. شۇنداق دېيىش كېرەككى، كومپارتىيە ئەزالىرى پارتىيىگە كىرگەن كۈندىن باشلاپلا، ئۇلارنىڭ خەلق ئاممىسى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى بەلگىلىنىپ بولغان، مانا بۇ جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، ئامما ئويلىغاننى ئويلاش، ئامما ئالدىرىغانغا ئالدىراش، خەلقنىڭ غېمىنى يېيىشتىن ئىبارەت. پارتىيىلىك رەھبەرىي كادىرلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشنىڭ يادروسى خەلق ئۈچۈن ھوقۇقنى ياخشى تۇتۇش، ياخشى ئىشلىتىش مەسىلىسىدىن ئىبارەت. ئاممىدىن، ئەمەلىيەتتىن ئايرىلىش، بيۇروكراتلىق، شەكىلۋازلىق قىلىش ۋە ھوقۇقتىن پايدىلىنىپ ئۆز كۆمچىگە چوغ تارتىش قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ پارتىيىۋىلىكى بىلەن سىغىشالمايدۇ. بەزى جايلاردا كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش مېخانىزمى تېخى مۇكەممەل بولمىغانلىقى ئۈچۈن، سىنىقى ئانچە كۆپ بولمىسىمۇ، ئاساسلىق سىناق ئامما بىلەن بىللە جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلالامدۇ - يوق، ئاممىنى بېيىشقا يېتەكلەپ ماڭالامدۇ - يوق دېگەندىن ئىبارەت بولۇپ قالدى. ئومۇمەن پۇلنى بۇزۇپ - چېچىش، يەپ - ئىچىپ ئويناش، كىچىك ماشىنىنى بەك كۆپ، بەك قالايمىقان سېتىۋېلىش، خىزمەت بىناسىنى ئۆلچەمدىن ئاشۇرۇپ سېلىش، ھۆكۈمەت پۇلىغا ئۆلچەمدىن ئاشۇرۇپ ئۆي بېزەش، يىغىن ئاچقاندا خاتىرە بۇيۇمى، سوۋغىلارنى قالايمىقان تارقىتىش، مەنزىرىلىك، مەشھۇر جايلارغا بېرىپ يىغىن ئېچىش، تۈرلۈك قوشۇمچە پۇللارنى قالايمىقان تارقىتىش قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى پارتىيىمىزنىڭ جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش ئىستىلىغا پۈتۈنلەي زىت. ئاممىنىڭ پىكرى ناھايىتى كۆپ بولىۋاتقان مۇشۇ مەسىلىلەردە ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇش كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئەڭ ئەقەللىي ئىشى.

پۈتۈن پارتىيىدىكى يۇقىرى - تۆۋەندىكى ھەممەيلەن پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيى روھىنى ياخشى ئۆگىنىپ، ئۆزىنى - ئۆزى تەنقىد قىلىشتىن ئىبارەت بۇ قورالنى باتۇرلۇق بىلەن قولغا ئېلىپ، ئۆزىدىكى پارتىيىۋىلىككە زىت كېلىدىغان نەرسىلەرنى تۈگىتىشى كېرەك. خاتالىقنى سەزگەن ھامان تېز تۈزىتىشى، يېتەرسىزلىكلەرنى بايقىغان ھامان تېز تۈگىتىشى كېرەك، بۇ پارتىيىنىڭ ئىدىيىۋى، ئىستىل، تەشكىلىي قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، 15 - قۇرۇلتاينىڭ روھىنى ئىزچىل ئەمەلىيلەشتۈرۈشتە ئىنتايىن زۆرۈر.

«تەقدىر» ئەسلى بۇنداق ئەمەس

- ئاپتونوم رايون بويىچە مۇنەۋۋەر كومپارتىيە ئەزاسى، ئاربۇلاق كەنتىنىڭ باشلىقى تۇرسۇن غايىپ توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل

قاتمۇقات تاغلار ئارىسىغا جايلاشقان بۇ كەنت خۇددى دېڭىزدا لەيلەپ قالغان يەلكەنگە ئوخشاپ قالغانىدى. كىشىلەر ئۆز تەقدىرى ئۈستىدە جىددىي ئويلىنىۋاتاتتى. شۇنچە يىللار ئۆتۈپ كەتتى، كەنتنىڭ قىياپىتىدە، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇشىدا تىلغا ئالغۇدەك ئۆزگىرىش، ياخشىلىنىش بولمىدى. كىشىلەر قورسىقىغا تاپسا ئۇچىسىغا يوق، ئۇچىسىغا تاپسا قورسىقىغا يوق ئۆتۈۋەردى. بۇنىڭدىكى سەۋەب نېمە؟ كۆپنى كۆرگەن بەزى كىشىلەر سەۋەب يەنىلا ئۆزىمىزدە، ھورۇنلۇقىمىزدا، ياخشى بىر باشلامچىمىزنىڭ يوقلۇقىدا، دەپ قارىدى. شۇڭا ئۇلار بۇ قېتىم كىمنى كەنت باشلىقلىققا سايلاش ھەققىدە ئۇزاققىچە غۇلغۇلا قىلىشتى. ئاخىر كەنتنىڭ ئەھۋالىنى بەش قولدەك بىلىدىغان، ئىشقا پىششىق، تەجرىبىلىك پېشقەدەم كوممۇنىست تۇرسۇن غايىپنى كەنت باشلىقى قىلىپ سايلىدى. بۇنىڭغا يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىمۇ قوشۇلدى. شۇنداق قىلىپ تاغدا تۇغۇلۇپ، تاغدا ئۆسكەن بۇ ئەزىمەت 1990 - يىلى ئۇلۇغچات ناھىيە قىزىلئۆي يېزا ئاربۇلاق كەنتىدىكى قىرغىز يۇرتداشلىرىغا باشلامچى بولۇپ قالدى.

دېھقان، چارۋىچىلار تۇرسۇن غايىپنى كەنت باشلىقى قىلىپ سايلىغاندا ئۇ تاغدا تۆل ئېلىۋاتاتتى. تۇساتتىن يېتىپ كەلگەن يېزىلىق پارتكومنىڭ ئۇقتۇرۇشى ئۇنى ئوبدانلا ئاڭگىرىتىپ قويدى. 15 يېشىدا خىزمەتكە قاتنىشىپ ئىلگىرى - كېيىن ناھىيىلىك پارتكومنىڭ ئالاقىچىسى، قىزىلئۆي چارۋىچىلىق فېرمىسىنىڭ باشلىقى، ئاربۇلاق كەنتىنىڭ كەنت پارتىيە ياچېيكا شۇجىسى بولۇپ ئىشلىگەن تۇرسۇن غايىپ بېشىدىن نۇرغۇن ئىسسىق - سوغۇقلارنى ئۆتكۈزدى. «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» دا جىن - شەيتان، دەپ تارتىپ چىقىرىلىپ كۆرمىگەننى كۆردى. مانا ئەمدى پېنسىيىگە چىقىش ئىلتىماسى تەستىقلانسا ئۆز ئىشىنى قىلىپ ئارامخۇدا ياشاي دېگەندە يۇرتداشلىرىنىڭ ئۆزىنى كەنت باشلىقلىققا كۆرسىتىشى... قانداق قىلىش كېرەك؟ تۇرسۇن غايىپ يۇرتداشلىرىنىڭ كۆڭلىنى چۈشىنەتتى. شۇڭا ئۇ ئۇزاق ئويلانغاندىن كېيىن قولىدىكى ئىشنى ھەمراھلىرىغا تاپشۇرۇپقويۇپ، تاغدىن كەنتكە قايتىپ چۈشتى. 131 ئائىلىگە، 654 نوپۇسقا ئىگە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئوتتۇرىچە كىرىمى ئاران 63 يۈەنگە يېتىدىغان، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقى ئەڭ ئارقىدا قالغان بۇ كەنت ئۇنى ئەنە شۇ نامرات قىياپىتى بىلەن كۈتۈۋالدى. ئۇنىڭ كەنتكە كىرىش ئالدىدىكى تۇرغۇن چىرايى، ئۆتكۈر كۆزلىرىدىن بۇ نامراتلىقنى ئۆزگەرتىش ئىرادىسى يېنىپ تۇراتتى.

قىرغىزلاردا «يۈگۈرۈك ئات بەيگىدە سىنىلىدۇ» دېگەن گەپ بار. تۇرسۇن غايىپ قېنى قانداق كارامەتلەرنى كۆرسىتەركىن؟! ئۇ كەنتكە كېلىپ بىر نەچچە كۈندىن كېيىن دېھقان، چارۋىچىلارنى يىغىپ كەنتنىڭ نامراتلىق قىياپىتىنى ئۆزگەرتىش ئۈستىدە مۇزاكىرە ئېلىپ باردى ھەم كۆپچىلىككە:

- بىز نېمىشقا بۇنچە نامرات - دەپ، سوئال قويدى.

- تەقدىر شۇنداق - ئاردىن بىرەيلەن چاقچاق قىلدى بولغاي پوسوقىدە جاۋاب بەردى.

تۇرسۇن غايىپ ئۈچۈن بۇ چاقچاق ئەمەس ئىدى. چۈنكى يۇرتداشلىرىنىڭ كاللىسىغا تەقدىرچىلىك ئىدىيىسى چوڭقۇر سىڭىپ كەتكەنلىكىنى ئۇ بىلەتتى. شۇڭا ئالدى بىلەن ئۇلارنىڭ ئىدىيىسىنى ئازاد قىلىش كېرەك.

- «تەقدىر» ئەسلى بۇنداق ئەمەس، سەن دېگەن بۇ «تەقدىر» ئۆزىمىزنىڭ ھورۇنلۇقىمىزدىن بولغان. شۇڭا 40 يىل بۇرۇن پىلانلانغان ئۆستەڭ چېپىش قۇرۇلۇشى ھازىرغىچە ئەمەلىيلەشمىدى. كاللىمىزنى ئوبدان سىلكىۋېتىپ ئۆزىمىزنى باشقا يېزا، كەنتلەرگە سېلىشتۇرۇپ باقايلى. ئۇلار نەگە كەتتى، بىز نەدە قالدۇق. ئۇلار قىلالىغاننى بىز قىلالامدۇق؟!... - ئۇ بىر پەس توختاپ ئېغىر تىنىۋالغاندىن كېيىن سۆزىنى داۋاملاشتۇردى - ئەتىدىن باشلاپ ھەممىمىز ئۆستەڭ قۇرۇلۇشىغا ئاتلىنىمىز.

شۇنداق قىلىپ تۇرسۇن غايىپ يۇرتداشلىرىنى باشلاپ تۇنجى قەدەمنى ئۆستەڭ چېپىپ، سۇنى ھەل قىلىشتىن باشلىدى. دەرۋەقە ئىشنىڭ باشلىنىشى ئاسانغا چۈشمىدى. بەزىلەر ئۇنىڭغا تاپا - تەنە قىلدى. كىچىك قىزىلئۆيدىن ئاربۇلاققىچە بولغان 6 كىلومېتىرلىق بۇ ئۆستەڭ قۇرۇلۇشى مۇددەتتىن بۇرۇن 2 ئايدىلا تاماملىنىپ كەنتنىڭ سۇيى تەلتۆكۈس ھەل بولدى. بۇنىڭدىن گۆھەر تېپىۋالغاندەك خۇش بولغان دېھقان، چارۋىچىلار تۇرسۇن غايىپنى كەنت باشلىقلىققا سايلاپ خاتا قىلمىغانلىقىنى يەنە بىر قېتىم ھېس قىلىشتى. شۇنىڭدىن باشلاپ تۇرسۇن غايىپ يېڭى - يېڭى پىلانلارنى تۈزۈپ، يېڭى - يېڭى ئىشلارنى ۋۇجۇدقا چىقاردى. كەنت بويىچە ئومۇمىي تېرىلغۇ يەرنىڭ 1200 موسى ئۆلچەملىك سالالاشتۇرۇلدى. تۇپراق شورلۇق بولغاچقا زېمىنى تۈزگىنلەش ئۈچۈن 3000 مېتىر زەيكەش چېپىلدى. «باي بولاي دېسەڭ يول ياسا» دېگەندەك 8 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا يول ياسىلىپ، يول بويلىرىغا 39 مىڭ تۈپ تېرەك، سۆگەت كۆچىتى تىكىلدى. 53 مو كۆلەمدە باغ ئەھيا قىلىنىپ، 6000 تۈپ ئۆرۈك، 4000 تۈپ ئالما كۆچىتى تىكىلدى. كەنتتە 23 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ بىر يۈرۈش ئۇن تارتىش، ياغ تارتىش زاۋۇتى قۇرۇلدى. مانا بۇ يېڭىلىقلاردا تۇرسۇن غايىپنىڭ ئەجرى، تۆككەن تەرلىرى ئاز ئەمەس، ئەمدى ئۇ بازار ئىگىلىكىگە ماسلاشقان ھالدا دېھقان، چارۋىچىلارنى قورسىقى توق، كىيىمى پۈتۈن بولۇشقا يېتەكلەشتە كۆپ ئىزدەندى. پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش، ئىلمىي ئۇسۇلدا چارۋا مال بېقىشنى يولغا قويۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنى ئەسقاتىدىغان تېخنىكا

كومپارتىيە ئەزالىرى يېڭى ئوبراز يارىتىشى لازىم

مۇختەر مۇھەممەت

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئەزالىرى - جۇڭگو ئىشچىلار سىنىپىنىڭ كوممۇنىستىك ئاڭغا ئىگە ئاۋانگارت جەڭچىسى. شۇڭا كومپارتىيە ئەزالىرى كوممۇنىستىك ئاڭغا ئىگە ئاۋانگارت جەڭچى ئىكەنلىكىنى

سىناقلىرىغا بەرداشلىق بېرەلمەي بيۇروكراتلىق قىلىش، ئۆز كۆمچىكىگە چوغ تارتىش، ئاممىنىڭ مەنپەئىتىگە زىيان يەتكۈزۈش قاتارلىق ھەرىكەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىپ، پارتىيىمىزنىڭ خەلق ئاممىسى

ئۆزىنىڭ پارتىيىگە كىرىش ۋاقتىدىكى «كوممۇنىزم ئۈچۈن ئۆمۈرۋايەت كۈرەش قىلىمەن، پارتىيە ۋە خەلق ئۈچۈن بارلىقىمنى قۇربان قىلىشقا ھەر ۋاقىت تەييار تۇرىمەن» دېگەن قەسىمىنى ئەمەلدە كۆرسىتىشى

1 - سوئال: دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى ئۆگىنىش جەھەتتىكى ئاڭلىقلىقى ۋە قەتئىيلىكى كۈچلۈكمۇ - كۈچلۈك ئەمەسمۇ؟

ئۇلۇغۋار ئىشلارنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن جەزمەن ئىلمىي نەزەرىيىنىڭ يېتەكچىلىكى بولۇشى، ئۇلۇغۋار ئىشلارغا رەھبەرلىك قىلىدىغان پارتىيىنىڭ جەزمەن ئىلمىي نەزەرىيىدىن ئىبارەت قورالى بولۇشى كېرەك. دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ماركسىزمنىڭ جۇڭگونىڭ ھازىرقى دەۋردىكى ئەمەلىيىتى ۋە دەۋر ئالاھىدىلىكى بىلەن بىرلەشتۈرۈلگەنلىكىنىڭ مەھسۇلى بولۇش سۈپىتى بىلەن، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىنىڭ يېڭى تارىخىي شارائىتتىكى راۋاجى، ھازىرقى دەۋردىكى جۇڭگونىڭ ماركسىزمى، ماركسىزمنىڭ جۇڭگودىكى تەرەققىياتىنىڭ يېڭى باسقۇچى. خۇددى باش شۇجى جياڭ زېمىن ئېيتقىنىدەك: «ھازىرقى دەۋردىكى جۇڭگودا باشقا نەزەرىيىلەر ئەمەس، پەقەت مۇشۇ نەزەرىيىلا سوتسىيالىزمنىڭ ئىستىقبالى ۋە تەقدىرى مەسىلىسىنى ھەل قىلالايدۇ.» پۈتۈن پارتىيىدىكى كومپارتىيە ئەزالىرى ئۆزى ئۈستىگە ئالغان ۋەزىپە

چوڭ ئارتىش قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ پارتىيىۋىلىكى بىلەن سىنىشالىدۇ. بەزى جايلاردا كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش مېخانىزمى تېخى مۇكەممەل بولمىغانلىقى ئۈچۈن، ئايرىم رەھبىرىي كادىرلار ئۆز تەقدىرىنى بەلگىلەيدىغانلارغىلا مەسئۇل بولۇپ، خەلق ئاممىسىنى ئۇنتۇپ قېلىۋاتىدۇ. بۇ ئىنتايىن خەتەرلىك، ئاممىنىڭ پىكرىگە قۇلاق سالماسلىق، ئاممىنىڭ دەردىگە دەرمان بولماسلىق، ئاممىنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىماسلىق پارتىيىۋىلىكنىڭ ساپ ئەمەسلىكىنىڭ ئىپادىسى. خەلق ئاممىسى ئىجتىمائىي بايلىق ياراتقۇچى، دۆلەت تۈزۈمىنىڭ ئاساسى، شۇنداقلا تارىخىي ئاقىۋەتنى، دۆلەتنىڭ تەقدىرىنى بەلگىلىگۈچى ئېنىقلىق كۈچ، ھەرقانداق كومپارتىيە ئەزاسىنىڭ بۇ نۇقتىغا بولغان تونۇشى جەزمەن سەگەك ۋە قەتئىي بولۇشى كېرەك.

3 - سوئال: جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش ئىستىلى مۇستەھكەممۇ-مۇستەھكەم ئەمەسمۇ؟

ئىنقىلابىي ئۇرۇش يىللىرىدا كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ پارتىيىۋىلىكى ئاساسەن ئۆلۈمدىن قورقماسلىقتا ئىپادىلىنەتتى. ھازىرقى شارائىتتا ھايات - ماماتلىق

جىڭ ناھىيە ماندانبۇلاق يېزا شىمالىي خاڭگۇك كەنتىدىكى ئايال كومپارتىيە ئەزاسى تۇرسۇنتاي نىياز بۇ كەنتنىڭ ئاياللار خىزمىتى، پىلانلىق تۇغۇت، مۇرەسسە خىزمەتلىرىگە مەسئۇل بولغان 10 نەچچە يىلدىن بۇيان تىرىشىپ ئىشلەپ، گەۋدىلىك نەتىجىلەرنى يارىتىپ، يېزا، ناھىيە، ئوبلاست بويىچە مۇنەۋۋەر كومپارتىيە ئەزاسى، ئەمگەك نەمۇنىچىسى، ئىلغار خىزمەتچى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى نەمۇنىچىسى، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدىكى ئىلغار شەخس بولۇپ باھالىنىپ 14 قېتىم تەقدىرلەندى.

سۈرەتتە: تۇرسۇنتاي نىياز پارتىيىنىڭ 15 - قۇرۇلتىيى ھۆججەتلىرىنى ئۆگىنىشتىن ئالغان تەسىراتىنى يازماقتا.

ئابلىز توختى فوتوسى

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئەزالىرى - جۇڭگو ئىشچىلار سىنىپىنىڭ كوممۇنىستىك ئاڭغا ئىگە ئاۋانگارت جەڭچىسى. شۇڭا كومپارتىيە ئەزالىرى كوممۇنىستىك ئاڭغا ئىگە ئاۋانگارت جەڭچى ئىكەنلىكىنى ئېسىدىن چىقارماي، پارتىيىۋىلىك ئېڭىنى ۋە پارتىيىۋىلىك قارىشىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىپ، كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئالىيجاناب ئوبرازىنى يارىتىشى لازىم. كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئوبرازى ئۇلارنىڭ تۈرلۈك ئىشلاردا ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رول ئوينىشىنى كۆرسىتىدۇ. كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاما ئىچىدىكى ئوبرازى ئاساسلىقى ئۇلارنىڭ ئىلغار ئىدىيىگە، ئالىيجاناب خىسلەتكە، ئېسىل ئىستىلغا ئىگە ئىكەنلىكى، شۇنداقلا ھەرقايسى جەھەتلەردە نەمۇنىلىك رول ئوينايدىغانلىقىدا ئىپادىلىنىدۇ. شۇڭا پارتىيە ئەزالىرى پارتىيە ئەزاسىغا خاس خىسلەتنى ۋە ئوبرازنى يېتىلدۈرۈشكە تىرىشىشى كېرەك.

پارتىيىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك ئىنقىلاب ۋە سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇشتا قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىگە كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ قان - تەرى سىڭگەن. ئىسلاھات، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى بەرپا قىلىنىۋاتقان يېڭى تارىخىي شارائىتتا پارتىيىمىزنىڭ پارتىيە ئەزالىرىغا قويغان تەلىپى تېخىمۇ يۇقىرى بولدى. پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ دوكلاتىدا: «پارتىيىنىڭ ئىچكى تۇرمۇشىدا پارتىيىۋىلىكنى تەكىتلەش، پرىنسىپنى تەكىتلەش، ئاكتىپ ئىدىيىۋى كۈرەشنى قانات يايدۇرۇش، توغرا كەيپىياتنى ئەۋج ئالدۇرۇش، ناچار ئىستىلغا قارشى تۇرۇش لازىم» دەپ كۆرسىتىلدى. بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، پارتىيە ئەزالىرى پرولېتارىياتقا يات بولغان ئىدىيە، پاسسىپ ئامىللارنىڭ چىرىتىشى ۋە تەسىرىنى ئاڭلىق توسۇپ، ئېغىر سىناقلارغا بەرداشلىق بېرىپ، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ تۈرلۈك سىياسەتلىرىنى باشلامچىلىق بىلەن ئىجرا قىلىپ، باتۇرلۇق بىلەن يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، ئاما ئارىسىدا ھەقىقىي كومپارتىيە ئەزاسىغا خاس يېڭى ئوبرازنى يارىتىشى لازىم.

نۆۋەتتە پارتىيىنىڭ قوشۇن قۇرۇلۇشىدا يېڭى ئىلگىرىلەش بارلىققا كەلدى، كۆپ ساندىكى پارتىيە ئەزالىرى ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، ئاما ئارىسىدا ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رول ئوينىماقتا. شۇڭا ئاما ئۇلارنى «يولباشچى»، «سەركەردە»، «يۆلەنچۈك» دەپ تەرىپلىمەكتە. ئەمما بەزى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ پارتىيىۋىلىك ئېڭى تۆۋەن، ئىدىيىسى چۈشكۈن، ئۇلاردا پارتىيە ئەزالىرىدا بولۇشقا تېگىشلىك شان - شەرەپ تۇيغۇسى، مەسئۇلىيەت، مەجبۇرىيەت تۇيغۇسى كەمچىل. بەزى پارتىيە ئەزالىرى ئىسمى - جىسمىغا لايىق ئەمەس، يەنە بىر قىسىم پارتىيە ئەزالىرى ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈش، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىشنىڭ سىناقلىرىغا بەرداشلىق بېرەلمەي بيۇروكراتلىق قىلىش، ئۆز كۆمچىكىگە چوغ تارتىش، ئاممىنىڭ مەنپەئىتىگە زىيان يەتكۈزۈش قاتارلىق ھەرىكەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىپ، پارتىيىمىزنىڭ خەلق ئاممىسى ئارىسىدىكى ئوبرازىغا، ئىناۋىتىگە ئېغىر زىيان يەتكۈزمەكتە. ئەگەر بۇنداق ناچار كەيپىياتلار يامراپ كېتىدىغان بولسا، پارتىيىمىز ئاممىنىڭ قوللىشىدىن ئايرىلىپ قالىدۇ، ئىشلىرىمىزدىن ئۈمىد قالمايدۇ. شۇڭا كومپارتىيە ئەزالىرى ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرىدا كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، توغرا دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى ۋە قىممەت قارىشىنى تۇرغۇزۇشقا تىرىشىشى لازىم.

1. كومپارتىيە ئەزالىرى مۇستەھكەم كوممۇنىستىك ئۇلۇغۋار غايە تۇرغۇزۇشى لازىم. كومپارتىيە ئەزالىرى كوممۇنىزم غايىسىنى ئىشقا ئاشۇرۇش يولىدا قەتئىي تەۋرەنمەي كۈرەش قىلغۇچىلاردۇر. 15 - قۇرۇلتاي دوكلاتىدا: «بىزنىڭ ھازىرقى تىرىشچانلىقىمىز ئاخىرقى ھېسابتا كوممۇنىزمنىڭ ئالىي پروگراممىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنى كۆزلەپ ئىلگىرىلەشنى مەقسەت قىلىدۇ، بۇ ئۇلۇغ نىشانىنى ئۇنتۇپ قالغان كومپارتىيە ئەزاسى لاياقەتلىك كومپارتىيە ئەزاسى ئەمەس؛ پارتىيىنىڭ سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدىكى پروگراممىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن تىرىشىپ كۈرەش قىلمىغان كومپارتىيە ئەزاسىمۇ ئوخشاشلا لاياقەتلىك كومپارتىيە ئەزاسى ئەمەس» دەپ كۆرسىتىلگەن. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى قۇرۇلغان كۈندىن باشلاپلا پارتىيىمىز كوممۇنىزمنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى ئۆزىنىڭ ئەڭ ئاخىرقى كۈرەش نىشانى قىلغانىدى. 76 يىللىق ئۇزاق تارىخىي مۇساپىدە جۇڭگو خەلقى پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكىدە جاپالىق كۈرەش قىلىش ئارقىلىق «3 چوڭ تاغ»نى ئاغدۇرۇپ تاشلاپ سوتسىيالىستىك يېڭى جۇڭگونى قۇردى ھەمدە سوتسىيالىستىك ئىنقىلاب ۋە سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇشنىڭ يېڭى غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈردى. لېكىن ۋەزىپە تېخى تولۇق ئورۇندالمىدى. بىزنى يەنە مۇشكۈل ھەم شەرەپلىك ۋەزىپىلەر كۈتۈپ تۇرماقتا. بىزنىڭ مەقسىتىمىز جۇڭگودا سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈپ، ئەڭ ئاخىرىدا كوممۇنىزمنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتىن ئىبارەت. بۇ بىر مىسلىسىز ئۇلۇغ ئىنقىلاب، بۇنى بىر نەچچە ئەۋلاد جۇڭگو كوممۇنىستلىرى جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلغاندىلا ئاندىن ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدۇ. شۇڭا بۇنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن ھەربىر كومپارتىيە ئەزاسى ئۆزىنىڭ پارتىيىگە كىرىش ۋاقتىدىكى «كوممۇنىزم ئۈچۈن ئۆمۈرۋايەت كۈرەش قىلىمەن، پارتىيە ۋە خەلق ئۈچۈن بارلىقىمنى قۇربان قىلىشقا ھەر ۋاقىت تەييار تۇرىمەن» دېگەن قەسىمىنى ئەمەلدە كۆرسىتىشى لازىم.

2) كومپارتىيە ئەزالىرى كوممۇنىستىك ئېڭىنى ئۈزلۈكسىز يۇقىرى كۆتۈرۈشى لازىم. كومپارتىيە ئەزالىرى ئۆز رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن پۈتۈن ۋۇجۇدىنى كوممۇنىستىك ئېتىقاد بىلەن تاۋلاپ، يول ئېچىپ ييگىلىك يارىتىپ ئاممىنىڭ باشلامچىسى بولۇشى لازىم. پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ھەربىر سۆز - ھەرىكىتى پارتىيىنىڭ ئاما ئارىسىدىكى ئوبرازىغا، ئىناۋىتىگە بىۋاستە تەسىر كۆرسىتىدۇ. شۇڭا كومپارتىيە ئەزاسى پارتىيىنىڭ ئىلغارلىقى ۋە پاكلىقىنى ساقلاپ، مەسئۇلىيەتچانلىقىنى كۈچەيتىپ، مەسىلىلەر ئۈستىدە ئويلانغاندا، ئىش قىلغاندا پارتىيىلىك مەيداندا تۇرۇشى، پارتىيىنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىشى، پارتىيىنىڭ ئوبرازىغا زىيان يەتكۈزىدىغان سۆز-ھەرىكەتلەر بىلەن قەتئىي كۈرەش قىلىشى لازىم. مۇشۇنداق قىلغاندىلا ئاممىنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىپ يېڭى ئوبراز يارىتالايدۇ.

3) كومپارتىيە ئەزالىرى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۆلچىمىدە چىڭ تۇرۇشى كېرەك. پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۆلچىمى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ھەرىكەت مىزانىدۇر. پارتىيە نىزامنامىسىدە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۆلچىمى توغرىسىدا ئېنىق بەلگىلىمە چىقىرىلغان. ھەربىر كومپارتىيە ئەزاسى پارتىيە نىزامنامىسى بويىچە ئىش قىلىشى، ئۇنىڭدىن قىلچە چەتنىمەسلىكى، ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۆتەشكە تېگىشلىك بۇرچىنى ئىستايىدىل ئادا قىلىشى، نىزامنامە بويىچە ئىش قىلىپ، پارتىيە تاپشۇرغان شەرەپلىك ۋەزىپىلەرنى جان - دىل بىلەن ئورۇندىشى لازىم.

4) كومپارتىيە ئەزالىرى ئۆزىنىڭ ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشى كېرەك. پارتىيىنىڭ 15 - قۇرۇلتىيىدا تۈزىتىش كىرگۈزۈلۈپ ماقۇللانغان پارتىيە نىزامنامىسىدە: «پارتىيە ئەزالىرى ئىشلەپچىقىرىش، خىزمەت، ئۆگىنىش ۋە ئىجتىمائىي تۇرمۇشتا ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رول ئوينىشى كېرەك» دەپ بەلگىلەنگەن. پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇشى پارتىيىنىڭ پارتىيە ئەزالىرىغا قويغان ئاساسىي تەلىپى. پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئىلغارلىقىنىڭ مەركەزلىك گەۋدىلىنىشى. پارتىيە ئەزالىرى بىلەن ئاما ئوتتۇرىسىدىكى پەرق ئۇلارنىڭ ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رولىدا ئىپادىلىنىدۇ. كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئالىيجاناب ئوبرازى نېمە ئارقىلىق تىكلىنىدۇ؟ ئالدى بىلەن ئىلغار ئىدىيە، مۇستەھكەم پارتىيىۋىلىكى ئارقىلىق تىكلىنىدۇ. شۇڭا پارتىيە ئەزالىرى ھەممە جەھەتتە باشقىلارغا ئۈلگە بولغاندىلا، ئۆزىنىڭ ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رولىنى ھەقىقىي جارى قىلدۇرالايدۇ.

كىيىمى پۈتۈن بولۇشقا يېتەكلەشتە كۆپ ئىزدەندى. پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش، ئىلمىي ئۇسۇلدا چارۋا مال بېقىشنى يولغا قويۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنى ئەسقاتىدىغان تېخنىكا بىلەن تەربىيىلەشنى چىڭ تۇتتى. دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق تارماقلىرىدىن مۇتەخەسسىس تەكلىپ قىلىپ ھەر يىلى 3 قېتىم كۇرس ئېچىش، ئۆزئارا ئۆگىنىش ئارقىلىق ھەربىر دېھقان، چارۋىچىنى ئىككىدىن كۆپ تېخنىكىنى مۇستەقىل قوللىنالايدىغان دەرىجىگە يەتكۈزدى. بۇنىڭ بىلەن تېرىشتىن يىغىۋېلىشقىچە بولغان مەشغۇلات باشتىن - ئاخىر تېخنىكا تەلىپى بويىچە ئېلىپ بېرىلغانلىقتىن، ئاشلىق ھوسۇلى يىلدىن - يىلغا ئاشتى. ئاشلىقنىڭ بىرلىك ھوسۇلى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 250 كىلوگرامغا، كۆممىقوناق تېرىلغان بەزى يەرلەردىن ئېلىنغان ھوسۇل 1000 كىلوگرامغا يەتتى. ئىلگىرى دۆلەتتىن، بازاردىن ئۇزۇقلۇق ئاشلىق سېتىۋالىدىغان دېھقان، چارۋىچىلار مانا ئەمدى ئاشلىقتا ئۆز - ئۆزىنى قامدىغاندىن سىرت دۆلەتكىمۇ ئاشلىق سېتىپ بېرىدىغان بولدى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇشى كۈندىن - كۈنگە ياخشىلاندى. بۇ يىل كەنتنىڭ ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى 290 مىڭ كىلوگرامغا، چارۋا مال 8000 تۇياققا، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئوتتۇرىچە كىرىم 1140 يۈەنگە يېتىشى مۆلچەرلەندى. نەتىجىدە بۇ كەنت «قالاق» دېگەن قالپاقنى چۆرۈپ تاشلاپ ناھىيە بويىچە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتكەن باياشات كەنت بولۇپ قالدى. مانا بۇلار تۇرسۇن غايىپ كەنت باشلىقى بولغان 8 يىلدىن بۇيان قولغا كەلگەن مۇۋەپپەقىيەتلەر ئىدى. ئۇ بۇ 8 يىلدا يەنە كەنتنىڭ مائارىپ، پىلانلىق تۇغۇت، جەمئىيەت ئامانلىقى، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاپ، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ئائىلىلەرگە توك يەتكۈزۈش ئىشلىرىنىمۇ ئەتراپلىق پىلانلاپ، كۆڭۈلدىكىدەك يۈرۈشتۈردى. بولۇپمۇ ئۇ نامرات ئائىلىلەرنى يۆلەشكە ئالاھىدە ئېتىبار بەردى. كەنتتە 35 نامرات ئائىلە، 159 نامرات نوپۇس بار ئىدى. تۇرسۇن غايىپ بۇ يىل 15 ئائىلە، 59 نوپۇسنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن كەنتتىكى ئالدىن بېيىغان پارتىيە ئەزالىرىنى ھەرىكەتلەندۈرۈش ئارقىلىق نامرات ئائىلىلەرگە 280 تۇياق چارۋا مال، 950 يۈەن پۇل، 150 كىلوگرام ئاشلىق ياردەم قىلدى. ئۇ ئۆزى نامراتلار ئۈچۈن 30 تۇياق چارۋا مال، 2000 كىلوگرام ئاشلىق، 2000 يۈەن پۇل ياردەم قىلدى. ئۇنىڭ قىلغان ئىشلىرى بۇلار بىلەنلا چەكلەنمەيدۇ ئەلۋەتتە. شۇڭا ئاربۇلاقلىقلار ئارىسىدا تارقىلىپ يۈرگەن «تۇرسۇن غايىپ بولمىسا كەنتىمىزنىڭ ئىشى ئاقمايدۇ.» دېگەن گەپلەر ئاساسسىز ئەمەس. قىرغىزلارنىڭ ئۆز گېپى بويىچە ئېيتقاندا تۇرسۇن غايىپ «ئەلنىڭ نەزىرى چۈشكەن ئەر» ئىدى.

دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ بايانىتچىسى مۇنداق دېدى:

رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى زىيارىتى ناھايىتى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 4 - نويابىر تېلېگراممىسى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ بايانىتچىسى تاڭ گوچياڭ بۈگۈن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدىكى ئاگېنتلىقىمىز مۇخبىرىنىڭ سوئالىغا جاۋاب بەرگەندە، رەئىس جياڭ زېمىننىڭ بۇ قېتىمقى ئامېرىكىدىكى زىيارىتىدە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىگە يۈكسەك باھا بەردى.

ئۇ مۇنداق دېدى: ئەمدىلا ئاياغلاشقان رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتى 12 يىلدىن بۇيان جۇڭگو دۆلەت باشلىقىنىڭ ئامېرىكىغا قىلغان تۇنجى زىيارىتى. بۇ قېتىمقى زىيارەت جۇڭگو-ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ ئىلگىرىكى بىر قانچە يىلدىن بۇيانقى داۋالغۇشلىرىنى تۈگىتىپ، يېڭى كەلگۈسىگە يۈزلەنگەنلىكىنىڭ مۇھىم بەلگىسى.

ئۇ مۇنداق دېدى: رەئىس جياڭ زېمىننىڭ بۇ قېتىم ئامېرىكىغا قىلغان زىيارىتى ناھايىتى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى. زىيارەت چۈشىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئورتاق تونۇشنى كېڭەيتىش، ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇش، كەلگۈسىنى ئورتاق يارىتىش مەقسىتىگە يېتىپ، ئاكتىپ، ئىجابىي نەتىجىگە ئېرىشتى.

2 دۆلەت رەھبەرلىرى 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ ئىستىقبالى ۋە ئەمەلگە ئاشۇرۇشقا تېگىشلىك نىشانىغا، يەنى ئىجابىي ئىستىراتېگىيىلىك شېرىكلىك مۇناسىۋىتىنى تىرىشىپ ئورنىتىش جەھەتتە ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلدى، بۇ ئەڭ مۇھىم نەتىجە. 2 دۆلەت جۇڭگو بىلەن ئامېرىكا ئوتتۇرىسىدىكى يۇقىرى قاتلاملىق ئۇچرىشىش ۋە ھەرقايسى ساھە، ھەرقايسى قاتلاملارنىڭ بېرىش - كېلىشىنى ساقلاش ۋە كۈچەيتىشنىڭ مېخانىزمى ۋە رامكىسىنى تۈزۈپ چىقتى. 2 تەرەپ باراۋەر، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدىكى ئىقتىساد - سودا مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، مۇھىت ئاسراش، ئېنېرگىيە، پەن - تېخنىكا، قانۇن، مائارىپ ۋە مەدەنىيەت قاتارلىق ساھەلەردىكى ئالاقە ۋە ھەمكارلىقنى كېڭەيتىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. بۇ قېتىمقى زىيارەت يەنە جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ دۇنيا تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداش، دۇنيا ئىقتىسادىنىڭ ئېشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ئىقتىسادىي ھەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش قاتارلىق جەھەتلەردىكى ھەمكارلىقى ئۈچۈن ياخشى رامكا ۋە پۇختا ئاساس يارىتىپ بەردى.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئامېرىكا تەرەپ «بىر جۇڭگو» سىياسىتىدە چىڭ تۇرۇپ، 3 بىرلەشمە ئاخباراتتا بەلگىلەنگەن پرىنسىپ بويىچە تەيۋەن مەسىلىسىنى بىر تەرەپ قىلىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى، بۇ تەيۋەن مەسىلىسىنى مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىشتا ئىجابىي ئەھمىيەتكە ئىگە.

2 تەرەپ ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، ئىچكى ئىشلارغا ئارىلاشماسلىق، باراۋەر، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش، ئوخشاش پىكرلەردە بىرلىككە كېلىپ، ئوخشاش بولمىغان پىكىرلەردە ئۆز پىكرىنى ساقلاپ قېلىش پرىنسىپلىرىغا ئاساسەن، 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىنى بىر تەرەپ قىلىپ، 2 تەرەپتە مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇۋاتقان ئىختىلاپلارنى مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىشقا قوشۇلدى.

رەئىس جياڭ زېمىن يەنە ئامېرىكىنىڭ ھەر ساھە، ھەرقايسى قاتلاملىرىدىكى زاتلار بىلەن كەڭ دائىرىدە ئۇچراشتى ھەم ئامېرىكا خەلق پارلامېنتى بىلەن ئىجابىي پىكىر ئالماشتۇردى. بۇ 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىنى مۇستەھكەملەش ۋە ئۆزئارا چۈشىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

ئۇ مۇنداق دېدى: رەئىس جياڭ زېمىننىڭ زىيارىتى جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنى يېڭى بىر تارىخىي تەرەققىيات باسقۇچىغا ئېلىپ كىردى، بۇ جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ داۋاملىق ساغلام، مۇقىم راۋاجلىنىشىغا تۈرتكە بولىدۇ.

خەلقئارا جامائەتچىلىك جۇڭگونىڭ خەلقئارادىكى ئورنى يەنىمۇ ئۆستى، دەپ قارىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 3- نويابىر تېلېگراممىسى. ئاگېنتلىقىمىزنىڭ چەت ئەللەردە تۇرۇشلۇق مۇخبىرلىرى خەۋەر قىلىدۇ: رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتى ۋە جۇڭگو-ئامېرىكا باشلىقلىرى ئۇچرىشىشى نۇرغۇن دۆلەتلەردىكى جامائەتچىلىكنىڭ يۈكسەك دىققەت - ئېتىبارىغا ئېرىشتى، ھەرقايسى ئەل جامائەتچىلىكى ئومۇمىيۈزلۈك جۇڭگونىڭ خەلقئارا ئورنى يەنىمۇ ئۆستى، دەپ قارىدى.

لاتىن ئامېرىكىسى دۆلەتلەردىكى گېزىتلەر رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى زىيارىتىگە باھا بېرىپ مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ خەلقئارا ئورنى ئەزەلدىن كۆرۈلۈپ باقمىغان يۈكسەكلىككە يەتتى. ئارگېنتىنادا چىقىدىغان «مىللەتلەر» گېزىتى باش ماقالىسىدە مۇنداق دېدى: «ئاھالىسىنىڭ كۆپ بولۇشى، ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىنىڭ تېز، سىجىل تەرەققىي قىلىشى ھەم چەت ئەل مەبلىغىنى خىلمۇ خىل قولايلىقلار بىلەن تەمىن ئېتىشى جۇڭگونىڭ خەلقئارادا ئومۇمىيۈزلۈك ئېتىراپ قىلىشقا ئېرىشىشدىكى ئەڭ كۈچلۈك ئاساس. بۈگۈنكى كۈندە بېيجىڭ بىلەن قارشىلىشىش ئاقمايدۇ، ھەمدە ئېقىمغا مۇتلەق ئۇيغۇن كەلمەيدۇ.

كولومبىيە «دەۋر» گېزىتى باش ماقالە ئېلان قىلىپ، جۇڭگو-ئامېرىكا باشلىقلىرىنىڭ ئۇچرىشىشىغا يۈكسەك باھا بەردى ۋە مۇنداق دېدى: «جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ھەمكارلىشىشى دۇنيانى ئېشىش ۋە مۇۋەپپەقىيەتلىك تېخنىكا ئالماشتۇرۇشىنىڭ يېڭى باسقۇچىغا يۈزلەندۈرىدۇ»، «لاتىن ئامېرىكىسى ئۈچۈن ئېيتقاندا، جۇڭگو-ئامېرىكا باشلىقلىرىنىڭ ئۇچرىشىشى ئىنتايىن ئىجابىي ئەھمىيەتكە ئىگە». «باشقا دۆلەتلەرنىڭ جۇڭگو- ئامېرىكا ئوتتۇرىسىدىكى چۈشىنىشكە ۋە ھەمكارلىققا ئوخشاش بولمىغان شەكىلدە تەسىر كۆرسىتىش دۇنيا تىنچلىقى ۋە ئىقتىسادىي بىخەتەرلىكىگە پايدىلىق».

روسىيە «مۇستەقىللىق» گېزىتىنىڭ ئىمزالىق ماقالىسىدە مۇنداق دېيىلدى: «خەلقئارا ھاياتتا پۈتكۈل رايون ۋەزىيىتىنى ئۆزگەرتەلەيدىغان مۇھىم ۋەقەلەر كۆپ، بەزى ۋەقەلەر دۇنيانىڭ سىياسىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ، يەر شارىنىڭ ۋەزىيىتىنى ئۆزگەرتەلەيدۇ. جۇڭگو- ئامېرىكا ئوتتۇرىسىدا يۈز بەرگەن ھەرقانداق ۋەقەلەر 1- دەرىجىلىك چوڭ ئىش، رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى زىيارىتى تېخىمۇ شۇنداق بولدى».

«سوۋېت روسىيىسى» گېزىتىنىڭ ئوبزورچى ماقالىسىدە مۇنداق دېيىلدى: جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ 12 يىلدىن بۇيانقى تۇنجى قېتىملىق يۇقىرى دەرىجىلىكلەر ئۇچرىشىشى 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىدە «كىشىنىڭ دىققىتىنى تارتىدىغان نامايەندە». ئوبزوردا مۇنداق دەپ تەكىتلەندى: كۆزەتكۈچىلەر بىردەك مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بېيجىڭغا ئىقتىسادىي ۋە سىياسىي جەھەتتە بېسىم ئىشلىتىش پايدىسىز، كلىنتونمۇ «جۇڭگونى يېتىم قالدۇرۇش ئۇسۇلى رېئاللىق ئەمەس، خەۋىپلىك»، دەپ ئېتىراپ قىلدى.

روسىيە «ھەقىقەت» گېزىتى 1- نويابىردا ئېلان قىلغان: «بۇ يەرمۇ ئىستراتېگىيىلىك شېرىكلىك مۇناسىۋەت» دېگەن ماقالىسىدە جۇڭگو- ئامېرىكا باشلىقلىرىنىڭ ئۇچرىشىشىنىڭ جۇڭگو، ئامېرىكا، روسىيىدىن ئىبارەت 3 دۆلەتنىڭ مۇناسىۋىتىگە بولغان تەسىرى نۇقتىلىق شەرھىلەندى، ماقالىدە ئۇچرىشىشتىن كېيىن 2 باشلىقنىڭ بىرلەشمە مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا قىلغان سۆزلىرىدىن گەۋدىلىك نەقىل كەلتۈرۈلدى، «جياڭ زېمىن جۇڭگو ئامېرىكا بىلەن ئىستىراتېگىيىلىك شېرىكلىك مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇش روسىيە بىلەن مۇشۇنداق مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇشقا زىت كەلمەيدۇ، دەپ كۆرسەتتى. كلىنتون بۈگۈنكى كۈندە 3 دۆلەت مۇناسىۋىتىنى بىر تەرەپ قىلغاندا ئالغا قاراش، ئورتاق مەنپەئەتكە ئىگە بولغان جايلاردا ھەمكارلىشىش كېرەك»، دېدى.

ھىندىستاندا چىقىدىغان «مىللەتلەر پېشۋاسى» گېزىتى 3- نويابىر باش ماقالە ئېلان قىلىپ، رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى زىيارىتىنى ۋە جۇڭگو- ئامېرىكا باشلىقلىرى ئۇچرىشىشىنىڭ دۇنيادىكى جىددىي ۋەزىيەتنى يۇمشىتىشقا پايدا يەتكۈزگەنلىكىنى مەدھىيىلىدى. باش ماقالىدە يەنە مۇنداق دېيىلدى: جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىدىن ئىبارەت 2 چوڭ دۆلەت ئۆزلىرىنىڭ ئىختىلاپلىرىنى بىر چەتكە قايرىپ قويۇپ، 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىنى ياخشىلاشقا كۈچ چىقىرىشنى قارار قىلغانلىقى 2 دۆلەتكىلا پايدىلىق بولۇپ قالماستىن، دۇنيادىكى باشقا رايونلاردىكى جىددىي ۋەزىيەتنى يومشىتىشقىمۇ پايدىلىق.

سۇرىيە ھۆكۈمەت تەرەپ گېزىتى - «ئون كۈن»نىڭ خەۋىرىدە مۇنداق دېيىلدى: جۇڭگو- ئامېرىكا باشلىقلىرىنىڭ ئۇچرىشىشى 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىنى نورماللاشتۇردى. بۇ گېزىتتە مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى زىيارىتى ھەم جۇڭگو- ئامېرىكا باشلىقلىرىنىڭ ئۇچرىشىشى جۇڭگو ئىقتىسادىنىڭ ئۈزلۈكسىز ئېشىۋاتقانلىقىنىڭ غايەت زور ئەھمىيىتىنى، جۇڭگو بىلەن ئالاقە قىلىشنىڭ زۆرۈرلۈكىنى چۈشەندۈرۈپ بەردى.

ئامېرىكىنىڭ شەرقىي قىسىم رايونىدىكى جۇڭگولۇقلار رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى زىيارىتىگە يۈكسەك باھا بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، نيۇ- يورك، 3- نويابىر تېلېگراممىسى. ئامېرىكىنىڭ شەرقىي قىسىم رايونىدىكى جۇڭگولۇقلار جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىغا قىلغان غەلىبىلىك دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىگە كۈچلۈك ئىناكاس قايتۇردى. بىر قانچە كۈندىن بۇيان بۇ رايوندىكى جۇڭگولۇقلار، جۇڭگومۇھاجىرلىرى ۋە ئامېرىكىدا ئوقۇۋاتقان جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلار ھەر خىل شەكىلدىكى سۆھبەت يىغىنلىرى ۋە دوكلات يىغىنلىرىنى ئۆتكۈزۈپ، رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئەمەلىيەتچانلىقىنى نامايان قىلدى.

ئامېرىكا - جۇڭگو ئىقتىساد- سودا، پەن- تېخنىكىنى ئىلگىرى سۈرۈش باش جەمئىيىتىنىڭ رەئىسى ياڭ گۇڭدې مۇنداق دېدى: رەئىس جياڭ زېمىن جۇڭگولۇقلار، جۇڭگو مۇھاجىرلارنىڭ ۋەكىللىرىنى قوبۇل قىلغاندا، ھازىرقى زامان ئىلمىنىڭ تەرەققىياتى ئۈستىدە نۇقتىلىق توختالدى، بۇ ئۇنىڭ ھازىرقى دۇنيا پەن- تېخنىكىسىنىڭ تەرەققىياتىغا ئىنتايىن كۆڭۈل بۇلۇۋاتقانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بىرىدۇ.

ناھايىتى تېز بولدى شۇڭا جۇڭگو- ئامېرىكا رەھبەرلىرىنىڭ بىرلىكتە ئولتۇرۇپ پىكىر ئالماشتۇرۇشى ئالاھىدە مۇھىم . كۆپچىلىك رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىغا قىلغان زىيارىتىنىڭ ئىنتايىن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغانلىقىنى ھېس قىلدى. بۇ قېتىمقى زىيارەت جۇڭگو- ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ يېڭى تەرەققىيات باسقۇچىغا كىرىشىنى تېزلىتىدۇ. بۇ مەيلى ئامېرىكا- جۇڭگو ئۈچۈن بولسۇن، ياكى پۈتكۈل دۇنيانىڭ تىنچلىقى ئۈچۈن بولسۇن ئىنتايىن پايدىلىق.

قالغان ئامېرىكىلىق ئالىم بولۇش سۈپىتىم بىلەن، ئادەتتىن تاشقىرى خۇشال بولدۇم ۋە ئىپتىخارلاندىم. بىز ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتوننىڭ كېلەر يىلى جۇڭگوغا قىلىدىغان زىيارىتىنىڭ ئوخشاشلا مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇشىنى، جۇڭگو- ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ تېخىمۇ ياخشى، تېخىمۇ ئىناق تەرەپكە قاراپ تەرەققىي قىلىشىنى يەنىمۇ يۈكسەلدۈرۈشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

«ياۋروپا ۋاقتى» گېزىتى باش ماقالە ئېلان قىلىپ

جۇڭگولۇقلار، جۇڭگومۇهاجىرلىرى ۋە ئامېرىكىدا ئوقۇۋاتقان جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلار هەر خىل شەكىلدىكى سۆھبەت يىغىنلىرى ۋە دوكلات يىغىنلىرىنى ئۆتكۈزۈپ، رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىغا قىلغان زىيارىتىدىن ئالغان تەسىراتلىرى ئۈستىدە كەڭ كۇشادە سۆزلەشتى.

نيۇ- يوركتىكى جۇڭگولۇقلار تەشكىلاتلىرى بىرلەشمە باش جەمئىيىتىنىڭ رەئىسى خۇاڭ چىچېڭ مۇنداق دېدى: رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى زىيارىتى جۇڭگونىڭ دۇنيادىكى چوڭ دۆلەتلىك خەلقئارا ئورنى ۋە ئىززەت هۆرمىتىنى تولۇق نامايان قىلىپلا قالماستىن، بەلكى جۇڭگونىڭ يېڭى بىر ئەلاۋد رەھبەرلىرىنىڭ بىلىملىكلىكى، جانلىقلىقى ۋە تەرەققىياتى ئۈستىدە نۇقتىلىق توختالدى، بۇ ئۇنىڭ هازىرقى دۇنيا پەن- تېخنىكىسىنىڭ تەرەققىياتىغا ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلۈۋاتقانلىقىنى، چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. جۇڭگو رەھبەرلىرىنىڭ پەن- تېخنىكا تەرەققىياتىنى مۇهىم ئورۇنغا قويۇشى، هازىرقى دۇنيانىڭ تەرەققىيات چوڭ ئېقىمىغا ماسلىشىشى جەزمەن جۇڭگونىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى تېخىمۇ ياخشى يۈكسەلدۈرىدۇ.

ئاتاقلىق جۇڭگولۇق كارخانىچى جىن يۈشى مۇنداق دېدى: رەئىس جياڭ زېمىن يېقىنقى 12 يىلدىن بۇيان تۇنجى قېتىم ئامېرىكىدا زىيارەتتە بولغان جۇڭگونىڭ دۆلەت باشلىقى، مۇشۇ يىللاردا دۇنيادا ئۆزگىرىش ناهايىتى چوڭ، تەرەققىيات باسقۇچىغا كىرىشىنى تېزلىتىدۇ. بۇ مەيلى ئامېرىكا- جۇڭگو ئۈچۈن بولسۇن، ياكى پۈتكۈل دۇنيانىڭ تىنچلىقى ئۈچۈن بولسۇن ئىنتايىن پايدىلىق.

خارۋاد ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ دوكتورى شۈدېچىڭ مۇنداق دېدى: رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنىڭ ۋاقتى قىسقا بولسىمۇ، ئۇ كۆپ جايلارنى زىيارەت قىلدى، ئامېرىكىدىكى هەر ساهە ئەربابلار بىلەن ئۇچراشتى. جۇڭگو- ئامېرىكا ئوتتۇرىسىدىكى ئالاقە ۋە چۈشىنىشنى چوڭقۇرلاشتۇردى. بولۇپمۇ رەئىس جياڭ زېمىننىڭ خارۋاد ئۇنىۋېرسىتېتىدىكى نۇتقى ئىنتايىن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى ۋە هەر قايسى تەرەپلەردىكى ئەربابلىرىنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى. مەن ئامېرىكىدا ئولتۇراقلىشىپ

دۇنيا بانكىسى قەرز پۇل بېرىپ، جۇڭگونىڭ مۇهىت ئاسراش ئىشلىرىنى قوللىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 29- ئۆكتەبىر تېلېگراممىسى. دۇنيا بانكىسى 29- ئۆكتەبىر مۇنداق دەپ جاكارلىدى: دۇنيا بانكىسى شەندۇڭ ئۆلكىسىنىڭ مۇهىت ئاسراش پىلانىنى يولغا قويۇشىغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن، جۇڭگوغا 95 مىليون دوللار قەرز پۇل بېرىشنى تەستىقلىدى.

بۇ پىلان مەخسۇس مېخانىزم بەرپا قىلىپ مۇهىتنى ياخشىلاش، 30 يىلغا يېقىن ۋاقىتتىن بۇيان سانائەتنىڭ تېز سۈرئەتتە راۋاجلىنىشى تۈپەيلىدىن كېلىپ چىققان هاۋا ۋە سۇ مەنبەسىنىڭ بۇلغىنىشىنى تىزگىنلەش، شەندۇڭ ئۆلكىسىنىڭ كۆمۈر بايلىقىدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشكە هەمكارلىشىش، گۈڭگۈرت ئوكسىدىنى ئازايتىش ۋە دەريا ئېقىنى، يەر ئاستى سۈيى ۋە دېڭىز بويىدىكى رايونلارنىڭ هالىتىنى ياخشىلاش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

خەۋەرگە قارىغاندا، بۇ پىلانغا 217 مىليون 800 مىڭ دوللار كېتىدىكەن، دۇنيا بانكىسىنىڭ قەرز پۇلىدىن باشقا پۇللارنى شەندۇڭ ئۆلكىلىك هۆكۈمەت ۋە ئۇنىڭ قارىمىقىدىكى هەرقايسى شەهەرلىك هۆكۈمەت هەم ئالاقىدار سانائەت كارخانىلىرى تەمىنلەيدىكەن.

لىۋىيە ئەنگلىيىنىڭ لوكبى كىرىزىسىنى هەل قىلىش توغرىسىدىكى يېڭى تەكلىپىنى رەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تۇنس، 1 - نويابىر تېلېگراممىسى. لىۋىيىنىڭ تاشقى ئالاقە ۋە خەلقئارا هەمكارلىق باش خەلق كومىتېتى (دىپلوماتىيە مىنىسىترلىكى) 1 - نويابىر بايانات ئېلان قىلىپ، ئەنگلىيە دىپلوماتىيە ۋەزىرى كوكنىڭ لوكبى كىرىزىسىنى هەل قىلىش توغرىسىدىكى تەكلىپىنى رەت قىلدى، 2 لىۋىيىلىكنى ئەنگلىيە بىلەن ئامېرىكىدىن باشقا 3 - دۆلەتتە سوتلاشنى تەكىتلىدى. كوك يېقىندا يېڭى تەكلىپ بېرىپ، خەلقئارا كۆزەتكۈچى ئەۋەتىپ شوتلاندىيە سوتىدا لوكبى ۋەقەسىگە چېتىشلىق دەپ گۇمان قىلىنغان 2 لىۋىيىلىكنى سوتلاشقا قاتناشتۇرۇشنى تەشەببۇس قىلغان. ئۇ ب د ت، ئەرەب دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىغا ئايرىم - ئايرىم خەت ئەۋەتىپ، 3 تەشكىلاتنىڭ شوتلاندىيىگە يۇقىرى دەرىجىلىك ۋەكىللەر ئۆمىكى ئەۋەتىپ، ئۇ جايدىكى ئەدلىيە ئورگانلىرىنى تەكشۈرۈش هەم ئۇ جايدا سوت ئېچىپ ئايروپىلان پارتلىتىش بىلەن چېتىشلىق دەپ گۇمان قىلىنغانلارنى سوتلاشنىڭ ئەدلىيە تەرتىپلىرى ئۈستىدە مەسلىهەتلىشىشنى تەلەپ قىلغانىدى.

لىۋىيە تاشقى ئالاقە ۋە خەلقئارا هەمكارلىق باش كومىتېتى بۇ هەقتە لىۋىيە ئاخبارات ئاگېنتلىقى ئارقىلىق بايانات ئېلان قىلىپ مۇنداق دېدى: كوك تەكلىپىدە «خەلقئارا جامائەتچىلىكنىڭ دىققەت نەزىرىنى بۇراشقا ئۇرۇندى»، ئالاقىدار خەلقئارا تەشكىلاتلارنىڭ بۇ كىرىزىسنى تېز، ئادىل هەل قىلىش يولىدىكى ئىجابىي تىرىشچانلىقىنى كۆرسىمۇ كۆرمەسكە سالدى.

بايانـاتتا مۇنداق دېيىلدى: لىۋىيە شوتلاندىيە سوتىنىڭ 2 لىۋىيىلىكنى سوتلىشىغا قارشى تۇرمايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىللە، شوتلاندىيە سوتىنىڭ قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىشىدىنمۇ گۇمانلانمايدۇ، بىراق لىۋىيىنىڭ هازىرقى قانۇنى 2 لىۋىيىلىكنى ئامېرىكا ياكى ئەنگلىيىنىڭ سوتلىشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىشىگە يول قويۇلمايدۇ. بايانـاتتا مۇنۇلار تەكىتلەندى: لىۋىيە لىۋىيە خەلقى ئايروپىلان پارتلىتىش ۋەقەسى تۈپەيلىدىن تارتىۋاتقان خەلقئارا جازانى ئەمەلدىن قالدۇرۇش ئۈچۈن لوكبى ۋەقەسىنى «تېز، ئادىل» ئاياغلاشتۇرۇشنى ئالاقىدار دۆلەتلەردىنمۇ بەك ئۈمىد قىلىدۇ.

ئىراق ب د ت پەۋقۇلئادده كومىتېتى بىلەن شەرتلىك هەمكارلىشىدىغانلىقىنى جاكارلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، باغداد، 29 - ئۆكتەبىر تېلېگراممىسى. ئىراق ئىنقىلابىي قوماندانلىق كومىتېتى 29 - ئۆكتەبىر مۇنۇلارنى قارار قىلدى: ئىراق ب د ت نىڭ ئىراقنىڭ خىمىيىلىك، بىئولوگىيىلىك ۋە يادرو قورالىرىنى كۆيدۈرۈش ئالاهىدە كومىتېتى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى ۋاقتىنچە توڭلاتمايدۇ هەم پەۋقۇلئادده كومىتېت بىلەن داۋاملىق هەمكارلىشىدۇ، لېكىن ئىراق پەۋقۇلئادده كومىتېتتىكى ئامېرىكىلىقلار بىلەن قايتا ئۇچراشمايدۇ، پەۋقۇلئادده كومىتېتقا ئامېرىكىلىقلار قاتناشسا بولمايدۇ.

ئىراق ئىنقىلابىي قوماندانلىق كومىتېتى 29- ئۆكتەبىر سادام زۇڭتۇڭنىڭ رىياسەتچىلىكىدە يىغىن ئېچىپ، خەلق پارلامېنتىنىڭ ئىراقنىڭ ب د ت پەۋقۇلئادده كومىتېتى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى توڭلىتىش تەكلىپىنى توغرىسىدا يۇقىرىدىكى قارارنى چىقاردى.

ئىراق ئىنقىلابىي قوماندانلىق كومىتېتىنىڭ يىغىندىن كېيىن ئېلان قىلغان بايانـاتىدا مۇنداق تەكىتلەندى: ئۇ خەلق پارلامېنتىنىڭ پەۋقۇلئادده كومىتېتى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى توڭلىتىش تەكلىپىگە پرىنسىپ جەهەتتە قوشۇلغانلىق، لېكىن خەۋپسىزلىك كېڭىشىدىكى بەزى هەققانىيەتنى ياقلايدىغان ئەزا دۆلەتلەرنىڭ ئىراقنى جازالاشنى بىكار قىلىش يولىدا كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقىنى ئۈزۈپ قويماسلىقنى نەزەردە تۇتۇپ، ئىراق پەۋقۇلئادده كومىتېت بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى ۋاقتىنچە توڭلاتماسلىقنى قارار قىلدى. لېكىن بايانـاتتا مۇنداق دېيىلدى: سادام ۋە ئىنقىلابىي قوماندانلىق كومىتېتى خەلق پارلامېنتىنىڭ پەۋقۇلئادده كومىتېت بىلەن بولغان مۇناسىۋەتنى توڭلىتىش تەكلىپىنى قوبۇل قىلىش هوقۇقىنى يەنىلا ساقلاپ قالدى.

ئىراقنى داۋاملىق جازالاش مەقسىتىگە يېتىش ئۈچۈن بايانـاتتا ئامېرىكىنىڭ ب د ت پەۋقۇلئادده كومىتېتى ۋە قورال - ياراغلارنى تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىنى كونترول قىلىپ ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىپ، ئىراق بىلەن دۈشمەنلىشىش هەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىپ، ئىراقنى داۋاملىق جازالاش مەقسىتىگە يەتمەكچى بولغانلىقىنى ئەيىبلىدى. شۇڭا ئىراق ب د ت نىڭ باش كاتىپى ئاننانغا ئىراقنىڭ قايتا ئامېرىكىلىقلار بىلەن ئۇچراشمايدىغانلىقىنى هەم ئامېرىكىلىقلار قاتناشقان پائالىيەتلەر بىلەن هەمكارلاشمايدىغانلىقىنى ئۇقتۇردى. پەۋقۇلئادده كومىتېتنىڭ ئەزالىرىدىن بولغان ئىراقتىكى ئامېرىكىلىقلار بەلگىلەنگەن مۆهلەت ئىچىدە ئىراقتىن چىقىپ كېتىشى كېرەك. بايانـاتتا مۇنداق دېيىلدى: ئىراقنىڭ مۇنداق قىلىشتىكى مەقسىتى پەۋقۇلئادده كومىتېتنىڭ خىزمىتىنى ئامېرىكىنىڭ كونترول لۇقىدىن قۇتۇلدۇرۇش، ئۇنى قورال - ياراغلارنى تەكشۈرۈش خىزمىتىنى ئادىل، ئوبيېكتىپ ئورۇنداپ ئىراقنى جازالاشنى بىكار قىلىش ئۈچۈن شەرت - شارائىت هازىرلاش.

تەرەققىي قىلىشىنى يەنىمۇ يۈكسەلدۈرۈشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

ئېلان قىلغان: «بۇ يەرمۇ ئىستراتېگىيىلىك شېرىكلىك مۇناسىۋەت» دېگەن ماقالىسىدە قىلىشنىڭ زۆرۈرلۈكىنى چۈشەندۈرۈپ بەردى.

«ياۋروپا ۋاقتى» گېزىتى باش ماقالە ئېلان قىلىپ

رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئامېرىكىدىكى زىيارىتىنىڭ نەتىجىسىگە يۈكسەك باها بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پارىژ 1-نويابىر تېلېگراممىسى. پارىژدا چىقىدىغان «ياۋروپا ۋاقتى» گېزىتى 1 - نويابىر «قارشىلىشىشنى تۈگىتىپ، ئاكتىپ سۆزلىشىشنىڭ نەتىجىسى» دېگەن تېمىدا باش ماقالە ئېلان قىلىپ مۇنداق دېدى: رەئىس جياڭ زېمىننىڭ بۇ قېتىمقى ئامېرىكىدىكى سەپىرى ئارقىلىق، جۇڭگو، ئامېرىكا باشلىقلىرى 2 تەرەپلىك مۇناسىۋەتتىكى بىر قاتار مۇهىم مەسىلىلەردە ئورتاق تونۇش هاسىل قىلدى، هەمكارلىشىش ئارزۇسىنى ئىپادىلىدى هەم جۇڭگو - ئامېرىكا قوشما بايانـاتى ئېلان قىلدى. بۇ 2 دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ يېڭى تەرەققىيات باسقۇچىغا كىرىشىنى ياخشى شارائىت بىلەن تەمىنلىدى.

باش ماقالىدە مۇنداق دېيىلدى: بۈگۈنكى دۇنيادا جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ مۇهىم بولۇشىدىكى سەۋەب شۇكى، هەر ئىككىسى چوڭ دۆلەت، ئىككىلىسى ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ دائىمىي ئەزاسى، خەلقئارا ئىشلاردا مۇهىم رول ئوينىماقتا. جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ دوست ئۆتۈشى ۋە هەمكارلىشىشى 2 دۆلەت خەلقىگىلا پايدىلىق بولۇپ قالماستىن، پۈتۈن ئىنسانىيەتنىڭ تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىغىمۇ بىۋاسىتە مۇناسىۋەتلىك، 21 - ئەسىرگە قەدەم قويۇش پەيتىدە جۇڭگو، ئامېرىكا باشلىقلىرى ئۇچرىشىپ ئۆز - ئارا چۈشىنىشنى چوڭقۇرلاشتۇردى، ئورتاق تونۇشنى كېڭەيتتى، جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتى تارىخىدا يېڭى سەهىپە ئاچتى، بۇ هەقىقەتەن 2 مەملىكەت خەلقى ئۈچۈنلا خۇش خەۋەر بولۇپ قالماستىن، پۈتۈن ئىنسانىيەت ئۈچۈنمۇ خۇش خەۋەر.

باش ماقالىدە مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: ئامېرىكا جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىدىكى ئەڭ مۇهىم، ئەڭ نازۇك تەيۋەن مەسىلىسىدە «بىر جۇڭگو» مەيدانىدا چىڭ تۇرىدىغانلىقىنى يەنە بىر قېتىم تەكىتلىدى. ئىختىلاپ بولۇۋاتقان بەزى مەسىلىلەردىمۇ 2 تەرەپ سۆزلىشىش ۋە مۇهاكىمە قىلىش ئارزۇسىنى ئىپادىلىدى.

باش ماقالىنىڭ ئاخىرىدا مۇنداق دېيىلدى: قارشىلىشىشنى تۈگىتىپ، سۆزلىشىشنى ئىلگىرى سۈرۈش - جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ دوستلۇق يېڭى باسقۇچىغا كىرىشىدىكى ئاچقۇچ، هالبۇكى بۇ مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۈلگە پۈتۈن دۇنيا ئۈچۈنمۇ ئەهمىيەتلىك.

ئامېرىكا ئىراقنىڭ تەكشۈرۈش خادىملىرىنىڭ چېگرىدىن كىرىشىگە رۇخسەت قىلماسلىق قارارىنى رەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 29 - ئۆكتەبىر تېلېگراممىسى. ئامېرىكا هۆكۈمىتى 29 - ئۆكتەبىر مۇنداق دېدى: ئامېرىكا ئىراق ئىنقىلابىي قوماندانلىق كومىتېتى چىقارغان ب د ت قورال تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىدىكى ئامېرىكىلىقلارنىڭ ئىراققا كىرىشىگە رۇخسەت قىلماسلىق قارارىنى قەتئىي قوبۇل قىلمايدۇ.

ئاقساراي بايانـاتچىسى لۇزاتو مۇنداق دېدى: «ئىراقنىڭ ب د تغا قورال - ياراغ تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىغا ئۇنى قاتناشسۇن، بۇنى قاتناشمىسۇن دەيدىغان هوقۇقى يوق». ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ئامېرىكا ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ قاتتىق تەدبىر قوللىنىپ، بۇ قارارغا تاقابىل تۇرۇشىنى ئۈمىد قىلىدۇ.

شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، گوۋۇيۇەن بىر بايانـاتتا مۇنداق دېدى: ئىراق ئۆزلىرى چىقارغان بۇ قارار كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان «ئېغىر ئاقىۋەت»نى ئۈستىگە ئېلىشى لازىم. گوۋۇيۇەن بايانـاتچىسى روبىن بايانـاتنى ئوقۇپ بولغاندىن كېيىن مۇنداق دېدى: ئىراقنىڭ بۇ قارارى خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ قارارىنى ئىجرا قىلىشنى «ئاشكارا رەت قىلغانلىق».

ئادرېس: ئۇرۇمچى شەهىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باهاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باهاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)